OLIMPIADELE ÎN ALB ȘI NEGRU

Elisabeta Polihroniade

editura sport-turism

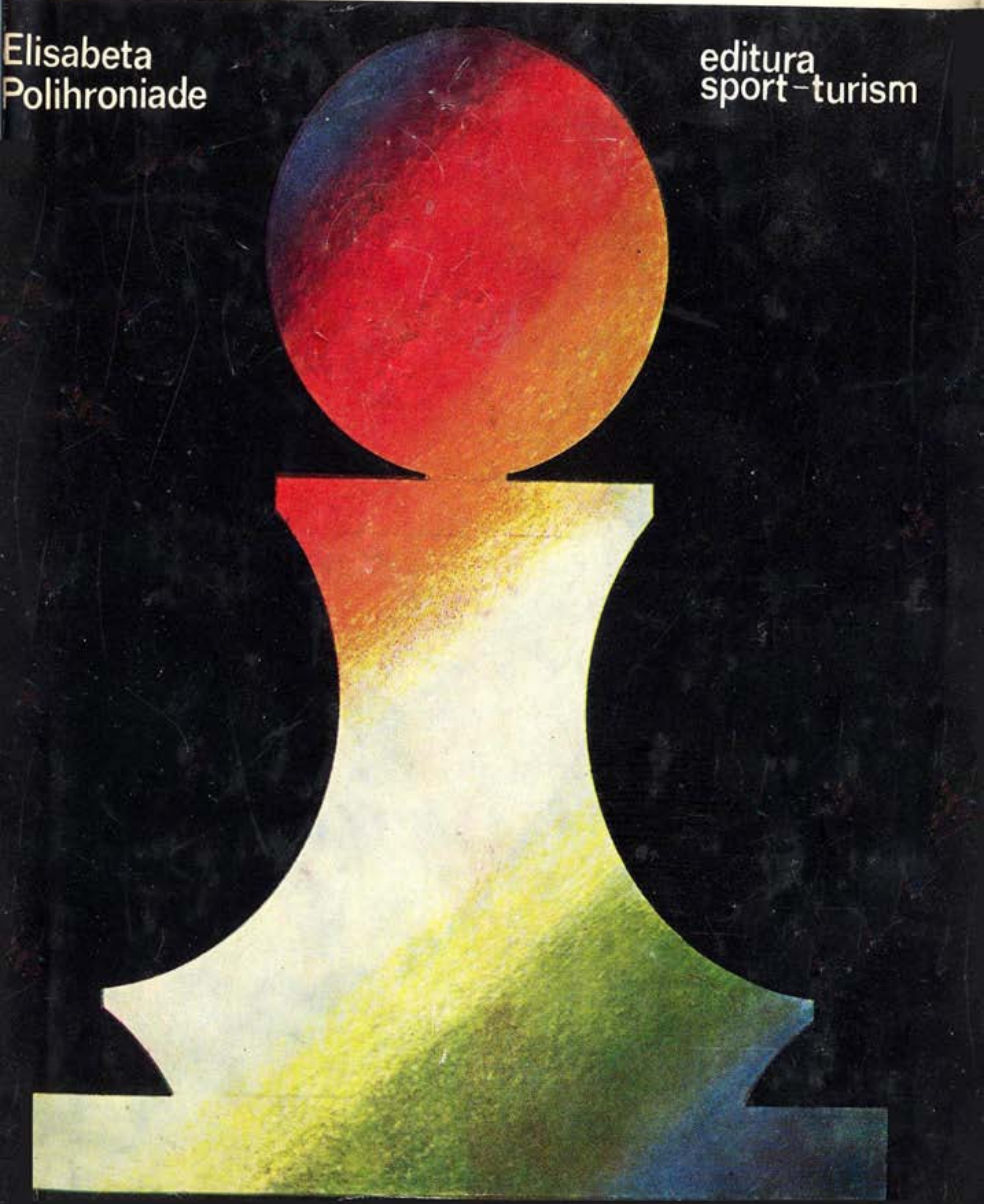

Numele Elisabetei Polihroniade înseamnă pentru șahul românesc nu numai palmaresul unor deosebite și stabile performanțe sportive, ci, în egală măsură, constanta preocupare pentru publicistica de specialitate.

Cele două caracteristici s-au împletit și concretizat fericit în seria de reportaje, articole și lucrări de specialitate apărute, între care această ultimă carte oferită amatorilor de șah. Volumul este rodul unei îndelungate și vaste documentări, impuse de necesitatea selecționării celor mai reprezentative partide jucate în aceste două mari competiții de șah pe care le constituie olimpiadele feminine și masculine.

ere.ro

OLIMPIADELE ÎN ALB ȘI NEGRU

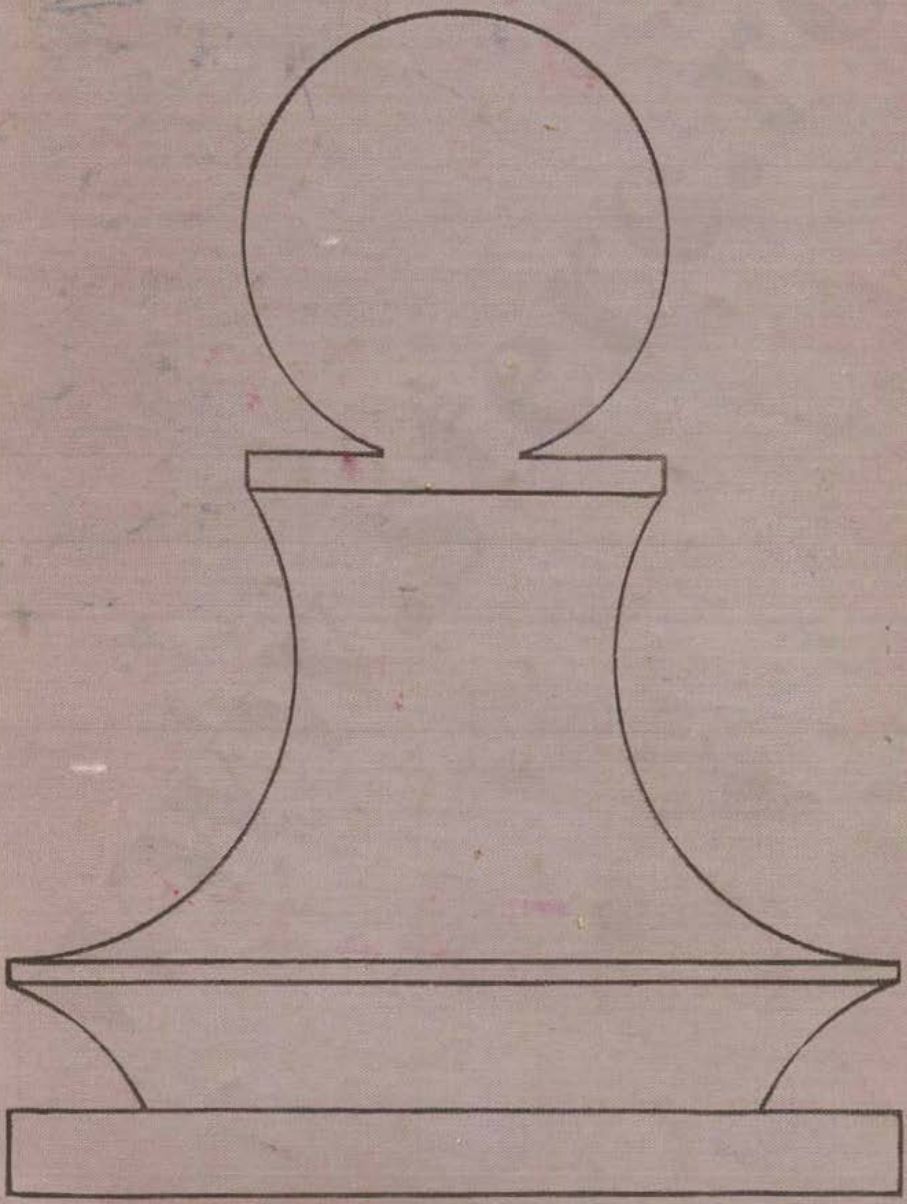

ELISABETA POLIHRONIADE

OLIMPIADELE ÎN ALB ȘI NEGRU

www.stere.ro

Coperta și supracoperta de EUGEN KERY

www.stere.ro

EDITURA SPORT-TURISM, BUCUREȘTI — 1976

OLIMPIADELE ÎN ALB ȘI NEGRU

ELISABETA POLIHRONIADE

www.stere.ro

www.stere.ro

Motto :

„Jocul de șah face cinste
spiritului omenesc.“

VOLTAIRE

www.stere.ro

www.stere.ro

Cartea pe care o prezentăm acum cititorilor începe cu Olimpiadele feminine, cu toate că au o istorie relativ scurtă și nu se bucură de aceeași atenție ca Olimpiadele masculine. Se poate spune că acestea din urmă stîrnesc mai mult interes, pentru că jucătorii ce se înfruntă sînt mai puternici. De acord, dar la Olimpiadele feminine participă întotdeauna „cele mai tari jucătoare" din lume. Campioanele mondiale, de exemplu, nu au avut nici o absență de la întreceri, în timp ce campionii mondiali au lipsit din cînd în cînd. Se afirmă, cu oarecare dreptate, că maeștrele șahului joacă mai slab decît colegii lor, dar nu se poate spune oare același lucru despre situația din celelalte sporturi? Se bucură, de pildă, competițiile feminine de înot sau patinaj de mai puțină atenție din această cauză? Nu cred! Atunci, să ne fie permis să înscriem ca primă deviză a acestei noi cărți „Omagiu jucătoarelor".

O caracteristică distinctă și de înaltă ținută a acestei lucrări este stilul său agreabil; nu numai analiză tehnică, rece, ci și narațiune, întîmplări neașteptate, anecdote povestite într-o manieră amuzantă. „Să citim cu plăcere șah", aceasta ni se pare a fi a doua deviză a cărții.

Și un ultim amănunt asupra căruia vreau să mă opresc, acela al limbii în care este scrisă: limba română. Și iată a treia deviză a cărții: „Să nu uităm niciodată limba maternă".

Nu există păreri diferite în ceea ce privește Olimpiadele. Federația Internațională de Șah (F.I.D.E.) numără aproximativ 90 de federații naționale afiliate și cea mai mare parte dintre ele își trimite din doi în doi ani echipele reprezentative

la Olimpiade. Jocurile durează cel puțin două săptămini; în acest timp 500—600 de jucători și jucătoare se întîlnesc, schimbă păreri, se înțeleg, se împrietenesc, indiferent de naționalitate, rasă, religie ori convingeri politice. Olimpiadele traduc cel mai bine în viață deviza capitală a FIDE „GENS UNA SUMUS"! (Sîntem o singură familie).

Doresc din toată inima ca această carte valoroasă să se bucure de cît mai mare succes!

Prof. dr. *MAX EUWE*
Președintele *FIDE*

www.stere.ro

PARTEA I

OLIMPIADELE FEMININE

1957—1974

www.scrie.ro

www.stere.ro

ȘAHUL ȘI . . . NOI!

Există dovezi de o certitudine uimitoare că în anul 1178 înaintea erei noastre, femeile jucau un joc foarte asemănător șahului. În palatul din Teba al lui Ramses al III-lea a fost găsit un papirus datînd din epoca amintită, care cuprinde un desen satiric reprezentînd un faraon cu chip de leu jucînd cu una dintre favoritele sale, prezentată ca o gazelă. Eminentul egiptolog Villiers Stuart descrie și reproduce într-una din lucrările sale veșminte găsite în mormîntul reginei Isimjeb, contemporană cu Solomon, din Deir el Bahari, lucrate din bucăți de piele de capră, de forma unor pătrate, colorate în roșu și albastru, alcătuind o adevărată tablă de șah cu piesele desenate chiar pe aceste pătrate.

O frumoasă legendă arabă povestește despre doi prinți ce jucau șah pe averile lor. Unul dintre ei, ruinat și desperat,

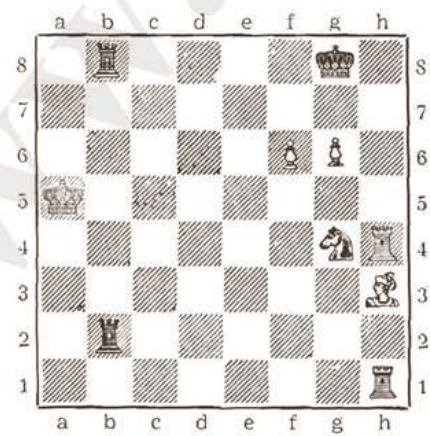

a pariat pe iubita lui, Dilaram, vestită nu numai pentru frumusețea ei, ci și pentru dragostea ce-i purta iubitului. Partida a ajuns la un moment dat în poziția din diagramă.

Prințul, cu piesele albe, se considera din nou învins, cînd devotata și isteața Dilaram i-a șoptit la ureche : „sacrifică cele două turnuri și vei cîștiga!" Ascultîndu-i sfatul, jocul a continuat astfel : **1.Th8+ R:h8 2.Nf5+** (În regulile șahului arab, nebunul muta tot în diagonală, dar putea sări peste figura pe care o avea cu un pătrat în față, așa cum se vede în poziția noastră) **2...Rg8 3.Th8+ R:h8 4.g7+ Rg8 5.Ch6** mat. Iată cît de bine jucau șah femeile în acele timpuri îndepărtate. Este vorba doar de o legendă? Poate, dar o legendă minunat de frumoasă!

Au mai jucat șah, ne spun hrisoavele, domnița Lanke, soția regelui Ravane al Ceylonului. Frumoasa regină babiloniană Semiramida, care a trăit în secolul al VI-lea î.e.n., și regina Zenobia din Palmira pe care împăratul roman Aurelian a adus-o legată la Roma.

În Evul mediu, se pare că jocul de șah a fost una dintre distracțiile preferate de femeile rămase acasă singure, atunci cînd soții lor, cavalerii, erau plecați în lungile și sîngeroasele lor războaie. Alfons al X-lea, înțeleptul rege spaniol, povestește într-una dintre cele mai frumoase și cunoscute pagini ale sale, scrise în 1270, despre două femei care jucau șah cu mare pasiune și pricepere (Vezi ilustrația).

Mai tîrziu, în 1617, italianul Pietro Carrera citează, în lucrarea sa „Jocul de șah", 91 de jucători, printre care figura și Quadratilla, o nobilă romană, cîntată încă de Pliniu cel Tînăr, în cartea a VIII-a : „Scrisoare către Geminio". De asemenea sînt amintite soția și fiica unui oarecare Lucio Timpanello, jucător de șah sicilian, precum și o tînără de 20 de ani, născută la Veneția. Ilustrația pe care o vedem mai departe este reprodusă dintr-o pagină a Codicelui alfonsian și le reprezintă pe prințesa aragoneză Violante, soția lui Alfons cel înțelept și pe prințesa Beatrice a Portugaliei.

Este bine cunoscută pasiunea pentru șah a împărătesei Maria Tereza ; printre altele, ea este aceea care l-a invitat la Viena pe celebrul jucător automat de șah, „pseudocreierul electronic" al baronului Kempelen, dovedit, în cele din urmă, a fi doar un farsor. Caterina de Medicis, Elisabeta I a Angliei, Ecaterina cea Mare a Rusiei, Madame de Sévigné, George Sand au jucat cu multă plăcere șah. Merită amintite și cele

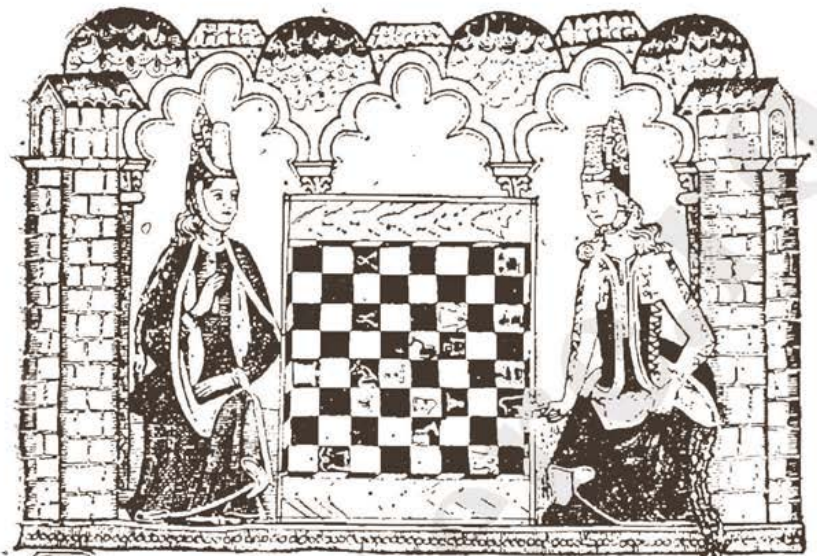

Este es cay juego departimiento en á
a.xvij. tablero que an a ser en
entablare assi como esta en la figu
ra del entablamiento: an se de lo
os peones que estan en
tros juegan primero
a dan mate al rey blan
co en.v. juegos o en me
nos de los seys juegos n
mismos si los peones
no lo sopieren alongar. ¶ El primero
juego dar la vaque con el roque pu
esto en la tercera casa del rey blanco:
entrara el rey blanco en la segunda
casa de su alfil. ¶ El segundo juego
dar la vaque con esse mismo roque
puesto en la segunda casa del rey blan
co: si el rey blanco entrare en casa de
su caballo es mate con esse mismo
roque puesto en la segunda casa del
caballo blanco. por este es lo mejor
que tome el caballo puesto que esta
en la tercera casa del caballo blanco.
¶ El tercero juego dar la vaque con el
se mismo roque puesto en la segunda
casa del caballo blanco: entrara el rey
blanco en la quarta casa de su roque:
¶ El quarto juego dar la vaque con el
roque puesto en la quarta casa del ca
ballo blanco: entrara el rey blanco en
en la quarta casa del roque puesto.
¶ El quinto juego dar la vaque ~~con el~~
con el roque puesto en la tercera casa del
caballo puesto: entrara el rey en la ter
cera casa del roque puesto tomando el
caballo puesto. ¶ El sesto juego dar la va
que: matar con el roque puesto en la
quarta casa del roque blanco: matar
mos rey: otro juego departire
que semeja con este: mandamos fazer
este por que es mas fermoso: si los pe
ones estuvieren non se puede jugar en ju
egos conocidos. ¶ Este es el departi
miento deste juego: esta es la figura
del entablamiento.

două partide jucate la Malmaison, în 1804, de Napoleon I cu Doamna de Remussat, păstrate și astăzi.

Iată ce scria Madame de Sévigné în „Scrisori din ianuarie și februarie 1680" despre jocul acesta: „Mă gîndesc mereu la șah: cred că niciodată nu am să-l joc bine. Este cel mai frumos și rațional dintre toate jocurile; sînt sigură că o să-mi fie rușine și am să mă simt umilită, dacă n-am să ating măcar o forță de joc medie. La Pomponne, toată lumea joacă șah: bărbați, femei copii...".

Primul turneu internațional feminin de șah a avut loc la Londra în 1897, cu ocazia Jubileului de 60 de ani de domnie a reginei Victoria (1819—1901). Au fost invitate jucătoare din mai multe țări și a fost cîștigat de șahista britanică Rudge.

Dar adevărata istorie a șahului feminin începe odată cu apariția Verei Mencik, prima campioană mondială, cea care avea să dea numele său Cupei atribuite celei mai bune echipe feminine de șah din lume.

www.steren.ro

OLIMPIADA I — EMMEN, septembrie 1957

La Moscova, în 1956, în cadrul celui de al XXVII-lea Congres al Federației Internaționale de Șah, s-a pus în discuție, pentru prima oară în istoria milenarului joc al înțelepciunii, organizarea Olimpiadelor pentru echipele feminine, instituindu-se, de fapt, trofeul omagial „Vera Mencik".

În secolul nostru, primul turneu feminin de șah a avut loc la Londra, în anul 1927, și a fost cîștigat magistral de aceea care avea să uimească mai tîrziu întreaga lume șahistă, tînăra Vera Mencik. Născută în Cehoslovacia, ea a devenit prima campioană de șah a lumii și a fost, în același timp, prima femeie care s-a încumetat să înfrunte mari maeștri în turnee masculine. La al doilea turneu pentru campionatul lumii, care a avut loc la Hamburg, în 1930, Vera Mencik și-a adjudecat titlul cu $6^1/_2$ puncte din 8 posibile. Cîștigă aproape fără concurență titlurile supreme și la campionatele din 1931 și 1933. În 1935 reușește aceeași performanță la Varșovia. Al șaselea titlu îi revine la Stockholm, pentru ca la campionatul mondial de la Buenos Aires, 1939, să realizeze strălucitul rezultat de 18 puncte din 19 posibile! Un destin nefericit a făcut însă ca Vera Mencik, una dintre cele mai impresionante figuri ale șahului mondial, să sfîrșească în 1944, la Londra, îngropată sub dărîmăturile pricinuite de sălbaticele bombardamente ale aviației fasciste germane.

Despre Vera Mencik, Capablanca spunea că „este singura femeie care joacă șah ca un bărbat". Cîndva, după unul dintre turneele de la Hastings, s-a înființat clubul „Vera Mencik", din care făceau parte numai jucătorii învinși de marea campioană. Printre aceștia se număra tînărul maestru Max Euwe, campionul mondial de mai tîrziu.

Pentru a ilustra excepționala forță de joc a acestei extraordinare reprezentante a șahului feminin, prezentăm cititorilor partida susținută cu însuși campionul lumii! Deși învinsă, Vera Mencik a jucat strălucit, făcîndu-l pe marele Alehin să-și încheie comentariile la această partidă așa cum veți vedea mai departe.

1.INDIANA DAMEI

Vera Mencik — *Alexandr Alehin*

Londra, 1932

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4.e3 (Un sistem de dezvoltare pasiv, însă nici pe departe slab: negrul nu întîmpină dificultăți în deschidere, cu condiția de a nu-și supraaprecia poziția și a-și da seama că, deși are suficiente forțe pentru a controla punctul e4, nu este destul de dezvoltat pentru a-l ocupa) **4...Nb7 5.Nd3 Nb4+ 6.Nd2 N:d2+ 7.C:d2** (Calul nu este plasat prea bine la d2; mai exact ar fi fost 7.D:d2 și apoi Cc3) **7...d6 8.0-0 Cbd7 9.De2 De7 10.Tfd1 0-0 11.Ce4 g6** (O mutare al cărei scop constă în evitarea schimbului nebunului din b7. Negrul are interes să păstreze cît mai multe figuri pe tablă, deoarece poziția sa de pioni este mult mai elastică decît a albului) **12.Td2 C:e4 13.N:e4 c6! 14.Da4** (Albul a sperat probabil să provoace mutarea 14...b5, pentru a răspunde convenabil cu 15.Db3!) **14...Tfc8 15.Nd3 c5 16.Dd1** (Nici una din figurile albe nu are la dispoziție cîmpuri potrivite. Totuși, este încă nevoie de cîtva timp, pînă cînd negrul va fi în stare să organizeze o inițiativă serioasă) **16...Cf6 17.d:c5 b:c5** (Corect, deoarece într-o astfel de poziție pionul înapoiat d6 se apără foarte ușor) **18.De2 Ch5 19.Tad1 Tf8!** (Negrul pregătește înaintarea pionilor „f" și „e") **20.e4 Cf4 21.De3 e5 22.Nf1 Tad8** (Pînă în acest moment tactica negrului a fost ireproșabilă; aici însă manevra 22...Tfd8 și apoi Cf4-e6-d4 ar fi fost mai convingătoare, deoarece ar fi împiedicat încercările următoare ale albului) **23.b4!** (Un interesant sacrificiu de pion, într-o poziție grea; dacă acum 23...c:b4 24.D:a7 Ta8 25.Db6 N:e4, atunci 26.D:d6 D:d6 27.T:d6 N:f3 28.g:f3 T:a2 29.Tb6, cu șanse foarte bune de remiză pentru alb) **23...Ce6 24.Tb2 Na8 25.b:c5 C:c5 26.Cd2 f5 27.e:f5 g:f5** (Prin deschiderea coloanei „g" negrul obține în sfîrșit o bază pentru un atac puternic împotriva regelui advers) **28.f3 Dg7** (Amenință 29...f4 și apoi e5-e4) **29.Tdb1 Rh8 30.Cb3 Ce6 31.Td2 Cg5 32.Rh1 Tg8 33.Tf2** (Singura apărare împotriva 33...C:f3) **33...Tde8! 34.Td1 Te6** (Vezi diagrama)

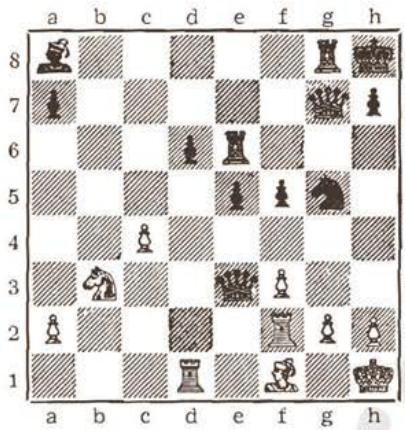

35.f4 (Albul nu mai are apărări: negrul amenință 35...Th6 și apoi 36...T:h2+ , 37...Dh6+ și 38...Ch3+. Dacă 35.c5 d5 negrul ar fi cîștigat, înaintînd pionii centrali) **35...e:f4 36.Dd4 Te5! 37.c5 d:c5 38.C:c5 Ch3 39.Tb2 f3! 40.g3 f2+.** Cel mai „lung" șah cu nebunul pe care l-am dat vreodată în viața mea. Albul cedează.

Cupa „Vera Mencik", oferită celei mai bune echipe feminine de șah, este un modest omagiu adus memoriei unei mari campioane.

Ca o consecință firească, și imperioasă în același timp, la 30 de ani de la data cînd Vera Mencik devenea pentru prima oară campioană mondială, debutează istoria Olimpiadelor feminine — 3 septembrie 1957.

În micul, dar cochetul oraș de la granița de est a Olandei, Emmen, s-au întîlnit „matadoarele" arenei celor 64 de pătrate albe și negre. Au participat 21 de reprezentative naționale, alcătuite din cîte două jucătoare. Iată lista echipelor și componența lor :

Uniunea Sovietică : Rubțova, Zvorîkina ; *România* : Pogorevici, Teodorescu ; *R. D. Germană* : Keller-Hermann, Altrichter ; *Ungaria* : Hönsch, Kertesz ; *Bulgaria* : Asenova, Ivanova ; *Iugoslavia* : Timofeeva, Stadler ; *Anglia* : Pritchard, Tranmer ; *R. F. Germania* : Rinder, Landmesser ; *Olanda* : Van der Veen, Roodzant ; *S.U.A.* : Gresser, Piatigorski ; *Cehoslovacia* : Hruskova, Eretova ; *Polonia* : Holuj, Litmanowicz ; *Danemarca* : Larsen, Haahr ; *Irlanda* : Chater, Cassidye ; *Scoția* : Sterdman, Foggie ; *Franța* : Chaudé de Silans, Choko ; *Austria* : Hausner,

Zebinger; *Finlanda*: Vuorenpää, Jägerhorn; *Norvegia*: Maelman, Skloensberg; *Belgia*: Cuypers, Bollenkens; *Luxemburg*: Tresch, Welter.

Se remarcă prezența echipei Uniunii Sovietice, din componența căreia făceau parte Olga Rubțova, deținătoarea, pe atunci, a titlului de campioană mondială și o redutabilă tînără șahistă, plină de ambiție și de tenacitate, ce avea să devină performera Olimpiadei (12 puncte din 14 posibile!), Kira Zvorîkina.

Olimpiada s-a încheiat cu victoria, oarecum scontată, a echipei Uniunii Sovietice, secundată, pe cît de strălucit, pe atît de surprinzător, de foarte tînăra echipă a României, alcătuită din talentatele jucătoare de categoria I Maria Pogorevici și Margareta Teodorescu, maestrele internaționale de mai tîrziu, care aveau să fie cotate printre jucătoarele de frunte ale lumii.

Punctul final al Olimpiadei a fost marcat de ultima mutare efectuată de campioana de atunci a țării noastre, Maria Pogorevici, în partida jucată împotriva maestrei iugoslave Lidia Timofeeva. Victoria înscrisă în această întîlnire epuizantă a adus echipa României pe primul loc, la egalitate de puncte cu reprezentativa Uniunii Sovietice, cîștigătoare a primului titlu de echipă campioană mondială, datorită doar numărului mai mare de victorii obținute în turneu. La capătul a trei săptămîni de tensiune și emoții, de confruntări dramatice, tinerele, dar îndrăzneţele, Maria Pogorevici și Margareta Teodorescu ne-au dat satisfacția unui mare succes, ne-au umplut inimile de bucurie, adunîndu-ne pe toți, la sosirea lor în țară, la aeroport, cu brațele pline de flori. Ele ne-au adus prima afirmare pe plan mondial a șahului feminin românesc.

De fapt, am putea spune că soarta primului loc s-a decis în runda a doua a finalei, în meciul direct dintre România și Uniunea Sovietică. Jucînd foarte curajos, puțin a lipsit ca reprezentantele noastre să obțină victoria. Margareta Teodorescu a jucat inspirat împotriva Kirei Zvorîkina și, printr-un interesant sacrificiu de calitate, a obținut atac puternic de mat. În criză de timp însă și sub imperiul puternicei emoții, ea a repetat poziția de trei ori și a pierdut o jumătate de punct de o valoare inestimabilă. După remiza consemnată și în partida de la masa I, dintre Maria Pogorevici și Olga Rubțova, meciul s-a încheiat la egalitate, egalitate ce avea să se mențină și în clasamentul final al campionatului, dar la capătul unei îndelungi și chinuitoare tensiuni. De pildă, doar cu trei runde înainte de sfîrșit, echipa României se afla pe locurile 6—8. A urmat însă

o magistrală demonstrație de ambiție, voință, tenacitate și...
... trei meciuri cîștigate la scorul maxim de 2—0!

Memorabilă va rămîne poziția la întrerupere, din partida Pogorevici—Timofeeva, în care atît antrenorul echipei noastre Ivan Halic, cît și eleva sa s-au depășit realmente.

Iată poziția după mutarea a 41-a a negrului:

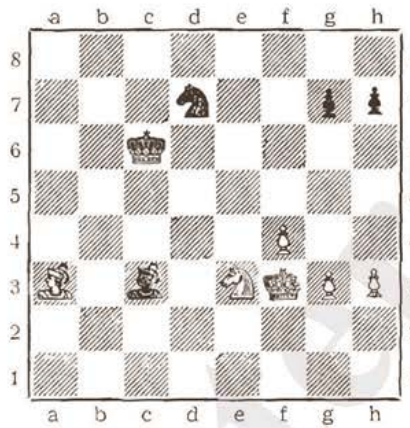

O poziție dificilă, în care pionul în plus reprezintă un avantaj minimal, foarte greu de valorificat, dat fiind numărul redus de piese și prezența figurilor ușoare. Cu alte cuvinte, o poziție în care remiza pindește la fiecare pas. Jocul a continuat astfel: **42.Cf5 Na1 43.g4 Rd5 44.Ce7+Rd4 45.Nd6 Nb2 46.Ne7 Na1 47.Ce6+Rd5 48.Cb4+Rc4 49.Ce2 Nb2 50.Ce3+Rd3 51.Cd1 Na1 52.Cf2+ Rd4 53.Ce4 h6 54.Cd6 Rd5 55.Cf7 Nb2 56.h4 Re6 57.Cd8+ Rd5 58.g5 h:g5 59.h:g5! Nc3 60.Rg4 Rc4 61.Cf7 Nb2 62.Cd6+ Rd5 63.Rf5 Cf8 64.g6 Ce6 65.Ce8 C:e7?** (Înlesnește considerabil tentativa de cîștig a albului) **66.C:e7+ Rd6 67.Ce6 Re7 68.Cg5 Rf8?** (O mutare pasivă, fără a fi necesară; permite totodată regelui alb activitatea maximă) **69.Re6 Rg8 70.f5 Nf6 71.Ce4 Nb2 72.Rd7 Rf8 73.Cg5 Rg8 74.Re8 Nf6 75.Ce6 Nb2 76.Cd8 Nc3 77.Ce6 Nb2 78.Ce7+Rh8 79.Rf7 Nf6 80.Cd5 Nb2 81.Ce7! Nc3 82.Ce8! Nb2 83.f6!!** (Concretizarea ideii de cîștig) **83...Nc3 84.C:g7 Nb2 85.Ce8** și negrul a cedat.

După mutarea **85.Ce8**, redutabila maestră iugoslavă a întins mîna, felicitînd-o pe tînăra noastră reprezentantă. În același timp, majoritatea concurentelor, care au urmărit cu sufletul la gură desfășurarea partidei, s-au repezit spre cele două reve-

lații ale campionatului, jucătoarele noastre, și le-au felicitat pentru deosebita lor performanță.

A fost pentru echipa română și pentru noi cei de acasă o zi dintre cele mai fericite!

★

Grupa I: U.R.S.S. 11 puncte, Olanda 7 1/2, România 7, Cehoslovacia 6, Irlanda 5, Franța 3 1/2, Finlanda 2;

Grupa a II-a: R. D. Germană 10 puncte, Bulgaria 9, Ungaria 8, S.U.A. 7, Scoția 3 1/2, Austria 3, Luxemburg 1 1/2;

Grupa a III-a: Iugoslavia 8 1/2, R.F. Germania 8 1/2, Anglia 8, Polonia 8, Danemarca 6, Norvegia 3, Belgia 0.

Finala „A"

Nr. crt.		1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total	%
1	U.R.S.S.	●	1	1½	1	1	1	1½	1½	2	10½	65,62
2	România	1	●	1	1	1	2	½	2	2	10½	65,62
3	R.D. Germană	½	1	●	1½	1½	1½	1½	1	1½	10	62,50
4	Ungaria	1	1	½	●	½	1	1½	1½	1½	8½	53,12
5	Bulgaria	1	1	½	½	●	1	1	0	2	8	50,00
6	Iugoslavia	1	0	½	1	1	●	1½	2	½	7½	46,87
7	Anglia	½	1½	½	½	1	½	●	1	1½	7	43,75
8	R.F. Germania	½	0	1	½	2	0	1	●	1	6	37,50
9	Olanda	0	0	½	½	0	1½	½	1	●	4	25,00

Evoluția scorului pe runde în finală

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Loc
1	Olanda	●	1½	2	2	2½	2½	3	3	4	IX
2	Iugoslavia	2	2½	●	3½	4½	5	6	7½	7½	VI
3	Ungaria	1	2½	4	5	●	6	6½	7	8½	IV
4	U.R.S.S.	1½	2½	4	6	7	8	●	9½	10½	I
5	R.D. Germană	1½	3	4	5	6½	8	9½	10	●	III
6	Bulgaria	½	●	1½	2½	2½	4½	5½	7	8	V
7	Anglia	½	1	2	●	3½	4½	6	6½	7½	VII
8	România	1	2	3	4	4½	●	6½	8½	10½	II
9	R.F. Germania	0	½	1	2	4	5	5	●	6	VIII

Finala „B"

S.U.A. 8 puncte, Cehoslovacia 8, Polonia 7 1/2, Danemarca 4 1/2, Irlanda 1, Scoția 1.

Finala „C"

Franța 8 1/2 puncte, Austria 7 1/2, Finlanda 6, Norvegia 4 1/2 Belgia 2 1/2, Luxemburg 1.

Rezultatele individuale ale jucătoarelor române în semifinală :

Maria Pogorevici : 2 1/2 (din 6 partide), Margareta Teodorescu : 3 1/2 (din 6 partide).

Rezultatul meciurilor : 7 puncte din 12 partide.

Rezultatele individuale la masa 1 :

Edith Keller-Hermann (R.D.G.) 5 1/2 puncte (68,75%), Maria Pogorevici (România) 5 (62,50%), Olga Rubțova (U.R.S.S.) 4 1/2 (56,25%), E. Pritchard (Anglia) 4 1/2 (56,25%), I. Hönsch (Ungaria) 4 1/2 (56,25%), V. Asenova (Bulgaria) 4 (50,00%), L. Timofeeva (Iugoslavia) 3 1/2 (43,75%), F. Rinder (R.F.G.) 3 1/2 (43,75%), V. d. Veen (Olanda) 1 (12,50%).

Rezultatele individuale la masa a 2-a :

Kira Zvorîkina (U.R.S.S.) 6 puncte (75,00%), Margareta Teodorescu (România) 5 1/2 (68,75%), M. Altrichter (R.D.G.) 4 1/2 (56,25%), E. Kertesz (Ungaria) 4 (50,00%), T. Stadler (Iugoslavia) 4 (50,00%), A. Ivanova (Bulgaria) 4 (50,00%), C. Roodzant (Olanda) 3 (37,50%), E. Tranmer (Anglia) 2 1/2 (31,25%), R. Landmesser (R.F.G.) 2 1/2 (31,25%).

WWW.Stoe.ro

Olga Nikolaevna Rubțova este prima campioană de șah a Uniunii Sovietice. A învățat să joace șah din fragedă copilărie de la tatăl său și s-a impus repede printre tinerii din școală și mai tîrziu din universitate. Olga, inginer de profesie, a fost multiplă campioană a Uniunii Sovietice, a patra campioană a lumii și actualmente campioană mondială la șahul prin corespondență. Mamă a cinci copii, Olga Rubțova a transmis imensa ei dragoste pentru șah fiicei sale Lena, astăzi maestră internațională, una dintre cele mai puternice șahiste ale Uniunii Sovietice.

2. APĂRAREA SICILIANĂ

Olga Rubțova (U.R.S.S.) — Edith Keller-Hermann (R. D. Germană)

Comentarii de Olga Rubțova

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.g4 (Pentru ocuparea primului loc, echipa sovietică trebuia neapărat să cîștige acest meci ; de aceea am ales cea mai ascuțită continuare... În turneul candidatelor, împotriva aceleiași adversare, am optat pentru continuarea mai liniștită 6.f4) **6...a6 7.g5 Cfd7 8.Ne3 Ne7 9.Dd2 Dc7 10.0-0-0 Cc6** (Desigur, ar fi fost mai energic 10...Ce5, dar în acest caz, fără îndoială, negrul ar fi trebuit să se aștepte la atacul albului prin 11.f4 Cc4 12.N:c4 D:c4 13.f5) **11.f4 Tb8 12.Df2 b5 13.Ng2 C:d4** (Mai bine ar fi fost 13...Ca5) **14.N:d4 b4 15. Ca4** (De aici calul împiedică toate încercările de atac ale negrului pe flancul damei) **15...0-0 16.h4 Nb7 17.b3 Ce5?** (Greșeală care va duce la pierdere de material ; la 17...Nc6, albul ar fi continuat cu 18.f5 — nu cu 18.Cb2, din cauza 18...e5! — cu joc ascuțit, în care șansele albului sînt mai bune. Aici negrul trebuia să se hotărască la 17...e5 18.Na7 Ta8 19.Cb6 C:b6 20.N:b6 Dc3, cu șanse de

ambele părți) **18.C:c5 d:c5 19.Ne5 Da5 20.N:b8 T:b8** (Nu se putea 20...D:a2, din cauza 21.Ne5) **21.Rb1 e4 22.b:e4** (Merita atenție 22.Da7) **22...Ne6 23.e5 Na4 24.Th3 Nc5 25.De2 Db6 26.T3d3 Ne8 27.Dd2 Rf8** (Mai eficace ar fi fost probabil 27...Ne7, împiedicînd 28.Td8; în acest caz albul ar fi jucat 28.De3 Nc5 29.De4 și apoi f4-f5) **28.Td8 a5 29.T:b8 D:b8 30.Dd8 D:d8 31.T:d8 Re7 32.Td3** (A mai rămas puțin; calea cea mai simplă spre cîștig este fie schimbarea nebunilor de cîmpuri albe, fie aducerea turnului pe orizontala a 8-a) **32...g6 33.Rc1 Na4 34.Rd2 Ne8 35.Th3 Na4 36.h5 Ne8 37.Ne4 Rf8 38.Nb7 Re7 39.Na6 Nc6 40.h:g6 h:g6 41.Nb5 Ne4 42.Th8** și negrul a cedat, deoarece nu are apărare împotriva matului apropiat.

Kira Alexeevna Zvorîkina, maestră emerită a sportului și maestră internațională de șah, a fost de trei ori campioană a Uniunii Sovietice și a mai împărțit de două ori locurile 1—2 cu Borisenko și Volpert. În 1959 a cîștigat turneul candidatelor, în urma căruia a susținut meciul pentru titlul de campioană mondială cu Elisabeta Bikova, meci pe care l-a pierdut. Kira Zvorikina este de profesie inginer și locuiește în orașul Kiev din R. S. S. Ucraina.

3.DESCHIDEREA BIRD

Tereza Stadler (Iugoslavia) — *Kira Zvorîkina* (U.R.S.S.)

Comentarii de Kira Zvorîkina

1.f4 Cf6 2.Cf3 g6 3.b3 Ng7 4.Nb2 0-0 5.d3 d5 6.e3 c5 7.Ne2 (Albul se dezvoltă încet, de aceea negrul nu are greutăți în deschidere) **7...Cc6 8. 0-0 b6 9.Ce5 Nb7 10.Cd2 d4** (Această mutare limitează activitatea nebunului din b2, dar dă albului, în schimb, importantele puncte e4 și c4) **11.C:c6 N:c6 12.e4 b5 13.h3 Dc7 14.c3** (Mutare slabă, ce permite negrului să obțină poziție activă; bine ar fi fost 14.b4!) **14...Tfd8 15.e:d4 c:d4 16.Te1 Tac8 17.b4 Db6 18.Cb3** (A ignorat următoarea mutare a negrului; trebuia jucat 18.Rh1. (Vezi diagrama)

18...C:e4! 19.Ng4 (Dacă 19.d:e4 d3+ 20.Rh1 N:b2 și albul pierde calitatea) **19...Cc3 20.De1 e6 21.Cc5 Nd5** (Era posibil și 21...C:a2 și dacă 22.C:e6 C:c1 23.C:d8 C:d3. În cazul că 22.Tc2 Cc3 23.C:e6 f:e6 24.N:e6+ Rh8 25.N:c8 T:c8, negrul de asemenea ar fi păstrat avantaj) **22.a3 a5 23.Nf3 N:f3 24.T:f3 a:b4 25.a:b4 Cd5** (Calul la d5 domină poziția în centru) **26.Rh2 Ta8 27.Ta1 T:a1 28.N:a1 Ta8 29.Tf2?** (Pierde al doilea pion. Rău ar fi fost și 29.Nb2 Ta2 30.Dd2 Nf8 31.Cd7 N:b4 32.C:b6

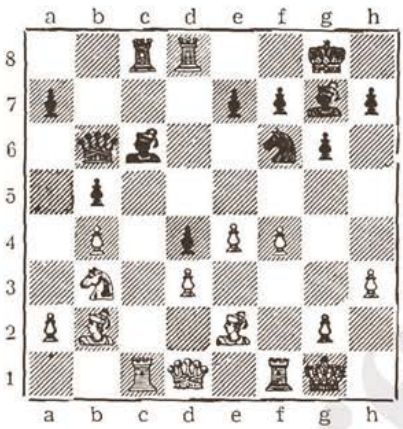

N:d2 33.N:d4 C:b6 34.N:b6 b4; dacă 29.Ce4, negrul ar fi cîştigat prin 29...C:b4 30.D:b4 T:a1 31.Cd6 Nf8 32.Db2 Ta8 şi nu se putea 33.C:b5, din cauza 33...Tb8) **29...C:b4! 30.D:b4 T:a1 31.Tb2 Dd6** şi albul cedează.

Maria Pogorevici, multiplă campioană de şah a României, a cîştigat Turneul zonal de la Cracovia (Polonia) în 1957 şi a obţinut astfel dreptul de a participa la Turneul candidatelor la titlul mondial. Este prima şahistă română ce obţine un asemenea rezultat de prestigiu şi, în acelaşi timp, prima reprezentantă a şahului feminin românesc căreia i se conferă titlul de maestră internaţională. Maria Pogorevici, medic de profesie, este mamă a două fete — Cristina şi Marina — care, evident, au moştenit talentul şi dragostea pentru şah.

4.APĂRAREA SICILIANĂ

Chaudé de Silans (Franţa) — *Maria Pogorevici* (România)

Comentarii de Maria Pogorevici

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4 C:d4 g6 5.Cc3 Ng7 6.Cde2!? (De obicei, în această poziţie se joacă 6.Ne3; continuarea aleasă de maestra franceză nu pune negrului nici o problemă de deschidere) **6...Cf6 7.g3 d6 8.Ng2 0-0 9.0-0 Nd7 10.h3 a6 11.f4** (Împotriva variantei dragonului, pe care o joacă negrul, albul a ales un sistem de dezvoltare rar folosit, care are defectul de a nu

permite o desfășurare destul de rapidă a atacului pe flancul regelui. La această concluzie am ajuns studiind partida dintre Chaudé de Silans și campioana mondială Olga Rubțova, jucată cu două runde înainte și cu aceeași deschidere) **11...b5 12.a3** (Încercarea 12.e5 nu reușește : 12...d:e5 13.f:e5 Ce8 14.Cd4 Dc7 ! 15.Nf4 e6 și negrul obține o poziție mai bună de pioni) **12...Te8 13.g4 Ca5 14.Dd3 Nc6** (Ambele părți își urmează planurile : albul vrea să atacc pe flancul regelui, iar negrul a organizat o contraacțiune pe flancul damei, combinată cu presiunea centrală asupra pionului e4) **15.Tb1** (O măsură de precauție, îndreptată împotriva pătrunderii calului negru la c4 ; aceasta constituie însă o pierdere de timp, ceea ce dă posibilitate negrului să ia inițiativa pe flancul damei) **15...Cd7 16.g5 Cc4 17.b3 Cc5 18.Dg3 Cb6 19.Ne3 f5**! (Începutul contraatacului asupra centrului alb) **20.g:f6** (e.p.) **N:f6 21.f5 De8 22.Nd4 Cbd7 23.Cd5 N:d5 24.e:d5 Ce5** (Stăpînirea cîmpului e5 asigură negrului superioritate în centru, ceea ce anulează șansele de atac ale albului pe flancul regelui — conform cunoscutului principiu care spune că „un atac de flanc nu poate reuși atîta vreme cît centrul nu este asigurat") **25.Rh1 Rh8 26.Cf4 g:f5 27.Df2 Df7?**! (O inexactitate, care permite albului să-și recîștige pionul ; trebuia jucat 27...Ce4 ! 28.N:e4 f:e4 29.Tbe1 Cf3 ! 30.N:f6 e:f6) **28.N:c5 d:c5 29.Ce6 Tg8 30.D:f5 Dg6 31.D:g6 T:g6 32.Ne4 Tg3 33.Rh2 Te3 34.Tbe1 T:e1 35.T:e1 Cd7** (Finalul cu nebuni de culori diferite este egal; albul joacă inexact și intră în poziție dificilă) **36.Nf5 Ce5 37.Rg3 e4**! **38.Rf4 Cg6+ 39.N:g6** (Nebunul nu trebuia schimbat ; tocmai prezența nebunilor de culori diferite echilibra jocul și ar fi putut să-l salveze pe alb) **39...h:g6 40.Tg1 c:b3 41.c:b3 Tc3 42.Tg3??** (Greșeală gravă în criză de timp, după care albul pierde imediat ; după 42.T:g6 T:h3 43.d6 ! partida s-ar fi terminat, probabil, remiză) **42...Ne5+ 43.R:e5 T:g3 44.Ce5 T:h3 45.Re6 Te3+ 46.Rf7 g5** (Mutarea din plic) **47.Ce6 g4 48.R:e7 g3 49.d6 g2** și albul cedează.

Margareta Teodorescu, jucătoare deosebit de talentată, cu fantezie creatoare debordantă, s-a impus de foarte tînără în șahul românesc și în cel de peste hotare. De patru ori campioană a țării, a obținut titlul de maestră internațională în 1963, cînd a cîștigat magistral turneul zonal de la Lodz (Polonia). Este de profesie economist. Soțul său, Adrian Teodorescu, amator pasionat de șah, a susținut-o și a îndrumat-o de-a lungul anilor, în cariera sa șahistă.

5.INDIANA DAMEI

Ruth Landmesser (R. F. Germania) — *Margareta Teodorescu* (România)

Comentarii de Margareta Teodorescu

1.d4 Cf6 2. c4 e6 3.Cf3 b6 4.e3 Nb7 5.Ne2 (Era mai bine 5.Nd3) **5...Nb4+ 6.Nd2 N:d2+ 7.C:d2 d6 8.0-0 0-0 9.Dc2 Cbd7 10.Nd3 e5 11.Ce4 Dc7** (Cu amenințarea de a ciștiga pionul c4) **12.C3g5** (Apără pionul c4 în mod indirect) **12...h6 13.C:f6 C:f6 14.Ch7** (Albul caută să simplifice poziția, sperînd că va putea obține un final favorabil) **14...C:h7 15.N:h7+ Rh8 16.Ne4 e:d4** (Negrul ar fi putut juca și 16...d5, cu obținerea unei majorități de pioni pe flancul damei, după 17.c:d5 e:d5; mutarea din text e preferabilă, pentru că duce la deschiderea coloanei „c", cu presiune asupra pionului c4) **16.N:b7 D:b7 18.e:d4 Tac8 19.b4?** (O mutare slabă, care înlesnește planul negrului, deoarece slăbește pionul c4) **19...Tc7 20.Db3** (Scoate dama din poziția sa nefavorabilă, dar pierde de sub control cîmpul e4) **20...Tfc8 21.Tac1 De4! 22.Tfd1 De2! 23.Te1 T:c4** (Vezi diagrama)

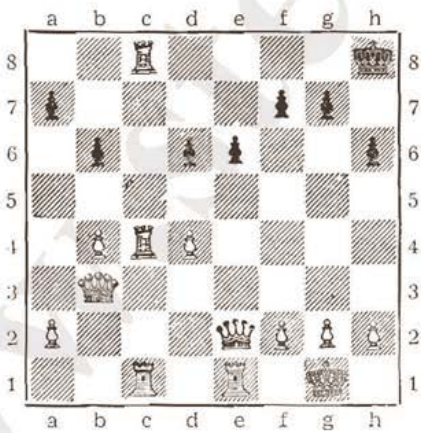

24.Ted1 (Albul nu poate lua nici dama, nici turnul, din cauza matului care survine pe cîmpurile e1 sau c1. La 23.Td3 ar fi urmat de asemenea 23...T:c4) **24...Dg4 25.f3** (Apără pionul d4, dar slăbește cîmpul g2) **25...Dg5 26.Te2 Te3 27.Da4 T:f3 28. D:a7? Te1 29.Tde1** (Nu era bine 29.Tee1, din cauza 30...De3+! cu mat imediat; nu merge nici 29.Da8+ Rh7 30.D:f3 T:d1+ 31.Rf2 Dh4+ și 32.D:d4, cu ciștig evident) **29...T:e1+?!** (Negrul ar fi putut decide partida în favoarea sa mult mai repede

și mai elegant prin 29...Te3! 30.T:c1 T:e2 31.Da8+ Rh7 32.Tf1 De3+ 33.Rh1 Te1 34.Da6 Df2! etc.) **30.T:e1 Te3 31.T:e3 D:e3+ 32.Rf1 D:d4 33.D:f7 Da1+ 34.Re2 D:a2+ 35.Rd3 Db3+ 36.Re2 Dc2+ 37.Re3 De3+ 38.Re2 De5+ 39.Rd2 Dg5+ 40.Rd1 Dg4+ 41.Re1 Dg5+ 42.Rd1 Df6 43.De8+ Rh7 44.Db5 Dd4+** și finalul este ușor cîștigat, prin valorificarea imediată a pionilor liberi din centru.

6.APĂRAREA SICILIANĂ

Chaudé de Silans (Franța) — *Olga Rubțova* (U.R.S.S.)

1.e4 c5 2.Cf3 Ce6 3.d4 c:d4 4.C:d4 g6 5.g3 Ng7 6.Ce2 Cf6 7.Ng2 d6 8.0-0 0-0 9.Cc3 Ng4 10.h3 Nd7 11.Rh2 Tc8 12.f4 a6 13.g4 b5 14.a3? Ca5 15.Tb1 Cc4 16.Dd3 Ne6 17.Cg3 Cd7! 18.g5 Ce5 19.De2? C:a3! 20.b:a3 N:c3 21.Df3 Ng7 22.f5? Ne5 23.N:f4 Cd7! 24.Dg4 N:f4 25.T:f4 Ce5 26.Dh4 f6! 27.Tbf1 f:g5 28.D:g5 e6 29.f6 Cf7 30.Dh4 Nd7 31.T4f2 Te3 32.Ce2 T:e2 33.Cf4 T:f2 34.T:f2 Ce5 35.Ch5?? g:h5 36.Dg5+ Cg6 și albul cedează.

7.APĂRAREA SCANDINAVĂ

Olga Rubțova (U.R.S.S.) — *Lidia Timofeeva* (Iugoslavia)

1.e4 d5 2.e:d5 Cf6 3.d4 C:d5 4.e4 Cb6 5.Ce3 e5! 6.d:e5 D:d1+ 7.R:d1 Ne6 8.b3 Ce6 9.Cf3 0-0-0+ 10.Re2 Ne5 11.Ne3 N:e3 12.f:e3 Cb4+ 13.Rb2 Cd3+ 14.N:d3 T:d3 15.The1 Thd8 16.Tad1 h6 17.Cd4 T:d1 18.C:d1 Cd7 19.Re2 C:e5 20.Cc3 Cg4 21.C:e6 f:e6 22.h3 Ce5 23.Ce4 b6 24.Te2 Cd3 25.Cg3 g6 26.a3 c5 27.Td2? Ce1+ 28.Rd1 T:d2+? (C:g2) **29.R:d2 C:g2 30.Ce4 Ch4 31.Re2 Rd7 32.Rf2 Cf5 33.Rf3 e5 34.Cf6+ Re6 35.Cd5 Cd6 36.h4 g5 37.h:g5 h:g5 38.Rg4 Ce4 39.Ce7+ Rd7 40.Cd5 Cd2 41.R:g5 C:b3 42.Cf6+ Re6 43.Ce4 Ca5 44.Cd2 b5 45.c:b5+ R:b5 46.Rf5 c4! 47.Cb1 Cc6 48.Re4 Rc5 49.Cc3 Rd6 50.Cb5+ Re6 51.Cc7+ Rd7 52.Cb5 a6 53.Cc3 Rd6 54.Ca4 Ca5 55.Cb6 Re6 56.Cd5 Cb3! 57.Cc7+ Rd6 58.C:a6 Cc5+ 59.C:c5 R:c5 60.Rf3 c3 61.Re2 Rc4 62.Rd1 Rb3 63.Rc1 R:a3 64.Rb1 Rb3 65.Rc1 Rc4** și albul cedează.

8.APĂRAREA CELOR DOI CAI

Altrichter (R. D. Germană) — Welter (Luxemburg)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ne4 Cf6 4.Cg5 d5 5.e:d5 C:d5 6.d4! Ne7 7.C:f7! R:f7 8.Df3+ Re6 9.Cc3 Nb4 10.0-0 N:c3 11.b:c3 Ca5

12.Dg4+ Rf7 13.Df3+ Re6 14.Ng5! Dd6? 15.d:e5 De6 16.g4! R:e5 17.Dg3+ Re6 18.Tfe1+ Rf7 19.Df3+ Rg6 20.Nd3+ R:g5 21.Te5+ și negrul cedează.

9.DESCHIDEREA PIONULUI DAMEI

Cuypers (Belgia) — *Pritchard* (Anglia)

1.d4 d5 2.Cf3 e6 3.e3 Nd6 4.Nd3 f5 5.e3 Cd7 6.Cbd2 Cgf6 7.0-0 Ce4 8.De2 g5 9.N:e4 f:e4 10.Ce1 g4! 11.c4 Tf8 12.e5 N:h2+ 13.R:h2 Dh4+ 14.Rg1 Tf6 15.f3?! g3 16.Tf2 g:f2+ și albul cedează.

10.APĂRAREA NIMZOVICI

Edith Keller-Hermann (R. D. Germană) — Irene Hönsch (Ungaria)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.De2 d5 5.a3 N:c3+ 6.D:c3 0-0 7.Cf3 b6 8.Ng5 Nb7 9.e3 Cbd7 10.c:d5 N:d5 11.Ne2 De8 12.Nf4 c5 13.0-0 Nb7 14.Tac1 Cd5 15.Dd2 C:f4 16.e:f4 Dd8 17.Tfd1 Tc8 18.d:c5 C:c5 19.D:d8 T:d8 20.T:d8+ T:d8 21.b4 Ce4 22.Tc7 Cd6 23.Ce5 f6 24.Cc6 N:c6 25.T:c6 Td7 26.g3 și remiză.

11.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Kira Zvorîkina (U.R.S.S.) — Margareta Teodorescu (România)

1.c4 e5 2.Cc3 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 Ce6 5.d3 Cge7 6.Cf3 0-0 7.0-0 b6 8.Ng5 f6 9.Nd2 Nb7 10.Tc1 Tb8 11.a3 a6 12.e3 d6 13.b4 Dd7 14.Db3 Rh8 15.d4 e:d4 16.e:d4 Dg4 17.Ce2 Tbe8 18.Cf4 Dd7 19.d5 Ce5 20.Cd4 Cg8 21.Cfe6 Tf7 22.Nh3 f5 23.C:g7 T:g7 24.Dc3 Cf6 25.Ng2 Ce4! 26.N:e4 f:e4 27.Nh6 Tf7 28.f4 Cg4 29.Ce6+ Rg8 30.Ng5 T:e6! 31.d:e6 D:e6 32.h3 e3! 33.Dd4 c5 34.b:c5 b:c5 35.Dd3 Cf2 36.T:f2 e:f2+? (D:h3!!) 37.R:f2 D:h3 38.De3 Dg2+ 39.Re1 Ne4 40.Tc3 Tb7 41.Tb3 Dh1+ 42.Rf2 Dg2+ 43.Re1 Dh1+ și remiză.

* * *

* „Nieuwe Rotterdamsche Courant" aprecia: „Șahistele române sînt considerate printre cele mai bune din lume"!

* Campioana Irlandei—Chaters—a primit din partea organizatorilor premiul de ... longevitate. Ea avea la data Olimpiadei venerabila vîrstă de 82 de ani!!

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei : Choko (Franța)—Zebinger (Austria), jucată în turneul de calificare : **1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 e:d4 4.c3 d:c3 5.Nc4 Ne7 6.Dd5 d6?? 7.D:f7+** și apoi mat. Se mai întîmplă...

* Campioana de... dans a Olimpiadei a fost tînăra și frumoasa vieneză Alfreda Hausner... Lucru firesc, venea doar din patria valsului...

www.stere.ro

OLIMPIADA a II-a—SPLIT, septembrie 1963

După trecerea a șase ani, Federația de șah a R.S.F. Iugoslavia se oferea să organizeze la Split, fermecătoarea stațiune de pe litoralul estic al Adriaticii, cea de a II-a Olimpiadă de șah pentru echipele feminine. Cu acest prilej, Folke Rogard, președintele FIDE pe vremea aceea, a salutat astfel evenimentul: „În calitatea mea de președinte al F.I.D.E. urez bun venit tuturor participantelor la Olimpiada de la Split, cu speranța unor întreceri interesante la tabla de șah și cu convingerea că se vor simți cît mai bine în frumoasa și ospitaliera Iugoslavie. Ne pare rău pentru întreruperea care a avut loc. Sîntem recunoscători organizatorilor iugoslavi, care au făcut posibilă organizarea acestui turneu, tocmai în același an în care, tot aici, s-au disputat campionatele mondiale ale studenților și ale juniorilor. Este o vie dovadă a devotamentului prietenilor iugoslavi față de FIDE și a capacității lor organizatorice".

Situat, după cum am spus, pe țărmurile Adriaticii, orașul Split este cunoscut încă din secolul al III-lea î.e.n., cînd purta numele de Aspalathos. Încă de copil, scriu cronicile, împăratul roman Dioclețian (245—313) a îndrăgit aceste locuri, pentru pitorescul fascinant al munților îngemănați cu marea. Aici urma să petreacă în pace, după o viață plină de lupte și de glorie, ultimii ani ai vieții sale.

Adevărat oraș-erou al Iugoslaviei, Split-ul a avut o istorie teribil de zbuciumată: stăpînit, rînd pe rînd, de bizantini, franci, venețieni, croați, bosnieni, austrieci, avea să îndure cea mai cumplită încercare, în timpul ultimului război mondial, sub ocupația hoardelor fasciste.

Astăzi, orașul Split constituie cel mai important obiectiv naval al Iugoslaviei, centru economic și cultural și, în același timp, o foarte atrăgătoare invitație... turistică!

La cea de a II-a Olimpiadă de șah pentru echipe feminine, în calitate de arbitru principal a fost invitată maestra internațională și fosta campioană mondială Olga Rubțova. Imediat după terminarea întrecerilor, reputata șahistă și-a împărtășit impresiile: „După cum știți, eu am luat parte și la prima Olimpiadă. Aș vrea în primul rînd să remarc că acum au participat mai puține echipe și aceasta se explică, probabil, prin faptul că între cele două Olimpiade s-a scurs prea mult timp — șase ani — și, în același timp, că nu în toate țările se acordă suficientă atenție practicării șahului de către femei. Lupta pentru titlul de campioană mondială a fost foarte strînsă, la primul loc aspirînd mai multe echipe decît în prima ediție. Mai ales spre sfîrșit, echipele concurente au luptat cu strășnicie pentru fiecare jumătate de punct. Liderele au fost obligate să cîștige cu scoruri severe (2—0), deoarece fiecare remiză sau punct pierdut arunca echipa mult în urmă. O surpriză plăcută a fost echipa R.P. Mongole, care după cinci runde conducea în clasament, alături de reprezentativa U.R.S.S. Și, cu toate că pînă la urmă a ocupat doar locul al 10-lea, ea a lăsat la Split o impresie foarte frumoasă. Modul în care s-a desfășurat lupta pentru locul întîi este cunoscut: cursa dintre echipele U.R.S.S. și Iugoslaviei s-a încheiat cu victoria șahistelor sovietice, care și-au întrecut adversarele cu o jumătate de punct... în ultima zi.

Olimpiada a fost organizată excelent. Foarte mulți spectatori au urmărit cu atenție și interes partidele. Dar, mai presus de toate, trebuie să subliniem că aici a domnit spiritul sincerei prietenii. Prietenia dintre șahistele din toate țările, aceasta a fost cea mai mare izbîndă a Olimpiadei".

Țările participante: *Austria*: Ingeborg Kattinger, Wilhelmina Samt, Hilde Kasperovski; *Belgia*: Louise Jeanne Loefler, Elisabeth Goris-Cuypers, Simone Frutsaert-Laucel; *Bulgaria*: Venka Asenova, Antonia Ivanova, Paunka Todorova; *Iugoslavia*: Milunka Lazarevici, Vera Nedelkovici, Katarina Jovanovici; *Monaco*: Marie Madeline Cauquil, Annemarie Renoy-Chévrier; *Ungaria*: Eva Karakaș, Edith Bilek, Judith Gomboș; *R. P. Mongolă*: Hulgana Djandjihusti, Handsuren Sandagordj; *Olanda*: Corry Vreeken, Fenny Heemskerk, Riet Timmer; *R.F. Germania*: Friedl Rinder, Annelise Brandler, Marianne Kulke; *R.D. Germană*: Edith Keller-Hermann, Waltraud Nowarra, Anne Kraatz; *Polonia*: Henrietta Konarkowska, Kristina Radzikowska, Mira Litmanowicz; *U.R.S.S.*: Nona Gaprindașvili, Tatiana Zatulovskaia, Kira Zvorîkina; *Scoția*:

Elder, Steedman; *S.U.A.*: Gisela Gresser, Mary Bain; *România*: Margareta Teodorescu, Margareta Perevoznic.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Total
1 U.R.S.S.	•	1	1	1½	1½	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	25
2 Iugoslavia	1	•	1½	1	1½	2	1½	2	2	2	2	2	2	2	2	24½
3 R.D. Germană	1	½	•	1	2	½	1	2	2	2	2	1½	2	1½	2	21
4 România	½	1	1	•	0	1½	1½	1½	1	2	1½	2	1	2	2	18½
5 Bulgaria	½	½	0	2	•	1½	½	½	1	2	1½	2	2	1½	2	17½
6 Ungaria	0	0	1½	½	½	•	1	1½	1½	1½	2	2	2	1½	1½	17
7 Olanda	0	½	1	½	1½	1	•	1	1½	1	1½	1	2	2		15½
8 Polonia	0	0	0	½	1½	½	1	•	1	2	½	2	2	2	2	15
9 S.U.A.	0	0	0	1	1	½	½	1	•	0	2	1½	1	2	2	12½
10 R.P. Mongolă	0	0	0	0	0	½	1	0	2	•	1	½	2	2	1½	10½
11 R.F. Germania	0	0	0	½	½	0	½	1½	0	1	•	1½	1½	2	1½	10½
12 Austria	0	0	½	0	0	0	1	0	½	1½	½	•	1	1	2	8
13 Belgia	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	½	1	•	½	0	5
14 Monaco	0	0	½	0	½	½	0	0	0	0	0	1	1½	•	1	5
15 Scoția	0	0	0	0	0	½	0	0	0	½	½	0	2	1	•	4½

Ni se par demne de a fi amintite și rezultatele individuale ale componentelor echipelor clasate pe primele trei locuri. Iată-le:

U.R.S.S.: Gaprindașvili 11 1/2 (12 partide jucate — procentaj 95,8%), Zatulovskaia 8 din 10 (80%), Zvorîkina 5 1/2 din 6 (91%);

Iugoslavia: Lazarevici 9 1/2 din 12 (79,2%), Nedelkovici 12 din 12 (100%!), Iovanovici 3 din 4 (75%);

R. D. Germană: Keller-Hermann 11 1/2 din 14 (82,1%), Nowarra 7 din 10 (70%), Kraatz 2 1/2 din 4 (62,5%).

Nona Terentieva Gaprindașvili. Născută la 3 mai 1941, în orașul Zugdidi din R.S.S. Gruzină, fiica profesorului Terentie Gaprindașvili, Nona este cel mai mic copil al familiei. A învățat șah la vîrsta de cinci ani, după care a trecut imediat sub îndrumarea atentă a antrenorului emerit Karseladze, de la Palatul pionierilor din Tbilisi. Nona Gaprindașvili, licențiată în limba engleză, este căsătorită cu un medic și mamă a viitorului fotbalist — cum îi place ei să spună — David. Nona iubește șahul și ... fotbalul. Cînd era copilă, locul preferat de joacă cu cei patru frați ai săi era terenul de fotbal. Astăzi este spectatoare asiduă a meciurilor de fotbal. De asemenea, joacă tenis de masă și biliard. Nona Gaprindașvili, cea de a cincea campioană mondială, a cucerit titlul în anul 1962, cînd a învins-o, într-un meci memorabil, pe fosta deținătoare a

titlului, Elisabeta Bikova. Jucătoare completă, de un calm imperturbabil, cu o forță de calcul de computer, Nona s-a impus categoric în fața șahistelor și a luptat de la egal cu mulți dintre marii jucători contemporani. Asemenea ei a mai fost doar Vera Mencik! Și totuși, înainte de orice, Nona este o parteneră sinceră de joc; niciodată nu o simți ca pe o adversară. Este modestă și un exemplu de sportivitate. Îmi amintesc de o întîmplare care ilustrează caracterul admirabil al acestei excepționale campioane. Participam împreună la una dintre edițiile tradiționalului Turneu internațional de la Belgrad. Într-un moment dramatic în partida pe care o susținea cu maestra bulgară Evelina Troianska (ambele jucătoare se aflau într-o teribilă criză de timp), Nona a propus remiza. Troianska însă n-a mai apucat să răspundă — desigur că ar fi acceptat-o pentru că i-a și căzut stegulețul. Arbitrul s-a apropiat, hotărît să consemneze victoria Nonei, dar nu mică i-a fost surpriza cînd Nona a protestat, cerînd consemnarea remizei pe care o propusese și pe care adversara sa ar fi acceptat-o dacă ar mai fi avut timp să formuleze răspunsul. Este suficient să mai adaug că din cauza jumătății de punct, cedată dintr-un spirit de rară sportivitate, Nona era conștientă că riscă să piardă locul întîi, ceea ce s-a și întîmplat!

12. APĂRAREA PIRC-UFIMȚEV

Gresser (S.U.A) — *Gaprindașvili* (U.R.S.S.)

1.e4 c6 (O ușoară cursă strategică; după cum se va vedea, negrul nu intenționează să joace Apărarea Caro-Kann) **2.Cf3 g6 3.d4 Ng7 4.Cc3 d6 5.Ne3 b5 6.Nd3 Cd7 7.Dd2 Cb6** (S-a ajuns într-o poziție bine cunoscută a Apărării Pirc-Ufimțev. Campioana mondială a pregătit declanșarea ostilităților pe flancul damei) **8.De2 Cf6 9.h3 0-0 10.0-0 Dc7 11.Tad1?** (Corect ar fi fost 11.a4 b4 12.a5 Cbd7 13. Cd1) **11... b4! 12.Cb1 c5 13.c3 c4 14.Nc2 a5 15.Te1 Na6 16.Cbd2 Tfe8 17.Ch2?** (Jucînd 17.Nf4, albul ar fi păstrat șanse de apărare) **17...b3! 18.a:b3 c:b3 19.Nd3 N:d3 20.D:d3 Cc4 21.C:c4** (Dacă 21.Dbl a4, cu avantaj hotărîtor) **21...D:c4 22.D:c4 T:c4 23.f3 a4 24.Ta1 a3! 25.T:a3 T:a3 26.b:a3 T:c3 27.Te1** (La 27.Nd2 ar fi urmat 27...Td3 și dacă 27.Nc1, foarte tare ar fi fost 27...Ch5) **27...C:e4!!** (O lovitură tactică de mare efect, care forțează victoria. La 28.f:e4, atunci 28...T:e3 29.T:e3 N:d4, după care pionul „b" se transformă) **28.Cf1 Cg3! 29.Nf2** (La C:g3 T:e3) **29...C:f1 30.R:f1 b2** și albul cedează.

Tatiana Iakovleva Zatulovskaia. Maestră a sportului din 1959 și maestră internațională după doi ani, Tatiana s-a afirmat ca una dintre cele mai talentate și puternice șahiste din lume. A participat cu succes la turnee de mare anvergură în Uniunea Sovietică și în străinătate. Dintre cele mai bune rezultate individuale reținem situarea pe locurile 1—3 în turneul candidatelor de la Suhumi (U.R.S.S.), la egalitate de puncte cu Alla Kușnir și Milunka Lazarevici și locul al doilea în turneul interzonal de la Ohrid (Iugoslavia).

Tatiana Zatulovskaia, originară din Baku, R.S.S. Azerbaidjană, este de profesie inginer geolog și mamă a unui băiat.

13. APĂRAREA CARO-KANN

Zatulovskaia (U.R.S.S.) — Litmanowicz (Polonia)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 (Sistemul așa-zis închis al Apărării Caro-Kann. În această variantă este celebră partida Nimzovici-Capablanca, jucată la New York, 1927) **3...Nf5 4.c4 d:c4** (O altă posibilitate este 4...e6 5.Cc3 Cd7 6.c:d5 c:d5 7.Cge2 Ce7 8.Cg3 Ng6 9.h4 h5 10.Ng5 a6 11.Nd3 N:d3 12.D:d3 Db6 13.0-0 Cc6 14.Tadl Ne7, care duce la o poziție cu șanse de ambele părți) **5.N:c4 e6 6.Cc3 Ce7 7.Cge2** (7.Cf3 ar fi fost mai slab; calul la g3 stă foarte bine, controlînd punctul e4) **7....Cd7 8.Cg3 Cb6 9.Nb3 Ng6 10.0-0 Ced5 11.Cce4 Ne7 12.f4 Dd7** (Negrul întîrzie cu regele în centru și acest lucru îi va fi fatal) **13.De2 f5** (O mutare desperată, care va duce la prăbușirea completă și rapidă a poziției negrului și așa foarte șubredă. Desigur, ar fi fost mai bine efectuarea rocadei) **14.e:f6 g:f6 15.f5!** Nf7 (După 15...e:f5 16.Cc5 și ar fi jucat numai albul) **16.Ce5 N:e5 17.d:e5 Ce8 18.f:e6 D:e6 19.N:d5! c:d5** (La 19...D:e2, ar fi urmat 20.N:f7+ și apoi C :e2, cu cîștig de figură) **20.T:f6 D:e2 21.C:e2 0-0 22.Nh6 Te8 23.Taf1 Te7 24.Cd4 a6 25.Ce6 b5 26.c:b6 Cd6 27.Cg5 Td8 28.T6f4 Tdd7 29.Tg4 Rh8 30.h4 Te8 31.Ng7+!!** și negrul cedează.

Reprezentativa României a fost alcătuită, la această ediție a Olimpiadei, din maestrele internaționale Margareta Teodorescu și Margareta Perevoznic; antrenor al echipei a fost desemnat maestrul Veniamin Urseanu. În urma răsunătorului succes de la Emmen, ca și a rezultatelor remarcabile obținute în confruntările internaționale, formația țării noastre s-a prezentat la startul întrecerii ca una dintre echipele favorite. Locul al IV-lea, obținut în final, constituie fără îndoială un rezultat mai mult decît meritoriu, dar — există totuși un dar — speranțele au

fost mai mari și nu neîndreptățite. Oricum, a apărut în mod neîndoielnic, că în România se joacă șah de înaltă clasă.

Margareta Perevoznic. Maestră internațională, deținătoarea titlului de campioană națională în anul 1963, jucătoare de prestigiu internațional, Maghi, cum îi spun cei apropiați, posedă un simț al jocului pozițional rar întîlnit în rîndul șahiștelor. Partidele pe care le joacă pot fi comparate, fără teamă de exagerare, cu adevărate piese de bijutier. Minuțiozitatea, calmul și precizia cu care își concretizează ideile pe tabla de șah amintesc de arta maeștrilor în filigran. Margareta Perevoznic, absolventă a Facultății de Filologie din Iași, secția de limbă rusă, își consacră întreaga activitate îndrumării copiilor și tinerilor spre tainele și frumusețile inepuizabile ale șahului. În profesia de antrenor de șah, și-a găsit adevărata sa vocație.

14.DESCHIDEREA PIONULUI DAMEI

Perevoznic (România) — Zatulovskaia (U.R.S.S.)

1.d4 Cf6 2.g3 g6 3.Ng2 Ng7 4.e4 d6 5.Ce2 0-0 6.0-0 c5 7.d:c5 d:c5 8.D:d8 T:d8 9.Cc3 Ce6 10.Ne3 Cd4 11.Tad1 Cg4 12.Nc1 C:e2+ 13.C:e2 Nd7 14.b3 Nb5 15.c4 Nc6 16:h3 Ce5 17.Ne3 b6 18.f4 Cd3 19.Td2 Cb4 20.Tfd1 T:d2 21.T:d2 Rf8 22.e5 N:g2 23.R:g2 Re8 24.Rf3 Td8 25.T:d8+ R:d8 26.a3 Cc2 27.Nc1 f6 28.Re4 Rd7 29.g4 e6 30.e:f6 N:f6 31.f5 e:f5+ 32.g:f5 g:f5+ 33.R:f5 Ng7 34.Rc4 Re6 35.Rd3 Ce1+ 36.Rc4 Cc2 37.Rd3 Ce1+ și remiză.

15.APĂRAREA CELOR PATRU CAI

Gaprindașvili (U.R.S.S.) — Lazarevici (Iugoslavia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Cf6 4.d4 Nb4 5.d5 Ce7 6.C:e5 d6 7.Cf3 C:e4 8.Dd4 N:c3+ 9.b:c3 Cf6 10.Nb5+ Nd7 11.N:d7+ D:d7 12.0-0?! Cf:d5! 13.c4 c5! 14.Db2! Cb6 15.D:g7 Tg8 16.Df6 Tg6 17.Dh8+ Tg8 18.Df6 0-0-0?! 19.Cg5 C:c4 20 D:f7 Ce5 21.D:h7 Th8? 22.De4 Tdg8 23.f4 Th4? 24.De2 Tgh8? 25.f:e5 T:h2 26.Tf8+! T:f8 27.R:h2 d5 28.Ch3 Df5 29.Nf4 Cg6 30.Tf1 C:e5 31.Rg1! Ce4 32.De7 și negrul a cedat.

16.APĂRAREA SICILIANĂ

Nedelkovici (Iugoslavia) — Zatulovskaia (U.R.S.S.)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 e6 5.Cc3 a6 6.Ne3 De7 7.a3 b5 8.C:c6 d:c6 9.Ne2 e5 10.0-0 Nd6 11.a4!b4? 12.Cb1 Cf6 13.Cd2 Ne6 14.f3 De7 15.Rh1 0-0 16.Ng5 h6 17.Nh4 g5 18.Nf2

Tfd8 19.Nd3 Cd7 20.De2 a5 21.Ne4 Ce5 22.Tfd1 Rg7 23.N:e5! N:e5 24.N:e6 D:e6 25.Ce4 T:d1+ 26.T:d1 Nd4 27.g3 Ne5 28.Rg2 Rg6 29.Dd3 f6 30.g4 h5 31.h3 h4 32.Rf1 Ne7 33.b3 Rf7 34.Dd7 D:d7 35.T:d7 Re8 36.Td3 Nc5 37.Cd6+ Re7 38.Cf5+ Re6 39.Re2 Te8 40.Rd2 Tc7 41.Td8 Td7+ 42.T:d7 R:d7 43.Rd3 Ng1 44.Rc4 Na7 45.c3! b:c3 46.R:c3 Nc5 47.Rc4 Nf2 48.b4 a:b4 49.R:b4 Ne1+ 50.Rc4 Nf2 51.Rd3 Nb6 52.Ce3 Nc5 53.Cc4 Re6 54.Ca5 Rd7 55.Cb3 Nf2 56.Rc2 Nb6 57.Cd2! Re6 58.Rd3 Nf2 59.a5 Na7 60.f4!! e:f4 61.Cf3 Nb8 62.a6 Na7 63.Rc4 Rd6 65.e5+!! f:e5 65.C:g5 Rc7 66.Rd3 c5 67.Ce4! Rd7 68.Cd2 Rc6 69.Re4 Nb8 70.Cc4 Rb5 71.g5 R:c4 72.g6 f3 73.g7! și negrul cedează.

17.GAMBITUL SCOȚIAN

Gombos (Ungaria) — *Teodorescu* (România)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 e:d4 4 c3 d:c3 5 Nc4 c2 6.D:c2 Nb4+ 7.Ce3 d6 8.Cg5 Ch6 9.0-0 N:c3 10.D:c3 0-0 11.f4 De7 12.Tf3 Cg4 13.Dd3 h6 14.Ch3 Te8 15.Nd2 Ne6 16.Nb5 Nd7 17.Te1 a6 18.Na4 Cce5 19.f:e5 C:e5 20.De2 C:f3+ 21.g:f3 N:h3 22.N:e8 T:e8 23.Db3 De5 24.D:b7 Dc5+ 25.Ne3 Dc2 26.Nf2 Te6 27.Dc8+ Rh7 și albul cedează.

18.APĂRAREA SICILIANĂ

Konarkowska (Polonia) — Kattinger (Austria)

1.e4 c5 2.Ce3 g6 3.Cf3 Ng7 4.d4 c:d4 5.C:d4 Cc6 6.Cde2 Cf6 7.Cf4 0-0 8.Ne2 d6 9.0-0 Nd7 10.Ne3 a6 11.a4 a5?! 12.f3 Cb4 13.Cb5! Te8 14.c3 Ca6 15.De1 Cc5 16.Df2 N:b5 17.N:b5 Cfd7 18.Ta3 Ta8 19.Td1 b6 20.Cd5 e6 21.C:b6! D:b6 22.N:d7 De7 23.Nb5 Tfd8 24.De2 Nf8 25.T3a1 Ng7 26.Td2 Tab8 27.Tad1 Nf8 28.Nf4 Cb7 29.Nc3 Cc5 30.Rh1 h6 31.Tf2 Rh7 32.Tfd2 Rg8 33.f4 De7 34.e5! d:e5 35.f:e5 T:d2 36.D:d2 Rh7 37.Df2 Te8 38.Tf1 Te7 39.Nd4 Ce4 40.De3 Cc5 41.Df4 Rg8 42.Df6 D:f6 43.T:f6 Ng7 44.Tf1 Nf8 45.Nf2 Ne7 46.Td1 Rg7 47.g3 h5 48.Rg2 g5 49.h3 f5 50.Ne3 Rf7 51.Td6! Cb7 52.Td7 T:d7 53.N:d7 Ce5 54.Nb5 g4 55.h4 Cb7 56.Nb6 Nd8 57.N:d8 C:d8 58.b4 a:b4 59.c:b4 Re7 60.a5 și negrul cedează.

19.DESCHIDEREA PIONULUI DAMEI

Bilek (Ungaria) — Nowarra (R.D. Germană)

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.Nf4 e6 4.e3 c5 5.c3 Ce6 6.Nd3 Nd6 7.Ng3 0-0 8.Cbd2 Te8 9.Ce5 Dc7 10.f4 Tb8 11.0-0 b5 12.Nh4 Ne7 13.Tf3 b4 14.Th3 g6 (Vezi diagrama)

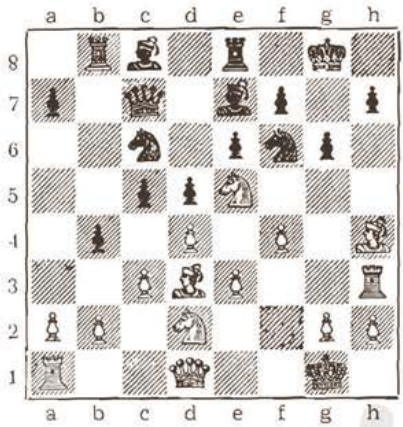

15.C:f7 ! ! R:f7 16.N:f6 N:f6 17.T:h7+ Ng7 18.N:g6+ Rg8 19.T:g7+ D:g7 20.N:e8 Ce7 21.Nh5 Cf5 22.De1 b:c3 23.b:c3 Tb2 24.Rh1 Tc2 25.g4 Ch6 26.h3 T:c3 27.Cf3 c:d4 28.C:d4 Te4 29.Dh4 e5 30.Dd8+ Rh7 31.g5 Cf5 32.g6+ și negrul cedează.

* * *

* Pentru cele mai bune rezultate individuale au fost premiate Nona Gaprindașvili (masa I), Vera Nedelkovici (masa a II-a), Kira Zvorikina (rezervă).

* Premiul pentru cea mai frumoasă partidă a fost atribuit campioanei mondiale Nona Gaprindașvili, pentru partida sa cu Gresser (din echipa S.U.A.).

* În echipa Principatului de Monaco, la masa I, a jucat Anne Marie Renoy Chévrier, participantă la Olimpiada de la Leipzig din 1960, în calitate de componentă a reprezentativei... masculine a țării sale.

* Campioana Austriei, Ingeborg Kattinger, a fost învinsă de Gisela Gresser (S.U.A.) în cea mai scurtă partidă a Olimpiadei (15 mutări) și de Louise Jeanne Loefler (Belgia) în cea mai lungă partidă: 92 de mutări.

* Premiul pentru cel mai bun final a fost acordat campioanei Iugoslaviei, Milunka Lazarevici, ca urmare a măiestriei cu care a încheiat partida sa cu Vreeken (Olanda).

Poziția din diagramă a survenit după mutarea a 44 a albului. A urmat : **44...Cd3 45.Cg5 h5 46.Rh4 Re3 47.g3 ! Rf2 48.g4 !**

Vreeken

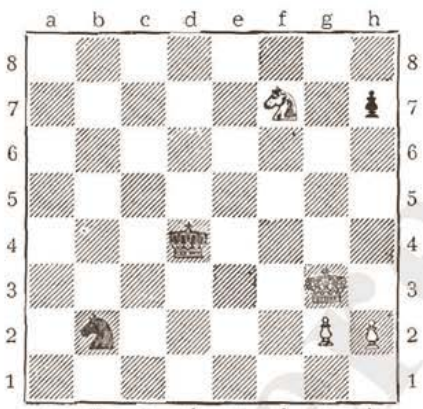

Lazarevici

h:g4 49.R:g4 Re3 50.h4 Cf4 51.Rf5 Ch5 52.Ce6 ! Rf3 53.Rg5 Cg3 54.Ce5 Rg2 55.Rg4 Rf2 56.Cd3+ Rg2 57.Cf4+ Rf2 58.Ch5 Ce2 59.Cg7 ! Cg3 60.Cf5 Ce4 61.Rf4 Cf6 62.Rg5 Ch7+ 63.Rg6 Cf8+ 64.Rf7 Cd7 65.h5 Ce5+ 66.Rf6 Cg4+ 67.Rg5 Rf3 68.Ch6 Cf2 69.Cf5 Ch3+ 70.Rf6 Rg4 71.h6 Cg5 72.Rg6 Ce6 73.Ce3+ Rh4 74.Rf6 Cf8 75.Rf7 Rh5 76.Cg4 ! Ch7 77.Rg7 Cg5 78.Cf6+ Rh4 79.Ce4 ! Ce6+ 80.Rg8 Cf4 81.h7 Cg6 82.Rg7 Rh5 83.Cf6+ și negrul cedează.

OLIMPIADA a III-a — OBERHAUSEN
octombrie 1966

Gazdă ospitalieră a festivalurilor filmelor de scurt metraj, intitulate generic „Drumul prieteniei", orașul Oberhausen — unde ființează o asociație de șah încă din anul 1887 — și-a schimbat pentru două săptămîni haina tradițională, îmbrăcînd-o pe aceea de capitală a șahului mondial feminin. La startul competiției s-au prezentat doar 14 țări. În schimb, lupta pentru titlul suprem a fost extrem de pasionantă, iar pentru noi, șahistele românce, prilej de mari satisfacții. Echipa țării noastre a fost sufletul și inima concursului, a imprimat încă de la început un ritm alert întregii Olimpiade, deși organul de presă de specialitate al R.F. Germania, revista „Schach Echo", scria înainte de inaugurarea jocurilor : „Examinînd lista țărilor participante la turneul de anul acesta este greu să desemnăm o favorită. Totuși, se pot acorda deținătoarei titlului — echipa U.R.S.S. — și de data aceasta, șansele cele mai mari. Echipele Iugoslaviei și R.D. Germane îi vor opune însă o rezistență dîrză. S-au mai înscris . . ." și au fost enumerate echipele participante, autorii știrii pomenind în această înșiruire și de reprezentativa României. Foarte, foarte curînd au fost puși în situația să recunoască eroarea pronosticurilor făcute . . .

Chiar prima zi de concurs a produs marea senzație a Olimpiadei ; echipa României a trecut brusc în centrul atenției generale și mai ales a specialiștilor. A fost o zi grea. Tragerea la sorți ne-a hărăzit, încă de la început, cea mai puternică adversară — redutabila echipă a Uniunii Sovietice. A fost o zi dramatică, încărcată de tensiune, de emoție sufocantă, dar și de bucurii greu de exprimat, cu un cuvînt, o zi extraordinară. Este știut — și de aceea poate iubim atît de mult șahul — că jocul acesta are o calitate : aceea care te face să te simți fericit chiar pentru o simplă victorie. În acea zi, membrii

delegației României, Margareta Perevoznic, antrenorul-conducător al delegației și autoarea acestor rînduri am fost cu adevărat fericiți. Este foarte greu să descriem atmosfera în care s-au jucat cele două partide ale acestui meci: tensiunea emoțională, simpatia spectatorilor adunați în număr din ce în ce mai mare în jurul meselor noastre, comentariile aprinse ale maeștrilor prezenți la Olimpiadă și . . . nervozitatea crescîndă a antrenorilor echipei sovietice, care își vedeau elevele depășite de șahistele românce. De remarcat că în ambele partide s-au jucat variante ale sistemului Robatsch-Pirc, caracteristice pentru intențiile agresive ale jucătoarelor cu piesele negre: Gaprindașvili și respectiv Polihroniade. Dar iată cum descrie acest meci, într-un articol publicat în „Buletinul clubului central de șah al U.R.S.S.", ediție specială consacrată Olimpiadei, antrenorul emerit Alexandr Markovici Konstantinopolski, care a însoțit echipa campioană mondială:

„Să începem cu surpriza, care n-a lipsit mult să ne strice toată mierea victoriei. În ziua de 3 octombrie, la ora 15.00, în fața meselor de șah s-au instalat 38 de doamne zîmbitoare. Conducătorii și antrenorii erau și ei bine dispuși. Curînd însă toți au devenit serioși. Foarte serioși. Se disputa meciul România-U.R.S.S., întîlnire căreia îi era sortit să fie una dintre cele mai mari senzații ale Olimpiadei, să-și pună amprenta pe toată desfășurarea ulterioară a întrecerii sportive, dîndu-i un dramatism rar întîlnit, chiar în competiții de talia acesteia. În nici un concurs oficial al FIDE echipele nu au o componență atît de redusă. Rolul întîmplării, dacă vreți al concursului de împrejurări, crește foarte mult. Dar apreciați singuri . . . 20. *APĂRAREA ROBATSCH*; Kozlovskaia (U.R.S.S.) — *Polihroniade* (România): **1.d4 g6 2.c4 Ng7 3.Cc3 d6 4.e4 Cc6 5.Ne3 e5 6.d5 Cce7 7.Nd3 f5 8.f3 Cf6 9.Cge2 0-0 10.Dd2 f:e4 11.C:e4 Cf5 12.Ng5 De8 13.g4 C:e4 14.N:e4 Cd4 15.C:d4 e:d4** (Vezi diagrama)

În loc de 16.Dd3 (la care ar fi urmat totuși 16 ... N:g4! 17.f:g4 De5! și 18...Tae8, negrul recîștigîndu-și figura și rămînînd cu un pion în plus. N.A.), campioana U.R.S.S. a jucat imprudent **16.0-0-0**. Fulgerător, Polihroniade a efectuat energica lovitură **16...N:g4**! Nu vă mirați, nu e nici o greșeală.

Pentru antrenor, situația în meci este suma pozițiilor la toate mesele. Viteza de desfășurare a celor două partide jucate de românce și sovietice a fost aproximativ egală. La masa 1, campioana lumii avea să piardă, după o luptă dramatică. De aceea, această partidă era de importanță excepțională.

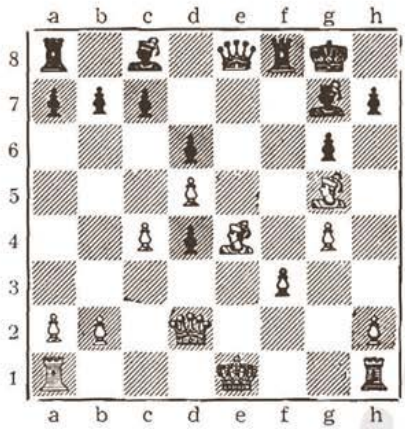

Jocul a continuat astfel : **17.Tde1 Nh5 18.Ne2 Df7 19.Te7 D:f3 20.The1 Tac8 21.h4 Ne5 22.Nd1 Df2 23.N:h5 g:h5 24.Dd1 d3 ! 25.Nd2 D:h4 26.Td7 D:e4 + 27.Rb1 De2 + 28.D:e2 d:e2 + 29.R:e2 Tf7 30.Tg1 + Rf8 31.T:f7 + R:f7 32.Tg5 Tg8 33.T:h5 Tg7 34.Th3 Rg6 35.b3 Rf5 36.Th4 Ng3 37.Tb4 b6 38.Td4 h5 39.Ne3 h4 40.Rd2 h3 41.Re2 h2 42.Td1 Ne5 43.Th1 Th7** și albul a cedat.

Aceasta a fost pe scurt „istoria" acestui prim și unic meci pierdut de către șahistele sovietice.

— Deci succesul româncelor la Olimpiadă n-a fost întîmplător ?

— În nici un caz. Startul fericit a înaripat pe prietenele și concurentele noastre, le-a dat forțe suplimentare. Dar, în primul rînd, jocul bun al reprezentantelor României s-a datorat unei serioase pregătiri teoretice și de joc."

Senzația produsă de această victorie a fost imensă! A doua zi coloanele de sport ale principalelor ziare publicau comentarii ample și fotografii ale meciului „cheie". Televiziunea a prezentat aspecte din timpul întrecerii. Victoria spectaculoasă împotriva jucătoarelor sovietice, asupra cărora plutea puternic, pînă atunci, mitul invincibilității, a marcat începutul unei pasionante curse pentru locul întîi, o cursă desfășurată practic între România, instalată în fruntea clasamentului, și U.R.S.S., care făcea eforturi teribile s-o ajungă și care, pînă la sfîrșit, jucînd eficace, a marcat mai mult și a cîștigat campionatul.

Momente importante de-a lungul Olimpiadei le-au constituit meciurile cu Ungaria, cu Iugoslavia, medaliata cu argint de la Split și cu S.U.A. Să ne oprim puțin la aceste întîlniri. În runda a patra, am jucat cu echipa Ungariei, meci în care am trecut ușor pe lîngă victorie, trebuind să ne limităm numai la o egalitate nefericită, ceea ce a avut o importanță decisivă în desfășurarea luptei pentru titlu. Reducerea avansului față de U.R.S.S. la numai o jumătate de punct, le-a obligat pe jucătoarele noastre, în următoarele patru meciuri grele (cu Cehoslovacia, Olanda, Polonia, și Iugoslavia) să depună eforturi considerabile, la solicitarea maximă a posibilităților, ceea ce mai tîrziu a cîntărit greu în privința menținerii intacte a capacității lor de joc. În aceste patru meciuri, echipa noastră a realizat impresionantul scor de 7½ puncte din 8 posibile! Scorul categoric de 2—0, într-o întîlnire cu caracter decisiv cu reprezentativa Iugoslaviei, a scos din cursă pe una dintre principalele concurente la titlu și, după opt runde, România conducea cu 14 puncte (din 16 posibile), dar o singură jumătate de punct avans față de U.R.S.S. Merită însă să fie remarcat faptul că, după ce pierduse meciul cu România, echipa U.R.S.S. a realizat, incredibil, 13½ puncte din 14 posibile!

În runda a noua însă, s-a produs drama: jucînd cu reprezentativa S.U.A., echipa țării noastre a fost învinsă cu scorul sever de 2—0. Stupefacție! Și totuși, înfrîngerea era explicabilă. Iată ce scria despre acest dureros eșec, antrenorul lotului român, Sergiu Samarian: „Analizînd la rece cele întîmplate, credem că meciul cu S.U.A. a fost pierdut pentru că jucătoarele noastre, pentru prima și ultima dată în acest campionat, au jucat cu teamă, inhibate de perspectiva titlului de campioane mondiale....".

Explicația este perfect plauzibilă, dar cu aceasta s-a pierdut una dintre cele mai mari ocazii de a cuceri titlul suprem. Oricum, medaliile de argint au constituit o foarte frumoasă răsplată pentru munca intensă, pentru abnegația și dăruirea cu care s-a luptat la Oberhausen.

Iată acum lista completă a reprezentativelor naționale care au participat la această ediție a Olimpiadei:

Polonia: Radzikowska, Litmanowicz, Samolewicz; *Iugoslavia:* Lazarevici, Nedelkovici, Jovanovici; *S.U.A.*: Gresser, Lane, Aronson; *Austria:* Kattinger, Ager, Hausner; *R.D.*

Germană: Keller-Hermann, Nowarra, Just; *România:* Polihroniade, Perevoznic; *U.R.S.S.:* Gaprindașvili, Kozlovskaia, Zatulovskaia; *Bulgaria:* Asenova, Troianska, Gheorghieva; *Danemarca:* Larsen, Enevoldsen; *Ungaria:* Karakas, Bilek, Veröci: *Cehoslovacia:* Eretova, Malipetrova, Polakova; *Olanda:* Vreeken, Timmer, Heemskerk; *R.F. Germania:* Rinder, Stibaner, Karner.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Total
1 U.R.S.S.	•	0	1	2	2	1½	2	2	1½	2	2	2	2	2	22
2 România	2	•	1	2	2	1½	1	1½	1½	0	2	2	2	2	20½
3 R.D. Germană	1	1	•	½	1	½	1	1	1	2	2	2	2	2	17
4 Iugoslavia	0	0	1½	•	1½	1	1	1	1½	1½	1½	2	2	2	16½
5 Olanda	0	0	1	½	•	1	1½	2	1½	1½	2	1½	1½	2	16
6 Cehoslovacia	½	½	1½	1	1	•	1	1	1½	1½	1	1½	1	2	15
7 Ungaria	0	1	1	1	½	1	•	1	1	2	2	1½	1½	1½	15
8 Bulgaria	0	½	1	1	0	1	1	•	1	2	1	1½	2	2	14
9 Anglia	½	½	1	½	½	½	1	1	•	1½	1	1½	1	1½	12
10 S.U.A.	0	2	0	½	½	½	0	0	½	•	1	2	1½	1	9½
11 Polonia	0	0	0	½	0	1	0	1	1	1	•	½	2	2	9
12 R.F. Germania	0	0	0	0	½	½	½	½	½	0	1½	•	2	½	6½
13 Danemarca	0	0	0	0	½	1	½	0	1	½	0	0	•	1½	5
14 Austria	0	0	0	0	0	0	½	0	½	1	0	1½	½	•	4

Valentina Kozlovskaia. Maestră internațională, de mai multe ori campioană a Uniunii Sovietice, cîștigătoare a numeroase turnee internaționale, Kozlovskaia este incontestabil una dintre cele mai proeminente personalități ale șahului mondial feminin. Cel mai bun rezultat al ei este locul I în turneul interzonal de la Menorca și implicit calificarea pentru meciurile candidatelor la titlul de campioană mondială.

Valentina Kozlovskaia se pregătește cu conștiinciozitate și asiduitate, sub îndrumarea atentă a soțului său, eminent antrenor, marele maestru Igor Bondarevski. Pregătită profesional pentru a fi chimist, „Valea" își consacră toată activitatea șahului, joacă aproape fără întrerupere, turneu după turneu, cu dragoste și însuflețire tinerească, cu dăruire, sfidînd parcă rezultatele, cîștigînd sau pierzînd cu aceeași seninătate.

21. APĂRAREA OLANDEZĂ

Heemskerk (Olanda)	*Kozlovskaia* (U.R.S.S.)

1.d4 e6 2.Cf3 f5 3.c4 Cf6 4.Nf4 Ne7 5.Cc3 0-0 6.h3 Ce4 7.e3 d5 8.Tc1 c6 9.Nd3 Cbd7 10.0-0 De8 11.a3? (Era mai

bine 11.Ce5 Cd6 12.b3) **11...Rh8 12.Ce5 Cd6 13.e5** (13.C:d7 N:d7 14.N:d6) **13...Cf7 14.C:f7 D:f7 15.b4 g5 16.Nh2 Tg8 17.f3 Nf6 18.Ce2 Cf8 19.b5 Nd7 20.a4 Dh5 21.De1 Cg6 22.Cg3? Dh6 23.Ce2 g4!** (Vezi diagrama)

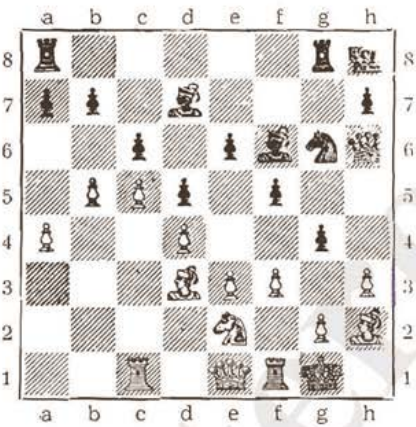

24.Cf4 g:h3 25.C:h3 e5 26.b:e6 b:e6 27.d:e5 C:e5 28.Cf4 Tae8 29.Na6 d4 30.e4 Tg7 31.Te2 f:e4 32.f:e4 Cg4 33.Ch3 C:h2 34.R:h2 Ne5+ 35.Rh1 N:h3 și albul a cedat.

Elisabeta Polihroniade. Maestră internațională și de mai multe ori campioană a României, învingătoare a mai multor turnee internaționale. Cele mai bune rezultate oficiale: locul al 7-lea în turneul interzonal de la Ohrid — Iugoslavia, 1972 și locurile 1—3 în Cupa „Campioanelor Europei", înaintea campioanei mondiale Nona Gaprindașvili, la Vrnjacka Banja, 1973. Absolventă a Facultății de filosofie, secția ziaristică, este redactor al emisiunii științifice a Radioteleviziunii Române. Fiica ei „Alis" este o pasionată a... artelor plastice.

22.APĂRAREA SICILIANĂ

Polihroniade (România) — Bilek (Ungaria)

1.e4 c5 2.Cf3 g6 (O variantă preferată de maestra maghiară, studiată și analizată amănunțit de șahiștii din țara sa) **3.d4 Ng7 4.Ce3 Da5 5.Ne3 Ce6 6.Dd2 Cf6 7.d:e5 Cg4 8.Ne4 C:e3**

9.D:e3 Db4 10.Nb3 Cd4 11.0-0 C:f3 12.D:f3 0-0 13.Ca4 b6! (O idee nouă de joc, rezultat al analizei marelui maestru maghiar Istvan Bilek; în continuare, partida se va desfășura pentru negru pe baza „analizelor de acasă", iar pentru alb pe căi necunoscute, ceea ce îi va cere un consum foarte mare de timp. Partida, deși încheiată cu un rezultat de egalitate, a fost considerată de către specialiști ca una dintre cele mai interesante ale Olimpiadei, din punct de vedere teoretic) **14.a3 Da5 15.c:b6 a:b6 16.Tfd1 d6** (Ar fi fost mai bine 16... Nb7, fără pierdere de timp, deoarece nu merge 17.T:d7, din cauza 17...Nc6) **17.Td5 Da6 18.Cc3 Nb7 19.Td3 Tac8 20.Te1 Da5! 21.Tee3 Nh6 22.Te1 Ng7 23.Tee3 Nh6**. Aici albul a acceptat propunerea negrului de repetare a mutărilor, deși văzuse următoarea continuare ciștigătoare: 24.Cd5 N:e3 25.C:e7+ Rg7 26.D:e3 Tce8 27.Cf5+g:f5 28.Dg5+Rh8 29.Df6+Rg8. 30.Tg3 mat, dar, din păcate, din cauza crizei mari de timp în care se afla, nu a avut răgazul necesar pentru o verificare riguroasă. De teamă de a nu pierde prin depășirea timpului de gîndire, albul a acceptat remiza, ceea ce înseamnă că a pierdut o jumătate de punct, dar poate că, dimpotrivă, a salvat-o !

23.APĂRAREA OLANDEZĂ

Gaprindașvili (U.R.S.S.) — Lazarevici (Iugoslavia)

1.d4 f5 2.Cf3 Cf6 3.Nf4 e6 4.e3 Ne7 5.h3 b6 6.Cbd2 Nb7 7.c3 Ce4?! 8.C:e4 f:e4 9.Cd2 0-0 10.Dc2 d5 11.0-0-0!? Cd7 12.f3 c5 13.d:c5 b:c5? 14.f:e4 Da5 15.e:d5 e:d5 16.Rb1 Cf6 17.g4! Ne6 18.Ng2 Tae8 19.Cb3 Db6 20.c4 Ne8 21.Ra1 d:c4 22.Cd2! Nf7 23.C:c4 Db4 24.Ce5 Ne6 25.g5 Ch5 26.Cc6 Db7 27.Cd8 Nb3 28.N:b7 N:c2 29.N:c8 C:f4 30.e:f4 N:d8 31.Ne6 + Rh8 32.Te1 Ng6 33.T:e5 Nb6 34.Te8 T:e8 35.N:e8 Rg8 36.f5 Ne8 37.h4 Rf8 38.Ne6 Re7 39.Ng8 h6 40.f6+ Rf8 41.Ne6 g:f6 42.g:f6 Nf7 43.N:f7 R:f7 44.Tf1 Nd4 45.Tf4 N:f6 46.h5 și negrul a cedat.

24.APĂRAREA SICILIANĂ

Polihroniade (România) — Jovanovici (Iugoslavia

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6 5.Nd3 Cf6 6.0-0 Dc7 7.Ne3 Ne7 8.Cc3 b5 9.a3 Nb7 10.Rh1 d6 11.f4 Cbd7 12.Df3 Cb6!? 13.De2 0-0 (13...Cc4 14.C:b5) **14.Tae1 d5 15.Nd2 d:e4 16.C:e4 Tfd8 17.Cf3 C:e4 18.N:e4 N:e4 19.D:e4 Nf6 20.Na5!**

Tab8 21.Ce5 Td5 22.Tf3 N:e5 23.f:e5 De4 24.De3 Dd4 25.Dg5 Ce4 26.Ne3 De5 27.Tg3 g6 28.h4 Tbd8 29.h5 Td1 30.h:g6 h:g6 31.Rh2 T8d7 32.Nb4 Df2 33.Dh6 T:e1 34.Df8+ și negrul a cedat.

25.APĂRAREA OLANDEZĂ

Perevoznic (România) — Timmer (Olanda)

1.d4 f5 2.e4 Cf6 3.Cf3 e6 4.Cc3 Ne7 5.Nf4 d6 6.e3 0-0 7.De2 De8 8.h3 b6 9.Nd3 Ch5 10.Nh2 Cc6 11.a3 g6 12.d5! Cd8 13.d:e6 c6 14.0-0-0 N:e6 15.Cd4 Cf6 16.Ne2 Nf7 17.g4 d5 18.g:f5! d:c4 19.f:g6 h:g6 20.Thg1 Rh7 21.h4 Nc5 22.h5 Tg8 23.Cf3 Ce6 24.Ce5 Cf8 25.Nf4 b5 26.h:g6 T:g6! 27.Nf3 Te8 28.C:f7 D:f7 29.Df5 Te8 30.D:c5 T:g1 31.T:g1 Ce6 32.Df5+ Rh8 33.Ne5 Tf8 34.N:f6+ D:f6 35.Th1+ și negrul a cedat.

26.JOCUL CELOR PATRU CAI

Gresser (S.U.A.) — *Eretova* (Cehoslovacia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Cf6 4.Nb5 Cd4 5.C:e5 (5.C:d4 e:d4 6.e5 d:c3 7.e:f6; 5.Nc4 Nc5!) **5...Nc5? 6.0-0 0-0 7.Ne4 d6 8.Cf3 Ng4 9.Ne2 C:e2+ 10.D:e2 Ch5 11.d3 f5!? 12.e:f5** (12.d4! Nb6—12...N:d4? 13.Dc4+— 13.h3 N:f3 14.D:f3) **12...Tfe8 13.Dd1 N:f5 14.Cg5?** (14.Ca4 Ng4 15.C:c5 d:c5 16.h3) **14...Ng6 15.Df3? e6 16.Cge4 Nb6 17.Ng5?** (17.Cg3 Tf8 18.Dg4) **17...Dd7 18.Tae1 d5! 19.Cg3 T:e1 20.T:e1 Tf8 21.Te7 Dd6 22.Dg4 N:f2+ 23.Rh1 N:g3 24.h:g3 C:g3 25.Rh2 Cf1+** și albul a cedat.

27.APĂRAREA SCANDINAVĂ

Malipetrova (Cehoslovacia) — *Samolewicz* (Polonia)

1.e4 d5 2.e:d5 D:d5 3.Cc3 Da5 4.d4 c6 5.Cf3 Ng4 6.h3 N:f3 7.D:f3 Cf6 8.Ne4 c6 9.Nb3 Nd6 10.Nd2 De7 11.0-0-0 Cbd7 12.The1 0-0 13.g4 b5 14.Ce2 a5 15.e3 c5! 16.g5 c4! 17.Ne2 Cd5 18.De4 g6 19.h4 b4 20.Nb1 a4! 21.c:b4 a3! 22.Ne3 a:b2+ 23.R:b2 C:b4 24.Ce1 Da7 25.Ra1 Cd5 26.Ce2 Tfb8 27.De2 Na3 28.Td2 C:c3 29.D:c3 Nb4 30.De2 N:d2 31.D:d2 Cb6 32.h5 Da5 și albul a cedat.

28.APĂRAREA OLANDEZĂ

Kattinger (Austria) — *Lazarevici* (Iugoslavia)

1.Cf3 f5 2.e4 Cf6 3.d3 d6 4.Cc3 e5 5.g3 Ne7 6.Ng2 0-0 7.0-0 Cc6 8.a3 a5 9.a4 De8 10.Cb5 Nd8 11.Nd2 Dh5 12.h3?

(12.e3 ! f4 ? 13.e:f4 Nh3 14.Cg5) **12...f4 ! 13.g4 N:g4 14.h:g4 C:g4 15.Db3 Rh8 16.Nc3 Ce7 17.C:e7 N:e7 18.D:b7 Tac8 19.Tfd1 Cf5 20.Rf1 d5 ! 21.e:d5 Cfe3+ 22.f:e3 C:e3+ 23.Rg1** (23.Rf2 Dg4) **23...Dg4 24.Ce1 Nd6 25.Td2 Tf6 26.N:e5 N:e5 27.d6 Nd4 28.De4 Cf5+ 29.e3 N:e3 30.Tf2 T:d6 31.Ta3 N:f2 32.R:f2 Dg3+ 33.Rg1 Ce3 34.Ta1 Tg6 35.d4 C:g2** și albul a cedat.

29.APĂRAREA SICILIANĂ

Karakas (Ungaria) — *Asenova* (Bulgaria)

1.e4 c5 2.Cc3 Cc6 3.g3 g6 4.Ng2 Ng7 5.d3 d6 6.f4 e5 7.Cge2 Cge7 8.0-0 0-0 9.Ne3 Cd4 10.Tab1 Tab8 11.h3 Ne6 12.Cd5? (12.a3 ; 12.Rh1) **12...C:e2+ 13.D:e2 N:d5 14.e:d5 Cf5 15.Df3 e4 ! 16.d:e4 C:e3 17.Tf2 C:g2 18.T:g2 f5 19.e:f5 T:f5 20.Te2 Df8 21.De4 Df7 22.c4 g5 23.Tf1 Tbf8 24.De6 Tf6 25.D:f7+ T6:f7 26.Te6 g:f4 27.T:d6 f3 28.Te6 N:b2** și albul a cedat.

* * *

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei a fost aceea dintre Lane (S.U.A.) și Gheorghieva (Bulgaria) : **1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Ng5? C:e4** și albul a depus armele.

* Cea mai frumoasă combinație a Olimpiadei : Samolewicz-Veröci :

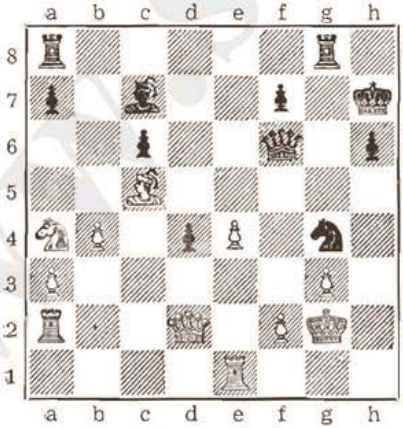

Poziția din diagramă a survenit după mutarea a 27-a a albului. Jocul a continuat astfel : **27...Ce3+ ! 28.T:e3 d:e3**

29.N:e3 N:g3! 30.f:g3 T:g3+! 31.R:g3 Tg8+ 32.Rh3 Df3+ 33.Rh2 Dh5 mat.

* S-au oferit premii pentru cele mai bune rezultate individuale astfel : *masa* 1 : Gaprindașvili 9 puncte (11 partide jucate ; 81,8%) ; *masa a* 2-*a* : Polihroniade 7 1/2 din 9 (83,3%) ; *rezerve* : Zatulovskaia 8 1/2 din 9 (94,4%).

* Cîteva șahiste și pasiunile lor : Gaprindașvili — fotbalul și biliardul ; Liza Lane — fotografiatul ; Grzekowiak (arbitru principal) — filatelia ; Vreeken — muzica de operă și tenisul ; Zatulovskaia — dansul modern ; Eretova — bridge-ul ; Larsen trabucul...

* Este frecventă întrebarea „de ce femeile joacă șah mai slab decît bărbații ?" Odată, exasperată, campioana Iugoslaviei, Milunka Lazarevici, a răspuns : „Mereu sînt întrebată de ce joc mai slab decît cîteva zeci de bărbați, dar niciodată nu sînt întrebată de ce joc mai bine decît 20 de milioane !"

www.steaua.ro

OLIMPIADA a IV-a — LUBLIN, septembrie 1969

A IV-a Olimpiadă de șah pentru echipele feminine a constituit unul dintre cele mai mari evenimente sportive ale anului și a fost consacrată celei de a 25-a aniversări a Eliberării R.P. Polone. Orașul gazdă, Lublinul, important centru economic, administrativ și cultural, a fost prima capitală a Poloniei. Aici a avut loc, în 1569, „Uniunea de la Lublin", actul politic prin care s-a realizat unirea Poloniei și a Lituaniei într-un singur stat, cunoscut sub numele de Rzeczpospolita.

Olimpiada a reunit 15 reprezentative naționale și s-a desfășurat de această dată sub semnul superiorității absolute a echipei U.R.S.S. De fapt, dacă a fost vorba de o luptă propriu-zisă, aceasta s-a dat pentru ocuparea locului al doilea, deoarece jucătoarele Uniunii Sovietice s-au detașat net de la început, încheind concursul cu un avans de nu mai puțin de $5^1/_2$ puncte. Totalizînd 26 de puncte din 28 posibile, jucătoarele sovietice au realizat un procentaj excepțional : aproape 93 % !

Din păcate, de această dată reprezentativa țării noastre, alcătuită din Elisabeta Polihroniade, Gertrude Baumstark și Suzana Makai (antrenor S. Samarian) a evoluat mult sub valoarea sa. Cauza ? Defecțiuni de ordin organizatoric și psihologic, care ulterior au fost analizate minuțios și, după cum avea să arate viitorul, înlăturate în cea mai mare parte.

Un succes de prestigiu a obținut la această Olimpiadă tînăra echipă maghiară, în frunte cu Maria Ivanka și Zsuzsa Veröci, două mari speranțe ale șahului din țara vecină și prietenă, două mari speranțe ale șahului mondial, care în numai cîțiva ani aveau să-și confirme din plin valoarea.

Iată lista echipelor participante.

U.R.S.S. : Gaprindașvili, Kușnir, Alexandria; *România* : Polihroniade, Baumstark, Makai; *R.D. Germană* : Nowarra,

Keller-Hermann, Just; *Iugoslavia:* Stadler, Konarkowska — Sokolov, Jovanovici; *Olanda:* Tuk, Timmer, Heemskerk; *Cehoslovacia:* Vokralova, Eretova, Malipetrova; *Ungaria:* Ivanka, Veröci, Honfi; *Bulgaria:* Asenova, Troianska, Gheorghieva; *Anglia:* Dobson, Bruce; *Polonia:* Radzikowska, Litmanowicz, Jurczinska; *R.F. Germania:* Wasnetzky, Jörger, Karner; *Danemarca:* Haahr, Larsen, Nielsen; *Austria:* Kattinger, Ager, Samt; *Belgia:* Vanderbeken, Loeffler; *Irlanda:* Branagan, Noonan, O'Shaughnessy.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Total
1 U.R.S.S.	●	1	2	2	2	2	1	½	1 ½	2	2	2	2	2	2	26
2 Ungaria	1	●	½	1	1	½	1	½	2	½	2	1	2	2	2	20 ½
3 Cehoslovacia	0	1 ½	●	½	2	1	½	1	½	2	1	½	2	1	½	2 19
4 Iugoslavia	0	1	1 ½	●	1	0	1	½	1	½	2	2	1	½	1	½ 2 18 ½
5 Bulgaria	0	½	0	1	●	1	½	1	2	1	1 ½	2	1	½	1	2 2 17
6 R.D. Germană	0	½	½	2	½	●	1	1	1	1	2	2	1	½	2	2 17
7 România	½	0	1	½	½	1	●	1	1 ½	1	1	1 ½	2	2	2	16 ½
8 Polonia	½	½	1	½	0	1	1	●	1 ½	1	½	1	½	2	2	2 16 ½
9 Olanda	0	1	½	0	1	1	½	½	●	½	2	1	1	½	1	½ 2 13
10 Anglia	0	0	½	0	½	1	½	1	½	●	1	1	½	1	½	2 1 ½ 12 ½
11 R.F. Germania	0	1	0	½	0	0	½	1	0	1	●	1	½	1	½	2 10
12 Danemarca	0	0	1	1	½	0	½	½	1	½	½	●	2	1	1	½ 10
13 Austria	0	0	½	½	½	½	0	0	½	½	1	0	●	1	1	6
14 Belgia	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0	½	1	●	1		4
15 Irlanda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0	½	1	½	●	2 ½

Rezultatele individuale ale jucătoarelor române:

Elisabeta Polihroniade 7 p (60,83%), Gertrude Baumstark 3 p (37,50%), Suzana Makai 6 ½ p (81,25%).

Rezultatele individuale ale componentelor echipelor medaliate:

U.R.S.S.: Gaprindaşvili 9 ½ din 10 partide jucate (95%); a remizat cu Radzikowska), Kuşnir 8 ½ din 9 (94,4%; a remizat cu Baumstark), Alexandria 8 din 9 (88,8%; înfrîngere la Veröci);

Ungaria: Ivanka 8 din 12 (66,7%), Veröci 10 din 12 (83,3%), Bilek 2 ½ din 4 (62,5%);

Cehoslovacia: Vokralova 6 ½ din 9 (72,2%), Eretova 6 ½ din 9 (72,2%), Malipetrova 6 din 10 (60%).

30.INDIANA REGELUI

Kuşnir	Malipetrova
(U.R.S.S.)	(Cehoslovacia)

1.Cf3 Cf6 2.c4 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 d6 5.d4 0-0 6.0-0 Cbd7 7.Cc3 c6 8.e4 e5 9.h3 Da5 (Poziţie critică; alte posibilităţi:

9...a6 !?, 9...Ch5 !?, 9...a5, 9...e :d4, 9...Db6; mutarea 9...Da5 este justificată de posibilitatea tactică: 10.Ne3 e:d4 11.C:d4 Ce5 12.Cb3 Da6 și cîmpul c4 devine marcă de atac) **10.Te1** (10.Dc2 ! e:d4 11.C:d4 Cb6 12.Cce2 Te8 13.a4) **10...Te8 11.d5 c5 12.a3! a6 13.Nd2 Dd8 14.b4 b6 15.Nf1 Ch5 16.De2 Nf6 17.Ne3 Ne7 18.Tab1 Tf8 19.Nh6 Cg7 20.Dd2 f5** (Un plan de joc construit cu migală, fără să lase însă convingerea că este cel mai bun) **21.Cg5! N:g5 22.N:g5 De8 23.b:c5 b:c5 24.Ng2 Df7 25.f4!** (Anihilarea contrajocului negru) **25...Ch5 26.Rh2 Dg7 27.e:f5 g:f5 28.Nf3 Chf6** (Ofensiva albului începe să ia forme periculoase) **29.f:e5! C:e5 30.T:e5!! d:e5 31.Nh6 Df7 32.N:f8 R:f8 33.De3 Cd7 34.Dh6+ Rg8 35.De6** și negrul a cedat.

Nana Alexandria. Elevă a marelui maestru Gurghenidze, Nana a călcat cu conștiinciozitate și consecvență pe urmele Nonei Gaprindașvili, ale celei pe care a avut-o în permanență exemplu și prietenă. Talent de excepție, Nana este un conglomerat paradoxal de gîndire și emotivitate, de îndrăzneală și timiditate; ea poate să cîștige ca un bărbat, dar să și piardă ca un copil. Nana este frumoasă, caldă, prietenoasă, energică și ambițioasă. Ca și Nona, este absolventă a Facultății de limbă engleză din Tbilisi. Cel mai bun rezultat șahist al Nanei este calificarea in finala campionatului mondial individual.

31.APĂRAREA FRANCEZĂ

Larsen (Danemarca) — *Alexandria* (U.R.S.S.)

1.d4 e6 2.e4 d5 3.Nd3 d:e4 4.N:e4 Cf6 5.Ng5 Ne7 6.N:f6 N:f6 7.c3 Cd7 8.Cf3 c5 9.0-0 0-0 10.De2 g6 11.Td1 De7 12.Ca3

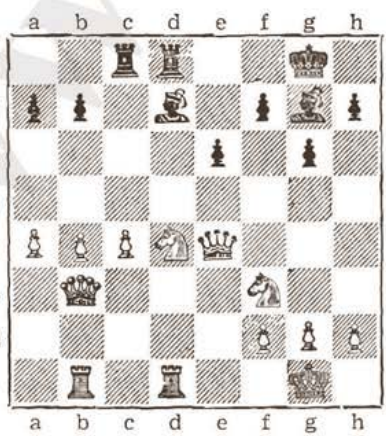

Tb8 13.Cb5 Db6 14.a4 Ng7 15.d:e5 D:e5 16.Cd6 Cf6 17.b4 Dh5 18.Nd3 Cd5 19.Ce4 Nd7 20.Tab1 Tbe8 21.e4 Tfd8 22.Db3 Cf4 23.Cg3 Dg4 24.Ne4 Ce2+ ! 25.C:e2 D:e4 26.Ced4 (Vezi diagrama) **26...N:a4 27.D:a4 N:d4 28.C:d4 T:d4 29.D:a7 Td:c4 30.De3** (Se amenința T:b4 și D:b1) **30...D:e3 31.f:e3 Tc2 32.Td7 Te2** (Se putea și 32...T8c7, dar negrul vrea să continue atacul) **33.T:b7?** (O greșeală gravă; 33.Tf1 i-ar fi dat albului șanse de remiză) **33...T8e2 34.Td7 T:g2+ 35.Rh1 T:h2+ 36.Rg1 h5 37.b5 h4 38.Td4 Teg2+ 39.Rf1 h3** și albul cedează.

Gertrude Baumstark. Maestră internațională, campioană a României în 1967, Gerti este una dintre cele mai bine pregătite și puternice jucătoare ale țării noastre, una dintre valorile reale ale șahului internațional. Cîștigătoare a numeroase turnee, printre care locurile 1—3 și 1—4 la turneele zonale de la Vrnjacka Banja și Pernik, obține calificarea în ultimele două turnee interzonale. La Turneul interzonal de la Menorca s-a clasat pe locul 11, fiind astfel cotată a 12-a jucătoare din lume, ceea ce reprezintă foarte mult, mai ales dacă ținem seama de faptul că Gerti nu atinsese încă apogeul posibilităților sale. De profesie inginer specializat în cibernetică (după ce încheiase cu succes și studiile superioare în matematici), Gertrude Baumstark ascunde în umbra modestiei și timidității sale un caracter ferm și o mare capacitate de studiu. Este, incontestabil, o șahistă de mare valoare dar, înainte de orice, o foarte bună colegă și prietenă.

Iată acum partida sa cu Alla Kușnir, în care jucătoarea sovietică a lăsat singura jumătate de punct pe parcursul întregii Olimpiade :

32.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Kușnir (U.R.S.S.)	Baumstark (România)

1.c4 c5 2.Cf3 Cf6 3.g3 b6 4.Ng2 Nb7 5.0-0 e6 6.Cc3 d5 7.Ce5 Cbd7 8.Da4 De8 9.c:d5 e:d5 10.Nh3 Nd6 11.d4 c:d4 12.C:d7 C:d7 13.Cb5 De7 14.C:d6 D:d6 15.Nf4 De6 16.D:d4 0-0 17.b4 Df6 18.Tfd1 D:d4 19.T:d4 Cf6 20.Tc1 Na6 21.Tc2 Nc8 22.Ng2 Ne6 23.Td1 Tac8 24.T:c8 T:c8 25.Tc1 Ce4 26.T:c8 N:c8 27.Ne5 Ne6 28.Rf1 f6 29.Nd4 Rf7 30.Re1 Re7 31.f3 Cd6 32.Rd2 Cb5 33.Nb2 Cd6 34.Nc1 Nf5 35.e3 Ne6 36.Nf1 Nd7 37.g4 g6 38.Nd3 Re6 39.Nc2 Cc4+ 40.Re3 Ce5 41.Nd1 Rd6 42.a4 a6 43.h3 b5 44.a5 Ne6 45.f4 Ce4 46.Rd4 f5 47.g:f5 g:f5 48.Nh5 Ng8 49.h4 Ne6 50.Ne8 Ng8 51.h5 h6 52.Rd3 Ne6 53.Nd2

C:d2 54.R:d2 Nd7 55.Ng6 Ne8 56.Rd3 Ne6 57.Rd4 Nd7 și remiză.

Suzana Makai. Maestră internațională. S-a impus în șahul feminin din țara noastră și de peste hotare, cîștigînd numeroase turnee de prestigiu. „Zsuzsa" are un stil de joc inventiv, o mare putere de luptă, deosebită ambiție; posibilitățile ei sînt superioare rezultatelor — deși foarte bune — obținute pînă acum. Suzana Makai a absolvit Facultatea de limbă engleză din Timișoara și are două pasiuni: șahul, bineînțeles, și... yoga!

33.APĂRAREA FRANCEZĂ

Makai (România) — Ager (Austria)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5 4.Cgf3 Ce6 5.Nb5 Nd7 (O mutare inexactă, după care albul obține avantaj; mai bine este 5...Cf6) **6.e:d5 e:d5 7.0-0 Nd6 8.d:c5 N:c5 9.Cb3 Db6 10.De2+** (Pentru a evita finalul cu nebuni de culori diferite, care ar fi rezultat după 10.D:d5 D:b5 11.D:c5 D:c5 12.C:c5) **10...Cge7 11.a4 Nd6 12.Ne3 Dc7 13.N:e6 b:e6 14.Ne5 0-0 15.Tfe1** (Albul deține avantaj clar, datorită stăpînirii cîmpurilor negre din centru) **15...Tfe8 16.N:d6 D:d6 17.De3 Cf5 18.De5 Dc7 19.De3** (Schimb de locuri pe cîmpul c5) **19...Te6 20.Ce5 Th6 21.De5 De8 22.Te2 Ne6 23.Tae1 Tg6 24.De3 h5** (Grăbește sfîrșitul, prin slăbirea decisivă a flancului regelui) **25.C:e6 T:e6 26.T:e6 f:e6 27.Cg5 Dd7 28.T:e6 Te8 29.De5 Tf8 30.De2 d4 31.D:h5 Ch6 32.Dg6** și negrul a cedat.

34.APĂRAREA SICILIANĂ

Gaprindașvili (U.R.S.S.) — Wasnetzky (R.F. Germania)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.D:d4 Ce6 5.Nb5 Nd7 6.N:c6 N:c6 7.Ce3 e6 8.Ng5 Cf6 9.0-0-0 Ne7 10.The1 De7 11.N:f6 g:f6 (11...N:f6 12.D:d6 D:d6 13.T:d6 N:c3 14.b:c3 Re7) **12.Cd5! N:d5** (12...e:d5 13.e:d5 Nb5 14.D:f6 Tg8 15.T:e7 + D:e7 16.Te1) **13.e:d5 e5 14.De4 Dd7 15.Cb4 0-0-0 16.Cf5 Rb8 17.Te3 Te8 18.Tf3 Te5 19.Ce3 Ta5 20.Rb1 Ta4 21.e4 De7 22.Th3 h6 23.De2 Ta6 24.Cf5 Nf8 25.Tg3 Ta5 26.b4 Db6 27.Tb3 Ta6 28.Ra1 De7 29.Te3 Tg8 30.c5! d:e5 31.b:c5 Tg5 32.d6 Dd7 33.Ce3 f5 34.h4 Th5 35.Tb3** (35.c6! T:c6 — 35...b:c6 36.De2 — — 36.T:c6 b:c6 37.Tb1+ Ra8 38.Db3 N:d6 39.Cc4!) **35...Ng7 36.Rb1 e4 37.g3 Te6 38.De2 f4 39.D:h5 f:e3 40.f:e3 Ta6 41.De2 Te6 42.De4 f5 43.Dd5 Te8 44.a3** și negrul cedează.

35.APĂRAREA SICILIANĂ

Gaprindașvili (U.R.S.S.) — Keller-Hermann (R.D. Germană)

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.Cc3 d6 4.g3 Cc6 5.Ng2 Cf6 6.0-0 Ne7 7.d4 c:d4 8.C:d4 Nd7 9.Cdb5 Db8 10.Ng5 0-0 11.N:f6 g:f6 12.Ce2 ! a6 13.Cbc3 b5 14.Cf4 Ce5 15.Ch5 Db6 16.Dd2 ! Rh8 17.Dh6 Tg8 18.C:f6 Tg7 19.Ce2 Dd8 20.C:d7 D:d7 21.Dd2 Te8 22.b3 Da7 23.c3 Tgg8 24.h3 Tc7 25.Rh2 Dc5 26.Tac1 Cd7 27.f4 e5 28.Tcd1 Te6 29.f:e5 Ng5 30.Dd4 C:e5 31.D:c5 d:c5 32.Cf4 Th6 33.Nf3 N:f4 34.g:f4 C:f3+ 35.T:f3 Tbg6 36.Td2 Tg1 37.e5 Te1 38.Tff2 Tgg1 39.Tg2 T:g2+ 40.R:g2 Te3 41.c4 b:c4 42.b:c4 Tc3? 43.f5 ! T:c4 44.f6 h5 45.Td8+ Rh7 46.e6 și negrul cedează.

36.APĂRAREA OLANDEZĂ

Kușnir (U.R.S.S.) — Troianska (Bulgaria)

1.d4 f5 2.g3 Cf6 3.Ng2 g6 4.c4 d6 5.Cf3 Ng7 6.0-0 0-0 7.Cc3 c6 8.Tb1 De7 9.d5 c5 10.Nd2 Ca6 11.b3 Nd7 12.De1 De8 13.Cg5 Ce7 14.h4 Tb8 15.a4 a6 16.Ch3 b5 17.c:b5 a:b5 18.Cf4 b4 19.Cd1 De8 20.Ce3 Df7 21.Td1 Ne8 22.Ne1 Nb7 23.N:b4 (Vezi diagrama)

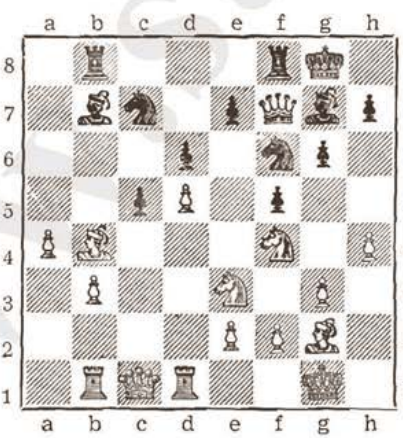

23...Ce:d5 24.Ce:d5 C:d5 25.N:d5 N:d5 26.C:d5 c:b4 27.Dd2 Tfe8 28.Tdc1 T:c1+ 29.T:c1 Nc3 30.C:c3 (30.Dd3 !) **30...b:c3 31.T:c3 T:b3 32.T:b3 D:b3 33.a5 Da4 34.h5 Rf7 35.h6 Rf6 36.e3 Re6 37.Rh2 Rd7 38.Dd5 ! Dc2 39.Db7+ Rd8 40.Db8+**

Rd7 41.Db7+ Rd8 42.Rg1 (42.Rg2 De4+ 43.D:e4 f:e4) **42... ...De1+ 43.Rg2 De7 44.Dd5 Rd7 45.Da2 Db7+ 46.Rg1 Da6 47.Da4+ De6 48.Da1! Da6 49.Da2! e6 50.Da1 Re6 51.De3+! Rd5 52.Dg7 Dd3 53.Db7+ Re5 54.a6 f4 55.e:f4 d5 56.a7 De2 57.a8D** și negrul cedează.

37.APĂRAREA PHILIDOR

Polihroniade (România) — Haahr (Danemarca)

1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.d4 e:d4 4.C:d4 g6 5.Nc4 Ng7 6.0-0 Cc6 7.C:c6 b:c6 8.Df3 Ne6 9.Ca3 Cf6 10.N:e6 f:e6 11.e5 Cd5 12.Ce4 Ce7 13.e:d6 c:d6 14.Te1 Dd7 15.Da3 Td8 16.Ng5 h6 17.Nh4 g5 18.Ng3 Cf5 19.Tad1 Nf8 20.De3 Ng7 21.Ne5 0-0 22.N:g7 C:g7 23.T:d6 Df7 24.Tf1 Cf5 25.T:d8 T:d8 26.De5 Td5 27.Db8+ Rg7 28.Ce5 De7 29.Cd3 Cd4 30.De8 e5 31.Da6 e4 32.Ce1 Tf5 33.e3 e3 34.f:e3 D:e3+ 35.Rh1 Ce2 36.Db7+ Rg6 37.D:c6+ Rh5 38.Cf3 g4 39.Dd7 De4 40.Cd2 T:f1+ 41.C:f1 Cf4?? 42.Cg3+ și negrul cedează.

38.APĂRAREA SICILIANĂ

Veröci (Ungaria) — Alexandria (U.R.S.S.)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Ne2 e5 7.Cb3 Ne7 8.0-0 0-0 9.Ne3 a5 10.a4 Cb4 11.Nf3 Ne6 12.Dd2 h6 13.Tfd1 Tc8 14.Tac1 b6 15.h3 Tc6? 16.Cd5! N:d5 17.e:d5 Tc8 18.c3 Ca6 19.Ne2 Cb8 20.f4 Cfd7 21.Tf1 Nf6 22.Nd3 Te8 23.Df2 e:f4 24.N:f4 Ce5 25.Nb5 Tf8 26.N:h6! Nh4 27.g3 g:h6 28.g:h4 Cg6 29.Df6 Tc7 30:h5 Ce5 31.Te2 D:f6 32.T:f6 Td8 33.Cd4! Rg7 34.T:d6! T:d6 35.Cf5+ Rf6 36.C:d6 Rg5? 37.Tg2+ R:h5 38. Ne2+ Rh4 39.Cf5+ R:h3 40.Tg3 mat!

39.APĂRAREA SICILIANĂ

Jörger (R.F. Germania) — *Radzikowska* (Polonia)

1.e4 c5 2.Cf3 a6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Nd3 e5 6.Cf3 d5! 7.De2 d:e4 8.N:e4 C:e4 9.D:e4 Ce6 10.0-0 Ne6! 11.C:e5? Dd4! 12.D:d4 C:d4 13.c3 Ce2 și albul cedează.

40.APĂRAREA ALEHIN

Ivanka (Ungaria) — *Jörger* (R.F. Germania)

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.c4 Cb6 4.c5 Cd5 5.Nc4 e6 6.d4 d6 7.c:d6 c:d6 8.Cf3 Cb6 9.Nb3 d:e5 10.C:e5 Ne7 11.0-0 0-0 12.Ce3

C8d7 13.Df3 Cf6 14.Td1 Cbd5 15.Ng5 Tb8 16.Tac1 Dd6 17.N:d5 C:d5 18.Ce4 Da6 19.N:e7 C:e7 20.Ce4 Nd7 21.Dg3 Nc6? 22.Cf6+ Rh8 23.C:h7! R:h7 24.Dh4+ Rg8 25.D:e7 Db5 26.Td3 Dd5 27.Ce3 De4 28.Tdd1 f5! 29.Tc5 Tbe8 30.Dg5 f4 31.Te5 (Vezi diagrama)

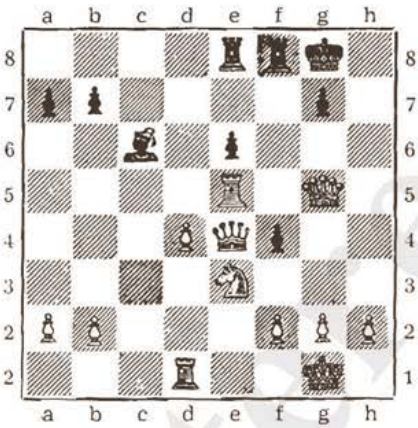

31...f:e3 32.T:e4 c:f2+ 33.Rf1 N:e4 34.Td2 Tf5! 35.Dg4 Te8! 36.Td1 Nd5 37.b3 Tc2 38.Ta1 a5 39.h4 a4 40.h5 Nc6 41.b:a4 N:a4 42.Tb1 Nb5+ 43.T:b5 Tc1+ și albul cedează.

41. GAMBITUL DAMEI ACCEPTAT

Litmanowicz (Polonia) — Nowarra (R.D. Germană)

1.d4 d5 2.c4 d:c4 3.Cf3 Cf6 4.Cc3 a6 5.e4 b5 6.c5 Cd5 7.a4 c6? 8.a:b5 C:c3 9.b:c3 c:b5 10.Cg5 Nb7? 11.e6 f:e6 12.C:e6 Dd6 13.d5! De5+ 14.Ne2 Cd7 15.0-0 Tc8 16.Nf3 D:c3 17.Ta3 Db4 18.Tc3 g6 19.Na3 Da5 20.C:f8 T:f8 21.N:e7 Rf7 22.Ng4 Cf6 23.Dd4 C:g4 24.D:g4 Db6 25.N:f8 R:f8 26.Df3+ Rg8 27.Te7 Tf8 28.De3 Tf7 29.Te8+ Tf8 30.T:f8+ R:f8 31.Dh8+ Rf7 32.D:h7+ Rf6 33.Te1 N:d5 34.De7+ Rf5 35.Te5+ Rf4 36.Dg5 mat!

* * *

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei a fost aceea dintre Jőrger și Radzikowska.

* Premii de frumusețe au fost atribuite de către revista „Szachy" jucătoarelor Jörger și Litmanowicz, pentru partidele cu Ivanka și respectiv Nowarra.

* Au fost acordate premii pentru cele mai bune rezultate individuale celor trei jucătoare sovietice, care au realizat cel mai mare procentaj la mesele respective.

* În U.R.S.S. au apărut apreciatele parfumuri „Nona" și „Nana".

* Unul dintre cei mai mari iubitori de șah din Polonia este însuși președintele federației, un fel de Mihail Sadoveanu al nostru, cunoscutul scriitor Jerzy Putrament (n. 1911), autor al unor volume de versuri, nuvele și povestiri, eseuri, ca: „Război și primăvară", „Sfîntul cartuș", „Permisie de Paști" și altele.

www.stere.ro

OLIMPIADA a V-a—SKOPLJE, octombrie 1972

La Congresul FIDE de la Siegen, 1970, s-a hotărît ca ediţiile jubiliare ale Olimpiadelor — a V-a feminină şi a XX-a masculină — să se organizeze în acelaşi loc şi timp şi de către aceeaşi federaţie. Responsabilitatea unui asemenea eveniment şi-a asumat-o Federaţia de şah a R.S.F. Iugoslavia.

Oraşul „solidarităţii internaţionale", Skoplje, capitala R.S.F. Macedonia, a acceptat cu bucurie să găzduiască această impresionantă manifestare sportivă şi a deschis larg porţile tuturor şahiştilor din lume. „Sîntem cetăţeni ai unei ţări mici — a declarat Dragoljiub Stavrev, preşedintele Consiliului municipal, la inaugurarea Olimpiadei — dar inimile noastre bat pentru oameni!".

Skoplje, locul de unde a plecat Alexandru cel Mare să-şi clădească nesfîrşitul imperiu din Orient, este unul dintre cele mai puternice centre politice, economice şi culturale ale Iugoslaviei. Situat în sudul ţării, oraşul are aproape 400.000 de locuitori şi este înconjurat de masivul muntos Skopska Crna Gora şi rîul Vardar. De-a lungul îndelungatei sale existenţe — 1450 de ani — Skoplje a cunoscut o istorie mai mult decît zbuciumată: de trei ori a fost distrus din temelii de catastrofe naturale, dar de fiecare dată a renăscut din propria-i cenuşă, asemenea legendarei păsări Phoenix.

Primele referiri la un oraş cu numele de Skupi, aflat la confluenţa rîurilor Lepenec şi Vardar, apar în secolul al III-lea î.e.n. Rînd pe rînd este cucerit şi stăpînit de romani, huni sau goţi. În anul 518, primul mare cutremur de pămînt transformă oraşul în ruină. Îl reconstruieşte împăratul Justinian, despre care se presupune că s-ar fi născut în apropiere de Skoplje. După moartea sa, oraşul cade sub stăpînirea slavilor. În 1346, Duşan se încoronează aici rege al sîrbilor, dar după moartea

acestuia (1392), regatul este cotropit de oştile otomane. În 1455, al doilea mare cutremur şterge de pe suprafaţa pămîntului oraşul. Reconstruit din nou, va rămîne sub aspra ocupaţie otomană nu mai puţin de 520 de ani. După eliberarea de sub jugul sultanilor turci, oraşul a fost disputat pe rînd de bulgari, sîrbi, albanezi, italieni şi, în sfîrşit, de Germania fascistă. Adevărata eliberare a cunoscut-o eroicul oraş de-abia la 13 noiembrie 1944, atunci cînd Macedonia a devenit republică egală în drepturi şi îndatoriri cu celelalte republici ale R.S.F. Iugoslavia. Ultima tragedie a trebuit s-o trăiască oraşul la 26 iulie 1963, la ora 5 şi 18 minute. În acele clipe de groază, ceasul mare al gării centrale s-a oprit şi aşa a rămas pînă azi, martor mut al înfiorătorului dezastru. Printr-un gigantic efort naţional şi cu un impresionant ajutor internaţional, Skoplje a devenit însă repede un oraş cu totul modern; s-au înălţat aproape fulgerător clădiri uriaşe din metal şi sticlă, s-au tăiat bulevarde largi şi magistrale impunătoare. Peste Vardar se arcuiesc siluetele zvelte şi graţioase ale noilor poduri, malurile rîului au fost transformate în adevărate faleze, pardosite cu plăci de marmură şi străjuite de chiparoşi tineri, plantaţi de copiii oraşului. Aici, la Skoplje, cel mai mare spital existent se numeşte „Bucureşti", construcţie ultramodernă, un dar al poporului român oraşului atit de greu încercat, utilat cu tot ceea ce tehnica medicală cunoaşte astăzi mai perfecţionat şi eficace.

* * *

Olimpiada de la Skoplje a fost organizată excepţional. Centrul olimpic, format dintr-un complex de clădiri, cu săli imense, circulare, însumînd aproape 10.000 de metri pătraţi, a constituit locul întrecerilor. Tot aici se mai aflau şi centrul de presă, diferite birouri aferente comitetului de organizare şi hotelul „Continental", dat în folosinţă doar cu patru zile înaintea începerii întrecerilor. Pentru prima dată în istoria Olimpiadelor şahiste, majoritatea concurenţilor s-a aflat întrunită într-un veritabil „sat olimpic", în realitate o aşezare de vile elegante, construite într-un parc natural situat la marginea oraşului. Un serviciu special de autobuze asigura legătura din oră în oră între satul olimpic şi sălile de joc.

Şi aceasta nu este totul; nici un istoriograf al şahului nu va uita că Olimpiadele de la Skoplje s-au desfăşurat sub înaltul patronaj al însuşi Preşedintelui R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito. La 6 octombrie, ziua de odihnă a olimpicilor, conducătorul

statului a primit cu sinceră simpatie, la Belgrad, pe reprezentanții tuturor delegațiilor sportive ce și-au dat întîlnire în Iugoslavia.

Efortului imens depus de organizatori pentru reușita acestei mari întreceri — după unele calcule estimative Olimpiada a costat 2.500.000 de dinari noi! — i s-a răspuns printr-o participare record : 63 de echipe masculine și 23 feminine, de pe toate continentele lumii... !

Pentru echipele reprezentative ale României, participarea la această ediție a Olimpiadelor de șah a constituit, din nou, un prilej de mari satisfacții : locul al VII-lea în confruntările masculine — cel mai bun rezultat obținut vreodată de șahiștii noștri — și medalia de argint pentru echipa feminină ! Ne-am fi putut dori mai mult ? Poate, dar dacă nu uităm forțele teribile angajate în competiție, rezultatele pot fi considerate admirabile.

Cele 23 de echipe feminine au fost împărțite în patru grupe preliminarii, primele două clasate urmînd a se califica pentru turneul final.

Ca și atunci cînd am vorbit de celelalte Olimpiade, socotim util să prezentăm la început echipele participante.

U.R.S.S. : Gaprindașvili, Kușnir, Levitina ; *România* : Polihroniade, Baumstaik ; *Ungaria* : Ivanka, Veröci, Krizsan ; *Bulgaria* : Gheorghieva, Asenova, Sikova ; *Cehoslovacia* : Vokralova, Eretova, Hajdarova ; *R.F. Germania* : Laakmann, Karner, Wasnetsky ; *R.D. Germană* : Nowarra, Just, Hölzlein ; *Anglia* : Hartston, Pritchard, Sunnucks ; *Polonia* : Radzikowska, Erenska, Litmanowicz ; *Iugoslavia* : Lazarevici, Jovanovici, Konarkowska-Sokolov ; *Austria* : Kattinger, Hausner, Samt ; *Australia* : Kellner, Mc. Grath, Madern ; *Scoția* : Elder, Mc.Ginn, Little ; *Elveția* : Nepfer, Luessy, Fassler ; *Brazilia* : Cardoso, Moyses, Fontaneli ; *Mongolia* : Hulgana, Handsuren, Biamba ; *Israel* : Rabinovici, Gal, Klugas ; *Suedia* : Haraldsson, Svensson, Bohmgren ; *Singapore* : Mok, Giam, Tan ; *Olanda* : Timmer, Jansen, Giessen ; *Irlanda* : O'Siochru, Noonan, O'Cery ; *Japonia* : Watai, Otani, Watanabe ; *Finlanda* : Vuorenpää, Tuomainen, Palasto.

Rezultatele preliminariilor

Grupa I : U.R.S.S. 7 ½ puncte, R.D. Germană 5, Olanda 4, Australia 3, Irlanda ½ ;

Grupa a II-a : Anglia 8 ½ puncte, Cehoslovacia 8, Iugoslavia 7 ½, Austria 3 ½, Scoția 2, Japonia ½ ;

Grupa a III-a : România 8 puncte, Bulgaria 8, Mongolia 4 ½, Brazilia 4, Israel 3, Elveția 2 ½;

Grupa a IV-a : Ungaria 8 puncte, R.F. Germania 7 ½, Polonia 7, Suedia 4, Finlanda 2 ½, Singapore 1.

După cum reiese, această ediție a Olimpiadei a furnizat, încă din semifinale, surprize de proporții : puternica echipă iugoslavă a fost eliminată. Măsura luată de organizatori de a reduce turneul final la numai opt echipe a sporit considerabil rolul șansei. Un accident, în meciul cu Anglia (infrîngere cu ½ la 1 ½), a fost de-ajuns ca echipa iugoslavă să nu mai poată reface terenul pierdut, cu toate eforturile depuse. La un pas de eliminare a trecut și redutabila echipă a Ungariei, care fusese pe punctul de a fi învinsă în meciul cu R.F. Germania; șansa i-a suris însă Mariei Ivanka, în partida cu Laakmann, în care a cules o remiză nesperată, salvindu-și totodată echipa, în detrimentul altei echipe puternice, reprezentativa Poloniei.

Finala „A"

		1	2	3	4	5	6	7	8	Total
1	U.R.S.S.	●	2	1 ½	1 ½	2	1	1 ½	2	11 ½
2	România	0	●	2	1	1	2	1	1	8
3	Ungaria	½	0	●	1	1 ½	1	2	2	8
4	Bulgaria	½	1	1	●	1	½	2	1 ½	7 ½
5	Cehoslovacia	1	1	½	1	●	1	1	1 ½	7
6	R.F. Germania	0	0	1	1 ½	1	●	½	1 ½	5 ½
7	R.D. Germană	½	1	0	0	1	1 ½	●	½	4 ½
8	Anglia	0	1	0	½	½	½	1 ½	●	4

Turneul final s-a desfășurat sub semnul autorității absolute a reprezentativei Uniunii Sovietice, care a cîștigat Olimpiada, prestînd același joc de excelentă calitate ca și la Lublin. Șahistele sovietice au demonstrat o pregătire teoretică de înalt nivel, spirit de luptă și desăvîrșită sportivitate. Înaintea ultimei runde, echipa Uniunii Sovietice se distanțase la două puncte și jumătate de următoarea clasată și, practic, nu mai putea fi ajunsă; în asemenea situație, un rezultat de egalitate, în ultima rundă, cu echipa Ungariei, ar fi fost o soluție comodă pentru a pune capăt întrecerii. Dar rezultatul acestui meci avea importanță decisivă pentru configurația clasamentului în partea superioară, mai ales pentru locurile care confereau medalii și, spre cinstea lor, jucătoarele sovietice au luptat cu aceeași dîrzenie cu care ar fi făcut-o dacă ar fi fost vorba de cucerirea primului loc.

Echipei țării noastre i-a revenit medalia de argint, la capătul unui concurs foarte greu, încărcat cu mari emoții și tensiune,

ce a pretins eforturi cu totul deosebite. Lupta a fost foarte aspră, dar ne-a adus în final satisfacția unui succes prestigios : locul al doilea, meritat mai ales prin victoria directă și categorică (2—0), obținută asupra principalelor noastre concurente, jucătoarele maghiare.

Rezultatele individuale ale echipei campioane mondiale : *U.R.S.S.* : Gaprindașvili 6½ din 8 (81,2%), Kușnir 7 din 8 (87,5%), Levitina 5½ din 6 (91,6%).

Finala „B"

Polonia 10½, Iugoslavia 8½, Austria 7, Olanda 7, Suedia 6½, Brazilia 6, Mongolia 5½, Australia 5;

Finala „C"

Elveția 9, Israel 8½, Singapore 6, Irlanda 5½, Finlanda 5½, Scoția 4½, Japonia 3.

Irina Levitina. Maestră internațională, studentă a Universității din Leningrad, Facultatea de matematică, Ira s-a impus în șahul mondial prin inventivitate, originalitate și curaj. Cîștigătoare a mai multor turnee de prestigiu, Levitina s-a afirmat și consacrat într-un timp extrem de scurt. La vîrsta de 20 de ani s-a calificat pentru meciurile candidatelor, ajungînd pînă în finală. Ira Levitina, frumoasă și grațioasă, îi cucerește pe toți din jurul ei și prin inteligența sa ascuțită și permanenta sa bună dispoziție.

42.APĂRAREA OLANDEZĂ

Karner (R.F. Germania) — *Levitina* (U.R.S.S.)

1.c4 f5 2.Cc3 Cf6 3.Cf3 d6 4.d4 e6 5.e3 (Un alt plan de joc începe cu 5.g3) **5...Dc7 6.Ne2 e5 7.b3** (7.0-0 e4 8.Ce1) **7...Ne7 8.Nb2 0-0 9.Dc2 e4 10.Cd2 d5! 11.c:d5?** (11.Tc1!) **11...c:d5 12.Tc1 Cc6 13.Ca4 f4! 14.0-0 Nd6 15.e:f4 N:f4 16.g3 Nd6 17.f4? e:f3 e.p. 18.N:f3 N:g3! 19.Cb1** (19.h:g3 D:g3+ 20.Rh1 Nh3 21.Tg1 Dh4, cu avantaj) **19...Nf4 20.Tce1 Ng4!** (20...C:d4 21.D:c7 C:f3+ 22.T:f3 N:c7 23.N:f6) **21.Ce5 Tae8 22.Cd3** (22.N:g4 C:g4 23.Ce6 N:h2+) **22...N:f3 23.T:f3 C:d4!! 24.D:e7 C:f3+** și albul cedează.

43.APĂRAREA PIRC-UFIMȚEV

Kellner (Australia) — *Gaprindașvili* (U.R.S.S.)

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Cf3 d6 4.Ng5 e6 5.Cc3 Db6 (5...Ng4!?) **6.Dd2!** (6.Tb1 Cd7 7.Ne2 e5) **6...D:b2 7.Tb1 Da3 8.Ne4 Cd7**

9.0-0 Cgf6? (9...Da5) **10.e5! d:e5 11.d:e5 Cg4 12.Tb3! De5 13.N:f7+!!** (13.e6 D:c4 14.e:d7+ N:d7 15.T:b7 Td8 16.Te1 0-0! Vezi diagrama)

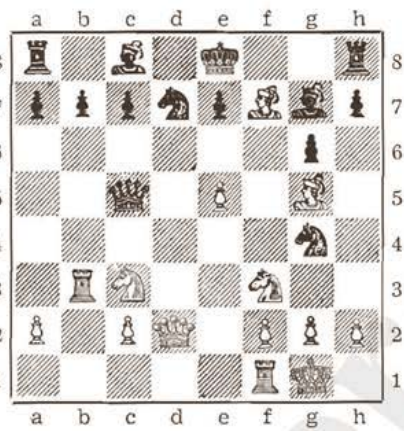

13...R:f7 14.Df4+ Rg8 (14...Re8 15.Ce4 D:c2 16.N:e7! R:e7 17.Dg5+ și albul are avantaj) **15.Ce4!** (15.D:g4? C:e5 16.Df4 C:f3+ 17.g:f3 N:c3) **15...D:c2 16.N:e7** (16.D:g4 Cc5!) **16...Cd:e5 17.C:e5 C:e5** (17...N:e5 18.Df8 mat) **18.Nf6?** (18.Cf6+! N:f6 19.N:f6 Cf7 20.Te1; 18...Rf7 19.D:e5 Te8 20.Te1!) **18...D:e4! 19.D:e4 N:f6 20.D:b4** (20.Td1!) **20...Rg7 21.Te1 a5!** (21...Td8 22.T:e5; 21...Te8 22.Tbe3) **22.De5 Td8! 23.Tbe3 Td5 24.Da3 Ne6!** (24...Cc4 25.Te7+ Rf8 26.Te8+; 25...Rh6 26.Dc1+ Ng5 27.D:c4 N:e7 28.Df4+) **25.T:e5? N:e5 25.De7+ Nf7!! 27.D:b7** (27.T:e5 Te8!) **27...Tad8 28.g3 Td1 29.Rf1 Nc3 30.T:d1 T:d1+ 31.Rg2** (31.Re2 Ta1 32.D:c6 T:a2+ 33.Rf1 Nf6 și a4-a3) **31...Td2 32.h4 Nd4 33.g4 T:f2+ 34.Rg3 e5! 35.a4 Tb2 36.Dd7 Ne5+ 37.Rf3 Tb3+ 38.Rg2 h6 39.De7 Nd4 40.Dd7 Td3** și albul a cedat.

44.APĂRAREA FRANCEZĂ

Gaprindașvili (U.R.S.S.) — Laakmann (R.F. Germania)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 Cf6 (3...c5) **4.e5 Cfd7 5.f4 c5 6.c3 Cc6 7.Cdf3 c:d4** (7...Da5) **8.c:d4 Nb4+ 9.Rf2 f6 10.g3 f:e5 11.f:e5 0-0 12.Rg2** (12.Nh3? C:d4 13.D:d4 Nc5!) **12...Ne7 13.h4 Db6 14.Ce2 Tf7 15.Cf4 Cf8 16.Nd3 Nd7 17.a3 Te8 18.b4! a6** (18...a5 19.b5 Cd8 20.a4) **19.Nd2 h6** (19...C:d4? 20.Ne3; 19...Ca7 20.a4! N:b4 21.a5) **20.Tb1 Da7 21.Ne3 b5 22.Cg6 Nd8** (22...C:g6 23.N:g6 T:f3 24.D:f3) **23.Cg5!** (Vezi diagrama)

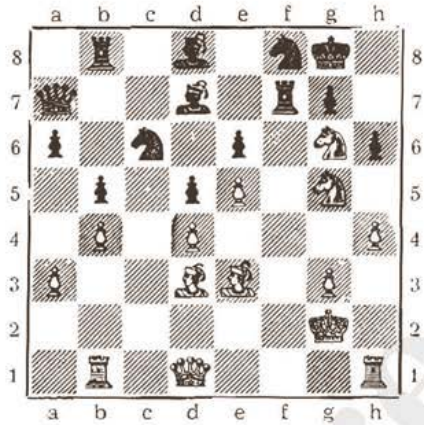

23...C:g6 (23...h:g5 24.h:g5) **24.N:g6 ! Tf8 25.Dd3 Nb6 26.Tbf1 !** (26.Nh7+ Rh8 27.Ng8 Tf5) **26...T:f1** (26...N:d4 27.Nf7+) **27.T:f1 h:g5 28.Nf7+** și negrul a cedat. La 28...Rh8 28.h:g5, iar la 28...Rf8 29.N:g5 Ce7 30.Dh7.

43.APĂRAREA PHILIDOR

Levitina (U.R.S.S.) — Sikova (Bulgaria)

1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.Cc3 Cf6 4.d4 Cbd7 5.Ne4 Ne7 6.0-0 0-0 7.De2 e6 8.a4 a5 (8...Dc7 9.h3 b6 10.Td1 Nb7) **9.h3 Dc7**

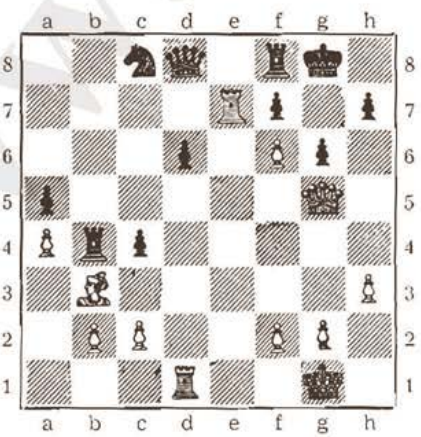

10.Te1 Cb6 11.Nb3 Nd7 12.Ne3 Cc8 (12...Tad8 13.d:e5 d:e5 14.C:e5 D:e5 15.N:b6) **13.Tad1 Tb8 14.Dd2 b5 15.d:e5! b4** (15...d:e5 16.C:e5 D:e5 17.Nf4) **16.e:f6 b:c3 17.D:c3 N:f6 18.Nd4 N:d4 19.C:d4 c5 20.Cf5! N:f5 21.e:f5 Tb4 22.f6! g6** (22...c4 23.f:g7) **23.De3 Dd8 24.Dg5 c4 25.Tc7!!** (Vezi diagrama)

25...C:e7 (25...c:b3 26.Dh6) **26.f:e7 Db8 27.e:f8D+ R:f8 28.Na2 T:a4 29.Df6! Dc7 30.T:d6 Re8 31.Td1 T:a2 32.Te1+** și negrul cedează.

46.APĂRAREA PIRC-UFIMȚEV

Polihroniade (România) — Ivanka (Ungaria)

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Ne4 d6 4.Df3 Cf6 5.Cc3 (5.e5 d:e5 6.d:e5 Ng4!) **5...Cc6 6.Cge2 0-0 7.h3 a6 8.a4 Cd7 9.Ne3 e5 10.Td1 Rh8?** (10...e:d4!) **11.h4 h6 12.Ng5 h:g5** (12...De8 13.Cd5) **13.h:g5+** (13.h5) **13...Rg8 14.Dh3 Te8 15.Dh7+ Rf8 16.Cd5! C:d4 17.C:d4 e:d4 18.Td3 b5?** (18...Ce5 19.Cf6 C:c4 20.Dg8+ Re7 21.C:e8 și D:g7; 18...T:e4+ 19.Rd1 D:g5 20.Tdh3) **19.Tdh3! f5** (19...T:e4+ 20.Rd1 Ce5 21.Dh8+) **20.D:g7** și negrul a cedat. Și mai frumos era 20.Dg8+ R:g8 21.Ce7++ Rf8 22.Cg6 mat.

47.APĂRAREA SICILIANĂ

Baumstark (România) — Klugas (Israel)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 g6 4.0-0 Ng7 5.c3 Cf6 6.c5 (6.Te1) **6...Cd5 7.d4 c:d4 8.c:d4 0-0 9.Cc3 Ce7** (9...C:c3 10.b:c3 d6) **10.Nf4 C:b5 11.C:b5 a6 12.Cc3 b5?!** (12...d5) **13.d5 Ca5 14.d6 Nb7 15.Cd5 N:d5** (15...e:d6 16.Ng5 Db8 17.Ne7) **16.d:e7 D:e7 17.D:d5 De6 18.Tfd1 Tad8 19.Ng5 D:d5 20.T:d5 f6 21.e:f6 N:f6 22.N:f6 T:f6 23.Tad1 d6 24.a4! Tb8 25.a:b5 T:b5 26.T:b5 a:b5 27.Td5 Tf5 28.T:d6 Te5 29.Rf1 Cb3 30.Cd4 C:d4 31.T:d4 Rf7 32.Re2 Re6 33.f4 h6 34.Rf3 h5 35.h3 Re7 36.g4 h:g4 37.h:g4 Rf6 38.Re4 Re6 39.Tb4 Td5 40.Tb3 Te5 41.Tc3 Rd6 42.T:c5 R:c5 43.f5** și negrul a cedat.

48.PARTIDA SPANIOLĂ

Erenska (Polonia) — Veröci (Ungaria)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.0-0 Nd7 6.c4 (6.d4 b5 7.Nb3 C:d4 8.C:d4 e:d4 9.c3 d3) **6...g6** (6...Cf6 7.Cc3 g6 8.d4 e:d4 9.C:d4 Ng7 10.C:c6 b:c6) **7.d4 e:d4 8:Ng5 f6** (8...Cf6 9.C:d4 Ng7 10.C:c6 b:c6 11.Cc3 h6 12.Nh4 0-0) **9.N:c6 ! b:c6 10.D:d4 Ng7 11.c5 !** (Vezi diagrama)

11...d:c5 12.Dc3 Dc7 13.Ne3 D:e4 14.N:c5 Rf7 15.Te1 Dd5 16.Da3 Nf8 (16...Te8 17.Cc3) **17.N:f8 T:f8 18.D:a6 Ce7 19.Cc3 Dc5 20.Tac1 Ta8 21.De2 The8 22.Dd2 Ng4** (22...Nf5) **23.Df4 Df5 24.Dc4+ Rg7** (24...Cd5 25.Cd4) **25.Cd4 Dd7 26.f3 Cf5** (26...Nf5 27.g4 N:g4 28.f:g4 D:g4+ 29.Rh1, cu avantaj pentru alb) **27.Ce6+ Rh8** (27...T:e6 28.D:e6 ? Dd4+ 29.Rh1 Cg3+ 30.h:g3 N:e6 ; 28.T:e6 și în ambele cazuri albul stă bine) **28.f:g4 Cd6 29.Cc5 ! C:c4 30.C:d7 C:b2 31.T:e8 T:e8 32.C:f6** și negrul cedează.

49.APĂRAREA CARO-KANN

Lazarevici (Iugoslavia) — Svensson (Suedia)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 c:d5 4.Nd3 Cf6 5.De2 Cc6 6.c3 e6? (6...Dc7 ; 6...Ng4) **7.Ng5 Ne7 8.Cf3 0-0 9.Cbd2 a6** (9...Db6

10.Cb3 a5 ; 10.0-0-0 Da5 11.Rb1 b5) **10.0-0 Te8 11.Ce5 Dc7 12.f4 h6 13.N:f6 N:f6 14.Dh5 Tf8 15.Cdf3 N:e5 16.f:e5 De7 17.h4 ! f5 18.e:f6 T:f6 19.Cg5 ! Nd7** (19...h:g5 20.Dh7+ Rf8 21.Ng6 !) **20.T:f6 g:f6 21.Nh7+ Rh8 22.Ng6 !** (Vezi diagrama)

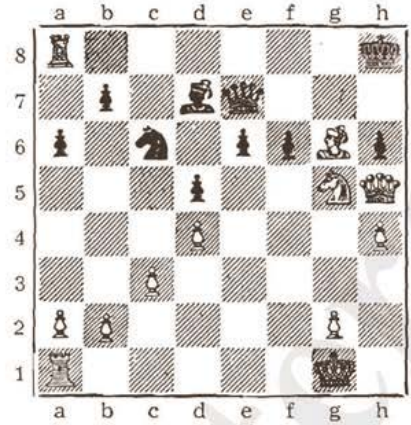

22...f:g5 23.Tf1 ! Ne8 (23...Dg7 24.Tf7 ; 23...Tf8 24.D:h6+) **24.D:h6+ Rg8 25.Tf8+** și negrul a cedat.

50.APĂRAREA OLANDEZĂ

Karner (R.F. Germania) — *Just* (R.D. Germană)

1.c4 f5 2.Cc3 Cf6 3.Cf3 e6 4.g3 Ne7 5.Ng2 0-0 6.0-0 d6 7.d4 a5 (7...De8) **8.Dc2 Cc6 9.a3** (9.Td1) **9...e5 10.d:e5 d:e5 11.Ng5 Ne6** (11...e4) **12.Tad1 De8 13.N:f6** (13.Cd5) **13...N:f6 14.Cd5 Df7 15.e3** (15.e4) **15...Tad8 16.C:f6+ D:f6 17.Dc3 g5 ! 18.T:d8 T:d8 19.h4 h6 20.h:g5 h:g5 21.Cd2 f4 22.e:f4 ?** (22.Ce4 Df5 23.f3 ; 22...Dg6 23.Cc5) **22...g:f4 23.Ce4 Dh6 24.Cc5 Cd4 25.Te1 Ng4 ! 26.T:e5** (26.C:b7 f3 27.Nf1 Td7 și negrul cîștigă) **26...f3 27.Nf1 Ce2+ 28.N:e2 f:e2 29.Td5** (29.Te3 Td1+ ; 29.f3 Td1+) **29...T:d5 30.e:d5 Nf3 !** si albul a cedat.

* * *

* Premiile pentru cele mai bune rezultate individuale au fost atribuite astfel : *masa* 1 : Gaprindașvili 6 ½ din 8 (81,2%); *masa a* 2-*a* ; Kușnir 7 din 8 (87,5%) ; *rezerve :* Levitina 5 ½ din 6 (91,6%).

* În parcul municipal, unul dintre cele mai frumoase din Iugoslavia, căpitanii echipelor au plantat arbori pe aleele consacrate șahului și care poartă numele unor mari maeștri din trecut sau din zilele noastre.

* Buletinul turneului a fost realizat de un... computer și cîntărea 4,5 kg. Cel mai greu buletin de turneu editat vreodată.

* În timpul Olimpiadei s-a organizat un turneu „fulger" pentru ...ziariști. Concursul a fost cîștigat de redactorul radioteleviziunii macedonene, maestrul internațional Sofrevski. S-au decernat premii, pe cît de valoroase, pe atît de originale: premiul I: 12 kg de țigări; premiul al II-lea: un costum de haine; premiul al III-lea: greutatea cîștigătorului, transformată în litri din cel mai bun vin macedonean... !

www.stere

OLIMPIADA a VI-a—MEDELLIN
septembrie—octombrie 1974

„Una vez y nunca mas" (O dată și numai o dată) ! Înțelesul profund impresionant al acestui vechi dicton spaniol stăruie cu siguranță și acum în amintirea șahiștelor din toate părțile lumii, ce au avut șansa să participe la o atît de frumoasă sărbătoare. Niciodată noi, reprezentantele României, nu am fost înconjurate cu atîtea semne de prietenie, cu atîta căldură ca în Columbia. Veneam din bătrîna Europă, leagăn al culturii și civilizației, dar mai ales veneam dintr-o „pais hermano" (țară-soră), cu multiple afinități de limbă și de cultură cu popoarele sud-americane.

Majoritatea reprezentativelor naționale din Europa, ce se îndreptau spre Columbia, s-au întîlnit mai întîi la Frankfurt, în așteptarea avionului ce avea să le ducă peste Atlantic. După o întîrziere de cinci ore, necesare pentru efectuarea unor reparații la aparatul de zbor, ne-am îmbarcat, am decolat, dar de-abia părăsisem solul cînd... am fost anunțate că trebuie să revenim la aeroport ! În timp ce așteptam să aterizăm, observăm cu uimire că aparatul ia din nou înălțime, explicîndu-ni-se că echipajul își asumă întreaga răspundere pentru traversarea oceanului. Nu este nevoie să mai descriu îngrijorarea și emoțiile, pe care nu ni le-am putut alunga din inimi pînă la aterizarea pe aeroportul internațional „Eldorado" din Bogotá.

Vechile legende indiene spun că „los zipas", căpeteniile triburilor chibchas, al căror imperiu se întindea cîndva pe aceste meleaguri, erau acoperiți cu praf de aur și cu smaralde și aruncați apoi în apele lacului Guatavita, de unde ieșeau purificați. Pe de altă parte, în timpul ceremoniilor de proslăvire a zeilor, tot aici erau aruncate ca ofrande masive cantități de aur și de nestemate. Se presupune încă și acum că pe fundul

lacului, dealtfel foarte adînc, s-ar afla o comoară fabuloasă. Iată motivele pentru care conchistadorii spanioli au dat ţinutului denumirea de El Dorado. Aeroportul din Bogotá a păstrat acest nume izvorît din legende. Oraşul, capitală a Republicii Columbia, aflat la 2700 de metri altitudine, aproape în centrul geografic al ţării, a fost întemeiat în anul 1539, din ordinul conchistadorului spaniol Gonzales Jimenez de Quesada.

De la Bogotá, toate delegaţiile au fost îmbarcate pentru Medellin, capitala departamentului Antioquia. Aici, delegaţia română, alcătuită din autoarea acestor rînduri, Gertrude Baumstark, Margareta Teodorescu şi antrenorul Sergiu Samarian, avea să ia parte la cea mai frumoasă Olimpiadă, să culeagă una dintre cele mai mari satisfacţii din istoria participărilor sale olimpice, dar şi o decepţie amară, ce nu va putea fi uitată prea curînd !

Oraşul Medellin este situat la 1500 de metri altitudine, într-o zonă geografică „fără anotimpuri", o depresiune imensă, înconjurată de înălţimi uriaşe, provenite dintr-o violentă izbucnire telurică. Pe vîrfurile impunătoare ale Anzilor, de o măreţie sălbatică, domnesc zăpezile veşnice, în timp ce la poalele lor se întind cîmpii fertile, acoperite de culturi de porumb şi arbori de cafea, de palmieri şi de nenumărate varietăţi de alte plante tropicale. Dar mai presus de acestea, totul parcă este presărat cu flori, în special orhidee, de unde şi denumirea dată oraşului „el capital mundial de las orquideas". În întregul ţinut domneşte primăvara eternă !

Pe aeroportul din Medellin am fost întîmpinate de multe, foarte multe fete, deosebit de frumoase, cu braţele încărcate de buchete mari de orhidee. Nu se putea să nu simţi dintr-odată căldura şi generozitatea sufletului poporului columbian. Şi a fost doar începutul. Pretutindeni am fost înconjurate cu atenţie, grijă, simpatie cuceritoare, prezente în gestul trecătorului de pe stradă, care citindu-ne emblema de pe rever „Olimpiada de ajedrez — Rumania", ne opreau să ne spună cu entuziasm „bravo Rumania, amigas rumanas !" şi să ne ofere un creion, o ilustrată, o fotografie, fie orice altă mică amintire pe care s-o luăm cu noi peste ocean, s-o păstrăm totdeauna, pentru că este oferită de un frate columbian, care ne admiră ţara şi poporul. Dar nu numai acestea. Cuvinte pline de simpatie şi stimă ne erau adresate în coloanele ziarelor, se publicau aproape zilnic fotografii ale şahistelor române, surprinse la mesele de joc, în focul competiţiei.

Olimpiada s-a desfășurat în condiții optime, asigurate de activitatea laborioasă a unui amplu comitet de organizare, în fruntea căruia se aflau însuși președintele statului, dr. Alfonso Lopez Michelsen și soția sa. Șahiști pasionați au muncit zi și noapte pentru a satisface toate exigențele, dorințele și chiar capriciile participantelor. Carlos Holguin, Dario Valencia, Fernado Gonzales, Boris de Greiff, Guillermo Zapata, Luz Eugenia Sierra sînt doar cîteva nume ale acelora ce n-au precupețit nici un efort pe tot parcursul Olimpiadei, au dăruit întreaga lor energie prestigiului propriei patrii și... zeiței Caïssa! Pentru că reușita Olimpiadei de la Medellin a fost transformată într-o adevărată cauză de mîndrie națională.

La Medellin au participat un număr record de concurente: 25 de reprezentative naționale, dintre care 15 din Europa. Aici și-au făcut debutul olimpic șahistele din Irak, Porto Rico și Panama. Iată lista completă a echipelor participante: *U.R.S.S.*: Gaprindașvili, Alexandria, Levitina; *România:* Polihroniade, Baumstark, Teodorescu; *Bulgaria:* Lemaciko, Gheorghieva, Asenova; *Ungaria:* Ivanka, Veröci, Porubski; *Olanda:* Vreeken, van der Giessen, Belle; *Cehoslovacia:* Eretova, Vokralova, Polanova; *Iugoslavia:* Lazarevici, Jovanovici, Kalhbrener; *Anglia:* Sunnucks, Pritchard, Jackson; *R.F. Germania:* Laakmann, Wasnetzki; *Canada:* Vujosevici, Demers, Bernard; *Spania:* Ferrer, M. Garcia, N. Garcia; *Israel:* Podrajanskaia, Nudelman, Furman; *Brazilia:* Cardoso, Moyses, Snitkowski; *S.U.A.:* Karff, Herstein, Haring; *Suedia:* Haraldsson, Dahlin, Svensson; *Austria:* Kattinger, Hausner, Samt; *Columbia I:* Ilse de Caro, Patino, Valasquez; *Finlanda:* Tuomainen, Vuorenpää, Palasto; *Japonia:* Maeda, Watanabe, Vatai; *Irlanda:* O'Shiocru, Shouldice, Noonan; *Mexic:* Camps, Vega, Batres; *Porto Rico:* Rodriguez, Flores, Castellon; *Irak:* Al-Hariry, Al-Soud, Al-Sarraj; *Columbia II:* Betancour, Zapata, Soler; *Monaco:* Cellario, Macia; *Panama:* Rios, Castillo, L. Ferrer.

Festivitatea de deschidere a avut loc în fastuoasa și moderna sală a teatrului Pablo Tabón Uribe. Au fost prezente oficialitățile departamentului Antioquia și ale orașului Medellin, dr. Max Euwe, președintele FIDE, Ineke Baker, secretară FIDE, contele Gian Carlo dal Verme, membru în comitetul central FIDE și compozitor al Imnului olimpic, arbitrul principal al Olimpiadei dr. Wilfrid Dorazil și o serie de personalități cunoscute ale șahului mondial, printre care marii maeștri Benkö, Denker, Ghipslis și Filip, maeștrii internaționali Konstantinopolski, Marici, Sajtar, van Scheltinga, Țvetkov, Popov ș.a.

Competiția s-a desfășurat în incinta modernului edificiu al Centrului „Suramerican", începînd, desigur, cu întrecerile preliminare. Echipele concurente au fost împărțite în cinci grupe. Primele două clasate în fiecare grupă au alcătuit turneul final „A", următoarele două turneul final „B", iar restul, împreună cu echipa secundă a Columbiei, invitată separat, turneul final „C". În semifinale s-au detașat fără dificultate echipele favorite. O mică surpriză trebuie totuși menționată: în grupa a 3-a, reprezentativa Angliei, beneficiind de un procentaj Sonneborn mai bun, a eliminat tînăra reprezentativă a Israelului.

Finala „A"

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Total	S.B.
1	România	●	1	2	1	1	1	1½	2	2	2	13½	52,125
2	U.R.S.S.	1	●	1½	1½	½	1	2	2	2	2	13½	51,625
3	Bulgaria	0	½	●	1½	1½	2	2	1½	2	2	13	
4	Ungaria	1	½	½	●	2	2	1½	1½	2	2	13	
5	Olanda	1	1½	½	0	●	0	1	2	1½	2	9½	
6	Cehoslovacia	1	1	0	0	2	●	1	1	1½	1½	9	
7	Iugoslavia	½	0	0	½	1	1	●	2	1½	1	7½	
8	Anglia	0	0	½	½	0	1	0	●	1	1	4	14,50
9	R.F. Germania	0	0	0	0	½	½	½	1	●	1½	4	10,75
10	Canada	0	0	0	0	0	½	1	1	½	●	3	

Finala „B": Spania 13½ puncte, Israel 13½, Brazilia 11, S.U.A. 10½, Suedia 9½, Austria 8½, Columbia „I" 8, Finlanda 6, Japonia 5, Irlanda 4½;

Finala „C": Mexic 7½, Porto Rico 7, Irak 5, Columbia „II" 5, Monaco 4, Panama 1½.

Rezultatele individuale ale jucătoarelor române:

Elisabeta Polihroniade 10 puncte (83,33%), Gertrude Baumstark 8 (72,72%), Margareta Teodorescu 2½ (83,33%).

Prima rundă a turneului final „A" a marcat și cea mai mare surpriză a Olimpiadei: Olanda a învins Uniunea Sovietică cu 1½—½, trezind pe neașteptate mari speranțe pentru titlul suprem și altor concurente și promițînd încă de la început o dispută sportivă dintre cele mai acerbe. Meciul a decurs astfel: la prima masă, campioana mondială Nona Gaprindașvili se trudea să găsească un mijloc de a înfrînge tenacitatea dîrzei campioane a Olandei, Corry Vreeken; la masa a 2-a, tînăra Erika Belle părea să nu prezinte un obstacol serios pentru

Nana Alexandria. O singură clipă de neatenție și Nana a permis adversarei sale să o facă mat ! Inhibată probabil de impresia acestei înfrîngeri neașteptate, campioana mondială nu a mai putut valorifica pionul în plus pe care îl deținea, oferind adversarei sale ocazia să intre într-un final de pioni cu desăvîrșire egal. Între timp, echipa țării noastre înscria scorul maxim (2—0) împotriva Canadei. În celelalte întîlniri ale rundei, Bulgaria a învins Anglia cu 1½—½, scor înregistrat și în meciurile Cehoslovacia—R.F. Germania și Ungaria—Iugoslavia.

În runda a 2-a, din nou campioana mondială a jucat fără forța și siguranța care-i sînt proprii, obținînd o remiză modestă cu Gheorghieva, într-un final de dame, în care jucătoarea bulgară stătea chiar ceva mai bine. A cîștigat însă la masa a doua Levitina. Scoruri maxime au înscris Ungaria împotriva Cehoslovaciei și România la șahistele din R.F. Germania. După primele două runde clasamentul se prezenta astfel : România 4 puncte, Ungaria 3½, Olanda 2½, U.R.S.S. și Bulgaria 2, Cehoslovacia și Iugoslavia 1½, Canada 1 și R.F. Germania ½. În runda a 3-a, în meciul U.R.S.S.—Iugoslavia, într-un final cu doi pioni în plus, Milunka Lazarevici depășește timpul de gîndire în partida cu Gaprindașvili ! Șahistele românce fac poate exces de prudență, acceptînd ușor egalitatea în meciul cu Ungaria. Următoarea zi de concurs aduce în fruntea clasamentului încă o concurentă deosebit de periculoasă. Este vorba de puternica echipă a Bulgariei, care întărită considerabil prin prezența în rîndurile sale a fostei jucătoare sovietice Tatiana Lemaciko, căsătorită la Dimitrovgrad, a învins Iugoslavia, demoralizată și descumpănită, cu scorul de 2—0. Ungaria a cîștigat, întrucîtva norocos, la Anglia (1½—½), pentru că englezoaica Pritchard a acceptat prea ușor remiza în partida cu Ivanka, într-o poziție în care avea mari șanse de victorie. Așadar, după patru runde, clasamentul se înfățișa astfel : Bulgaria, România, Ungaria 6 puncte, U.R.S.S. 5, Cehoslovacia 4½, Olanda 3½, Anglia și R.F. Germania 3, Canada și Iugoslavia 1½.

Runda a 5-a a programat unul dintre meciurile derby ale Olimpiadei : U.R.S.S.—România ! Întîlnirea s-a încheiat cu un rezultat de egalitate, care, trebuie să o spunem, a reflectat just echilibrul de forțe al momentului. Campioana mondială, la prima masă, a speculat cu precizie o greșeală de deschidere a adversarei sale, înscriind punctul salvator. La masa a doua, Gertrude Baumstark și-a dovedit convingător erudiția, chiar în sistemul de deschidere preferat al Irei Levitina — Apărarea

Alehin — cîştigînd una dintre cele mai frumoase partide ale Olimpiadei. Între timp, Bulgaria înscrie a treia victorie consecutivă cu 2—0, de această dată în faţa R.F. Germania. Ungaria îi imită performanţa în meciul cu Canada, pentru ca apoi aceste două formaţii să imprime un ritm infernal întrecerii, obţinînd scoruri maxime şi în întîlnirile următoare, instalîndu-se autoritar în fruntea clasamentului, după şase runde, fiecare cu cîte 10 puncte, urmate de România 8 ½, U.R.S.S. 8, Olanda 7 ½, Cehoslovacia 5 ½, Anglia, Iugoslavia şi R.F. Germania 3, Canada 1 ½.

În runda a VII-a, Bulgaria în aceeaşi formă sportivă excepţională învinge cu 1 ½—½ Ungaria ! Lemaciko a remizat cu Ivanka, iar Gheorghieva a cîştigat frumos la Porubski. Din păcate, româncele pierd o jumătate de punct, care la capătul competiţiei avea să aibă o valoare inestimabilă, în meciul cu inegala echipă a Cehoslovaciei. La masa întîi, în partida Eretova—Polihroniade, s-a petrecut o adevărată dramă. În poziţia din diagramă, continuarea simplă — pregătită cu grijă de negru cu mult timp înainte — ar fi cîştigat o figură :

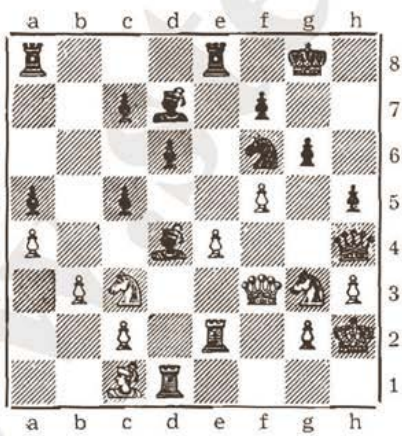

23...Cg4+ 24.Rh1 Ce5 ! În tensiunea luptei, negrul scapă ocazia şi poate cu aceasta şi şansa unui mare rezultat final pentru reprezentativa României.

Runda a 8-a a programat meciul decisiv România—Bulgaria. Evident, singura posibilitate ca echipa noastră să se menţină în lupta pentru primele locuri era de a cîştiga meciul cu Bulgaria, aflată în fruntea clasamentului la două puncte distanţă. A fost,

fără îndoială, meciul cel mai interesant, o adevărată întrecere sportivă complexă, în care au cîștigat româncele cu 2—0, în urma unui efort excepțional, susținut de întreaga echipă, unită parcă într-o singură ființă, hotărîtă să dea totul fără nici o precupețire pentru această victorie atît de necesară. Baumstark a cîștigat „matematic", fără drept de apel, la Gheorghieva, în timp ce partida Lemaciko-Polihroniade a trebuit să fie întreruptă de trei ori, încheindu-se după 96 de mutări și 12 ore de joc! Este suficient să amintesc că în ziua în care s-a jucat ultima întrerupere a fost programată una dintre cele mai atractive excursii în împrejurimile atît de pitorești ale Medellinului, dar nimeni din echipa noastră nu s-a desprins nici o clipă din sala de concurs, așteptînd cu emoție și înfrigurare rezultatul partidei. A fost pentru noi una dintre cele mai frumoase zile! O zi plină de speranțe noi în lupta pentru titlul suprem.

Și astfel, înaintea ultimei runde, pe primul loc în clasament se afla Ungaria cu 12 ½ puncte, urmată de U.R.S.S. 12, România și Bulgaria 11 ½, Olanda 9, Cehoslovacia 7 ½, Iugoslavia 6, Anglia 4, R.F. Germania 3 ½, Canada 2 ½. Se vede limpede că lupta pentru primele locuri era încă deschisă, teribil de pasionantă, mai ales datorită întîlnirilor programate în această ultimă zi de concurs: U.R.S.S.—Ungaria, Bulgaria—Olanda și România—Anglia. Sarcina cea mai ușoară am avut-o noi, româncele, care am și cîștigat cu scorul maxim: 2—0. În meciul cu Olanda, Lemaciko nu a putut s-o depășească pe tenacea Corry Vreeken, căreia i-a lăsat o jumătate de punct, dar cu aceasta a asigurat medalia de bronz pentru Bulgaria. Toată atenția se concentrase acum asupra meciului decisiv dintre echipele U.R.S.S. și Ungariei. A fost o luptă de maximă încordare, cîștigată la limită de jucătoarele sovietice. Nona Gaprindașvili, la prima masă, după un duel foarte interesant cu adversara sa, Maria Ivanka, a scăpat victoria, dar la masa a doua, Levitina a cîștigat o partidă simplă, incoloră, dar extrem de prețioasă atît pentru reprezentativa U.R.S.S., dar și... pentru România, căreia îi surîdea din nou perspectiva unui succes cu adevărat senzațional.

După 17 ani, reprezentativa României încheia Olimpiada cu o mare performanță: egalitatea pe locurile I—II cu puternica echipă, multipla campioană mondială, a Uniunii Sovietice. Ne amintim cu mîndrie că în 1957, la Emmen, echipa României terminase concursul tot la egalitate cu reprezentativa Uniunii Sovietice și că atunci titlul de campioană a lumii, ca și Cupa

„Vera Mencik" au fost atribuite pe baza coeficientului Sonneborn-Berger. De această dată, vechiul regulament, ale cărei beneficiare am fi fost acum noi, avînd un coeficient superior, s-a schimbat ! Ar fi fost drept să rămînă așa ! Potrivit însă noului regulament, pentru decernarea titlului de campioană olimpică, în cazul egalității de puncte, trebuia să se joace un meci de baraj în două tururi.

După festivitatea de închidere a Olimpiadei, toate echipele participante au plecat, în afară de cele două formații egale, ce se dovediseră a fi cele mai bune, rămase să continue lupta.

Deși Olimpiada era aproape încheiată, interesul pentru meciul de baraj a fost imens — un public entuziast a venit să urmărească acest ultim asalt în lupta pentru titlul suprem. Agențiile de presă, posturile de radio și de televiziune au transmis mutare cu mutare partidele meciului. Pentru noi, șahistele românce, a reprezentat un eveniment extraordinar ! Poate am fost prea copleșite de marea importanță a meciului, poate că nici nu am avut răgazul să ne acomodăm, după o pauză doar de o singură zi, cu ideea unei posibile victorii, dar nu ne-am regăsit. Tensiunea și emoțiile noastre erau amplificate de teama de a nu răspunde pe măsura așteptărilor, a încurajărilor de acasă, transmise prin telegrame și telefoane, prin reprezentanții ambasadei, sau de a nu da satisfacție totală publicului ce ne susținea.

Soarta meciului s-a decis, practic, chiar din prima zi. La masa întîi, în partida Gaprindașvili—Polihroniade, negrul a repetat, într-o variantă a Apărării siciliene, o greșeală făcută cîndva și de marele maestru Grünfeld — amară consolare — după care a intrat în poziție complet pierdută. La masa a doua, Baumstark a obținut la un moment dat una dintre cele mai clare poziții de cîștig la Alexandria ; a intervenit însă acel moment, foarte periculos, motivat psihologic prin relaxarea ce se produce după concentrarea și tensiunea extremă la care ești supus pînă la obținerea avantajului și, în această stare de absență, ea a efectuat mutări care apar cu totul lipsite de logică, culminînd cu o ultimă mutare eronată înainte de întreruperea partidei. La reluare, demoralizată, nu a reușit să mențină nici cel puțin egalitatea. Runda a doua nu a mai prezentat importanță, deoarece scorul de 2—0, care ne-ar fi putut reabilita, era practic imposibil de realizat. Din păcate, așa a și fost...

Oricum, România este, incontestabil, a doua națiune în lumea șahului feminin !

51.APĂRAREA PIRC-UFIMȚEV

Laakmann (R. F. Germania) — *Gaprindașvili* (U.R.S.S.)

1.e4 c6 2.d4 g6 3.Cc3 d5 4.e5 Ng7 5.f4 h5 6.Cf3 Ch6 7.Ne3 b5 8.Ne2 a5 9.0-0 a4 10.a3 Nf5 11.Rh1 Cd7 12.Ca2 e6 13.Cb4 Dc7 14.Tc1 Nf8 15.Dd2 Db7 16.Ce1 Ne4 17.Ced3 Cf5 18.Nf3 N:f3 19.T:f3 Ne7 20.Nf2 0-0 21.Cc5 C:c5 22.d:c5 Tac8 23.c3 Da7 24.Cd3 Rg7 25.Nd4 Th8 26.g3 Tc7 27.Tcf1 Tce8 28.Dg2 Rf8 29.Df2 Re8 30.Rg2 Rd7 31.Te1 h4 32.De2 h:g3 33.h:g3 Th7 34.Tff1 Tch8 35.Th1 T:h1 și albul a cedat.

52.APĂRAREA SICILIANĂ

Gaprindașvili (U.R.S.S.) — Ivanka (Ungaria)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ne2 e6 7.0-0 Ne7 8.f4 Dc7 9.Nf3 Cc6 10.C:c6 b:c6 11.e5 Cd5 12.Ce4 d:e5 13.f:e5 0-0 14.c4 Db6+ 15.Rh1 Ce3 16.N:e3 D:e3 17.Cf6+ g:f6 18.N:c6 Tb8 19.e:f6 N:f6 20.T:f6 T:b2 21.Dh5 Nb7 22.N:b7 T:b7 23.Taf1 De4 24.Dg5+ Rh8 25.T6f4 Dg6 26.De5+ Dg7 27.Tf6 Tfb8 28.h3 Tb1 29.Rh2 Tg8 30.T1f2 Tf1 31.De3 T:f2 32.D:f2 Tf8 33.Df4 Rg8 34.h4 Tc8 35.Rh3 T:c4 36.D:c4 D:f6 37.Dc8+ Rg7 38.D:a6 Df5+ 39.Rh2 Df4+ 40.Rh3 Df5+ 41.Rh2 Df4+ 42.g3 Dd2+ 43.Rh3 e5 44.Da8 e4 45.D:e4 și remiză.

53.APĂRAREA ALEHIN

Jovanovici (Iugoslavia) — *Alexandria* (U.R.S.S.)

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4.Cf3 g6 5.Cg5 e6 6.Nc4 Ng7 7.De2 h6 8.Cf3 Ng4 9.N:d5 e:d5 10.Db5+ Cc6 11.D:b7 Dc8 12.Db3 N:f3 13.g:f3 0-0 14.De3 d:e5 15.d:e5 C:e5 16.c3 d4 17.De2 Dh3 18.Cd2 d:c3 19.b:c3 Tad8 20.De4 Cd3+ 21.Re2 N:c3 și albul cedează.

54. APĂRAREA SICILIANĂ

Sunnucks (Anglia) — *Lemaciko* (Bulgaria)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 e6 4.0-0 Cd4 5.C:d4 c:d4 6.c3 Cf6 7.De2 a6 8.Na4 Nc5 9.b4 Na7 10.c4 e5 11.d3 De7 12.Nd2 h6 13.Ca3 b6 14.Cc2 Nb7 15.f4 b5 16.c:b5 a:b5 17.N:b5 C:e4 18.Rh1 C:d2 19.D:d2 0-0 20.Tae1 d6 21.a4 Tac8 22.f:e5 d:e5 23.Nc4 e4 24.Df4 Nb8 25.Dg4 T:c4 26.d:c4 Dc7 27.Dh5 D:c4 28.Dc5 Tc8 29.Db6 Dd5 30.C:d4 Dh5 31.h3 De5 32.Cf3 De7 33.Tf2 e:f3 și albul a cedat.

55.APĂRAREA OLANDEZĂ

Ivanka (Ungaria) — Lazarevici (Iugoslavia)

1.e4 f5 2.Cc3 Cf6 3:Cf3 g6 4:d4 Ng7 5.g3 0-0 6.Ng2 d6 7.0-0 Cc6 8.d5 Ce5 9.C:e5 d:e5 10.e4 f4 11.g:f4 e:f4 12.e5 Cg4 13.e6 Ce5 14.Db3 f3 15.Nb3 g5 16.Te1 g4 17.Nf1 De8 18.Ce4 Dh5 19.De3 h6 20.Nd2 Cg6 21.Nc3 N:c3 22.b:c3 Cf4 23.Tad1 b5 24.Cg3 Dh4 25.c:b5 Nb7 26.e4 Tf6 27.Rh1 Taf8 28.Td2 Ce2 29.De5 Cf4 30.D:c7 Cg2 31.Te5 Tf4 32.D:b7 Df6 33.Dc7 Dg7 34.Ch5 și negrul a cedat.

56.APĂRAREA SICILIANĂ

Gheorghieva (Bulgaria) — Porubski (Ungaria)

1.e4 c5 2.c4 Cc6 3.Cc3 g6 4.g3 Ng7 5.Ng2 d6 6.Cge2 e6 7.d3 Cge7 8.0-0 0-0 9.Tb1 a5 10.f4 Tb8 11.Nd2 Cd4 12.C:d4 N:d4+ 13.Rh1 Nd7 14.Ce2 Ng7 15.De1 Cc6 16.Nc3 f5 17.N:g7 R:g7 18.Df2 b5 19.c:b5 T:b5 20.e5 d:e5 21.Ce3 Tb4 22.D:c5 Db6 23.D:b6 T:b6 24.Ca4 Tb5 25.Tfc1 Cb4 26.Cc5 Ne8 27.a4 Tb6 28.f:e5 Td8 29.Tc4 Cc6 30.N:c6 T:c6 31.Tbc1 Tb6 32.T1c2 Rf7 33.Rg1 Re7 34.Rf2 Td5 35.d4 g5 36.Re3 h6 37.Ce4 Na6 38.Tc7+ Rd8 39.Cf6 Tb3+ 40.T7c3 f4+ 41.g:f4 g:f4+ 42.Re4 și negrul a cefat.

57.APĂRAREA FRANCEZĂ

Podrajanskaia (Israel) — *Ferrer* (Spania)

1.d4 e6 2.e4 d5 3.Cd2 Cf6 4.e5 Cfd7 5.Nd3 c5 6.c3 Cc6 7.Ce2 Db6 8.Cf3 c:d4 9.c:d4 Nb4+ 10.Rf1 Ne7 11.a3 a5 12.g3 f6 13.e:f6 N:f6 14.Rg2 0-0 15.Ne3 Dd8 16.Dc2 g6 17.h4 e5 18.Db3 Ce7 19.d:e5 C:e5 20.C:e5 N:e5 21.h5 a4 22.Dc2 Cf5 23.h:g6 h:g6 24.Nf4 Df6 25.N:e5 Ce3+ și albul cedează.

58.DESCHIDEREA PONZIANI

Sunnucks (Anglia) — Cardoso (Brazilia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.c3 Cf6 4.d4 d5 5.Nb5 C:e4 6.C:e5 Df6 7.0-0 a6 8.Da4 Nd7 9.C:d7 R:d7 10.Cd2 C:d2 11.N:d2 Nd6 12.Nd3 b5 13.Dc2 g6 14.b4 Ce7 15.a4 c6 16.g3 Df3 17.Tfe1 Dh5 18.Ta2 Rc7 19.Dc1 ! h6 20.Nf4 ! N:f4 21.D:f4+ Rd7 22.D:f7 și negrul a cedat. La 22...The8 23.Tae2!

59.APĂRAREA SICILIANĂ

Levitina (U.R.S.S.) — Hausner (Austria)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.d4 e:d4 4.C:d4 Cf6 5.Ce3 e6 6.Ne2 Nb4 7.0-0 N:e3 8.b:e3 C:e4 9.Nf3 Cf6 10.Na3 ! d5 11.Cb5 ! Ce7 12.Cd6+ Rf8 13.c4 ! Da5 14.Dd3 Tb8 15.c:d5 (Vezi diagrama)

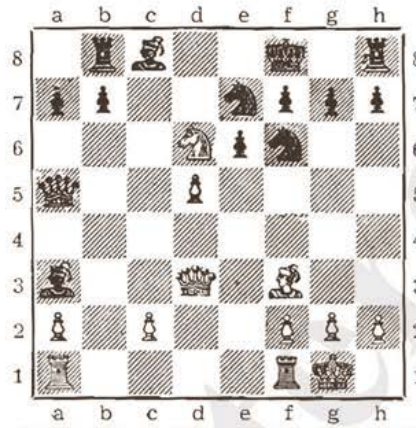

15...Cf:d5 16.N:d5 ! D:d5 17.D:d5 ! e:d5 18.C:e8 T:e8 19.Tfe1 Te7 20.T:e7 ! și negrul a cedat.

60.APĂRAREA FRANCEZĂ

Polihroniade (România) — Laakmann (R. F. Germania)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 Cf6 4.e5 Cfd7 5.f4 c5 6.c3 Ce6

7.Cdf3 Da5 8.Ce2 c:d4? (8...b5!) **9.Ce:d4 a6 10.Nd3 Ne7 11.0-0 Dc7 12.De2 0-0? 13.Nd2 Cb6 14.Tae1 Nd7** (Vezi diagrama)

15.f5! e:f5 16.e6! f:e6 17.C:e6 N:e6 18.D:e6+ Rh8 19.Cg5! N:g5 20.N:g5 d4 21.T:f5 Dd7 22.T:f8+ T:f8 23.De4 g6 24.Nh6 Td8 25.c4 Ca4 26.Df4 Rg8 27.Tf1 De8 28.Ne4 Cb6 29.Dc7 Cd7 30.Nd5+ și negrul a cedat. La 30...Rh8 31.Tf8+.

61.APĂRAREA SICILIANĂ

Baumstark (România) — Gheorghieva (Bulgaria)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ne2 e5 7.Cb3 Ne6 8.f4 Dc7 9.g4! e:f4 10.g5! Cfd7 11.N:f4 Cc6 12.Dd2 Ne7 13.0-0-0 Cde5 14.Cd5! Dd8 15.h4 b5 16.C:e7 R:e7 17.Cd4 C:d4 18.D:d4 Dc7 19.N:e5 d:e5 20.Db4+ Re8 21.Td2 h6 22.g6! (Vezi diagrama)

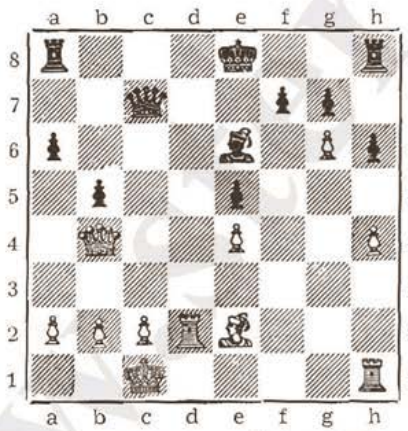

22...Tf8 23.Tf1 Td8 24.g:f7+ N:f7 25.T:d8+ D:d8 26.Td1 Dc7 27.Ng4 Ne4 28.b3 a5 29.Nh5+ Nf7 30.D:b5+ Re7 31.N:f7 T:f7 32.Td5 Re6 33.Da6+ Re7 34.Tb5 Tf1+ 35.Rb2 Tf6 36.Da8 Tf8 37.Dd5 Rf6 38.Tc5 Db8 39.Tc6+ Re7 40.Te6+ Rf7 41.Td6+ și negrul a cedat.

Vicecampioanele mondiale comentează!

62.INDIANA REGELUI LA ALB

Polihroniade (România) — Sunnucks (Anglia)

1. e4 e6 2.d3 (continuarea obișnuită este 2.d4, dar în această partidă decisivă alegerea unei linii de joc mai puțin uzitată este

perfect justificată. Aceasta ne aduce aminte de decizia similară a lui Ciocâltea, care împotriva lui Fischer, la Varna, în 1962, a jucat 1.e4 c5 2.d3) **2...d5 3.Cd2 c5 4.g3 Ce6 5.Ng2 h6!?** (Probabil că această pierdere de timp nejustificată constituie cauza viitoarelor dificultăți ale negrului) **6.Cgf3 Nd6 7.0-0 Cge7 8.Te1 0-0 9.c3 f5!?** (Pînă aici, cu excepția mutării h7-h6, ambele părți au jucat conform unor scheme binecunoscute. Ultima mutare a negrului este însă o greșeală, deoarece slăbește considerabil poziția rocadei proprii, agresiunea în centru fiind ușor contracarată) **10.Cb3 b6 11.De2 Nd7 12.a4 Cg6** (Slăbește punctul d5, permițînd albului următoarea combinație) **13.e:d5 e:d5 14.Cg5!!** („Timeo Danaos et dona ferentes !" Sacrificiul de cal scoate în evidență toate slăbiciunile poziției negrului și declanșează un atac ciștigător. Vezi diagrama)

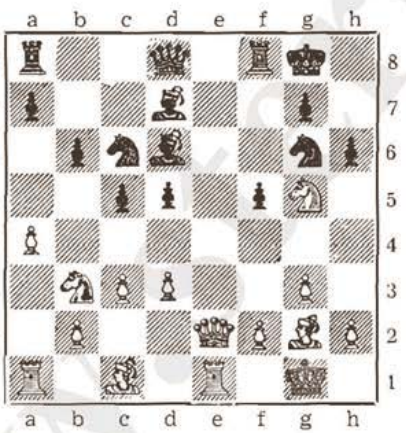

14...h:g5 (Neacceptarea sacrificiului prin 14...Cce7 duce cel puțin la pierderea unui pion : 15.Ce6 N:e6 16.D:e6+ Rh7 17.N:d5) **15.N:d5+ Tf7 16.Dh5 Cce7** (16...Ch8 ar fi oferit albului următoarea posibilitate : 17.N:g5 Dc7 18.d4 Taf8 19.Te2 g6 20.Dh6 și apoi Nf6, h2-h4-h5) **17.T:e7! N:e7** (17...D:e7 18.Ng5 Df8 19.D:g6) **18.D:g6 Df8 19.d4! Tc8 20.d:c5 b:c5 21.Ca5 f4 22.Cc4 Nf6 23.Cd6 Ne8 24.C:c8 c4** (Amenințînd reciștigarea figurii prin Dc5) **25.N:f4!** (Cel mai energic ; dacă acum 25...g:f4 26.Te1 Nd7 27.Cd6) **25...Dc5 26.Ne4 D:c8 27.Dh7+ Rf8 28.Nd6+ Te7 29.Nd5 Nf7 30.Dh8+** după care Sunnucks, întinzîndu-mi mîna, mi-a spus cu eleganță și spontaneitate : „It was a beautiful game !"

63.APĂRAREA ALEHIN

Baumstark (România) — Levitina (U.R.S.S.)

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4.Cf3 g6 (Alegerea acestei variante nu a constituit o surpriză. Încă din timpul pregătirii am ales linia de joc aplicată în partidă) **5.Nc4 Cb6** (Probabil mai solid este c6, dar și în alte partide Levitina a jucat tot Cb6) **6.Nb3 d5 7.a4 a5 8.Ce3 Ng7 9.0-0 0-0 10.Te1** (Mutarea din text este inspirată de partida Haag-Kavalek, Salgotarjan, 1967 și este mai tare decît 10.h3, jucată de Keres într-o partidă contra lui Kupka) **10...Ng4 11.h3 N:f3 12.D:f3 e6 13.Dg3 c5 14.Ng5 De8** (Kavalek a jucat aici 14...Dd7, dar după 15.d:c5 Cc8 16.Tad1 Dc6, sacrificiul 17.C:d5 a decis partida în favoarea albului) **15.d:c5 Cc8 16.Tad1 Ca6** (16...Dc6 ar fi dus la partida Haag-Kavalek) **17.Dh4 C:c5** (Vezi diagrama)

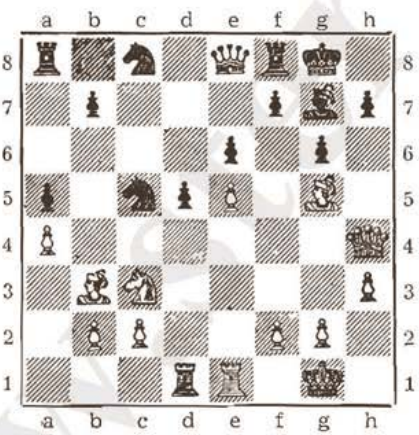

18.N:d5! (Sacrificiul, de data aceasta de nebun, decide partida în cîteva mutări) **18...e:d5 19.C:d5 Ce6 20.Cf6+ N:f6 21.e:f6**! (Cîștiga și 21.N:f6, cu continuarea Te4) **21...Rh8 22.Dh6 Tg8 23.Te4** și în fața matului imparabil prin D:h7+ și Th4, Levitina a cedat.

* * *

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei a fost aceea dintre *Jovanovici* (Iugoslavia) și Tuomainen (Finlanda). *Apărarea Pirc-Ufimțev :* **1.e4 d6 2.d4 g6 3.Cf3 Ng7 4.Nc4 Cd7 5.0-0 Cgf6 6.e5 d:e5 7.d:e5 Cg4 8.N:f7+** !! și negrul a cedat.

* Cea mai lungă partidă : Moyses (Brazilia)—Vuorenpää (Finlanda), cîștigată de alb la mutarea 103.

* Redăm mai jos poziția în care a pierdut Alexandria la Belle :

Belle

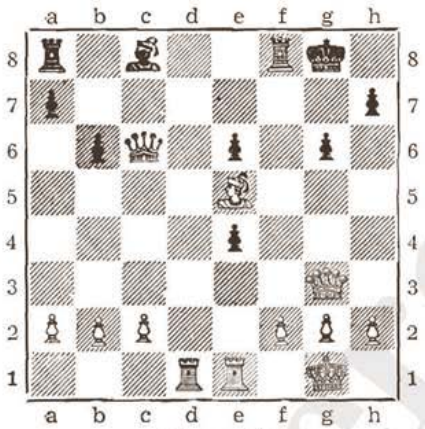

Alexandria

Partida a continuat astfel : **25.Td6 D:e2 26.Ted1 Na6 27.Td7 Tf7 28.T:f7?? D:d1** *mat.* Încă un caz de orbire șahistă . . .

* Iată și poziția în care i-a căzut steagul Milunkăi Lazarevici, în partida cu Nona Gaprindașvili, după ce jucătoarea iugoslavă jucase foarte bine pînă aici :

Lazarevici

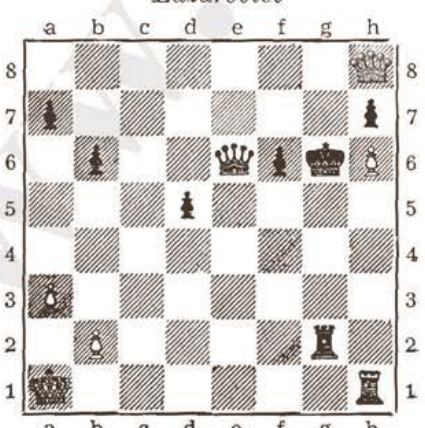

Gaprindașvili

În poziția din diagramă, negrul în loc să joace repede 53...Df7 a gîndit pînă ce i-a căzut steagul. A fost una dintre răsturnările de rezultat cu implicații grave și pentru noi, reprezentantele României.

* Toate participantele au primit cadou din partea organizatorilor cîte o „ruana", un fel de pelerină tipic columbiană. Pitorescul veșmînt a devenit uniforma festivă a Olimpiadei!

* Premiile pentru cele mai bune rezultate la fiecare masă: *masa 1:* Gaprindașvili 8½ din 10 (85%); *masa a 2-a:* Veröci 7½ din 10 (75%); *rezervă:* Levitina 7½ din 9 (83%).

* Mezina Olimpiadei a fost fetița de 14 ani din Spania, Maria del Piño Garcia, despre care cu siguranță că se va mai vorbi. Printre rezultatele ei reținem remizele cu maestrele internaționale Asenova și Kalhbrener!

* Dacă la Olimpiadă ar fi fost prezent și un juriu pentru acordarea premiului de „Miss Olimpiada", ar fi avut multă bătaie de cap. Printre șahiste, poate pare surprinzător pentru o preocupare atît de austeră cum este șahul, sînt foarte multe femei frumoase. Sînt sigură că oricărui juriu i-ar fi fost greu să se decidă între frumoasa blondă finlandeză Tuomainen, bruneta mexicană Vega, șatena monegască Macia, ispititoarea orientală Watai și multe, multe altele...

* În timpul Olimpiadei a avut loc și o ședință de lucru a Comisiei de șah feminin din cadrul FIDE. Una dintre problemele cele mai discutate a fost propunerea de acordare a titlului de mare maestră internațională! Era și timpul.

* Printre membrii comitetului de organizare au fost foarte mulți susținători ai echipei noastre. În semn de simpatie și prietenie, ei și-au schimbat ecusoanele astfel: Guillermo Zapatescu (Zapata), delegado rumano, Enrico Caputescu (Caputti) jefe de la delegacion rumana, Luz Eugenia Sierra, secretaria de la delegacion rumana etc. Trebuie amintit și numele lui Luiz Emilio, șofer pe un autoturism care nu accepta să fie pus decît la dispoziția șahistelor din România. Și în sfîrșit faptul că în timpul meciului de baraj, în dimineața cînd trebuia să fie reluată partida întreruptă Baumstark-Alexandria, devreme de tot, ne-a trezit un telefon. Directorul Olimpiadei, dr. Dario Valencia ne propunea o variantă, pe care o analizase toată noaptea. Era bună. Gerty a continuat după ideea sugerată pe care am analizat-o și noi apoi, dar... deznodămîntul îl cunoaștem.

* După încheierea Olimpiadei echipa țării noastre a fost invitata Universității „Los Andes" din Bogotá. Primite cu

deosebită ospitalitate, șahistele românce au susținut simultane cu studenții Universității.

* Frumoasa campioană a Columbiei, Ilse de Caro de profesie publicistă, s-a declarat singură campioana neoficială a întregii Americi. În cadrul întrecerilor Olimpiadei ea a întîlnit și învins pe Mona Karff, campioana Americii de Nord și pe Ruth Cardoso, campioana Americii de Sud.

* Șahul feminin românesc a ajuns pe culmile ierarhiei mondiale. Rodul strădaniilor depuse de-a lungul anilor s-a concretizat în cele patru medalii de argint, la cele șase Olimpiade, disputate pînă acum, un palmares care ne îndreptățește să țintim mai sus : titlul suprem ! Dar pentru aceasta va trebui să dăruim șahului și mai mult decît am făcut-o pînă acum : „*Per aspera ad astra* !"

www.stereo

www.stere.ro

PARTEA a II-a

OLIMPIADELE MASCULINE

1924—1974

www.stere.ro

PARIS, iulie 1924

Olimpiada neoficială

Campionatul mondial de șah pe echipe sau Olimpiada de șah fiinţează de o jumătate de secol. De ce „Olimpiade", de ce i s-a atribuit celei mai mari întreceri șahiste, după îndelungi căutări, această denumire? Istoria Olimpiadelor sportive începe cu 27 de secole în urmă, mai exact în anul 776 î.e.n. în vechiul oraș grecesc Olimpia, situat în partea de nord-est a Peloponesului. Aici se celebrau, din patru în patru ani, serbările olimpice închinate lui Zeus Olimpianul. În perioada Olimpiadelor domnea pacea și buna înţelegere, totul era dedicat întrecerilor în spiritul deplinei sportivităţi. Fanfare de pretutindeni anunţau încetarea războaielor, a conflictelor de orice natură și locuitorii tuturor regatelor vechii Elade, tineri sau bătrîni, femei și bărbaţi se îndreptau spre locul de întrecere a forţei și îndemînării fizice, ca și a celei intelectuale. Pentru că Olimpiadele includeau nu numai jocuri sportive, ci și concursuri de cîntece și poezie, de teatru sau chiar alocuţiuni filosofice. De aici și ideea, în 1924, a organizării de către Federaţia franceză de șah, la Paris, în cadrul celei de a VIII-a ediţii a Jocurilor olimpice moderne, a unor întreceri pe tărîm intelectual, a unui Turneu al naţiunilor la șah, a ceea ce avea să se numească mai tîrziu Olimpiadele de șah.

Cum însă Jocurile olimpice sînt patronate de un for internaţional — Comitetul olimpic — și cum șahul nu cunoscuse pînă atunci nici un fel de organizare oficială, s-a născut implicit ideea constituirii Federaţiei Internaţionale de Șah (FIDE; Fédération Internationale des Echecs), cu deviza *GENS UNA SUMUS*. Primul preşedinte a fost ales Alexander Rueb din Olanda. Deoarece FIDE a luat fiinţă oficial de-abia la sfîrșitul întrecerilor, prima competiţie șahistă pe echipe a primit denumirea de „Olimpiada neoficială".

La crearea FIDE, forum-ul suprem al disciplinei șahiste, alături de Pierre Vincent, secretarul general de pe atunci al Federației franceze de șah, inițiatorul acestui pas hotărîtor în istoria mondială a șahului, șahiștii români au mîndria de a fi avut și propriul lor reprezentant, în persoana profesorului universitar emerit Ion Gudju, pe atunci tînăr locotenent, doctorand în chimie la Sorbona, maestru de șah entuziast, devenit mai tîrziu Președinte de onoare al Federației române de șah și declarat „Decan fondator" al FIDE, cu ocazia aniversării semicentenarului FIDE, la Paris, în anul 1974.

La Olimpiada de la Paris, care a avut loc între 12 și 20 iulie 1924, au fost reprezentate 18 țări, cu 55 de jucători și o jucătoare, campioana Angliei, Holloway, toți amatori. Profesioniștii nu au fost admiși, nici chiar mari maeștri ca Alehin, Nimzovici, Tartakover, prof. Vidmar sau dr. Tarrasch, care practicau totuși și alte profesiuni în afara șahului.

Și acum, să vedem cum s-a desfășurat această primă și mai mult decît meritorie încercare de organizare a unui campionat al lumii. În dimineața zilei de 12 iulie — era într-o sîmbătă — la ora 10, Lucien Sauphar, primarul arondismentului al IX-lea din Paris, a adresat tuturor participanților un călduros cuvînt de bun venit, afirmînd printre altele: „acest turneu are menirea să scoată în evidență frumusețea celebrului joc, care demonstrează echilibrul gîndirii". Înaintea primelor mutări, campionul Franței, Georges Rénaud, a depus jurămîntul olimpic: „Ne prezentăm la turneul internațional de la Paris, cu hotărîrea fermă de a respecta regulamentul concursului, de a lupta pentru gloria șahului, de a face cinste țărilor cărora le aparținem!". În momentul imediat următor, 54 de voci și-au exprimat cu fermitate acordul cu cuvintele tînărului campion francez.

Director al turneului a fost numit marele maestru Alexandr Alehin. Fiecare echipă avea dreptul să prezinte cîte patru jucători, care urmau, de fapt, să întîlnească într-un turneu individual — jucînd fiecare cu fiecare, împărțiți în nouă grupe eliminatorii, urmate de un turneu final — după care, prin adiționare de puncte, s-a alcătuit clasamentul pe națiuni. Țara noastră a fost reprezentată numai de trei jucători: I. Gudju, G. Davidescu și L. Lőeventon. Turneul individual a fost cîștigat de cunoscutul șahist și compozitor de studii lituanianul H. Mattison, dar cele mai multe puncte le-a adiționat reprezentativa Cehoslovaciei: Hromadka, Skalicka, Schulz și Vanek.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
1	Mattison (Lituania)	●	½	½	0	½	1	1	1	1	5½
2	Apscheneek (Lituania)	½	●	½	1	0	1	1	1	0	5
3	Colle (Belgia)	½	½	●	½	½	0	1	1	½	4½
4	Euwe (Olanda)	1	0	½	●	½	½	0	½	1	4
5	Vajda (Ungaria)	½	1	½	½	●	0	½	1	0	4
6	Cepurnov (Finlanda)	0	0	1	½	1	●	½	0	1	4
7	Palau (Argentina)	0	0	0	1	½	½	●	½	1	3½
8	Golmayo (Spania)	0	0	0	½	0	1	½	●	1	3
9	Havasi (Ungaria)	0	1	½	0	1	0	0	0	●	2½

Iată și clasamentul final în primul Turneu al națiunilor stabilit așa cum am arătat mai înainte.

1. *Cehoslovacia* 31 de puncte (Hromadka $9^1/_2$, Skalicka 6, Schulz 9, Vanek $6^1/_2$);
2. *Ungaria* 30 (Vajda 8, Havasi 7, Steiner $7^1/_2$. Sterk $7^1/_2$);
3. *Elveția* 29 (Johner $6^1/_2$, Naegeli $6^1/_2$, Voellmy $8^1/_2$, Zimmermann $7^1/_2$);
4. *Argentina* 27 $^1/_2$ (Palau 7, Coria 5, Grau 8, Reca $7^1/_2$);
5. *Lituania* $27^1/_2$ (Mattison 9½, Apscheneek 10, Behting 8);
6. *Italia* $26^1/_2$ (Cenni $7^1/_2$, Miliani $5^1/_2$, Romi $6^1/_2$, Rosselli 7);
7. *Franța* 25½ (Duchamp 6, Gibaud 5, Lazard 6½, Rénaud 8);
8. *Polonia* 25½ (Daniuszewski 7½, Kleczynski 6, Kohn 6, Piltz 6);
9. *Belgia* 24 (Colle $8^1/_2$, Johnet 2½, Koltanovski 8, Lancel 5);
10. *Spania* 19 (Golmayo 7, Marin 6, Rey Ardid 6);
11. *Olanda* 18½ (Euwe 8, Oskam 6, Rueb 4½);
12. *România* 18 (Davidescu 7, Gudju 6, Löeventon 5);
13. *Finlanda* 15 (Cepurnov 9, Malmberg 6);
14. *Anglia* 12½ (Brown 3½, Handasyde 6, Mrs. Holloway 3);
15. *Irlanda* O'Hanlon 5½;
16. *Canada* Smith 5;
17. *U.R.S.S.* 4½ (Kahn 1½, Potemkin 3);
18. *Iugoslavia* Rozici 2½

O mare senzație a produs, în cadrul Olimpiadei, victoria tînărului maestru român Ion Gudju, împotriva rutinatului campion al Belgiei, F. Johnet.

54.PARTIDA SPANIOLĂ

Gudju (România)	Johnet (Belgia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 C:e4 6.d4 e:d4 7.c3! d:c3 8.Te1 d5 (8...c:b2 9.T:e4+ Ne7 10.N:b2 d5 11.Te3

0-0 12.Td3 Ne6 13.a3) **9.C:c3 Ne7** (9...Ne6 10.Cd4 ! b5 11.Cd:b5 a:b5 12.N:b5 Dd7 13.C:e4 d:e4 14.Dc2 ! Nd5 15.T:e4 ! Rd8 — 15...N:e4 16.D:e4+ Rd8 17.Ng5+ ! f6 18.N:c6, cu avantaj — 16.Ng5+ f6 17.Tad1 ! f:g5 18.T:d5 D:d5 19.N:c6 Df7 20.N:a8, sau 10...Nc5? 11.C:e4 N:d4 12.D:d4 sau, în fine, 10...Dd6 11.C:e4 d:e4 12.C:c6) **10.D:d5 D:d5? 11.C:d5 Cd6 12.N:c6+ b:c6 13.C:c7+ Rd7 14.C:a8 Nd8 15.Ce5+** și negrul a cedat.

Partida a plăcut prin spectaculozitatea sa și a fost publicată în Cartea Olimpiadei, cu comentariile marelui maestru Alexandr Alehin.

* * *

După cum am spus-o mai înainte, acest eveniment hotărîtor din istoria șahului, din înfățișările căruia am prezentat doar unele crîmpeie, s-a încheiat la 20 iulie 1924, odată cu începerea istoriei moderne a șahului. Cu această ocazie, un alt reprezentant al țării noastre la Olimpiada de la Paris, maestrul L. Löeventon, a compus și dedicat tuturor șahiștilor prezenți o problemă, a cărei soluție se întinde de-a lungul a nu mai puțin de 275 de mutări și care a stîrnit uimire și admirație unanimă.

www.stiri.e.ro

BUDAPESTA, iulie 1926

O nouă încercare de a organiza o Olimpiadă de șah, de această dată sub egida FIDE și concomitent cu congresul său, a făcut-o Federația de șah din Ungaria. Cu toate eforturile depuse, aici nu s-au prezentat decît patru echipe reprezentative; în schimb, s-a putut organiza un foarte puternic turneu individual masculin, cîștigat, la egalitate de puncte, de renumitul campion austriac Grünfeld, împreună cu tînărul italian Monticelli, revelația turneului. Au participat șahiști de renume ca: Rubinstein, Kmoch, Colle, Reti, Tartakover, Mattison, Snosko-Borovski, Yates etc. Tot cu această ocazie a avut loc și un turneu feminin, cîștigat de campioana Angliei, Holloway, cunoscută încă de la Olimpiada neoficială de la Paris.

Datorită numărului atît de restrîns de reprezentative naționale prezente la Budapesta, tradiția a înscris evenimentul în istoria șahului sub denumirea de „Mica Olimpiadă".

		1	2	3	4	Puncte
		●	1	1	1	3
1	Ungaria		2½	3	3½	9
		0		1	1	2
2	Iugoslavia	1½	●	3½	3	8
		0	0		1	1
3	România	1	1½	●	3½	5
		0	0	0		0
4	Germania	½	1	½	●	2

În compunerea echipelor participante găsim cîteva nume de răsunet:

Ungaria: Bakony, Negyessy, Steiner, Sterk, Vajda, Zinner;
Iugoslavia: Asztalos, Cirici, György, Kostici;
România: Brody, Mendelsohn, Proca, Tyroler, Dellanof;
Germania: Machate, Moritz, Rüster, Schönmann.

Numărul componenților unei echipe fusese fixat la șase. Deoarece însă două dintre formațiile participante (a Germaniei și a Iugoslaviei) nu au putut prezenta decît patru jucători, formula de echipă a fost redusă la acest număr.

Trebuie remarcat că la primele și cele mai grele încercări de a da viață unei foarte frumoase inițiative, România, cu toate greutățile de ordin economic și organizatoric, a fost prezentă, constituindu-se în acest fel într-unul din pilonii de bază ai mișcării șahiste internaționale.

„Federația română de șah, abia constituită, a făcut mari eforturi, mai ales prin președintele său, marele scriitor Mihail Sadoveanu, pentru a putea trimite o echipă bine formată" (din Revista de șah nr. 16/15 august 1926), aducînd astfel o contribuție valoroasă la întărirea prestigiului FIDE printre amatorii de șah de pe toate continentele.

Iată o partidă jucată la această „Mică Olimpiadă" de unul dintre maeștrii români.

65. PARTIDA SPANIOLĂ

Brody (România) — Moritz (Germania)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0-0 8.a4 Tb8 9.a:b5 a:b5 10.c3 d5! 11.e:d5 C:d5 12.C:e5 C:e5 13.T:e5 Cf6 14.h3 Nd6 15.Te1 Cg4 16.Te2 Dh4 17.d4

(Vezi diagrama)

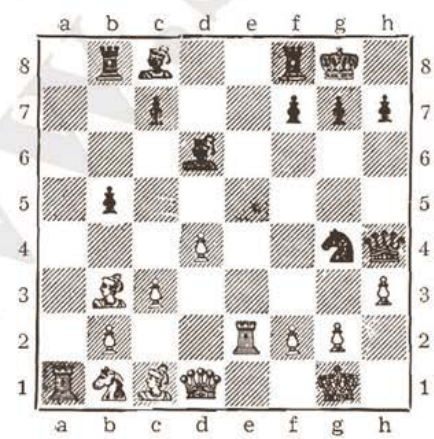

17...C:f2 18.T:f2 Ng3 19.Df1 N:f2+ 20.D:f2 D:f2+ 21.R:f2 Tb6 22.Cd2 Tf6+ 23.Cf3 h6 24.Ta7 c6 25.Rg3 Ne6 26.N:e6

T:e6 27.Te7 f6 28.d5! c:d5 29.Te5 b4 30.T:d5 b:c3 31.b:c3 Te8 32.Nd2 Rf7 33.Rf2 Tee8 34.e4 Te2+ 35.Rf1 T2e4 36.e5 Te8 37.Rf2 Re6 38.Td6+ Re7 39.Ne3 Tc4 40.Ta6 Rf7 41.Ta7+ Rg6 42.g4 h5 43.Ch4+ Rh7 44.Cf5 h:g4 45.T:g7+ Rh8 46.h:g4 Tc2+ 47.Rf3 Tc3 48.Re4 T:c3+ 49.R:c3 T:c5 50.Tg6 Te5+ 51.Rf3 Te6 52.g5 Rh7 53.Th6+ Rg8 54.g6! Ta6 55.g7 și negrul a cedat.

Cu tot numărul restrîns al echipelor participante, „Mica Olimpiadă" a constituit totuși un pas înainte, desigur modest, dar semn evident a ceea ce mai tîrziu, mai ales în zilele noastre, avea să ia proporții de mare anvergură și să se transforme într-unul dintre cele mai importante evenimente sportive, nu numai de ordin șahist.

www.stere.ro

OLIMPIADA I — LONDRA, iulie 1927

În sfîrșit, Federația de șah britanică reușește, în 1927, cu ocazia celui de al IV-lea Congres al FIDE, să organizeze prima Olimpiadă propriu-zisă. Au participat 16 echipe : 15 europene, cărora li s-a adăugat reprezentativa Argentinei, formate din cîte patru jucători și două rezerve, formulă ce se va păstra și la Olimpiadele următoare, devenind astfel clasică. Numărul echipelor ar fi fost mai mare, dacă s-ar fi acceptat participarea și a acelor formații, printre care ale S.U.A. și Poloniei, care au depășit termenul de înscriere.

De această dată, pentru a asigura competiției un succes cît mai complet, s-a renunțat la discriminarea dintre profesionism și amatorism, acceptîndu-se participarea celor mai sonore nume ale timpului, cum erau cele ale marilor maeștri Mieses, Tarrasch, Maroczy, Grünfeld, Reti, Kostici și alții.

Toate rundele turneului au avut loc în „Westminster Central Hall", sală aferentă clădirii parlamentului. La ora anunțată, exact în momentul în care marele ceas cu clopot al „Westminster Abbey" a sunat miezul zilei de 18 iulie, a fost declarată deschisă prima Olimpiadă — în adevăratul înțeles al cuvîntului — cel mai reprezentativ Turneu al națiunilor, disputat sub egida FIDE.

Au participat, în ordinea tragerii la sorți : 1. *Argentina :* Grau, Rivarola, Nogues-Acuna, Palau ; 2. *Belgia :* Koltanovski, J. Censer, Louviau, M. Censer ; 3. *Suedia :* Nilsson, Nyholm, Jacobson, Stoltz ; 4. *Germania :* Tarrasch, Mieses, Carls, Wagner ; 5. *Elveția :* Johner, Zimmermann, Naegeli, Michel, Grob ; 6. *Finlanda :* Rasmusson, Heilimo, Cepurnov, Terho ; 7. *Olanda :* Euwe, Weenink, Kroone, Te Kolste, Schelfhout ; 8. *Ungaria :* Maroczy, Nagy, Vajda, Steiner, Havasi ; 9. *Iugoslavia :* Kostici, Asztalos, Vukovici, Kalabar ; 10. *Franța :* Chéron, Muffang,

Rénaud, Betbeder; 11. *Austria:* Grünfeld, Kmoch, Lokvenc, Gruber, Wolf; 12. *Anglia:* Atkins, Yates, Thomas, Spencer, Michell; 13. *Italia:* Rosselli, Romi, Monticelli, Sacconi; 14. *Danemarca:* Krause, Norman-Hansen, Andersen, Ruben; 15. *Cehoslovacia:* Reti, Gilg, Hromadka, Prokes, Pokorny; 16. *Spania:* Golmayo, Marin, Vilardebo, Soler.

Iugoslavia și Spania și-au păstrat locurile trase la sorți și la încheierea Olimpiadei!

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Total
1	Ungaria	●	1	2½	1½	3	3	3	1½	4	3	1½	3½	3	3½	2½	3½	40
2	Danemarca	3	●	2½	2	3½	1½	2½	2½	1	2	2½	3	3	2	3½	4	38½
3	Anglia	1½	1½	●	3	1½	1½	2½	3	3½	2	3½	2½	2½	3	2	3	36½
4	Olanda	2½	2	1	●	3	2½	2	1½	2	3½	4	2	1	2	3½	2½	35
5	Cehoslovacia	1	½	2½	1	●	1½	2½	2½	2½	2½	1	4	2½	3½	3	4	34½
6	Austria	1	2½	2½	1½	2½	●	2	1½	3	1½	2½	2½	3	1½	3½	3	34
7	Germania	1	1½	1½	2	1½	2	●	3	2½	2½	3	2½	2½	2½	3	3	34
8	Elveția	2½	1½	1	2½	1½	2½	1	●	2	1½	2½	1½	2	3½	3½	3	32
9	Iugoslavia	0	3	½	2	1½	1	1½	2	●	2½	3	1½	3½	2	3	3	30½
10	Italia	1	2	2	½	1½	2½	1½	2½	1½	●	1	2½	2	3	3	2	28½
11	Suedia	2½	1½	½	0	3	1½	1	1½	1	3	●	1½	4	1½	3	2½	28
12	Argentina	½	1	1½	2	0	1½	1½	2½	2½	1½	2½	●	1½	3	2	3½	27
13	Franța	1	1	1½	3	1½	1	1½	2	½	2	0	2½	●	3	1	3	24½
14	Belgia	½	2	1	2	½	2½	1½	½	2	1	2½	1	1	●	1½	2	21½
15	Finlanda	1½	½	2	½	1	½	1	½	1	1	1	2	3	2½	●	3½	21½
16	Spania	½	0	1	1½	0	1	1	1	1	2	1½	½	1	2	½	●	11½

Cel mai bine a jucat aici reprezentativa Ungariei, cîștigînd, pentru prima dată, cu cele 40 de puncte acumulate, „Cupa Hamilton-Russel", trofeu oferit de lordul Fredericke Gustavus Hamilton Russel (1867—1941), unul dintre susținătorii de frunte ai renumitului club de șah din Hastings. Tot la Londra s-a hotărît ca învingătorilor să li se acorde titlul de „campioni mondiali".

Meritul principal în privința victoriei șahiștilor maghiari l-a avut, desigur, marele maestru Maroczy; fără să sufere vreo înfrîngere, a cîștigat șase partide și a făcut tot atîtea remize.

O reală surpriză a constituit-o evoluția echipei daneze; în afara cunoscutului teoretician Krause, danezii s-au prezentat fără rezerve și cu jucători, la acea vreme, anonimi. O surpriză de proporții, de data aceasta în sens negativ, a furnizat-o reprezentativa Iugoslaviei, una dintre principalele și incontestabilele favorite; învinsă de Ungaria cu scorul absolut de 4—0, s-a clasat doar pe locul al nouălea.

O dificultate esențială, care a și impus condiții aspre de desfășurare a Olimpiadei, a constituit-o fondul redus — 2000

de lire sterline — din care trebuiau acoperite cheltuielile; de aici, un tempo de joc foarte rapid: trei runde în două zile și 30 de mutări într-o oră și jumătate (primul control al timpului), apoi controlul timpului la fiecare jumătate de oră, pentru 10 mutări.

S-au jucat în total 480 de partide; cele mai bune au fost considerate partidele Grünfeld-Euwe și Yates-Asztalos. Un premiu special a primit din partea ziarului uruguayan „Mundial" miniatura Palau-Te Kolste.

Cele mai bune rezultate individuale le-au obținut: Norman-Hansen (Danemarca) 12 puncte din 15 partide disputate (80%); Thomas (Anglia) 12 din 15 (80%), Reti (Cehoslovacia) 11½ din 15 (76%), Maroczy (Ungaria) 9 din 12 (75%), Grünfeld (Austria) 9½ din 13 (73%), Euwe (Olanda) 10½ din 15 (70%).

Prezentăm și rezultatele individuale ale componenților echipelor clasate pe primele trei locuri, în ordinea meselor.

Ungaria: Maroczy +6 −0 =6, Nagy +8 −3 =3, Vajda +5 −3 =3, Steiner +6 −2 =5, Havasi +4 −1 =3; *Danemarca:* Krause +4 −5 =6, Norman-Hansen +11 −2 =2, Andersen +8 −3 =4, Ruben +4 −1 =3; *Anglia:* Atkins +3 −1 =8, Yates +7 −5 =2, Thomas +9 −0 =6, Spencer +2 −1 =3, Michell +4 −5 =4.

Concomitent cu această primă Olimpiadă propriu-zisă, a avut loc și primul mare turneu feminin, asimilat compionatului mondial individual, la care au participat 12 șahiste din 7 țări. Turneul a fost cîștigat de Vera Mencik, cu 10½ puncte din 11, căreia i s-a atribuit totodată și primul titlu de campioană mondială.

Și acum, cîteva dintre cele mai frumoase partide ale Olimpiadei.

66. PARTIDA SPANIOLĂ

Yates (Anglia) — Asztalos (Iugoslavia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0-0 9.h3 Ca5 10.Ne2 c5 11.d4 Dc7 12.Cbd2 Cc6 13.d5 Cd8 14.Cf1 Ce8 15.g4 g6 16.Cg3 Cg7 17.Rh2 f6 18.Ne3 Cf7 19.Tg1 Nd7 20.Tg2 Rh8 21.De2 Tg8 22.Cd2 De8 23.Tag1 a5 24.f3 b4 25.c4 Db7 25.Rh1 Taf8 27.h4 De8 28.h5 g5 29.h6! Ce8 30.Cf5 Nd8 31.Th2 Tg6 32.Tg3 N:f5?! 33.e:f5 T:h6 34.T:h6 C:h6 35.Db2 Cg8 36.Th3 Tf7 37.Na4 Ne7 38.Ce4 Dd8 39.Rg1 Cc7 40.De2 Ca8 41.Th1 Cb6 42.Ne6 Nf8 43.b3

Tg7 44.Dh2 Ne7 45.Dh5 a4? 46.Rg2 Db8 47.Nc8! Dd8 48.Ng6 h6 49.Nf7 Nf8 50.N:g8 T:g8 51.Df7 Ng7 52.Dg6 Tf8 53.N:g5!! și negrul a cedat. La 53...f:g5 54.C:g5 D:g5 55.D:g5.

67.APĂRAREA NIMZOVICI

Grünfeld (Austria) — Euwe (Olanda)

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.c4 Nb4+ 4.Nd2 De7 5.g3 0-0 6.Ng2 N:d2+ 7.Cb:d2 (7.D:d2 Ce4 8.Dc2 Db4+) **7...d6 8.0-0 e5 9.e4** (9.Dc2 Cc6 10.e3 Nd7 11.a3 Tfe8) **9...Ng4 10.d5 Dd7? 11.Db3 b6? 12.c5! Ce8 13.c6 Dc8 14.Ch4 a5 15.f3 Nh3 16.f4 Ca6 17.De3 e:f4** (17...f6 18.f5!) **18.g:f4 N:g2 19.Cf5 Rh8** (19...D:f5 20.e:f5 N:f1) **20.R:g2 Ce5 21.Cg3 Cf6 22.Tae1 Dg4 23.h3 Dg6 24.Df3 Tfe8 25.Rh2** (25.e5 d:e5 26.f:e5 Cd3!) **25...Cg8 26.Tg1 Df6 27.e5!** (Vezi diagrama)

27...Dg6 28.Cge4 Dh6 29.Cg5 Te7 30.e6 f:e6 31.d:e6 Tf8 (31...C:e6 32.T:e6 T:e6 33.Cf7+) **32.Cf7+ Tf:f7 33.e:f7 T:f7 34.Tgf1 Ce6 35.Dg4 C:f4 36.Te8 g5** (36...C:h3 37.T:g8+ R:g8 38.Dc8+) **37.Cf3 Tg7 38.C:g5 Dg6 39.D:f4 D:e8 40.Cf7+ T:f7 41.D:f7 De5+ 42.Rh1 De4+** și în același timp negrul a cedat. Nu salva nici 42...D:b2 43.Tg1.

68.DESCHIDEREA PIONULUI DAMEI

Palau (Argentina) — Te Kolste (Olanda)

1.Cf3 Cf6 2.d4 g6 3.Ce3 d5 4.Nf4 Cb5? 5.Ne5 f6 6.Ng3 C:g3 7.h:g3 Ng7 8.e3 c6 9.Nd3 e5? 10.T:h7! Rf7 11.N:g6+

R:g6 12.C:e5+ ! f:e5 (12...R:h7 13.Dh5+ Rg8 14.Df7+ Rh7 15.0-0-0 ! f:e5 16.Th1+) **13.Dh5+ Rf6 14.D:e5+ Rf7 15.D:g7+ Re6 16.De5** mat.

69.APĂRAREA FRANCEZĂ

Maroczy (Ungaria) — Reti (Cehoslovacia)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.e:d5 e:d5 5.Cf3 Nd6 6.Nd3 0-0 7.0-0 Ng4 8.Ng5 c6 9.h3 Nh5 10.g4 !? Ng6 11.Ce5 Db6 12.N:f6 g:f6 13.Cf3 D:b2 14.Ce2 Db6 15.Ch4 Te8 16.Cf5 Nf8 17.Ceg3 Cd7 18.Df3 Dc7 19.Rh1 Ng7 20.Tg1 Rh8 21.Ch5 ? N:f5 22.D:f5 Cf8 23.C:g7 R:g7 24.g5 ! Cg6 (24...f:g5 25.T:g5+ Cg6 26.h4) **25.g:f6+ Rh8 26.Tg4 Te6 27.Dh5 Dd8** (Vezi diagrama)

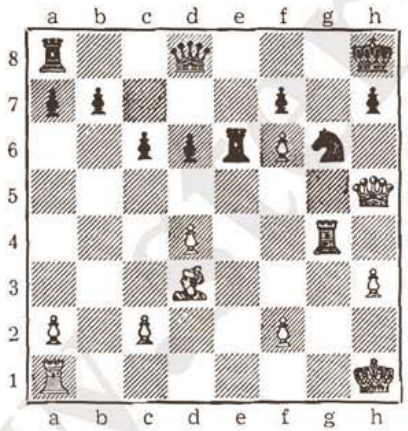

28.f4 ! D:f6 29.f5 Te3 30.f:g6 Df3+ 31.Rh2 f:g6 32.Dh4 ? Tf8 33.T:g6 Tf4 34.Dh6 ! D:h3+ (34...Te7 35.Tag1) **35.D:h3 T:h3+ 36.R:h3 h:g6 37.Te1 ! ! T:d4 38.Te7 Tb4 39.a3 Tb1 40.N:g6 Ta1 41.T:b7 T:a3+ 42.Rg4 a5 43.Rg5** și negrul a cedat.

70.PARTIDA SPANIOLĂ

Norman-Hansen (Danemarca) — Monticelli (Italia)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.Ce3 Ne7 6.0-0 d6 7.d4 b5 8.d:e5 C:e5? 9.C:e5 ! d:e5 10.D:d8+ N:d8 11.Nb3 Nb7 12.a4 b4 13.Cd5 C:d5 14.e:d5 0-0 15.Te1 Nf6 16.Ne3 Tfd8 17.Tad1 a5 18.Nc5 g6 19.f3 Td7 20.d6 ! c:d6 21.T:d6 T:d6

22.N:d6 Te8 23.Nc7 e4 24.f:e4 N:e4 25.Te2! N:b2 26.N:a5 Nd4+ 27.Rf1 Nc5 28.Nd5 Ne3 29.T:e3 N:g2+ 30.N:g2 T:e3 31.N:b4 și negrul a cedat.

71.APĂRAREA SICILIANĂ

Yates (Anglia) — Naegeli (Elveția)

1.c4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ne2 e6 7.0-0 Ne7 8.Rh1 0-0 9.Ne3 a6 10.f4 Dc7 11.De1 Nd7 (11...b5 12.C:c6 D:c6 13.e5) **12.Dg3 Tac8 13.Tad1 Tfd8?** (13...b5) **14.e5! Cd5** (14...Ce8 15.C:c6 D:c6 — 15...N:c6 16.Df2 — 16.Nd3; 14...d:e5 15.f:e5 C:e5 — 15...D:e5 16.C:c6 — 16.Nf4 Nd6 17.Cb3 și 18.T:d6) **15.C:d5 e:d5 16.C:c6 b:c6** (16...D:c6 17.Nd3 g6 18.f5 d:e5) **17.Nd4 Nf8** (Vezi diagrama)

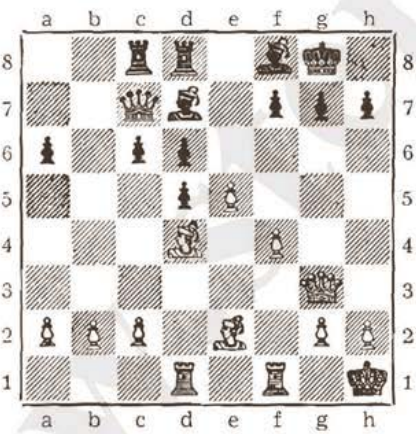

18.f5! c5 (18...g6 19.e6 Ne8 20.e:f7+ N:f7 21.f:g6 N:g6 22.Nh5) **19.e:d6 D:d6 20.Ne5 Dc6 21.N:g7!** și negrul a cedat.

72.PARTIDA SPANIOLĂ

Euwe (Olanda) — Yates (Anglia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.d4 Nd7 6.N:c6 N:c6 7.Ce3 Cf6 8:Dd3 De7? 9.0-0 g6 10.De4! Cd7 11.Ne3 e:d4 12.N:d4 Ce5 13.N:e5 d:e5 14.Cd5 Dd6 (14...N:d5 15.D:d5) **15.Tfd1 Td8 16.Ce3! Df6 17.T:d8+ R:d8 18.Cd5 Dd6 19.Td1 Re8 20.Cg5! N:d5 21.T:d5 Df6 22.D:c7** și negrul a cedat.

73. GAMBITUL DAMEI

Reti (Cehoslovacia) — Grau (Argentina)

1.c4 c5 2.Cf3 Cf6 3.d4 d5 4.c:d5 c:d4 5.D:d4 D:d5 6.Cc3 D:d4 7.C:d4 a6 8.g3 e5 9.Cb3 Ce6 10.Ng2 Nd7 11.0-0 Ne7? 12.Ng5! 0-0 13.Tfd1 Tfd8 14.N:f6! g:f6 (14...N:f6 15.Cc5! Nc8 16.Cd5) **15.Cd5! Tab8 16.Ce5! Rf8** (16...Ne6 17.C:e7+ C:e7 18.N:b7) **17.C:f6!** și negrul a cedat.

74. GAMBITUL DAMEI

Tarrasch (Germania) — Rosselli (Italia)

1.d4 d5 2.Cf3 e6 3.c4 Cd7 4.Cc3 Cgf6 5.e3 Ne7 6.Nd3 0-0 7.0-0 c5 8.b3 b6 9.Nb2 Nb7 10.De2 Ce4 11.Tad1 f5 12.c:d5 e:d5 13.Na6 C:c3 14.N:c3 De8 15.N:b7 D:b7 16.d:c5 C:c5? (16...b:c5) **17.Db2 Nd6 18.Ne5 Tad8 19.N:d6 T:d6** (Vezi diagrama)

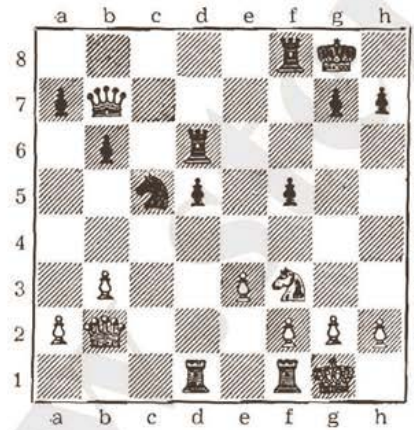

20.De5! Ce4 21.Tc1 Dd7 22.Te2 Te8 23.T:e8+ D:e8 24.Cd4 Dd8 25.C:f5 și negrul a cedat.

* * *

* În meciul Cehoslovacia-Elveția, jucat în runda a IV-a, marele maestru Reti nu a reușit să obțină mai mult decît un avantaj pozițional minimal în partida cu Hans Johner, ajungîndu-se la un final egal de pioni. Cînd și-a dat seama că nu există nici o posibilitate de a evita remiza, Reti s-a consultat

cu căpitanul echipei sale, în vederea propunerii de remiză: „De ce să mai pierd timpul, pentru că oricum partida va fi remiză, iar peste o oră ... am probă la croitor?" Desigur, căpitanul a fost de acord, dar nu mică i-a fost mirarea lui Reti cînd, întors la masa de joc, adversarul său, crezînd că este pierdut, i-a spus: „Maestre, cedez!"

* În runda a IV-a, în meciul Argentina-Iugoslavia, s-a jucat partida Palau-Kalabar, *Apărarea Nimzovici*: După **1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 Nb4+ 4.Nd2**, negrul a jucat, stupefiant, **4...Re7??** A urmat, bineînțeles, **5.N:b4+** și apoi, de-a dreptul fantastic, mai ales prin seninătatea cu care a fost efectuată mutarea, **5...R:b4???** De-abia acum, văzînd expresia uluită a adversarului său, precum și zîmbetele celor din jur, Kalabar și-a dat seama de marea confuzie pe care a făcut-o și a cedat. În șah, totul e posibil...

* Partida Yates-Naegeli poartă însemne istorice: este prima întîlnire care s-a terminat în cadrul primei Olimpiade!

* Tarrasch, la 65 de ani, a jucat și cîștigat contra lui Rosselli una dintre cele mai bune partide din cariera sa. Dar dr. Siegbert Tarrasch, una dintre cele mai impresionante figuri din istoria modernă a șahului, este celebru nu numai pentru forța sa de joc, dar și pentru unele observații, adevărate aforisme, a căror valoare se menține și astăzi. Spicuim aici doar cîteva:

„Încerc un sentiment de reală compătimire față de cel ce nu cunoaște șahul, așa cum compătimesc pe toți cei ce n-au cunoscut iubirea. Fiindcă șahul, precum iubirea sau muzica, are darul să facă pe oameni fericiți".

„Fiecare șahist suficient dotat poate deveni maestru. Nu e nevoie pentru aceasta să fie un talent excepțional ...!"

„Să nu se creadă că plăcerea de a juca șah este direct proporțională cu numărul cunoștințelor teoretice. Începătorii au adesea satisfacțiile cele mai mari; ei sînt în al nouălea cer cînd reușesc să dea cu calul un șah-gardă".

„A juca partide de concurs în stadiu de începător este cel mai sigur drum spre mediocritate".

„Din partide greșit comentate se pot ușor învăța doar... lucruri greșite!"

OLIMPIADA a II-a—HAGA, iulie—august 1928

Cea de a doua Olimpiadă, găzduită de această dată de țara lalelelor, a debutat sub semnul marilor dispute referitoare la problema amatorismului și a profesionismului în șah, dacă se cuvine sau nu să participe la acest concurs mari maeștri a căror ocupație de bază și mijloc de existență este șahul. Concluzia discuțiilor a fost aceea că nu se poate face o distincție certă între aceste două categorii de jucători și că orice echipă poate înscrie în concurs pe cine dorește. Din păcate, la această hotărîre s-a ajuns prea tîrziu, astfel încît mulți dintre marii șahiști ai epocii, care ar fi putut face parte din componența reprezentativelor naționale, nu au mai reușit să ajungă la Haga. Echipele Ungariei și Cehoslovaciei s-au prezentat fără Maroczy și respectiv Reti.

La ediția olandeză a Olimpiadelor s-au înscris 17 reprezentative naționale, inclusiv cele ale Poloniei și S.U.A. care, după cum am spus mai înainte, nu au putut participa la Londra, din motive întrucîtva formale. Concursul a fost găzduit de o sală impunătoare, alăturată Riddersaal-ului, locul unde își ține ședințele parlamentul olandez. S-a jucat, ca și la Londra, într-un ritm foarte obositor : trei runde în două zile, cu condiția de regulament de a se efectua 20 de mutări pe oră, cu controlul timpului la fiecare oră.

De această dată a participat și o echipă a României, alcătuită din patru jucători, care, deși nu s-a situat prea bine în clasamentul final, a satisfăcut totuși chemarea și principiul olimpic : „la întreceri de asemenea amploare, importantă este în primul rînd participarea !"

Dar iată lista completă a formațiilor prezente : *Ungaria* : Nagy, Steiner, Vajda, Havasi ; *S.U.A.* : Kashdan, H. Steiner, Factor, Tholfsen, Hanauer ; *Polonia* : Makarczyk, Frydman,

Regedzinski, Chwojnik, Blass; *Austria*: Hölinger, Lokvenc, Müller, Wolf, Beutum; *Danemarca*: Norman-Hansen, Andersen, Gemzoe, Ruben; *Cehoslovacia*: Gilg, Prokes, Pokorny, Rejfir, Schulz, Teller; *Elveţia*: Rivier, Gygli, Vollmy, Naegeli, Henneberger, Michel; *Argentina*: Coria, Maderna, Palau, Reca, Grau; *Olanda*: Weenink, Kroone, v.d. Bosch, Schellhout, W.F. Wertheim, J.H. Wertheim; *Germania*: Wagner, Hilse, Schönmann, Blümich, Foerder; *Belgia*: Sapira, Koltanovski, J. Censer, Dunkelblum; *Franţa*: Gaudin, Betbeder, Duchamp, Crépeaux, Muffang, Dresga; *Suedia*: Stoltz, Jacobsson, Stahlberg, Karlin, E. Jonsson; *Letonia*: Apscheneek, Strautmanis, Petrov, Taube, Melnbardis; *Italia*: Monticelli, Sacconi, Hellmann, Calapso, De Nardo, Marotti; *România*: Brody, Proca, Balogh, Gudju; *Spania*: Molla, Marin, Cortez, Aquilera, Ribera.

Şi la Haga, Cupa „Hamilton-Russel" a revenit echipei maghiare: din cele 16 meciuri pe care le-a susţinut, a cîştigat 12, a terminat la egalitate două şi a pierdut două, totalizînd 44 de puncte. Cu deosebit succes au debutat în arena mondială echipele „întîrziate" la startul istoric al Olimpiadelor: S.U.A. şi Polonia. Revelaţia Olimpiadei a fost, dealtfel, tînărul american de 23 de ani, Kashdan, care a înregistrat cel mai bun rezultat individual. O apariţie, ce avea să se confirme mai tîrziu ca o mare autoritate şahistă, a fost şi tînărul suedez, de 20 de ani, Stahlberg. Mult sub aşteptări a evoluat medaliata cu argint a ediţiei precedente, Danemarca. Norman-Hansen, de exemplu, care realizase la Londra cel mai mare procentaj individual, de această dată nu a reuşit să acumuleze mai mult de 6 ½ puncte, din cele 16 posibile.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Total
1 Ungaria		●	1	½	3	2	3	½	1	½	2	½	3	3	3	½	2	½	3	3	½	4	44
2 S.U.A.	2	½	●	1	3	½	3	½	2	2	1	½	3	3	3	2	2	½	2	2	3	3	39 ½
3 Polonia	1	3	●	1	½	2	1	3	2	½	3	2	2	½	2	½	2	½	2	2	2	½	4	37
4 Austria	2	½	2	½	●	3	2	1	2	2	3	3	1	3	3	½	3	1	½	3	½			36 ½
5 Danemarca	½	½	2	1	●	1	½	1	3	3	1	½	3	4	2	½	3	2	½	2	3			34
6 Elveţia	2	½	2	3	2	2	½	●	1	½	1	2	1	½	1	½	2	½	2	2	½	1	½	4	34
7 Cehoslovacia	1	½	2	1	3	3	2	½	●	1	½	1	1	½	2	1	½	2	1	2	½	4	4	34
8 Argentina	1	2	½	1	½	2	1	3	2	½	●	1	½	1	½	1	½	3	3	3	1	½	3	2	33 ½
9 Germania	1	1	1	2	1	2	3	2	½	●	2	2	½	1	1	3	2	½	3	3					31 ½
10 Olanda	½	1	2	1	2	½	2	½	2	½	2	●	2	1	½	1	½	1	½	2	3	½	3		31 ½
11 Franţa	1	½	1	1	½	1	1	2	½	2	2	½	1	½	2	●	2	2	2	½	2	½	3	2	½	31
12 Belgia	1	2	1	½	3	0	1	½	2	½	1	3	2	½	2	●	2	3	1	½	1	½	3		31
13 Suedia	2	1	½	1	½	1	1	½	2	2	1	3	2	½	2	2	●	3	1	½	1	3	½		31
14 Letonia	1	½	2	2	½	1	2	3	1	1	2	½	1	½	1	1	●	3	½	3	½	3			30
15 Italia	1	2	2	1	1	½	1	½	1	½	2	½	1	½	2	½	2	½	½	●	1	½	1	½	26 ½
16 România	½	1	1	½	2	½	2	2	½	0	1	1	½	1	2	½	3	½	2	½	●	3	½		25 ½
17 Spania	0	1	0	½	1	0	0	2	1	1	1	½	1	½	1	2	½	½	●						13 ½

Contribuția individuală a componenților echipelor medaliate: *Ungaria:* Nagy +9 −2 = 5; Steiner +10 −3 = 3, Vajda +6 −1 = 9, Havasi +6 −1 = 9; *S.U.A.:* Kashdan +12 −1 = 2, Steiner +6 −1 = 9, Factor +4 −2 = 5, Tholfsen +4 −4 = 5, Hanauer +1 −4 = 4; *Polonia:* Makarczyk +5 −5 = 6, Frydman +6 −4 = 1, Regedzinski +8 −1 = 4, Chwojnik +4 −4 = 4, Blass +4 −3 = 5.

Cele mai bune rezultate individuale: Kashdan 13 din 15 (86,7%), Muffang 12½ din 16 (78,1%), Regedzinski 10 din 13 (76,9%), Nagy și A. Steiner 11½ din 16 (71,8%).

Iată și rezultatele individuale ale jucătorilor români (din cîte 16 partide jucate): Balogh 6½ (40,63%), Gudju 6½ (40,63%), Proca 6½ (40,63%), Brody 6 (37,50%).

Concomitent cu a doua Olimpiadă, la Haga a mai avut loc, în afara Congresului FIDE, și un turneu internațional individual, cîștigat, cu 12 puncte din 15 posibile, de tînărul doctor în matematici Max Euwe, care după numai șapte ani avea să devină campion mondial. Din partea țării noastre a participat la acest turneu timișoreanul Alexandru Tyroler, care s-a clasat pe locul al 15-lea, cu 5 puncte.

Multe din partidele jucate la această Olimpiadă merită și astăzi atenția iubitorilor șahului.

75. GAMBITUL LETON

Steiner (Ungaria) — Apscheneek (Letonia)

1.e4 e5 2.Cf3 f5 3.C:e5 Df6 4.d4 d6 5.Ce4 f:e4 6.Cc3 (6.Ne2!) **6...Dg6 7.Ce3 Cf6? 8.Ced5! C:d5 9.C:d5 Df7 10.Ne4 c6**

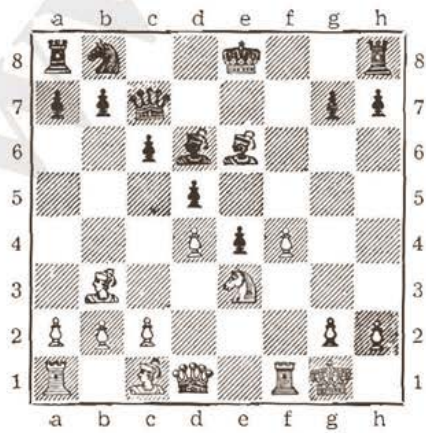

11.Ce3 (11.Cb6 ? d5) **11...d5 12.Nb3 Ne6 13.0-0 Nd6 14.f4! Dc7** (Vezi diagrama)

15.c4! N:f4 16.c:d5 N:e3+ 17.N:e3 c:d5 18.Dh5+ g6 19.Dg5 Tg8 20.Tf6 Ne8 21.D:d5 Tg7 22.Taf1 Nf5 23.T1:f5 g:f5 24.De6+ Te7 25.Tf8+! și negrul a cedat.

76.INDIANA REGELUI

Sacconi (Italia) — *Vajda* (Ungaria)

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 3.c4 Ng7 4.Cc3 0-0 5.e4 d6 6.Nd3 Ce6 7.h3 e5 8.d5 Ce7 9.Ng5 Rh8 10.De2 Nd7 11.0-0-0 a6 12.Dd2 Cfg8 13.g4 b5 14.c:b5 a:b5 15.N:b5 N:b5 16.C:b5 f6 17.Ne3 f5! (17...T:a2 18.Ca3 Ta1+) **18.Cg5 f4 19.Na7 Cc8 20.Ce6 Dd7 21.Da5 C:a7 22.C:a7 c5 23.d:c6 D:e6 24.Rb1 Ce7 25.Tc1 Ce8** și albul a cedat.

17.APĂRAREA CARO-KANN

Kashdan (S.U.A.) — Taube (Letonia)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4 4.C:e4 Nf5 5.Cg3 Ng6 6.Cf3 Cd7 7.Nd3 e6 8.0-0 Nd6 9.De2 Ce7 10.Cg5! Cf6 11.C3e4 Ced5 12.f4?! 0-0? (12...Ne7 ; 12...C:e4) **13.C:d6 D:d6?** (13...N:d3) **14.N:g6! h:g6 15.Nd2 Tad8 16.Tad1 Dc7 17.e4 Ce7** (17...Cb6) **18.Nc3 Td7 19.De3 Db6 20.Dh3 Cf5 21.c5! Db5** (Vezi diagrama)

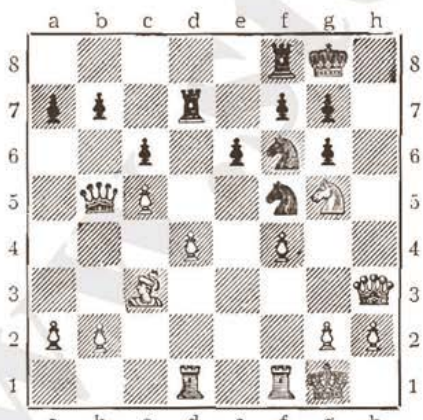

22.d5! D:c5+ 23.Rh1 Ch5 (23...Ch6 24.N:f6 g:f6 25.Ce4 ; 23...Tfd8 24.N:f6 g:f6 25.Dh7+ Rf8 26.d:e6) **24.g4 T:d5 25.g:h5 g:h5 26.D:h5 Ch6 27.N:g7! R:g7 28.Tg1** și negrul a cedat.

78.DESCHIDEREA CATALANĂ

Regedzinski (Polonia) — Factor (S.U.A.)

1.c4 e6 2.g3 d5 3.b3 Cf6 4.Nb2 Nd6 5.Ng2 c6 6.Cf3 Cbd7 7.d4 De7 8.Cbd2 e5 9.c:d5 C:d5 10.0-0 c4 11.C:c4 D:e4 12.Ce5 Df5 13.e4 De6 14.e:d5 e:d5 15.C:d7 D:d7 16.Te1 + Rf8? (16...Rd8) **17.N:d5! Nb4 18.Df3! N:e1 19.Na3 + Rg8 20.T:e1 h5 21.Te7 Df5 22.Te8 + Rh7 23.Nc4** și negrul a cedat.

79.GAMBITUL DAMEI

Jakobsson (Suedia) — *Hölinger* (Austria)

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.c4 d5 4.Ng5 Nc7 5.Cc3 0-0 6.e3 b6 7.Nd3 Nb7 8.0-0 Cbd7 9.Te1 c5 10.De2 d:c4 11.N:c4 Cd5 (11.Ce4 12.Nf4) **12.N:e7** (12.N:d5 e:d5 13.N:e7 D:e7 14.Tfd1) **12...C:c3! 13.T:c3 D:e7 14.Nb5 Cf6! 15.d:c5 Ce4 16.Tc2 C:c5 17.b4? Ce4 18.a3 Tac8 19.Tfc1 T:c2 20.T:c2 Df6 21.Cd4 e5 22.Cb3 Cg5! 23.Cd2?** (Vezi diagrama)

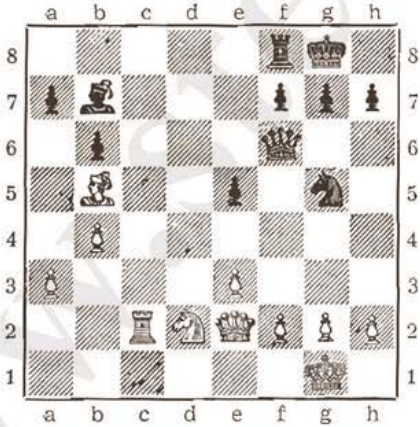

23...Dg6! 24.e4 C:e4 25.Nd3 Ce3! 26.Df1 (26.N:g6 C:e2 + 27.Rf1 Cd4) **26...Ce2 + 27.N:e2 D:e2** și albul a cedat.

80.INDIANA DAMEI

Grau (Austria) — *Blümich* (Germania)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 b6 4.Cf3 Nb7 5.Dc2 Nb4 6.Nd2 0-0 7.g3 Ce6 8.0-0-0? Ca5 9.b3 Na3 + 10.Rb1 Ce6! 11.Nc1?

(11.Cb5 Cb4 12.N:b4 N:b4 13.Rb2 Ne4 14.Dc1 Cg4) **11...Cb4 12.Dd2 Ce4 13.De3 C:c3+ 14.D:c3 Ne4+** și albul a cedat.

81.GAMBITUL SCOȚIAN

Strautmanis (Letonia) — *Palau* (Argentina)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 e:d4 4.Nc4 Nc5 5.0-0 d6 6.c3 Ng4 7.Db3 Dd7 (7...N:f3 8.N:f7+ Rf8 9.N:g8 — 9.g:f3 — 9...T:g8 10.g:f3 g5!) **8.N:f7+ D:f7 9.D:b7 Rd7 10.D:a8 N:f3 11.g:f3 D:f3** (11...d:c3 12.C:c3! D:f3 13.Ne3) **12.Cd2 Dh3 13.e5** (13.Df8 Cf6 14.D:h8 Cg4 15.D:g7+ Ce7 16.Cf3 D:f3? 17.Dg5 d:c3 18.Df4 c:b2 19.D:f3 b:a1D 20.D:g4+ Re8 21.Ne3) **13...d:e5!** (13...C:e5? 14.Dg2) **14.b4 Cf6!! 15.D:h8 Cg4 16.D:g7+ Ne7 17.Cf3 e4! 18.Ce5+ Cc:e5 19.Nf4 Cf3+ 20.Rh1 Cf:h2** și albul a cedat.

82.PARTIDA SPANIOLĂ

Balogh (România) — Jacobsson (Suedia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3:Nb5 a6 4:Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 Ca5 9.Nc2 c5 10.d3 (10.h3) **10...Cc6 11.Cbd2 De7 12.Cf1 d5 13.Cg3 0-0 14.Ch4 Tfd8 15.De2 C:e4? 16.d:e4 N:h4 17.e:d5 N:g3 18.d:c6 Nh4 19.De4 Nf6 20.D:h7+ Rf8 21.Ne3 Dd6 22.Tad1 D:c6 23.Dh8+ Re7 24.D:d8+ Re6 25.Td6+** și negrul a cedat.

83.PARTIDA SPANIOLĂ

Proca (România) — Monticelli (Italia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.N:c6 d:c6 5.Ce3 Ne5 6.0-0 Ng4! 7.h3 h5! 8.d3 Df6 9.Ne3 Nd6 10.Te1 N:f3 11.D:f3 D:f3 12.g:f3 Ce7 13.d4! Cg6 14.Rf1! f6 15.Tad1 0-0 16.Re2 Tad8 17.Tg1 Rf7 18.Cb1! Tfe8 19.c3 Cf8! 20.Cd2 Ce6 21.Cb3 b6 22.e4! c5! 23.d5 Cd4 24.C:d4 e:d4 25.Nd2 b5 26.b3 Tb8 27.Tb1 Tb7 28.Rd3 Ta8 29.f4! a5 30.a4! b:a4 31.b:a4 Tb4 32.N:b4 a:b4 33.f5 Nf4 34.Ta1 Ta5 35.Re2 Nh6 36.Rb3 Re7 37.Taf1! și negrul cedează.

84.APĂRAREA CARO-KANN

Gudju (România) — Aquilera Bernabe (Spania)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 c:d5 4.Nd3 Cc6 5.c3 Cf6 6.Ng5 Ng4 7.f3 Nh5 8.Ce2 e6 9.Cd2 Ng6 10.Cf4 N:d3 11.C:d3 Ne7 12.N:f6

N:f6 13.f4 Te8 14.0-0 Ce7 15.Da4+ Cc6 16.Cf3 0-0 17.Cfe5 De7 18.Tf3 a6 19.Taf1 N:e5 20.f:e5 Db6 21.Dd1 Ce7 22.Th3 g6 23.Dd2 h5 24.g4 Dd8 (24...h:g4 25.Th4 f5 26.e:f6 Cf5 27.T:f5 e:f5 28.Dh6 T:f6 29.Ce5) **25.g:h5 Cf5 26.T:f5!** și negrul cedează. La 26...e:f5 27.h:g6 f:g6 28.Dh6 Rf7 29.Dh7+ Re8 30.D:g6+.

* * *

* La această Olimpiadă s-au jucat în total 544 de partide.

* Din cei 86 de jucători ce s-au aflat în focul competiției, numai Wagner și Muffang au terminat neînvinși concursul. Wagner este și recordmenul remizelor : 13 din 16 partide.

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei a fost aceea dintre Müller (Austria) și Duchamp (Franța) : *Deschiderea Engleză* : **1.c4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Cf6 4.d4 e:d4 5.C:d4 Nb4 6.Ng5 h6 7.Nh4 Ce4?? 8.N:d8 C:c3 9.C:c6 C:d1+ 10.C:b4** și negrul a cedat.

www.steaua.ro

OLIMPIADA a III-a — HAMBURG, iulie 1930

În vara anului 1930, Clubul de șah din Hamburg a aniversat împlinirea unui secol de existență. Pentru a sărbători jubileul, FIDE a încredințat orașului și șahiștilor de aici organizarea celei de a III-a ediții a Olimpiadei. Odată încheiate discuțiile în privința dreptului de participare a jucătorilor amatori sau profesioniști, porțile orașului au fost deschise tuturor șahiștilor din lume. Niciodată pînă acum, nici un fel de manifestare șahistă nu cunoscuse o participare mai valoroasă, niciodată nu se aflaseră împreună mai mulți mari maeștri decît la acest Hamburg al anului 1930: Alehin, Rubinstein, Tartakover, Marshall, Kashdan, Flohr, Eliskases, Stahlberg, Stoltz, Maroczy etc. Desigur, cea mai mare atracție a acestei ediții a constituit-o participarea campionului mondial Alexandr Alehin, care a jucat nouă partide și le-a cîștigat pe toate. Spectatori și jucători uitau de celelalte întîlniri, pentru a urmări partidele marelui campion. Toate țările prezente aici au trimis tot ceea ce au avut mai bun în șah; au lipsit de la concurs doar Capablanca—Cuba nu și-a trimis reprezentativa — dar fostul deținător al titlului suprem a venit totuși pentru o scurtă vizită la Hamburg în timpul Olimpiadei. Printre absenți a fost și Em. Lasker, retras între timp din activitatea competițională.

Au participat următoarele 18 reprezentative naționale: *Polonia:* Rubinstein, Tartakover, Przepiorka, Makarczyk, Frydman; *Ungaria:* Maroczy, Takacs, Vajda, Steiner, Havasi; *Germania:* Ahues, Sämisch, Carls, Richter, Wagner; *Austria:* Kmoch, Müller, Eliskases, Lokvenc, Wolf; *Cehoslovacia:* Flohr, Treybal, Rejfir, Prokes, Pokorny; *S.U.A.:* Kashdan, Marshall, Philips, H. Steiner, Anderson; *Olanda:* Weenink, v.d. Bosch, Noteboom, Landau, Schelfhout; *Anglia:* Sultan-Khan, Yates, Thomas, Winter, Tylor; *Suedia:* Stahlberg, Berndtsson,

Stoltz, Lundin, Jacobsson ; *Letonia :* Apscheneek, Petrov, Feigin, Taube ; *Danemarca :* Andersen, Ruben, Desler, Olsen, Gemzoe ; *Franța :* Alehin, Betbeder, Gromer, Duchamp, Voisin ; *România :* Baratz, Balogh, Tyroler, Taubman, Gudju ; *Lituania :* Macht, Scheinberg, Vistanețkis, Abramavicius, Kolodnas ; *Islanda :* Gilfer, Asgeirsson, Thorwaldsson, Gudmundsson ; *Spania :* Marin, Golmayo, Lafora, Ribera, Soler ; *Finlanda :* Rasmusson, Krogius, Larsen, Gauffin, Rahm ; *Norvegia :* Olsen, Hovind, Jörgensen, Krogdahl, Halvorsen.

Olimpiada de la Hamburg a fost afirmarea și confirmarea absolută a „Bombenmannschaft"-ului polonez, cum era atunci denumită reprezentativa Poloniei de către toate ziarele germane.

Sorții au hotărît ca tocmai în prima rundă să fie tranșată direct soarta primului loc : s-au întîlnit formația Ungariei, deținătoarea de două ori a titlului de cea mai bună echipă din lume și aceea a Poloniei, marea favorită a Olimpiadei. Într-un meci foarte interesant, între forțe egale, echilibrul a fost rupt mai întîi de Rubinstein — performer al competiției : 15 puncte din 17 posibile — care a cîștigat în 25 de mutări la Maroczy. Dealtfel, în cele patru partide ale meciului, campionii mondiali nu au reușit să obțină decît o jumătate de punct !

În cursa pentru primul loc, foarte periculoși s-au dovedit șahiștii americani ; spre surprinderea generală însă, ei au pierdut în runda a 12-a întîlnirea cu Austria cu scorul de 0—4 ! Această înfrîngere absolută le-a anulat șansele nu numai la primul loc, dar chiar și pentru obținerea unei medalii.

Remarcabilă a fost comportarea șahiștilor olandezi, clasați doar pe locul al șaptelea, ei se pot mîndri în schimb cu victorii la toate cele trei echipe medaliate.

În contextul unei confruntări mondiale extrem de puternice, în condiții de joc foarte dificile — trei runde în două zile — reprezentativa României a înregistrat o performanță meritorie, ocupînd locurile 12—13, la egalitate de puncte cu Franța, țară nu numai cu veche tradiție șahistă, dar și cu campionul mondial la prima masă. Merită să fie consemnate aici și rezultatele individuale ale șahiștilor români : Baratz 8 ½ din 15 partide jucate (56,67%), Balogh 7 ½ din 15 (50%), Tyroler 6 din 15 (40%), Gudju 3 ½ din 10 (35%), Taubman 3 din 13 (23%).

Pentru amatorii de statistici, iată rezultatele individuale ale componenților echipelor medaliate : *Polonia :* Rubinstein +13 −0 = 4, Tartakover +9 −1 = 6, Przepiorka +7 −2 = 4, Makarczyk +5 −3 = 5, Frydman +3 −2 = 4 ; *Ungaria :* Maroczy +6 −2 = 4, Takacs +6 −3 = 5, Vajda +7 −3 = 4,

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Total
1 Polonia	●	3½	2	2	1½	2	1½	3	4	2½	2½	3½	3	2½	4	4	3½	3½	48½
2 Ungaria	½	●	2	2	1½	3	1½	2	2	3	3½	3½	3½	4	4	4	4	3	47
3 Germania	2	2	●	3	2	½	1½	3	3	3½	3½	3	2½	3½	2	2½	3	4	41½
4 Austria	2	2	1	●	2	4	2	1½	2	3½	3	3	2	3	3½	2	3	4	43½
5 Cehoslovacia	2½	2½	2	2	●	2	½	2½	3½	1	2	3½	2½	2	4	3	3½	3½	42½
6 S.U.A.	2	1	3½	0	2	●	2½	2	2	2½	2½	1½	2½	3½	3	3	4	4	41½
7 Olanda	2½	2½	2½	2	3½	1½	●	1½	1½	1½	3	3	3½	1	2½	3	4	2	41
8 Anglia	1	2	1	2½	1½	2	2½	●	2	3	2½	3½	2½	2	2½	3½	3	3½	40½
9 Suedia	0	2	1	2	½	2	2½	2	●	2	2½	3	3	3½	3½	3	3½	4	40
10 Letonia	1½	1	½	½	3	1½	2½	1	2	●	1	2	3	3	4	3	2	3½	35
11 Danemarca	1½	½	½	1	2	1½	1	1½	1½	3	●	2	2	1	3	2½	2½	4	31
12 Franţa	½	½	1	1	½	2½	1	½	1	2	2	●	2½	3½	1½	3	3	2½	28½
13 România	1	½	1½	2	1½	1½	½	1½	1	1	2	1½	●	1	3½	3½	2½	2½	28½
14 Lituania	1½	0	½	1	2	½	3	2	½	1	3	½	3	●	0	1	1	2	22½
15 Islanda	0	0	2	½	0	1	1½	1½	½	0	1	2½	½	4	●	1	3½	2½	22
16 Spania	0	0	1½	2	1	1	1	½	1	1	1½	1	½	3	3	●	2	1½	21½
17 Finlanda	½	0	1	1	½	0	0	1	½	2	1½	1	1½	3	½	2	●	2	18
18 Norvegia	½	1	0	0	½	0	2	½	0	½	0	1½	1½	2	1½	2½	2	●	16

Steiner +7 −2 = 5, Havasi +10 −0 = 4; *Germania:* Ahues +4 −3 = 7, Sämisch +8 −3 = 3, Carls +6 −1 = 7, Richter +6 −3 = 3, Wagner +8 −1 = 5.

Cele mai bune rezultate individuale: Alehin 9 puncte din 9 (100%), Rubinstein 15 din 17 (88,2%), Havasi 12 din14 (85,7%), Flohr 14½ din 17(85,3%), Kashdan 14 din 17 (82,4%).

Premiul pentru cea mai frumoasă partidă.

85.APĂRAREA NIMZOVICI

Stahlberg (Suedia) — *Alehin* (Franța)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Db3 c5 5.d:c5 Ce6 6.Cf3 Ce4 7.Nd2 C:c5 8.Dc2 f5 9.a3 N:c3 10.N:c3 0-0 11.b4 Ce4 12.e3 (12.Nb2 b6 13.g4 C:f2 14.R:f2 f:g4 15.Tg1 Dh4+ 17.Rd3 d5!) **12...b6 13.Nd3 C:c3 14.D:c3 Nb7 15.0-0 Ce7 16.Ne2 De8 17.Tfd1 Td8 18.a4** (18.De5 f4 19.Dc7 N:f3 20.N:f3 f:e3 21.f:e3 Cf5 22.Df4) **18...f4! 19.a5 f:e3 20.D:e3 Cf5 21.Dc3 d6 22.a:b6 a:b6 23.Ce1 e5 24.Ta7 Cd4! 25.De3 Td7 26.Ta2 Tdf7 27.f3 Tf4 28.Nd3 Dh5 29.Nf1 Dg5!** (Vezi diagrama)

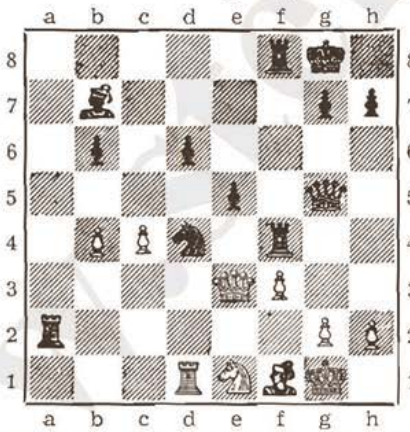

30.Tf2 h6! 31.Rh1 (31.Dd2 N:f3 32.C:f3 C:f3+ 33.T:f3 T:f3 34.D:g5 T:f1+) **31...T:f3** și albul a cedat.

Premiul II — III

86.APĂRAREA FRANCEZĂ

Richter (Germania) — Abramavicius (Lituania)

1.d4 d5 2.Cc3 Cf6 3.Ng5 e6 4.e4 d:e4 5.C:e4 Ne7 6.N:f6 N:f6 7.Cf3 Cd7 8.Nd3 0-0? 9.De2 c5 10.0-0-0! c:d4 11.g4 g6?

12.h4 Ng7 13.h5 Te8 14.h:g6 h:g6 15.g5 c5 16.Th4 Cf8 17.Tdh1 Nf5 18.Df1 Tc8? (Vezi diagrama)

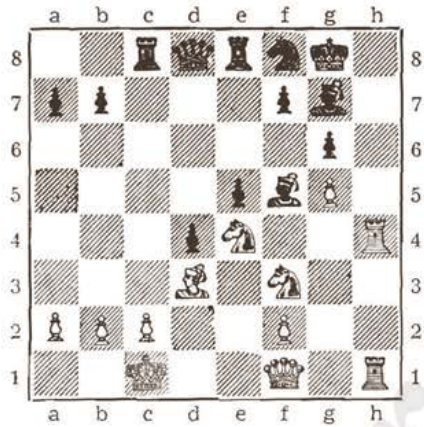

19.Th8+ !! N:h8 20.T:h8+ R:h8 21.Dh1+ Ch7 22.Cf6 Rg7 23.Dh6+ și negrul a cedat.

Premiul II—III

87.APĂRAREA SLAVĂ

Voisin (Franța) — *Noteboom* (Olanda)

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 c6 4.Cf3 d:c4 5.a4 Nb4 6.e3 b5 7.Nd2 Nb7 8.a:b5 N:c3 9.N:c3 c:b5 10.b3 a5 11.b:c4 b4 12.Nd2? Cf6 13.Ce5 Cbd7 14.Da4 0-0 15.Cc6 N:c6 16.D:c6 e5! 17.Ne2 Te8 18.Nf3 Tc8 19.Da6 e:d4 20.T:a5 Ce5! 21.Db5 Cb3 22.Ta2 Tb8 23.Df5 d:e3 24.N:e3 Cd4 25.Db1 b3 26.Td2 Da5 27.Nd5 Ce2+ 28.Re2 De3! 29.Thd1 C:d5 30.c:d5 De4+ 31.Td3 Tbd8 32.Rd2 T:d5 33.T:d5 D:d5+ 34.Rc1 De6 35.Rb2 Df6+ 36.R:b3 C:e3 și albul a cedat.

Premiul special peutru cel mai bun final

88.DESCHIDEREA NIMZOVICI

Kashdan (S.U.A.) — Flohr (Cehoslovacia)

1.e4 Cc6 2.d4 d5 3.e5 Nf5 4.c3 e6 5.Ce2 Cge7 6.Cg3 Ng6 7.Nd3 Dd7 8.Df3 b6 9.Cd2 Ca5 10.h4 N:d3 11.D:d3 c5 12.b4 c:b4 13.c:b4 Cc4 14.h5 Te8 15.h6 g6 16.Cf3 Cf5 17.a3 Da4

18.Tb1 a5 19.Ce2! a:b4 20.g4! b:a3 21.g:f5 g:f5 22.Tg1 b5 23.Cd2 C:d2 24.N:d2 b4 25.Tg3 Te4 26.Ce1 Da7 27.Cb3 De7 28.Re2 Rd7 29.Tbg1 Te2 30.Tg8 T:g8 31.T:g8 Ne7 32.Db5+ Dc6 33.Db8 Da6+ 34.Rd1 Tc8 35.T:c8 D:c8 36.D:c8+ R:c8 (Vezi diagrama)

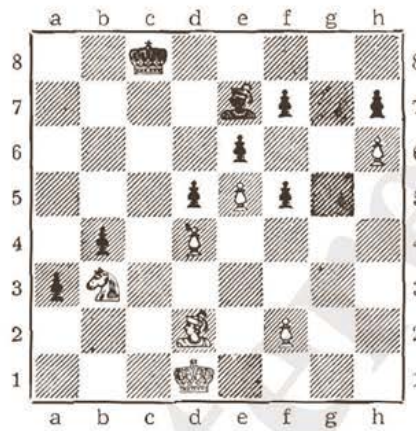

37.Re2 Rb7 38.Cc1 Rc6 39:Rb3 Rb5 40.Ca2 Nh4 41.Ne1 f6 42.C:b4 f:e5 43.d:e5 Ng5 44.Ce2 Re6 45.Cd4+ Rd7 46.R:a3 N:h6 47.Rb3 Nf4 48.Cf3 h5 49.Nc3 Nh6 50.Nb4 Ng7 51.Nd6 Nh6 52.Re3 Ng7 53.Rd3 Nh6 54.Re2 Nc1 55.Rf1 Nb2 56.Ne5 Re6 57.Nd4 Nc1 58.Rg2 Nf4 59.Ne3 N:e3 60.f:e3 d4! 61.e:d4 Rd5 62.Rg3 Re4 63.Cg5+! R:d4 64.Rf4 Rd5 65.Cf3 Re4 66.Rg5 Rd5 67.Rf6 f4 68.Ch4 Re4 69.R:e6 f3 70.C:f3 71.Rf5! h4 72.e6 h3 73.e7 h2 74.e8D Rg2 75.Rg4 și negrul a cedat. La 75...h1D 76.De2+ Rg1. 77.Rg3.

89.APĂRAREA NIMZOVICI

Stahlberg (Suedia) — *Kashdan* (S.U.A.)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Db3 c5 5.d:c5 Ce6 6.Cf3 Ce4 7.Nd2 C:c5 8.Dc2 0-0 9.e4 Df6! 10.0-0-0 b6! 11.Nd3 a5! 12.Rb1 Dg6 13.Thg1 Na6 14.Ne3 (Vezi diagrama)

14...C:d3 15.D:d3 N:c3 16.b:c3 d5! 17.e:d5 D:d3+ 18.T:d3 N:c4 19.Td2 N:d5 20.N:b6 Tfb8 21.Tb2 a4! 22.Nc7? (22.Nc5 a3) **22...Tc8 23.Nf4 Ca5 24.Te1 Ne4+ 25.Ra1 Cb3+** și albul a cedat.

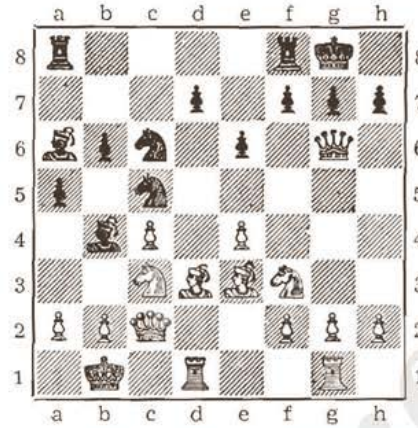

90.APĂRAREA NIMZOVICI

Rubinstein (Polonia) — Maroczy (Ungaria)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Ce3 Nb4 4.e3 c5 5.Ce2 c:d4 6.e:d4 d5 7.a3 Ne7 8.c5 b6 9.b4 b:c5 10.d:c5 e5 11.f4! d4 (11...Cc6!? 12.Da4 Nd7 13.b5 Tc8 14.f:e5 C:e5 15.Dd4 0-0; la 12.f:e5 C:e5 13.Cd4) **12.f:e5 d:e3 13.D:d8+ R:d8** (13...N:d8) **14.e:f6 N:f6 15.Ne3 Cc6 16.0-0-0 Rc7 17.Nf4+ Rb7 18.g3 Nf5 19.Ng2 Tae8 20.b5 T:e2 21.N:c6+ Rc8** (Vezi diagrama)

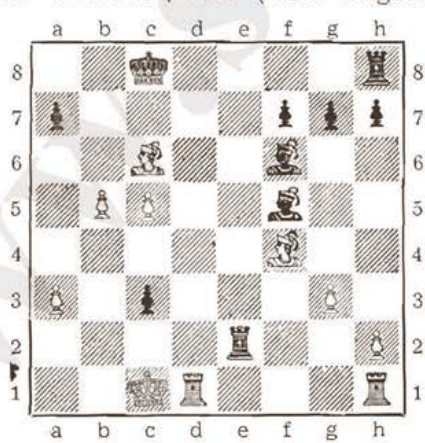

22.Td5! Ne6 (22...Ne4 23.b6 a:b6 24.c:b6 Tb2! 25.b7+ T:b7 26.N:b7+ R:b7 27.Td7+ Rb6 28.Te1 Ng6) **23.b6 a:b6 24.c:b6 Tb2 25.Ta5** şi negrul a cedat.

91.APĂRAREA NIMZOVICI

Winter (Anglia) — A. Steiner (Ungaria)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 0-0 5.Nd3 d6 6.Ce2 e5 7.0-0 Te8 8.f3 e:d4 9.e:d4 h6? 10.Ce4! d5 11.C:f6+ D:f6 12.Da4! Ce6 13.c:d5 Nf5 14.N:f5 T:e2 15.d:e6 D:d4+ 16.Rh1 Df2 17.Tg1 Te1 (Vezi diagrama)

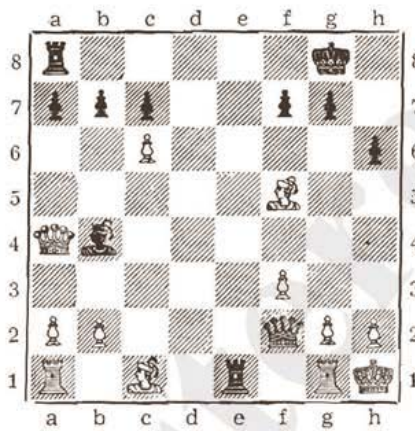

18.Ne3!! D:e3 19.Tg:e1 N:e1 20.e:b7 Te8 21.Ne4 Tf8 22.Db5 și negrul a cedat.

92.APĂRAREA SICILIANĂ

Gudju (România) — Richter (Germania)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.C:c6 b:c6 7.Nd3 g6 8.0-0 Ng7 9.Df3 0-0 10.e5 d:e5 11.D:e6 Tb8 12.Td1 Nb7 13.Da4 Cd5 14.D:a7 C:c3 15.b:c3 Dd5 16.f3 e4 17.f:e4 De6 18.Tb1 f5 19.Nf4 e5 20.Ne3 f:e4 21.Nf1 Rh8 22.Tb6 D:c3 23.Tb3 De8 24.Tdb1 Ta8 25.D:b7 T:a2 26.D:e8 T:e8 27.c4 și negrul a cedat.

94.DESCHIDEREA PIONULUI DAMEI

Taubman (România) — Krogius (Finlanda)

1.d4 Cf6 2.Cf3 b6 3.g3 Nb7 4.Ng2 e6 5.0-0 Ne7 6.Cd2 0-0 7.c4 d6 8.Dc2 Cbd7 9.e4 e5 10.d5 a5 11.Ch4 Ce5 12.Te1 Ne8

13.Cf5 N:f5 14.e:f5 Dd7 15.Cb3 Ca6 16.Nd2 Cb4 17.N:b4 a:b4 18.h3 Ta7 19.g4 Da4? (19...Tfa8 20.Cc1) **20.De2 Cd7 21.Cd4! c:d4 22.D:e7 Ce5 23.b3 Dd7? 24.T:e5!** și negrul a cedat.

94. GAMBITUL DAMEI

Alehin (Franța) — Baratz (România)

Prima întîlnire a unui jucător român cu Alehin în cadrul Olimpiadelor. Baratz era sculptor și în momentul în care s-a jucat partida lucra la un bust al marelui campion mondial. Baratz a pierdut, dar urmărind partida, cu notele publicate la acea epocă în „Deutsche Schachzeitung", „Deutsche Schachblätter" și „Italia Scacchistica", vom vedea că jucătorul român a trecut pe lîngă o mare victorie.

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4.Ng5 c6 5.Cbd2 Cbd7 6.e3 Da5 7.c:d5 e:d5 8.Nd3 Ce4 9.0-0 C:g5 10.C:g5 h6 11.Cgf3 Ne7 12.De2 Cf6 13.Ce5 Db6 14.Tb1 0-0 15.b4 a5! 16.b:a5 D:a5 17.Tb2 Da3 18.Cb1 Da5 19.Tfc1 Nd6 20.f4 Dd8 21.Tbc2 De7 22.Cc3 Ta5 23.Df3 Ne6 24.g4!? (Sacrificiu sau calcul greșit. din cauza lipsei de timp ? Cu greu s-ar putea spune dacă ideea aceasta este corectă sau nu. Alehin n-ar fi făcut niciodată o mutare asemănătoare împotriva lui Capablanca; sacrificiul pionului nu poate fi compensat prin deschiderea coloanei „g", pentru că negrul are pe acest flanc suficiente forțe de apărare. Probabil este vorba de arsenalul psihologic al campionului mondial și rezultatul partidei demonstrează că Alehin a avut încă o dată dreptate !) **26...N:g4! 25.C:g4 C:g4 26.Te2** (26.D:g4 ? D:e3+) **26...Cf6 27.Rh1 Nb4!** (Expresia feței lui Alehin cînd examina această poziție nu părea prea fericită. Dar trebuie să credem că tocmai această expresie plină de griji îl interesa pe sculptorul Baratz mai mult decît toată partida !) **28.Tg2 N:c3 29.T:c3 Ce4 30.N:e4 d:e4** (După 30...D:e4 31.D:e4 d:e4, albul ar fi trebuit să lupte pentru remiză. Adversarul său vrea însă să cîștige) **31.Dh3 f5 32.Tc1 De6??** (Această mutare nu se poate explica decît prin criza de timp. După 32...Rh8 33.Tcg1 Tf7, negrul ar fi putut respinge atacul albului și ar fi păstrat șanse de cîștig, datorită pionului în plus) **33.Tcg1 Tf7 34.Tg6 Tf6 35.T:g7+ Rf8 36.Dh4!** și negrul a cedat. Se amenință 37.Tg8+ Re7 38.T1g7+ Rd6 39.Td8+, cu mat imediat.

Trebuie să fi fost într-adevăr cu totul dureros pentru jucătorul român să piardă în fața campionului lumii, după ce avusese șanse frumoase de victorie !

* Această Olimpiadă a lansat nume ca Eliskases (17 ani), Flohr (21 de ani), Noteboom (20 de ani). Primii doi au ajuns mari maeștri, dintre cei mai puternici, în timp ce Noteboom s-a stins din viață la vîrsta de numai 22 de ani.

* Una dintre cele mai populare figuri ale Olimpiadei a fost indianul Sultan-Khan, din echipa Angliei. Se spune că doar cu un an înainte, Sultan-Khan, în vîrstă de 25 de ani, venise în Europa cu stăpînul său, un maharadjah indian. Foarte curînd a luat parte la campionatul Angliei, pe care l-a cîștigat strălucit, obținînd dreptul de a fi inclus în echipa olimpică.

* Maroczy, în partida cu norvegianul Olsen, a lăsat dama în priză! Se mai întîmplă și la . . . case mari!

* La această Olimpiadă s-au jucat 612 partide.

* Concomitent cu a treia Olimpiadă a avut loc și al doilea campionat mondial feminin, cîștigat, după cum era de așteptat, de Vera Mencik, cu $6^1/_2$ puncte din 8 posibile.

* Cea mai scurtă partidă a fost aceea dintre Yates (Anglia) și Marin (Spania). *Apărarea franceză :* **1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Ne7 5.e5 Ce4 6.N:e7 D:e7 7.Dg4 0-0 8.Nd3! C:c3 9.b:c3 c5 10.Cf3 c4?? 11.N:h7+** și negrul a cedat.

* Maestrul de șah maghiar Vajda îl căuta grăbit într-una din zile pe unul dintre organizatorii principali, al cărui nume era Post. S-a adresat unui tînăr, întrebîndu-l : „Wo ist Post?" (unde este Post?). Tînărul i-a făcut semn să-l urmeze. Au ieșit în stradă și ajungînd la colț, i-a arătat foarte amabil cu mîna : „Post ist dort" (Poșta este acolo).

OLIMPIADA a IV-a — PRAGA, iulie 1931

La Congresul FIDE, ţinut în 1931, la Hamburg, au fost prezentate două propuneri privind organizarea următoarei ediţii a Olimpiadelor şahiste. Ungaria, posesoare a două titluri de Campioană a naţiunilor, insista să i se acorde acest drept, cerere care, dealtfel, părea îndreptăţită. Dar a intervenit o ofertă mai convingătoare, aceea a Cehoslovaciei, ţară a cărei Federaţie de şah îşi sărbătorea tocmai în acel an, 1931, 50 de ani de la înfiinţare. Discuţiile în jurul celor două oferte s-au încheiat cu un călduros „Na shledanou v Praze !" (La revedere, la Praga !).

Cinstei ce i s-a făcut prin încredinţarea organizării ediţiei a IV-a a Olimpiadei, Federaţia de şah din Cehoslovacia i-a răspuns cu eforturi titanice şi entuziaste, pregătind totul pentru reuşita desăvîrşită a evenimentului, pînă în cele mai mici amănunte. Directorul de onoare al competiţiei a fost însuşi preşedintele ţării, Thomas Garrigue Masaryk, om politic, filosof şi sociolog de înalt prestigiu. Rundele s-au desfăşurat în saloanele celebrei cafenele din Praga „La Novak", cu o capacitate de 800 de locuri. Au participat 19 echipe. Şi de această dată, fiecare ţară şi-a trimis echipa reprezentativă formată din tot ce avea mai valoros. De aceea, la Praga au putut fi văzute aproape toate celebrităţile timpului : Alehin, Bogoliubov (a jucat pentru prima şi ultima dată la Olimpiadă), Grünfeld, Rubinstein, Tartakover, Kashdan, Marshall, Vidmar, Sultan-Khan. Dintre marile personalităţi şahiste ale acelei epoci au lipsit doar Euwe şi Maroczy.

Dacă Olimpiadei nu i-a lipsit nimic pentru a fi o adevărată mare sărbătoare şahistă, în schimb, regulamentul de disputare a jocurilor a fost dintre cele mai grele, mai ales în prima săptămînă, cînd s-au jucat cîte două runde într-o zi, ceea ce a presupus

o solicitare extrem de severă, oboseala acuzată de mulţi dintre participanţi punîndu-şi amprenta pe calitatea partidelor.

Au participat echipele : *S.U.A.* : Kashdan, Marshall, Dake Horowitz, H. Steiner ; *Polonia :* Rubinstein, Tartakover, Przepiorka, Makarczyk, Frydman ; *Cehoslovacia :* Flohr, Gilg, Rejfir, Opocensky, Skalicka ; *Iugoslavia :* Vidmar, Asztalos, Kostici, Pirc, Kőnig ; *Germania :* Bogoliubov, Ahues, Wagner, Richter, Helling ; *Letonia :* Mattison, Apscheneek, Petrov, Feigin, Hasenfuss ; *Suedia :* Stahlberg, Stoltz, Berndtsson, Lundin ; *Austria :* Grünfeld, Spielmann, Kmoch, Becker, Lokvenc ; *Anglia :* Sultan-Khan, Yates, Thomas, Winter, Wahltuch : *Ungaria :* A. Steiner, L. Steiner, Vajda, Havasi, Sterk ; *Olanda :* Weenink, Noteboom, v. d. Bosch, Addicks, v. Doesburgh ; *Elveţia :* Johner, Naegeli, Zimmermann, Rivier, Michel ; *Lituania :* Mikenas, Scheiberg, Vistaneţkis, Abramavicius, Luckis ; *Franţa :* Alehin, Gromer, Kahn, Betbeder, Duchamp ; *România :* Erdely, Balogh, Baratz, Gudju, Wechsler ; *Italia :* Rosselli, Monticelli, Romi, Hellmann ; *Danemarca :* Andersen, Crunsberg, Ruben, Lie, O. Larsen ; *Norvegia :* Christoffersen, Hansen, Halvorsen, Hovind, Gulbrandsen ; *Spania :* Golmayo, Vilardebo, Soler, Marin, Sanz.

Dacă la Olimpiada precedentă soarta primului loc a fost tranşată încă în prima rundă, de această dată emoţiile şi tensiunea s-au prelungit pînă la ultima, cînd a avut loc „derby"-ul Olimpiadei, întîlnirea dintre Polonia, deţinătoarea titlului de campioană mondială şi puternica reprezentativă a S.U.A., adevărat şalenger la titlu. Înaintea ultimei runde situaţia se prezenta astfel : S.U.A. 46 de puncte, Polonia 45, Iugoslavia $44^1/_2$, Cehoslovacia 44 şi Austria $43^1/_2$. Ultima rundă a fost, de fapt, aceea care a hotărît soarta tuturor medaliilor, deoarece tot atunci s-au întîlnit şi echipele Cehoslovaciei şi Austriei, în lupta pentru medalia de bronz. În cazul victoriei, minimale chiar, datorită rezultatului din meciul direct polonezii ar fi dus „Cupa Hamilton-Russel" înapoi la Varşovia. După cinci ore de joc scorul era de $1^1/_2$—$^1/_2$ pentru Polonia. Rubinstein cîştigase la Kashdan, iar Tartakover remizase cu Marshall. La întrerupere, partida Horowitz-Przepiorka era apreciată ca egală, iar Makarczyk avea un oarecare avantaj la Steiner. Se părea că soarta primului loc este decisă. Dar nu aduce anul ce aduce uneori... analizele de acasă. Przepiorka a comis o serie de greşeli, după care a pierdut, iar Steiner a reuşit să salveze partida. Astfel încheiat meciul decisiv (cu scorul de 2—2), „Cupa Hamilton-Russel", pentru prima dată în istoria

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	Total
1 S.U.A.	●	2	3½	1½	2	1½	2½	1½	2½	2½	2½	2	3	3	3½	3½	4	4	3	48
2 Polonia	2	●	2½	2	3	1½	2	2	1½	3½	2½	2	3	3½	3	4	2½	4	2½	47
3 Cehoslovacia	½	1½	●	2½	1½	2½	2	2½	1½	3	2½	3	2½	2½	3½	3½	4	3½	4	46½
4 Iugoslavia	2½	2	1½	●	1	1½	2	2½	3½	2½	1½	2½	2½	3½	3	3	3½	3½	4	46
5 Germania	2	1	2½	3	●	2½	2	1½	½	2½	2½	3	2½	3	3	3	4	3½	3½	45½
6 Letonia	2½	2½	1½	2½	1½	●	2	2½	1½	1	3	2½	3	3	2½	2½	4	3½	4	45½
7 Suedia	1½	2	2	2	2	2	●	1	2	2½	3	4	3	2	3½	3	3½	3	3½	45½
8 Austria	2½	2	1½	1½	2½	1½	3	●	2½	1½	2½	2½	3	2½	4	3½	3	2½	3	45
9 Anglia	1½	2½	2½	½	3½	2½	2	1½	●	2½	2½	3	1½	1½	3	3	3½	3½	3½	44
10 Ungaria	1½	½	1	1½	1½	3	1½	2½	1½	●	1½	3	2	3	3	2½	3½	3½	3	39½
11 Olanda	1½	1½	1½	2½	1½	1	1	1½	1½	2½	●	0	3½	2	2	2½	3	2	4	35
12 Elveția	2	2	1	1½	1	1½	0	1½	1	1	4	●	3	2½	1	2½	2½	3	3	34
13 Lituania	1	1	1½	1½	1½	1	1	1	2½	2	½	1	●	2	1	3	3	3	3	30½
14 Franța	1	½	1½	½	1	1	2	1½	2½	1	2	1½	2	●	1½	1½	3	3	2½	29½
15 România	½	1	½	1	1	1½	½	0	1	1	2	3	3	2½	●	3	1½	2	3	28
16 Italia	½	0	½	1	1	1½	1	½	1	1½	1½	1½	1	2½	1	●	2½	3½	2	24
17 Danemarca	0	1½	0	½	0	0	½	1	½	½	1	1½	1	1	2½	1½	●	3½	3	19½
18 Norvegia	0	0	½	½	½	½	1	1½	½	½	2	1	1	1	2	½	½	●	2	15½
19 Spania	1	1½	0	0	½	0	½	1	½	1	0	1	1	1½	1	2	1	2	●	15½

sa, a traversat oceanul. Meciul dintre Cehoslovacia și Austria s-a terminat cu victoria șahiștilor cehi, clasați pe locul al III-lea. Interesant este amănuntul că în cazul în care Opocensky ar fi cîștigat partida întreruptă cu Kmoch, Cehoslovacia ar fi obținut medalia de argint, datorită numărului mai mare de victorii. De aceea, această partidă s-a prelungit pînă la epuizarea tuturor posibilităților de pe tablă, terminîndu-se doar cu cîteva minute înainte de festivitatea de închidere a Olimpiadei.

La această ediție, reprezentativa țării noastre s-a clasat pe locul al XV-lea, mai slab decît la ediția precedentă, dar înaintea unor echipe cu renume pe plan internațional, cum erau pe atunci Italia și Danemarca. Cu excepția lui Baratz, maeștrii români nu au reușit să obțină rezultate individuale prea fericite : Erdely 5 puncte din 16 partide (31,2%), Balogh $5^1/_2$ din 15 (36,7%), Baratz $10^1/_2$ din 17 (61,8%), Gudju 4 din 13 (30,8%), Wechsler 3 din 11 (27,3%).

Impresionează însă rezultatele individuale ale componenților celor trei echipe medaliate : S.U.A. : Kashdan +8 −1 =8 Marshall +7 −3 =6, Dake +5 −2 =7, Horowitz +6 −1 =6, H. Steiner +7 −2 =3 ; *Polonia :* Rubinstein +6 −3 =7, Tartakover +10 −1 =7, Przepiorka +8 −3 =8, Makarczyk +5 −1 =6, Frydman +4 −1 =4 ; *Cehoslovacia* : Flohr +8 −4 =6, Gilg +2 −3 =6, Rejfir +7 −1 =8, Opocensky +7 −2 =4, Skalicka +9 −2 =3.

Pentru prima dată jucătorii au fost fixați în echipele lor într-o ordine numerică determinată de la început, astfel încît nu mai puteau fi schimbați între ei, modificarea echipei putînd surveni numai prin introducerea rezervelor la ultimele mese. În consecință, tot pentru prima dată s-a putut alcătui un clasament al celor mai bune rezultate pe mese : *masa 1 :* Alehin $13^1/_2$ din 18 (75%) ; *masa a 2-a :* Tartakover și Stoltz cîte $13^1/_2$ din 18 (75%) ; *masa a 3-a :* Petrov $11^1/_2$ din 16 (71,9%) ; *masa a 4-a :* Becker $10^1/_2$ din 14 (75%) ; *rezerve :* Skalicka $10^1/_2$ din 14 (75%).

Campionul lumii comentează !

95. APĂRAREA SLAVĂ

Alehin	Weenink
(Franța)	(Olanda)

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cf3 Cf6 4.e3 Nf5 (După cum a arătat primul meu meci cu Euwe, această mutare este probabil suficientă pentru egalarea jocului și de aceea, pentru alb era mai

bine să continue cu 4.Cc3 decît cu 4.e3) **5.c:d5 N:b1** (Schimbul nebunului abia dezvoltat este cu totul inoportun. E ciudat că această mutare a fost recomandată cu căldură de un mare cunoscător al deschiderilor, Tarrasch, deşi neajunsurile schimbului — cedarea centrului şi avantajul perechii de nebuni — sînt evidente. Destul de bună este continuarea simplă 5...c:d5 6.Db3 Dc7) **6.T:b1 D:d5 7.a3** (De asemenea, tentant era sacrificiul de pion: 7.Dc2 D:a2—7...e6 8.b4 ! — 8.Nc4 Da5+ 9.Nd2 Dc7 10.e4. Ce rost are însă riscul, cînd o continuare simplă garantează albului un avantaj poziţional indiscutabil ?) **7...e6 8.Dc2 Ne7** (Greşit era 8...c5, din cauza 9.b4 !) **9.Nd3 h6** (Mutarea directă 9...0—0 ar fi fost respinsă prin 10.e4, urmată de 11.e5) **10.e4 Dd8 11.0-0 Cbd7 12.b4**! (Împiedică pentru multă vreme mutarea c6-c5) **12...0-0 13.De2 Te8** (Negrul pregăteşte apărarea Cd7-f8, în eventualitatea în care albul ar juca 14.e5 şi apoi De4) **14.Tb3**! (Deşi acest turn nu va face nici o mişcare, el va juca un rol important în atacul care se pregăteşte. Mutarea din partidă are şi un alt scop — eliberarea cîmpului b1 pentru nebun) **14...Dc7 15.Nb1 Ch7** (Această mutare determină pe alb să clarifice în sfîrşit situaţia în centru, deoarece de acum încolo negrul nu va avea timp să-şi aducă calul la d5. Dar şi demonstraţia de pe flancul damei prin 15...a5 s-ar fi terminat în favoarea albului prin 16.Dc2—cu ameninţarea e4-e5—16...Cf8 17.b5) **16.e5 f5** (Negrul preferă să efectueze imediat această înaintare, inevitabilă mai devreme sau mai tîrziu, deoarece dacă de exemplu : 16...Chf8, albul ar fi putut-o împiedica prin 17.g4 ! Schimbul următor, deşi oferă temporar o oarecare libertate figurilor negre, slăbeşte pionul e6 şi, în general, cîmpurile albe din lagărul negrului) **17.e:f6 N:f6 18.De4** (Cu această mutare şi cu următoarele două, dama este adusă, fără pierdere de timp, într-o foarte puternică poziţie de atac) **18...Chf8 19.Dg4** (Ameninţă, desigur, 20.N:h6) **19...Rh8 20.Dh5 Ch7** (Albul ameninţa să joace 21.N:h6 ! g:h6 22.D:h6+ Rg8 23.Cg5 cu cîştig rapid) **21.Te1** (Albul aduce în joc singura lui figură inactivă şi, în acelaşi timp, împiedică mutarea 21...e5, din cauza răspunsului posibil 22.Nf4 !) **21...Tad8** (O astfel de „dezvoltare" este de prea puţin folos, dar poziţia negrului rămîne oricum fără speranţă. (Vezi diagrama)

22.g4! (Prin înaintarea sa pionul ameninţă să arunce în aer reşedinţa regelui negru şi negrul nu poate împiedica acest lucru) **22...Dd6** (Negrul speră să pareze mutarea 23.g5 prin 23...Dd5, însă albul are în rezervă o importantă mutare intermediară) **23.Ng6**! **Tf8 24.g5 N:d4** (Nu există alegere) **25.g:h6**

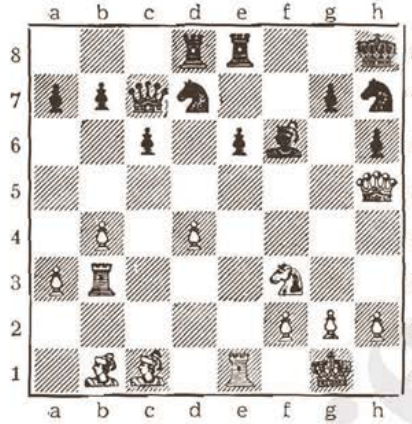

Cdf6 (Albul amenință mat în trei mutări) **26.h:g7+ R:g7 27.Dh6+ Rh8** (Sau 27...Rg8 28.C:d4 D:d4 29.Tg3) **28.C:d4 D:d4 29.Nb2**! și negrul cedează. Dacă acum 29...Dd7 (singura apărare), atunci 30.Td3 ! Dg7 31.N:f6 ! cu mat în trei mutări.

96.INDIANA DAMEI

Alehin (Franța) — Andersen (Danemarca)

1.d4 Cf6 2.e4 b6 3.Cc3 Nb7 4.Dc2 e6? 5.e4 Nb4 6.f3 0-0 7.Nd3 h6 8.Cge2 d5 9.c:d5 e:d5 10.e5 Cfd7 11.0-0 c5 12.a3 N:c3 13.b:c3 Ce6 14.Ne3 c:d4 15.c:d4 Tc8 16.Dd2 Ca5 (Vezi diagrama)

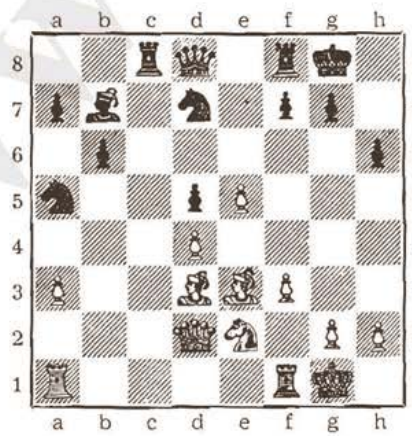

17.N:h6!! Cb3 18.Df4 Te6 19.Ng5 f6 20.e:f6 C:a1 21.Nh7+ Rh8 22.Dh4 C:f6 22.Cf4! și negrul a cedat.

97.DESCHIDEREA CELOR TREI CAI

Mattison (Letonia) — Alehin (Franța)

1.e4 e5 2.Cc3 Cf6 3.Cf3 d6 4.d4 Nd7 5.Nc4 e:d4 6.C:d4 Ce6 7.0-0 Ne7 8.Cf5 N:f5 9.e:f5 0-0? 10. g4 Cd7 11.f4 Cb6 12.Nd3 f6 13.a3 d5 14.h4 Cd4! 15.Ne3 c5 16.N:d4 c:d4 17.Ce2 Cc4! 18.N:c4 d:c4 19.D:d4 D:d4 20.C:d4 Nc5 21.Tad1 Tad8 22.e3 Td5 23.Rf2 Tfd8 24.Re3 h5 25.Re4 h:g4 26.Tg1 T5d7 27.T:g4 Te7+ 28.Rf3 b5 29.Tg2 Td5 30.Tgd2 Rf7 31.h5 N:d4 32.T:d4 T:f5 33.Td5 Tee5 34.Td7+ Te7 35.T1d5 T:d5 36.T:d5 a6 37.Td6 Te6? 38.T:e6 R:e6 39.Re4 Rd6 40.Rf5 Re7 41.Rg6 Rf8 42.f5 și negrul cedează.

98.GAMBITUL DAMEI

Kashdan (S.U.A.) — *Rubinstein* (Polonia)

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.e4 e6 4.Cc3 Cbd7 5.Ng5 Ne7 6.e3 0-0 7.Dc2 h6 8.Nf4 c5 9.c:d5 e:d4! 10.e:d4 C:d5 11.C:d5 e:d5 12.a3 Te8 13.Ne2 Cf6 14.Nc7 Nf5! 15.D:f5 D:c7 16.0-0 Db6 17.Tab1 Tac8 18.Dd3 a6 19.Ch4? Cc4! 20.Cf5 Nf6 21.Tfd1 Tc4 22.Df3 Tcc8? 23.Dg4! Rf8 24.Nf3 (Vezi diagrama)

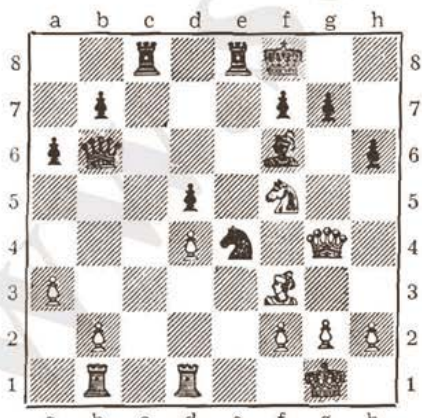

24...g6! 25.Ce3 (25.C:h6 Tc7!) **25...N:d4 26.C:d5 N:f2+ 27.Rf1?** (21.Rh1 De6 22.D:e6) **27...Db5+ 28.Ne2 De6 29.g3**

(29.Nf3 h5! 30.Df4 g5 31.Df5 Dc4 32.Ne2 Cg3+ 33.R:f2 T:e2+ 34.Rg3 Dh4+ 35.Rf3 Df2) **29...Na7 30.Df4 Rg7 31.Tbe1 De6 32.Ng4 T:c1 33.N:e6 T:d1+ 34.Re2 Td2+** și albul cedează.

99.GAMBITUL DAMEI

Mikenas (Lituania) — Yates (Anglia)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4.Ng5 Cbd7 5.e3 c6 6.Cf3 Da5 7.c:d5 C:d5 (7...e:d5 8.Nd3 Ce4 9.0-0! C:c3 10.b:c3 D:c3 11.e4!) **8.Dd2 Nb4 9.Tc1 c5 10.e4 C5f6 11.N:f6** (11.Nd3) **11...C:f6 12.Nd3 c:d4 13.C:d4 0-0 14.a3 Ne7** (14...N:c3 15.D:c3 D:c3 16.T:c3) **15.b4! Dh5 16.0-0 Td8 17.Cf3 Nd7 18.De2 a5 19.e5! Cd5** (19...Ce8) **20.C:d5 e:d5 21.Tc7! Nf8 22.De3! a:b4 23.a:b4 N:b4 24.T:b7 Nf8** (24...Tab8 25.Db6!) **25.Cd4 Ne5 26.Tc1 Tac8** (26...N:d4) **27.T:d7! T:d7 28.Cb3!** (28.Nf5 Tdc7 29.N:c8 N:d4) **28...d4 29.De4** (29.Df3! D:f3 30.g:f3 Tdc7 31.Na6!) **29...g6** (29...Nf8!) 30.T:c8 Dd1+! 31.Nf1 D:b3) **30.T:c5 Tb8 31.e6! Dd1+ 32.Nf1 f:e6 33.D:e6+ Rg7** (33...Tf7 34.Tc7 D:b3 35.Tc8+! Rg7 36.De5+) **34.D:d7+** și negrul cedează.

100.INDIANA REGELUI

Sultan-Khan (Anglia) — Flohr (Cehoslovacia)

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 3.c4 Ng7 4.Cc3 d6 5.e4 0-0 6.Ne3 Cbd7? 7.Cd2! e5 8.d5 Ce8 9.Ne2 (9.g4!) **9...f5 10.f3** (10.e:f5 g:f5 11.f4) **10...f4?** (10...Nf6!) **11.Nf2 a5 12.a3 Cef6 13.b4 b6?**

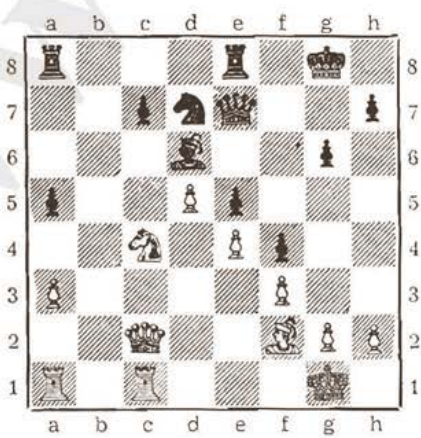

14.Ca4 Te8 (14...Tf7) **15.c5! b:c5 16.b:c5 C:c5 17.C:c5 d:c5 18.N:c5 Cd7 19.Nf2 Na6 20.N:a6 T:a6 21.De2 Ta8 22.0-0 Nf8 23.Tfc1 Nd6 24.Ce4 De7** (Vezi diagrama)

25.C:d6! e:d6 26.Tab1 Cf8 (26...Tec8 27.D:c8 T:c8 28.T:c8+ Rf7 29.Tb7) **27.De6 Tab8 28.Tb6! T:b6 29.D:b6 Dd7 30.Te6 Te8 31.Ne1!** și negrul cedează.

101.GAMBITUL DAMEI

König (Iugoslavia) — Lundin (Suedia)

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.c4 e6 4.Ng5 Ne7 5.Ce3 Cbd7 6.e3 0-0 7.Tc1 c6 8.Nd3 d:c4 9.N:c4 b5 10.Nd3 a6 11.a4 Nb7 12.0-0 Db6 13.Ce4 Tfc8 14.De2 h6 15.N:f6 C:f6 16.Ce5 Tac8 17.C:f6+ g:f6 (17...N:f6 18.N:h7+ vezi diagrama)

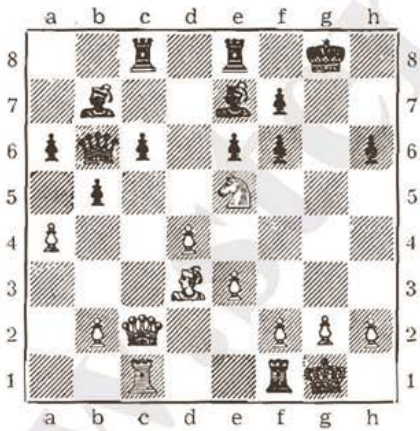

18.Ng6! f:e5 19.N:f7+! R:f7 20.Dh7+ Rf8 21.f4 Ted8 22.f5 e:f5 23.T:f5+ Re8 24.T:e5 De7 25.Tf1 D:e5 (25...Dd6 26.Tf7 Tc7 27.Dg8+ Rd7 28.Dg4+ Re8 29.Tg7) **26.d:e5 Rd7 27.e6+ Rd6 28.Td1+ R:e6 29.De4+ Rf7 30.Df5+ Rg7 31.Td7! T:d7 32.D:d7 Tf8 33.D:b7 Tf7 34.D:c6 b:a4 35.D:a4 Nc5 36.Dg4+ Rh8 37.De8+ Nf8 38.D:a6** și negrul cedează.

102.GAMBITUL DAMEI

Spielmann (Austria) — *L. Steiner* (Ungaria)

1.d4 d5 2.e4 e6 3.Cf3 Cf6 4.Cc3 e6 5.Ng5 Cbd7 6.a3 Ne7 7.e3 0-0 8.De2 Te8 9.Td1 b6 10.Nd3 Nb7 11.c:d5 e:d5 12.0-0

h6 13.Nf4 Ch5 14.Ne5 (Ng3) **14...c5 15.De2?** (15.e4! C:e5 16.C:e5 c:d4 17.C:d5 Tc8!) **15...c4! 16.Nb1 Chf6 17.Ng3 a6 18.Ce5 b5 19.f4 Db6 20.Df3 Tad8 21.Nh4 a5 22.g4 b4 23.a:b4 a:b4 24.Ce2 Ce4! 25.N:e7 T:e7 26.N:e4 d:e4 27.Dg2 Nd5 28.Tc1 Te8 29.C:d7? T:d7 30.f5** (Vezi diagrama)

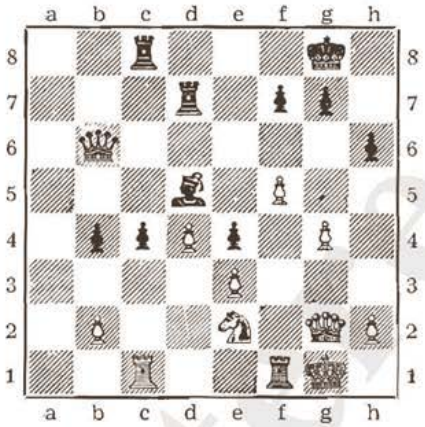

30...c3! 31.b:c3 b3 32.Cf4 Nc4 33.Tf2 Ta7 34.Tb2 (34.D:e4 b2 35.Tb1 Ta1 36.Rg2 T:b1 37.D:b1 Tb8 şi 38...Na2!) **34...Ta2 35.Teb1 T:b2 36.T:b2 Da5 37.D:e4** (37.Dd2 Da1+ şi Tc8-a8-a2) **37...D:c3 38.Tb1 b2 39.Ch5 Dc1+ 40.Rf2 Nd5!** şi albul a cedat. La 41.De5 Dd2+ 42.Rg3 Dg2+ 43.Rh4 Df2+ 44.Dg3 Tc2, cu cîştig evident.

103.PARTIDA SPANIOLĂ

Becker (Austria) — Havasi (Ungaria)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 b5 6.Nb3 C:e4 7.Nd5 Cf6 8.N:c6 d:c6 9.C:e5 Dd6 10.d4 c5? 11.Te1 Ne6 12.Cc3! c:d4 13.Df3 Td8 14.Ng5! Ne7 15.Tad1 c5 16.Cc6 0-0 17.Ce4! De7 18.C:e7+ D:e7 19.C:f6+ Rh8 20.C:h7 şi negrul cedează.

104.PARTIDA SPANIOLĂ

Balogh (România) — Gromer (Franţa)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.0-0 Nd7 6.c3 g6 7.d3 Ng7 8.Ng5 Cf6? 9.h3 De7 10.Cbd2 h6 11.Ne3 g5 12.Ch2

0-0-0? 13.b4 Tdg8 14.b5 a:b5 15.N:b5 g4 16.h:g4 h5 17.g5! Cg4 18.C:g4 h:g4 19.Da4! Nf8 20.Tfb1 g3? 21.Da8+ Cb8 (Vezi diagrama)

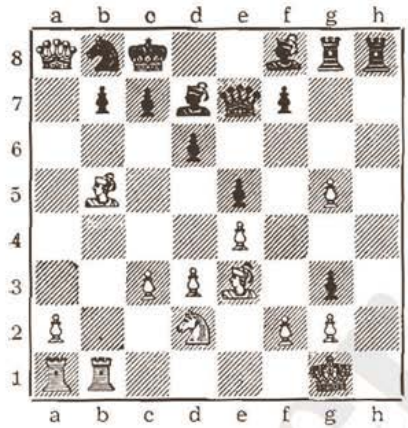

22.D:b7+! R:b7 23.N:d7+ și negrul cedează. La 23...Ra8 24.T:b8+; 23...Ra6 24.Nc8+ Ra5 25.Cc4+ Ra4 26.Tb4 mat.

105.APĂRAREA FRANCEZĂ

Gudju (România) — Betbeder (Franța)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Ce3 Cf6 4.Ng5 d:e4 5.C:e4 Ne7 6.N:f6 N:f6 7.Cf3 Cd7 8.e3 b6 9.Nd3 Nb7 10.De2 (10.De2) **10...De7 11.0-0-0 0-0-0 12.De2 c5 13.Na6! c:d4 14.C:d4 Ce5? 15.Ce6! T:d1+ 16.T:d1 De7 17.Cd6+ D:d6 18.C:a7+ Rb8 19.T:d6 N:a6 20.Cb5 Nd8 21.c4 N:b5 22.c:b5 Ne7 23.Td1 f5 24.g3 e5 25.f3 e4 26.b4 Cd3+ 27.T:d3 e:d3 28.D:d3 Te8 29.Rb1** și negrul cedează.

106.GAMBITUL DAMEI

Baratz (România) — Van den Bosch (Olanda)

1.d4 Cf6 2.Cf3 d5 3.c4 e6 4.Ng5 Ne7 5.e3 Cbd7 6.Cc3 0-0 7.Tc1 Te8 8.Nd3 d:c4 9.N:c4 a6 10.a4 c5 11.0-0 c:d4 12.e:d4 h6 13.Nh4 Cb6 14.Na2 Ch5? 15.Ce5! N:h4 16.D:h5 Tf8 17.a5 Cd5 18.C:d5 e:d5 19.C:f7! (19.Cd7. Vezi diagrama)

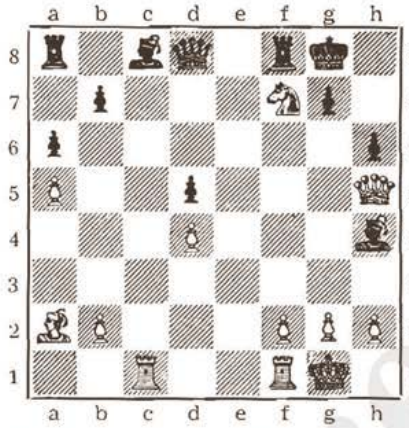

19...Ng4 20.C:h6+ și negrul cedează.

* * *

* În același timp cu disputarea celei de a IV-a Olimpiade, a avut loc și al III-lea campionat mondial individual feminin, cîștigat încă o dată de Vera Mencik, cu un rezultat aproape inegalabil : 8 puncte din 8 posibile !

* La toate Olimpiadele la care a participat, Alehin a avut cel mai bun rezultat individual, ceea ce l-a determinat pe maestrul iugoslav Vukovici să declare, pe jumătate în glumă, pe jumătate în serios : „Franța ar fi putut să iasă campioană mondială, dacă Alehin ar fi jucat la toate mesele simultan".

* Se spune că succesul echipei americane s-ar fi datorat curajului Federației S.U.A. de a include în echipă jucători tineri, care au putut face față mai ușor efortului prelungit al maratonului olimpic.

* Pe fișele de concurs ale Olimpiadei pragheze au fost înscrise 684 de partide.

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei este aceea dintre Horowitz (S.U.A.) și Gudju (România), în care negrul a căzut victimă unei grave erori. Iat-o : Apărarea Caro-Kann: **1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4 4.C:e4 Nf5 5.Cg3 Ng6 6.h4 h5 7.Cf3 e6 8.Ce5 Nh7 9.Nc4 Cd7 10.De2 Cgf6??** (Tipic pentru ceea ce se numește „orbire șahistă") **11.C:f7! Nb4+ 12.c3** și negrul a cedat.

* Tartakoverisme : „În fiecare eroare se ascunde ceva exact". „De obicei cine face prima greșeală, o face și pe a doua". „O mutare greșită poate s-o facă numai un jucător puternic". „Combinația este posibilitatea imposibilă". „Strategia cere

luptă; tactica... doar să cîştige partida". „Cîte mutări calculezi înainte? — Două! Dar două mutări bune!"

* În partida Mikenas—Kashdan, după mutarea a 18-a a negrului — **Rh7?** s-a ajuns la poziţia din diagramă.

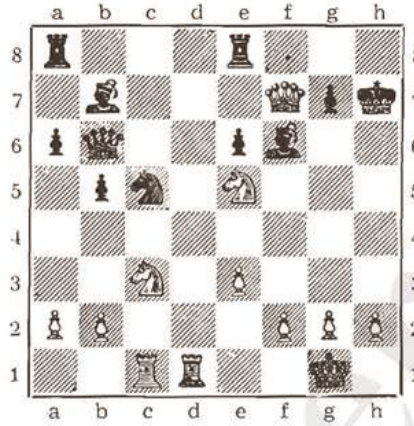

După îndelungă gîndire albul a acceptat remiza, convins că nu mai are altceva decît şah etern. Mikenas nu observase că mutarea corectă de salvare a negrului ar fi fost 18...Rh8. După **18...Rh7**, cum s-a jucat în partidă, negrul este pierdut, după cum fusese demonstrat cu 15 ani înaintea acestei Olimpiade, în partida Janovski—Chajes, New York, 1916: 19.Cd7! C:d7 20.T:d7 Nc6 21.Ce4!! N:b2 22.Cg5+ Rh6 23.g4! g6 24.h4, cu mat imparabil. Desigur, o scăpare din vedere ca aceea a lui Mikenas i se poate întîmpla oricărui mare jucător; curios este însă faptul că nici unul dintre cei doi adversari nu cunoştea partida citată!

* Într-una din dimineţi, la micul dejun, pe lîngă masa jucătorului polonez Makarczyk a trecut şahistul german Wagner, care i s-a adresat cu amabilitate: „Mahlzeit" (poftă bună). Necunoscînd limba germană şi închipuindu-şi că acesta i s-a prezentat, şahistul polonez i-a răspuns senin, pe acelaşi ton: Makarczyk! Aceeaşi scenă a doua zi şi a treia zi, ceea ce l-a determinat pe Makarczyk să se informeze, în sfîrşit, asupra semnificaţiei expresiei Mahlzeit. Dorind să-şi repare greşelile, în ziua următoare i-a adresat, el întîi, maestrului german Wagner, un politicos „Mahlzeit". Nu mică i-a fost însă surprinderea, cînd germanul i-a răspuns, prompt, cu aceeaşi politeţe: „Makarczyk!"

OLIMPIADA a V-a — FOLKESTONE, iulie 1933

Potrivit angajamentelor luate la Congresul FIDE, la Praga, următoarea Olimpiadă trebuia să aibă loc în Spania. Din motive de ordin financiar, spaniolii au renunţat, astfel că cinstea organizării Olimpiadei din anul 1933 revenise Federaţiei de şah a S.U.A., cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la întemeierea oraşului Chicago. Timpul trecea însă şi din America nu venea nici un fel de veste despre pregătirile în vederea Olimpiadei. Pentru a nu se stinge o frumoasă tradiţie, de-abia începută, Federaţia de şah a Marii Britanii s-a oferit să preia greaua sarcină de a organiza, într-un timp record, cea de a V-a Olimpiadă. Anglia devine astfel prima ţară care avea să găzduiască două ediţii ale Turneului Naţiunilor: Londra, 1927 şi acum Folkestone, în 1933.

Localitate situată pe ţărmul estic al Angliei, la cîteva zeci de kilometri la sud de Dover, Folkestone a reuşit să facă ceea ce părea aproape imposibil. Spre marele regret al unor federaţii, ţări ca Argentina, Spania, Mexic, care intenţionau să participe, nu şi-au trimis reprezentativele, crezînd că va fi imposibil ca Federaţia engleză să poată organiza marea competiţie. Şi totuşi la data anunţată, jocurile au început, în prezenţa a 15 reprezentative naţionale. Au mai lipsit şi alte echipe pe a căror participare se conta: a Iugoslaviei, din motive financiare, a Germaniei, din raţiuni politice (în acest an de tristă amintire, Hitler devenise cancelarul Germaniei, politica sa de fascizare a ţării incluzînd şi mişcarea sportivă).

Dacă din punct de vedere al numărului reprezentativelor naţionale, această ediţie a Olimpiadei şahiste nu reprezintă o mare reuşită, în schimb, din punct de vedere calitativ, succesul a fost deplin. Amatorii de şah i-au văzut din nou la lucru pe Alehin,

Tartakover, Kashdan, Marshall, Opocensky, Flohr, Grünfeld, Maroczy și alții.

Din nou ultima rundă avea să polarizeze atenția generală. Se întîlneau în meci direct echipele S.U.A. și Cehoslovaciei. Americanii aveau 37½ puncte, iar cehii 35 și, indiferent de rezultatul meciului, nu mai puteau pierde locul al doilea. În aceste condiții, pentru reprezentativa cehă era firesc să riște totul pe o carte, încercînd să obțină o victorie cu cel puțin 3½ la ½. Meciul a început foarte bine pentru cehi: Flohr a cîștigat la Kashdan, Opocensky la Simonson iar Rejfir a făcut remiză cu Fine. Soarta Cupei Hamilton Russel urma să fie decisă, așadar, de partida Marshall-Treybal, partidă jucată într-o mare tensiune, cu greșeli de ambele părți, care a dat cîștig de cauză, în cele din urmă, șahistului american. Mult disputatul trofeu însoțește din nou, peste Ocean, pe tenacii săi cuceritori, pentru a se odihni, încă doi ani în S.U.A.

Mare senzație a produs, în runda a doua, înfrîngerea campionului mondial de către Tartakover. Dealtfel, marele Alehin, deși a realizat cel mai bun rezultat la masa întîi, venise la Olimpiadă obosit după un lung șir de turnee. Astfel se explică și remiza pe care a făcut-o cu modestul șahist italian Rosselli, și cele 108 de mutări, care i-au fost necesare ca să-l învingă pe Sultan-Khan.

Dintre surprizele Olimpiadei mai putem cita înfrîngerea marelui maestru maghiar Maroczy de către tînărul lituanian Mikenas și a lui Tartakover de către Sultanbeieff. În meciul Franța-Cehoslovacia, Alehin n-a jucat, dar Flohr, la masa 1, ajuns printre cei mai redutabili mari maeștri ai epocii, n-a scăpat totuși de înfrîngere, fiind întrecut, în mod neașteptat, de Betbeder.

Să nu uităm lista echipelor participante: *Statele Unite ale Americii:* Kashdan, Marshall, Fine, Dake, Simonson; *Cehoslovacia:* Flohr, Treybal, Rejfir, Opocensky, Skalicka; *Suedia:* Stahlberg, Stoltz, Lundin, Berndtsson; *Polonia:* Tartakover, Frydman, Regedzinski, Appel, Makarczyk; *Ungaria:* Maroczy, L. Steiner, Vajda, Havasi, Lilienthal; *Austria:* Grünfeld, Eliskases, Glass, Műller, Igel; *Lituania:* Mikenas, Vaitonis, Vistanetkis, Luckis, Abramavicius; *Franța:* Alehin, Betbeder, Kahn, Duchamp, Voisin; *Letonia:* Apscheneek, Petrov, Feigin, Hasenfuss; *Anglia:* Sultan-Khan, Thomas, Winter, Michell, Alexander; *Italia:* Rosselli, Monticelli, Sacconi, Norcia, Campolongo; *Danemarca:* Andersen, Gemzoe, B. Nielsen, J. Nielsen; *Islanda:* Asgeirsson, Thorwaldsson, Sigurdsson; *Belgia:* Sultan-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Total
1 S.U.A.	●	1½	1½	3	2½	3	4	3	3	3	2½	2	3½	3	3½	39
2 Cehoslovacia	2½	●	3	2½	½	2	2½	1½	2	3	3½	3½	4	3½	3½	37 ½
3 Suedia	2½	1	●	2	2½	1½	2	3½	1½	2½	2½	3½	2½	3½	3	34
4 Polonia	1	1½	2	●	2½	2½	2	2½	2½	2	2	3½	4	2½	3½	34
5 Ungaria	1½	3½	1½	1½	●	2	1½	2½	3½	2	2½	2½	3	3	3½	34
6 Austria	1	2	2½	1½	2	●	2½	2½	3	2½	2	3½	2½	3	3	33 ½
7 Lituania	0	1½	2	2	2½	1½	●	2½	3	2½	2	2½	2	4	2½	30 ½
8 Franța	1	2½	½	1½	1½	1½	1½	●	3	2½	1½	2½	2½	2½	3½	28
9 Letonia	1	2	2½	1½	½	1	1	1	●	2½	3	2½	3	2½	3½	27 ½
10 Anglia	1	1	1½	2	2	1½	1½	1½	1½	●	3	3½	2	1½	3½	27
11 Italia	1½	½	1½	2	1½	2	2	2½	1	1	●	1½	3	1½	3	24 ½
12 Danemarca	2	½	½	½	1½	½	1½	1½	1½	½	2½	●	3	3½	3	22 ½
13 Islanda	½	0	1½	0	1	1½	2	1½	1	2	1	1	●	3	1	17
14 Belgia	1	½	½	1½	1	1	0	1½	1½	2½	2½	½	1	●	2	17
15 Scoția	½	½	1	½	½	1	1½	½	½	½	1	1	3	2	●	14

beieff, Dunkelblum, Engelmann, Devos; *Scoția:* Fairhurst, Page, Mac Isaac, Mackenzie, Combe.

Rezultatele individuale ale componenților primelor trei echipe clasate. S.U.A.: Kashdan +7 −1 =6, Marshall +4 −0 =6, Fine +6 −1 =6, Dake +9 −2 =2, Simonson +2 −2 =2; *Cehoslovacia:* Flohr +6 −2 =6, Treybal +4 −3 =5, Rejfir +4 −1 =7, Opocensky +10 −0 =3, Skalicka +3 −2 =0; *Suedia:* Stahlberg +3 −2 =9, Stoltz +5 −3 =6, Lundin +7 −1 =6, Berndtsson +6 −3 =5.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Alehin 9 ½ din 12 (79,2%); *masa a* 2-*a:* Marshall 7 din 10 (70%); *masa a* 3-*a:* Lundin 10 din 14 (71,4%); *masa a* 4-*a:* Opocensky 11 ½ din 13 (88,5%); *rezerve:* Lilienthal 10 din 13 (76,9%).

Rezultatul final al Olimpiadei este absolut normal. Echipa S.U.A., omogenă, cu toți componenții de forțe aproximativ egale, a acumulat la toate mesele un număr impresionant de puncte. Echipa cehoslovacă a jucat mai bine decît la Praga; remarcabil este în special rezultatul individual înregistrat de Opocensky. Polonia, fără Rubinstein, s-a resimțit în mod evident.

107. PARTIDA SPANIOLĂ

L. Steiner (Ungaria) — *Alehin* (Franța)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.c3 Nd7 6.d4 Cf6 7.De2 Ne7 8.0-0 0-0 9.Nb3 De8 10.Cbd2 Rh8! 11.d:e5 d:e5 12.Cc4 Nc5 13.a4 a5 14.Ng5 Ch5 (14...Cg8 15.Cf:e5 C:e5 16.Dh5 C:c4 17.N:c4 f6! 18.D:e8 Tf:e8 19.Ne3 N:e3 20.f:e3 T:e4 21.Nd5 T:e3 22.N:b7 Tb8 23.Tfd1 Ne8) **15.Ch4 Cf4 16.Df3** (16.N:f4 e:f4 17.Dh5 f5!) **16...f6! 17.N:f4 e:f4 18.Cf5 g6!**

19.Ch6 g5 20.g4 Ne6 21.Cd2 Ce5 22.Dh3 Td8 23.N:e6 D:e6 24.Cb1 Td3 25.Dh5 (Vezi diagrama)

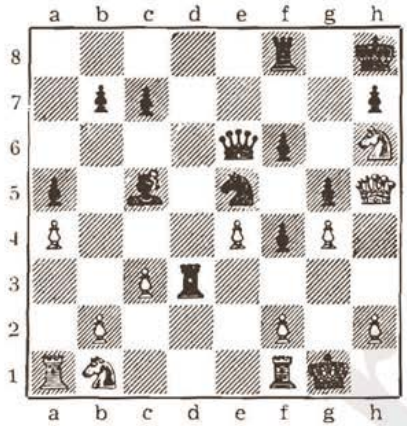

25...Cf3+ și albul a cedat. La 26.Rh1 D:e4 27.Cf7+ T:f7 28.D:f7 Ch4+ 29.f3 D:f3+ și apoi mat imparabil.

108.GAMBITUL DAMEI

Alehin (Franța) — Apscheneek (Letonia)

1.d4 Cf6 2.c4 c6 3.Cf3 d5 4.e3 e6 5.Nd3 a6 6.Cbd2 d:c4 7.C:c4 b5 8.Cce5 h6? 9.a4 Nb7 10.Nd2 Cbd7 11.De2 Te8 12.Ng6!! (Vezi diagrama)

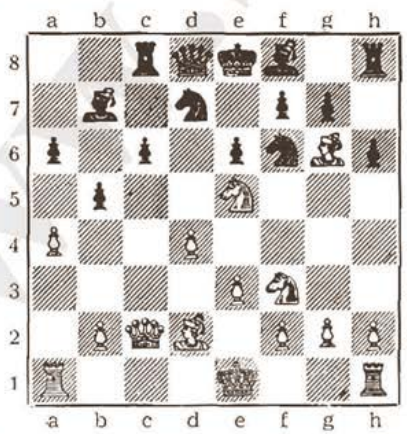

12...C:e5 (12...f:g6 13.D:g6+ Re7 14.Nb4+ c5 15.d:c5 C:e5 16.c6+) **13.C:e5 Te7 14.Na5 f:g6 15.D:g6+ Re7 16.Cf7!**

De8 17.C:h8 Te8 18.Nb4+ c5 19.N:c5+ T:c5 20.d:c5 Ne4 21.D:e8+ R:e8 22.f3 Nd3 23.a:b5 şi negrul a cedat.

109.GAMBITUL DAMEI

Marshall (S.U.A.) — Treybal (Cehoslovacia)

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cf3 Cf6 4.Cc3 Ne7 5.Ng5 0-0 6.e3 Ce4 7.N:e7 D:e7 8.c:d5 C:c3 9.b:c3 e:d5 10.Db3! Td8 11.Nd3 c5 12.Da3 b6 13.0-0 Ce6 14.Nb5 c4 15.D:e7 C:e7 16.Na4 Nf5 17.Tfc1 a6 18.Nc2 b5 19.Cd2 Ne6 20.Tcb1 f5 21.a3 Cg6 22.f4 Tdb8 23.Cf3 Tb7 24.Ce5 C:e5 25.f:e5 Tab8 26.Tb2 a5 27.Tab1 Rf7? (27...g6) **28.Tf1! b4 29.a:b4 a:b4 30.g4!** (30.N:f5 N:f5 31.T:f5+! Re6 32.Tf1 b:c3) **30...Rg8 31.g:f5 Nd7 32.e6 Ne6 33.c:b4 T:b4 34.T:b4 T:b4 35.Ta1 Rf8 36.Ta6 Ne8 37.e4! Tb5** (37...Tb2 38.e:d5 T:c2 39.d6 Tc1+ 40.Rg2 c3 41.Ta8 c2 42.d7 Tg1+ 43.Rh3!) **38.Ta8 Re7 39.T:e8+** şi negrul a cedat.

110.GAMBITUL DAMEI

Alehin (Franţa) — *Tartakover* (Polonia)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4.Ng5 Ne7 5.e3 h6 6.Nh4 0-0 7.Cf3 b6 8.Dc2 Nb7 9.Td1 Cbd7 10.c:d5 e:d5 11.Nd3 Ch5! 12.Ng3 c5 13.Nf5 c4 14.Da4 Cdf6 15.Ce5 g6! 16.Nb1 a6 17.Dc2 b5 18.0-0 b4 19.Ce2 De8 20.Cf4 C:g3 21.h:g3 Nd6 22.Tfe1 Tc8! 23.e4 d:e4 24.C:e4 N:f4 25.g:f4 De6 26.b3 Dg4 27.Dd2 Dh4! 28.De3 Cg4 29.Dg3 D:g3 30.f:g3 f5 31.d5! Tfd8 32.d6 Te5 33.Td4 Nd5 34.Ted1 N:e4 35.T:e4 Ce3! 36.T:e5 C:d1 37.Te6 Cc3 38.Nc2 Ce2+ 39.Rf2 Cd4 40.Te4 T:d6 41.g4 Rg7 42.g:f5 g:f5 43.N:e4! f:e4 44.Re3 Ce6 45.R:e4 Rf6 46.g4 Re6 47.Te5 Rd7 48.g5 h:g5 49.f:g5 Td4+ 50.Re3 Th4! 51.Tf5 Th2 52.g6 T:a2 53.Tg5 Tb2 54.g7 T:b3+ 55.Rf2 Ce7 56.Td5+ Re6 57.Td8 Rf7 58.Td7 R:g7 59.T:e7+ Rf6 60.Ta7 Ta3 61.Tb7 a5 62.Tb5 Re6 63.Re2 Rd6 64.Rd2 Re6 65.Th5 Rb6 66.Re2 Tc3+ 67.Rb2 Te5 68.Th8 Rb5 69.Tb8+ Ra4 70.Th8 Tg5 71.Th2 Rb5 72.Th8 Tg2+ 73.Rb1 Ra4 74.Th3 b3 şi albul a cedat.

111.APĂRAREA CARO-KANN

Mikenas (Lituania) — Flohr (Cehoslovacia)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 c:d5 4.c4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Cf3 Ng4 7.Ne2 d:c4 8.d5 N:f3 9.N:f3 Ce5 10.0-0 Dd7 11.De2 (11.Nf4! Cd3 12.Ng3 C:b2 13.Dc2 Cd3 14.Tb1) **11...C:f3+ 12.D:f3**

0-0-0 13.b3 ! e6 14.b:c4 e:d5 15.Nf4 d4 16.Cb5 Nc5 17.Tab1 Dc6 18.Dh3+ Dd7? (Mai bine 18...Td7. Vezi diagrama)

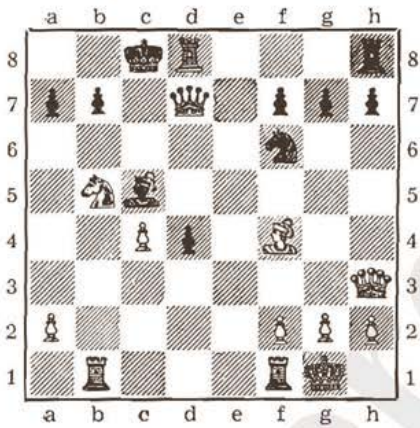

19.C:a7+ ! ! N:a7 20.Da3 ! şi negrul a cedat.

112.GAMBITUL DAMEI

Apscheneek (Letonia) — *Grünfeld* (Austria)

1.c4 e6 2.Cf3 Cf6 3.d4 d5 4.Ng5 d:c4 5.e4 Nb4+ 6.Cc3 c5 7.e5 c:d4 8.e:f6 g:f6 9.Da4+ (9.N:f6 D:f6 =) **9...Cc6 10.0-0-0 N:c3 11.Nh4?** (11.b:c3 f:g5 12.C:d4 Nd7 13.C:c6 Dc7 !) **11...b5 ! 12.D:b5** (Vezi diagrama)

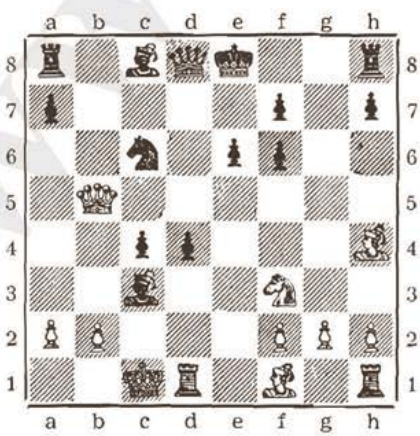

12...Tb8! 13.D:c6+ Nd7 14.D:c4 N:b2+ 15.Rc2 (15.Rd2 Da5+) **15...Da5! 16.C:d4 Tb4 17.N:f6** (17.Da6 Dc5+ 18.Nc4 N:d4) **17...T:c4+ 18.N:c4 Dc3+ 19.Rb1 Na3! 20.Cc2 D:f6 21.C:a3 Re7 22.Nb3 D:f2 23.Cc4 Nc6 24.Td2 Df5+ 25.Ra1 Df6+ 26.Cb2** (26.Rb1 Ne4+) **26...Tg8 27.Tc1 T:g2 28.T:g2 N:g2 29.a4 Df4 30.Tc2 Ne4 31.Tc4 D:h2** și albul a cedat.

113.GAMBITUL DAMEI

Sultan-Khan (Anglia) — *Stahlberg* (Suedia)

1.Cf3 d5 2.d4 e6 3.c4 c5 4.c:d5 e:d5 5.Cc3 Ce6 6.g3 c4 7.Ng2 Nb4 8.0-0 Cge7 9.Nf4 0-0 10.Tc1 Da5 11.a3 N:c3 12.T:c3 b5 13.Nd6 Td8 14.Ne5 De7 15.Te1 a5 16.Dd2 Cg6 17.Dg5! Ne6 (17...Cf8 18.N:f8 R:f8 19.e4) **18.Ch4 h6 19.Dh5 C:h4 20.g:h4 Df4 21.e3 Df5 22.D:f5 N:f5 23.f3! b4 24.Tcc1 Nd3 25.Nf1 N:f1 26.R:f1 Tab8 27.e4 b:a3 28.b:a3 Tb3 29.e:d5** (29.Rf2 Td3 30.e:d5 C:d4 31.N:d4 T:d4 32.Te4 T8:d5 33.T:c4) **29...T:d5 30.Te8+ Rh7 31.T:c4 T:f3+ 32.Re2 Tf4 33.Re3 T:h4 34.Nb6** (Vezi diagrama)

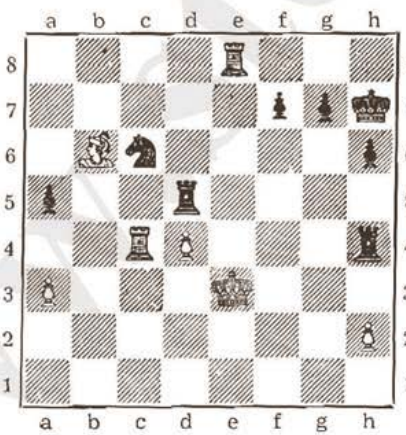

34...Ce5! 35.Ta4 Cd7 36.Ne7 Ce5! 37.Ng3 C:a4 38.N:h4 Ce3! 39.Ne7 f5! 40.Rd3 Ce4 41.Nf8 Cf6? (41...Td7) **42.Te7 Td7 43.Te5! Tf7 44.Nd6 Cg4 45.T:a5 f4 46.Ta8! g5 47.Tf8 Tb7 48.h4 Rg6 49.h:g5 h:g5 50.Ne5?** (50.N:f4) **50...Cf6! 51.Rc4 f3 52.d5 Tc7! 53.Th8 Cd7 54.Tg8+ Rf6** și albul a cedat.

114.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Flohr (Cehoslovacia) — Kashdan (S.U.A.)

1.c4 Cf6 2.Cc3 e6 3.e4 d5 4.e5 d4 5.e:f6 d:c3 6.b:c3 D:f6 7.d4 b6 8.Cf3 Nb7 9.Ne2 Cd7 (9...h6 10.Ce5! Nd6 — 10...N:g2 11.Tg1 și 12.Nh5 — 11.0-0! N:e5 12.d:e5 D:e5 13.Nf3 c6 14.Na3) **10.0-0 Nd6 11.Ng5 Df5 12.Da4 c6 13.c5 b:c5 14.d:c5 D:e5** (14...N:c5 15.Tfd1 Cb6? 16.D:a7!) **15.Tfd1 Ne7 16.T:d7 R:d7 17.Ne3 Da3 18.Db4+ Re8 19.D:g7 Tf8 20.Cg5 Td8 21.Nh5** (21.C:f7? Db2!) **21...N:g5 22.N:g5 Td5 23.c4 T:g5 24.D:g5 Rd7 25.Td1+** (25.N:f7 T:f7 26.Td1+) **25...Rc8 26.N:f7 Rb8 27.N:e6 D:a2 28.Td8+?** (28.De5+!; 28.Dg3+!) **28...Rc7?** (28...Nc8! 29.T:c8+ T:c8) **29.De7+ Rb6 30.c5+** și negrul cedează.

115.APĂRAREA SICILIANĂ

Stoltz (Suedia) — L. Steiner (Ungaria)

1.e4 c5 2.f4 e6 3.De2 Cc6 4.Cf3 Cge7 5.g3 Cd4 6.C:d4 c:d4 7.Ng2 Ce6 8.d3 Nb4+ 9.Cd2 Db6 10.0-0 N:d2 11.D:d2 d6 12.f5! f6 13.De2 e5 14.Dh5+ Re7 15.g4 Nd7 16.g5 Tag8 17.Rh1 h6 18.g:f6+ g:f6 19.a3 Cd8 (19...Ne8) **20.c3 Ce6 21.c4** (21.Dd1) **21...Db3 22.Dd1 Ca5?** (22...D:d1 23.T:d1 Ca5 24.b4 Cb3 și 25...C:c1) **23.Nf3 Na4 24.Dd2 Db6 25.b4! Cb3 26.De2 De6 27.Tb1 C:c1 28.D:c1 b5 29.Tg1! b:e4 30.T:g8 T:g8 31.D:h6 e:d3?** (31...c3 32.b5 N:b5 33.a4 c2. Vezi diagrama)

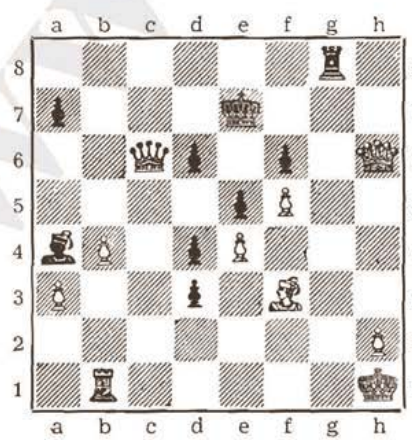

32.b5 ! De8 (32...N:b5 33.Dh7+ Rf8 34.a4 ! Dc2 35.Dh6+ Re7 36.Tc1 Df2 37.Dh7+ Rf8 38.Tc8+ Ne8 39.T:e8+) **33.b6 ! a:b6 34.T:b6 Df8 35.Dc1 Dg7?** (35...Dc8) **36.De7+ Rf8 37.Tb8+ Ne8 38.T:e8+ !** şi negrul a cedat.

116.PARTIDA SPANIOLĂ

Thomas (Anglia) — Monticelli (Italia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.N:c6 b:c6 6.d4 f6 7.Ne3 Ce7 8.Dd2 Cg6 9.Cc3 Ne7 10.h4 ! 0-0? 11.h5 Ch8 12.0-0-0 Cf7 13.Tdg1 Nd7 14.g4 c:d4 15.C:d4 Ce5 16.De2 De8 17.Cf5 Te8 18.f4 Cf7 19.h6 ! C:h6 (Vezi diagrama)

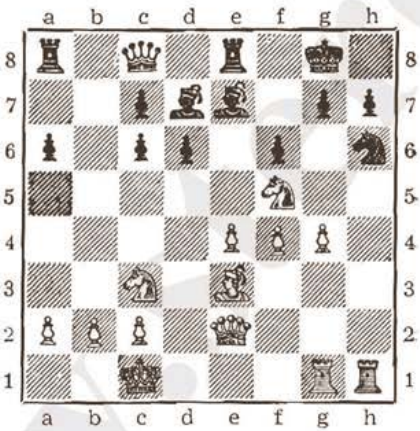

20.C:g7 ! ! R:g7 21.Dh2 Cf7 22.D:h7+ Rf8 23.f5 ! Nd8 24.Dg6 Re7 25.Th7 Tf8 26.Nh6 Ne8 27.Dg7 şi negrul a cedat.

* * *

* Vera Mencik continuă seria succeselor, rămînînd în continuare cea mai bună şahistă din lume. La Folkestone a cîştigat campionatul mondial feminin, cu 12 puncte din tot atîtea posibile !

* Cea mai lungă partidă a Olimpiadei, Sultan-Khan-Alehin : 108 mutări şi. . . 12 ore de joc !

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei şi poate din toată literatura şahistă, Combe (Scoţia)—*Hasenfuss* (Letonia) : ***Apărarea Benoni.*** **1.d4 c5 2.c4 c:d4 3.Cf3 c5 4.C:e5?? Da5+ !** şi albul a cedat.

* Sistemul de deschidere din partida Combe-Hasenfuss poartă o denumire arabă: Ben-Oni. Să fie oare atît de vechi, din perioada preistoriei șahului? Nicidecum! El datează din anul 1825, cînd șahistul englez Aaron Reinganum, suferind de o cumplită însingurare, a căutat remediul în studierea acestui sistem, dîndu-i apoi numele de „Ben-Oni", ceea ce în limba arabă înseamnă „Fiul singurătății".

* Flohr, comentînd partida pe care a jucat-o cu Kashdan, a scris: „Astăzi, ca să fiu sincer, îmi este rușine de mutarea 28.Td8+? Totuși, partida nu este chiar atît de rea".

* La cea de a V-a ediție a Olimpiadei s-au jucat 420 de partide! În arena internațională au apărut nume noi, care aveau să devină, curînd, celebre: Fine, Lilienthal, Eliskases, Alexander.

www.stere.ro

OLIMPIADA a VI-a — VARȘOVIA, august 1935

Olimpiada de la Varșovia a înregistrat un record de participare: 20 de reprezentative naționale, din trei continente. Din nou se întîlnesc, în cadrul celei mai mari confruntări șahiste internaționale, campioni din toată lumea, maeștri și mari maeștri de înalt prestigiu. Alături de nume consacrate ca Alehin, Marshall, Tartakover, Flohr etc. apar altele noi, ca Trifunovici, Keres, Bolbochan, Szabo, Najdorf. Concursul a fost găzduit de Casa ofițerilor din Varșovia și urmărit cu mult interes și entuziasm de mii și mii de spectatori varșovieni. În zilele cînd se jucau runde obișnuite, numărul spectatorilor se ridica la aproximativ două mii, iar spre sfîrșit a crescut vertiginos. Organizînd Olimpiada, Federația de șah din Polonia — dat fiind marele prestigiu al șahiștilor polonezi și rezultatele remarcabile obținute pînă atunci — a aspirat, desigur, la titlul suprem.

Au participat: *S.U.A.:* Fine, Marshall, Kupchik, Dake, Horowitz; *Suedia:* Stahlberg, Stoltz, Lundin, Danielsson, Larsson; *Polonia:* Tartakover, Frydman, Najdorf, Friedmann, Makarczyk; *Ungaria:* L. Steiner, Lilienthal, Havasi, Szabo, Rethy; *Cehoslovacia:* Flohr, Opocensky, Rejfir, Treybal, Pelikan; *Iugoslavia:* Vidmar, Pirc, Kostici, Trifunovici, König; *Austria:* Grünfeld, Spielmann, Eliskases, Müller, Podhorzer; *Argentina:* Grau, Bolbochan, Pleci, Maderna; *Letonia:* Petrov, Apscheneek, Hasenfuss, Krumin; *Franța:* Alehin, Betbeder, Muffang, Kahn, Raizmann; *Estonia:* Keres, Froiedemann, Laurentius, Raud, Kibbermann; *Anglia:* Winter, Thomas, Alexander, Atkind, Golombek; *Finlanda:* Böök, Rasmunsson, Solin, Krogius, Salo; *Lituania:* Mikenas, Nacht, Vistanețkis, Vaitonis, Luckis; *Palestina:* Foerder, Enoch, Dobkin, Winz, Czerniak; *Danemarca:* Andersen, B. Nielsen, Enevoldsen, J. Nielsen, Sørensen; *România:* H. Silberman, Ichim, Brody,

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Total
1	S.U.A.	●	1½	2½	1	3	2½	2½	2½	2½	3½	3½	2½	3½	2½	3½	3	4	3½	3½	3	54
2	Suedia	2½	●	1½	2	2	1½	2	3½	2½	3½	3	2½	2½	3	3	3	4	4	3	3½	52½
3	Polonia	1½	2½	●	2½	2	1½	2	2	3	2½	3½	3½	3	2½	3	3	2	4	4	4	52
4	Ungaria	3	2	1½	●	2	3	2	1½	3	2½	3	2½	2½	2½	3½	3½	3	3½	3½	3	51
5	Cehoslovacia	1	2	2	2	●	2	2	2½	2	3	3	2	4	3	2	3½	2½	3	3½	4	49
6	Iugoslavia	1½	2½	2½	1	2	●	1	2	2	3	3	2½	2½	3	3	2½	3	3	1½	4	45½
7	Austria	1½	2	2	2	2	3	●	2	1½	2	2	2½	1½	2	3	2½	1½	3	3½	4	43½
8	Argentina	1½	½	2	2½	1½	2	2	●	1	2½	2½	2	1½	2½	2½	3	2½	3½	3½	3	42
9	Letonia	1½	1½	1	1	2	2	2½	3	●	2	1½	1	2½	1½	3	3	3	3½	2½	3	41
10	Franța	½	½	1½	1½	1	1	2	1½	2	●	2½	2½	1½	2	3	3	2	2	4	4	38
11	Estonia	½	1	½	1	1	1	2	1½	2½	1½	●	1½	1½	2	2½	3½	3½	4	3	3½	37½
12	Anglia	1½	1½	½	1½	2	1½	1½	2	3	1½	2½	●	3	1½	2½	1	1½	3	2	3½	37
13	Finlanda	½	1½	1	1½	0	1½	2½	2½	1½	2½	2½	1	●	2	2	2	4	1	3½	2	35
14	Lituania	1½	1	1½	1½	1	1	2	1½	2½	2	2	2½	2	●	1½	2	1½	1	3	3	34
15	Palestina	½	1	1	½	2	1	1	1½	1	1	1½	1½	2	2½	●	2	2½	2	3½	4	32
16	Danemarca	1	1	1	½	½	1½	1½	1	1	1	½	3	2	2	2	●	3½	3	2	3½	31½
17	România	0	0	2	1	1½	1	2½	1½	1	2	½	2½	0	2½	1½	½	●	2	3	2½	27½
18	Italia	½	0	0	½	1	1	1	½	½	2	0	1	3	3	2	1	2	●	1½	3½	24
19	Elveția	½	1	0	½	½	2½	½	½	1½	0	1	2	½	1	½	2	1	2½	●	3	21
20	Irlanda	1	½	0	1	0	0	0	1	1	0	½	½	2	1	0	½	1½	½	1	●	12

Erdely, Popa; *Italia:* Sacconi, Monticelli, Rosselli, Romi, Napolitano; *Elveția:* Naegeli, Grob, Michel, Stähelin, Gygli; *Irlanda:* Reilly, Creevey, O'Hanlon, Cranston, de Burca.

După un start excelent (4—0 în întîlnirea cu România), Suedia trece în fruntea clasamentului, unde se va menține amenințător pînă spre sfîrșitul concursului, talonată de Ungaria, Polonia și S.U.A. După 11 runde, Suedia conducea cu 3½ puncte înaintea celei de a doua clasate, Ungaria. Finalul Olimpiadei a adus însă pe primul loc reprezentativa americană. Învinși în runda a treia de Ungaria (1—3) și în următoarea de Suedia (1½—2½), șahiștii din S.U.A. și-au revenit, cîștigînd toate meciurile pînă la. . . titlul de campioni mondiali, întrecînd astfel recordul echipei maghiare, care cucerise titlul de campioană mondială numai de două ori și ducînd, pentru a treia oară, trofeul în S.U.A.

Succesul echipei americane se datorește în special jucătorilor de la mesele inferioare: Dake cu 15½ puncte din 18 și Horowitz cu 12 din 15. Dake a jucat toate meciurile, în afara celui împotriva Poloniei, fiind de origine poloneză (numele lui originar era Dakowski).

Clasată pe locul secund, Suedia a înregistrat cel mai mare succes din istoria participărilor sale, constante și consecvente, la toate Olimpiadele. Însuflețiți de succesul obținut, și cu speranțe sporite, suedezii au adresat o caldă invitație tuturor federațiilor de șah, pentru 1937, la Olimpiada de la Stockholm.

Pentru echipa Poloniei, medalia de bronz a însemnat, totuși, o decepție!

Amintim ca de obicei, rezultatele individuale ale componenților echipelor clasate pe primele locuri: *S.U.A.:* Fine +5 —4 =8, Marshall +6 —3 =3, Kupchik +6 —0 =8, Dake +13 —0 =5, Horowitz +10 —1 =4; *Suedia:* Stahlberg +12 —2 =7, Stoltz +7 —3 =8, Lundin +10 —2 =7, Danielsson +12 —1 =4, Larsson +0 —1 =; *Polonia:* Tartakover +9 —2 =6, Frydman +7 —0 =9, Najdorf +9 —2 =6, Friedmann +5 —2 =5, Makarczyk +6 —1 =7.

Cele mai bune rezultate individuale: *masa 1:* Flohr 13 din 17 (76,5%); *masa a 2-a:* Lilienthal 15 din 19 (78,9%); *masa a 3-a:* Eliskases 15 din 19 (78,9%); *masa a 4-a:* Dake 15½ din 18 (86,1%); *rezerve:* Horowitz 12 din 15 (80%).

După cum se vede, pentru prima dată campionul mondial Alehin nu realizează cel mai bun rezultat la masa 1. Înaintea meciului pentru titlu, pe care urma să-l susțină după cîteva luni, rezultatele și calitatea partidelor nu aveau menirea să

prevestească lucruri bune. Eclipsa de formă prin care trecea l-a determinat, dealtfel, pe Alehin să renunțe la turneul ce urma imediat după Olimpiadă, la Neapole. Între timp, viitorul său adversar, tînărul Max Euwe, se odihnea într-una din micile localități de pe malul mării.

Echipa României nu a reușit nici de această dată să se claseze mai bine, deși reprezentanții noștri s-au distins prin combativitate și chiar prin unele partide de frumoasă factură. Iată ce a realizat fiecare: Silberman 1 punct din 8 (12,5%), Ichim 6 din 19 (31,6%), Brody 8½ din 15 (56,7%), Erdely 6½ din 19 (34,2%), Popa 5½ din 15 (36,7%). Desigur, se poate spune că rezultatele olimpicilor români nu au fost atunci pe măsura aspirațiilor; acești luptători au însă meritul de a fi fost deschizători de drumuri spre marile confruntări, premergătorii unor rezultate de prestigiu de mai tîrziu. Acești modești, dar entuziaști „cavaleri ai tablei de șah", pe care mai vechii amatori de șah din țara noastră i-au cunoscut și i-au prețuit, se cuvine a fi omagiați astăzi, dedicîndu-li-se aici cîteva rînduri, care să cuprindă cele mai bune creații ale lor.

117.PARTIDA SPANIOLĂ

Thomas (Anglia) — *Brody* (România)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 d6 6.De2 Ne7 7.c3 0-0 8.h3 Nd7 9.Nc2 Te8 10.d4 e:d4 11.c:d4 Cb4 12.Ce3 Nb5 13.C:b5 C:c2 14.D:e2 a:b5 15.Te1 c6 16.a3 h6 17.Nd2 Nf8 18.Te2 d5 19.e5 Ce4 20.b4 Db6 21.Nc3 Nc7 22.Cd2 Cg5 23.Cb3 Ce6 24.g3 Cf8 25.Nb2 De7 26.Tae1 Cd7 27.Nc1 Nf8 28.Df5 g6 29.Dd3 Ng7 30.Nf4 Te6 31.Nc1 Te7 32.f4 Cf8 33.g4 Tae8 34.f5 f6 35.e:f6? (35.e6) **35...T:e2 36.T:e2 T:e2 27.f:g7? Dh2+** și albul a cedat.

118.GAMBITUL DAMEI

Alehin (Franța) — Silberman (România)

1.e4 e6 2.Cc3 d5 3.d4 Cf6 4.Ng5 Cbd7 5.Cf3 c6 6.e4 d:e4 7.C:e4 Nb4+ 8.Cc3 Da5? 9.Nd2 Dc7 10.Nd3 e5 11.d:e5 C:e5 12.De2 Cfd7 13.0-0 0-0 14.Cd5! c:d5 15.N:b4 C:d3 16.D:d3 d:e4 17.De3! Db6 (17...Td8 18.De7) **18.N:f8 D:e3 19.f:e3 R:f8 20.Tad1 Re7 21.Td5 f6 22.Tfd1 b6 23.Td6 Ce5 24.Td8 Nb7** (24.Cd3) **25.T:a8 N:a8 26.Cd4 Ne4 27.Tc1 Nd5 28.Cf5+ Re6 29.C:g7+ Re5 30.Ch5 Nf7 31.Cf4 Ce4 32.a3 b5 33.Td1**

Ce5 34.Td8 a6 35.Rf2 Ca4 36.Td7! Ng6 37.Td5+ Re4 38.Td2 Nf5 39.h3 c3 40.Td4+ Re5 41.Rf3! Cb6 (41...Ne6 42.Te4+!) **42.b:c3 Nd7 43.Cd3+ Rf5 44.Td6** și negrul a cedat.

119.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Golombek (Anglia) — *Popa* (România)

1.c4 Cf6 2.Cc3 e5 3.Cf3 Cc6 4.d4 e:d4 5.C:d4 d6 6.C:c6 b:c6 7.g3 Ne7 8.Ng2 Dd7 9.Dd4 Nb7 10.0-0 0-0 11.Td1 Tfd8 12.Ng5 De8 13.Td3 Cd7 14.N:e7 D:e7 15.Te3 Df8 16.Dh4 Cb6 17.b3 Te8 18.T:e8 D:e8 19.Td1 Dd7 20.Ce4 De6 21.Td3 h6 22.Te3 Dd7 23.Dh5 Tf8 (Vezi diagrama)

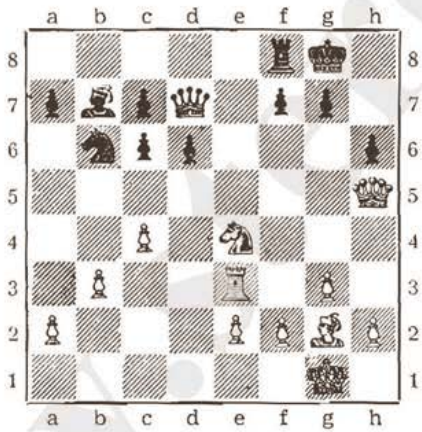

24.Cf6+! g:f6 25.Nh3 Dd8 26.Te4 f5 27.N:f5? (27.D:h6!) **27...Df6 28.Tg4+ Rh8 29.Ng6?? D:f2+!!** și albul a cedat.

120.APĂRAREA NIMZOVICI

Ichim (România) — Najdorf (Polonia)

1.c4 Cf6 2.d4 e6 3.Cc3 Nb4 4.a3 N:c3+ 5.b:c3 b6 6.f3 d5 7.c:d5 e:d5 8.e3 0-0 9.Nd3 Nb7 10.Ce2 Cbd7 11.0-0 c5 12.Cg3 Te8 13.De1 g6 14.Df2 Dc7 15.Nd2 Cf8 16.Tae1 Tad8 17.h3 Ce6 18.Ce2 De7 19.Ne1 Ne6 20.g4 h5 21.Cg3 h:g4 22.h:g4 Rg7 23.Rg2 Th8 24.Th1 Dd7 25.T:h8 T:h8 26.Th1 T:h1 27.C:h1 Nb5 28.Nb1 Na6 29.Db2 Rg8 30.Cf2 și remiză la propunerea negrului!

121.APĂRAREA NIMZOVICI

Erdely (România) — Raizmann (Franța)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.a3 N:c3+ 5.b:c3 0-0 6.f3 d5 7.e3 c5 8.c:d5 e:d5 9.Nd3 Ce6 10.Ce2 Te8 11.0-0 c4? (11...Nd7 12.Cg3 Dc8 13.Nd2 Rh8 14.Tc1 Ca5 15.e4 b5 16.e5 Cg8 17.f4 f5 18.Tf3 Cc4 19.N:c4 b:c4) **12.Nc2 Nd7 13.Cg3 b5 14.Nd2 h5 15.Te1 g6? 16.e4 h4 17.Cf1 d:e4 18.f:e4 Ng4 19.Dc1 Ch7 20.Ce3 Nh5 21.Cd5 g5 22.Db1! Tb8 23.e5 D:d5 24.N:h7+ Rg7 25.N:g5 Ce7 26.Nf6+ Rf8 27.Dc1 Cg8 28.Dg5** și negrul cedează.

Premiul pentru cea mai frumoasă partidă!

122.GAMBITUL DAMEI

Eliskases (Austria) — Muffang (Franța)

1.d4 d5 2.c4 d:c4 3.Cf3 Cf6 4.e3 e6 5.N:c4 a6 6.0-0 c5 7.Dc2 Ce6 8.a3 b5 9.Na2 Nb7 10.d:c5 N:c5 11.b4 Ne7 12.Nb2 0-0 13.Cbd2 Db6 14.Cb3 Tfd8 15.Tac1 Tac8 16.Ce5 Cd5? 17.Tfd1 Na8? (17...Cf6. Vezi diagrama)

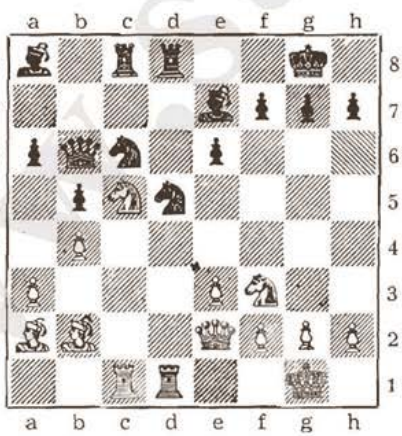

18.N:d5! e:d5 19.Ch4! Cb8? (19...N:h4 20.Dg4 N:f2+ 21.R:f2 d4 22.e:d4 f5 23.Dg5 Td5 24.Ce6 Db7 25.Cf4 Td7 26.d5) **20.Dg4 Nf6 21.N:f6 D:f6 22.Ce4! De6 23.Cf5 g6 24.T:e8 T:e8 25.Ce7+** și negrul cedează.

123.APĂRAREA SLAVĂ

Marshall (S.U.A.) — *Stoltz* (Suedia)

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cc3 Cf6 4.c:d5 c:d5 5.Cf3 Cc6 6.Nf4 Db6 7.Ca4 Da5+ 8.Nd2 Dd8 9.e3 e6 10.Te1 Nd6 11.Nb5 Nd7 12.0-0 Ce4 13.Cc5 N:c5 14.d:c5 0-0 15.Nc3? (15.b4) **15...Tc8 16.a3 Ce5! 17.N:d7 C:f3+ 18.g:f3 C:c3 19.T:c3 D:d7 20.Dd4?** (20.f4. Vezi diagrama)

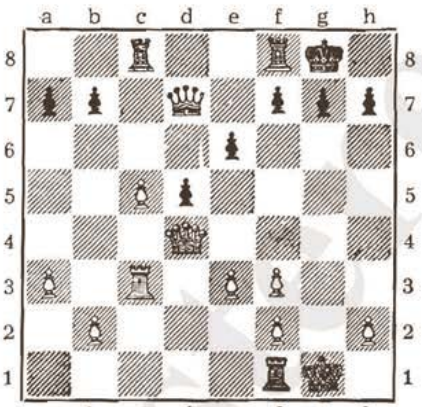

20...e5! 21.D:e5? Te6 22.e4 (22.Rh1 Dh3; 22.Dh5 Th6) **22...d4! 23.Td3 Dh3 24.T:d4 Tg6+ 25.Dg3 f5! 26.Tfd1 f4 27.D:g6 h:g6 28.T1d3 g5 29.e5 g4 30.f:g4 f3** și albul cedează.

124.APĂRAREA FRANCEZĂ

Keres (Estonia) — Stahlberg (Suedia)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.Cf3 Db6 5.Nd3 c:d4 6.0-0 Cd7 7.Cbd2 Ce7 8.Cb3 Cc6 9.Te1 g6 10.Nf4 Ng7 11.Dd2 0-0 12.h4 Dc7 13.De2 f6 14.e:f6 D:f4 15.D:e6+ Tf7 16.f:g7 (Vezi diagrama)

16...Cde5 (16...Cf6 17.De2 Ng4 18.Dd2!) **17.De8+ R:g7 18.T:e5 Nh3 19.D:a8 C:e5** (19...N:g2 20.Tf5! g:f5 21.Cc5 D:f3 22.Ce6+ Rf6 23.Te1!) **20.De8! Cc6** (20...C:f3+ 21.g:f3 D:f3 22.De5+ și 23.Dg3) **21.D:f7+! R:f7 22.Cg5+ Rf6 23.C:h3 D:h4 24.Te1! g5 25.Cd2 Db6** (25...Ce5 26.T:e5!) **26.Cdf3 g4 27.Cfg5! Dh5** (27...g:h3 28.Te6+ R:g5 29.f4+

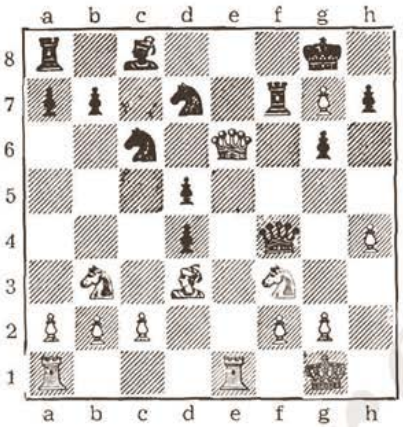

Rh5 30.Ne2+) **28.C:h7+ Rg7 [29.Cf4 Dh6 30.Cg5 Dd6 31.Ch5+ Rf8 32.Te6 Db4 33.Ng6 Ce7 34.Tf6+ Rg8 35.Nh7+** și negrul cedează.

125.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Pirc (Iugoslavia) — *Lilienthal* (Ungaria)

1.c4 e5 2.Ce3 Cf6 3.Cf3 Ce6 4.e3 Nb4 5.De2 0-0 6.Cd5 Ne7 7.a3 d6 8.Ne2 C:d5 9.c:d5 Cb8 10.b4 Cd7 11.d4 Cb6 12.d:e5 d:e5 13.Nb2 Nd6! 14.0-0 (14.C:e5 N:e5 15.N:e5 15.N:e5 D:d5) **14...De7 15.Tfd1 a5 16.b5 a4 17.De3 Te8 18.e4 Ng4 19.Te1 Cd7 20.Cd2 N:e2 21.T:e2 Ce5 22.Tf1 Dd7 23.b6!**

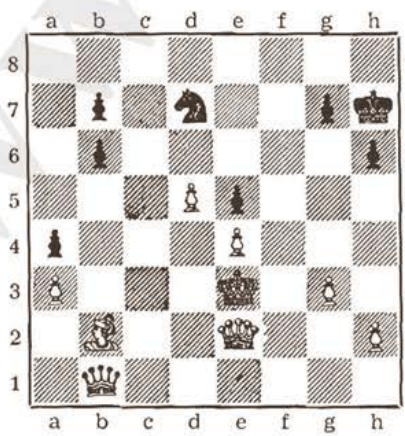

c:b6 24.Ce4 De7 25.f4 f6 26.C:d6 D:d6 27.f:e5 f:e5 28.Tf5? (28.Db4!) **28...Cd7! 29.Tef2 Tf8 30.T:f8+ T:f8 31.T:f8+ D:f8 32.g3 De5+ 33.Rg2 Db5 34.Rf3?** (34.Dc2) **34...h6 35.Re3 Rh7 36.Rd2 Df1 37.Dd3 Dh1 38.De2 Db1 39.Re3** (Vezi diagrama)

39...b5! 40.D:b5 Ce5 41.Db6 D:e4+ 42.Rd2 D:d5+ 43.Rc3 Dd4+ 44.Rc2 Df2+ 45.Rb1 Df5+ 46.Ra2 De2 47.Db4 Ce4 48.De1 Cd2 49.De1 Db3+ 50.Ra1 Ce4 51.De3 D:b2+ 52.D:b2 C:b2 53.R:b2 Rg6 și albul a cedat.

126.GAMBITUL DAMEI

Flohr (Cehoslovacia) — Keres (Estonia)

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.c4 d5 4.Cc3 Cbd7 5.Nf4 c6 6.e3 Ne7 7.Nd3 0-0 8.0-0 a6 9.c5! Te8 10.Ca4 Ce4 11.N:e4 d:e4 12.Cd2 e5 13.d:e5 N:c5 14.C:e4 Nb6 15.C:b6 D:b6 16.Cd6 Te6! 17.Dh5 g6 18.Dh4 f6 19.Tad1 f:e5 20.C:e8 și negrul a cedat.

127.INDIANA DAMEI

Tartakover (Polonia) — L. Steiner (Ungaria)

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.g3 b6 4.Ng2 Nb7 5.0-0 Ne7 6.c4 0-0 7.Cc3 d5 8.Ce5 Dc8 9.c:d5! e:d5 10.Db3 c6 11.Nd2 Ca6 12.Tac1 Ce7 13.e4! Td8 14.Tfe1 c5? 15.d:c5 b:c5 16.e:d5 Ce:d5? 17.Ng5 Tb8 18.N:f6 N:f6 (Vezi diagrama)

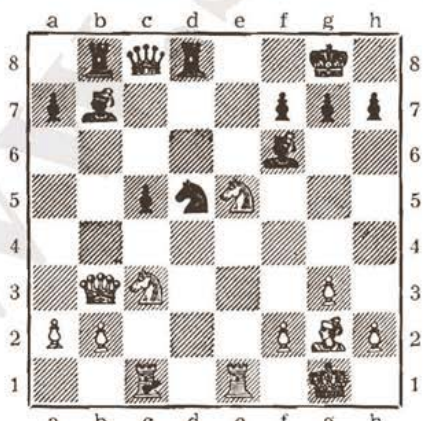

19.C:f7!! e4 (19...R:f7 20.C:d5 N:d5 21.N:d5+ Rf8 22.Df3) **20.C:d8** și negrul a cedat. La 20...c:b3 urmează mat prin 21.Te8.

128.GAMBITUL DAMEI

Danielsson (Suedia) — Maderna (Argentina)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Ce3 d5 4.Cf3 Cbd7 5.c:d5 e:d5 6.Nf4 c6 7.e3 Ne7 8.Nd3 0-0 9.h3 Ce8 10.Dc2 Cdf6 11.0-0 Cd6 12.Ce5 Ne6 13.Ca4 Dc8 14.Ce5 g6 15.C:e6 D:e6 16.Nh2 Cd7 17.Rh1 f5 18.Tg1 Cf6 19.g4 f:g4 20.C:g4 Cfe4 21.Nf4 Cf5 22.f3 Ced6 23.Ne5 h5 24.Ch6+ Rh7 (Vezi diagrama)

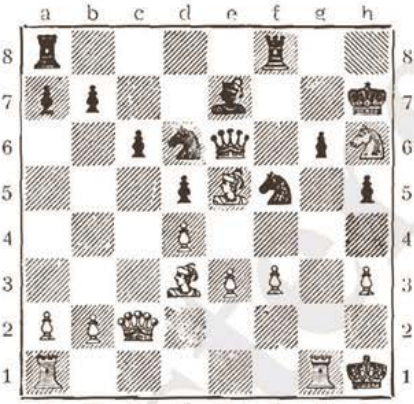

25.T:g6!? (25.C:f5 C:f5 26.T:g6! R:g6 27.Th1+ Rh6 28.Dh2 Tf7 29.Df4+ Rh7 30.Tg7+! sau 28...Ng5 29.T:g5! R:g5 30 Dg2+ Rh6 31.N:f5!) **25...D:g6?** (25...R:g6 26.C:f5 T:f5! 27.Tg1+ Rf7) **26.C:f5 C:f5 27.Tg1 De6 28.Tg7+ Rh6 29.Dg2** și negrul a cedat.

* * *

* Potrivit tradiției, concomitent cu Olimpiada s-a desfășurat și campionatul mondial individual feminin, câștigat de Vera Mencik, cu același rezultat absolut — „tradițional": 9 puncte din 9 partide! Pe locul al IV-lea s-a clasat Olga Mencik, sora marii campioane.

* La campionat trebuia să participe și cunoscuta șahistă engleză A. Stevenson, care însă n-a mai ajuns acolo; la 20 august și-a găsit în mod tragic sfîrșitul pe aeroportul din Poznan, lovită de elicea avionului din care tocmai coborîse.

* S-au jucat 760 de partide.

* Campionul mondial Alehin a fost însoţit la Olimpiadă de soţia sa şi de nelipsita sa mascotă... motanul siamez care purta numele de „Şahul" ! Într-una din nopţi, celebrul motan a dispărut din hotel şi a trebuit să fie alertată poliţia, să se dea anunţuri prin presă şi radio întru găsirea acestei mascote, fără de care Alehin se credea incapabil să joace cu toată forţa.

* În drum spre casă, pe vaporul care îl ducea din Europa spre America, performerul Olimpiadei — Dake — a cunoscut-o pe tînăra Helen Girard, cu care s-a căsătorit imediat ce a ajuns la New York. Martori au fost Marshall şi Horowitz !

* Pentru prima dată organizatorii au oferit tuturor participanţilor insigne cu emblema Olimpiadei — azi o „rara avis" pentru colecţionari — şi au editat buletinul turneului.

* Cea mai scurtă partidă: *Böök* (Finlanda) — Andersen (Danemarca) *Partida spaniolă*: **1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.c4 f5 6.d4! f:e4 7.C:e5 d:e5 8.Dh5+ Re7 9.N:c6 D:d4 10.De8+ Rd6 11.Ne3! D:c4 14.Ce3! Ng4 13.Td1+** şi negrul a cedat.

* „Munca şahistului este o lume invizibilă, plină de lacrimi" spunea aici R. Spielmann.

WWW.ST

OLIMPIADA NEOFICIALĂ – MÜNCHEN, august 1936

În anul 1933, Federația de șah din Germania, din rațiuni determinate de politica internă și internațională a statului, s-a retras din cadrul FIDE. Totuși, în timpul congresului FIDE de la Varșovia, Germania a lansat invitațiile de rigoare, în vederea unui turneu internațional pe echipe naționale reprezentative, cu prilejul împlinirii unui secol de la fondarea Clubului de șah din München, concomitent cu cea de a XI-a ediție a Jocurilor Olimpice de vară. Desigur, fiind vorba de un turneu internațional în afară de FIDE, participarea în sine a stîrnit vii discuții în rîndurile federațiilor naționale, pentru a da sau nu curs inițiativei. FIDE a lăsat libertatea de decizie fiecărei federații naționale în parte. La această hotărîre a contribuit și faptul că Federația germană a promis că nu va crea nici un fel de problemă sau restricție. Turneul a avut astfel loc și a rămas în istoria șahului sub denumirea de „Olimpiadă neoficială".

Pentru a stimula interesul. organizatorii au mărit numărul de componenți ai echipelor, dublîndu-l: opt titulari și două rezerve. Rezultatul a fost un concurs „gigant": 21 de echipe participante, cu 208 de șahiști!

Iată-le: *Ungaria:* Maroczy, A. Steiner, Havasi, Szabo, Barcza, Vajda, Gereben, Balogh, Korody; *Polonia:* Frydman, Najdorf, Regedzinski, Makarczyk, H. Friedmann, Kremer, Pogorielly, Wojciechowski, Sulik, Jagielski; *Germania:* K. Richter, Ahues, Engels, Carls, Rellstab, Sämisch, Rödl, Heinricke, Ernst, Michel; *Iugoslavia:* Pirc, Trifunovici, Schreiber, Asztalos, König, Kostici, Vukovici, Bröder, Tot, Nedeljkovici; *Cehoslovacia:* Foltys, Rejfir, Zinner, Hromadka, Gilg, Pelikan, E. Richter, Pokorny, Zita, Herman; *Letonia:* Petrov, Apscheneek, Feigin, Krumin, Hasenfuss, Mezschgailis, Endzelius, Ozols, Melngailis, Kalninisch; *Austria:* Eliskases, Becker

Lockvenc, Müller, Poschauko, Lenner, Palme, Weil, Krassing, Weiss; *Suedia:* Stahlberg, Lundin, Stoltz, Danjelsson, Kinmark, Ekenberg, Larsson, Berquist, Kayser, Sundberg; *Danemarca:* Andersen, Norman-Hansen, B. Nielsen, Hage, J. Nielsen, Sőrensen, Kristensen, Petersen, Paulsen, H. Nielsen; *Estonia:* Keres, Friedmann, Türn, Laurentius, Vilard, Uulberg, Tschernov, Sepp, Weldeman; *Lituania:* Mikenas, Vistanetkis, Vaitonis, Luckis, Abramavicius, Arlauskas, Skema, Tautvaisas, Skibiniauskas, Baikovicius; *Finlanda:* Böök, Krogius, Solin, Salo, Heilimo, Ojanen, Candolin, Breider, Colliander; *Olanda:* van Doesburgh, Prins, Felderhof, van Scheltinga, Hamming, Mühring, de Groot, Cortlever, Koomen; *România:* Alexandrescu, Deneş, Pichler, Demetriescu, Popa, Halic, Bohosievici, Zelinski, Raina; *Norvegia:* Christoffersen, Jörgensen, Herseth, Rasmussen, Gulbrandsen, Marthinsen, Sauren, Haave, Salbu, Olsen; *Brazilia:* Mendes, Charlier, Walter, Rocha, Trompovsky, Pulcherio, Carlos, Cruz, Jalles; *Elveţia:* Naegeli, Johner, Grob, Voellmy, Gygli, Staehelin, Plüss, Dikenmann, Ormond, Strehle; *Italia:* Romi, Rosselli, Monticelli, Norcia, Napolitano, Campolongo, Rastrelli, Stalda, Hellmann; *Islanda:* Gilfer, Asgeirsson, Thorvaldsson, Möller, Snaevarr, Gudmunsson, Arnlaugsson, A. Jonsson, Gudmundsson, Thorsteinsson; *Franţa:* Betbeder, Gibaud, Crêpeau, Iung, Rometti, Gotti, Penel, Bary, Anglares, Courte; *Bulgaria:* Geşev, Ţvetkov, Dancev, Kiprov, Voinov, Toşev, Francev, Max, Malcev, Horinec.

Se observă, în primul rînd, absenţa echipei S.U.A., campioana mondială, care bineînţeles, dat fiind caracterul neoficial al acestei Olimpiade, a rămas mai departe în posesia titlului şi a Cupei Hamilton-Russell. La München mai lipsesc însă şi nume de mare rezonanţă internaţională ca Euwe, campion mondial „en titre", Alehin, Capablanca, Lasker, Flohr, Tartakover, Vidmar, Bogoliubov şi alţii, toţi aceştia dîndu-şi întîlnire la marele turneu de la Nottingham, care se desfăşura concomitent cu această aşa-zisă Olimpiadă. În schimb, în arena întrecerilor internaţionale pe echipe îşi face debutul reprezentativa Bulgariei.

Turneul a fost cîştigat de echipa Ungariei, singura formaţie care a putut alinia opt jucători de forţe apropiate, în timp ce multe dintre celelalte echipe concurente — aproape toate — erau slăbite prin absenţa jucătorilor de la prima masă.

Rezultatele individuale ale componenţilor primelor trei echipe: Ungaria: Maroczy +2 —1 =8, L. Steiner +13 —2 =5, A.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	Total
1 Ungaria	●	5	4½	5	5½	5½	4½	4½	5½	5	5	6½	5½	5½	4½	6½	6	5	6½	7	7½	110½
2 Polonia	3	●	4½	4½	5	3½	4	5½	5	4½	7	5½	6	6	3½	6½	5½	6½	6½	7½	8	108
3 Germania	3½	3½	●	4	4	6½	5½	4½	5	6	4½	4½	5½	4½	6½	6½	7	6	5½	7	6½	106½
4 Iugoslavia	3	3½	4	●	3	6	4½	5½	5½	4	4½	5½	5½	6½	4	6	7	5	7½	7	7	104½
5 Cehoslovacia	2½	3	4	5	●	2½	7	4	5	4	4	6	6½	6	6½	5	6	6½	6	6½	8	104
6 Letonia	2½	4½	1½	2	5½	●	3½	4½	5	6	4	5	6½	7	5½	5½	5½	4	5½	5	7	96½
7 Austria	3½	4	2½	3½	1	4½	●	4½	5	4	5½	4	5½	4½	5½	7	5½	7	5½	6	6	95
8 Suedia	3½	2½	3½	2½	4	3½	3½	●	5½	4½	4	4	5	6½	4½	6	5½	6½	6	6½	6½	94
9 Danemarca	2½	3	3	2½	3	3	3	2½	●	4½	6½	7	5½	4½	5	5	5½	7	5	6½	7	91½
10 Estonia	3	3½	2	4	4	2	4	3½	3½	●	3½	4	5½	4½	6½	6½	6	6	6½	5½	6	90
11 Lituania	3	1	3½	3½	4	4	2½	4	1½	4½	●	3½	3	4	4½	5½	3	6	4½	5½	6½	77½
12 Finlanda	1½	2½	3½	2½	2	3	4	4	1	4	4½	●	3½	4	4	4	5½	4½	5½	6	5½	75
13 Olanda	2½	2	2½	2½	1½	1½	2½	3	2½	2½	5	4½	●	5	5½	4½	5	4½	4½	5	5	71½
14 România	2½	2	3½	1½	2	1	3½	1½	3½	3½	4	4	3	●	5½	3½	4	4	4½	6	5	68
15 Norvegia	3½	4½	1½	4	1½	1½	2½	3½	3	1½	3½	4	2½	2½	●	3½	3½	3½	2½	7	5	64½
16 Brazilia	1½	1½	1½	2	3	2½	1	2	3	1½	2½	4	3½	4½	4½	●	4	5½	5	6	4	63
17 Elveția	2	2½	1	1	2	2½	2½	2½	2½	2	5	2½	3	4	4½	4	●	5	3	5	5	61½
18 Italia	3	1½	2	3	1½	4	1	1½	1	2	2	3½	3½	4	4½	2½	3	●	6	4	5½	59
19 Islanda	1½	1½	2½	½	2	2½	2½	2	3	1½	3½	2½	3½	3½	5½	3	5	2	●	4½	5	57½
20 Franța	1	½	1	1	1½	3	1½	1½	1½	2½	2½	2	3	2	1	2	3	4	3½	●	5½	43½
21 Bulgaria	½	0	1½	1	0	1	2	1½	1	2	1½	2½	3	3	3	4	3	2½	3	2½	●	38½

Steiner +11 −6 =1, Havasi +4 −0 =12, Szabo +14 −0 =5, Barcza +7 −2 =7, Vajda +5 −0 =10, Gereben +9 −2 =8, Balogh +5 −1 =7, Korody +6 −1 =6; *Polonia:* Frydman +9 −3 =8, Najdorf +14 −2 =4, Regedzinski +9 −2 =7, Makarczyk +6 −7 =5, Friedmann +11 −0 =9, Kremer +14 −4 =2, Pogorielly +10 −4 =2, Wojciechowski +7 −2 =5, Sulik +2 −3 =2, Jagielski +1 −1 =1; *Germania:* K. Richter +8 −2 =8, Ahues +4 −1 =12, Engels +9 −5 =3, Carls +5 −2 =10, Rellstab +8 −1 =8, Sämisch +6 −2 =6, Rödl +8 −2 =6, Heinicke +8 −0 =10, Ernst +8 −3 =3, Michel +8 −1 =8.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Keres 15½ din 20 (77,5%); *masa a* 2-*a:* Najdorf 16 din 20 (80%); *masa a* 3-*a:* B. Nielsen 11½ din 15 (76,7%); *masa a* 4-*a:* Hromadka 14 din 20 (70%); *masa a* 5-*a:* Szabo 16½ din 19 (86,8%); *masa a* 6-*a:* Kostici 16 din 19 (84,2%); *masa a* 7-*a:* Kremer 15 din 20 (75%); *masa a* 8-*a:* Weil 12½ din 17 (73,6%); *rezerva* 1: Ernst 9½ din 14 (67,8%); *rezerva a* 2-*a:* Nedeljkovici 8 din 10 (80%).

Echipa României, în real progres, a urcat în clasamentul pe naţiuni, clasîndu-se de această dată pe locul al 14-lea, cu un total de 68 de puncte. Concursul a fost foarte obositor, datorită ritmului extrem de accelerat de joc: două runde pe zi. Dintre jucătorii români cele mai bune rezultate individuale le-au obţinut Halic şi Zelinski. Trebuie însă remarcată victoria lui Alexandrescu la Maroczy şi a lui Pichler la Rellstab! Dar să dăm rezultatele fiecăruia în parte: Alexandrescu 7 din 19 (36,8%), Ichim 5 din 19 (26,3%), Deneş 8 din 19 (42,1%), Pichler 4 din 16 (25%), Demetriescu ½ din 3 (16%), Popa 9½ din 19 (50%), Halic 12½ din 19 (65,8%), Bohosievici 5 din 12 (41,6%), Zelinski 13 din 20 (65%), Raina 3½ din 14 (25%).

Şi acum, cîteva partide care au stîrnit atunci interes deosebit.

129. APĂRAREA FRANCEZĂ

Szabo (Ungaria)	Snaevarr (Islanda)

1.d4 e6 2.e4 d5 3.Cc3 d:e4 4.C:e4 Cd7 5.Cf3 Cgf6 6.C:f6+ C:f6 7.Nd3 Ne7 8.0-0 0-0 9.De2 b6 10.Ng5 Nb7 11.Tad1! Dc8 12.c4 Te8 13.Ce5 h6 (13...c5? 14.N:f6 N:f6 15.N:h7+!) **14.Nd2 c5 15.Nc3 c:d4 16.N:d4 Dc7 17.Nc3 Tad8 18.Tfe1 Na8 19.De3 Db7 20.Dh3 Nc5 21.b4 Nf8 22.Td2 De7 23.Te3 Nb7 24.Tde2 Ch7 25.f4 f6 26.Cg4 Dc7 27.Tg3 Rh8** (27...T:d3 28.T:d3 D:c4. Vezi diagrama)

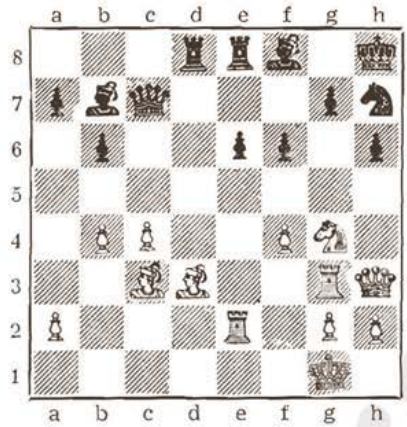

28.N:h7 ! Td1 + 29.Te1 T:e1 + 30.N:e1 R:h7 31.D:h6 + ! Rg8 (31...g:h6 32.C:f6 + Rh8 33.Tg8 mat) **32.C:f6 + Rf7 33.Dg6 +** și negrul cedează.

130.APĂRAREA ALEHIN

Steiner (Ungaria) — Norman-Hansen (Danemarca)

1.e4 Cf6 2.Ce3 d5 3.e5 Cfd7 4.c6 f:e6 5.d4 c5 [**6.Cf3 Ce6 7.d:e5 g6 8.h4 Ng7 9.h5 ! Da5 10.Nd2 D:e5 11.h:g6 h:g6 12.T:h8 + N:h8 13.Ch4 Cde5 14.C:g6 ! C:g6 15.Nd3 Cce5 16.N:g6 + C:g6 17.Dh5 Rf7 18.Cc4 D:c2** (18...Dd4 19.Cg5 +) **19.Dh7 + Ng7 20.Cg5 + Rf8** (20...Rf6 21.Tc1) **21.Te1 Df5 22.g4 De5 +** (22...Df6 23.Tc3 Ce5 24.Dc2 !) **23.Rf1 Cf4 24.N:f4 ! Df6** (24...D:f4 25.T:c8 + T:c8 26.Ce6 +) **25.Dh5 Rg8 26.Ne5 ! D:e5 27.Df7 + Rh8 28.De8 +** și negrul cedează.

131.APĂRAREA GRÜNFELD

Frydman (Polonia) — Richter (Germania)

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 0-0 5.0-0 d5 6.c4 c6 7.c:d5 c:d5 8.Cc3 Ce6 9.Ce5 C:e5 10.d:e5 Cg4 11.C:d5 e6? 12.Cf6 + ! N:f6 13.e:f6 D:f6 14.De2 De7 15.h3 Ce5 16.De3 ! f6 17.Ne3 Td8 18.Tfd1 Cf7 19.T:d8 + D:d8 20.Te1 e5 21.De7 Ne6 22.b3 ! Nd5 23.N:d5 D:d5 24.De7 Rg7 25.Te7 Td8 26.T:b7 Te8 27.D:e8 D:b7 28.Ne5 f5 29.Ne7 ! și negrul cedează.

132.SISTEMUL RETI

Keres (Estonia) — Pirc (Iugoslavia)

1.Cf3 d5 2.c4 e6 3.g3 Cf6 4.Ng2 Ne7 5.0-0 0-0 6.b3 c5 7.Nb2 Cc6 8.c:d5 C:d5 9.Ce3 Nf6 10.Dc1 b6 11.C:d5 e:d5 12.d4 C:d4 13.C:d4 e:d4 14.Dd2 Na6 15.Tfe1 Te8 16.N:d4 N:e2 17.T:e2 T:e2 18.D:e2 N:d4 (Vezi diagrama)

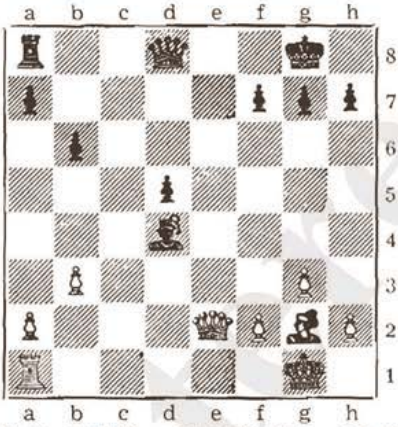

19.Td1 Df6 20.N:d5 Tf8 21.Td3 Ne5 22.Tf3 Dd4 23.Nc4 Dd7 24.De4 a5 25.Td3 De7 26.D:e7 N:e7 27.Td7 Nc5 28.Rg2 g6 29.g4 h6 30.h4 g5 31.h:g5 h:g5 32.Rg3 Rg7 33.f4 Ne3 (33...g:f4+ 34.R:f4) **34.f:g5 N:g5 35.Rf3 Nd8 36.Rf4 Rg6 37.Nd3+ Rg7 38.Rf5 Rh6 39.Nc4 Rg7 40.g5 Rg8 41.g6** și negrul cedează.

133.PARTIDA SPANIOLĂ

Richter (Germania) — Naegeli (Elveția)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.N:c6+ b:c6 6.d4 f6 7.Dd3 g6 8.h4 h6 9.Ce3 Ne6 10.Ne3 Ce7 11.0-0-0 Ng7 12.Ch2 Db8 13.f4 Db4 14.a3 Dc4 15.Dd2 a5 16.b3 Da6 17.f:e5 f:e5 18.d:e5 N:e5 19.Cf3 Ng4 20.C:e5 N:d1 21.T:d1 d:e5 22.Dd7+ Rf7 23.D:c7 Th7 24.D:e5 Te8 25.h5! Dc8 26.Td6 g5 27.Tf6+ Rg8 28.Nd4 Dd7 29.T:h6 Cf5 30.Dh8+!! și negrul cedează.

134.GAMBITUL DAMEI

Foltys (Cehoslovacia) — Böök (Finlanda)

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.c4 e6 4.Ce3 d:c4 5.e4 Nb4 6.e5 Cd5 7.Nd2 c5 8.d:c5 C:c3 9.b:c3 N:c5 10.N:c4 Cd7 11.0-0 0-0

12.De2 Ne7 13.Tad1 De7 14.Nd3 Ce5 15.Nb1 b6 16.Cg5 h6 (16...N:g5 17.N:g5 Na6 18.Dh5! h6 19.Nf6! g:f6 20.D:h6. Vezi diagrama)

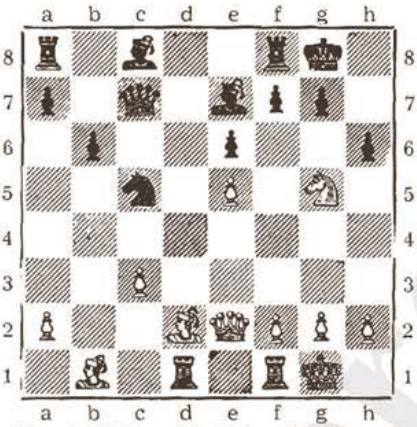

17.Ch7 Na6 18.e4 Tfd8 19.Cf6+ Rh8 (19...Rf8 20.N:h6 g:h6 21.Dg4! N:f6 22.e:f6 Cd7 23.T:d7!) **20.N:h6 g:h6 21.De2** și negrul cedează.

135.GAMBITUL FROM

Hromadka (Cehoslovacia) — Danielsson (Suedia)

1.f4 e5 2.f:e5 d6 3.e:d6 N:d6 4.Cf3 g5 5.d4 g4 6.Cg5 De7? 7.Dd3 Ce6 8.e3 f5 9.h3! Cf6 10.h:g4 C:g4 11.Ca3! N:a3? 12.b:a3 Nd7 13.g3 0-0-0 14.Ng2 Rb8 15.Tb1 b6 16.Nf4 h6 (Vezi diagrama)

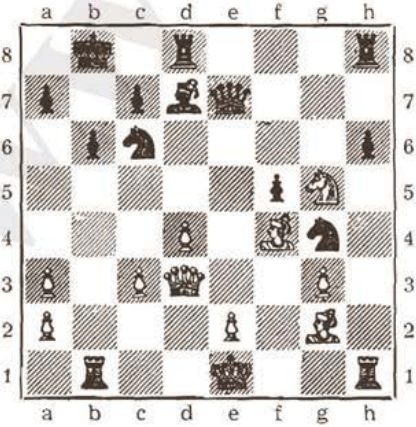

www.stefe.ro

17.Da6! h:g5 18.T:b6+! a:b6 19.D:b6+ Ra8 20.Da6+ Rb8 21.0-0! Db4 22.a:b4 g:f4 23.b5 și negrul cedează.

136.INDIANA DAMEI

Halic (România) — Gilg (Cehoslovacia)

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.c4 b6 4.g3 Nb7 5.Ng2 Nb4+ 6.Nd2 De7 7.Cc3 0-0 8.0-0 d6 9.a3 N:c3 10.N:c3 Ce4 11.De2 C:c3! 12.D:c3 Cd7 13.b4! c5! 14.d:c5 d:c5 15.Tfd1 Tfd8 16.b5 e5 17.Ch4 N:g2 18.C:g2 Cf6 19.Ce3 De6! 20.T:d8+ T:d8 21.De2 g6 22.a4 Td4 23.a5 Dd6 24.a:b6 a:b6 25.Ta6! Td2? 26.T:b6 Dd8 27.Tb8!! (Vezi diagrama)

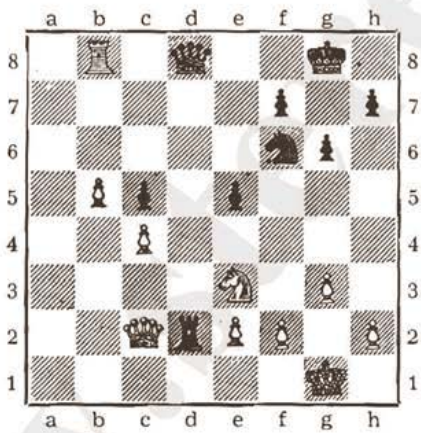

27...D:b8 28.D:d2 Rg7 29.Cd5! Cd7 30.Da5 e4 31.De7 De8 32.b6 b5 33.b7 b4 34.De8 De6 35.D:d7 D:d7 36.b8D Dg4 37.De5+ și negrul cedează.

137.APĂRAREA NIMZOVICI

Deneș (România) — A. Steiner (Ungaria)

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.c4 Nb4+ 4.Nd2 N:d2+ 5.C:d2 d6 6.e3 De7! 7.Ne2 e5 8.d:e5 d:e5 9.0-0 0-0 10.Dc2 a5! 11.Ce4! C:e4 12.D:e4 Cd7 13.Tfd1! Ta6! 14.Dh4 Db4 15.Td2 Th6 16.De4 c6 17.Tad1 De7? 18.Df5! e4 19.T:d7 N:d7 20.T:d7 e:f3 21.T:e7 f:e2 22.D:a5 (22.Db1? Td6) **22...Td6 23.f3 b6 24.Db4 c5 25.De1 Td1 26.Rf2 T:e1 27.R:e1 Ta8 28.a3 Rf8**

29.Tb7 Ta4 30.R:e2 T:c4 31.Rd3 Th4 32.T:b6! T:h2 33.g4 Th1 34.a4 Td1+ 35.Re4 Te1+ 36.Rb5 Te2 37.Re6 c4 38.Rb7 c3 39.b:c3 Ta2 40.Tb4 Ta3 41.c4 și negrul cedează.

138.APĂRAREA GRÜNFELD

Bohosievici (România) — Rödl (Germania)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cf3 Ng7 4.Ce3 d5 5.Nf4 0-0 6.e3 c5 7.Db3 c:d4 8.e:d4 d:c4 9.N:c4 Ce6 10.Ce5 Ca5 11.N:f7+ Rh8 12.Dd1 Ch5 (12...Cd7) **13.Ng3 C:g3?** (Vezi diagrama)

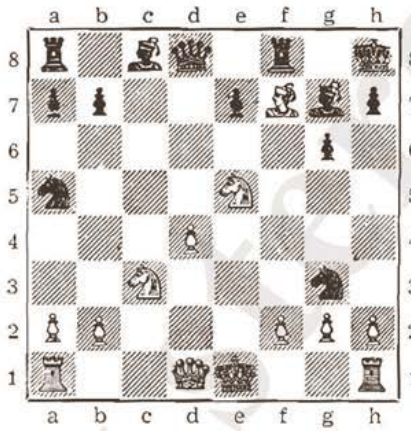

14.C:g6+ h:g6 15.h:g3+ Nh6 16.T:h6+ Rg7 17.T:g6+ R:f7 18.Db5! Nf5 19.Td6+ Rg7 20.Dg5+ Rh8 21.Th6+ Nh7 22.T:h7+ și negrul a cedat. La 22...R:h7 23.0-0-0 și după 24.Th1, nu mai este nimic de făcut.

* * *

* Olimpiada a fost găzduită de o sală imensă a pavilionului de expoziții.

* În cinstea participanților la Olimpiadă, în parcul „Expoziția" a ars permanent o flacără, simbol al creației și vieții.

* S-au jucat în total 1680 de partide! Număr record.

* Apar și de această dată nume noi, nume ce vor străluci în marile competiții ale anilor următori: Barcza, Gereben, Țvetkov, Nedeljkovici.

* Pe stadionul orașului s-au disputat partide cu figuri vii, la care au asistat zeci de mii de spectatori.

* Decanul de vîrstă al Olimpiadei a fost marele maestru maghiar Geza Maroczy : 66 de ani !

* Se adoptă, pentru prima oară, ritmul de joc de 40 de mutări în primele două ore și jumătate, cu primul control la 5 ore de joc, iar apoi cîte 20 de mutări pe oră.

www.stere.ro

OLIMPIADA a VII-a — STOCKHOLM, iulie — august 1937

Capitala Suediei s-a pregătit cu grijă pentru primirea celor 19 echipe oaspete, înscrise la cea de a VII-a Olimpiadă oficială, organizată sub înaltul patronaj al regelui Gustav al V-lea. Întrecerile au fost găzduite de „Grand-Hotel Royal", renumit pentru frumoasele sale grădini de iarnă, fîntînile arteziene și elegantele sale interioare. De remarcat că pînă la această ediție participaseră fără nici o absență reprezentativele Danemarcei, Cehoslovaciei și Suediei. Dintre prezențele obișnuite, la Stockholm nu a fost văzută echipa Franței care, fără Alehin (fostul campion mondial se pregătea pentru meciul revanșă cu Euwe, ce urma să aibă loc la scurt timp după Olimpiadă) a considerat inutilă participarea sa. Au venit însă, cu aceleași formații puternice, Ungaria, Polonia, Argentina, Cehoslovacia și Olanda, în frunte cu campionul mondial „en titre". Însă cea mai puternică și mai omogenă formație a fost aceea a Statelor Unite, din rîndurile căreia făceau parte marii maeștri: Reshevsky (26 de ani), unul dintre principalii pretendenți la titlul mondial individual, Fine, mezinul echipei (24 de ani), Kashdan, experimentat și periculos luptător și Marshall, veteranul echipei, care avea să împlinească în timpul Olimpiadei 60 de ani și care a realizat performanța de a termina concursul neînvins.

S.U.A.: Reshevsky, Fine, Kashdan, Marshall, Horowitz; *Ungaria:* Lilienthal, Szabo, A. Steiner, Havasi, Vajda; *Polonia:* Tartakover, Najdorf, Frydman, Appel, Regedzinski; *Argentina:* Piazzini, Bolbochan, Grau, Guimard, Pleci; *Cehoslovacia:* Flohr, Foltys, Zinner, Pelikan, Zita; *Olanda:* Euwe, Landau, Prins, van Scheltinga, de Groot; *Estonia:* Keres, Schmidt, Raud, Türn, Friedemann; *Lituania:* Mikenas, Vaitonis, Vistanețkis, Luckis, Abramavicius; *Iugoslavia:* Pirc, Trifunovici,

Vukovici, Kostici, Bröder; *Suedia:* Stahlberg, Lundin, Stoltz, Danielsson, Jonsson; *Letonia:* Petrov, Apscheneek, Meshgailis, Ozols, Endzelins; *Finlanda:* Guffin, Böök, Solin, Salo, Ojanen; *Anglia:* Thomas, Alexander, Milner-Barry, Golombek, Wheatcroft; *Italia:* Castaldi, Riello, Napolitano, Staldi, Rosselli: *Danemarca:* Enevoldsen, Sörensen, Paulsen Larsen, Petersen; *Islanda:* Gilfer, Gudmundsson, Asgeirsson, Möller, Petursson; *Belgia:* Dunkelblum, O'Kelly, Baert, Defosse; *Norvegia:* Herseth, Jörensen, Gulbrandsen, Salbu, Cristoffersen; *Scoția:* Aitken, Montgomerie, Page, Reid, Pirie.

Lupta pentru locul I s-a dat, de fapt, între reprezentativele S.U.A., Ungariei și Poloniei, cărora li s-a alăturat, către finalul întrecerii, cîștigînd senzațional ultimile patru meciuri și realizînd 15 puncte din 16 posibile, echipa Argentinei. Între timp, însă, începînd cu a doua jumătate a desfășurării concursului, S.U.A. se detașase, astfel că încă din runda a 18-a, Cupa Hamilton-Russell putea să pornească din nou, pentru a patra oară, peste ocean. Record absolut! Jucătorii americani au dominat această ediție a Turneului națiunilor, cu o diferență de 6 puncte față de următoarea clasată. Medaliată cu argint, reprezentativa Ungariei, cu Lilienthal la masa 1, chemat special de la Moscova, unde trăia ca cetățean maghiar, nu a pierdut nici o întîlnire! Medalia de bronz a fost atribuită Poloniei, în dauna Argentinei, pentru că prima înregistrase mai multe victorii.

Regulamentul de desfășurare a impus condiții extrem de grele, deoarece, conform recomandării Congresului FIDE de la Varșovia, a trebuit să fie efectuate 50 de mutări în două ore și jumătate, ceea ce a dus la repetate „crize de timp", la încheieri de partide pline de senzație și neprevăzut, la adevărate spectacole tragi-comice!

Rezultatele individuale ale componenților echipelor medaliate: S.U.A.: Reshevsky +6 −3 =7, Fine +9 −1 =5, Kashdan +13 −1 =2, Marshall +3 −0 =7, Horowitz +11 −0 =4; *Ungaria:* Lilienthal +9 −2 =6, Szabo +9 −2 =7, A. Steiner +12 −1 =5, Havasi +6 −4 =5, Vajda +0 −2 =2; *Polonia:* Tartakover +1 −2 =10, Najdorf +5 −3 =7, Frydman +10 −2 =5, Appel +7 −3 =4, Regedzinski +10 −1 =2.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Flohr 12½ din 16 (78,2%); *masa a 2-a:* Fine 11½ din 15 (76,6%); *masa a 3-a:* Kashdan 14 din 16 (87,5%); *masa a 4-a:* Danielsson 14 din 18 (77,8%); *rezerve:* Horowitz 13 din 15 (86,7%). Merită să fie remarcat faptul că la masa 1 cel mai bun rezultat l-a obținut Flohr, întrecîndu-l chiar și pe campionul mondial

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	Total
1	S.U.A.	●	2	3½	2½	3	2	2½	3½	3	2½	2	3½	3½	3	4	4	3½	3	3½	54½
2	Ungaria	2	●	2	2	2	2½	3	2	3	2	3	3	3	2	2½	3	3½	4	4	48½
3	Polonia	½	2	●	2½	2	2½	2½	2½	2½	3½	1½	2½	2½	3	3½	4	2½	3	4	47
4	Argentina	1½	2	1½	●	2	1	2	3	2½	3	2	3	2½	4	3	4	2½	3½	4	47
5	Cehoslovacia	1	2	2	2	●	2	2½	3½	1½	3	2	3	2½	3	2½	3½	3½	3	2½	45
6	Olanda	2	1½	1½	3	2	●	2½	3	2½	2	3	2	2½	3	2	2½	3	2½	3½	44
7	Estonia	1½	1	1½	2	1½	1½	●	1½	3	2	2½	½	3	3	3	3½	3	3½	4	41½
8	Lituania	½	2	1½	1	½	1	2½	●	2½	2	3½	2	2	4	3	1½	4	4	4	41½
9	Iugoslavia	1	1	1½	1½	2½	1½	1	1½	●	2	3	2	2½	3	3½	2	3	3½	4	40
10	Suedia	1½	2	½	1	1	2	2	2	2	●	3	2	2½	3	3	2½	3½	3	2	38½
11	Letonia	2	1	2½	2	2	1	1½	½	1	1	●	3	3	2	3	2½	2½	3	4	37½
12	Finlanda	½	1	1½	1	1	2	3½	2	2	2	1	●	1	3	2½	2½	2	3	2½	34
13	Anglia	½	1	1½	1½	1½	1½	1	2	1½	1½	1	3	●	3	2	3½	3	3	2	34
14	Italia	1	2	1	0	1	1	1	0	1	1	2	1	1	●	1½	3	2	3	4	26½
15	Danemarca	0	1½	½	1	1½	2	1	1	½	1	1	1½	2	2½	●	2	2½	1½	2½	25½
16	Islanda	0	1	0	0	½	1½	½	2½	2	1½	1½	1½	½	1	2	●	3½	1½	2	23
17	Belgia	½	½	1½	1½	½	1	1	0	1	½	1	2	1	2	1½	½	●	2½	3½	22½
18	Norvegia	1	0	½	½	1	1½	½	0	½	1	1	1	1	1	2½	2½	1½	●	2	19½
19	Scoția	½	0	0	0	1½	½	0	0	0	2	0	1½	2	0	1½	2	½	2	●	14

de atunci, Max Euwe (61,5%). Dealtfel, la Congresul FIDE se alcătuise o comisie care urma să desemneze pe viitorul candidat la titlul mondial, în afară de Alehin. Lista cuprindea următoarele nume: Capablanca, Botvinnik, Fine, Reshevsky, Flohr. La capătul discuțiilor, pe baza rezultatelor din ultimii ani, inclusiv Olimpiada, a fost stabilit, ca prim candidat, tocmai Flohr, strălucit mare maestru căruia însă destinul nu i-a permis să-și încerce șansele într-o întîlnire directă cu vreun campion al lumii.

Campionul lumii comentează!

139. APĂRAREA SLAVĂ

Castaldi (Italia) — *Euwe* (Olanda)

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cf3 Cf6 4.Cc3 d:c4 5.a4 Nf5 6.e3 e6 7.N:c4 Nb4 8.0-0 0-0 9.Dc2 Ng4 10.Td1 Cbd7 11.e4 De7 12.Ca2 (Nimic nou pe lume. Totuși, începînd cu mutările următoare, manevra albului pe flancul damei are neajunsul că unele figuri sînt plasate pe cîmpuri necorespunzătoare. De obicei aici se joacă e4-e5 direct sau după h2—h3) **12...Na5 13.b4 Nc7** (Desigur, nu 13...N:b4 14.C:b4 D:b4 15.Na3 și albul cîștigă calitatea) **14.Na3 e5** (Amenințînd 15...e:d4 16.T:d4 N:f3 17.D:f3 De5 !) **15.d5 e:d5 16.N:d5** (Rău este 16.e:d5, din cauza 16...e4) **16...C:d5 17.T:d5 Cb6 18.Ta5** (O mutare neașteptată și nu chiar atît de slabă. Negrul s-a gîndit numai la 18.Td3, la care ar fi răspuns 18...Cc4 sau 18...C:a4 19.b5 Cc5, în ambele cazuri cu un oarecare avantaj) **18...Cc4 19.D:c4** (Duce la pierderea calității. Corect ar fi fost 19.Tc5 C:a3 20.Cc3 ! Albul recîștigă figura și ar fi reușit să joace Cd5, de exemplu: 20...Nd6 21.Cd5 Dd7 22.Tc3 D:a4 — sau 22...f5 23.Tc:a3 f:e4 24.D:e4 și albul ia la f3 cu turnul — 23.Tc:a3 Dc6 24.T:a7, cu șanse aproximativ egale) **19...N:a5** (Albul credea că poate juca 20.Cc3, pentru ca la plecarea nebunului din a5 să mute fie b4—b5, fie Cd5. Dar la 20.Cc3 negrul avea răspunsul foarte bun 20...N:f3 ! 21.Cd5 Dg5 etc.) **20.Db3 Nb6** (Trebuia totul bine calculat în legătură cu mutarea 21.a5; atunci negrul ar fi jucat 21...N:f3 22.a:b6 — dacă 22.D:f3, atunci 22...Nd4 — 22...N:e4 23.b5 Dg5 24.f3 Nd5 ! Acum la 25.D:d5 urma 25...De3+ și D:a3, iar la 25.Dd3, simplu 25...Tfd8) **21.Cc3 N:f3 22.Cd5 Dg5 23.D:f3 Nd4 24.Td1** (Poziția puternică a calului la d5 compensează pierderea calității) **24...Tac8** (Continuarea partidei arată că ar fi fost mai bine Tfc8) **25.b5 Tc2?** (Corect era 25...Nc5. Negrul a gîndit

greșit că atacul asupra punctului f2 este hotăritor) **26.Ne7! Dh6** (Singura mutare; 26...T:f2 se respinge prin 27.N:g5 T:f3+ 28.T:d4 !) **27.Dg4! N:f2+ 28.Rh1 Ta8** (Nu 28...Te8, din cauza 29.Cf6+ ; și nici 28...Tfc8 deoarece urmează 29.Ng5 și 30.Ce7+) **29.Ng5 De6 30.Ce7+ Rh8 31.Cf5!** (Situația a devenit grea; posibilităților multiple ale albului trebuie să li se dea o mare atenție. Amenințarea principală este 32.Td6 ! urmată de Nh6. La toate răspunsurile există combinații frumoase, de exemplu : 31...g6 ? 32.Ch6 ! D:g4 33.Nf6 mat; negrul poate juca însă mai bine 32...Rg7 33.D:e6 f:e6 34.Td7+ cu remiză; la 31...Tg8 ? 32.Ch6 g :h6 — 32...D:g4 ? 33.C:f7 mat — 33.D:e6 f:e6 34. Nf6+ ; 31...f6 ? 32.Nh6 g6 33.Ng7+ Rg8 34.Ch6+ Vezi diagrama)

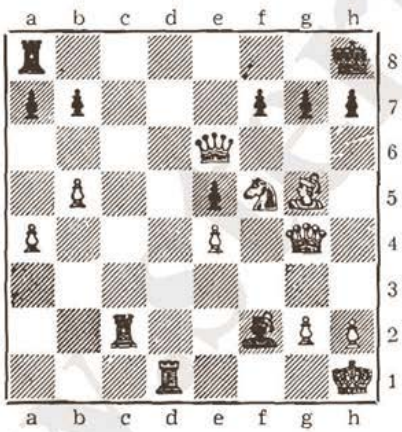

31...Tac8 (Este clar că negrul nu trebuie să permită slăbirea poziției decît dacă va fi absolut obligat) **32.Nh6 g6 33.Dg5!** (Amenință Td8+ cu mat. Trebuie închisă coloana „d") **33...Nd4 34.Ng7+ Rg8 35.Nf6** (După 35.Dh6 negrul își consolidează poziția : 35...f6 36.Nf8 T2c7 etc.) **35...T2c7** (Negrul are în față probleme dificile și îi este greu să-și întărească poziția. Regele nu poate fugi prin f8 : 35...Rf8 36.Dh6+ Re8 37.Cg7+. Ultima mutare a negrului este împotriva amenințării 36.Ce7+, de exemplu : 36...T:e7 37.N:e7 h6 ! 38.Dh4 g5. Dacă 38.Df6, atunci 38...D:f6 39.N:f6 g5, cu final cîștigat) **36.h4** (Alte posibilități : 36.Ne7 Ne3 ! 37.D:e3 ! g:f5 sau 36.Nd8 Td7 37. Dh6 f6 și negrul nu este în pericol. La 36.Tf1 cel mai bun răspuns pentru negru este 36...Dc4 cu amenințarea D:f1+ și

Dc1. Mai departe, 36.C:d4 nu e rău, dar negrul poate răspunde 36...e:d4 37.e5 Rf8 38.Dh6+ Re8 39.h3 Tc4 40.D:h7 Tc1 etc.) **36...Nc5** (Singurul mod de a întări poziția negrului) **37.Ch6+** (Nu cea mai tare; 37.N:e5 ar fi avut răspunsul neașteptat 37...Ne7 ! Dacă ar fi urmat 37.h5 sau 37.Tf1, negrul ar fi răspuns 37...Na3, amenințînd Nc1 sau Tc1. În concluzie, arătăm că la 37.Td5, negrul joacă 37.Nf8 ! și dacă 38.T:e5 atunci 38...Tc1+ 39.Rh2 Nd6 !) **37...Rf8 38.Td5?** (Nu pierde imediat, dar atacul nu mai poate fi continuat) **38...Ne3**! **39.D:e3 D:f6 40.g3** (Apărînd pionul h4) **40...Df1+** și albul cedează. După 41.Rh2 decide 41...Tc1 !

140.PARTIDA SPANIOLĂ

Keres (Estonia) — *Euwe* (Olanda)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 C:e4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.d:e5 Ne6 9.c3 Ne7 10.Ne3 Ca5 11.Cd4 0-0 12.f3 Cc5 13.f4 Cc:b3 14.C:b3 Cc4 15.Nd4 Nf5 ! (15...C:b2? 16.De2 Cc4 17.f5) **16.Tf2?** (16.Dc1) **16...a5 ! 17.Ce5 a4 ! 18.Dc1 De8 19.Cd2 De6 20.b4 a:b3 21.Cd:b3 Ta3 22.g4 Ne4?** (22...N:g4 23.f5? N:f5) **23.f5 Nh4 24.C:e4 d:e4 25.Tg2** (25.Te2. Vezi diagrama)

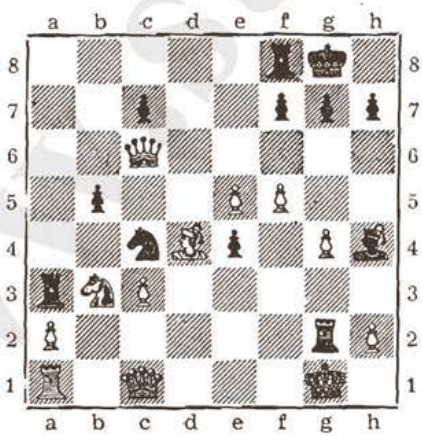

25...Tfa8 ! 26.Ce5 ! C:e5 27.N:e5 D:e5+ 28.Nd4 Dd5 29.Df4 e5 30.N:g7 R:g7 31.g5 T:c3 32.D:h4 (32.f6+ Rh8 33.D:h4 Td3 !) **32...D:f5 33.Dh6+ Rg8 34.De6 Td8 ! 35.D:b5 Ted3 36.Tf1 Td1 37.Tgf2?** (37.De2) **37...Dg4+ ! 38.Rh1 e3 39.T:f7 e2 40.Db3 T:f1+ 41.T:f1 e4 !** și albul a cedat.

141.INDIANA DAMEI

Kashdan (S.U.A.) — *A. Steiner* (Ungaria)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 Nb4+ 4.Nd2 N:d2+ 5.D:d2 b6 6.g3 Na6 7.Dc2 (7.Ca3 !) **7...c5 8.Ng2 Ce6 9.d:c5 b:c5 10.0-0 0-0 11.Cbd2** (11.b3) **11...Tb8 12.b3 Tb6 13.Tfe1 Cb4 14.Dc3 d6 15.a3 Ce6 16.Tab1 Db8 17.Cg5! Tc8 18.Cde3 C:e4 19.N:e4! h6 20.Cf3 Nb7 21.Ne2 Dc7 22.Dd3 g6 23.h4 h5 24.Tbd1?** (24.Dd2 Rg7 25.Ted1) **24...Td8 25.De3 Rg7 26.Td2 e5!** (Vezi diagrama)

27.Rh2? Cd4 28.C:d4 c:d4 29.Dg5? T:b3 ! 30.f4 (30.N:b3 f6) **30...d3 ! 31.T:d3 f6 32.T:d6 f:g5 33.T:g6+ Rf7 34.f:g5 Tf3 ! 35.e:f3 Td2+ 36.Rb3 T:c2** și albul a cedat.

142.INDIANA REGELUI

Dunkelblum (Belgia) — *Flohr* (Cehoslovacia)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.g3 c6 4.Ng2 d5 5.c:d5 C:d5 6.Cf3 Ng7 7.0-0 0-0 8.h3 c5 ! 9.d:c5 Ca6 10.c6 b:c6 11.Cd4 Cdb4 12.e3 Tb8 13.Ca3 c5 14.Cdb5 Ne6 15.C:a7 Db6 16.C7b5 C:a2 17.Tb1 Tfd8 18.De2 Nd7 19.Ta1 (19.Cc3? N:c3 20.b:c3 C:c3 !) **19...C6b4 ! 20.Td1 N:b5 21.T:d8+ T:d8 22.C:b5 C:c1 23.T:c1 Cd3 !** și albul a cedat.

143.GAMBITUL LETON

Trifunovici (Iugoslavia) — Apscheneek (Letonia)

1.e4 e5 2.Cf3 f5 3.C:e5 Df6 4.Cc4 f:e4 5.Ce3 Dg6 6.d3 Nb4 (6...e:d3 7.N:d3 ! D:g2 8.Ne4) **7.d:e4 D:e4+ 8.Ce3 N:c3+**

9.b:c3 Cf6 (9...Ch6) **10.Ne4 c6 11.0-0 d5 12.C:d5 ! D:e4 13.Te1 + Rf7 14.C:f6 ! R:f6 15.Dd6 + Ne6 16.Ng5 + R:g5 17.T:e6 Cd7** (17...Rh5 18.De5 + g5 19.D:h8 D:e6 20.D:h7 +) **18.D:d7 D:c3 19.f4 + Rh5 20.Te5 + Rh6 21.Th5 + !** şi negrul cedează.

144.GAMBITUL DAMEI

Lilienthal (Ungaria) — Bolbochan (Argentina)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4.Ng5 Cbd7 5.Cf3 c6 6.e4 d:e4 7.C:e4 Ne7 8.Cc3 (8.Nd3 ? C:e4 9.N:e7 C:f2 !) **8...c5 9.De2 c:d4 10.C:d4 h6 11.Nh4 0-0 12.Ne2 a6 13.0-0 Db6 14.Tad1 Te8 15.Ng3 Cf8 16.Ca4 Da5 17.c5 Cd5 18.Cb6 C:b6 19.Cb3 !** (Vezi diagrama)

19...Da4 20.c:b6 Nf6 21.Nf3 e5 22.Tfe1 Db5 23.De5 Te6 (23...D:c5 24.C:c5 Tb8 25.Ce4) **24.D:b5 a:b5 25.Cc5 T:b6 26.N:e5 Nf5 27.Ne7 Tc6 28.N:c6 b:c6 29.Ne5 T:a2 30.N:f6 g:f6 31.Td2 Cg6 32.h3 h5 33.Ce4 N:e4 34.T:e4 Rg7 35.Te8 c5 36.Tb8 b4 37.Tb5 Ta1 + 38.Rh2 Tc1 39.Td5 Tc2 40.Td:c5 T:b2 41.T:h5 T:f2 42:T:b4 f5 43.Rg1** şi negrul cedează.

145.GAMBITUL DAMEI

Gilfer (Islanda) — *Böök* (Finlanda)

1.d4 d5 2.c4 d:c4 3.Cf3 a6 4.a4 Cf6 5.e3 Ng4 6.N:c4 e6 7.Db3 Cc6 ! 8.Nd2 Tb8 9.0-0 Nd6 10.Ne2 0-0 11.Cc3 Te8 12.Tfd1 e5 13.d:e5 C:e5 14.C:e5 T:e5 15.h3 ? (15.N:g4 C:g4 16.h3 C:f2 17.R:f2 Dh4 + Vezi diagrama)

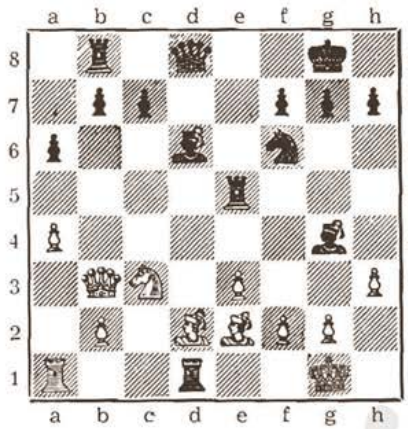

15...N:h3 16.g:h3 Dd7 17.Nf1 (17.Rf1 D:h3+ 18.Re1 Dh1+ 19.Nf1 Cg4 20.Dc4 Dg1 21.De2 Tf5 22.Ce4 Te8; 17.f4! D:h3 18.f:e5 N:e5 19.Nf3 D:f3 20.Ne1 Cg4) **17...Tg5+ 18.Rh1 De6+ 19.e4 C:e4 20.C:e4 D:e4+ 21.f3 De5 22.f4 De4+ 23.Rh2 N:f4+ 14.N:f4 D:f4+ 25.Rh1 Df2** și albul cedează.

146. APĂRAREA PHILIDOR

Castaldi (Italia) — Tartakover (Polonia)

1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.d4 Cf6 4.Cc3 Cbd7 5.Ne2 Ne7 6.0-0 h6 7.b3 c6 8.Nb2 Dc7 9.Dd2 g5? 10.Tfd1 Cf8? 11.d:e5 d:e5 (Vezi diagrama)

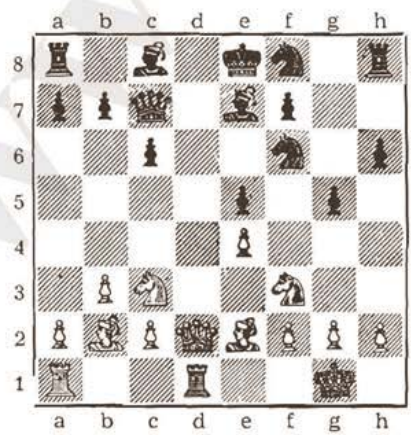

12.C:e5 ! Ne6 (12...D:e5 13.Cd5 Db8 14.C:f6+ ; 13...C:e4 14.N:e5 C:d2 15.Cc7+ Rd8 16.T:d2+) **13.Cb5 ! Db8** (13...c:b5 14.N:b5+ ; 13...Db5 14.Cd6+ N:d6 15.D:d6) **14.Da5 Nd8 15.T:d8+ ! D:d8 16.Cc7+** și negrul cedează.

147.APĂRAREA NIMZOVICI

Szabo (Ungaria) — Trifunovici (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 Ce6 5.Cf3 d6 6.Nd2 e5 7.d5 N:c3 8.N:c3 Ce7 9.e4 Ch5 10.g3 0-0 11.Ne2 ! Cf6 12.0-0 Cg4 13.Ch4 f5 14.e:f5 C:f5 15.Cg2 Dg5 (15...Cd4 16.N:d4 e:d4 17.N:g4 N:g4 18.De4) **16.f4 ! e:f4 17.N:g4 D:g4 18.T:f4 Dg5 19.Taf1 Nd7 20.Df2 De7 21.Te1 Dg5 22.Nd2 Dg6 23.Tf1 De8 24.g4 Ch6** (24...Ce7 25.T:f8+ D:f8 26.Dh4 De8 27.Te1) **25.T:f8+ D:f8 26.Dd4 Cf7? 27.Nc3 b6 28.Cf4 Te8 29.Ch5 !** (Vezi diagrama)

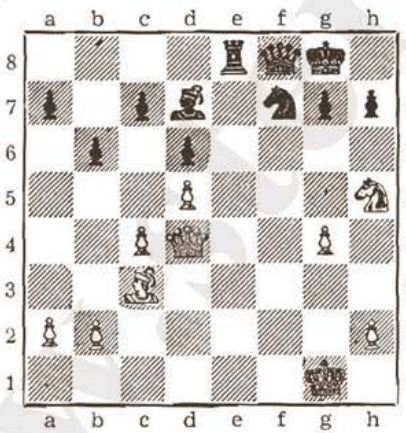

29...Te5 30.Df4 Tg5 31.h3 De7 32.Cf6+ ! g:f6 33.N:f6 T:g4+ 34.h:g4 De2 35.Tf2 Dd1+ 36.Rh2 N:g4 37.Nc3 și negrul cedează. La 37...Nh5 38.Df6 Rf8 39.Dd8 mat.

* * *

* Al VI-lea campionat mondial de șah feminin individual, găzduit, potrivit tradiției, tot în orașul Olimpiadei, a fost cîștigat încă o dată de Vera Mencik, dacă mai trebuie să o spunem, cu 14 puncte din tot atîtea posibile ! La campionat au participat 26 șahiste din 16 țări și s-a desfășurat în sistemul elvețian.

* Vera Mencik s-a căsătorit, imediat după campionat, cu englezul Stevenson, redactorul revistei „British Chess Magazin".

* La întoarcerea de la Stockholm, tînărul mare maestru american Fine a trecut prin Amsterdam, unde a fost oficiată căsătoria sa cu șahista olandeză Kelsing.

* La Stockholm, Marshall a participat pentru a cincea oară la întrecerile olimpice, dar și pentru ultima dată la o competiție internațională.

* La ediția suedeză a Olimpiadei, foarte multe echipe au venit cu jucători noi, tineri. Acest lucru l-a făcut pe Marshall să exclame : „O ! dar nu mai văd deloc pe aici cunoscuți ... !"

* Rezultatul sub așteptări înregistrat de echipa gazdă a fost cauzat și de faptul că la cîteva meciuri, în mod cu totul neașteptat, Stoltz nu s-a prezentat ... De ce? Istoria nu ne-a furnizat nici un motiv convingător.

* Campionul remizelor a fost, de această dată, Pirc : 12 din 17 partide.

* După Olimpiadă a avut loc un turneu blitz, la care au participat 50 de maeștri, cîștigat de Reshevsky. Fostul „copil minune" al șahului promitea încă !

* Cea mai scurtă partidă : *Ozols* (Letonia) — Reid (Scoția). *Deschiderea engleză :* **1.c4 e5 2.Ce3 Ce6 3.g3 Ne5 4.Ng2 d6 5.e3 Cf6 6.Cge2 Ne6? 7.Cd5?** (d4) **7.... Cb4?? 8.C:b4** și maestrul scoțian, fericit probabil de ... economia de timp realizată, și-a felicitat partenerul pentru victorie.

* Dar iată și cum poate pierde un campion mondial.

Lilienthal

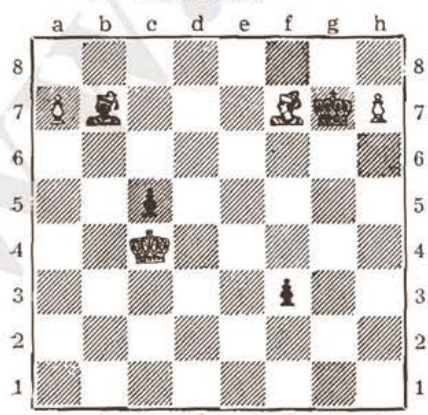

Euwe

În această poziție foarte simplă, albul a jucat **71,Nd5??** (alt exemplu de orbire șahistă) la care a urmat **71...f2!** și negrul a cștigat. Să mai spunem că trebuia jucat firesc: 71.Ng6! f2 72.Nd3! Poate că și simplii amatori ar fi putut găsi această soție. Este una dintre curiozitățile la care duce concentrarea excesivă, suprasolicitarea.

www.stere.ro

OLIMPIADA a VIII-a – BUENOS AIRES, august—septembrie 1939

Organizarea celei de VIII-a ediţii a Olimpiadei şahiste a fost încredinţată de către FIDE frumoasei capitale a Argentinei. Pentru prima dată Cupa Hamilton-Russell s-a disputat în afara Europei. La 27 iulie s-au îmbarcat în portul Anvers, pe vasul „Piriapolis", 15 echipe europene, cărora li s-a alăturat una asiatică, toate cu destinaţia Americii de Sud. La această ultimă Olimpiadă de dinaintea pîrjolului mondial, numărul echipelor participante s-a ridicat la 27, dintre care 11 din America. Nou record de participare! O surpriză de proporţii a constituit-o însă absenţa reprezentativei S.U.A., cîştigătoarea ultimelor patru ediţii olimpice. Au mai lipsit de la startul acestei mari competiţii şi puternicele echipe ale Ungariei şi Iugoslaviei. A venit, în schimb, mult întărită echipa Federaţiei de şah a Germaniei (Grossdeutscher Schachbund), reintrată în rîndurile FIDE, cu jucători din Austria cotropită, ca de exemplu Eliskases, originar din Innsbruck, fost campion al Austriei. Din cauza numărului mare de echipe, s-a adoptat o nouă formulă de disputare: introducerea turneelor preliminare. Cele 27 de reprezentative naţionale prezente au fost împărţite în patru grupe, trei de cîte şapte şi una de şase. Primele patru clasate în fiecare grupă urmau să se califice în finală, iar celelalte să continue concursul pentru locurile 17—27. Pentru prima dată a jucat la Olimpiadă fostul campion mondial José Raul Capablanca, venit probabil pentru a-l întîlni pe marele Alehin, acolo unde cu 12 ani în urmă fusese învins, pierzînd nu numai nimbul invincibilităţii, dar şi titlul de cel mai bun jucător al lumii. Această Olimpiadă a fost ultima mare confruntare internaţională şi ultima satisfacţie a celui ce făcuse epocă de glorie şi strălucire în istoria milenară a şahului.

Din păcate, tulburările din ce în ce mai grave ce se petreceau în Europa nu puteau să nu-şi pună amprenta şi pe bunul mers al competiţiei. Încă de la început a şi apărut un incident, care nici nu avea să fie ultimul. Căpitanul echipei Germaniei a cerut organizatorilor ca şahiştii cehi să nu joace sub steagul lor naţional, ci sub cel al Protectoratului Ceho-Morav. Desigur, şahiştii cehi s-au opus şi protestului lor li s-au adăugat şi alte delegaţii. Soluţionarea acestui incident a făcut cinste organizatorilor şi zecilor de maeştri ai şahului prezenţi la Buenos Aires : pînă la încheierea Olimpiadei, pe frontispiciul teatrului „Politeam", locul de desfăşurare a rundelor, a fluturat steagul naţional al Cehoslovaciei !

Componenţii echipelor : *Germania :* Eliskases, Michel, Engels, Becker, Reinchardt ; *Polonia :* Tartakover, Najdorf, Frydman, Regedzinski, Sulik ; *Estonia :* Keres, Raud, Schmidt, Friedemann, Türn ; *Suedia :* Stahlberg, Lundin, Bergquist, Danielsson, Ekenberg ; *Argentina :* Grau, Piazzini, Bolbochan, Guimard, Pleci ; *Cehoslovacia :* Opocensky, Foltys, Pelikan, Skalicka, Zita ; *Letonia :* Petrov, Apschenceek, Feigin, Endzelins, Melngailis ; *Olanda :* v.Scheltinga, Cortlever, Groot, Prins, Ronde ; *Palestina :* Czerniak, Foerder, Winz, Kleinstein, Rauch ; *Franţa :* Alehin, Gromer, Kahn, Rometti, Dez ; *Cuba :* Capablanca, Lopez, Aleman, Blanco, Planas ; *Chile :* Castillo, Flores, Letelier, Salas, Romo ; *Lituania :* Mikenas, Vaitonis, Luckis, Tautvaissas, Andrasinunas ; *Brazilia :* Trompovski, Silva, Rocha, V. Cruz, Mendes, O. Cruz ; *Danemarca :* Enevoldsen, Paulsen, Cristensen, Sörensen, Larsen.

Semifinalele s-au încheiat cu rezultate în general scontate : *grupa I :* Cehoslovacia 18 ½, Polonia 18 ½, Anglia 13 ½, Brazilia 12 ½, Canada 11, Paraguay 5, Peru 5 ;

grupa a II-a : Letonia 17 ½, Germania 16, Chile 14, Franţa 13 ½, Bulgaria 10, Uruguay 8 ½, Bolivia 4 ½ ;

grupa a III-a : Argentina 18, Lituania 16 ½, Olanda 15, Danemarca 13 ½, Islanda 13, Irlanda 4 ½, Ecuador 3 ½ ;

grupa a IV-a : Suedia 14, Estonia 13, Palestina 11, Cuba 10, Norvegia 8, Guatemala 4.

Olimpiada a fost înconjurată de un mare interes, manifestat atît în Argentina, cît şi în toată America Latină ; era cea mai mare competiţie şahistă găzduită vreodată pe continentul american. Zilnic între trei şi cinci mii de spectatori veneau să urmărească partidele. Pentru prima dată s-au pus în vînzare zeci de mii de abonamente !

La 1 septembrie a început finala. Tot atunci a venit și teribila veste a invadării Poloniei de către Germania, a declanșării celui de al II-lea război mondial. Datorită intrării în război, șahiștii englezi, chemați la Londra, părăsesc Olimpiada, întorcîndu-se în patrie. În aceste condiții turneul final va fi format numai din 15 concurente.

Echipele din grupa „B" și-au disputat un foarte frumos trofeu : „Cupa Argentina", oferită de însuși președintele țării.

În timpul desfășurării finalei s-a ivit un nou incident. Echipele Franței, Poloniei și Palestinei au refuzat să se întîlnească la masa de joc cu echipa Germaniei. În fața acestei situații și pentru a nu fi irosite eforturile depuse îndelung pentru pregătirea marelui eveniment, organizatorii au hotărît ca meciurilor implicate să li se înscrie un rezultat de egalitate. Și, deoarece formația germană a cerut jucătorilor cehi să nu joace cu reprezentativele Franței, Poloniei și Palestinei, șase meciuri s-au încheiat cu scorul de 2—2, fără să se fi jucat !

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Total
1 Germania	●	2	2½	3	3	3	3	2	2	2	3½	2	3	2½	2½	36
2 Polonia	2	●	2½	1½	2½	2	2	1½	2	4	3½	2	4	2½	3½	35½
3 Estonia	1½	1½	●	2	1½	3	1½	2½	2	2	3	3	3½	3½	3	33½
4 Suedia	1	2½	2	●	3½	1½	1½	1½	2	3	3½	3	2½	1½	4	33
5 Argentina	1	1½	2½	½	●	3½	2½	1½	2	2½	2½	3½	3	3½	2½	32½
6 Cehoslovacia	1	2	1	2½	½	●	3½	3½	2½	2	3	2½	2	3½	2½	32
7 Letonia	1	2	2½	2½	1½	½	●	2	3	2½	2½	3½	3	2½	2½	31½
8 Olanda	2	2½	1½	2½	2½	½	2	●	1½	2	2	3	2	2½	4	30½
9 Palestina	2	2	2	2	2	1½	1	2½	●	2½	3	1	1½	2½	½	26
10 Franța	2	0	2	1	1½	2	1½	2	1½	●	2	1	2	2	4	24½
11 Cuba	½	½	1	½	1½	1	1½	2	1	2	●	3	3	2½	2½	22½
12 Chile	2	2	1	1	½	1½	½	1	3	3	1	●	1½	2½	1½	22
13 Lituania	1	0	½	1½	1	2	1	2	2½	2	1	2½	●	2	3	22
14 Brazilia	1½	1½	½	2½	½	½	1½	1½	1½	2	1½	1½	2	●	2½	21
15 Danemarca	1½	½	1	0	1½	1½	1½	0	3½	0	1½	2½	1	1½	●	17½

Grupa „B" : Islanda 28 puncte, Canada 28, Norvegia 27, Uruguay 26, Bulgaria 25½, Ecuador 21, Guatemala 15½, Irlanda 15½, Peru 14, Bolivia 10, Paraguay 9½.

Rezultatele individuale ale componenților echipelor medaliate : Germania : Eliskases +7 −2 = 5, Michel +3 −6 = 11, Engels +12 −0 = 4, Becker +6 −3 = 3, Reinchardt +5 −4 = 3 ; *Polonia :* Tartakover +7 −3 = 7, Najdorf +12 −2 = 4, Frydman +11 −2 = 4, Regedzinski +6 −4 = 3, Sulik +4 −2 = 1 ; *Estonia :* Keres +12 −2 = 5, Raud +7 −5 = 5, Schmidt +2 −5 = 6, Friedemann +11 −3 = 3, Türn +3 − 3 = 4.

Olimpiada s-a încheiat cu victoria echipei germane, cel mai mare succes înregistrat vreodată de șahiștii acestei țări dar, trebuie să adăugăm că rezultatul a fost viciat de condițiile vitrege în care s-a disputat această Olimpiadă, cînd întreaga omenire era preocupată de destinele-i proprii. Pe locul al doilea s-a clasat Polonia, o echipă indiscutabil foarte puternică. Nu se știe care ar fi fost soarta primului loc, dacă meciul Polonia-Germania — și nu numai acesta — s-ar fi jucat. O surpriză de proporții a constituit-o clasarea echipei Estoniei printre premiate. Aceasta era cea de a treia participare la Olimpiadă a acestei echipe : locul al 11-lea la Varșovia, al 7-lea la Stockholm pentru ca la Buenos Aires să obțină medalia de bronz.

Cele mai bune rezultate individuale : masa 1 : Capablanca 11½ din 16 (71,6%) ; *masa a 2-a :* Najdorf 14 din 18 (77,8%) ; *masa a 3-a :* Engels 14 din 16 (87,5%) ; *masa a 4-a :* Friedemann 12½ din 17 (73,5%) ; *rezerve*: Pleci 15 din 19 (78,5%).

În mai multe publicații a fost amintit faptul că la Buenos Aires Alehin a jucat 16 partide și a realizat 12½ puncte, în timp ce Capablanca, tot din atîtea partide a totalizat numai 11½. Și totuși, premiul pentru cel mai bun rezultat individual a fost atribuit șahistului cubanez. Cum se explică acest lucru ? Atunci cînd s-au analizat meritele celor doi mari maeștri s-a ținut cont de procentajul realizat în finală. Or, în turneul final Capablanca a obținut 8½ puncte din 11 (77,2%), în timp ce Alehin 7½ din 10 (75%).

Un al treilea și ultim incident a avut loc între organizatorii celei de a VIII-a Olimpiade și conducătorii clubului de șah „Marshall" din New York. Aici se afla în păstrare cupa de aur „Hamilton-Russell". Cînd organizatorii au cerut-o, clubul american a refuzat să o restituie, invocînd o clauză a regulamentului, despre care nici astăzi nu se știe precis dacă a existat, potrivit căreia echipei care a cîștigat de trei ori consecutiv titlul suprem cupa îi revine, de drept, pentru totdeauna. După îndelungi discuții și insistențe, mult disputatul trofeu a ajuns, totuși, la Buenos Aires.

Comentează Alexandr Alehin, redevenit campion mondial !

148. APĂRAREA CARO-KANN

Capablanca (Cuba)	Czerniak (Palestina)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 c:d5 4.c4 Cc6 (Această mutare se întîlnește rar, dar în cazul 5.Cc3, negrul vrînd, nevrînd trebuie să

intre în varianta 5 . . . Cf6 6.Ng5; alternativa 5...d:c4 6.Cf3 Ng4 7.N:c4 etc. este evident în favoarea albului) **5.Cf3** (Deschiderea are un caracter neobișnuit. Negrul obține perspective bune și nimeni nu s-ar fi putut aștepta la o victorie atît de rapidă a albului) **5...Ng4 6.c:d5 D:d5 7.Ne2** (Merita încercat 7.Cc3 N:f3 8.C:d5 N:d1 9.Cc7+ Rd8 10.C:a8 Nh5 11.Ne3 — sau 11.d5 Cb4. Mutarea din partidă permite negrului să-i fixeze albului, pionul izolat) **7...e6 8.0-0 Cf6 9.Cc3 Da5** (Este mai bine decît 9...Dd8, la care ar fi trebuit calculată posibilitatea Da4) **10.h3 Nh5 11.a3** (O mutare subtilă, pe care negrul nu a apreciat-o suficient) **11...Td8** (Prea optimist; trebuia gîndit la rocadă, pe de o parte și, de asemenea, cîmpul d8 trebuia lăsat liber pentru damă. Din această cauză, ar fi fost mai bine 11...Ne7 și dacă 12.g4 Ng6 13.b4 Dd8 și apoi rocada mică, cu șanse de contrajoc. Vezi diagrama)

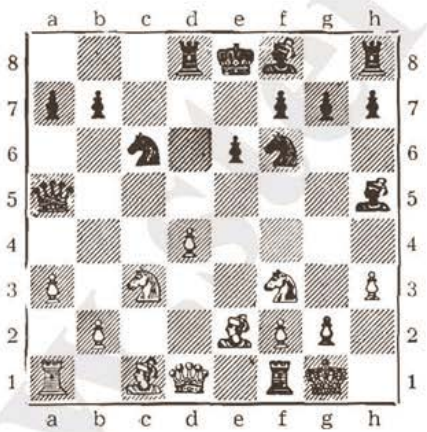

12.g4 Ng6 13.b4! (O concepție profundă; mult mai bine decît 11:Ne3 Ne7 12.b4 Dc7 etc.) **13..N:b4** (Negrul primește sacrificiul albului. El continuă să fie optimist, dar nici nu avea altceva mai bun. La . . . Db6 14.Ne3, iar la 13...Dc7 14.Da4! Cd7 15.Ng5 etc.) **14.a:b4 D:a1 15.Db3** (Amenință 16.Nb2) **15...T:d4** (Dacă acum 16.Nb2, atunci 16...T:b4 și dacă 16.C:d4 C:d4 17.Dc4 D:c3! în ambele cazuri cu avantaj pentru negru. Dar există și o a treia posibilitate...) **16.Na3**! și la ultima încercare a negrului **16...Nc2**, urmează decizia: **17.D:c2 D:a3 18.Cb5**! **D:b4 19.Cf:d4 C:d4 20.C:d4** (Dacă acum 20... D:d4, atunci 21.Td1 De5 22.Dc8+ Re7 23.D:h8 D:e2 24.Dd8 mat. Și astfel

combinația albului începută cu mutarea 13.b4 trebuia calculată cu 12 mutări înainte — lucru rar întîlnit în șahul poziționa contemporan) **20...0-0** (Trei pioni nu sînt o compensație suficientă pentru figură în această poziție) **21.Td1 Cd5?** (Aici și mai departe negrul ușurează sarcina adversarului. În locul manevrei îndoielnice a calului, trebuia jucat 21...h6 și Td8 sau direct 21...a5) **22.Nf3 Cf4 23.Rh2 e5?** (De ce? Mai bine ar fi fost 23... h5) **24.Cf5 g6 25.Ce3** (Aici calul stă foarte bine, avînd în vedere slăbiciunea cîmpului d5 din lagărul negrului. Albul se pregătește de atac cu 26.Tb1) **25...Ce6 26.Cd5 Da3 27.Td3 Da1 28.Dd2** (Dama trebuie să ajungă la h6) **28...Rg7 29.De2** (Mai exact 29.De3, cu amenințarea 30. Ta3) **29...f6 30.De3 a6 31.Td1 Db2 32.Cc3 Cd4 33.Tb1 Dc2 34.Ne4.** „Dama activă" a negrului nu a putut evita destinul ei nefericit și negrul a cedat.

149. DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Czerniak (Palestina) — *Alehin* (Franța)

1.c4 Cf6 2.Cc3 e5 3.g3 d5 4.c:d5 C:d5 5.Ng2 Cb6 (Începînd cu culorile inversate și cu un tempo în minus lupta împotriva variantei „dragonului" din Apărarea siciliană, am pornit de la convingerea că lipsa unui tempo nu este încă o bază suficientă pentru ca o linie de joc favorabilă să se transforme într-una proastă. Și, într-adevăr, această partidă, ca și oricare alta din ultimul timp, ne duce la concluzia clară: în această variantă, negrul trebuie să se teamă că nu va reuși să obțină egalarea jocului) **6.Cf3 Ce6 7.0-0 Ne7 8.d3 0-0 9.Ne3 f5** (Ideea acestei înaintări este de a-l determina pe alb să înceapă lupta pentru cîmpul c5, înainte ca el să fi dorit acest lucru. Continuarea obișnuită 9...f6 ar fi oferit adversarului mai multe posibilități de alegere) **10.Ca4 f4 11.Nc5 Ng4 12.Tac1 Nd6** (Această manevră constituie o verigă esențială în planul strategic al negrului; altfel ar fi urmat 13.N:e7 D:e7 14.Cc5, cu presiune cam neplăcută asupra pionului b7) **13.Te1** (În urma acestei mutări, albul va pierde mai devreme sau mai tîrziu controlul asupra cîmpului d4, unde calul negru va ocupa o poziție foarte puternică) **13...De7 14.Cd2 Rh8!** (Cu scopul de a juca 15...C:a4, ceea ce imediat ar fi fost încă prematur din cauza răspunsului simplu 15.D:a4 și dacă 15...N:c5 atunci 16.Dc4+ etc.) **15.Ce4** (Nesatisfăcătoare ar fi fost încercarea de a cîștiga un pion prin 15.N:d6 c:d6 16.C:b6 a:b6 17.N:c6 b:c6 18.T:c6 T:a2 19.T:b6, din cauza 19...d5! și negrul amenință 20...f:g3, urmat de 21...Dc5 sau mai întîi 20...Dc5) **15...N:c5** (După acest schimb, amenin-

ţarea asupra pionului b7 devine mai puţin eficace decît presiunea negrului în centru) **16.Ca:c5 Cd4** (Cu puternica ameninţare 17...f3 ! împotriva căreia albul găseşte totuşi unicul răspuns suficient) **17.Cb3**! (Acum nici una din variante nu asigură negrului un avantaj hotăritor, de exemplu : *a*) 17...f3 18.C:d4 f:g2 19.Cf3 ; *b*) 17...C:e2+ 18.T:e2 f3? 19.Te1 ; *c*) 17...N:e2 18.T:e2 f3 ? 19.C:d4, *d*) 17...C:b3 18.D:b3 f3 19.e:f3 N:f3 20.N:f3 T:f3 21.Te3, cu şanse egale) **17...c6** (Negrul alege o continuare poziţională liniştită. Totuşi, întrucît mutarea Tad8 era în orice caz necesară pentru apărarea punctului d4, ea trebuia făcută în primul rînd. Dacă 18.C:d4 e:d4 19.Dd2, atunci 19...Cd5 20.Da5 b6 21.D:a7 Db4, cu o compensaţie absolut suficientă pentru pion. După 17...c6, albul reuşeşte să obţină o poziţie egală) **18.C:d4 e:d4 19.Dd2 Cd5 20.Te4 De5 21.b4** (Cu ameninţarea de a ciştiga un pion prin 22.Db2 ; albul a obţinut un oarecare contrajoc) **21...Tad8 22.Db2 Cb6 23.Te5 Td5** (Acum se ameninţă 24...Ca4 !) **24.Da3 Cd7** (Prin această mutare negrul a apărat turnul din f8, ceea ce în viitor se va dovedi foarte important) **25.T:d5?** (Făcînd cîteva mutări de atac, albul devine prea optimist şi în urma acestui fapt îşi înrăutăţeşte poziţia într-un mod decisiv. Mai bună ar fi fost continuarea modestă 25.Tcc1—25.Ta5 a6 26.Cc5 era combătută la fel ca şi în partidă, prin mutarea 26...f3 ! ; dacă 25.Tcc1 nu mergea 25...a5, din cauza 26.Cc5) **25...e:d5** (După această mutare retragerea forţată a calului alb permite în sfîrşit negrului să înfăptuiască cu mare efect ameninţarea ascunsă f4-f3) **26.Cc5** (Vezi diagrama)

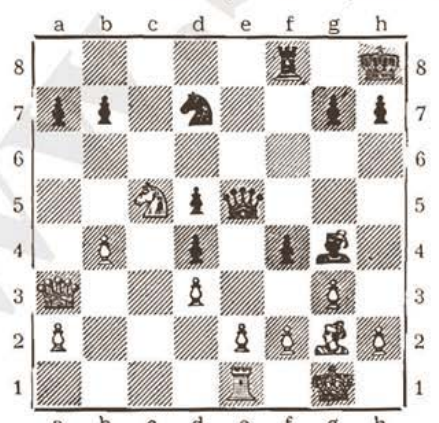

26...f3 (Deosebit de interesant s-ar fi dovedit atacul dacă albul ar fi găsit acum cea mai bună apărare : 27.C:d7 N:d7

28.Nf1 ! Nu însă 28.b5 din cauza 28...Rg8 ! și pionul b5 e pierdut. Ar fi putut urma 28...h5 29.Dc1 — cu scopul de a împiedica mutarea 29...h4 care crea amenințarea 30...h:g3 31.h:g3 D:g3 ! — 29...Te8 30.e3 h4, cu puternica amenințare Te8-e6-h6. În loc de varianta arătată, mutarea naturală pe care o alege acum albul permite un deznodămînt mai rapid și mai convingător) **27.h3 f:g2**! **28.h:g4 Cf6**! (Dacă acum 29.C:b7, atunci 29 ...C:g4, cîștigînd imediat) **29.b5** (Albul respinge amenințarea 29...C:g4 la care ar urma 30.Cd7 cu cîștig, dar nu poate salva partida) **29...De7**! (Sărmanul cal este țintuit pe loc. Acum este inutil 30.Dc1, din cauza noii legări 30...Tc8, iar la D:a7 urmează 30...C:g4) **30.Db4** (Salvează regele : 30...C:g4 31.D:d4, dar duce la pierderea inevitabilă a calului) **30...Cd7 31.D:d4** (Fără speranță este și 31.Ca6, din cauza 31...Df6 !) **31...C:c5** (Din punct de vedere tehnic, această continuare este mai simplă decît 31....D:c5 32.D:c5 C:c5 33.Tc1 și 34.R:g2) **32.D:d5** (Sau 32.R:g2 b6 33.D:d5 Td8 34.Df3 C:d3) **32...Td8 33.Df3 T:d3** (Nu însă 33...C:d3, din cauza 34.Td1 Ce5 35.T:d8+ și apoi 36.D:b7) **34.e:d3 D:e1+ 35.R:g2 De7 36.d4 Ce4 37.De3 De8 38.f3 Cf6 39.De5** (Se întîlnesc partide în care este într-adevăr greu să stabilești momentul just pentru a ceda. Întrucît albul n-a făcut-o mai înainte, nu-i rămîne acum decît să joace pînă la capăt) **39...Rg8 40.g5 D:e5 41.d:e5 Cd5 42.f4 Ce3 43.Rf3 C:a2 44.f5 Cc3 45.b6 a5 46.Re3 Cd5+ 47.Rd4 C:b6 48.e6 a4 49.f6 g:f6** (Dacă în locul acestei mutări negrul ar fi jucat 49...h6 ? atunci pierdea după 50.e7 Rf7 51.f:g7) **50.g:f6 a3** și albul cedează.

150.APĂRAREA SICILIANĂ

Alehin (Franța) — Țvetkov (Bulgaria)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.c3 Cf6 4.e5 d:e5 5.C:e5 Ce6 6.C:c6 b:c6 7.Ne4 Nf5 8.d3 e6 9.Df3 Dd7 10.h3 Ne7 11.Cd2 Td8 12.0-0 N:d3 13.N:d3 D:d3 14.D:c6+ Dd7 15.Da6? 0-0 16.Ce4 Dc7 17.Da5 D:a5? 18.C:a5 Td6 19.Ne3 Ta6 20.Cb3 Tc8 21.e4 ! Rf8 22.Tfd1 Td6 23.T:d6 N:d6 24.Td1 Re7 25.Ca5 Ne5 26.Td3 ! Tc7 27.Tb3 Cd7 28.f4 Nd6 29.Rf2 Cb6 30.Rf3 Rd7 31.Td3 Re7 32.g4 f6 33.h4 Ca4 34.Tb3 Cb6 35.Tb5 Rd7 36.h5 Re7 37.a3 Rd7 38.Re4 Re7 39.Rd3 Rd7 40.Cb3 Ca4 41.Cd2 Rc6 42.b3 Cb6 43.Cc4 Cd7 44.Ta5 Ne7 45.Cc3 ! Tb7 46.Cb5 Rb6 47.b4 a6 48.Cc3 Rc7 49.T:a6 c:b4 50.Cb5+ Rd8 51.a:b4 N:b4 52.T:e6 Nc5 53.Nd2 ! Cf8 54.Tc6 Cd7 55.Re4 ! Re7 56.Rd5 Ng1 57.Nb4+ Rd8 58.Re6 și negrul cedează.

151.APĂRAREA NIMZOVICI

Enevoldsen (Danemarca) — *Capablanca* (Cuba)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.De2 0-0 5.a3 N:c3+ 6.D:c3 d6 7.g3 De7 8.Ng2 e5 9.d5 a5 10.b3 Cbd7 11.Cf3 (11.e4 Cc5 12.Dc2 a4! 13.b4 Cb3) **11...Ce5 12.Cd2 Nf5 13.0-0** (13.f3 e4!) **13...Cfe4! 14.C:e4 N:e4 15.f3 Ng6 16.Ne3 b6 17.b4 Cd7 18.Tfc1 a:b4 19.a:b4 f5 20.f4? e:f4 21.g:f4 Cf6 22.h3 T:a1 23.T:a1 Te8 24.Ta3 Nh5 25.De2 Ce4! 26.Nd4 Dh4 27.e3 De1+ 28.Rh2 Nf3!** (Vezi diagrama)

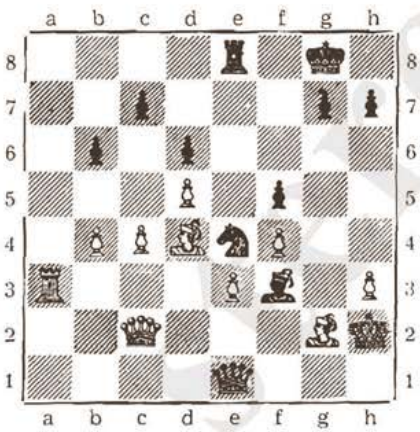

29.Ta2 (29.Ta1 Dg3+ 20.Rg1 g5!) **29.Te7 30.Da4 Rf7 31.Da6? Cd2 32.N:f3 Df2+ 33.Rh1 Df1+! 34.Rh2 C:f3+ 35.Rg3 C:d4** și albul a cedat.

152.GAMBITUL DAMEI

Petrov (Letonia) — Grau (Argentina)

1.d4 d5 2.Cf3 Nf5 3.c4 e6 4.Db3 Cc6 5.Nd2 (5,D:b7? Cb4) **5...Tb8 6.e3 a6 7.Nd3 N:d3 8.D:d3 Cb4 9.N:b4 N:b4+ 10.Cd2 Cf6 11.0-0 0-0 12.c5! N:d2 13.C:d2 e6 14.f4 Cd7 15.b4 f5 16.a4 De7 17.Tfc1 Ta8 18.b5 Tfb8 19.Cf3 a:b5 20.a:b5 Dd8 21.b6 T:a1 22.T:a1 h6 23.Ta7 Rf7 24.De2 g6 25.Cd2 Cf6 25.Cb3 Re8 27.Ca5 De8 28.Da2 Cd7 29.Df2! Cf6 30.Dh4 Cg8 31.g4 Rf7** (Vezi diagrama)

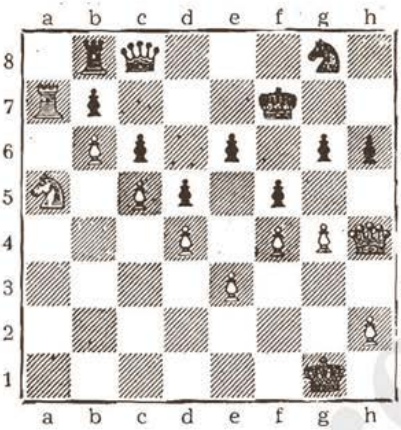

32.g5 h5 33.Df2! Re8 34.Da2 Ce7 (34...Rd8 35.C:b7+! T:b7 36.Ta8 Tb8 37.T:b8 D:b8 38.Da7 Rc8 39.Df7!) **35.C:b7! T:b7 36.T:b7 D:b7 37.Da7** şi negrul a cedat.

153.APĂRAREA FRANCEZĂ

Yanofski (Canada)	Dulanto (Peru)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 d:e4 5.C:e4 Cbd7 6.Cf3 Ne7 7.C:f6+ C:f6 8.Nd3 c5 9.d:c5 Da5+ 10.c3 D:c5 11.0-0 0-0 12.Te1 Td8 (12...Nd7? 13.N:f6 N:f6 14.N:h7+ sau 12...Cd5 13.N:e7 C:e7 — 13...D:e7 14.N:h7+ R:h7 15.D:d5 —

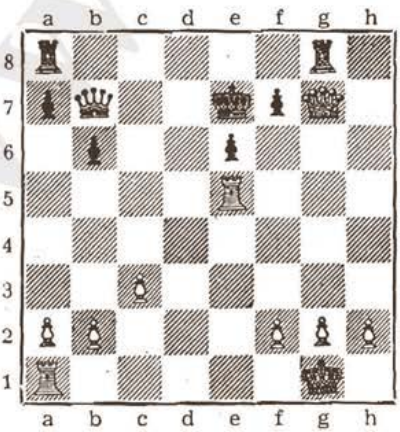

14.Te5! Dc7 15.N:h7+ R:h7 16.Cg5+ Rg6 17.Dg4) **13.Ce5 b6? 14.N:f6 N:f6 15.N:h7+ Rf8** (15...R:h7 16.Dh5+ Rg8 17.D:f7+ Rh7 18.Te3) **16.Dh5 N:e5 17.T:e5 Dc7 18.Ne4 Nb7 19.N:b7 D:b7 20.Dh8+! Re7 21.D:g7 Tg8** (Vezi diagrama)

22.T:e6+! R:e6 23.Te1+ Rd6 (23...Rd5 24.c4+! Rc5 25.De5+ R:c4 26.Dc3+ Rd5 27.Dd3+ Rc5 28.Tc1+) **24.Df6+ Rc5 25.Te5+ Rc4 26.b3+ Rd3** (26...R:c3 27.Tc5+!) **27.Dd6+ Rc2 28.Te2+** și negrul cedează.

154.GAMBITUL DAMEI

Najdorf (Polonia) — Aleman (Cuba)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4.Ng5 Ne7 5.e3 Cbd7 6.Cf3 0-0 7.Dc2 c6 8.Td1 Te8 9.Nd3 a6 10.0-0 d:c4 11.N:c4 Cd5 12.Ce4! h6 13.N:e7 D:e7 14.Nb3 C5f6 15.Ce5! C:e4 16.D:e4 Cf6 17.Dd3 Nd7 18.f4 c5 19.a4 Nc6? 20.C:c6 b:c6 21.e4 c:d4 22.e5 Cd5 23.f5! e:f5 24.T:f5 Tad8?! 25.Tdf1 Tf8 26.D:a6 Td7 27.Rh1 Cc7? 28.T:f7 și negrul a cedat.

155.APĂRAREA SICILIANĂ

Milner-Berry (Anglia) — Foltys (Cehoslovacia)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ne2 g6 7.Nc3 Ng7 8.Cb3 0-0 9.f4 Ne6 10.0-0 Ca5 11.f5! Ne4 12.g4 Cd7 13.C:a5 N:e2 14.D:e2 D:a5 15.Cd5 Tfe8? 16.Df2! Ce5 17.f:g6 h:g6 18.Nd4 Cf3+ 19.D:f3 N:d4+ 20.Rh1 Tf8 21.C:e7+

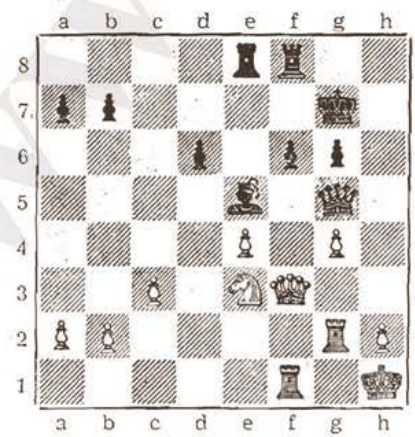

Rg7 22.c3 Ne5 23.Tf2 Dd8 24.Cd5 Dh4 25.Taf1 Tae8 26.Tg2 Dg5 27.Ce3 f6? (Vezi diagrama)
28.Cf5+ Rf7 29.h4 Th8 30.Th2! g:f5 31.h:g5 T:h2+ 32.Rg1 Teh8 33.D:f5 T:b2 34.Dd7+ Rg6 35.T:f6+ N:f6 36.Df5+ și negrul cedează.

156.GAMBITUL DAMEI

Lundin (Suedia) — *Silva-Rocha* (Brazilia)

1.Cf3 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 c5 4.d4 d5 5.Ng5 c:d4 6.D:d4 Ce6 7.N:f6 g:f6 8.Dh4 d:c4 9.D:c4 Db6 10.0-0-0? Nd7 11.e3 Ce5! 12.C:e5 f:e5 13.Ne2 Tc8 14.Dd3 Na4 15.Td2 Nb4 16.Rb1 N:c3 17.Tc1 e4! 18.Dd4 N:d4 19.T:c8+ Re7 și albul a cedat.

157.APĂRAREA FRANCEZĂ

Pleci (Argentina) — Endzelins (Letonia)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5 4.Cgf3 d:c4 5.C:e4 Cd7? 6.d:c5 C:c5 7.D:d8+ R:d8 8.Ng5+ f6 9.0-0-0+ Re8 10.Nb5+ Rf7 11.Td8!! Ne7 (11...C:e4 12.Ce5+ f:e5 13.Ne8 mat; 11...f:g5 12.Ce5+ Re7 13.Te8 mat; 11...Rg6 12.Ne8+ Rf5 13.Ch4+ Re5 14.f4+ R:e4 15.Te1 mat. Vezi diagrama)

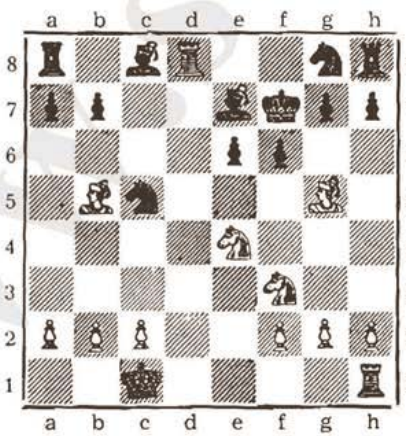

12.Ce5+! f:e5 13.Cd6+ Rg6 14.N:e7 C:e7 15.T:h8 a6 16.Ne2 e4 17.f4 b5 18.Te8! Rf6 19.Tf8+ Rg6 20.h4 Nb7 (20...h5 21.Th8 Nb7 22.N:h5+ Rf6 23.Ce8+ Rf5 24.Tf8 mat) **21.h5+** și negrul a cedat.

* Cel de al VII-lea campionat mondial feminin individual de la Buenos Aires a reunit 20 de participante din 18 țări. Firește, Vera Mencik a cîștigat din nou, dar numai cu... 18 puncte din 19 posibile, adăugîndu-și consecutiv al șaptelea titlu de campioană mondială ! Din nefericire, acesta avea să fie ultimul...

* La Olimpiadă s-au jucat de această dată 930 de partide.

* Buenos Aires a fost, după expresia maestrului polonez Gawlikowski, un fel de „Arcă a lui Noe". Aici s-au salvat, evitînd teroarea persecuțiilor fasciste, foarte mulți maeștri europeni : Eliskases, Becker, Engels, Michel, Reindchardt, Najdorf, Stahlberg și încă alții. Niciodată, nimeni nu și-ar fi închipuit că America Latină va avea, numai în cîteva săptămîni, atîția mari maeștri.

* Mezinul Olimpiadei a fost Yanofski : 14 ani !

* Deoarece reprezentativa Germaniei nu s-a mai întors în Europa, nu s-a aflat nimic de soarta trofeului care purta numele de „Cupa Hamilton-Russell". Timp de 11 ani s-a crezut pierdută și speranțele de a fi regăsită aproape se spulberaseră. Dar omenirea se trezise din teribilul coșmar al războiului, marile competiții sportive internaționale reintraseră în drepturile lor și printre acestea și șahul. Mare a fost surpriza și mai ales satisfacția tuturor amatorilor de șah din lume cînd, la Dubrovnik, orașul gazdă al Olimpiadei a IX-a, reprezentativa Argentinei a adus cu sine prețiosul trofeu de aur !

OLIMPIADA a IX-a – DUBROVNIK, august—septembrie 1950

După o întrerupere de tristă amintire, pricinuită de ultimul război mondial, Federația de șah a Iugoslaviei își asumă, cu un curaj demn de admirat, imensa responsabilitate de a relua pasionanta tradiție a Olimpiadelor de șah. Printr-un gest plin de semnificații, entuziaștii iubitori ai șahului din această țară au invitat toate federațiile naționale afiliate la FIDE să-și trimită reprezentanții la Dubrovnik, în înalta idee a colaborării frățești între popoare, pentru acțiuni umane noi, pașnice, prietenești, înțelepte. Olimpiada din Iugoslavia a reunit, sub patronajul președintelui țării Iosip Broz Tito, în orașul de pe litoralul Adriaticei, Dubrovnik, 16 reprezentative naționale, tot atîtea cîte participaseră și la prima Olimpiadă, la Londra, în 1927. Olimpiada a IX-a a însemnat însă începutul unei noi etape, cea mai bogată în formă și conținut din istoria milenară a șahului. Totodată, reluarea tradiției olimpice a însemnat un mare pas înainte, hotărîtor pe linia dezvoltării și întăririi forului șahist suprem, Federația Internațională de Șah.

Concursul a fost găzduit în clădirea Galeriilor de artă din localitate și urmărit cu deosebit interes de publicul din sală, ca și de miile de spectatori din piața publică, unde, pe table mari de demonstrație, maeștri sîrbi prezentau și comentau partidele cele mai interesante.

Componența echipelor:

Iugoslavia: Gligorici, Pirc, Trifunovici, Rabar, Vidmar Puc; *Argentina:* Najdorf, Bolbochan, Guimard, Rossetto, Pilnik; *R.F. Germania:* Unzicker, Schmid, Pfeiffer, Rellstab, Staudte; *S.U.A.:* Reshevsky, H. Steiner, Horowitz, Kramer, Evans; *Olanda:* Euwe, Scheltinga, Prins, Cortlever, H. Kramer, Donner; *Belgia:* O'Kelly, Dunkelblum, Devos, Thibaut, van Scoor; *Austria:* Beni, Busek, Müller, Palda, Lambert; *Chile:*

Castillo, Flores, Letelier, Maccioni; *Franța:* Tartakover, Rossolimo, Kesten, Chaudé de Silans, Crépeaux; *Finlanda:* Böök, Ojanen, Niemi, Niemelä, Helle, Heinkinheimo; *Suedia:* Sköld, Johansson, A. Bergquist, N. Bergquist, Lindquist, Stenborg; *Italia:* Castaldi, Nestler, Porreca, Giustolizi, Primavera; *Danemarca:* Paulsen, Enevoldsen, Pedersen, Kupferstich, Nielsen; *Peru:* Canal, Sumar, Zapata, Pinzon; *Norvegia:* Myhre, Vestöl, Morcken, Kongshavn, Opsahl; *Grecia:* Mastihiadis, Panagopoulos, Zografakis, Boulahanis, Othoneos.

După cum se observă, în formația Argentinei, la prima masă a apărut Najdorf. La rîndul său, Tartakover a preluat locul lui Alehin (decedat între timp) în reprezentativa franceză, în care printre rezerve a fost inclusă cunoscuta șahistă Chantal Chaudé de Silans, prima femeie care participă la Olimpiadele masculine oficiale! La Dubrovnik au apărut și cîteva nume noi, printre care Unzicker și Schmid din formația R.F.G., doi tineri care curînd aveau să devină mari maeștri binecunoscuți.

Principalele favorite, de această dată, erau desigur S.U.A., Argentina, R.F. Germania și Iugoslavia. Chiar din prima rundă însă, șahiștii vest-germani au pierdut cu 3—1 meciul cu Iugoslavia. Cu foarte mare interes a fost așteptată întîlnirea din runda a IX-a dintre reprezentativele Iugoslaviei și S.U.A.; la capătul unei lupte aprige ea s-a încheiat la egalitate (2—2): Reshevsky a cîștigat la Gligorici și Horowitz la Pirc; la celelalte mese cîștigă însă iugoslavii Trifunovici la Steiner și Vidmar la Kramer. După 11 runde, situația în fruntea clasamentului era următoarea: Iugoslavia 34 de puncte, Argentina 32. În runda a XII-a, o altă întîlnire avea să polarizeze întreaga atenție: Iugoslavia—Argentina, în care ambele echipe au jucat prudent. Meciul s-a încheiat totuși cu victoria la limită ($2\frac{1}{2}$-$1\frac{1}{2}$) a Argentinei, după singura partidă decisă: Najdorf a cîștigat la Gligorici! Singura întîlnire pierdută de reprezentativa Iugoslaviei.

După acest meci, diferența dintre cele două echipe s-a redus la numai un punct. Întîlnirile viitoare, în care Argentina mai avea de jucat cu Suedia, Grecia și Franța, iar Iugoslavia cu Danemarca, Belgia și Finlanda trebuiau să hotărască soarta titlului. A urmat un drastic 4—0 administrat Danemarcei de Iugoslavia, în timp ce Argentina lăsa o jumătate de punct Suediei. În penultima rundă Iugoslavia a învins Belgia cu 3—1. Argentina întîlnea modesta formație a Greciei și toată lumea pronostica scorul maxim pentru șahiștii sud-americani. Dar în acea zi, jucătorul grec Boulahanis, un șahist despre care nu se

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Total
1	Iugoslavia	●	1 ½	3	2	2 ½	3	2	2	3 ½	3	3	4	4	4	4	4	45 ½
2	Argentina	2 ½	●	2	1 ½	1 ½	4	3	3	2 ½	2 ½	3 ½	3 ½	4	3 ½	3 ½	3	43 ½
3	R.F.G.	1	2	●	1 ½	3	2 ½	2 ½	2 ½	3	3	4	3	3	2	3 ½	4	40 ½
4	S.U.A.	2	2 ½	2 ½	●	2	2 ½	2	3 ½	2	2 ½	2 ½	3	3	2 ½	4	3 ½	40
5	Olanda	1 ½	2 ½	1	2	●	1 ½	2 ½	2 ½	2	2	2	3 ½	3 ½	2 ½	4	4	37
6	Belgia	1	0	1 ½	1 ½	2 ½	●	2 ½	2	2	3	3 ½	1 ½	3 ½	3	1 ½	3	32
7	Austria	2	1	1 ½	2	1 ½	1 ½	●	2 ½	2	1 ½	2 ½	1 ½	2	3	3 ½	3 ½	31 ½
8	Chile	2	1	1 ½	½	1 ½	2	1 ½	●	2	2 ½	2	3	2 ½	2 ½	4	2	30 ½
9	Franța	1 ½	1 ½	1	2	2	2	2	2	●	½	1	2 ½	2 ½	2	3 ½	3 ½	28 ½
10	Finlanda	1	1 ½	1	1 ½	2	1	2 ½	1 ½	3 ½	●	½	3	1 ½	2	3	2 ½	28
11	Suedia	1	½	0	1 ½	2	½	1	2	3	3 ½	●	1 ½	2	3	2	3 ½	27 ½
12	Italia	0	½	1	1	½	2 ½	2 ½	1	1 ½	1	2 ½	●	3	3 ½	2	2 ½	25
13	Danemarca	0	0	1	1	½	½	2	1 ½	1 ½	2 ½	2	1	●	2	3	3 ½	22
14	Peru	0	½	2	1 ½	1 ½	1	1	1 ½	2	2	1	½	2	●	3	2	21 ½
15	Norvegia	0	½	½	0	0	2 ½	½	0	½	1	2	2	1	1	●	3 ½	15
16	Grecia	0	1	0	½	0	1	½	2	½	1 ½	½	1 ½	½	2	½	●	12

www.sofie.ro

ştia aproape nimic, a făcut, în compania maestrului argentinian Rossetto, cea mai bună partidă a sa din acel concurs şi poate din toată cariera sa sportivă ! Argentinienii nu au putut realiza astfel mai mult de 3—1, diferenţa de 1 ½ puncte menţinîndu-se intactă şi înaintea ultimei runde. Un handicap aproape imposibil de refăcut ! Aşa a şi fost : cîştigînd cu 3-1 meciul cu Finlanda, Iugoslavia îşi înscrie pentru prima dată numele pe Cupa Hamilton-Russel. A fost o victorie strălucită a şahiştilor iugoslavi, o răsplată meritată pentru munca şi perseverenţa lor şi în ultimă instanţă pentru eforturile pe care le-au depus spre a reda vieţii frumoasa tradiţie a Turneului naţiunilor.

Rezultatele individuale ale componenţilor echipelor medaliate :

Iugoslavia : Gligorici +9—2=4, Trifunovici +8—1=4, Rabar +8—0=2, Vidmar, +4—0=2, Puc +1—1=0 ; *Argentina :* Najdorf +8—0=6, Bolbochan +9—0=5, Guimard +4—2=4, Rossetto +4—1=7, Pilnik +6—1=3 ; *R.F. Germania :* Unzicker +9—1=4, Schmid +7—1=4, Pfeiffer +4—1=6, Rellstab +3—2=6, Staudte +6—3=3.

Cele mai bune rezultate individuale : masa 1 : Najdorf şi Unzicker 11 din 14 (78,6 %) ; *masa a* 2-*a :* Bolbochan 11 ½ din 14 (82,1 %) ; *masa a* 3-*a :* Trifunovici 10 din 13 (76,9 %) ; *masa a* 4-*a :* Rabar 9 din 10 (90 %) ; *rezerva* 1 : Pilnik 7 ½ din 10 (75 %) ; *rezerva a* 2-*a :* Evans 9 din 10 (90 %). Se remarcă procentajele ridicate realizate de jucătorii echipelor laureate şi mai ales cele înscrise de Unzicker şi chiar de Evans, care au fost apariţii noi în arena internaţională.

158. GAMBITUL DAMEI

Gligorici (Iugoslavia)	Unzicker (R.F. Germania)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4.Ng5 Ne7 5.Cf3 0-0 6.e3 h6 7.Nh4 b6 8.Nd3 d:c4 9.N:c4 Nb7 10.0-0 Cbd7 11.De2 Ce4 12.Ng3 C:g3 13.h:g3 c5 14.Tfd1 N:f3 15.g:f3 c:d4 16.e:d4 Nd6 17.f4 Te8? 18.Nb5 Tc8 19.Ce4 De7 20.d5 e5 (20...e:d5 ? 21.T:d5 D:e4 22.D:e4 T:e4 23.N:d7 !) **21.Dg4 ! Ted8 22.N:d7 T:d7 23.C:d6 D:d6 24.f:e5 Dc7 25.d6 Db7 16.Tac1 Te8 27.Dd4 Ted8 28.De4 Df3 29.Dd3 Dh5 30.De4 Dg5 31.Tc3 Dh5 32.Td5 Dh3 33.Td4 De6 34.Dd5 Df5 35.Tf3** (35.Tf4 ? T:d6) **35...Dg6 36.Rg2 Tc8 37.Tc4 Ted8 38.Tfc3 h5 39.a4 Df5 40.De4 De6 41.Td4 g6 42.Dd5 De8 43.Tdc4 Rb7 44.Tc7 Rg7 45.T:d7 D:d7 46.Tc7 Df5 47.Df3 De6 48.Te7** şi negrul a cedat.

159.APĂRAREA NIMZOVICI

v. Scheltinga (Olanda) — *Pirc* (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.e4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Cf3 0-0 5.Db3 c5 6.Ng5 Ce6 7.d:c5 N:c5 8.e3 Ne7 9.Ne2 b6 10.0-0 Nb7 11.a3 h6 12.Nh4 Tc8 13.Tad1 Ca5 14.Da2 Ce4 15.C:e4 N:e4 16.N:e7 D:e7 17.Cd2 Na8 18.b4 Ce6 19.Db2 Tfd8 20.Nf3 d6 21.Tc1 Ce5 22.N:a8 T:a8 23.Dd4 Tac8 24.Tfd1 De7 25.f4 Ce6 26.Db2 Ce7 27.e4? (27.Cf3 Cf5 28.Te1) **27...d5! 28.e:d5?** (28.c:d5 D:f4 29.T:c8 T:c8 30.d:e6) **28...D:f4 29.d:e6 De3+ 30.Rh1** (Vezi diagrama)

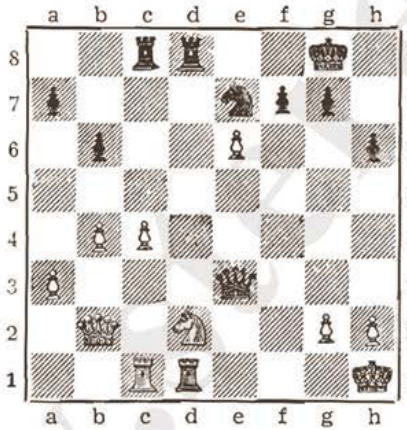

30...De2! 31.e:f7+ Rf8 32.De2 Td4 (32.Td3!) **33.Dh7 Te:e4!** (33...T:d2 34.T:d2 D:d2 35.Tf1) **34.Tf1 Tf4 35.Cf3 T:c1 36.T:c1 T:f3!** și albul a cedat.

160.INDIANA REGELUI

Rabar (Iugoslavia) — Primavera (Italia)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.Ne2 0-0 6.Nf4 h6 7.h4 Cfd7 8.Dd2 Rh7 9.Cf3 e5 10.Ne3 e:d4 11.C:d4 Ce5 12.f3 Cbc6 13.0-0-0 C:d4 14.N:d4 Ne6 15.f4! e5 16.Ne3! C:e4 17.N:e4 N:e4 18.h5! Nd4 19.N:d4 e:d4 20.D:d4 Tc8 21.h:g6+ R:g6 22.f5+! Rh7 23.f6! Tg8 24.e5 Tg6 25.De4 Rg8 26.T:d6 Da5 27.T:h6! Nd5 28.T:g6+ și negrul cedează.

161.APĂRAREA SICILIANĂ

Gligorici (Iugoslavia) — *Najdorf* (Argentina)

1.e4 c5 2.Cc3 d6 3.g3 Cc6 4.Ng2 g6 5.Cge2 Ng7 6.d3 Nd7 7.Ne3 Cd4 8.b3 Tb8 9.Tb1 b5 10.a3 a5 11.Cd5 e6 12.Cdf4 Ce7 13.c3 C:e2 14.C:e2 0-0 15.0-0 b4 16.a:b4 c:b4! 17.Dd2 b:c3 18.C:c3 Te8 19.d4 d5! 20.Ng5 Db6 21.Nf4 Tbd8 22.e5 Tb8 23.g4 Tec8 24.Ng5 Nf8 25.Ne3 Tc4! 26.b3 Tb4 27.f4 Tc8 28.f5 T:b3 29.f6 T8:c3 30.T:b3 T:b3 31.f:e7 N:e7 32.Df2 Ne8 33.Te1 Tb1 34.De2 T:e1+ 35.D:e1 a4 36.De8 De6 37.Db8 a3 38.Nf1 a2 39.Da7 Dc3 40.Nh6 a1D 41.D:e7 Dg3+ și albul a cedat.

162.DESCHIDEREA RETI

Tartakover (Franța) — Canal (Peru)

1.c4 c6 2.g3 d5 3.Ng2 Cf6 4.Cf3 Ng4 5.Ce5 Nh5 6.d4 e6 7.Cc3 Cbd7 8.f4 Nb4 9.0-0 Da5 10.Nd2 Da6 11.C:d7! R:d7 (11...C:d7 12.c:d5 N:c3 13.N:c3 N:e2 14.De1 N:f1 15.N:f1 Db6) **11...R:d7 12.c:d5 N:c3? 13.d:e6+ f:e6 14.N:c3 N:e2 15.Dd2 N:f1 16.N:f1 Db6 17.Te1 a6 18.f5 Tae8 19.f:e6+ Re8 20.Na5 Da7 21.Ng2 Rb8 22.e7 Ra8 23.Tc6! h5? 24.Db4 h4 25.Nb6 Db8** (Vezi diagrama)

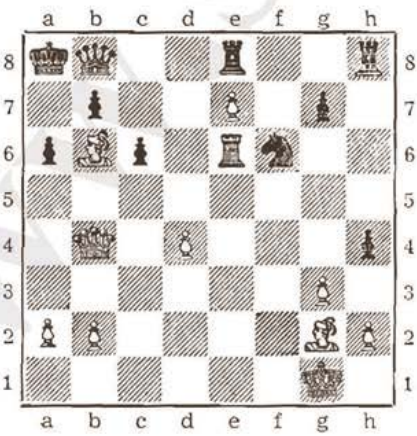

26.T:e6! h:g3 (26...Tc8 27.Da4!) **27.Nc5!** și negrul cedează.

163.APĂRAREA GRÜNFELD

Enevoldsen (Danemarca) — *Bolbochan* (Argentina)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.f3 d5 4.c:d5 C:d5 5:e4 Cb6 6.Cc3 Ng7 7.Ne3 0-0 8.Dd2 Cc6 9.0-0-0 e5 10.d5 Cd4 11.f4 Ng4 12.Te1 c5 13.h3 Nd7 14.f:e5 N:e5 15.Cf3 C:f3 16.g:f3 De7 17.h4 h5 18.Nd3 Ca4! 19.C:a4 N:a4 20.f4 c4! 21.f:e5 (21.N:c4 Tc8 22.b3 T:c4 23.b:c4 Da3+ 24.Rb1 Nc3 25.De2 Db4+ 26.Rc1 Tc8 27.c5 Nb5) **21...c:d3 22.Nd4 Tac8+ 23.Rb1 Ne2+ 24.Ra1 Tc4 25.Nc3 Ta4 26.Te3 b5?** (26...Dc5!) **27.T:d3 N:d3 28.D:d3 b4 29.b3** (29.Nd4 b3! 30.a3 T:a3+!) **29...b:c3 30.b:a4 D:e5 31.De2 Tb8 32.Th3 Tb4! 33.Td3 T:e4 34.D:c3 D:c3+ 35.T:c3 T:h4 36.Td3 Tb4 37.d6 Tb8 38.Tc3 Rf8 39.Te7 h4 40.d7 Td8** și albul a cedat.

164.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Tartakover (Franța) — *Reshevsky* (S.U.A.)

1.c4 Cf6 2.Cc3 g6 3.e4 d6 4.f4 c5 5.Cf3 Cc6 6.d3 Ng7 7.Ne2 0-0 8.0-0 Ng4 9.Ne3 Cd7 10.Dd2 Tb8 11.Rh1 Da5 12.Cg1 N:e2 13.Cg:e2 Cd4! 14.N:d4 c:d4 15.Cb1 D:d2 16.C:d2 b5! 17.Tac1 Ce5 18.Tf3 b:c4 19.C:c4 Tfc8 20.b3 Ca6! 21.Rg1 Tc6 22.Cb2 T:c1+ 23.C:c1 Tc8 24.Ce4 e6 25.Ce2 d5 26.e:d5 e:d5 27.Ce5 f6! 28.Cg4 h5 29.Cf2 f5 (Vezi diagrama)

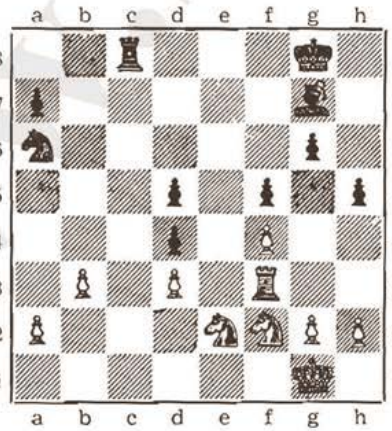

30.Ch3 Tc2 31.Rf1 T:a2 32.Cg5 Cb4 33.Ce6 Cc2 34.h3 Nf6! 35.Rf2 Ce3 36.g3 Rf7 37.Cg5+ Re7 38.g4 h4! 39.g:f5

g:f5 40.T:e3+ d:e3+ 41.R:e3 Tb2 42.Cd4 N:d4+ 43.R:d4 T:b3 44.Re5 a5 45.R:f5 a4 46.Rg6 a3 47.f5 Tb6+ şi albul a cedat.

165.INDIANA REGELUI

Euwe (Olanda) — Nestler (Elveţia)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.g3 e6 4.d5 e:d5 5.e:d5 Da5+ 6.Cc3 Ce4 7.Dd4 C:c3 8.Nd2! Tg8 9.N:c3 De7 10.Te1 d6 11.Cf3 h6 12.Ng2 Ca6 13.0-0 g5 14.Dd3 Dd7 15.Cd4 Ng7 16.Dh7 Rf8 17.f4 g4 18.f5 Dd8 (Vezi diagrama)

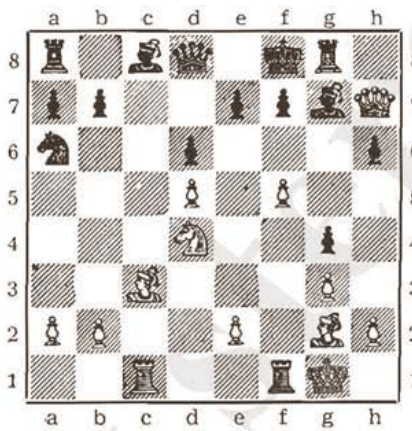

19.Ce6+!! N:e6 20.N:g7+! T:g7 21.Dh8+ Tg8 22.D:h6+ Tg7 23.f:e6 f6 24.Tf5! Ce7 25.Tg5!! şi negrul cedează.

166.DESCHIDEREA RETI

Castaldi (Italia) — *Reshevsky* (S.U.A.)

1.Cf3 d5 2.g3 Cf6 3.Ng2 g6 4.0-0 Ng7 5.c4 d4 6.e3 c5 7.e:d4 c:d4 8.d3 Ce6 9.Da4? 0-0 10.b4 Cd7! 11.Cbd2 a5! 12.Na3? a:b4 13.D:a8 Cb6 şi albul a cedat.

167.APĂRAREA FRANCEZĂ

Letelier (Chile) — Niemi (Finlanda)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Ce3 Cf6 4.Ng5 Ne7 5.N:f6 N:f6 6.e5 Ne7 7.Dg4 0-0 8.Cf3 Cd7 9.h4 h6 10.Th3 g6 11.Nd3 h5 12.Df4 Rg7 13.g4 Th8 14.0-0-0 c5 15.Tg1 c:d4? (Vezi diagrama)

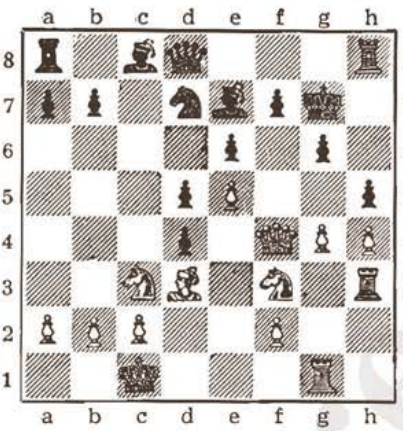

16.g:h5 ! T:h5 17.N:g6 ! f:g6 18.T:g6+ și negrul a cedat.

* * *

* La Olimpiada de la Dubrovnik s-au jucat 480 de partide.

* Decanul de vîrstă a fost, de data aceasta, Tartakover : 63 de ani !

* S-au emis mărci poștale, serie de cinci bucăți, consacrate Olimpiadei și s-a redactat un buletin al Olimpiadei, în două limbi de mare circulație internațională.

* Pe toată durata Olimpiadei a fost deschisă — și vizitată cu interes — o expoziție cu tema „Dezvoltarea șahului în Iugoslavia".

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei : *Apărarea siciliană : Pedersen* (Danemarca)—Zografakis (Grecia) : **1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Ce3 g6 6.f4 Ng7? 7.e5! d:e5 8.f:e5 Cg4 9.Nb5+ Rf8?** (9...Cc6 10.C:c6 D:d1+ 11.C:d1 a6 12.Na4 Nd7 13.h3 Ch6 14.C:e7 !) **10.Ce6+** și negrul a depus armele !

* Maestrul italian Castaldi a început în mod nefericit concursul : o serie lungă de înfrîngeri. Ținînd seamă de acest lucru, campionul chilian Castillo a jucat împotriva lui Castaldi mai mult decît riscant, sacrificînd două figuri, pe care adversarul său le-a luat cu mult sînge rece, cîștigînd în final datorită avantajului material. După partidă, colegii de echipă au venit să-l felicite pentru victorie. „De ce ? — a răspuns acesta modest — nu eu am cîștigat partida. Castillo a pierdut-o".

* În partida Reshevsky-Mastihiadis, după mutarea a 23-a a negrului a survenit poziția din diagramă.

Mastihiadis

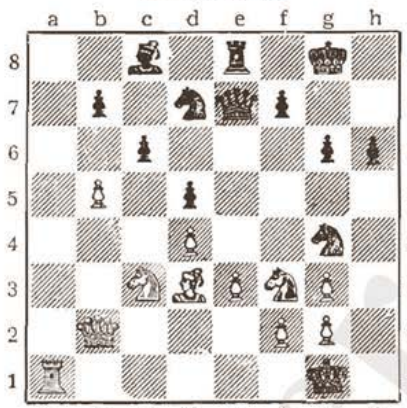

Reshevsky

Albul la mutare a jucat **24.Cd2??**, după care imediat a propus remiză. Jucătorul grec, intimidat de autoritatea adversarului, a acceptat-o fără să mai reflecteze asupra poziției și mai ales asupra motivului care l-a determinat pe marele maestru american să facă o asemenea propunere. Dacă negrul ar fi fost mai atent, ar fi observat că are la dispoziție următoarea variantă simplă, de cîștig: 24...C:f2 ! 25.R:f2 D:e3+ 26.Rf1 D:d3+ și 27...D:d4. Morala: în lupta șahistă trebuie să fii și psiholog !

* În timpul Olimpiadei s-a pus mereu întrebarea cine ar putea fi cel mai bun între cei mai buni. Se părea că răspunsul concludent îl va da partida Reshevsky—Najdorf. Dar la capătul acesteia, arbitrii au consemnat... remiza ! Concluzia: cel mai bun jucător ar fi de fapt... doi ! Dar un spectator care asistase la partidă a declarat: „Nu ! Pentru mine e clar cine e mai bun ! Cînd s-a ridicat de la masă, Reshevsky era supărat, în timp ce Najdorf era foarte vesel". Mai trebuie spus cine e mai bun ?

* La Dubrovnik s-a stabilit ritmul de joc, menținut încă și astăzi: o rundă pe zi, 16 mutări pe oră, cu controlul timpului după cinci ore de joc, iar după întrerupere din oră în oră și cîte o zi, după fiecare trei runde, afectată încheierii partidelor întrerupte.

* Poziția a survenit după mutarea a 45-a a albului, în par-

Kramer

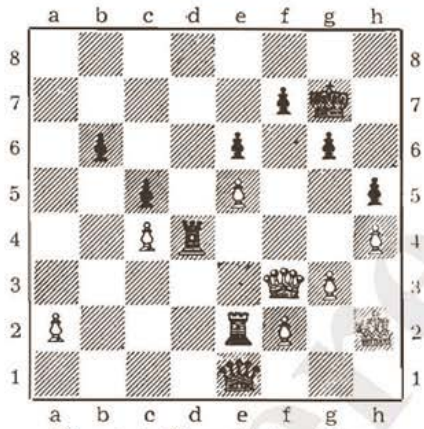

Chantal Chaudé de Silans

tida *Chaudé de Silans*—Kramer. A urmat: **45...Dc1? 46.Te3! D:c4 47.Ta3! Dd5 48.Df6+ Rg8 49.Ta7 Dd7 50.Ta8+** și negrul a cedat. O partidă istorică! Prima cîștigată de o femeie în cadrul Olimpiadelor masculine!

www.sahc.ro

OLIMPIADA a X-a — HELSINKI, august 1952

Ediția jubiliară a Olimpiadelor de șah a fost încredințată spre organizare Finlandei — țara celor 1000 de lacuri — unde se disputau și Jocurile Olimpice de vară la celelalte discipline sportive. Aici, la Helsinki, și-a făcut debutul în istoria Olimpiadelor reprezentativa Uniunii Sovietice, în componența căreia evoluau mari maeștri care uimiseră întreaga lume șahistă prin colosala lor forță de joc, demonstrată în marile competiții internaționale individuale. Încă de pe atunci șahul sovietic deținea, prin Mihail Botvinnik și Ludmila Rudenko, două titluri mondiale. Acum se aruncau în luptă pentru cîștigarea celui de al treilea, cel mai prestigios dintre toate titlurile supreme pe care le oferă șahul.

Pe listele de participare au fost înscrise 25 de reprezentative naționale. Evident, a fost necesară organizarea unei etape preliminare, constituindu-se trei grupe semifinale. Iată rezultatele:

Grupa I: Argentina 25½, R.F. Germania 23, Cehoslovacia 22½, Anglia 18, Danemarca 15½, Cuba 14, Islanda 12½, Saar 10½, Luxemburg 2½;

Grupa a II-a: Suedia 21, Ungaria 20½, Iugoslavia 18½, R.D. Germană 13½, Austria, 11½, Italia 11, Brazilia 10½, Norvegia 5½;

Grupa a III-a: U.R.S.S. 23½, S.U.A. 18, Finlanda 17, Israel 16, Olanda 13½, Polonia 12½, Elveția 7½, Grecia 4.

Din fiecare grupă, echipele clasate pe locurile 1—3 au obținut dreptul de a juca în turneul final „A", în care se disputa și titlul suprem, echipele clasate pe locurile 4—6 au jucat în turneul „B", iar ultimile în turneul „C". (Vezi la pag. 202 rezultatele complete ale fiecărui turneu).

După cum se observă, în general și-au impus superioritatea echipele favorite. Un succes frumos l-a constituit calificarea

Finlandei printre finaliste, în timp ce eşecul unor echipe puternice, recunoscute ca atare, cum erau Polonia, Danemarca, Olanda, a provocat o adevărată surpriză.

În compunerea echipelor finaliste au evoluat: *U.R.S.S.*: Keres, Smislov, Bronstein, Gheller, Boleslavski, Kotov; *Argentina*: Najdorf, Bolbochan, Eliskases, Pilnik, Rossetto; *Iugoslavia*: Gligorici, Rabar, Trifunovici, Pirc, Fuderer, Milici; *Cehoslovacia*: Filip, Sajtar, Kottnauer, Zita, Pithart; *S.U.A.*: Reshevsky, Evans, R. Byrne, Bisguier, Koltanovski, Berliner; *Ungaria*: Szabo, Barcza, Szily, Florian, Pogats, Molnar; *Suedia*: Stahlberg, Stoltz, Lundin, Sköld, Johansson, Danielsson; *R.F. Germania*: Teschner, Schmid, Pfeiffer, Heinicke, Lange, Rellstab; *Finlanda*: Böök, Ojanen, Kaila, Salo, Fred, Niemelä.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
1	U.R.S.S.	●	2½	2	2	2	2½	3	3½	3½	21
2	Argentina	1½	●	2½	1½	1½	3	3½	2½	3½	19½
3	Iugoslavia	2	1½	●	2½	2	3	2½	3	2½	19
4	Cehoslovacia	2	2½	1½	●	2	1½	2	3	3½	18
5	S.U.A.	2	2½	2	2	●	2	1½	3	2	17
6	Ungaria	1½	1	1	2½	2	●	2½	2	3½	16
7	Suedia	1	½	1½	2	2½	1½	●	2	2	13
8	R. F. Germania	½	1½	1	1	1	2	2	●	1½	10½
9	Finlanda	½	½	1½	½	2	½	2	2½	●	10

Finala „B": Olanda 21 de puncte, Israel 19½, Polonia 16½, R.D. Germană 16½, Danemarca 16, Cuba 15, Anglia 14, Austria 13, Italia 12½;

Finala „C": Brazilia 18½, Grecia 13½, Norvegia 13, Elveţia 13, Islanda 12½, Saar 12½, Luxemburg 1.

Turneul final a început ca şi la Dubrovnik. Acolo, în prima rundă s-au întîlnit reprezentativa vest-germană, campioană mondială, cu aceea a Iugoslaviei, meciul încheindu-se cu scorul de 3-1 în favoarea iugoslavilor. Istoria s-a repetat: din nou, în prima rundă, Iugoslavia — devenită la rîndu-i campioană mondială — a întîlnit formaţia vest-germană, pe care a învins-o cu acelaşi scor!

Debut sub aşteptări au avut unele echipe considerate favorite. U.R.S.S. de pildă, din primele cinci întîlniri a încheiat la egalitate trei, iar pe celelalte două le-a cîştigat la limită. Argentina a pierdut consecutiv trei meciuri şi Ungaria două. Astfel, după trei runde, în clasament conducea Iugoslavia cu 8½

puncte, urmată de U.R.S.S. 7 și S.U.A. 6½. Runda a cincea a programat, printre altele, întîlnirea Iugoslavia-Argentina. Ambele echipe au aliniat formațiile de la Dubrovnik, numai că în locul lui Rossetto, de această dată, a jucat Eliskases. Și din nou, remize la toate mesele, în afară de prima, la care Najdorf a cîștigat, ca și la Dubrovnik, la Gligorici. După înfrîngerile suferite, argentinienii, pe care mulți erau tentați să-i considere ieșiți din cursa pentru medalii, au realizat aproape imposibilul, cîștigînd toate meciurile pe care le mai aveau de jucat, la scoruri suficiente pentru ca în final să se claseze pe locul al doilea.

O altă întîlnire importantă pentru configurația finală a clasamentului a avut loc în runda a șasea: U.R.S.S.-Iugoslavia. Keres și Boleslavski au remizat cu Gligorici și respectiv cu Pirc; Smîslov a cîștigat la Rabar, dar Gheller a pierdut la Trifunovici. Scor 2—2. De acum încolo însă, echipa Uniunii Sovietice joacă în stil de veritabilă campioană, cîștigă la scoruri mari, și în final, titlul. Din cele 60 de partide disputate, șahiștii sovietici au cîștigat 33, au făcut 23 de remize și au pierdut 4. O victorie așteptată, pe deplin meritată, confirmare convingătoare a unei valori incontestabile!

Clasîndu-se pe locul al doilea, echipa Argentinei a demonstrat că rezultatul de la Dubrovnik nu a fost întîmplător. Din nou Najdorf a jucat foarte bine și a adus echipei sale și premiul pentru cel mai bun rezultat la masa întîi.

În ceea ce-o privește, echipa Iugoslaviei a fost permanent în luptă, ca și la Dubrovnik, cu cea a Argentinei dar, de această dată, pentru locul al doilea. Șansa de a cîștiga medalia de argint le-a mai fost oferită odată campionilor mondiali, în ultima rundă, cînd Argentina avea de jucat un meci mai greu, cu redutabila formație maghiară, în timp ce ei întîlneau Finlanda, întîlnire ce părea o simplă formalitate. În acest moment, U.R.S.S. se afla în fruntea clasamentului cu 18 puncte, urmată de S.U.A. 17 și de Argentina și Iugoslavia, fiecare cu cîte 16½ puncte. Șahiștii americani încheiaseră însă toate jocurile — datorită numărului impar de concurente și în ultima zi erau liberi — astfel încît era evident că medaliile de argint și de bronz se vor disputa între iugoslavi și argentinieni. Toate pronosticurile erau în favoarea Iugoslaviei; dar prognoza este dezmințită de multe ori de realitate nu numai în meteorologie! Spre surpriza generală, Argentina a învins Ungaria cu 3-1, în timp ce Iugoslavia cîștiga doar la limită întîlnirea cu Finlanda!

Rezultatele individuale ale componenților echipelor medaliate: U.R.S.S.: Keres +3 −2 =7, Smîslov +8 −0 =5, Bronstein +7 −1 =2, Gheller +8 −1 =5, Boleslavski +6 −0 =2, Kotov +1 −0 =2; *Argentina:* Najdorf +11 −2 =3, Bolbochan +4 −0 =10, Eliskases +4 −2 =4, Pilnik +6 −1 =7, Rossetto +8 −2 =0; *Iugoslavia:* Gligorici +6 −2 =7, Rabar +5 −1 =6, Trifunovici +3 −2 =8, Pirc +2 −1 =7, Fuderer +2 −0 =3, Milici +3 −0 =2.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Najdorf 12½ din 16 (78,1%); *masa a 2-a:* Smîslov 10½ din 13 (80,7%); *masa a 3-a:* Bronstein 8 din 10 (80%); *masa a 4-a:* Kottnauer 12½ din 15 (83,3%); *rezerva 1:* Rossetto 8 din 10 (80%); *rezerva a 2-a:* Rellstab 6½ din 9 (72,2%).

168. GAMBITUL DAMEI

Pytlakowski (Polonia) — *Smîslov* (U.R.S.S.)

1.d4 d5 2.c4 d:c4 3.Cf3 Cf6 4.Da4+ c6 5.D:c4 Ng4 6.Ce5! (6.Cbd2) **6...Ne6 7.Dd3 Cbd7 8.C:d7 N:d7 9.Ce3 Db6 10.Nd2?** (10.e3) **10...e5!** **11.d:e5 Cg4 12.Dg3?** (12.e3 C:e5 13.Dc2) **12...0-0-0!** **13.h3 Ne6 14.Td1 D:b2!** **15.h:g4 Nb4** (Vezi diagrama)

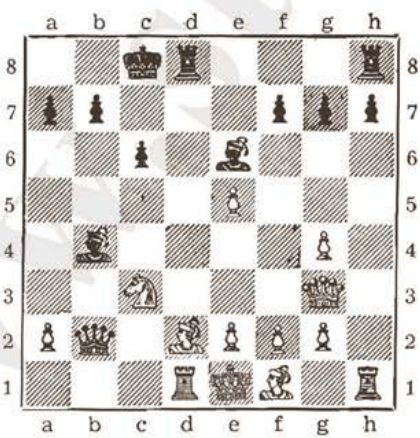

16.Th3 (16.Ce4 T:d2! 17.C:d2 Td8 18.De3 T:d2! 19.D:d2 N:a2) **16...Td4!** **17.De3 Thd8** **18.f4** (18.Tb1 T:d2 19.T:b2 Td1 mat) **18...N:g4** **19.Tg3 Nf5** **20.Tf3 Na5?!** (20...T:d2 21.T:d2 Dc1+) **21.g4 Ne2** **22.e6 f:e6** **23.D:e6+** **Rb8** **24.Td3 N:d3** **25.e:d3 N:c3** **26.De5+ Ra8** și albul a cedat.

169.APĂRAREA NIMZOVICI

Gheller (U.R.S.S.) — Kramer (Olanda)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4.Cc3 Nb7 5.e3 Nb4 6.Nd3 Ce4 7.0-0 N:c3 ! (7...f5 8.N:e4 f:e4 9.Cd2 N:c3 10.b:c3 0-0 11.Dg4 Tf5 !) **8.b:c3 0-0 9.Ce1 f5 10.f3 Cf6 11.a4 Ce6 12.Ta2 Ca5 13.Taf2 De7 14.De2 d6 15.e4 f:e4 16.f:e4 e5? 17.Ng5 Nc6 18.Ce2 Nd7** (18...N:a4 19.Ce3) **19.Ce3 c6** (Vezi diagrama)

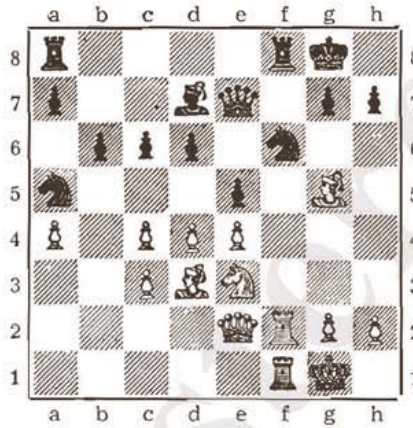

20.c5 ! b:c5 21.d5 ! c4 22.N:c4 C:c4 23.D:c4 e5 24.Da6 ! (24...Tad8) 25.D:a7 Ta8 26.Dc7 Tfc8 27.Cf5 !) **24...Nc8 25.Dc6 Nd7 26.Dc7 Tfc8 27.N:f6 g:f6 28.Cf5 ! T:c7 29.C:e7+ Rf7 30.Cf5 N:f5 31.T:f5 Rg7 32.T:f6 Td7 33.Te6 ! Tb8 34.h4 h5 35.Tf5 Tb3 36.Tg5+ Rh7 37.T:h5+ Rg7 38.Tg5+ Rh7 39.Tgg6 T:c3 40.h5 Tc4 41.Th6+ Rg8 42.Teg6+ Tg7 43.T:d6 T:a4 44. Td8+ Rf7 45.Thd6 Tg4 46.T6d7+ Rf6 47.Tf8+ Rg5 48.Tg7+ Rh4 49.h6 Ta1+ 50.Rh2 Ta6 51.h7** și negrul a cedat.

170.APĂRAREA GRÜNFELD

Najdorf (Argentina) — Filip (Cehoslovacia)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 d5 5.c:d5 C:d5 6.e4 Cb4 7.d5 c6 8.Ce2 0-0 0-0 e6 10.Nd2 N:b2 11.N:b4 N:a1 12.Cbc3 N:c3 13.C:c3 Te8 14.De1 e5? 15.Na3 c:d5 16.C:d5 Cc6 17.Dh6 ! f6 18.f4 f5 19.f:e5 T:e5 20.Td1 Nd7 21.Nb2 Ne6 (Vezi diagrama)

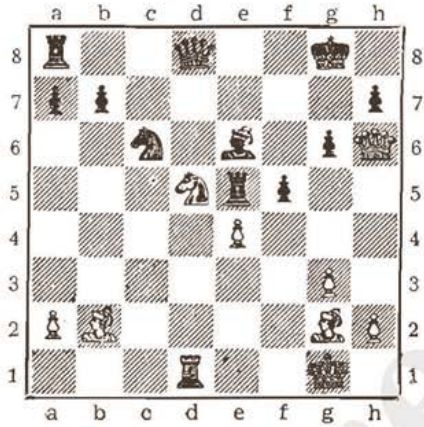

22.e:f5 ! N:f5 23.h3 Ne6 24.N:e5 C:e5 25.De3 Db8 26.Te1 și negrul a cedat.

171. GAMBITUL DAMEI

Bolbochan (Argentina) — Evans (S.U.A.)

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.c4 d:c4 4.e3 a6 5.N:c4 e6 6.0-0 c5 7.De2 Ce6 8.Cc3 b5 9.Nb3 c:d4 10.e:d4 C:d4 11.C:d4 D:d4
(Vezi diagrama)

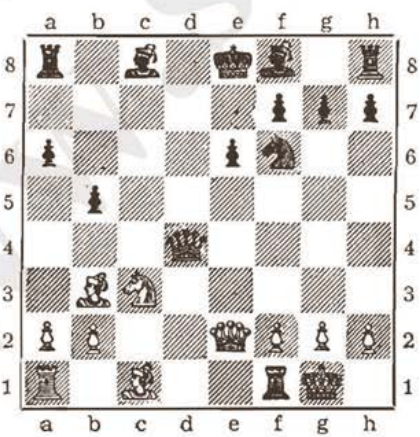

12.Cd5 ! C:d5 13.Td1 Ce3 14.b:c3 Db6 (14...D:c3 15.Nb2 și 16.Tac1 !) **15.De5 ! Nb7 16.Ne3 De6 17.Nd5 De8 18.N:b7**

www.sfere.ro

D:b7 19.a4 Tc8 20.a:b5 D:b5 21.Dd4 e5 22.Dg4! Td8 (22...T:c3 23.Tab1 Dc6 24.Tb8+ Re7 25.Tb6) **23.T:d8+ R:d8 24.Td1+ Re7** (24...Rc7 25.Df3 f6 26.Da8) **25.Df5!** și negrul a cedat.

172.APĂRAREA NIMZOVICI

Gligorici (Iugoslavia) — *Szabo* (Ungaria)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 c5 5.Ce2 d5 6.a3 c:d4 7.e:d4 Ne7 8.c5 0-0 9.b4 b6 10.g3 b:c5 11.d:c5 a5 12.Tb1 a:b4 13.a:b4 Cc6 14.Ng2 (14.b5 Ce5!) **14...Tb8** (Acum, la 15.b5 ar urma 15...N:c5 16.b:c6 T:b1 17.C:b1 Db6 18.Ne3 N:e3 19.f:e3 Cg4) **15.Na3** (15.C:d4!) **15...Nd7 16.0-0 Ca7 17.Te1 Ce8 18.Nc1 Nf6 19.Nf4? e5 20.Nd2 d4 21.Cd5 Ne6 22.C:f6+ D:f6 23.N:e6 D:e6 24.f4 f6 25.Db3+ Rh8 26.Tf1 Cc7 27.Dc4 Cab5 28.Tbe1 b6 29.g4 Tbe8 30.f5 Dd5 31.De1 Rh7 32.Cg3 e4! 33.Nf4 e3 34.Dd1 Dc4 35.h4 Cd5 36.g5 d3!** (Vezi diagrama)

37.Dg4 Tg8 38.Ch5 Te4 39.g6+ Rh8 40.Dg3 și fără să mai aștepte răspunsul negrului albul a cedat. La 40...e2 41.Tf2 C:f4 42.C:f4 d2.

173.DESCHIDEREA CATALANĂ

Reshevsky (S.U.A.) — Böök (Finlanda)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.g3 c5 4.d5 b5? 5.d:e6 f:e6 6.Ng2 d5 7.c:d5 Nb7 8.e4 e:d5 9.e5! De7 10.De2 Cfd7 11.Cc3 C:e5

12.C:d5 N:d5 13.N:d5 Cbe6 14.Ne3 ! Td8 15.0-0-0 c4 16.N:e6+ (16.f4 Cd3+ 17.T:d3 c:d3 18.N:c6+) **16...C:e6 17.Dh5+ g6 18.T:d8+ R:d8 19.D:b5 De4 20.Cf3 ! ! D:f3 21.Td1+ Re8 22. Db7 ! Ne7 23.Da8+ Nd8 24.T:d8+ Re7 25.Ng5+ Re6 26.De8+** şi negrul a cedat.

174.GAMBITUL DAMEI

Stahlberg (Suedia) — Szabo (Ungaria)

1.Cf3 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4.d4 c5 5.c:d5 C.d5 6.e3 Cc6 7.Nc4 c:d4 8.e:d4 C:c3 9.b:c3 Ne7 10.0-0 0-0 11.De2 b6 12.Td1 (12.h4 N:h4? 13.De4) **12...Ca5** (12...Dc7) **13.Nd3 Nb7 14.Nf4 Dd5? 15.Tab1 ! Nc6 16.Ne5 Na4 17.c4 ! Dd7** (17...N:d1 18.N:h7+ Rh8 19.T:d1) **18.Td2 Cc6** (Vezi diagrama)

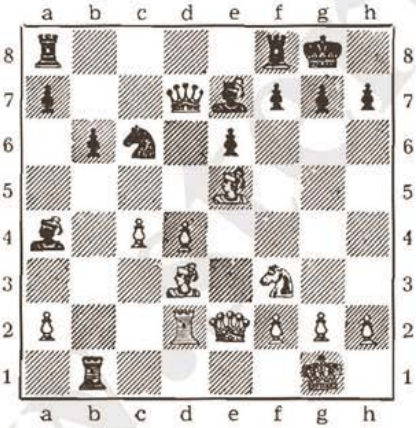

19.d5 ! C:e5 20.C:e5 Dd6 21.c5 ! (21...D:c5 22.De4) **21...b:c5 22.C:f7 ! T:f7** (22...R:f7 23.d:e6+ Rf6 24.De4 ; 23...Rg8 24.Dh5 ! h6 25.Dg6) **23.d:e6 Rf8 24.e:f7 Td8 25.Te1 Td7 26.De4 Dh6 27.Tb2** şi negrul cedează.

175.APĂRAREA SICILIANĂ

Stoltz (Suedia) — *Bronstein* (U.R.S.S.)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.c3 e6 4:d4 d5 5.e5 Db6 6.d:c5 N:c5 7.De2 Dc7 ! 8.De2 Cge7 9.Ne3 N:e3 10.D:e3 Cf5 11.De2 0-0 12.Ca3 f6 13.Cb5 Da5 14.e:f6 T:f6 15.Dd2 a6 16.Cbd4 Cf:d4

17.e:d4 (17.C:d4 e5!) **17...Dd2+ 18.R:d2 Nd7 19.Nd3 Ne8 20.Re3 Nh5 21.Ce5 C:e5 22.d:e5 d4+! 23.R:d4 T:f2 24.Ne4 Td8+ 25.Rc5** (25.Rc3 Ng6) **25...T:b2 26.Thb1 Tc8+ 27.Rd6 Td2+** și albul a cedat.

176.APĂRAREA SICILIANĂ

Bisguier (S.U.A.) — *Fred* (Finlanda)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.f4 Dc7 7.Nd3 Cc6! 8.C:c6 Ng4! 9.Dd2 b:c6 10.f5 d5 11.0-0 (11.h3? d:e4 12.C:e4 C:e4 13.N:e4 Td8!) **11...e6 12.e:d5 e:d5 13.h3? Nc5+ 14.Rh1 Ch5! 15.Tf4 N:f5 16.C:d5 De5 17.Da5 D:d5 18.T:f5 Cg3+ 19.Rh2 C:f5** și albul cedează.

177.INDIANA REGELUI

Teschner (R.F.G.) — *Gligorici* (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f4 c5 6.Cf3 c:d4 7.C:d4 Cc6 8.Ce2 Cd7 9.Ne2 Cc5 10.Nf3 N:c3+ 11.b:c3 Da5 12.0-0 Ne6 13.Ce3 D:c3 14.Tb1 0-0 15.De2 Cd4 16.Df2 Cd3 17.Nd2 C:f3+ 18.g:f3 Dd4! 19.Dh4 C:f4 20.D:f4 D:d2 21.Tf2 Dd4 22.T:b7 Tab8! 23.T:e7 g5! 24.D:g5+ Rh8 25.Ce2 Nh3! și albul a cedat.

* * *

* Totalul partidelor jucate la această Olimpiadă s-a ridicat la 740.

* Cea mai lungă partidă a Olimpiadei a fost aceea dintre Ojanen (Finlanda) și Rabar (Iugoslavia), încheiată, după 107 mutări, cu un rezultat de egalitate.

* Cea mai scurtă partidă s-a jucat între Enevoldsen (Danemarca) și *Ortega* (Cuba). *Gambitul Damei:* **1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 c6 5.e3 Cbd7 6.Tc1 Da5 7.a3 Ce4 8.Nf4 C:c3 9.T:c3** (9.Dd2 !) **9...N:a3! 10.Nd3 N:b2** și albul a cedat.

* Mare eveniment pentru echipa Suediei: reîntoarcerea din America de Sud a marelui maestru Gedeon Stahlberg.

* În meciul Iugoslavia-Cehoslovacia s-a întrerupt partida Milici-Kottnauer, în poziție pierdută pentru alb. Gligorici, prima masă iugoslavă, i-a spus clar colegului său de echipă, Milici, să cedeze partida fără joc. Marele maestru Trifunovici, convins de „steaua norocoasă" a lui Milici, împotriva căruia

pierduse cu ani în urmă, în 1945, o partidă mai mult decît cîştigată, a pariat cu Gligorici că Milici va salva partida. Preţul pariului: dacă Milici ar fi pierdut, Trifunovici trebuia să-i plătească lui Gligorici unele cheltuieli. În cazul remizei, Gligorici, la întoarcerea la Belgrad, urma să străbată marele bulevard din centrul oraşului — Terazije — de la un capăt la altul în... costum de sport! Kottnauer n-a ştiut să-şi valorifice avantajul ce-l deţinea la întrerupere şi Milici s-a salvat prin remiză, după 14 ore de joc! Gligorici însă a rămas dator pînă astăzi cu preţul pariului!

www.stere.ro

OLIMPIADA a XI-a — AMSTERDAM, septembrie 1954

FIDE ar fi dorit ca cea de a XI-a Olimpiadă să aibă loc în Brazilia, mai exact la Sao Paulo, cu ocazia aniversării a 400 de ani de la întemeierea orașului. Dar din partea Federației de șah braziliene nu venea nici un fel de ofertă; de aceea FIDE s-a adresat Federației de șah argentiniene, gazda atît de ospitalieră cu 15 ani în urmă, în 1939, a ediției a VIII-a. Argentina a acceptat propunerea și după un an a și confirmat că se află în plină desfășurare a pregătirilor. Știri promițătoare au venit și după trecerea încă a unei jumătăți de an și chiar după încă trei luni. Dar atunci cînd rămăseseră doar cîteva săptămîni pînă la începerea Olimpiadei, spre stupefacția tuturor, din America de Sud a sosit o telegramă care anunța laconic că „din cauza greutăților de ordin financiar, Argentina nu mai poate organiza competiția".

În această situație, foarte grea, cînd aproape nu mai existau speranțe că va putea fi păstrată tradiția Olimpiadelor, reluată atît de fericit după război (cu disputare din doi în doi ani), a apărut, ca și în 1933, cînd orașul englez Folkestone organizase cea de a V-a Olimpiadă în locul orașului american Chicago, un fel de „Deus ex machina", de data aceasta marele port olandez Amsterdam. Cu eforturi extraordinare, Federația de șah olandeză a reușit în timp record — o lună și jumătate — să rezolve totul, de la cele mai complexe probleme pînă la detalii, primindu-și exemplar oaspeții șahiști din toată lumea, inclusiv pe cei din Argentina!

Au venit la Amsterdam 26 de echipe, cu una mai mult decît la Helsinki. A traversat pentru prima dată oceanul o nouă echipă din America de Sud, Columbia. Dintre echipele puternice a lipsit însă reprezentativa S.U.A. Au fost prezente în schimb, numeroase personalități din lumea șahului: campionul mondial

Mihail Botvinnik, pretendenții la titlul suprem individual Bronstein și Smîslov, marii maeștri Keres, Kotov, Gheller, Najdorf, Pirc, Gligorici, Trifunovici, Pachman, Filip, Unzicker, Euwe, Szabo, Barcza, Stahlberg etc., aproape tot ce avea mai bun în acel moment șahul mondial. Aici apar tinerii viitori mari maeștri: Larsen și Olafsson.

Concursul a avut loc în „Apollo-Hall", sală cu o capacitate de 2000 de locuri, zilnic plină.

S-au constituit patru grupe semifinale. Echipele clasate pe locurile 1—3 s-au calificat în turneul final „A", celelalte urmînd să alcătuiască turneul final „B", pentru locurile 13—26. Împărțirea în grupe a fost făcută pe baza listelor secrete întocmite de căpitanii de echipe și înaintate comisiei de organizare care urma să stabilească 12 echipe socotite a fi cele mai tari. Pornindu-se de la aceasta, s-a trecut la compunerea definitivă a fiecărei grupe.

În prima, U.R.S.S. și Olanda s-au calificat fără probleme; pentru locul al treilea au concurat Austria și Islanda, calificarea fiind decisă de întîlnirea lor directă, cîștigată de Islanda cu scorul de 3-1. În grupa a II-a s-au calificat aproape compact Argentina, Cehoslovacia și Bulgaria. Cu toate că participa doar a doua oară la o întrecere olimpică și după o întrerupere de 15 ani, echipa Bulgariei își începe afirmarea pe plan mondial. În grupa a III-a au fost surprize de proporții. În primul rînd, Iugoslavia a pierdut cu totul neașteptat la modesta echipă a Saarului și numai în urma unor eforturi cu totul deosebite a putut înlătura pericolul de a nu se califica în finală. Apoi echipa Israelului s-a calificat înaintea Suediei și, bineînțeles, a Iugoslaviei. În grupa a IV-a, deși Ungaria și R.F. Germania au trecut relativ ușor pragul calificării, situația nu a fost atît de simplă. Astfel, Ungaria a pierdut la Anglia, R.F. Germania la Ungaria și a făcut meci egal cu Columbia. Anglia, cea de a treia calificată, a pierdut la Columbia.

Dar iată rezultatele complete ale semifinalelor:

Grupa I: U.R.S.S. 16½ puncte, Olanda 13, Islanda 11, Austria 9½, Finlanda 5½, Grecia 4½.

Grupa a II-a: Argentina 14, Bulgaria 13½, Cehoslovacia 13½, Canada 10, Italia 7½. Irlanda 1½;

Grupa a III-a: Israel 16, Iugoslavia 14, Suedia 14, Danemarca 11½, Norvegia 11, Franța 9½, Saar 8;

Grupa a IV-a: Ungaria și R.F. Germania 16½, Anglia 13½, Elveția 13½, Columbia 12½, Belgia 9, Luxemburg 1.

Componenții formațiilor calificate în turneul final „A": *U.R.S.S.:* Botvinnik, Smîslov, Bronstein, Keres, Gheller,

Kotov; *Argentina:* Najdorf, Bolbochan, Panno, Guimard, Rossetto, Pilnik; *Iugoslavia:* Pirc, Gligorici, Trifunovici, Rabar, Fuderer, Matanovici; *Cehoslovacia:* Pachman, Filip, Zita, Sajtar, Fichtl, Ujtelky; *R.F. Germania:* Unzicker, Schmid, Pfeiffer, Rellstab, Darga, Joppen; *Ungaria:* Szabo, Klüger, Barcza, Sandor, Gereben; *Israel:* Porath, Czerniak, Oren, Aloni, Kniazer; *Olanda:* Euwe, Donner, Cortlever, Prins, van Scheltinga; *Anglia:* Alexander, Penrose, Golombek, Wade, Barden, Clarke; *Bulgaria:* Minev, Neukirch, Milev, Ţvetkov, Boboţov, Bobekov; *Suedia:* Stahlberg, Lundin, Stoltz, Hörberg, Nilsson, Goode; *Islanda:* Olafsson, Gudmundsson, Palmasson, Augustsson, Johannsson, Arnlaugsson.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
1 U.R.S.S.	●	3½	2½	2½	3	3	2	3½	3½	3	3½	4	34
2 Argentina	½	●	1½	3	2½	2	3	2½	3	2½	3	3½	27
3 Iugoslavia	1½	2½	●	2	2½	1½	3	3	3½	2	2½	2½	26½
4 Cehoslovacia	1½	1	2	●	3	2	1½	2	3	2½	3½	2½	24½
5 R. F. Germania	1	1½	1½	1	●	2	2½	½	2½	4	4	3	23½
6 Ungaria	1	2	2½	2	2	●	1	3	2	2	2	3½	23
7 Israel	2	1	1	2½	1½	3	●	3	½	3	2	2½	22
8 Olanda	½	1½	1	2	3½	1	1	●	3	2½	3	2	21
9 Anglia	½	1	½	1	1½	2	3½	1	●	2½	1	2½	17
10 Bulgaria	1	1½	2	1½	0	2	1	1½	1½	●	2½	2½	17
11 Suedia	½	1	1½	½	0	2	2	1	3	1½	●	2	15
12 Islanda	0	½	1½	1½	1	½	1½	2	1½	1½	2	●	13½

Finala „B": Elveţia 37 de puncte, Canada 36, Austria 36, Danemarca 34½, Italia 28½, Columbia 27½, Belgia 27, Finlanda 26½, Franţa 26, Saar 24, Norvegia 22, Grecia 21, Irlanda 11, Luxemburg 7.

După ce în semifinale a jucat nesigur, în turneul final echipa Iugoslaviei şi-a revenit şi a evoluat la adevărata sa valoare, menţinîndu-se în permanenţă în lupta pentru o medalie. Echipa Uniunii Sovietice a jucat din nou excelent, cîştigînd şi această Olimpiadă, aproape fără concurenţă. Campioana mondială a învins în toate meciurile, cu două excepţii încheiate cu un rezultat de egalitate, dintre care unul în semifinale — cu Olanda — iar al doilea în finală, cu Israelul. Înaintea ultimei runde, clasamentul se prezenta astfel: U.R.S.S. 30½ puncte, Argentina şi Iugoslavia 24½, Cehoslovacia 22½, Ungaria şi R.F. Germania 22.

Soarta primului loc era decisă. Cei două mii de spectatori prezenţi în sala concursului asistau acum la lupta ce se da pentru ocuparea locurilor doi şi trei. Se jucau meciurile Argentina-R.F. Germania şi Iugoslavia-Cehoslovacia. Urmărind

cu mai multă atenţie evenimentele de pe tablele de şah argentiniene şi vest-germane, decît propriile lor partide, Trifunovici şi Fuderer au acceptat prea uşor remizele oferite de cehi, renunţînd la luptă, bizuindu-se doar pe faptul că în meciul cu Argentina jucătorii vest-germani stăteau mai bine. Curînd însă „Caïssa" şi-a întors favorurile către jucătorii argentinieni, care au luptat cu dîrzenie şi au cîştigat cu un avantaj minim, dar suficient pentru a intra din nou în posesia medaliei de argint. Pirc, în poziţie ceva mai slabă la Pachman, a trebuit să lupte din greu pentru remiză, iar Gligorici, cu toată poziţia sa mai bună, nu a reuşit să valorifice avantajul pe care l-a avut. Merită să amintim că la Helsinki, tot în ultima rundă, Gligorici a întrerupt în poziţie superioară — figură în plus — cu Böök (Finlanda), dar nu a reuşit să cîştige; de această dată, a întrerupt partida cu Filip, tot în poziţie cu şanse considerabile, pe care din nou nu a ştiut să le valorifice. Să mai spunem că aceste două remize i-au costat pe şahiştii iugoslavi de două ori medalia de argint? Iată cîtă dreptate au cei care susţin că remiza înseamnă pierderea şi nu cîştigul unei jumătăţi de punct!

Să dăruim acum şi amatorilor de statistici ceea ce li se cuvine.

Rezultatele individuale ale componenţilor echipelor medaliate: U.R.S.S.: Botvinnik +6 −0 =5, Smîslov +6 −0 =6, Bronstein + 7 − 0 = 7, Keres + 13 − 0 = 1, Gheller + 4 − 1 = 2, Kotov + 4−2 =0; *Argentina:* Najdorf +7 −1 =0, Bolbochan +8 −0 =7, Panno +3 −3 =7, Guimard +3 −1 =2, Rossetto +3 −2 =3, Pilnik +3 −2 =2; *Iugoslavia:* Pirc +3 −1 =9, Gligorici +4 −2 =8, Trifunovici +3 −1 =8, Rabar + 1 − 3 = 5, Fuderer + 6 − 1 = 5, Matanovici + 5 − 1 1 = 3.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Botvinnik 8½ din 11 (77,3%); *masa a* 2-*a:* Andersson 14 din 17 (82,4%); *masa a* 3-*a:* Barcza 12 din 16 (78,1%); *masa a* 4-*a:* Keres 13½ din 14 (96,4%); *rezerva* 1: Gheller 5 din 7 (71,4%); rezerva a 2-a: Burstein (Franţa) 8½ din 11 (77,2%).

Premiul special al colegiului de arbitri al celei de a XI-a Olimpiade!

178. DESCHIDEREA RETI

Botvinnik (U.R.S.S.)					Stahlberg (Suedia)				
1.c4	**e6**	**2.g3**	**d5**	**3.Ng2**	**Cf6**	**4.Cf3**	**Ne7**	**5.0-0**	**0-0**
6.b3	**d4**	**7.e3**	**Cc6**	**8.e:d4**	**C:d4**	**9.Nb2**	**C:f3+**	**10.D:f3**	**Tb8**
11.De2	**b6**								

12.Cc3 Nb7 13.Tad1 N:g2 14.R:g2 e6 15.Ce4 Tb7 16.Cg5 Cd7 17.Cf3 Nf6 18.d4 De8 19.Cd2 c5 20.Ce4 N:d4 21.N:d4 c:d4 22.T:d4 Ce5 23.Cd6 De6+ 24.Df3 D:f3+ 25.R:f3 Td7 26.Tfd1 f6 (26...Tfd8 27.Re3 și 28.Ch5) **27.Re3 e5 28.Td5 Ce6 29.Cb5 Te7 30.Td7 Tff7 31.T:e7 T:e7 32.Td6 Rf7 33.Tc6 Td7 34.Tc8 Cc5 35.b4 Cd3 36.c5** (Vezi diagrama)

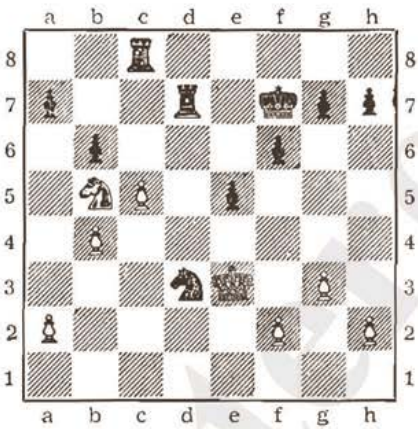

36...C:b4? (36...b:c5 37.b:c5 Td5 38.C:a7 C:c5; 38.Cd6+ Re6 39.Ce4 f5; 38.c6 T:b5 39.R:d3 Tc5) **37.c6 Td5 38.c7 T:b5** (38...Tc5 39.Td8) **39.Tf8+ R:f8 40.c8D+ Re7 41.Dc7+ Re6 42.D:g7 Cd5+ 43.Rf3 Ta5 44.D:h7 T:a2 45.h4 Ce7 46.h5 Td2 47.h6 f5 48.Dg7 e4+ 49.Rg2 e3 57.h7** și negrul a cedat.

179.INDIANA REGELUI

Botvinnik (U.R.S.S.) — Najdorf (Argentina)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 0-0 5.Cc3 c5 6.Cf3 Cc6 7.0-0 d6 8.e3! Nf5 9.b3 Dc8 10.Nb2 Ce4 11.Tc1 C:c3 12.N:c3 Ne4 13.d5 N:c3 14.T:c3 Cd8 15.Cd2 N:g2 16.R:g2 f5 17.f4 e6 18.e4 e:d5 19.c:d5 Cf7 20.Te1 Te8 21.Tce3 Dd7 22.Df3 Tad8 23.a4 b6? 24.e:f5! T:e3 25.T:e3 D:f5 26.g4 De2 27.Te2 Tf8! 28.Ce4 Dd1 29.Cf6+ Rg7 30.g5 Tc8 31.Te3 D:f3+ 32.R:f3 b6 33.h4 h:g5 34.h:g5 a6 35.Te7 Tb8 36.Ta7 b5 37.T:a6 b:a4 38.b:a4 Tc8 39.a5 Rf8 40.Tc6 Ta8 41.a6 și negrul a cedat.

180.APĂRAREA SICILIANĂ

Keres (U.R.S.S.) — Sajtar (Cehoslovacia)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 Cbd7 7.Nc4 e6 8.0-0 Dc7 (Vezi diagrama)

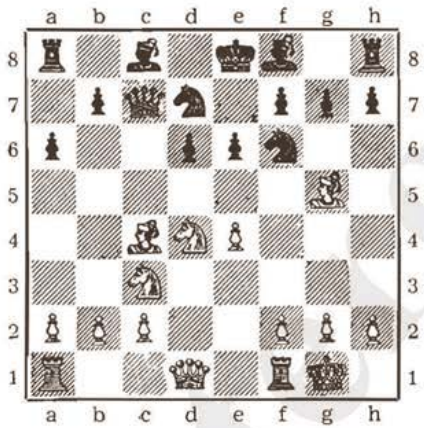

9.N:e6 ! f:e6 10.C:e6 Dc4 11.Cd5 Rf7 (11...C:d5 12.e:d5) **12.N:f6 R:e6 13.Nc3 Cf6** (13...Rf7 14.Dh5+ g6 15.Df3+) **14.N:f6 g:f6 15.Cb6 De6 16.C:a8 Ne7 17.a4 b6 18.Dd5+ Rd7 19.Ta3 Nd8 20.C:b6+ !** și negrul a cedat. La 20...D:b6 21.Df5+ Rc7 22.Tc3+ ; 20...N:b6 21.Df7+ Rd8 22.D:f6+ etc.

181.APĂRAREA SLAVĂ

Smîslov (U.R.S.S.) — Penrose (Anglia)

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cf3 Cf6 4.Cc3 d:c4 5.a4 Nf5 6.e3 e6 7.N:c4 Nb4 8.0-0 0-0 9.De2 Cbd7 10.e4 Ng6 11.Nd3 c5? 12.e5 ! c:d4 13.e:f6 d:c3 14.f:g7 R:g7 15.Td1 De7 ! 16.b:c3 N:c3 17.Nb2 N:b2 18.D:b2+ Rg8 19.Tac1 Ce5 ! 20.N:g6 h:g6 21.Td4 Tac8 22.Th4 e5 (22...f6) **23. The4 ! Cd3 24.T:e7 T:e7 25.T:e7 C:b2 26.C:e5 C:a4 27.T:b7 a6? 28.f4 Ce5 29.Ta7 Rg7 30.Rf2 Rf6 31.Rf3 Rg7?** (31...g5 !) **32.h4 Rg8 33.g4 Rg7 34.g5 Rg8 35.Rg4 Rg7 36.f5 g:f5+ 37.R:f5 Ce6 38.h5 Cd4+ 39.Re4 Ce6 40.h6+ Rg8 41.g6 !** (Vezi diagrama)

41...Cd8 42.Cd7 ! Te8+ 43.Rd5 și negrul a cedat. La 43...Te6 44.Ta8 !

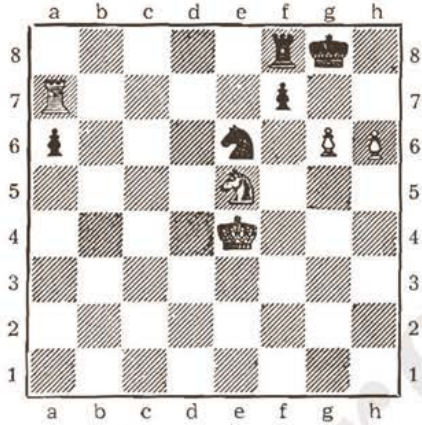

182. APĂRAREA NIMZOVICI

Bronstein (U.R.S.S.) — Trifunovici (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 b6 5.Ce2 Nb7 6.a3 N:c3+ 7.C:c3 0-0 8.Nd3 c5 (8...N:g2 9.Tg1 Nb7 10.e4) **9.d5! e:d5 10.c:d5 a6 11.e4 d6 12.0-0 Cbd7 13.a4 Dc7 14.Ce2 Tfe8 15.Cg3 c4 16.Nc2 b5?** (16...Cc5) **17.Ne3! b4 18.Tc1 a5 19.Nd4 Na6 20.Cf5 Te5 21.Nd3 T:f5 22.e:f5 C:d5 23.Ne4 Nb7 24.Df3 De6** (Vezi diagrama)

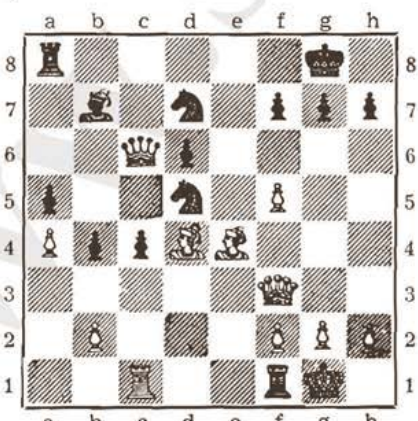

25.f6! Te8 26.N:h7+! R:h7 27.Dh5+ Rg8 28.f:g7 f6 29.D:e8+ R:g7 30.T:c4! D:c4 31.D:d7+ Rg6 32.b3! și negrul a cedat.

183.APĂRAREA INDIANĂ

Donner (Olanda) — *Filip* (Cehoslovacia)

1.c4 Cf6 2.d4 e6 3.g3 c5 4.d5 e:d5 5.c:d5 d6 7.Cc3 g6 7.Cf3 Ng7 8.Ng2 0-0 9.0-0 a6 10.a4 Cbd7 11.Cd2 Tb8 12.a5 b5! 13.a:b6 C:b6 14.e4 Te8 15.Te1 De7 16.Cf1 Ce4 17.De2 Ce5 18.h3 (18.f4) **18...e4! 19.Ne3 Cd3 20.Teb1 Cd7 21.Cd1 C7e5 22.Cd2 Cb3 23.Ta4 C:d2 24.D:d2** (Vezi diagrama)

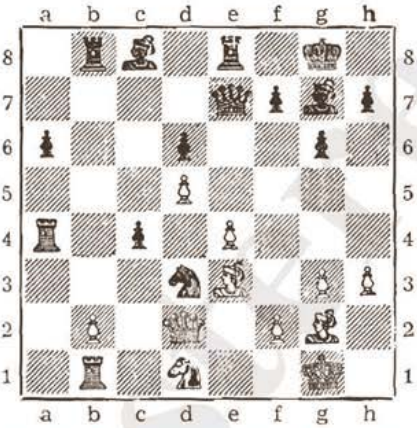

24...C:b2 25.C:b2 e3 26.De2 e:b2 27.Nd4 Nd7 28.Te4 N:d4 29.T:d4 De5 30.Dd2 (30.Td2 Tec8 31.Dd1 Dc3) **30...a5 31.T:b2 T:b2 32.D:b2 a4 33.Td2 D:b2 34.T:b2 Te8! 35.Tb7 Ta8! 36.Tb2 f5 37.e:f5 a3 38.Ta2 N:f5 39.Nf1 Ne4** (39...Nb1 40.Ta1 a2) **40.Nc4 Te8 41.Nf1 Tc3 42.Ng2 Nb1 43.Ta1 a2 44.f4 T:g3 45.Rf2 Tb3 46.Nf1 Rg7 47.h4 Rf6 48.Nc4 Tb4** și albul a cedat.

184.APĂRAREA FRANCEZĂ

Unzicker (R.F. Germania) — Czerniak (Israel)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Ne7 5.e5 Cfd7 6.h4 a6 7.Dg4 f5 8.Dh5+ g6 9.Dh6 N:g5 10.h:g5 Rf7 11.Cge2 c5 12.Cf4 Cf8 13.d:c5 Ce6 14.g4! C:e5 (14...f:g4? 15.0-0 0 C:e5 16.Ce4!) **15.Ne2 Dc7 16.g:f5 Cf3+ 17.N:b3 D:f4 18.f6! Tg8 19.Th3 Nd7** (Vezi diagrama)

20.C:d5! De5+ 21.Ce3 D:b2 22.Td1 Td8 23.e6! b:e6 24.Rf1! e5 25.Ce4 Nb5 26.D:h7+! C:h7 27.T:h7+ Rf8 28.T:d8+ și negrul cedează.

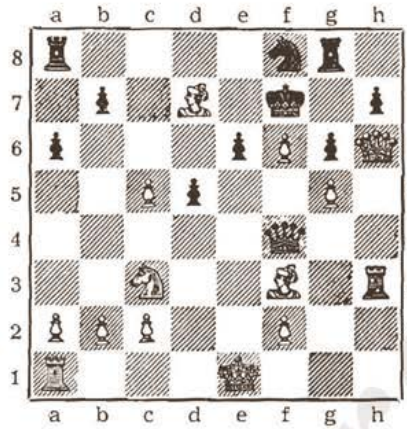

185.APĂRAREA NIMZOVICI

Andersen (Danemarca) — *Fuderer* (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 c5 5.d:c5 0-0 6.Nf4 N:c5 7.e3 Cc6 8.Cf3 b6 9.a3 Nb7 10.Nd3 h6 11.h3 Ch5 12.Nh2 f5 13.Cb5 a5 14.0-0-0 Cf6 15.Thg1 De7 16.Ch4 Tfe8 17.g4 f:g4 18.Cg6 Df7 19.Nd6 e5! 20.N:c5 e4! 21.Cd6 D:g6 22.N:e4 C:e4 23.T:g4 (Vezi diagrama)

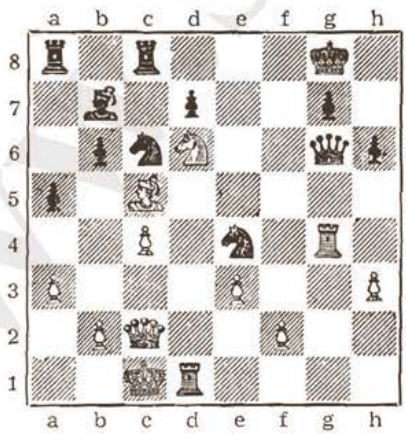

23...D:g4! 24.h:g4 C:c5 25.C:c8 T:c8 26.f4 a4 27.g5 Ca5 28.Tg1 Ne4 29.Dc3 Cd3+ 30.Rd1 T:c4 31.g:h6 T:c3 32.T:g7+ Rh8 33.b:c3 d5 şi albul a cedat.

186.APĂRAREA NIMZOVICI

Weichselbaumer (Saar) — *Nievergelt* (Elveția)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 d5 5.a3 N:c3+ 6.D:c3 Ce4 7.Dc2 c5 8.d:c5 Cc6 9.c:d5 e:d5 10.Cf3 Nf5 11.b4 0-0 12.Nb2 b6! 13.b5 b:c5 14.b:c6 Da5+ 15.Cd2 Tab8! 16.Ne5? (16.Td1 d4 17.c7 D:c7 18.C:e4 N:e4 19.Dd2 Tfe8) **16...Tbe8 17.f4 f6 18.Nb2 e4! 19.Nd4** (19.Tc1) **19...Cc5 20.D:f5** (Vezi diagrama)

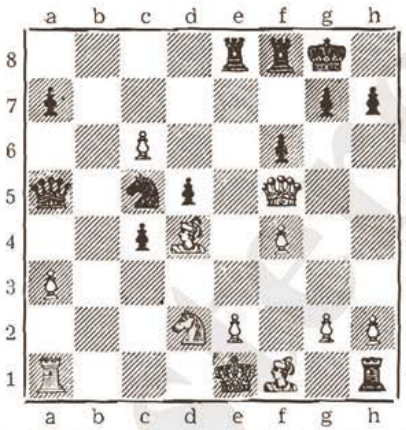

20...Cb3! 21.Ne3 D:e3 22.D:d5+ Rh8 23.Td1 Cd4! 24. Dc5 Tf7 25.g4 (25.c7 T:c7 26.D:c7 Cc2+ 27.Rf2 De3 mat) **25...Tfe7 26.Rf2 T:e2+ 27.N:e2 T:e2+** și albul a cedat.

187.APĂRAREA SICILIANĂ

Bhend (Elveția) — Lokvenc (Austria)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ne2 e6 7.0-0 Ne7 8.Ne3 a6 9.f4 Dc7 10.De1 0-0 11.Dg3 Td8 12.Tad1 Tb8 13.Rh1 C:d4? 14.N:d4 b5 15.e5 Ce8 16.e:d6 N:d6 17.Ce4! f6 18.C:f6+ C:f6 19.N:f6 Tf8 20.N:g7 N:f4 21.Nh6+!! și negrul a cedat.

188.GAMBITUL DAMEI

Johannsson (Islanda) — *Nilsson* (Suedia)

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cf3 c6 4.Cc3 Cf6 5.e3 Cbd7 6.Nd3 d:c4 7.N:c4 b5 8.Nd3 Nb7 9.e4 b4 10.e5? b:c3 11.e:f6 c:b2 12.f:g7 b:a1D 13.g:h8D Da5+ 14.Cd2? (Vezi diagrama)

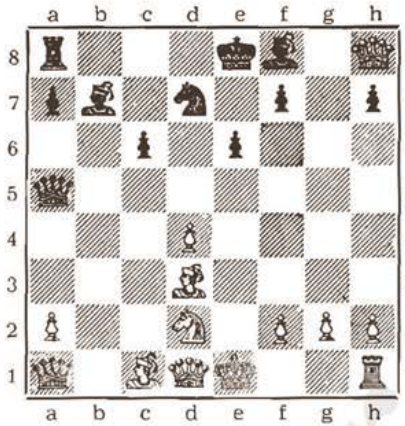

14...D5c3 15.Re2 Cc5! 16.D:h7 C:d3 17.D:d3 D:d3+ 18.R:d3 Na6+ 19.Re2 D:a2+ 20.Nb2 Tb8 21.Da1 T:b2+! 22.D:b2 Nd3+ 23.Rc3 Nb4+! și albul a cedat.

* * *

* La Olimpiadă s-au jucat 916 partide.

* În meciul Iugoslavia—Ungaria s-a petrecut o întîmplare amuzantă, cel puțin pentru spectatori: la prima masă, Pirc, împotriva lui Szabo, a obținut o poziție foarte bună, cu șanse mari de cîștig cînd, din greșeală, a atins un pion pe care, conform regulamentului, a trebuit să-l mute. Greșeala l-a costat o figură. În continuare, însă, Szabo nu a reușit să fructifice avantajul material pe care l-a deținut și partida s-a terminat remiză!!

* Decanul de vîrstă al Olimpiadei a fost maestrul francez Bernstein: 72 de ani.

* Mezinul Olimpiadei: islandezul Olafsson: 17 ani!

* Cea mai scurtă partidă: *Clarke* (Anglia) — Jerolim (Luxemburg) *Apărarea Pirc-Ufimțev:* **1.e4 d6 2.d4 g6 3.Cc3 Ng7 4.f4 Cd7 5.Cf3 e5 6.f:e5 d:e5 7.d:e5 C:e5 8.D:d8+ R:d8 9.Ng5+ Re8 10.Cd5! C:f3+ 11.g:f3 Rd7** (11...N: b2 12.Tb1 Ne5 13.f4 Nd6 14.e5 c6 15.Cf6+!) **12.0-0-0 Rc6 13.Cb4+ Rb6 14.Td5** și negrul a cedat. La 14...a5 15.Ne3+ c5 16.T: c5!

* Recordmanul Olimpiadei a fost marele maestru Keres: 13½ puncte din 14 partide jucate; o singură remiză, cu suedezul Nilsson. Amintim că regretatul șahist sovietic Paul Keres, de-

cedat în anul 1975, unul dintre cei mai simpatizați mari maeștri din lume, a fost un mare pasionat de sport și un excelent jucător de... tenis !

* Maestrul Bolbochan deține alt record : la ultimele trei Olimpiade — Dubrovnik, Helsinki și Amsterdam — nu a pierdut nici o partidă !

* Întîlnirea Botvinnik-Najdorf a fost urmărită cu deosebit interes deoarece din 1946, de la Gröningen, cei doi mari maeștri nu se mai întîlniseră. Atunci, în primul lor meci, Najdorf a cîștigat. De data aceasta, campionul mondial și-a luat revanșa, ceea ce nu l-a împiedicat pe Najdorf să exclame : „Pentru mine mai important decît succesul în șah sînt prietenii !"

www.stereo

OLIMPIADA a XII-a—MOSCOVA, august—septembrie, 1956

A XII-a Olimpiadă a fost inaugurată într-un cadru festiv, în seara zilei de 31 august, în sala mare a Teatrului central al Armatei Sovietice din Moscova. Olimpiada, cea mai importantă competiție șahistă mondială, polarizează în jurul ei atenția tuturor amatorilor de șah, oferă cea mai largă posibilitate confruntării forțelor celor mai tari jucători ai lumii. Timp de o lună, Moscova a jucat cu brio rolul de capitală mondială a șahului! Pentru prima oară au apărut în cadrul întrecerilor olimpice echipele Indiei, Iranului, Filipinelor și cea a R.P. Mongole. O altă reprezentativă națională din America Latină și-a făcut debutul olimpic: Porto Rico. Din lipsa mijloacelor materiale (!) a absentat din nou reprezentativa S.U.A. La deschiderea festivă a Olimpiadei, după ce au luat cuvîntul numeroși reprezentanți ai delegațiilor participante, președintele FIDE, Folke Rogard, a spus printre altele: „Sîntem foarte fericiți că avem ocazia să vedem la Moscova reprezentanții a 34 de federații naționale. Olimpiada întărește prietenia dintre șahiștii din lumea întreagă. Doresc din toată inima ca spiritul de colaborare și camaraderie să vă însoțească în permanență în marea luptă sportivă!"

Festivitatea solemnă s-a încheiat în acordurile imnului FIDE și al celui al Uniunii Sovietice.

Potrivit regulamentului, cele 34 de echipe naționale prezente la Moscova au fost împărțite în patru grupe: două de cîte nouă echipe și alte două de cîte opt, urmînd ca primele trei clasate în fiecare grupă să se califice pentru turneul final. Din restul echipelor urma să se constituie două turnee secundare. După aceste formalități, la 1 septembrie 1956, ora 17,00 (ora Moscovei), pe scena teatrului Armatei Sovietice au fost puse în mișcare ceasurile de control la cele aproape 70 de mese de joc.

În general, semifinalele s-au încheiat cu rezultate scontate. În prima grupă, echipa U.R.S.S. a fost secundată de Bulgaria și de Elveția. În grupa a II-a, Iugoslavia și Israelul s-au calificat fără emoții. Pentru locul al treilea s-a dat însă o luptă extrem de strînsă între Danemarca și Olanda; meciul lor, în ultima rundă, s-a încheiat la egalitate, dar echipa daneză, care acumulase anterior o jumătate de punct mai mult, s-a calificat. În grupa a III-a s-au impus echipele Argentinei, R.F. Germaniei și Angliei. De remarcat începutul impresionant al Argentinei, care în primele trei meciuri a înscris 12 puncte din 12 posibile! Echipa țării noastre a fost repartizată, prin tragerea la sorți, în grupa a IV-a, una dintre cele mai puternice, în care în afară de Ungaria și de Cehoslovacia mai luptau pentru calificare echipele Belgiei, Columbiei și R.D. Germane. Reprezentanții noștri au pierdut un singur meci (cu Ungaria) și au încheiat la egalitate întîlnirea cu Cehoslovacia. Cîștigînd meciurile directe cu scorul de 2½-1½ cu R.D. Germană și Columbia, echipa României și-a asigurat calificarea în turneul final și, implicit, un loc printre primele 12 echipe din lume. Fără îndoială, un succes remarcabil, ce merită să fie subliniat.

Iată rezultatele complete ale semifinalelor:

Grupa I: U.R.S.S. 23½ puncte, Bulgaria 19½, Elveția 18, Polonia 15, Suedia 14½, Norvegia 9, Porto Rico 7, Saar 5½;

Grupa a II-a: Iugoslavia 23½, Israel 18, Danemarca 16½, Olanda 16, Austria 13, Franța 12½, Mongolia 7½, Scoția 5;

Grupa a III-a: Argentina 24, R.F. Germania 23, Anglia 22½, Islanda 20½, Chile 17½, Finlanda 14½, India 12½, Luxemburg 5½, Irlanda 4;

Grupa a IV-a: Ungaria 23, România 21½, Cehoslovacia 21½, R.D. Germană 18½, Columbia 18, Belgia 14½, Filipine 10, Grecia 8½, Iran 8½.

Compunerea echipelor finaliste: U.R.S.S.: Botvinnik, Smîslov, Keres, Bronstein, Taimanov, Gheller; *Iugoslavia:* Gligorici, Matanovici, Ivkov, Karaklajici, Milici, Djurasievici; *Ungaria:* Szabo, Barcza, Benkö, Szilagy, Dely, Portisch; *Argentina:* Najdorf, Bolbochan, Panno, Pilnik, Sanguinetti, Wexler; *R.F. Germania:* Unzicker, Schmid, Darga, Pfeiffer Niephaus, Teschner; *Bulgaria:* Pidevski, Minev, Kolarov, Tringov, Țvetkov, Milev; *Cehoslovacia:* Filip, Pachman, Sefc, Rejfir, Alster, Jezek; *Anglia:* Golombek, Penrose, Wade, Milner-Barry, Clarke, Phillips; *Elveția:* Blau, Bhend, Walther, Keller, Johner; *Danemarca:* Larsen, Paulsen, Pedersen, Ingerslev, Nielsen, Enevoldsen; *România:* Bălănel, Ciocâltea, Troia-

nescu, Ghițescu, Rădulescu; *Israel:* Czerniak, Porath, Aloni, Dobkin, Smiltiner.

Odată încheiate semifinalele, au început întrecerile directe pentru Cupa Hamilton-Russell. Finala a debutat cu o surpriză: Elveția a cîștigat la redutabila reprezentativă a Cehoslovaciei. Senzație și mai mare a produs însă victoria (în runda a doua) României asupra uneia dintre cele mai puternice echipe din lume, Argentina. Din echipa României au cîștigat după un meci frumos Ciocâltea la Bolbochan și Troianescu la Panno. S-a remarcat și Bălănel, care îl avea în față pe redutabilul mare maestru Najdorf; reprezentantul nostru a obținut avantaj, obligîndu-l pe Najdorf să renunțe la damă pentru un turn. În criză de timp însă, Bălănel i-a permis adversarului său să contraatace periculos și a ajuns apoi într-o poziție dificilă, trebuind pînă la urmă să se salveze prin remiză. Tot în runda a doua, Elveția produce o nouă surpriză: de data aceasta învinge puternica echipă a R.F. Germania. Runda a patra a programat cea mai importantă întîlnire a turneului, meciul care avea să ofere și cea mai mare surpriză a Olimpiadei: U.R.S.S.-Ungaria. Jucînd cu mare finețe, Barcza a reușit să transforme un avantaj pozițional minimal într-o victorie de răsunet, în partida cu Smislov. Punctul acesta a fost suficient echipei maghiare să întreacă la limită reprezentativa Uniunii Sovietice. Este prima înfrîngere a campioanei mondiale de-a lungul celor trei Olimpiade la care participase pînă acum. După această rundă, situația în fruntea clasamentului arăta astfel: Ungaria și U.R.S.S. 11 puncte, Iugoslavia 10½, Argentina 9½. Așadar, spre deosebire de Olimpiada de la Amsterdam, unde echipa U.R.S.S. cîștigase aproape fără concurență, de această dată lupta pentru întîietate se contura mult mai dîrză. În continuare însă șahiștii sovietici și-au revenit la adevărata lor valoare, nu au mai permis nici o surpriză, cîștigînd convingător și decisiv la Iugoslavia, echipă care rămăsese în cursa pentru locul întîi. Cu această victorie, U.R.S.S. trecuse de principalele obstacole, astfel incît înaintea ultimei runde avea un avans de patru puncte față de următoarele două clasate — Iugoslavia și Ungaria. Așadar, pentru a treia oară consecutiv reprezentativa U.R.S.S. își înscria numele pe Cupa de aur Hamilton-Russel.

Dacă pentru U.R.S.S. ultima rundă avea o importanță pur formală, pentru desemnarea celorlalte două echipe care urmau să fie medaliate, însemnătatea ei era vitală. Se întîlneau reprezentativele Iugoslaviei și Ungariei, care totalizau același

număr de puncte. Iugoslavii au înscris primul punct : Matanovici a cîştigat la Barcza ; Gligorici şi Szabo au convenit apoi asupra remizei, dar Benkő l-a învins pe Ivkov şi a restabilit egalitatea. Mai rămăsese de jucat partida Portisch-Milici, care trebuia să decidă soarta meciului. La început, Portisch a obţinut avantaj, dar n-a reuşit să-l concretizeze ; nici Milici, mai tîrziu, n-a ştiut să profite de posibilităţile pe care i le oferea poziţia şi, în final, egalitatea nu a putut fi evitată. Medalia de argint a fost atribuită Iugoslaviei, pentru că avea mai multe puncte de meciuri (primul criteriu de departajare care se aplica în caz de egalitate).

Echipa ţării noastre, după ce a cîştigat din nou foarte frumos în runda a III-a la Bulgaria, nu a mai jucat în acelaşi ritm, lăsînd să-i scape mai multe ocazii. Sînt însă remarcabile scorurile realizate cu primele două medaliate : 2-2 cu Iugoslavia şi 1½-2½ cu campioana mondială. Oricum, clasarea pe locurile 9—11 constituie un rezultat cel puţin satisfăcător.

Finala „A"

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
1	U.R.S.S.	●	2½	1½	2½	3	2½	3½	4	3	3½	2½	2½	31
2	Iugoslavia	1½	●	2	2	2½	3	2½	2½	3	3	2	2½	26½
3	Ungaria	2½	2	●	1½	2	2	2½	2	3	2½	2½	4	26½
4	Argentina	1½	2	2½	●	1½	1½	3	2½	2	1½	1½	3½	23
5	R. F. Germania	1	1½	2	2½	●	2½	1½	2	1½	2½	2½	2½	22
6	Bulgaria	1½	1	2	2½	1½	●	2	1½	3	2½	1½	3	22
7	Cehoslovacia	½	1½	1½	1	2½	2	●	2	1½	2	3	3	20½
8	Anglia	0	1½	2	1½	2	2½	2	●	2½	1½	2½	2	20
9	Elveţia	1	1	1	2	2½	1	2½	1½	●	2	2	2½	19
10	Danemarca	½	1	1½	2½	1½	1½	2	2½	2	●	3	1	19
11	România	1½	2	1½	2½	1½	2½	1	1½	2	1	●	2	19
12	Israel	1½	1½	0	½	1½	1	1	2	1½	3	2	●	15½

Finala „B" : Austria 28 de puncte, Islanda 27, Suedia 26½, Belgia 23½, Finlanda 22½, Columbia 21, Olanda 21, R. D. Germană 20½, Franţa 19½, Chile 19, Polonia 19, Norvegia 16½.

Finala „C" : Filipine 24 puncte, Saar 23, India 20½, Iran 19, Porto Rico 18½, Mongolia 18½, Scoţia 17½, Grecia 17, Irlanda 13, Luxemburg 9.

Rezultatele individuale ale componenţilor echipelor medaliate : U.R.S.S. : Botvinnik +6 —0 =7, Smîslov +5 —1 =7, Keres +7 —0 =5, Bronstein +9 —0 =4, Taimanov +6 —0 =5,

Gheller +7 −2 =1; *Iugoslavia:* Gligorici +6 −3 =7, Matanovici +7 −0 =9, Ivkov +9 −1 =6, Karaklajici +4 −1 =4, **Milici** +3 −0 =6, Djurasevici +4 −0 =2,; *Ungaria:* Szabo +6 −1 =10, Barcza +9 −2 =5, Benkö +6 −1 =8, Szilagy +4 −4 =1, Dely +4 −2 =5, Portisch +4 −0 =4.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Larsen 14 din 18 (77,8%), *masa a* 2-*a:* Dückstein 13 din 17 (76,5%); *masa a* 3-*a:* Keres 9½ din 12 (79,2%); *masa a* 4-*a:* Bronstein 11 din 13 (84,6%); *rezerva* 1: Sanguinetti 9 din 11 (81,8%); *rezerva a* 2-*a:* Gheller 7½ din 10 (75%).

Rezultatele jucătorilor români: Bălănel 4½ din 12 (37,5)%, Ciocâltea 8 din 17 (47,1%), Troianescu 10 din 17 (58,8%), Ghițescu 7½ din 10 (75%), Rădulescu 2½ din 6 (41,7%).

Premiul Clubului central din Moscova pentru cele mai frumoase partide din ultima rundă a Olimpiadei!

189. INDIANA REGELUI

Wexler (Argentina) — *Enevoldsen* (Danemarca)

1.Cf3 Cf6 2.g3 d6 3.d4 Cbd7 4.c4 e5 5.Cc3 c6 6.e4 g6 7.Ng2 Ng7 8.0-0 0-0 9.h3 Ce8 10.Ne3 De7 11.Te1 f5 12.e:f5 g:f5 13.Nf4 (13.d:e5 și 14.Nf4) **13...e4 14.Cd2** (14.Ch4!) **14...Df7 15.Ne3 Cdf6 16.f3 d5 17.c:d5 c:d5 18.f4 Ne6 19.Tc1 Rh8 20.Cf1 Tg8 21.Nf2 Cd6 22.b3 Nh6 23.Ce2 Tg7 24.Ce3 Tag8 25.Dd2 Ch5 26.Rh2** (Vezi diagrama)

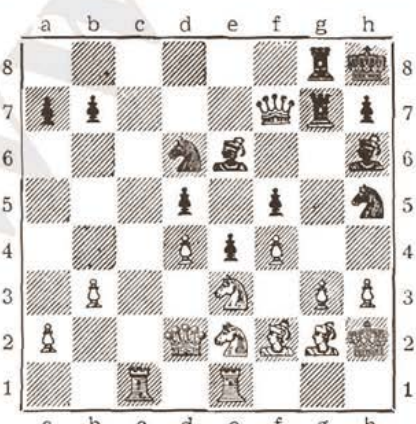

26...C:g3 27.N:g3 T:g3! 28.C:g3 N:f4 29.Rh1 N:g3 30.Tg1 f4 31.Cf1 Nh4 32.Ch2 f3 33.Nf1 T:g1+ 34.R:g1 Dg6+ 35.Rh1 Ng5 36.Db4 N:e1 37.D:d6 Ne3 38.Cg4 N:d4 (38...N:g4? 39.Df8+) și albul a cedat.

190.APĂRAREA CARO-KANN

Dückstein (Austria) — Kramer (Olanda)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Ce3 d:e4 4.C:e4 Cbd7 5.Ne4 Cgf6 5.Cg5 Cd5 7.Dh5 g6 8.De2 Ng7 9.C1f3 0-0 10.0-0 h6 11.Ce4 De7 12.Nb3 b6 13.c4 Na6 14.Tfe1 Tfe8 15.De2 Cf4 16.Ne3 c5 17.Dd2 g5 18.b4 c:d4 19.C:d4 Ce5 20.C:e5 b:e5 21.Cf5 Tad8 22.N:f4 g:f4 23.De2 e6 24.Na4! Tef8 25.C:g7 R:g7 26.Dg4+ Rh7 27.Nc2+ Rh8 18.Dh5 Rg7 29.Te5! Tg8 30.Tae1 Td2 (Vezi diagrama)

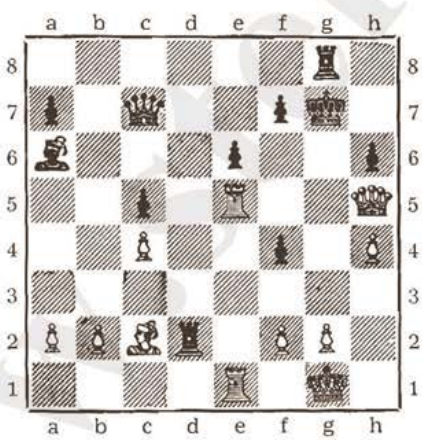

31.T:e6+ f:e6 32.T:e6 și negrul a cedat.

Olimpiada de la Moscova oferă încă multe alte partide, demne de a fi menționate.

191.DESCHIDEREA RETI

Botvinnik (U.R.S.S.) — Stahlberg (Suedia)

1.c4 Cf6 2.g3 c6 3.Cf3 d5 4.b3 g6 5.Nb2 Ng7 6.Ng2 0-0 7.0-0 Cbd7 8.De2 Te8 9.Ce3 Cf8 (9...e5 10.c:d5 c:d5 11.Cb5)

10.d4 Nf5 11.Dc1 Ce4 12.Td1 C:c3 (12...Tc8) **13.N:c3 Ne4 14.Ce1 N:g2 15.R:g2 Cd7 16.Dc2 Dc7 17.Nb2 Tac8 18.Tac1 d:c4 19.D:c4 Da5 20.Cd3 e5?** (20...Dd5+ 21.f3 D:c4 22.T:c4 e5) **21.d:e5 N:e5 22.b4 b5 23.b:a5 b:c4 24.C:e5** (24.T:c4 N:b2 25.C:b2 T:e2 26.T:d7 T:b2 27.a4) **24...C:e5 25.h3 Tb8 26.Nc3 Te7 27.Tb1 T:b1 28.T:b1 f6 29.a6 c5 30.Tb8+ Tf7 31.Te8 Cd7 32.Rf1 Re6 33.Tc6+ Rd5 34.Tc7 Rd6 35.T:a7 Te8 36.Na5 Rc6 37.Re1 Cb6 38.N:b6 R:b6 39.Tf7 R:a6 40.T:f6+ Rb5** (Vezi diagrama)

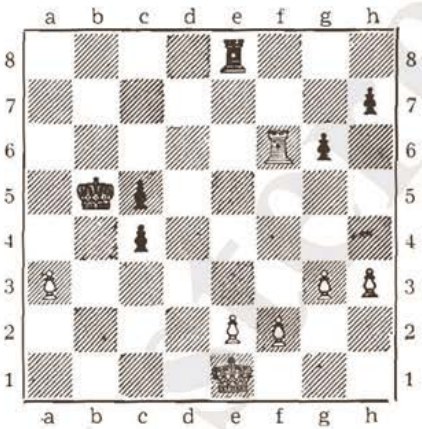

41.Tf3! Td8 (41.Ta8) **42.e4 Td4 43.e5** (43.Te3? c3!) **43...Re6 44.Te3 Rd7 45.f4 Re6 46.Re2 Td8** (46...g5 47.f5+ R:f5 48.e6 Td8 49.e7 Te8 50.a4) **47.a4 Tb8 48.Ta3 Tb2+ 49.Rd1 Tb6 50.a5 Ta6 51.Rd2 g5 52.Re3 g:f4 53.g:f4 Rd5 54.Ta1 h5 55.h4** si negrul a cedat.

192.APĂRAREA CELOR DOI CAI

Bronstein (U.R.S.S.) — Rojahn (Norvegia)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nc4 Cf6 4.Cg5 d5 5.e:d5 Ca5 6.d3 h6 7.Cf3 e4 8.d:e4 C:c4 9.Dd4 Cb6 10.e4 c5? 11.Dd3 Ng4 12.Cbd2 Ne7 13.0-0 0-0 14.Ce5! Nh5 15.b3 Cfd7 16.Nb2 C:e5 17.N:e5 Cd7 18.Nc3 Nf6 19.Tae1! N:e3 20.D:e3 Df6? 21.e5 Df5 22.f4 Ng6 23.Ce4 Tab8 24.Df3 Nh7 25.g4! Dg6 26.f5 Db6 27.Dg3 f6? (27...Rh8) **28.e6 Ce5 29.h4 Rh8 30.g5!** (Vezi diagrama)

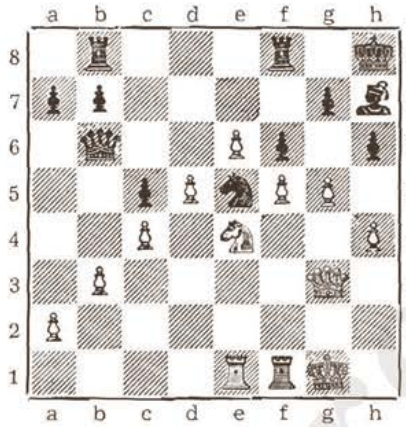

30...Tbc8 31.Rh1 Dd8 32.g6 N:g6 33.f:g6 b5 34.d6 Db6 35.d7 C:d7 36.e:d7 Tcd8 37.C:f6 ! De6+ 38.Dg2 D:g2+ 39.R:g2 și negrul a cedat.

193.DESCHIDEREA RETI

Barcza (Ungaria) — Smislov (U.R.S.S.)

1.Cf3 Cf6 2.g3 d5 3.Ng2 Nf5 4.c4 c6? (4...e6) **5.c:d5 ! c:d5 6.Db3 Dc8 7.Cc3 e6 8.d3 Cc6 9.Nf4 Ne7 10.0-0 0-0 11.Tac1 Dd7** (Vezi diagrama)

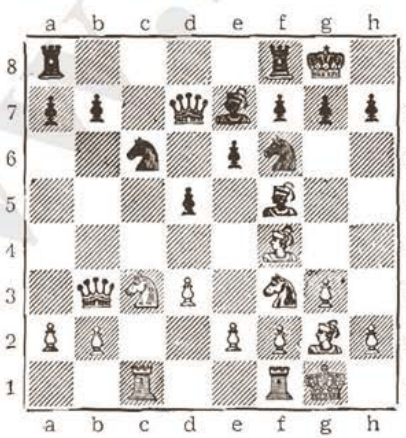

12.e4 ! d:e4 13.d:e4 C:e4 14.C:e4 N:e4 15.Ce5 C:e5 16.N:e4 Ce6 17.Tfd1 Dc8 18.Da4 Td8 19.T:d8+ D:d8 (19...N:d8 20.N:c6

b:c6 21.D:c6 D:c6 22.T:c6 a5; 20.T:c6 b:c6 21.N:c6 Nb6) **20.N:c6 b:c6 21.D:c6 h6 22.Ne5 Ng5 23.Tc4! Dd1+ 24.Rg2 Td8 25.Df3! D:f3 26.R:f3 Nf6** (26...Td7 27.Tc8+! Rh7! 28.Tc7) **27.N:f6 g:f6 28.Re3 Td5 29.b4 Rg7 30.a4 e5 31.b5 Td1 32.Tc7 a6 33.b:a6 Td4 34.a7 T:a4 35.Rd3 f5 36.Rc3 Rg6 37.Rb3 Ta1 38.Rb4 Rg5 39.Rb5 Rh5 40.Rb6** și negrul cedează.

194.APĂRAREA SICILIANĂ

Larsen (Danemarca) — Gligorici (Iugoslavia)

1.Cf3 c5 2.e4 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ne2 e5 7.Cb3 Ne7 8.0-0 0-0 9.Ng5 Cbd7 10.a4 b6? (10...h6) **11.Ne4 Nb7 12.De2 Dc7 13.Tfd1 Tfe8 14.Cd2 b6 15.N:f6 C:f6 16.Nb3 Nc6 17.Cc4 C:e4? 18.C:e4 d5 19.a5! d:e4 20.D:e4 Tf8 21.a:b6 D:b6 22.Cd6 Nb5 23.C:b5 a:b5 24.Dd5 T:a1 25.T:a1 Nc5?** (25...Dc5 26.Db7 Nd8! 27.Ta8 Dd4 28.c3 Dd2 29.g3 D:b2 30.N:f7+ Rh8 31.Dd5 Ne7 32.T:f8+ N:f8 33.D:e5. Vezi diagrama)

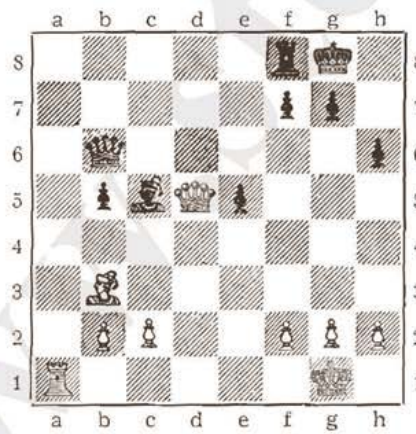

26.Ta8! N:f2+? (26...T:a8 27.D:a8+ Nf8 28.Dd5) **27.Rf1 Df6** (27...T:a8 28.D:a8+ Rh7 29.N:f7) **28.D:f7+ D:f7 29.N:f7+ R:f7 30.T:f8+ R:f8 31.R:f2 Re7 32.Re3 Rd6 33.Re4 b4 34.c3 b3 35.c4 g6 36.g4** (36.h3 g5 37.g4) **36...h5 37.g:h5 g:h5 38.h4 Re6! 39.R:e5 Rc5 40.Rf5! Rd4! 41.Rf4 Rc5 42.Re5! R:c4 43.Rc4 Rc5 44.Rd3 Rd5 45.Re3 Re4 46.R:b3 Rf5 47.Rc3** și negrul a cedat.

195.DESCHIDEREA BARCZA

Larsen (Danemarca) — *Fairhurst* (Scoția)

1.Cf3 d5 2.g3 c5 3.Ng2 Cf6 4.0-0 g6 5.d4 c:d4 6.C:d4 Ng7 7.Cb3 Ce6 8.Ce3 e6 9.Nf4 e5 10.Ng5 d4 11.Ce4 h6 12.N:f6 N:f6 13.C:f6 D:f6 14.Dd2 Nf5 15.c3 d:c3 16.D:c3 0-0 17.Tac1 Tae8 18.De3 Rg7 19.Tfd1 (19.N:c6 b:c6 20.D:a7) **19...e4! 20.Tc3 Ted8 21.T:d8 T:d8 22.h3 Cb4 23.D:a7 Td1+ 24.Rh2 Cd5 25.Tc4** (25.Tc1 T:c1 26.C:c1 D:b2) **25...b6 26.Da4 Nd7!** și albul a cedat.

196.APĂRAREA NIMZOVICI

Barda (Norvegia) — *Keller* (Elveția)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 c5 5.Nd3 d5 6.Cf3 0-0 7.0-0 Ce6 8.a3 N:c3 9.b:c3 d:c4 10.N:c4 Dc7 11.Nd3 e5! 12.De2 De7 13.d:e5 C:e5 14.C:e5 D:e5 15.e4 c4! 16.N:c4 Cg4! 17.g3 Dh5 18.h4 Ce5 19.Ne2 Cf3+ 20.Rg2 (20.N:f3 D:f3 21.Rh2 f5! 22.e:f5 Nd7! 23.Dd1 D:f5) **20...Ng4 21.Tb1 f5 22.Nf4 f:e4 23.D:e4 Tae8 24.Nc4+ Rh8 25.D:b7** (Vezi diagrama)

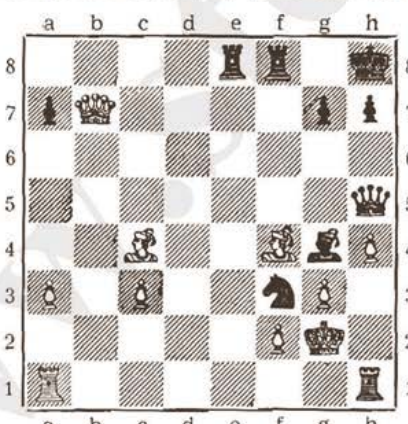

25...T:f4 26.g:f4 Nf5! 27.Dd5 Dg4+ 28.Rf1 Dh3+!! și albul a cedat.

197.APĂRAREA SICILIANĂ

Ivkov (Iugoslovia) — Ingerslev (Danemarca)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Ce3 d6 6.Ng5 e6 7.Dd2 a6 8.0-0-0 h6 9.Nf4 Nd7 10.Cb3 (10.C:c6 N:c6 11.De1!)

10...e5? 11.Ne3 b5 12.f3 Dc7 13.Cd5 C:d5 14.e:d5 Cd8? 15.Nd3 a5 16.The1 Ne7 17.Cd4! b4 18.Cf5 Nf6 19.f4 Rf8 20.f:e5 d:e5 21.Tf1 N:f5 22.T:f5 Cb7 23.Df2 De7 24.Ne4 (24.d6!) **24...Cd6 25.Nc5 Te8 26.N:d6! D:d6 27.Da7 Dc7 28.Da6 Ng5+ 29.Rb1 Dc4 30.Dd6+ Rg8 31.D:e5 a4** (Vezi diagrama)

32.T:f7! R:f7 33.De6+ Rf8 34.Ng6 Dc7 35.Te1 și negrul a cedat.

198.GAMBITUL DAMEI

Bolbochan (Argentina) — Pachman (Cehoslovacia)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4.Cc3 c5 5.c:d5 C:d5 6.e3 Ce6 7.Ne4 c:d4 8.e:d4 C:c3 9.b:c3 Ne7 10.0-0 0-0 11.Te1 b6 12.Nd3 Nb7 13.De2 g6 14.Nh6 Te8 15.Dd2 Tc8 16.Tac1! Nf6 17.Df4 Ca5? 18.Ce5 Ce6 19.Cg4 Nh4 20.g3 Ne7 21.Nc4 Dc7 22.D:f7+!! și negrul cedează.

199.APĂRAREA NIMZOVICI

Ghițescu (România) — Karaklajici (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 0-0 5.Ce2 d5 6.a3 Nd6 7.c5 Ne7 8.f4 b6 9.b4 Nb7 10.g3? Ce4? (10...b:c5 11.b:c5 N:c5! 12.d:c5 d4) **11.C:e4 d:e4 12.Nb2 Nd5 13.Cc3 f5 14.De2 a5 15.Ne2 a:b4 16.a:b4 T:a1 17.N:a1 c6 18.0-0 b5 19.C:d5 D:d5 20.Nc3 g5?** (20...Cd7) **21.Ta1 g:f4 22.g:f4 Dd7 23.Rh1**

Nf6 24.Db2 De7 25.Nd1 ! Cd7 26.Nb3 Rh8 27.Ta7 Tg8 (Vezi diagrama)

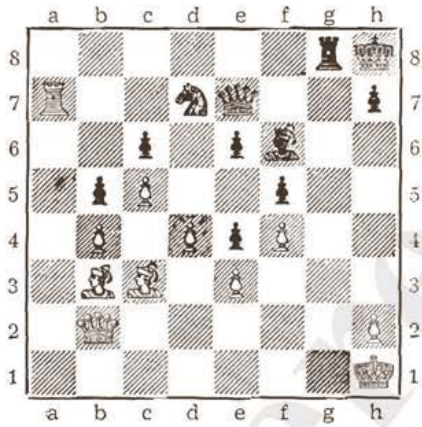

28.d5 ! Dg7 29.N:f6 D:f6 30.D:f6 C:f6 31.d:e6 Cg4 32.h3 C:e3 33.N:e6 și negrul cedează.

200.APĂRAREA ALEHIN

Troianescu (România) — Panno (Argentina)

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4.Cf3 Ng4 5.Ne2 e6 6.c4 Cb6 7.e:d6 c:d6 8.0-0 Ne7 9.Ce3 0-0 10.b3 a5 11.Ne3 Ca6 12.h3

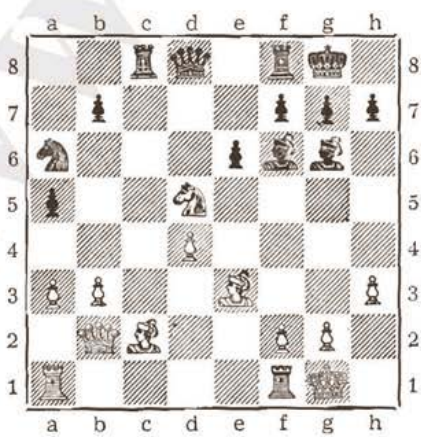

Nh5 13.Cd2 Ng6 14.a3 Tc8 15.De1 d5! 16.Db2 Nf6 17.c:d5! C:d5 18.C:d5 (Vezi diagrama)

18...e:d5 (18...Tc2 19.Cf6+ D:f6 20.Db1 T:d2 21.De1 Tb2 22.N:a6 b:a6 23.D:a5) **19.Tfe1 Ce5 20.b4! Db6 21.De3 Ce6 22.D:c8 T:c8 23.T:c8+ Cf8 24.Cb3 Nf5 25.Te5 a:b4 26.Tb5 Dd8 27.T:b4 b6 28.Ce1 g6 29.Nd3 Ce6 30.N:f5 g:f5 31.Ce2 Dd6 32.g3 Rg7 33.Tab1 Nd8 34.Rg2 De6 35.Te1 Da8 36.Te3 Da6 37.Cf4 C:f4+ 38.N:f4 h5 39.h4 Nf6 40.Te3 b5 41.Ne5 Rg6 42.N:f6 R:f6 43.Tf3 Rg6 44.Tf4 D:a3 45.T:b5 Da2 46.Tb6+ f6 47.Te6 De2 48.Te3** și negrul cedează.

201.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Cuellar (Columbia) — *Bălănel* (România)

1.c4 g6 2.g3 Ng7 3.Ng2 e5 4.Cc3 Ce7 5.e3 c5 6.Cge2 Cbc6 7.0-0 0-0 8.f4 d6 9.d3 Cf5 10.Cd5 Ne6 11.Nd2 Dd7 12.a3 e:f4 13.Ce:f4 N:d5 14.C:d5 Cce7 15.Dg4 C:d5 16.N:d5 De7 17.Tae1 Rh8 18.b4 Tae8 19.Dh3 b6 20.Nc6 Td8 21.b5 De5 22.Nd5 Db2 23.Nc1 De3 24.Td1 Tde8 25.Ne4 T:e4! 26.d:e4 C:e3 27.N:e3 D:e3+ 28.Rh1 D:e4+ 29.Dg2 D:c4 30.T:d6 D:b5 31.Tc6! Rg8 32.Tc7 a5 33.Tb7 a4 34.Df3 Db3 35.Dc6 Dd3 36.Tf3 Dd1+ 37.Rg2 De2+ 38.Tf2+ Dd3 39.T:b6 c4 40.Tb7 c3 41.Td7 De3 42.Dc4 De6 43.Tf:f7 (Vezi diagrama)

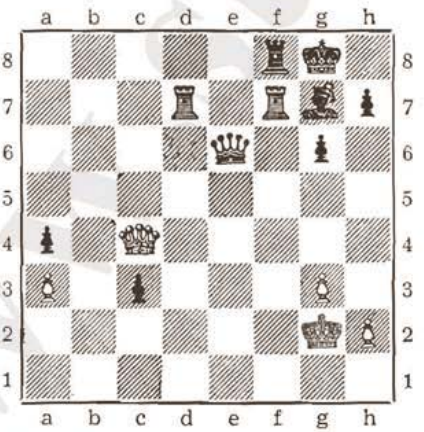

43...D:f7 44.T:f7 T:f7 45.h4 h5 46.De6 Nf6 47.De8+ Rg7 48.Dc6 Rh7 49.Dc4 Td7 50.Rf3 Td4 51.Dc7+ Ng7 52.Re2 Td2+ 53.Re1 Th2 54.Rd1 Ta2 55.De7 Tg2 56.Dc7 Tf2 57.Rc1 Rh6 58.Da7 Tf1+ 59.Rc2 Rh7 60.Dc7 Tg1 61.Rd3 Tg2 62.Re4 c2 63.Rd3 T:g3+ 64.R:c2 Tc3+ și albul cedează.

202.APĂRAREA OLANDEZĂ

Ditmann (R. D. Germană) — *Ciocâltea* (România)

1.d4 f5 2.g3 g6 3.Ng2 Ng7 4.Cf3 d6 5.0-0 Ch6 6.c3 Cf7 7.Db3 e6 8.Cg5 d5 9.C:f7 R:f7 10.Cd2 Nf6 11.Cf3 g5 12.Td1 h5 13.c4 e6 14.Nd2 h4 15.Tac1 h:g3 16.h:g3 Cd7 17.Nc3 Rg7 18.c:d5 e:d5 19.Ce5 Cf8 20.e4 f:e4 21.N:e4 De8 22.Nf3 g4! 23.Ng2 Dh5 24.Da3? Nf5 25.Nb4 Te8 26.N:f8+ Te:f8 27.Dd6 Te8 28.Tc3 Dh2+ 29.Rf1 Thf8 30.Te3 Ng5 31.Te2 Dh5 32.Cd7 Th8 33.Ce5 Th6 34.Db4 Ne4 35.T:e4 d:e4 36.D:b7+ Te7 37.De8 e3 38.Te1 e:f2 39.Te2 Tf6 40.C:g4 T:e2 41.C:f6 Te1+ 42.R:f2 De2 mat.

203.PARTIDA SPANIOLĂ

Lotfi (Iran) — *Rădulescu* (România)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 f5 4.d4 f:e4 5.C:e5 C:e5 6.d:e5 e6 7.Ne4 Da5+ 8.Cc3 D:e5 9.Ne3 d5 10.Nb3 Cf6 11.Nd4 Dg5 12.De2 D:g2 13.0-0-0 Ng4 14.Dd2 N:d1 15.T:d1 Nb4 16.N:f6 g:f6 17.Dd4 N:c3 18.b:c3 Dg5+ 19.Rb2 De5 20.Dc5 De7 21.De3 0-0 și albul cedează.

* * *

* Interesul pentru Olimpiada de șah a fost uriaș; pentru a urmări partidele, la Moscova au sosit mai mult de 100 de corespondenți de presă sovietici și străini.

* Tînărul Bent Larsen a fost una dintre figurile centrale ale concursului. În afara rezultatului excepțional, cel mai bun la masa întîi, a impresionat prin stilul său de joc energic și viguros și mai ales... prin modestia sa. Cu doi ani în urmă, la Olimpiada din Amsterdam, Larsen primise titlul de maestru internațional; de această dată i s-a conferit acela de mare maestru, la numai 21 de ani!

* Olimpiada a întrunit 220 de jucători, dintre care 20 de mari maeștri internaționali și s-au jucat 1220 de partide.

* Cea mai scurtă partidă: Dworzynski (Polonia)-*Keres* (U.R.S.S.) *Partida spaniolă:* **1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.d4 b5 6.Nb3 C:d4 7.C:d4 e:d4 8.D:d4 c5 9.Dd5 Ne6 10.Dc6+ Nd7 11.Dd5** c4 și albul a cedat. Pentru un singur moment, dar fatal, maestrul polonez a uitat una dintre cele mai cunoscute curse teoretice din Partida spaniolă!

* Sosind la Moscova, Najdorf a exclamat: „Iată-mă la Moscova, Mecca tuturor șahiștilor!"

* Dunkelblum (Belgia) și-a menținut titlul dobîndit la Amsterdam de „rege al remizelor" : 11 din 16 partide jucate.

* La campionatul de juniori din 1953, singura partidă pe care a pierdut-o Panno a fost aceea împotriva elvețianului Keller. Cîștigînd de această dată, Panno a declarat : „Victoria mea la Keller este una dintre cele mai mari satisfacții. M-a amărît mult atunci cînd am pierdut întîlnirea anterioară!"

* În ziua cînd a jucat cu Botvinnik, Larsen a fost întrebat : „Probabil că ați fost emoționat astăzi?" „Nu chiar așa de mult, a fost răspunsul. Cînd joci cu campionul mondial ești pregătit să pierzi. Dacă reușești remiza, starea de spirit devine formidabilă".

* Se spune adesea, și nu fără temei, că șahul și matematica au multe lucruri comune. Poate de aceea șahiști cu renume au fost și iluștri matematicieni. Em. Lasker a fost un matematician consacrat. Max Euwe este profesor de matematică, Gedeon Barcza de asemenea, Paul Keres a studiat matematica etc. Asta nu înseamnă însă că printre șahiști nu sînt și foarte mulți filologi, istorici, medici, ingineri, arhitecți, muzicieni. . .

* Unul dintre cei mai credincioși spectatori ai Olimpiadei de la Moscova a fost și cunoscutul maestru Zagorianski, în același timp și talentat publicist. Iată cîteva din observațiile pe care le-a făcut urmărind Olimpiada și pe olimpici : „În fiecare competiție există un moment deosebit, greu de redat. Este vorba de acele clipe de dinaintea semnalului de deschidere, cînd jocul încă n-a început, dar tensiunea nervoasă se și instalează. Acest moment este suportat în mod diferit de către concurenții Olimpiadei, șahiști ce se deosebesc mult și prin forță și prin stil. Unii se așază deja în fața tablelor, gîndindu-se la prima mutare, deși joacă cu negrul. Actualul campion mondial (M. Botvinnik, n.a.) este și el partizanul acestui sistem. El încearcă să intre imediat în ritmul viitoarei lupte, se concentrează la maximum încă de la început în vederea ei. Altora nu le place acest moment obositor, de aceea ei nu pot fi văzuți acum pe scenă (Bobby Fischer, n.a.). Imediat însă ce arbitrul a apăsat butoanele ceasurilor, aceștia se apropie repede de masa lor, string mîna partenerului și fac mutarea. Alții se plimbă pe scena enormă sau discută între ei. Un iranian mic, uscățiv, nervos, discută cu un scandinav înalt și blond. Iranianul este îmbrăcat cu un costum ușor, cămașa are guler tare și poartă cravată „papillon". Scandinavul și-a scos haina și a rămas într-un sweater pufos ; seamănă cu un explorator polar. Zîmbește și dă din cap, discutînd despre partida de ieri. . . Priveam

meciul Olanda-Mongolia. La masa a 4-a, poziția s-a simplificat repede și olandezul Mühring s-a decis să propună remiză : Remi ? Draw ? Nulle ? întreabă el zîmbitor, dar tînărul mongol Tumurbator ridică din umeri. Atunci Mühring desenează două jumătăți și sub ele un mare semn de întrebare, după care îi arată lui Tumurbator. Acesta răspunde cu o tiradă în fața căreia olandezul dă din mîini a neînțelegere. Se apropie arbitrul care lămurește situația : Tumurbator înțelesese propunerea, dar voia să consulte pe căpitanul echipei. După ce acesta și-a dat asentimentul, adversarii și-au strîns mîinile zîmbind... și gestul acesta nu a mai avut nevoie de nici o explicație !"

www.stere.ro

OLIMPIADA a XIII-a — MÜNCHEN
septembrie — octombrie 1958

Cu ocazia împlinirii a 800 de ani de la întemeierea oraşului, printre acţiunile de amploare consacrate evenimentului s-a numărat şi organizarea „Turneului naţiunilor", ca să păstrăm terminologia mai veche, sau cea de a XIII-a Olimpiadă de şah. Recordul de participare a fost din nou depăşit : 36 de reprezentative naţionale, cu mai mult de 200 de jucători, dintre care 25 de mari maeştri şi peste 100 de maeştri internaţionali ! Pentru prima oară sînt prezenţi la Olimpiadă şahişti din patru continente, Africa făcîndu-şi debutul prin formaţiile Republicii Africa de Sud şi Tunisiei. După o pauză de 27 de ani au revenit în arena şahului mondial jucătorii spanioli. De această dată şi-a făcut reintrarea şi reprezentativa S.U.A., cu o echipă nouă, la masa întîi avîndu-l pe fostul copil minune al şahului, Samuel Reshevsky. Robert Fischer, pe atunci în vîrstă de numai 15 ani, proaspăt purtător al titlului de mare maestru, a lipsit însă din echipa Americii, fiind prea obosit după Turneul interzonal la care jucase cu puţin timp înainte.

Întrecerile au fost găzduite de sala de congrese a Muzeului Naţional, cu o capacitate de 800 de locuri. La deschiderea festivă au răsunat pentru prima dată acordurile imnului FIDE, creaţie a italianului Dal Verme. Apoi a fost rostit, în mai multe limbi, jurămîntul olimpic, acelaşi pe care îl cunoaştem încă de la Paris.

Ca şi la Olimpiadele precedente, cele 36 de echipe au fost împărţite în patru grupe preliminarii ; primele trei clasate în fiecare grupă s-au calificat pentru turneul final „A" ; următoarele trei au alcătuit turneul „B", iar celelalte turneul „C".

Ca de obicei, semifinalele au produs și unele surprize: echipa Uniunii Sovietice s-a calificat ușor, înregistrîndu-se totuși un rezultat neașteptat: campionul mondial Botvinnik a fost învins de jucătorul austriac Dückstein. Aceasta a fost singura înfrîngere a vreunui jucător sovietic pe parcursul întregii Olimpiade! Lupta pentru celelalte două locuri în această grupă s-a dat între echipele Bulgariei, Austriei și Olandei. Campionul Olandei, dr. Max Euwe, reținut de interese profesionale la Amsterdam, nu a putut veni la München decît odată cu disputarea rundei a IV-a. Jucînd excelent, el a realizat 5½ puncte din 6 partide. Din nou însă Olanda nu s-a calificat, lipsindu-i — se spune în glumă — exact acea jumătate de punct pe care o lăsase Euwe.

În grupa a III-a s-a produs cea mai mare surpriză a Olimpiadei: Ungaria a fost învinsă de Columbia, cu scorul sever de 3-1, fiind scoasă, practic, din cursa pentru calificare în turneul final. Ne amintim însă că și la celelalte ediții olimpice această agreabilă echipă de pe continentul sud-american a încurcat multeițe. De fapt, autorii morali ai eșecului puternicei echipe maghiare, singura care la Olimpiada precedentă învinsese pe campioana mondială la ea acasă, sînt Laszlo Szabo (în poziție cîștigată, a lăsat în priză o figură la Cuellar) și Gedeon Barcza, învins de libanezul Celebi. Două înfrîngeri fatale pentru echipa maghiară, care înregistrează astfel cel mai mare eșec din cariera sa olimpică. Ca urmare, Anglia a reușit să ocupe un nesperat loc trei.

În grupa a IV-a, echipele Iugoslaviei și Cehoslovaciei s-au calificat distanțat. Dar nici aici nu au lipsit surprizele. Lăsînd două puncte, jumătate din cele posibile, în meciul cu echipa debutantă a Tunisiei, Suedia s-a autoeliminat, făcînd loc în turneul final formației Elveției.

Rezultatele semifinalelor:

Grupa I: U.R.S.S. 27 de puncte, Bulgaria 21½, Austria 21, Olanda 20½, Danemarca 16½, Franța 14½, Italia 11, Porto Rico 8, Irlanda 4;

Grupa a II-a: Spania 23½, S.U.A. 23, R. F. Germania 22, Islanda 15½, Finlanda 15½, Israel 15, Norvegia 11½, Republica Africa de Sud 10½, Iran 7½;

Grupa a III-a: Argentina 23, R. D. Germană 21, Anglia 20, Ungaria 19½, Polonia 19, Columbia 16½, Filipine 12½, Scoția 10, Liban 2½;

Grupa a IV-a: Cehoslovacia 25, Iugoslavia 24, Elveția 20, Canada 19, Suedia 18½, Belgia 10½, Portugalia 10, Tunisia 9½, Grecia 7½.

Componența formațiilor din turneul final: „A": U.R.S.S.: Botvinnik, Smîslov, Keres, Bronstein, Tal, Petrosian; *Iugoslavia:* Gligorici, Matanovici, Ivkov, Trifunovici, Djurasievici, Fuderer; *Argentina:* Pilnic, Panno, Eliskases, Rodolfi, Sanguinetti, Emma; *S.U.A.:* Reshevky, Lombardy, Bisguire, Evans, Rossolimo, Stepenn; *Cehoslovacia:* Pachman, Filip, Fichtl, Kozma, Rejfir, Sefc; *R. D. Germană:* Uhlmann, Malich, Dittmann, Bertholdt, Fuchs, Pietzsch; *R.F.Germania:* Unzicker, Tröger, Schmid, Darga, Pfeiffer, Lehmann; *Elveția:* Kupper, Blau, Keller, Walther, Nievergelt, Bhend; *Spania:* Pomar, Perez, Toran, Farre, Albareda, Llado; *Bulgaria:* Nejkirch, Boboțov, Minev, Milev, Tringov, Pîdevski; *Anglia:* Alexander, Penrose, Golombek, Clarke, Wade; *Austria:* Dückstein, Prameshuber, Stöckl, Beni, Lokvenc.

În prima rundă a turnelului final „A" s-au întîlnit echipele U.R.S.S. și S.U.A., meci terminat la egalitate, în ciuda străduaniilor depuse de ambele părți de a rupe echilibrul. În acest timp, profitînd de împrejurare, Iugoslavia ia conducerea în clasament. În runda a IV-a s-au întîlnit U.R.S.S. și Iugoslavia, aceasta din urmă avînd un avans de un punct. Meciul s-a terminat la egalitate. În runda a V-a, însă, echipa U.R.S.S. o ajunge din urmă pe cea a Iugoslaviei, iar în ziua următoare de concurs o și întrece. Iugoslavii mai rezistă ritmului impus de sovietici încă două runde, după care campionii mondiali obțin trei victorii consecutive cu 4—0 și se detașează considerabil, acumulînd un avantaj suficient de mare pentru a se proclama cîștigători ai Olimpiadei chiar cu o rundă înaintea terminării turneului final.

Iugoslavia a jucat din nou foarte bine și și-a confirmat valoarea. De această dată a beneficiat și de un Gligorici în formă excelentă și, neînvinsă, i-a fost destul de ușor să ocupe locul al II-lea. Medalia de bronz i-a revenit Argentinei, deși lipsită de aportul lui Najdorf. Puternică și constantă, reprezentativa Argentinei continuă să se mențină pe primul plan al șahului mondial. Rezultat excelent pentru reprezentativa R.D. Germane: de pe locul al 20-lea la Olimpiada precedentă, a urcat, aproape de necrezut, pe locurile 5—7!

Finala „A"

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
1 U.R.S.S.	•	2	2	2	3½	4	2½	3½	3½	3½	4	4	34½
2 Iugoslavia	2	•	2½	2½	3	3½	2½	3½	2½	2½	2½	2	29
3 Argentina	2	1½	•	2	2	3	3	2½	3	2	2½	2	25½
4 S.U.A.	2	1½	2	•	2	2	2½	2½	2½	2	3	2	24
5 Cehoslovacia	½	1	2	2	•	2½	1½	3	2	2½	3	2	22
6 R. D. Germană	0	½	1	2	1½	•	3½	2½	1½	3	2½	4	22
7 R. F. Germania	1½	1½	1	1½	2½	½	•	3	3½	2	2½	2½	22
8 Elveţia	½	½	1½	1½	1	1½	1	•	3	2½	2½	3½	19
9 Spania	½	1½	1	1½	2	2½	½	1	•	2	2½	2½	17½
10 Bulgaria	½	1½	2	2	1½	1	2	1½	2	•	1½	1½	17
11 Anglia	0	1½	1½	1	1	1½	1½	1½	1½	2½	•	2½	16
12 Austria	0	2	2	2	2	0	1½	½	1½	2½	1½	•	15½

Finala „B" : Ungaria 31 de puncte, Olanda 28½, Canada 24½, Columbia 24½, Israel 23½, Danemarca 23, Polonia 22½, Suedia 21, Finlanda 19, Islanda 18, Franţa 15, Belgia 13½.

Finala „C" : Norvegia 30 puncte, Filipine 29½, Africa de Sud 28, Italia 26½, Scoţia 25½, Grecia 25, Portugalia 23, Iran 20, Porto Rico 14½, Irlanda 14½, Tunisia 14, Liban 13½.

Turneul final „B" a fost ciştigat, după cum era de aşteptat, cu mare uşurinţă de Ungaria, iar turneul final „C" de către Norvegia, talonată îndeaproape de tînăra şi combativa echipă a Filipinelor.

Şi acum să dăm cuvîntul statisticii.

Rezultatele individuale ale componenţilor echipelor medaliate: U.R.S.S. : Botvinnik +7 −1 = 4, Smîslov +7 −0 = 5, Keres +7 −0 = 5, Bronstein +7 −0 = 5, Tal +12 −0 = 3, Petrosian +8 −0 = 5; *Iugoslavia* : Gligorici +9 −0 = 6, Matanovici +7 −1 = 5, Ivkov +7 −3 = 5, Trifunovici +5 −3 = 4, Djurasievici +3 −1 = 7, Fuderer +8 −2 = 1; *Argentina* : Pilnic +5 −2 = 8, Panno +8 −0 = 8, Eliskases +5 −1 = 11, Rodolfi +3 −2 = 4, Sanguinetti +7 −3 = 5, Emma +2 −1 = 1.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1 : Gligorici 12 din 15 (80%); *masa a 2-a* : Anderson (Canada) 10½ din 13 (80,8%); *masa a 3-a* : Keres 9½ din 12 (79,2%); *masa a 4-a* : Bronstein 9½ din 12 (79,2%); *rezerva 1* : Tal 13½ din 15 (90%); *rezerva a 2-a* : Petrosian şi Forintos 10½ din 13 (80,8%).

204.APĂRAREA TARRASCH

Tal (U.R.S.S.) — Milev (Bulgaria)

1.c4 c5 2.Cc3 Cc6 3.Cf3 Cf6 4.e3 e6 5.d4 d5 6.c:d5 C:d5 7.Ne4 Cb6 8.Nb5! a6 9.N:c6 b:c6 10.0-0 Nb7 11.Ce4 Cd7 12.De2 Db6 13.Ce5! c:d4 14.C:d7 R:d7 15.e:d4 Re8 16.Ne3 Dc7 (Vezi diagrama)

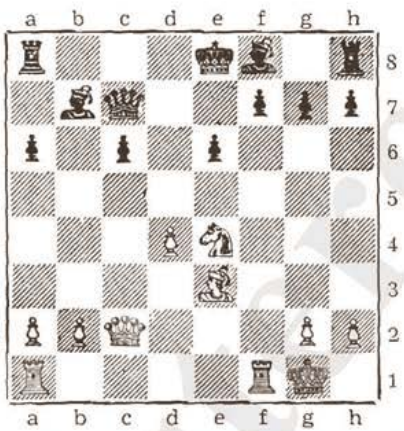

17.d5!! e:d5 18.Tfe1 Rd8 19.Db3 c5 20.C:c5! și negrul cedează.

205.APĂRAREA NIMZOVICI

Uhlmann (R.D. Germană) — *Boivinnik* (U.R.S.S.)

1.d4 e6 2.c4 Cf6 3.Cc3 Nb4 4.e3 b6 5.Nd3 Nb7 6.Cf3 Ce4! 7.0-0 f5 8.Dc2 N:c3 9.b:c3 0-0 10.Tb1 c5 11.a4! Dc7 12.a5 d6 13.Cd2 C:d2 14.N:d2 Cd7 15.Tb2? b:a5! 16.Ta1 Cb6 17.T:a5 Ne4! 18.N:e4 f:e4 19.Db3 C:c4 20.D:c4 D:a5 21.D:e6+ Rh8 22.Ta2 Dc7 23.D:e4? Df7 și albul a cedat.

206.APĂRAREA CARO-KANN

Tal (U.R.S.S.) — Golombek (Anglia)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 Nf5 4.c4 e6 5.Cc3 d:c4 6.N:c4 Ce7 7.Cge2 Cd7 8.0-0 Cb6 9.Nb3 Dd7 10.a4! a5 11.Cg3 Ng6 12.Nc2 N:c2 13.D:c2 Ced5 (13...D:d4 14.Ne3 Dd8 15.Cce4 Ced5 16.Nc5!; 14...Db4 15.Ta3!) **14.Cce4 Cb4 15.De2 C6d5 16.f4! g6 17.Ta3 Ne7 18.Nd2 Cc2 19.Td3 Cdb4 20.N:b4 C:b4 21.Tdd1**

Td8 22.Rh1 h5 23.Cf6+ N:f6 24.e:f6 Rf8 25.Ce4 h4 26.Ce5 De8 (Vezi diagrama)

27.f5! g:f5 (27...e:f5 28.De7+ Rg8 29.Tfe1) **28.De3 b6?** (28...Cd5 29.Dg5 Th7 30.Cd3 Td6 31.Cf4 Dd8 32.C:d5 e:d5 33.T:f5) **29.Dg5 Th7 30.Tf4! b:c5 31.T:h4 T:h4 32.Dg7+ Re8 33.Dg8+ Rd7 34.D:f7+ Rd6 35.De7+** și negrul cedează.

207.APĂRAREA PIRC-UFIMȚEV

Bronstein (U.R.S.S.) — Palmiotti (Italia)

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 g6 4.f4 Ng7 5.Cf3 0-0 (Vezi diagrama)

6.e5 Cfd7 7.h4 c5 8.h5 c:d4 9.D:d4 d:e5 10.Df2 e:f4 11.h:g6 h:g6 12.N:f4 Cf6 13.Dh4 Da5 14.Cg5 Ng4 15.Nd3 Cbd7 16.0-0 Nh5 17.Tae1 e5 18.Nd2 Dc5+ 19.Ne3 Dc6 20.Nb5 Dc7 21.Ne2! N:e2 22.T:e2 Tfc8 23.Cce4 Rf8 24.C:f6 C:f6 25.T:f6 N:f6 26.Ch7+ Re7 27.D:f6+ Re8 28.Td2 a5 29.Dg7 și negrul cedează.

208.APĂRAREA FRANCEZĂ

Clarke (Anglia) — *Petrosian* (U.R.S.S.)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 Db6 5.Cf3 Cc6 6.a3 c4 7.g3 Nd7 8.Ng2 0-0-0 9.0-0 Ca5 10.Cbd2 h6 11.Te1 (11.h4 si 12.h5) **11...Ce7 12.Cf1 Cf5 13.Ce3 C:e3 14.T:e3 Ne7 15.Te1 Db3 16.De2 Na4 17.Ne3 Rb8 18.Ted1 Dc2! 19.Td2 Df5 20.Tf1 g5! 21.h3 h5 22.Ch2 Tdg8 23.g4?** (23.f3) **23...Dg6 24.Nf3 h:g4 25.N:g4 Ce6 26.f3 Nd8 27.Nf2?** (27.Rg2 Ce7 28.Th1 Cf5 29.Nf2) **27...Ce7 28.Te1? Th6 29.Cf1 Tgh8 30.Ng3** (Vezi diagrama)

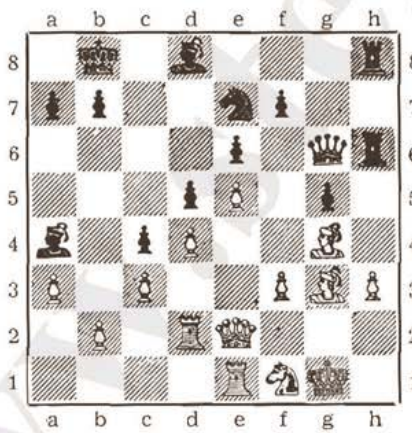

30...T:h3! 31.N:h3 T:h3 32.Dg2 Dh7 33.Ce3 Cg6 34.Cg4 Cf4 35.N:f4 g:f4 36.Rf1 Tg3 37.Df2 Dh3+ 38.Re2 Tg2 39.Tg1 T:f2+ 40.C:f2 Dh7 41.Th1 Dg6 și albul cedează.

209.GAMBITUL SCOȚIAN

Penrose (Anglia) — *Smîslov* (U.R.S.S.)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 e:d4 4.c3 d:c3 5.C:c3 Nb4 6.Nc4 d6 7.0-0 N:c3 8.b:c3 Cf6 9.Na3? Ng4 10.Nb5 0-0 11.N:c6 b:c6

12.e5 Cd5 13.Dd3 Te8 14.e:d6 Cf4! 15.De4 Ce2+ 16.Rh1 N:f3 17.g:f3 c:d6 18.D:c6 Tc8! 19.D:d6 Dh4 20.Tfd1 D:f2 21.Tf1 Dh4 22.Tad1 Te6 23.Dd7 Cg3+! 24.Rg1 Tce8 25.Tf2 Ce2+ și albul cedează.

210.APĂRAREA SICILIANĂ

Unzicker (R.F. Germania) — Reshevsky (S.U.A.)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ne2 e6 7.0-0 Ne7 8.f4 Dc7 9.Nf3 Cc6 10.Rh1 0-0 11.Ne3 Ca5 12.De1 Cc4 13.Nc1 e5 14.Cf5 N:f5 15.e:f5 Tac8 (15...Tfc8) **16.g4! e4! 17.C:e4 Tfe8 18.C:f6+** (18.Cc3) **18...N:f6 19.Df2 N:b2 20.N:b2 C:b2 21.Tab1 Ca4 22.T:b7 Dc4! 23.Dg2 Ce3 24.g5 Tb8 25.Td7 Tb1** (25...Tb2!) **26.T:b1 C:b1** (Vezi diagrama)

27.De2! Dc8 28.Tc7! Dd8 29.Dc4 d5 30.N:d5 Cd2 31.De6 Tf8 32.T:f7 T:f7 33.g6 h:g6 34.f:g6 Rf8 35.g:f7 Ce4 36.De8+ și negrul a cedat.

211.APĂRAREA NIMZOVICI

Ojanen (Finlanda) — *Euwe* (Olanda)

1.d4 Cf6 2.e4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 e5 5.Cf3 d5 6.Nd3 0-0 7.0-0 Ce6 8.a3 N:c3 9.b:c3 d:e4 10.N:e4 De7 11.Nb5 Nd7 12.Te1? C:d4! 13.C:d4 c:d4 14.N:d7 (Vezi diagrama)

14...d:e3! 15.Na4 e:f2+ 16.R:f2 D:h2 17.Ng5 (17.Df3 Dh4+) **17...Tfd8 18.Df3 Td5 19.Nf4 Dh4+ 20.Rg1** (20.Dg3

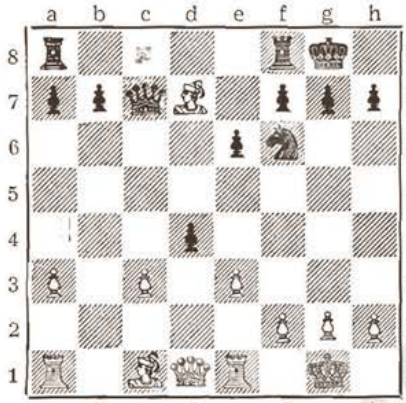

D:g3+ 21.N:g3 Tc8 22.Tac1 Ta5 sau 21.R:g3 Tc8 22.Tac1 Tc4 și 23...T:a4 sau 23...Ch5+) **20...Ch5 21.e4 Tf5 22.D:b7 Tf8 23.Nh2 Df2+ 24.Rh1 Cg3+ 25.N:g3 Th5+ 26.Nh2 Dg3 27.Rg1 D:h2+ 28.Rf2 Tf5+ 29.Re3 De5+ 30.De4 Dc3+** și albul a cedat.

212.INDIANA REGELUI

Euwe (Olanda) — Yanofski (Canada)

1.c4 Cf6 2.Cc3 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 0-0 5.Cf3 d6 6.d4 c5 7.0-0 Cc6 8.d5 Ca5 9.Dd3 a6 10.e4 Ce8 11.Te1 Tb8 12.e5 d:e5 13.C:e5 Cd6 14.b3 b5 15.c:b5 a:b5 16.Cc6 c:c6 17.d:c6 Ne6 18.Ng5 h6 (Vezi diagrama)

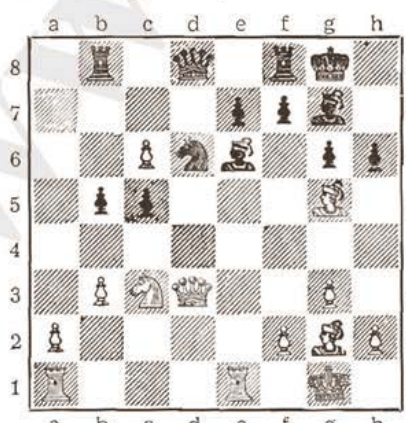

19.Cd5! h:g5 20.e7 Dd7 21.e:b8D T:b8 22.Tad1 Nd4 23.b4 Da7 24.b:c5 N:c5 25.T:e6! f:e6 26.D:g6+ Rf8 27.Td3 N:f2+ 28.Rf1 Te8 29.Tf3+ Cf5 30.T:f5+! e:f5 31.D:f5+ Rg7 32.D:g5+ Rh8 33.Dh6+ Rg8 34.C:e7+! Rf7 35.C:c8 D:a2 36.Cd6+ Re7 37.Cf5+ și negrul a cedat.

213.APĂRAREA BENONI

Bisguier (S.U.A.) — *Schmid* (R.F. Germania)

1.d4 c5 2.d5 d6 3.c4 g6 4.c4 Ng7 5.Cc3 Cf6 6.Ng5 h6 7.Nf4 Cbd7 8.Ne2 Da5 9.Dd2 a6 10.Cf3 g5 11.Ng3 Ch5 12.0-0 Tb8 13.a4 0-0 14.h4 g4 15.Ce1 C:g3 16.f:g3 b5! 17.e:b5 a:b5 18.N:g4 b4 19.Ce2 c4 20.Tc1 Ce5 21.Df4 Cd3 22.C:d3 c:d3 23.T:c8 Tb:c8 24.Cc1 Da7+ 25.Rh2 Tc4 26.C:d3 Dd4 27.b3 Tc3 28.Cc1 Ne5 29.D:h6 N:g3+ 30.Rh1 De3! 31.Dg5+ D:g5 32.h:g5 Rg7 33.Ce2 Th8+ 34.Nh3 Td3 35.Rg1 Ne5 36.Tb1 Rg6 37.Nd7 Th4 38.Nb5 Td2 39.a5 T:e4 (39...T:e2! 40.N:e2 Nd4+) **40.Rf1 R:g5 41.a6 Th4 42.a7 Nd4 43.g3** (43.Re1 Ta2 44.C:d4 T:d4 45.Na4 Th4!) **43...Th8 44.Re1 Ne3 45.Cd4 Tf2!** și albul a cedat.

* * *

* S-au jucat numai 1367 de partide; ar fi trebuit să fie 1368, însă în meciul Grecia-Belgia, partida de la prima masă nu s-a jucat, pentru că șahistul grec, nu se știe de ce, nu s-a prezentat la joc!

* Adevăratul erou al Olimpiadei a fost tînărul, pe atunci în vîrstă de 22 de ani, Mihail Tal, care a cucerit publicul spectator prin excepționala impetuozitate a stilului său, prin ascuțimea inteligenței și finețea umorului. Tal a realizat și cel mai mare procentaj al Olimpiadei: 90% (13½ din 15) și cele mai multe partide cîștigate: 12!

* Pentru a cîștiga contra tenacelui Filip, lui Smîslov i-au trebuit 13 ore de joc și 109 mutări. A fost una dintre acele partide de dimensiuni ciclopice, rar întîlnite în concursuri!

* Membrii echipei U.R.S.S. au jucat 76 de partide, au cîștigat 48, au remizat 27 și au pierdut una singură (Botvinnik la Dückstein, în turneul preliminar). Procentajul înregistrat este cu adevărat excepțional: 80%!

* Campionul remizelor la această Olimpiadă a fost declarat Boris de Greiff, masa a 3-a a echipei columbiene: 15 remize din 19 partide!

* Formația Filipinelor, ca și la Moscova dealtfel, a venit fără rezerve. Efortul componenților tinerei echipe a fost deci maxim, trebuind să joace absolut toate partidele. Dar în Filipine șahul a luat proporții, fiind considerat acum un fel de sport național. În ultimii ani la Manila, capitala insulelor, se întîlnesc des mulți dintre cei mai buni șahiști din lume. Federația de șah filipineză a devenit repede o entuziastă organizatoare a mai multor turnee de amploare. Dealtfel, avîntul atît de mare pe care l-a luat șahul în Filipine se datorește și faptului că este sprijinit de însuși Președintele Ferdinand Marcos, un mare iubitor al acestui minunat joc al minții.

* La capătul partidei Bisguier (S.U.A.)-Toran (Spania), după ce marele maestru american a cedat, Toran, strîngîndu-i mîna, i-a declarat: „Nu vă întristați! La urma urmelor mi-ați făcut un frumos cadou: astăzi este ziua mea de naștere!" „Ce spuneți? îi replică Bisguier, să nu mă supăr? Dar și eu serbez astăzi ziua mea de naștere." La care marele maestru sovietic Salo Flohr, veșnic plin de umor, le-a spus maeștrilor: „Dacă este așa, de ce nu ați convenit asupra remizei . . . ?"

* Mihail Botvinnik, campionul lumii, a fost desigur în centrul atenției generale la Olimpiada de la München. Numeroșii săi admiratori (simpli amatori de șah, ziariști, micuți „vînători" de autografe) îl acostau pretutindeni, îl așteptau cu nerăbdare la intrarea sau la ieșirea din sala de joc; trebuia să răspundă la întrebări dintre cele mai neobișnuite. La o conferință de presă, a fost întrebat ceva mai serios de un ziarist: „Ce considerați mai de preț: titlul de campion mondial sau pe acela de doctor în științele tehnice?" Răspunsul a venit simplu: „Pentru amîndouă a trebuit, firește, să muncesc și îmi sînt la fel de dragi. Titlul de doctor în științe este însă absolut sigur, îmi rămîne toată viața, pe cînd cel de campion mondial . . . este necontenit în pericol!".

* În formația nord-americană a fost inclus însuși Președintele Federației S.U.A., Stepenn. Altfel, această echipă, care cîștigase de patru ori titlul suprem, era amenințată să rămînă din nou acasă! Mr. Stepenn nu a pierdut nici măcar o jumătate de punct, pentru simplul motiv . . . că nu a jucat nici o partidă! Conducătorul tehnic al echipei a avut abilitatea să nu-l așeze la masa de joc.

* Reverendul W. Lombardy, fost campion mondial de juniori, unul dintre cei mai tari mari maeștri din S.U.A. a comis la München două mari greșeli, în afara celor... de la tabla de șah. Hotărît să respire puțin aer curat, înaintea unei

partide, a folosit pentru plimbare o mașină a firmei „Coca-cola". Furat de viteza excesivă, marele maestru și-a încheiat plimbarea . . . într-un chioșc ! Prima greșeală. A doua a fost însă mai gravă : a încercat să dispară de la locul accidentului, dar „mutarea" aceasta nu i-a reușit . . . !

* Italianul Romani întrerupsese în poziție mai slabă partida sa cu austriacul Dückstein, autorul senzaționalei victorii asupra lui Botvinnik. Cu speranța găsirii unei soluții salvatoare, Romani l-a rugat pe unul dintre secundanții campionilor mondiali să analizeze împreună poziția. Dar după numai cîteva minute, italianul a exclamat resemnat : „Oh, mamma mia ! Caut ajutor acolo unde nu trebuie. Voi nu l-ați putut salva pe marele Botvinnik, ce o să puteți face pentru un biet maestru ca mine ? !"

* Un ziarist iugoslav l-a întrebat, la un moment dat, pe Tal : Cine credeți că va cîștiga medalia de argint ?" — „În orice caz, nu noi" a fost răspunsul.

www.stere

OLIMPIADA a XIV-a — LEIPZIG, octombrie — noiembrie 1960

Olimpiada de la Leipzig a depășit toate recordurile înregistrate pînă atunci. În primul rînd pe cel de participare : 40 de federații naționale și-au trimis aici reprezentativele, de la cele mai puternice din lume, pînă la echipele debutante ca Albania, Indonezia, Malta, Monaco. După o pauză de 21 de ani, în arena olimpică au revenit și echipele sud-americane Bolivia și Ecuador, care dealtfel nu-și încercaseră decît o singură dată șansele într-o competiție de asemenea amploare. Au fost prezenți, de asemenea, cei mai tari jucători ai lumii, în frunte cu foștii campioni mondiali Euwe, Botvinnik, Smîslov și mai ales campionul mondial „en titre", unul dintre cei mai populari pe care i-a cunoscut istoria șahului, tînărul în vîrstă de 24 de ani, marele maestru Mihail Tal, din Riga. La Leipzig și-au dat întîlnire 231 de jucători și o jucătoare(!) Anne Marie Renoy-Chévrier, prima rezervă a echipei Monaco. Merită să mai amintim că în componența echipei U.R.S.S. se găseau numai mari maeștri.

Rundele Olimpiadei s-au disputat la Ring-Messehaus, construcție cunoscută în lumea întreagă pentru tradiționalele tîrguri internaționale anuale ce le găzduiește. Cele 80 de mese, cu table de șah și cu figuri special comandate în vederea evenimentului, erau orînduite cu gust și pricepere pe o suprafață de 10 000 de metri pătrați. Partidele au fost urmărite cu interes crescînd de la rundă la rundă, de aproximativ 80 000 de spectatori și de mai mult de 200 de ziariști. Aceste cifre au însemnat atunci recorduri pentru întrecerile olimpice din lumea șahului.

Merită să fie consemnate cîteva nume noi ale unor jucători foarte tineri ca Hort, Bilek, Aaron, Miagmarsuren, care și-au făcut aici debutul olimpic. Tot acum, la prima masă a reprezentativei S.U.A. a fost instalat adolescentul în vîrsta de 17 ani, dar mare maestru încă din 1958, Robert Fischer; aceasta l-a

deranjat pe Samuel Reshevsky, convins încă de superioritatea sa absolută în S.U.A., atît de cumplit, încît nici n-a mai venit la Olimpiadă.

Festivitatea de deschidere a fost impresionantă : din nou s-a rostit, în cinci limbi, jurămîntul olimpic : Botvinnik în rusă, Golombek în engleză, Perez în spaniolă, Bergrasser în franceză și Ulhmann în germană.

Ca de obicei, echipele prezente la Leipzig au fost împărțite în patru grupe preliminare ; primele trei clasate în fiecare grupă s-au calificat în turneul final „A", în care trebuia să se decidă titlul suprem, următoarele trei s-au calificat pentru turneul „B", iar celelalte și-au disputat locurile 25—40, în sistemul elvețian.

Semifinalele nu au furnizat nici un fel de surprize ; s-au calificat, fără excepție, echipele favorite. În grupa I s-a impus tînăra echipă a Bulgariei, care a cîștigat înaintea celor ale Iugoslaviei și R.D. Germane. În grupa a II-a, U.R.S.S. s-a impus fără concurență ; marii maeștri sovietici au acordat doar opt remize, în rest cîștigînd totul. În grupa a III-a merită să fie remarcat succesul reprezentativei engleze. În grupa a IV-a, foarte echilibrată din punct de vedere al componenței, în care a fost repartizată și echipa României, lupta pentru calificare a fost mai strînsă, dar ne-a dat satisfacție : reprezentanții noștri au făcut față atacurilor insistente ale reputatei echipe a Spaniei, asigurîndu-și calificarea printre primele 12 reprezentative naționale ale lumii. Această nouă performanță confirma convingător valoarea internațională atinsă de șahul românesc.

Rezultatele semifinalelor :

Grupa I : Bulgaria 27, Iugoslavia 26, R.D. Germană 25, Norvegia 20½, Finlanda 19½, Israel 19, Indonezia 18½, Franța 11, Albania 10½, Malta 3.

Grupa a II-a : U.R.S.S. 32, Argentina 25, Olanda 23½, Polonia 21½, Austria 19, India 15½, Portugalia 14½, Filipine 13½, Italia 12, Monaco 3½.

Grupa a III-a : Anglia 28, Cehoslovacia 28, Ungaria 27, Suedia 23, Danemarca 16½, Islanda 16, Mongolia 15½, Tunisia 14, Grecia 7, Bolivia 5.

Grupa a IV-a : S.U.A. 29, R.F. Germania 25½, România 24, Spania 23½, Chile 22, Cuba 19, Belgia 17, Ecuador 12, Irlanda 6, Liban 2.

Turneul final „A" a programat încă din primele runde meciuri decisive. Astfel, în runda a doua, echipa U.R.S.S. a

întîlnit-o pe cea a Iugoslaviei, pe care a învins-o cu scorul de 2½-1½, devenind încă de acum lideră. În rundele următoare reprezentativa U.R.S.S. cîștigă toate întîlnirile, majoritatea la scoruri categorice, încheind concursul pe locul întîi, la o diferență de cinci puncte de următoarea clasată. Reprezentativa Uniunii Sovietice devine astfel pentru a V-a oară campioană olimpică, doborînd vechiul record al S.U.A.

O luptă foarte strînsă s-a dat în schimb pentru medaliile de argint și de bronz între reprezentativele S.U.A. și Iugoslaviei. S-ar putea spune că soarta locului doi a fost decisă de întîlnirea directă dintre cele două echipe, programată în runda a IV-a. Mai întîi, Gligorici a cîștigat la Fischer, iar Matanovici și Lombardy au convenit asupra rezultatului de egalitate. S-au întrerupt partidele Ivkov-R. Byrne și Bertok-Fogelman, ambele cu poziții superioare pentru șahiștii iugoslavi. După reluare însă, spre stupefacția generală, atît Ivkov, cît și Bertok greșesc grav și pierd două puncte întregi și, cu acestea, meciul și medalia de argint.

Iată componența formațiilor ce au jucat în turneul final „A" : *U.R.S.S.* : Tal, Botvinnik, Keres, Korcinoi, Smislov, Petrosian ; *S.U.A.* : Fischer, Lombardy, R. Byrne, Bisguier, Rossolimo, Wainstein ; *Iugoslavia :* Gligorici, Matanovici, Ivkov, Bertok, Damjanovici, Vukcevici ; *Ungaria :* Szabo, Portisch, Barcza, Bilek, Lengyel, Kluger ; *Cehoslovacia :* Pachman, Filip, Fichtl, Kozma, Ujtelky ; *Bulgaria :* Bobotov, Pidevski, Nejkirch, Kolarov, Minev, Milev ; *Argentina :* Najdorf, Eliskases, Wexler, Buzan, Schweber, Foguelman ; *R.F. Germania :* Unzicker, Schmid, Darga, Lehmann, Bialas, Pfeiffer ; *R.D. Germană :* Pietzsch, Malich, Dittmann, Fuchs, Golz ; *Olanda :* Euwe, Donner, Bouwmeester, Prins, Kramer, Langeweg ; *România :* Ghițescu, Drimer, Radovici, Mititelu, Troianescu, Szabo ; *Anglia :* Penrose, Golombek, Clarke, Haygarth, Barden, Wade.

Evoluția echipei noastre în turneul final a fost sub așteptările și posibilitățile componenților săi, aproape toți tineri de mare talent. Totuși, victoriile obținute în fața unor adversari puternici ca echipele Cehoslovaciei și R.D. Germane au constituit rezultate de prestigiu, care au confirmat încă de atunci existența unui potențial ridicat. Mari satisfacții ne-au adus victoria tînărului Theodor Ghițescu în partida pe care a susținut-o cu fostul campion mondial Max Euwe și victoriile lui Dolfi Drimer la Lombardy și Uhlmann, precum și titlurile de maeștri internaționali pe care le-au obținut cu ocazia Olimpiadei de la Leipzig.

Finala „A"

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
1 U.R.S.S.	●	2½	2½	3½	3	4	3½	3½	3	2½	3	3	34
2 S.U.A.	1½	●	2½	2½	1½	3½	2½	2½	3½	3½	3½	2	29
3 Iugoslavia	1½	1½	●	2½	3	2½	2½	2½	2	3	3½	2½	27
4 Ungaria	½	1½	1½	●	1½	2	2	3½	2½	2½	2½	2½	22½
5 Cehoslovacia	1	2½	1	2½	●	2	2	2½	2	2	1½	2½	21½
6 Bulgaria	0	½	1½	2	2	●	2	2	2	3	4	2	21
7 Argentina	½	1½	1½	2	2	2	●	2	2	2½	2	2½	20½
8 R. F. Germania	½	1½	1½	½	1½	2	2	●	2	3	2	3	19½
9 R. D. Germană	1	½	2	1½	2	2	2	2	●	1½	1	3½	19
10 Olanda	1½	½	1	1½	2	1	1½	1	2½	●	2½	2	17
11 România	1	½	½	1½	2½	0	2	2	3	1½	●	2	16½
12 Anglia	1	2	1½	1½	1½	2	1½	1	½	2	2	●	16½

Finala „B" : Suedia 27 ½ puncte, Israel 26 ½, Austria 24 ½ Danemarca 23 ½, Finlanda 23 ½, Cuba 23, Norvegia 23, Spania 22 ½, Polonia 22, Chile 12 ½, Islanda 12 ½, India 12 ;

Finala „C" : Filipine 28 ½ puncte, Indonezia 27 ½, Mongolia 27 ½, Albania 26 ½, Ecuador 26, Portugalia 25, Franța 25, Italia 24, Belgia 23 ½, Tunisia 21 ½, Grecia 20 ½, Bolivia 19 ½, Monaco 17 ½, Irlanda 17, Malta 14, Liban 8 ½.

Rezultatele individuale ale componenților primelor trei echipe : U.R.S.S. : Tal +8 −1 = 2, Botvinnik +8 −0 = 5, Keres +8 −0 = 5, Korcinoi +8 −0 = 5, Smîslov +10 −0 = 3, Petrosian +11 −0 = 2 ; *S.U.A. :* Fischer +10 −2 = 6, Lombardy +8 −2 = 7, Byrne +9 −0 = 6, Bisguier +9 −2 = = 5, Rossolimo +2 −1 = 3, Wainstein +6 −1 = 1 ; *Iugoslavia* Gligorici +7 −0 = 10, Matanovici +6 −2 = 9, Ivkov +9 −1 = 6, Bertok +5 −3 = 5, Damjanovici +6 −2 = 2, Vukcevici +2 −1 = 4.

Cele mai bune rezultate individuale : masa 1 : Robatsch (Austria) 13 ½ din 16 (84,4%) ; *masa a 2-a :* Botvinnik 10 ½ din 13 (80%) ; *masa a 3-a :* Keres 10 ½ din 13 (80,8%) ; *masa a 4-a :* Tan Liang An (Indonezia) și Miagmarsuren (Mongolia) 16 ½ din 20 (82,5%) ; *rezerva 1 :* Smîslov 11 ½ din 13 (88,5%) ; *rezerva a 2-a :* Petrosian 12 din 13 (92,3%).

Rezultatele individuale ale șahiștilor români : Ghițescu 7 ½ din 15 (50%), Drimer 10 din 17 (58,8%), Radovici 6 ½ din 15 (43,3%), Mititelu 8 din 16 (50%), Troianescu 4 ½ din 11 (40,9%), I. Szabo 4 din 6 (66,7%).

214.APĂRAREA SICILIANĂ

Tal (U.R.S.S.) — Najdorf (Argentina)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 e6 6.Ne3 a6 7.f4 b5 8.Df3 Nb7 9.Nd3 Cbd7 10.0-0 Ne7 (10...b4; 10...Tc8; 10...Cc5) **11.a3 0-0 12.Dh3 Dc7** (12...Cc5 13.e5! d:e5 14.f:e5 C:d3 15.e:f6 N:f6 16.T:f6) **13.Tae1 Cc5 14.Nf2 d5? 15.e:d5! C:d3 16.c:d3 N:d5 17.C:d5 e:d5 18.Cf5 Nc5 19.d4! Na7 20.Nh4 Ce4** (20...Db6 21.Te5! Vezi diagrama)

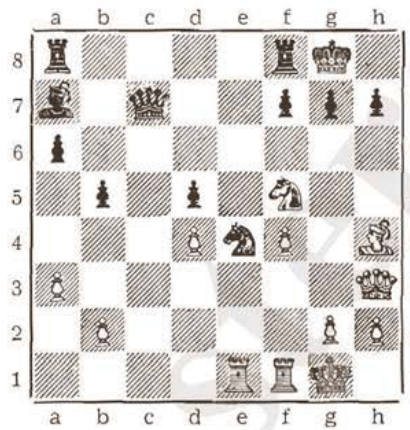

21.T:e4! d:e4 22.Nf6 Db6 23.N:g7 Tfe8 24.Ne5 Dg6 25.Ch6+ Rf8 26.f5! şi negrul cedează. La 26...Dc6 27.Dh5 Dd7 28.Nd6+!; sau 27.Dg3 D:h6 28.Nd6+ Te7 29.N:e7+ Re7 30.De5+).

215.APĂRAREA SICILIANĂ

Nejkirch (Bulgaria) — *Botvinnik* (U.R.S.S.)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Nc4 e6 7.Nb3 Ne7 8.0-0 0-0 9.Rh1 Ca5! 10.f4 b6 11.e5 Ce8 (11... d:e5 12.f:e5 Cd7 13.T:f7!) **12.Tf3 C:b3 13.Ce6** (13.a:b3 Nb7 14.Th3 g6!) **13...Dd7 14.C:e7+ D:e7 15.a:b3 f6!** (Vezi diagrama pag. 256)

16.e:d6 C:d6 17.Td3 Cf5 18.Ta4 De8! 19.Ce4 b5 20.Ta5 Nb7 21.Cd6 (21.Cc5 N:g2+ 22.R:g2 Dc6+) **21...C:d6 22.T:d6 Td8! 23.Dd2 T:d6 24.D:d6 Dd8 25.D:e6+ Tf7 26.De1 Te7** şi albul a cedat.

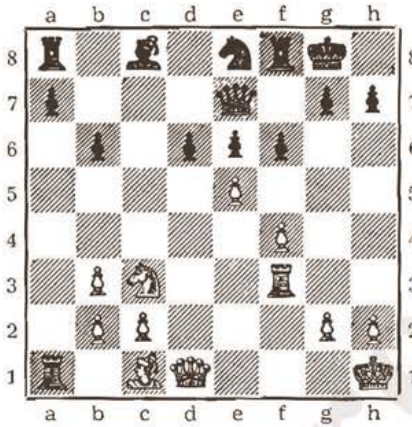

216. APĂRAREA SLAVĂ

Petrosian (U.R.S.S.) — Pfeiffer (R.F. Germania)

1.Cf3 d5 2.c4 c6 3.e3 Cf6 4.Cc3 Cbd7 5.d4 e6 6.Dc2 a6 7.b3 b6 8.Nd3 Nb7 9.0-0 Ne7 10.Nb2 d:c4 11.b:c4 c5 12.Ce5 c:d4 13.e:d4 C:e5! 14.d:e5 Cd7 15.f4 Cc5 16.Ne2 g6 17.Tad1 Dc7? (Vezi diagrama)

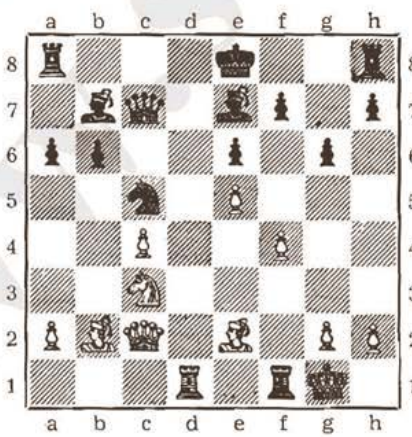

18.Cd5! e:d5 19.c:d5 Dc8 20.e6! 0-0 21.Dc3 f6 22.d6! Ca4 23.D:c8 Tf:c8 24.Na1! Tc2 25.d:e7! T:e2 26.Td8+ Rg7 27.Tc1! T:e6 28.Tc7! Rh6 29.N:f6! Ne4 30.Ng5+ și negrul a cedat. După 30.Rh5 31.h3 și nu există salvare.

217.APĂRAREA BENONI

Penrose (Anglia) — Tal (U.R.S.S.)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 c5 4.d5 e:d5 5.c:d5 d6 6.e4 g6 7.Nd3 Ng7 8.Cge2 0-0 9.0-0 a6 10.a4 Dc7 11.h3 Cbd7 12.f4 Te8 13.Cg3 c4 14.Nc2 Ce5 15.Df3 Cfd7 16.Ne3 b5 17.a:b5 Tb8 18.Df2 a:b5 19.e5! d:e5 (Vezi diagrama)

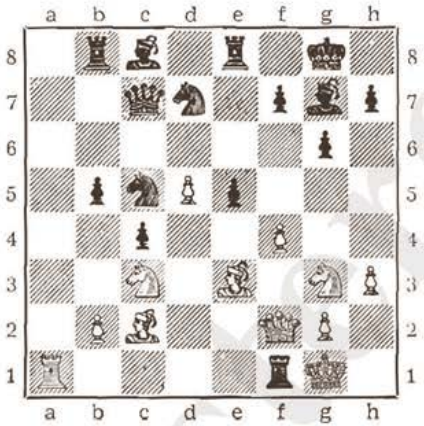

20.f5 Nb7 21.Tad1! Na8 22.Cce4 Ca4 23.N:a4 b:a4 24.f:g6 f:g6 25.Df7+ Rh8 26.Ce5 Da7 27.D:d7 D:d7 28.C:d7 T:b2 29.Cb6Tb3 30.C:c4 Td8 31.d6 Tc3 32.Tc1 T:c1 33.T:c1 Nd5 34.Cb6 Nb3 35.Ce4 h6 36.d7 Nf8 37.Tc8 Ne7 38.Nc5 Nh4 39.g3 și negrul a cedat.

218.APĂRAREA FRANCEZĂ

Fischer (S.U.A.) — Tal (U.R.S.S.)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 c5 5.a3 Na5 6.b4 c:d4 7.Dg4 Ce7 8.b:a5 d:c3 9.D:g7 Tg8 10.D:h7 Cbc6 11.Cf3 Dc7 12.Nb5 Nd7 13.0-0 0-0-0 14.Ng5 C:e5 15.C:e5! N:b5! 16.C:f7 N:f1 17.C:d8 T:g5 18.C:e6 T:g2+ 19.Rh1! De5 20.T:f1 D:e6 21.R:g2 Dg4+ și remiză.

219.INDIANA REGELUI

Szabo (Ungaria) — *Fischer* (S.U.A.)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 0-0 5.Ng5 d6 6.Dd2 c5 7.d5 e6 8.Nd3 e:d5 9.C:d5 Ne6 10.Ce2 N:d5 11.e:d5 Cbd7

12.0-0 Ce5 13.f4 C:d3 14.D:d3 h6 15.Nh4 Te8 16.Tae1 Db6 17.N:f6 N:f6 18.f5 g5 19.b3 Da5! 20.Tc1 D:a2 21.Te2 Te3 22.D:e3 D:c2 23.Rh1 a5! 24.h4 a4 și albul a cedat.

220.APĂRAREA SICILIANĂ

Keres (U.R.S.S.) — Bilek (Ungaria)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 e6 6.Ne3 a6 7.f4 Dc7 8.g4 d5 9.e5 Cfd7 10.a3 g5! 11.f5 C:e5 (11...D:e5 12.Dd2 Nc5 13.0-0-0 Cc6) **12.De2 Cbd6 13.0-0-0 Ne7 14.Ng2 Nd7** (Vezi diagrama)

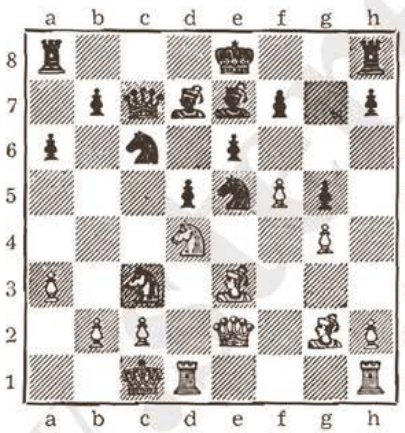

15.N:d5! e:d5 (15...e:f5 16.N:c6 N:c6) **16.C:d5 Dd6 17.C:c6 N:c6 18.Nc5! D:e5 19.D:e5 f6 20.C:f6+ Rf7 21.De6+ Rf8 22.The1 Td8 23.T:d8+ N:d8 24.Cd7+** și negrul a cedat. La 24...N:d7 25.D:d7 Ne7 26.f6.

221.APĂRAREA NIMZOVICI

Gligorici (Iugoslavia) — Fischer (S.U.A.)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 0-0 5.Nd3 d5 6.Cf3 Cc6 7.0-0 d:c4 8.N:c4 Nd6 9.Cb5 Ne7 10.h3 a6 11.Ce3 b5 (11...Nd6 12.e4 e5 13.Ne3!) **12.Nd3 Nb7 13.De2 Nd6 14.Td1 De7 15.Nb1! e5 16.d5 Cd8 17.Cg5! h6 18.Cge4 C:e4 19.C:e4 f5 20.C:d6 c:d6 21.a4 b:a4 22.T:a4 Tf6 23.Te4 e4 24.b4 Cf7 25.Nb2 Tg6?** (25...Ce5! Vezi diagrama)

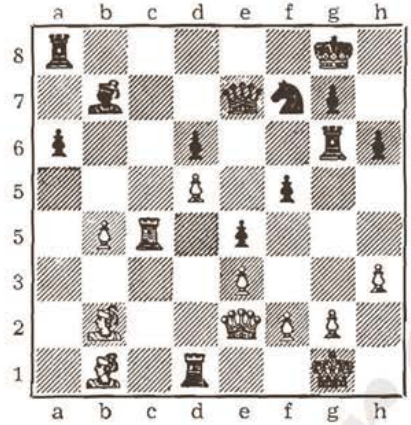

26.f4! e:f3 27.D:f3 Tf8 28.N:f5 (28.D:f5 D:e3+ 29.Rh1 Ce5) **28...Cg5 29.Dh5 T:f5 30.D:g6 C:h3+ 31.Rh2** (31.g:h3 D:e3+) **31...Tg5 32.Te4! Df8 33.De8** și negrul a cedat.

222.INDIANA REGELUI

Nejkirch (Bulgaria) — Matanovici (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.Ng5 c5 6.d5 0-0 7.Nd3 e6 8.d:e6 N:e6 9.Cge2 Ce6 10.f4 Ng4 11.0-0 Dd7 12.Dd2 N:e2 13.N:e2 Tfe8 14.Nd3 Cd4 15.Tae1 Tac8? 16.f5! g:f5 17.e:f5 T:e1 18.D:e1 h6 19.N:f6 N:f6 20.Cd5 Dd8 21.Dg3+ Rh7 22.Te1 Cc6 23.Te8! și negrul a cedat.

223.GAMBITUL DAMEI

Lombardy (S.U.A.) — *Drimer* (România)

1.c4 Cf6 2.Cc3 e6 3.d4 d5 4.c:d5 e:d5 5.Ng5 Ne7 6.e3 0-0 7.Nd3 Cbd7 8.Cf3 Te8 9.Dc2 c6 10.h3 Cf8 11.g4 Ce4 12.N:e7 D:e7 13.Tg1 C:c3 14.D:c3 Ce6 15.0-0-0 Cg5! 16.C:g5 D:g5 17.Rb1 g6 18.Tc1 Nd7 19.Db4 b6 20.Dd6 De7 21.Df4 c5 22.h4 c4 23.Nc2 Tac8 24.h5 g5 25.Df3 Dd6 26.Tge1 (26.h6!) **26...h6 27.e4 d:e4 28.T:e4** (28.N:e4 Rg7 29.Nd5 Ne6) **28...Rg7 29.d5 Df6 30.De3 c3 31.b:c3 T:c3 32.De2 Tec8 33.Dd2 a5 34.f4 T8c4 35.f:g5 D:g5 36.De1 Ng4 37.T:c4 T:c4 38.d6 Tb4+ 39.Nb3 Nf5+** și albul a cedat. La 40.Rb2 Df6+ 41.Dc3 Td4.

224.INDIANA REGELUI

Euwe (Olanda) — *Ghițescu* (România)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 d6 5.Cc3 0-0 6.e4 Cbd7 7.Cge2 e5 8.d5 a5 9.0-0 Ce5 10.h3 Ce8 11.Ne3 f5 12.e:f5 g:f5 13.f4 e4 14.Dd2 h5 15.Rh2? (15.h4) **15...h4 16.Nd4 h:g3+ 17.C:g3 Tf7 18.Cce2 N:d4 19.C:d4** (Vezi diagrama)

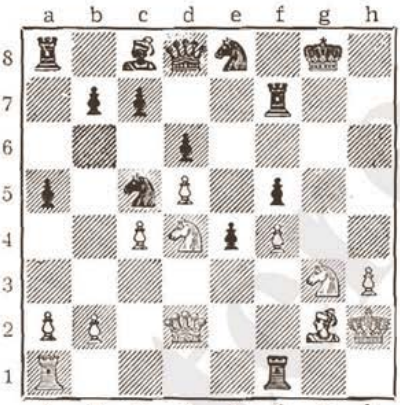

19...Dh4 20.Ce2 Tg7 21.Ce2 Cf6 22.Ce3 Cd3 23.Cd4? (23...C:f4? 25.Cd:f5) **23...Cg4+ 24.C:g4 f:g4 25.De3** (25.N:e4 Cf2!) **25...g3+ 26.Rg1 N:h3 27.D:e4 N:g2** (27...Nf5 28.Cf3!) **28.R:g2** (28.D:g2 C:f4 29.Dd2 g2) **28...Dh2+ 29.Rf3 Ce5 30.De2 g2 31.Tg1 Dh3+ 32.Re2 Tae8+ 33.Rd1 De3 34.Ce2 Ce4 35.a4 Cf2+ 36.Re1 Ch3** și albul a cedat.

225.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Ujtelki (Cehoslovacia) — *Szabo* (România)

1.c4 Cf6 2.g3 c6 3.Ng2 d5 4.Cf3 Nf5 5.0-0 e6 6.b3 h6 7.Nb2 Ne7 8.d3 Cbd7 9.Ce3 0-0 10.Te1 Nh7 11.Dd2 a5 12.Tad1 Ce5 13.De1 Db6 14.d4 Cce4 15.c5 Da6 16.Ca4 Cg4 17.Tf1 D:e2 18.Tde1 Da6 19.Dd1 Tad8 20.Te2 Cgf6 21.Tfe1 Cd7 22.Nf1 Da7 23.De1 Tc8 24.h4 b6 25.c:b6 C:b6 26.C:b6 D:b6 27.Ce5 Db7 28.Nh3 Nb4 29.Td1 c5 30.Df4 c:d4 31.N:d4 Ne3 32.Rh2 N:d4 33.T:d4 Da6 34.Tb2 f6 35.Cf3 e5 36.C:e5 f:e5 37.D:e5 Tce8 38.D:d5+ Rh8 39.f4 Ng8 40.Dd7 Cf6 41.Dd6 Te2+ 42.T:e2 D:e2+ 43.Ng2 Cg4+ 44.Rh3 Ce3 45.Td2 Dg4+ 46.Rh2 Tf6 47.Dd3 C:g2 48.T:g2 Te6 49.f5 Tc1 50.f6 Ne6 51.f:g7+ R:g7 și albul a cedat.

* Pe toată durata Olimpiadei a fost deschisă o expoziție unică, în genul ei, extrem de instructivă, intitulată „Șahul de-a lungul veacurilor". Au fost prezentate exponate trimise de 140 de biblioteci din întreaga lume, de muzeul Ermitaj din Leningrad, Galeriile de artă din Moscova, din Londra, Berlin, Rijksmuseum din Amsterdam, Muzeul Brooklyn din New York etc.

* Partida care a stîrnit maximum de interes la Olimpiadă a fost aceea dintre Fischer și Tal; în această zi sala a fost plină pînă la refuz : aproape 10 000 de spectatori !

* Cele mai mari surprize ale Olimpiadei le-au constituit înfrîngerea lui Tal de către englezul Penrose și a lui Fischer de către ecuadorianul Muñoz !

* După partida cîștigată la Tal, maestrul englez, în culmea fericirii, spunea : „Voi avea acum de lucru tot anul. Voi merge din oraș în oraș să demonstrez partida mea cu Mihail Tal, campionul lumii !".

* Uhlmann și Boboțov, ajunși in fine, după o extraordinară criză de timp, la mutarea a 41-a, au rămas țintuiți de scaune încă minute întregi, amețiți de tensiune și emoție, incapabili să articuleze vreun cuvînt sau să facă vreun gest. Boboțov nu era în stare să-și aprindă o țigară, atît de tare îi tremurau mîinile, iar lui Uhlmann i-au trebuit 20 de minute de gîndire ca să observe că la mutarea a 40-a pierduse o figură și că nu-i rămînea altceva de făcut decît să cedeze.

* Tal l-a învins pe Najdorf într-una din cele mai frumoase partide ale Olimpiadei, jucată în varianta care poartă numele lui Najdorf, din Apărarea siciliană. În ajunul partidei, Najdorf i-a declarat ritos lui Tal : „Campionule, fii atent ! Dacă ai intenția ca în partida de mîine să sacrifici piese, află că voi accepta orice cadou generos îmi vei face ... " La care campionul mondial i-a răspuns calm : „Bine domnule mare maestru, voi căuta neapărat să-ți fac un cadou !" Și Tal s-a ținut de cuvînt : la mutarea a 21-a a sacrificat calitatea, apoi o figură și... a cîștigat !

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei a fost aceea dintre Klein (Ecuador) și *Miagmarsuren* (Mongolia) : *Apărarea siciliană :* **1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Nd3?? C:d4** și albul a cedat.

* Cea mai tînără echipă : Islanda (media de vîrstă 26,3 ani) ; cea mai vîrstnică : Suedia (media de vîrstă 47,8 ani).

* La Olimpiadă s-au jucat 1600 de partide.

* La deschiderea Olimpiadei a avut loc o partidă demonstrativă între Folke Rogard, președintele de atunci al FIDE și Arno

Becker, președintele Federației de șah din R.D. Germană. S-a jucat pe o tablă de șah gigantică, cu piese înalte de un metru. Rezultatul partidei a fost astfel comentat de presă: „După o luptă «grea», cei doi adversari au căzut de acord asupra remizei la mutarea a 18-a. Pentru a efectua mai multe mutări ar fi fost nevoie de un antrenament prealabil cu . . . haltere!".

* Cunoscutul maestru suedez Lundin, la întreruperea uneia dintre partidele sale în poziție cîștigată, a dat în plic o mutare foarte slabă, după care a fost făcut . . . mat ajutor în două mutări! Norocosul său adversar, marele maestru Pachman, după ce a cîștigat a exclamat: „Dacă știam mutarea secretă n-aș mai fi pierdut toată noaptea să analizez atîtea variante."

* Printre exponatele din expoziția „Șahul de-a lungul veacurilor" se afla și un foarte voluminos manuscris inedit al dr. Euwe. Era culegerea partidelor jucate de Alehin pînă în 1935, cu analize ample. Trudă exemplară a celui ce avea să devină în același an campion mondial!

* Vie uimire a stîrnit victoria tînărului indian Aaron asupra fostului campion mondial Max Euwe. Flohr a explicat însă simplu: „Să nu uităm că învingătorul vine din țara în care a fost inventat șahul!"

* Iată și o sugestivă reflectare a înțelepciunii indiene, în ceea ce privește șahul și pe iubitorii săi:

— Există jucători care joacă slab și nu o știu; aceștia sînt ignoranții. Ferește-te de ei!

— Sînt jucători care joacă slab și știu că joacă slab; aceștia sînt oameni cu judecată. Ajută-i!

— Există jucători care joacă bine și nu o știu; aceștia sînt modeștii. Stimează-i!

— Există jucători care joacă bine și știu că joacă bine. Aceștia sînt înțelepții. Urmează-i!

OLIMPIADA a XV-a — NISIPURILE DE AUR, septembrie — octombrie 1962

Timp de aproape o lună de zile, între 15 septembrie și 11 octombrie, cele mai puternice echipe de șah din lume și-au disputat întîietatea în cadrul deosebit de atrăgător oferit cu generozitate de ospitaliera stațiune Nisipurile de Aur, de pe litoralul bulgar al Mării Negre, lîngă Varna. Elita șahului mondial a fost găzduită în elegantul hotel „Astoria", iar concursul s-a desfășurat în sala mare a Cazinoului. S-au prezentat din nou la startul competiției reprezentative naționale din patru continente. Erau așteptate aici 42 de echipe, dar Chile, Columbia și Libanul, mai întîi, apoi Ecuadorul și Indonezia au anunțat că nu mai pot lua parte la întreceri. În rîndurile celor 37 de formații rămase, menționăm două debuturi olimpice: Turcia și Cipru.

Deschiderea oficială a Olimpiadei, în prezența celor mai mari personalități ale șahului mondial, a avut loc în sala de spectacole a Teatrului de vară și a fost emoționantă. Reprezentanți ai autorităților naționale de stat și locale au adresat cuvinte calde de bun venit tuturor participanților la Olimpiadă. A vorbit apoi vicepreședintele FIDE, maestrul englez Harry Golombek, după care a fost rostit jurămîntul olimpic de către campionul mondial Mihail Botvinnik (în rusă), maestrul american Haerst (în engleză), marele maestru Najdorf (în spaniolă), de campionul Tunisiei Belkadi (în franceză) și de marele maestru Uhlmann (în germană). După rostirea jurămîntului a fost aprinsă flacăra olimpică, sus, pe vîrful muntelui din apropierea orășelului. Trebuie să o spunem, pentru a nu surprinde pe cititorii care nu cunosc particularitățile geografice ale acestei regiuni, că frumusețea sa deosebită constă, în afară de ceea ce a construit și adăugat mîna harnică a omului, în îmbinarea

armonioasă a vegetației specifice țărmului mării cu cea alpină, în îngemănarea muntelui cu marea.

Pentru prima dată a fost introdusă în cadrul unei asemenea competiții o prevedere regulamentară care avea menirea să sporească spiritul de luptă, combativitatea: nici o partidă nu putea fi încheiată prin remiză, decît după efectuarea a 30 de mutări sau cu aprobarea arbitrului, căruia îi revenea rolul de a consemna situațiile teoretice forțate, survenite înaintea celor 30 de mutări, ca de exemplu : repetarea poziției de trei ori, pat-ul sau existența pe tablă a unui material foarte redus, insuficient pentru a mai justifica continuarea partidei în vederea deciziei. Desigur, o astfel de măsură, prea vulnerabilă, nu a avut valabilitate decît la această Olimpiadă. Nimeni și nimic nu-i poate împiedica, de pildă, pe doi mari maeștri să repete poziția de trei ori, în cazul în care o consideră egală și nu mai doresc să rişte nimic, forțînd jocul.

Au fost constituite din nou obișnuitele patru grupe preliminare. Iată compunerea și rezultatele semifinalelor :

Grupa I : U.R.S.S. 27 ½, R.D. Germană 21 ½, R.F. Germania 21, Suedia 17, Belgia 16, Spania 16, Norvegia 13, Turcia 7 ½, Grecia 4 ½ ;

Grupa a II-a : S.U.A. 24, Bulgaria 20, România 20, Israel 13, Mongolia 11, Elveția 10, Porto Rico 7 ½, Tunisia 6 ½ ;

Grupa a III-a : Iugoslavia 27 ½, Olanda 25, Cehoslovacia 25, Polonia 25, Islanda 21, Finlanda 19 ½, Franța 17, Uruguay 12, Luxemburg 6 ½, Cipru 1 ½ ;,

Grupa a IV-a : Argentina 29 ½, Ungaria 28, Austria 21, Danemarca 19 ½, Cuba 19, Anglia 19, India 14 ½, Albania 14 ½, Iran 8 ½, Irlanda 6 ½.

În prima grupă victoria a revenit cu ușurință campioanei mondiale, care în mod incontestabil cuprindea în componența sa pe cei mai puternici șahiști din acea vreme. De cinci ori participantă la întrecerile olimpice și tot de atîtea ori învingătoare, echipa Uniunii Sovietice se prezenta cu un palmares unic, victoria sa și la această ediție fiind unanim anticipată ; a cîștigat convingător toate meciurile din semifinale, inclusiv pe acelea cu următoarele două clasate, reprezentativele R.D. Germane și R.F. Germania.

În grupa a II-a, reprezentativa țării noastre a fost întrucîtva avantajată de numărul redus de întîlniri pentru calificare, ca și de cele două zile libere în plus (Indonezia și Ecuador au anunțat că nu se prezintă, după constituirea grupelor preliminare). Trebuie, poate, să amintim, că odată cu creșterea numărului

de echipe participante s-a mărit și importanța turneelor preliminare. Clasamentul în aceste grupe are o mare însemnătate, pentru că aici se decide dacă o echipă va juca în continuare în turneul final pentru titlu (locurile I—XII) sau în turneul „B" (locurile XIII—XXIV) sau, în fine, în turneul „C" (locurile XXV—XXXVII); acesta din urmă se desfășoară de cele mai multe ori, ca și la Nisipurile de Aur dealtfel, în sistemul elvețian.

Șahiștii români au jucat foarte bine în primele runde ale semifinalelor și au ajuns la meciurile decisive din ultimele două zile de joc, cu S.U.A. și Bulgaria, cu un total de 16½ puncte, la un punct în urma echipei americane și cu 1½ avans față de Bulgaria. Echipa Israelului, cea de a patra concurentă, în urma înfrîngerilor severe suferite în fața șahiștilor americani și bulgari, rămăsese cu 8½ puncte în urma echipei noastre, astfel că, practic, calificarea reprezentativei României putea fi considerată sigură. Jucătorii noștri au pierdut meciul cu S.U.A. la scor minim și au terminat la egalitate întîlnirea cu cei bulgari.

În grupa a III-a s-a calificat, fără emoții, puternica echipă a Iugoslaviei. În schimb, pentru următoarele două locuri lupta a fost extrem de strînsă între Olanda, Polonia și Cehoslovacia. În situație precară, olandezii l-au chemat în ajutor, de la Amsterdam, pe marele maestru Euwe. Acesta a sosit exact la meciul ce urma să decidă soarta calificării : meciul cu Polonia. Jucînd cu mare însuflețire, olandezii au cîștigat cu scorul excepțional de 4—0 și s-au calificat.

În grupa a IV-a s-au detașat încă de la început Argentina și Ungaria, secundate, ceva mai la distanță, de Austria.

Componența formațiilor din turneul final „A" : *Uniunea Sovietică :* Botvinnik, Petrosian, Spasski, Keres, Gheller, Tal ; *Iugoslavia :* Gligorici, Trifunovici, Matanovici, Ivkov, Parma, Minici ; *Argentina :* Najdorf, Bolbochan, Panno, Sanguinetti, Rossetto, Foguelman ; *S.U.A. :* Fischer, Benkö, Evans, R. Byrne, D. Byrne, Mednis ; *Ungaria :* Portisch, Szabo, Bilek, Barcza, Lengyel, Honfi ; *Bulgaria :* Pîdevski, Tringov, Minev, Kolarov, Milev, Popov ; *R.F. Germania :* Unzicker, Darga, Schmid, Tröger, Hecht, Mohrlok ; *R.D. Germană :* Uhlmann, Pietzsch, Malich, Zinn, Fuchs, Liebert ; *România :* Ciocâltea, Ghițescu, Gheorghiu, Radovici, Günsberger ; *Cehoslovacia :* Filip, Pachman Hort, Fichtl, Blatny, Trapl ; *Olanda :* Euwe, Donner, Bouwmeester, Langeweg, Prins, Kramer ; *Austria :* Robatsch, Dückstein, Beni, Gragger, Kinzel, Lokvenc

Turneul final „A" a început cu mici surprize. Reprezentativa U.R.S.S. a cîștigat primele patru meciuri, dar victoriile ei au fost obținute cu eforturi mari și . . . scoruri mici. Printre altele, menționăm că în meciul cu R.D. Germană, Botvinnik a fost învins de Uhlmann. După patru runde, clasamentul se prezenta astfel: U.R.S.S., R.F. Germania și Iugoslavia cîte 10 puncte, S.U.A. 9½, România și Bulgaria cîte 8 puncte. Începînd însă cu runda a V-a, echipa campioană mondială a imprimat un asemenea ritm de joc, încît nu a mai putut fi ajunsă de nici una dintre formațiile concurente. Ea a cîștigat toate meciurile în afara celui cu reprezentativa țării noastre, încheiat la egalitate. Astfel, echipa Uniunii Sovietice, încă înaintea ultimei runde, se putea declara pentru a șasea oară campioană mondială și olimpică.

Foarte strînsă a fost însă lupta pentru locul al doilea. Cu o rundă înainte de încheierea concursului, după U.R.S.S., în partea superioară a clasamentului, se aflau: Iugoslavia 25 de puncte, S.U.A. 24 și Argentina 23. Ultima rundă a programat întîlnirile Iugoslavia-S.U.A. și Argentina-Olanda. Desigur avansul iugoslavilor era substanțial, dar formația S.U.A. era capabilă de orice rezultat. Iugoslavia a intrat însă relativ ușor în posesia a ceea ce pierduse la Leipzig: mult rîvnita medalie de argint. În acest meci decisiv, Gligorici a cîștigat la tînăra speranță americană Bobby Fischer și Ivkov la Robert Byrne; scor total 3-1 în favoarea Iugoslaviei. La rîndul său, Argentina a învins cu același scor Olanda și a intrat în posesia medaliei de bronz.

Finala „A"

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
1	U.R.S.S.	●	2½	2½	2½	2½	2½	3½	2½	2	3½	3½	4	31½
2	Iugoslavia	1½	●	2	3	2½	2½	2½	3½	2	3	2½	3	28
3	Argentina	1½	2	●	1	2½	3	2½	1½	3	2	3	4	26
4	S.U.A.	1½	1	3	●	2	2½	3½	2	2½	2½	2½	2	25
5	Ungaria	1½	1½	1½	2	●	2	3½	2	2	2½	1½	3	23
6	Bulgaria	1½	1½	1	1½	2	●	2	2½	3	2	2	2½	21½
7	R. F. Germania	½	1½	1½	½	½	2	●	2½	3½	2	3½	3	21
8	R. D. Germană	1½	½	2½	2	2	1½	1½	●	2½	2½	1	3	20½
9	România	2	2	1	1½	2	1	½	1½	●	2½	3	3½	20½
10	Cehoslovacia	½	1	2	1½	1½	2	2	1½	1½	●	2	3	18½
11	Olanda	½	1½	1	1½	2½	2	½	3	1	2	●	2½	18
12	Austria	0	1	0	2	1	1½	1	1	½	1	1½	●	10½

Finala „B": Spania 26½ puncte, Anglia 26½, Israel 25, Cuba 22½, Suedia 22½, Polonia, 22½, Belgia 22, Finlanda 20½, Mongolia 20, Elveția 20, Islanda 19, Danemarca 17;

Finala „C": Norvegia 32½ puncte, Bulgaria (B) 29½, Albania 28½, Tunisia 26½, India 26½, Iran 25, Franța 23½, Porto Rico 22½, Uruguay 22, Grecia 18½, Luxemburg 18, Turcia 17, Irlanda 14½, Cipru 1½.

Rezultatele individuale ale componenților primelor trei clasate: U.R.S.S.: Botvinnik +5 −1 = 6, Petrosian +8 −0 = 4, Spasski +8 −0 = 6, Keres +6 −0 = 7, Gheller +10 −1 = 1, Tal +7 −0 = 6; *Iugoslavia:* Gligorici +8 −1 = 8, Trifunovici +4 −1 = 10, Matanovici +5 −3 = 7, Ivkov +11 −0 = 5, Parma +3 −0 = 6, Minici +5 −0 = 3; *Argentina:* Najdorf +9 −1 = 7, Bolbochan +5 −2 = 10, Panno +7 −2 = 5, Sanguinetti +12 −1 = 3, Rossetto +4 −4 = 2, Foguelman +4 −0 = 2.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Olafsson (Islanda) 14 din 18 (77,8%); *masa a 2-a:* Petrosian 10 din 12 (83,3%); *masa a 3-a:* Spasski 11 din 14 (78,6%); *masa a 4-a:* Ivkov și Sanguinetti 13½ din 16 (84,4%); *rezerva 1:* Gheller 10½ din 12 (87,5%); *rezerva a 2-a:* Tal 10 din 13 (76,9%).

Reprezentativa țării noastre a obținut la Nisipurile de Aur cel mai bun rezultat din istoria participărilor sale olimpice de pînă atunci. Fără îndoială, calificîndu-se consecvent în turneul final „A", turneul celor mai bune echipe din lume, România a intrat definitiv și și-a consolidat locul în cadrul elitei șahului mondial. Rezultate de mare răsunet ale tinerei noastre echipe au fost cele două egalități înscrise în întîlnirile directe cu primele două echipe medaliate: U.R.S.S. și Iugoslavia.

Echipa României a fost una dintre cele mai active, mai combative din cele 37 de formații prezente la Olimpiadă. Prestînd un joc îndrăzneț, inventiv, șahiștii noștri au întrecut țări cu remarcabilă tradiție șahistă, cu palmares bogat, ca de exemplu Cehoslovacia, Olanda, Anglia, Austria, Suedia, Spania și altele. Performanțele individuale ale jucătorilor români au fost, de asemenea, remarcabile. Theodor Ghițescu a obținut o notă de mare maestru, cu un rezultat foarte bun la masa a 2-a: 65,38%; Florin Gheorghiu, pe atunci încă adolescent, a intrat în posesia unei note de maestru internațional. Și mai mult încă: Victor Ciocâltea a fost primul învingător al campionului american Robert Fischer, vedeta Olimpiadei.

Vestea victoriei lui Victor Ciocâltea s-a răspîndit cu iuțeala fulgerului; a fost întîmpinată cu vii aplauze și difuzată de agențiile de presă în lumea întreagă. Înfrîngerea lui Robert

Fischer era într-adevăr un eveniment; cu excepția turneului candidaților, unde Fischer a avut de înfruntat o întreagă școală șahistă, pe marii maeștri sovietici, în celelalte turnee la care participase nu fusese învins. În partida cu campionul american, Ciocâltea a jucat ca un adevărat mare maestru !

Iată acum și contribuția fiecărui jucător la comportarea remarcabilă a echipei române : Ciocâltea 7½ din 17 (44,1%), Ghițescu 8½ din 13 (65,4%), Gheorghiu 10 din 15 (66,7%), Radovici 5½ din 9 (61,1%), Günsberger 1 din 4 (25%).

226.INDIANA REGELUI LA ALB

Ciocâltea (România) — Fischer (S.U.A.)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d3 Cc6 4.g3 g6 5.Ng2 Ng7 6.0-0 e5 7.c3 Cge7 8.Ch4 0-0 9.f4 e:f4 10.g:f4 f5 11.Cd2 Rh8 12.Cdf3 f:e4 13.d:e4 d5 14.e:d5 D:d5 15.D:d5 C:d5 16.Cg5 Cb6 17.Ne3 Ca4 18.Tae1 Nd7 19.Ne1 Nf6 20.Cbf3 Nf5 21.Ce5 Ce7 22.Ce4 Nh4 23.Td1 Tae8 24.Cd6 Te7 25.Cb5 Tee8 26.C:a7 Ta8 27.Cb5 Ta5 28.c4 Cb6 29.Ce3 Ca4 30.Cb5 Cb6 31.Ca3 Nf6 32.Tfe1 Ca4 33.Cb5 Cb6 34.Ce3 Ce6 35.N:c6 b:c6 36.b3 Cd7 37.Ca4 C:e5 38.f:e5 Nh4 39.Tf1 Rg7 40.Td6 T5a8 (Vezi diagrama)

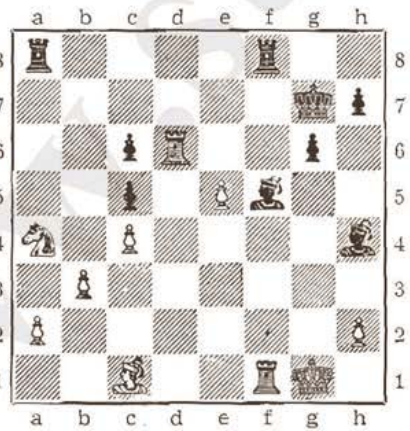

41.Ne3 Nh3 42.T:f8 T:f8 43.Td1 Tf5 44.C:c5 ! Tf3 45.Nd4 Tf4 46.e6+ Rf8 47.Ne5 Nf2+ 48.Rh1 Tg4 49.Cd7+ Re7 50.Ng3 R:e6 51.Td6+ Re7 52.Td2 N:g3 53.h:g3 T:g3 54.Ce5 c5 55.Rh2 Te3 56.Cd3 Nf5 57.C:c5 h5 58.a4 h4 59.a5 g5

60.a6 Rf6 61.a7 Te8 62.Ta2 Ta8 63.b4 g4 64.b5 g3+ 65.Rg2 Rg5 66.b6 Rg4 67.b7 h3+ 68.Rf1 g2+ 69.T:g2+ și negrul a cedat.

227.INDIANA DAMEI

Tal (U.R.S.S.) — Hecht (R.F. Germania)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4.Cc3 Nb4 5.Ng5 Nb7 6.e3 h6 7.Nh4 N:c3+ 8.b:c3 d6 9.Cd2 e5 10.f3 De7 11.e4 Cbd7 12.Nd3 Cf8 (12...g5 13.Nf2 Ch5 14.g3 Cg7 15.De2 h5) **13.c5! d:c5 14.d:e5 D:e5 15.Da4+ c6?** (15...C8d7) **16.0-0 Cg6 17.Cc4 De6 18.e5! b5 19.e:f6! b:a4 20.f:g7 Tg8** (Vezi diagrama)

21.Nf5! C:h4 22.N:e6 Na6 23.Cd6+ Re7 24.Nc4 T:g7 25.g3 R:d6? (25...N:c4 26.C:c4 Td8) **26.N:a6 Cf5 27.Tab1 f6 28.Td1+ Re7 29.Te1+ Rd6 30.Rf2 c4 31.g4 Ce7 32.Tb7 Tag8 33.N:c4 Cd5 34.N:d5 c:d5 35.Tb4 Te8** (35...h5) **36.T:a4 T:e3 37.Ta6+ Re5 38.T:f6 h5 39.h3 h:g4 40.h:g4 Th7 41.g5 Th5 42.Tf5 Te2+ 43.Rg3 Re4 44.Tee5! d4 45.g6 Th1 46.Te5+ Rd3 47.T:c2 R:c2 48.Rf4 Tg1 49.Tg5** și negrul a cedat.

228.INDIANA REGELUI

Spasski (U.R.S.S.) — Evans (S.U.A.)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 c6 6.Ne3 a6 7.Dd2 b5 8.0-0-0 b:c4 9.N:c4 0-0? (9...d5) **10.h4 d5 11.Nb3 d:e4 12.h5!** (12.f:e4? Ng4) **12...e:f3 13.h:g6 h:g6 14.Nh6 f:g2** (Vezi diagrama)

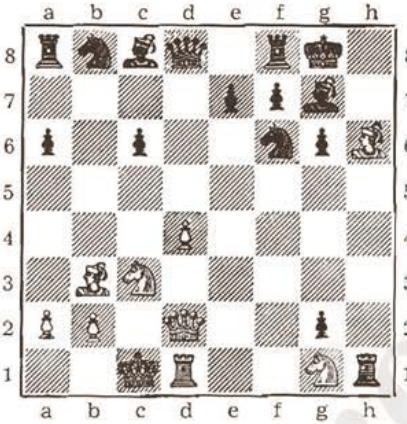

15.Th4! Cg4 (15...Ch5 16.T:h5 g:h5 17.Dg5) **16.N:g7 R:g7 17.D:g2 Ch6 18.Cf3 Cf5 19.Th2 Dd6 20.Ce5 Cd7 21.Ce4 Dc7 22.Tdh1 Tg8** (22...Cf6 23.N:f7) **23.Th7+ Rf8 24.T:f7+ Re8 25.D:g6! C:e5 26.Tf8++** și negrul a cedat.

229.APĂRAREA FRANCEZĂ

Tal (U.R.S.S.) — Barcza (Ungaria)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 d:e4 5.C:e4 Cbd7 6.C:f6+ C:f6 7.Cf3 Ne7 (7...c5) **8.Nd3 e5 9.De2 c:d4 10.0-0-0 a6 11.The1 Nd7 12.C:d4 Da5 13.Cf5 h6 14.C:g7+ Rf8 15.N:f6 N:f6 16.Ne4! Dg5+ 17.Rb1 Nb5 18.N:b5 D:g7 19.Na4! b5** (19...N:b2 20.De4!) **20.Nb3 N:b2 21.De4 Te8 22.Db4+ Rg8 23.Te3 Rh7 24.Tg3 De5 25.f4 De2 26.R:b2! a5** (26...D:d1? 27.De4+) **27.Td7!** și negrul a cedat.

230.APĂRAREA SICILIANĂ

Fischer (S.U.A.) — *Gligorici* (Iugoslavia)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.g3 e6 7.Ng2 Ne7 8.0-0 0-0 9.f4 De7 10.g4 Cc6 11.C:c6 b:c6 12.g5 Cd7 13.f5 Tc8! 14.Rh1 Nf8 15.Nf4 Ce5! 16.f6 g6 17.h4 a5 18.h5 Na6 19.Te1 Db6 20.h:g6 f:g6 21.N:e5 d:e5 22.Df3 Ta7 23.Nf1 Tf7 24.N:a6 D:a6 25.Dg3 Db6 26.D:e5 D:b2 27.Tad1 h6! 28.Te3 Nb4 29.g:h6 D:c2 30.Tg1 Rh7 31.Dg3 Tg8 32.e5 N:c3 33.T:c3 De4+ 34.Tg2 Td8 35:Te3 Td1+ 36.Rh2 Db1 37.Dg4 Th1+ 38.Rg3 De1! 39.Te4 Td7 40.De2 Dg5+ 41.Dg4 Td3+ 42.Rf2 Td2+ 43.Rg3 T:g2+ 44.R:g2 De1 și albul cedează.

231.PARTIDA SPANIOLĂ

Gheller (U.R.S.S.) — Matanovici (Iugoslavia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0-0 8.c3 d6 9.h3 h6 10.d4 Te8 11.Cbd2 Nf8 12.a4 Nd7 13.Ne2 g6 14.d5 Ce7 15.b4! Ch7? 16.c4! b:c4 17.C:c4 Ng7 18.Nb3 Rh8 19.Nb2 Cg8 20.Te1 Cg5 21.C:g5 D:g5 22.Dd2! Nf6 23.Dd3! Teb8 24.Ca5! T:b4 (Vezi diagrama)

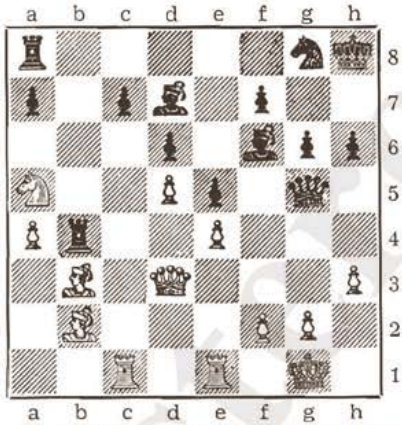

25.Nc3! T:b3 26.C:b3 N:a4 27.Nd2 Dh4 28.T:c7 Rg7 29.Ca5 Nb5, 30.Da3 Ne7 31.Cc6 Nf8 32.Nb4 Cf6 33.N:d6 C:e4 34.N:e5+ Rg8 35.Df3 f5 36.d6 şi negrul cedează.

232.APĂRAREA SICILIANĂ

Unzicker (R.F. Germania) — *Fischer* (S.U.A.)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Ce3 a6 6.Ne2 e5 7.Cb3 Ne6 8.0-0 Cbd7 9.f4 De7 10.f5 Ne4 11.a4 Ne7 12.Ne3 0-0 13.a5 b5 14.a:b6 C:b6 15.N:b6 D:b6+ 16.Rh1 Nb5 17.N:b5 a:b5 18.Cd5 C:d5 19.D:d5 Ta4! 20.c3 Da6 21.h3 Tc8 22.Tfe1 h6 23.Rh2 Ng5 24.g3 Da7! 25.Rg2 Ta2 26.Rf1 T:c3! şi albul a cedat.

Robert Fischer comentează!

233.APĂRAREA SICILIANĂ

Fischer (S.U.A.) — Najdorf (Argentina)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5Ce3 a6 6.h3 b5 (Răspunsul cel mai ascuţit. Este posibil şi 6...g6 sau 6...Cc6) **7.Cd5**

(Albul vrea să folosească cîmpul c6. Najdorf nu a apreciat această mutare „excentrică", ce pare a nu respecta principiile deschiderii. Bine ar fi fost și 7.a4) **7...Nb7** (Această mutare este cauza neplăcerilor ce urmează pentru negru. Imediat ar fi pierdut 7...Cbd7?? 8.Cc6 sau 7...Cfd7 8.Ng5 b6 9.Ce6 ! După 7...e6 8.C:f6+ D:f6 9.c4 b4 dama neagră ar fi avut o poziție incomodă și flancul său slăbit serios. Complicații neclare ar fi putut surveni după 7...C:e4 ! 8.Df3 Cc5. Albul ar fi avut două continuări : *a*) 9.Cf6+ g:f6 10.D:a8 Nb7 11.Da7 Dc7 — favorabil albului este 11...e5 12.b4 e:d4 13.b:c5 De7 14.Ce2 Cc6 15.Db6 d:c5 16.0-0 ! — 12.b4 Ccd7 și negrul are joc excelent pentru calitate ; *b*) 9.b4 e6 — rău este 9...Cb7? 10.Dc3 ! dar interesant 9...Ccd7 10.Dc3 ! Ta7 11.Ng5 !? sau chiar 11.N:b5 — 10.b:c5 — la 10.Cf6+ atunci 10...D:f6 11.D:a8 D:d4 12.D:b8 D:a1 13.D:c8+ Re7 — 10...e:d4 11.D:d5 Ta7, cu egalitate) **8.C:f6+ g:f6 9.c4 !** (Albul trebuie să joace energic, altfel pierde avantajul. După 9.Nd3 Cd7 negrul obține poziție de apărare) **9...b:c4** (Dacă Najdorf ar fi apreciat exact consecințele acestei mutări, atunci ar fi jucat 9...b4. Publicația sovietică „Anuarul 1962" recomandă : 9...N:e4 10.c:b5 Ng7 11.Dg4 Ng6 12.Cf5, cu avantaj ; dar după 12...0-0 poziția ar fi fost neclară) **10.N:c4 N:e4** (Atac puternic ar fi obținut după 10...Da5+ 11.Nd2 De5 12.Db3 ! D:e4+ 13.Rd1) **11.0-0 d5 12.Te1 e5** (a:12...Tg8 13.T:e4 ! d:e4 14.Dh5 Tg7 — 14...Tg6 15.D:h7 Tg7 16.D:e4 Ta7 17.Cf5 sau 17.Nf4 — 15.Cf5 etc. ; *b*) 12...e6 13.Dh5 Ng6 14.D:d5 D:d5 15.N:d5 Ta7 16.Nf4 Td7 17.C:e6 f:e6 18.N:e6 Cc6 19.Tac1 etc. ; *c*) 12...h5 13.T:e4 ! d:e4 14.Db3 ! D:d4 15.Ne3, cu atac hotărîtor ; *d*) 12...Cd7 13.Cc6 Dc7 14.N:d5 etc. ; *e*) 12...N:g2 13.R:g2 d:c4 14.Df3 Cd7 15.Cf5 Tg8+ — 15...e6 16.T:e6+ ! f:e6 17.Dh5+ — 16.Rh1 e5 — 16...e6 17.Dc6, cu amenințarea 18.T:e6+ — 17.Ne3 și deși cu doi pioni în minus, albul are o poziție foarte bună ; *f*) în această poziție, cel mai bine era 12...d:c4 13.T:e4 Dd5 14.Df3 e6) **13.Da4+** ! (Mai slab era 13.T:e4 d:e4 14.Da4+ Dd7 15.Nb5 a:b5 16.D:a8 e:d4 17.D:b8+ Re7 etc.) **13...Cd7** (La 13...Db7 ar fi putut urma energic 14.Nb5 ! a:b5 15.D:a8 Nd6 16.T:e4 d:e4 17.D:e4 și apoi Cf5) **14.T:c4 ! d:e4** (Continuarea d:c4 15.Cf5 ar fi dus ca și în partidă la o poziție, în care negrul nu ar fi obținut nici un fel de compensație) **15.Cf5 !** (Se poate ca negrul să fi calculat 15.Db3 Db6 16.N:f7+ Rd8, cu oarecare șanse) **15...Nc5 16.Cg7+ ! Re7** (După 16...Rf8 17.Nh6 Rg8 18.Db3, regelui negru nu-i mai rămînea decît să-și facă harakiri !) **17.Cf5+ Re8** (Întoarcerea acasă, la vechiul său loc, nu mai

este posibilă) **18.Ne3** (Tal a propus 18.Nh6, dar după 18...Ta7 19.Td1 Db6, negrul încă mai răsuflă. Mutarea din partidă îi ia orice contrajoc) **18...N:e3 19.f:e3** (Schimbarea nebunilor nu ușurează apărarea negrului. Acum se amenință Cd6+) **19.Db6 20.Td1** (După 20.N:f7+ Rd8 ! 21.Td1 Db5 albul nu ar fi avut cîștig forțat) **20...Ta7 21.Td6!** (Lovitura de grație ! După 21.N:f7+ Rd8 sau 21.Cd6+ Re7, negrul ar mai fi putut continua jocul. Vezi diagrama)

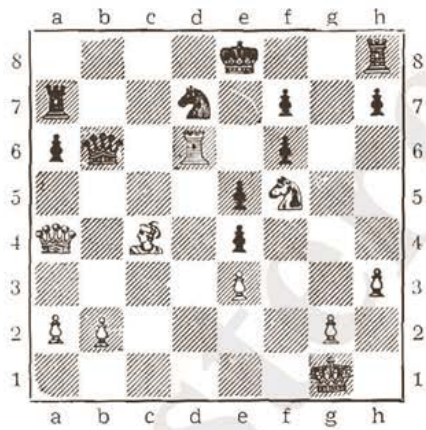

21...Dd8 (Cea mai bună continuare; dacă 21...Dc7, atunci 22.T:f6, iar 21...D:b2 ar fi pierdut după 22.N:f7+ ! R:f7 – sau 22...Rd8 23.Da5+ Rc8 24.Ce7+ Rb8 25.Cc6+ Ra8 26.T:d7 – 23.T:d7+ T:d7 24.D:d7+ Rg6 25.Dg7+ R:f5 26.Dg4 mat) **22.Db3 Dc7** (La 22...Tf8 hotăra 23.Cg7+ Re7 24.Da3 !) **23.N:f7+ Rd8** (La mat ar fi dus 23...Rf8 24.Nh5) **24.Ne6** și negrul a cedat. Najdorf nu a mai vrut să-și prelungească chinul jucînd 24...Tb7 25.Da4 Dc8 26.Da5+ Re8 27.D:a6 Rd8 28.N:d7 T:d7 29.T:d7 D:d7 (29...R:d7 30.Dd6+ Re8 31.De7 mat) 30.D:f6+ Rc7 31.D:e5+ Rb6 32.D:h8, cu final cîștigat de alb.

234. GAMBITUL DAMEI

Najdorf (Argentina) — Portisch (Ungaria)

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Ce3 Cf6 4.Cf3 c5 5.c:d5 C:d5 6.e3 c:d4 7.e:d4 Nb4 8.Dc2 ! Cc6 9.Nd3 C:c3 10.b:c3 C:d4 11.C:d4 D:d4

12.Nb5+ (12.0-0) **12...Re7 13.0-0 D:c3?** (13...De5! 14.c:b4 D:b5) **14.De2! Nd6 15.Nb2 Da5 16.Tfd1 Td8 17.Dh5!** (Vezi diagrama)

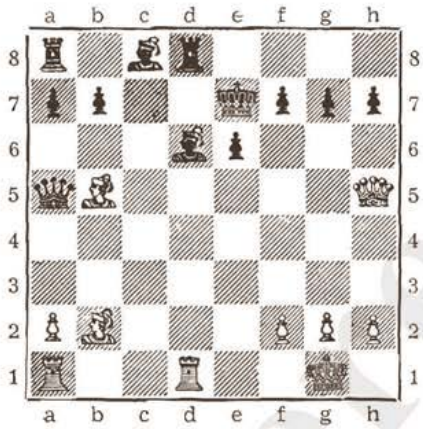

17...f6 18.D:h7! Rf7 (18...D:b5 19.D:g7+ Re8 20.N:f6) **19.Ne2! Dg5 20.Nc1! N:h2+ 21.R:h2 De5+ 22.f4** și negrul a cedat.

235.DESCHIDEREA CATALANĂ

Benkö (Ungaria) — Darga (R.F. Germania)

1.c4 Cf6 2.g3 e6 3.Ng2 d5 4.Cf3 Ne7 5.0-0 0-0 6.d4 c6 7.Dc2 b6 8.Ce5 Nb7 9.Td1 Dc8 10.Cc3 Cbd7 11.Nf4 C:e5

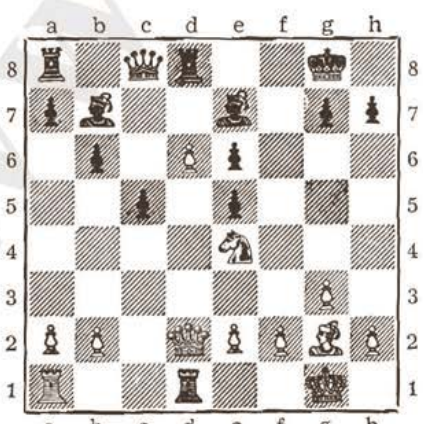

12.d:e5 Cd7 13.Dd2 f6 14.e:d5 C:e5 15.d6 Td8 16.N:e5 f:e5 17.Ce4 c5 (Vezi diagrama)

18.d:e7! T:d2 19.T:d2 De7 20.Tad1 Nd5 21.Cc3! și negrul a cedat.

236.APĂRAREA SICILIANĂ

Gheorghiu (România) — Czerniak (Israel)

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Cc3 c5 4.d5 d6 5.Cf3 Cf6 6.Ne2 0-0 7.0-0 Ca6 8.h3 Ce7 9.a4 b6 10.Nf4 a6 11.Dd2 Cd7 12.Tfe1 Tb8 13.Nf1 Te8 14.e5! d:e5 15.C:e5 C:e5 16.N:e5 Nb7 17.N:g7 R:g7 18.Tad1 Dd7 19.b4! e6 (Vezi diagrama)

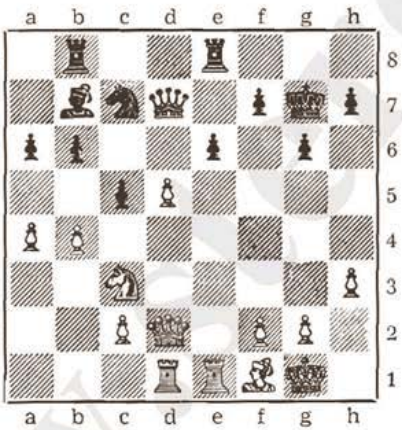

20.d6! Cd5 21.b:c5 b:c5 22.Ce4 De6 23.e4 Cb6 24.d7 Tf8 25.Db2+ f6 26.d8D și negrul a cedat.

* * *

* La această ediție a Olimpiadei, Robert Fischer, departe desigur de forța de joc ce l-a dus la titlul suprem, a pierdut trei partide. Încă de pe atunci, excesiva sa încredere în sine l-a făcut să declare înainte de începerea concursului: „Dacă ar fi vorba de un meci aș putea să-i dau campionului mondial Mihail Botvinnik două puncte avans, iar campioanei mondiale Nona Gaprindașvili un cal la fiecare partidă.

* 40 de țări au comandat filme speciale, dedicate celei de a XV-a Olimpiade.

* Campionul remizelor a fost de această dată cubanezul Jimenez : 13 din 19 partide jucate.

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei s-a disputat între *Wade* (Anglia) și Kinzel (Austria) *Deschiderea pionului damei :* **1.d4 d5 2.Cc3 Cf6 3.Ng5 c6 4.N:f6 g:f6 5.e3 e5 6.Dh5 e4 7.f3! f5 8.f:e4 f:e4? 9.De5+** și cedînd, maestrul austriac a găsit cu adevărat cea mai bună soluție pentru partida sa !

* Cea mai lungă partidă : Thorsteinsson (Islanda)-Momo (Mongolia), jucată în turneul „B" : 149 de mutări !

* Trebuia să se joace în total 1456 de partide, dar din cauza neprezentării unora dintre jucători, s-au disputat numai 1443. Ispitele Nisipurilor de Aur... !

* Înainte de partida sa cu Fischer, Victor Ciocâltea i-a cerut campionului american un autograf, dar a fost refuzat. După partidă, „Bobby" a fost nevoit să-i acorde autograful, dar sub cuvintele „negrul cedează".

* Se povestește că adolescentul Fischer (la Olimpiada a XV-a avea numai 19 ani) care joacă șah ca un uriaș, fusese invitat cu puțin timp înaintea plecării la concurs la un dineu oferit în cinstea lui de către „Manhattan Chess Club" din New York. Ca răspuns la invitație, Fischer a cerut 200 de dolari, prețuind la suma aceasta „cinstea de a se lăsa sărbătorit". După multe tocmeli, Bobby a mai lăsat din preț : s-a mulțumit cu 100 de dolari și cu o ...masă bună !

* Arhitecții bulgari au ridicat la Varna o clădire pe cît de impunătoare, pe atît de frumoasă, pe care au denumit-o „Caïssa" și au oferit-o celei de a XV-a Olimpiade.

* Una dintre aleile „Nisipurilor de Aur" a fost denumită de asemenea „Caïssa". Aici au fost înălțate toate drapelele țărilor ce și-au trimis reprezentativele de șah la Olimpiadă.

OLIMPIADA a XVI-a — TEL AVIV, noiembrie 1964

Olimpiada de la Tel Aviv a înscris un nou record de participare în istoria confruntărilor mondiale pentru titlul suprem pe echipe. În capitala Israelului, 50 de reprezentative naţionale de pe absolut toate continentele lumii şi-au disputat cu ardoare locurile fruntaşe, atît în întrecerile preliminare, cît şi în finală. Pentru prima dată participă la Turneul Naţiunilor şahiştii din „continentul verde" — Australia — din Republica Dominicană, din Mexic şi Venezuela. Cu cîteva excepţii (Larsen, Tal, Olafsson, Najdorf, Euwe, Fischer), la Tel Aviv au evoluat cei mai puternici şahişti ai lumii contemporane (294 de maeştri, dintre care 31 de mari maeştri şi 37 de maeştri internaţionali), în frunte cu Tigran Petrosian, campionul mondial şi cu foştii deţinători ai titlului, Mihail Botvinnik şi Vasili Smîslov.

La 2 noiembrie, pe acoperişul marelui şi elegantului hotel „Sheraton" a fost înălţat drapelul FIDE, în onoarea oaspeţilor şahişti şi a impunătoarei competiţii sportive ce avea să înceapă. Festivitatea de deschidere a fost una dintre cele mai impresionante manifestări de acest gen. În cuvîntul său, primul ministru al Israelului, Levy Eshkol, a spus printre altele: „Ţara noastră este fericită să primească oaspeţi pe jucătorii de şah de pe toate meridianele lumii. Prezenţa lor aici simbolizează prietenia... Sperăm sincer ca toţi cei prezenţi să se simtă bine şi să joace... şi mai bine. Vom contribui astfel la dezvoltarea şahului şi a înţelegerii dintre popoare".

A fost rostit apoi tradiţionalul jurămînt olimpic: Petrosian în limba rusă, Balcaen în franceză, Kühle în germană şi Kashdan în engleză.

Întrecerile Olimpiadei s-au desfăşurat în sala mare a teatrului „Sheraton", ce s-a dovedit neîncăpătoare pentru numărul mare de amatori de şah, dornici să-i vadă la lucru pe marii

maeştri ale căror nume erau atît de binecunoscute. În sală a fost admis numai accesul jucătorilor şi al unui număr foarte restrîns de spectatori, fericiţii posesori ai permiselor de intrare. Pentru cei care n-au avut această şansă, au fost montate într-o sală alăturată table de demonstraţie, pe care şahişti cu suficientă calificare indicau mutările efectuate în sala de concurs, după ce le primeau prin intermediul căştilor fonice cu care era prevăzut fiecare. Camere de televiziune cu circuit închis prezentau simultan cele mai atractive aspecte din timpul întrecerilor. Aici, eliberaţi de restricţiile privitoare la păstrarea liniştii din sala de concurs, spectatorii se manifestau cu toată libertatea, nu rareori atmosfera devenea asemănătoare — nu exagerăm — celei din tribunele stadioanelor de fotbal.

A fost nevoie de şapte grupe semifinale pentru a împărţi echitabil cele 50 de echipe concurente, astfel încît în turneul final „A" să se califice cu adevărat cele mai puternice forţe şahiste ale lumii. Dreptul acesta a revenit formaţiilor clasate pe primele două locuri în fiecare grupă. Echipele clasate pe locurile 3—4 au alcătuit turneul final „B", următoarele două turneul final „C" şi, pentru prima dată, s-a alcătuit şi un turneu final „D", în care au fost înglobate restul concurentelor.

Fără dificultăţi şi-au asigurat calificarea reprezentativele U.R.S.S., S.U.A., Iugoslaviei, Ungariei, Argentinei şi României. Jucînd în grupă împreună cu puternica echipă a Cehoslovaciei, şahiştii noştri au obţinut o victorie meritată, dar mai ales convingătoare, tranşînd net soarta primului loc. Preţiosul punct al victoriei a fost înscris la masa a treia de către Victor Ciocâltea, care a cîştigat la Hort o splendidă partidă de atac. De remarcat că în următoarele runde ale semifinalelor jucătorii români, în vervă deosebită, au realizat 11 puncte din 12 posibile, asigurîndu-şi calificarea chiar înaintea ultimei zile a preliminariilor. Ca atare, ei nu au forţat în întîlnirea cu Cuba, mulţumindu-se cu un rezultat egal, suficient pentru păstrarea primului loc în serie : 18 puncte din 24 de partide (+13 —1 =10), adică 75%.

O surpriză de proporţii a constituit-o eliminarea din turneul final „A" a echipei R.D. Germane de către formaţiile Argentinei şi Canadei; înfrîngerile suferite de şahiştii din R.D. Germană în întîlnirile cu aceste două concurente în primele runde ale preliminariilor au fost fatale, ei trebuind să joace în turneul final „B", unde s-au zbătut ca un „rechin într-un acvariu"...

Una din cauzele eşecului şahiştilor din R.D. Germană a constituit-o înfrîngerea marelui maestru Uhlmann de către

Yanofsky. Trebuie spus, dealtfel, că maestrul canadian a jucat excelent la această Olimpiadă, îndeplinind totodată și norma de mare maestru internațional.

Ultima rundă a preliminariilor a programat un meci pasionant între Suedia și Israel. Echipa Israelului avea nevoie de un rezultat de egalitate pentru a-și asigura calificarea în turneul final „A", lucru ce a făcut ca această întîlnire să fie urmărită cu emoție de către numerosul public spectator. După o dispută înverșunată, echipa țării gazdă a reușit să obțină calificarea dorită. La prima masă, campionul Israelului, Porath, un jucător cu palmares internațional destul de modest, l-a învins pe marele maestru Stahlberg!

În afara luptei pentru obținerea unui loc în turneul final „A", seriile preliminare au prilejuit multe alte dispute echilibrate, ca și altele încheiate cu surprize. Astfel, pentru calificarea în turneul „B", echipele a trei țări europene, cu veche tradiție șahistă (Islanda, Finlanda și Elveția) au fost depășite de către trei echipe sud-americane: Ecuador, Peru și Chile. Surprinzătoare au fost și eșecurile echipelor Columbiei și Franței, întrecute fiind de formațiile Paraguayului și, respectiv, Scoției.

Rezultatele semifinalelor:

Grupa I: U.R.S.S. 23½, Spania 14, Filipine 11, Chile 10½, Elveția 10½, Venezuela 7½, Republica Africa de Sud 7;

Grupa a II-a: Iugoslavia 19½, Olanda 19, Mongolia 14½, Austria 12½, Mexic 10, India 4½, Bolivia 4;

Grupa III-a: Ungaria 20, Israel 16, Suedia 15, Scoția 11½, Franța 11, Irlanda 6½, Luxemburg 4;

Grupa a IV-a: S.U.A. 21, Polonia 14½, Anglia 13, Norvegia 11, Turcia 9½, Iran 8, Portugalia 7;

Grupa a V-a: România 18, Cehoslovacia 18, Cuba 12½, Paraguay 11, Columbia 10½, Porto Rico 9½, Australia 4½;

Grupa a VI-a: Argentina 18½, Canada 17½, R.D. Germană 17, Ecuador 11½, Monaco 7, Islanda 7, Uruguay 5½;

Grupa a VII-a: Bulgaria 22½, R.F. Germania 22½, Danemarca 18½, Peru 17, Finlanda 14½, Grecia 9½, Republica Dominicană 5½, Cipru 2.

Compunerea echipelor calificate în turneul final „A".

Uniunea Sovietică: Petrosian, Botvinnik, Smîslov, Keres, Stein, Spasski; *Iugoslavia:* Gligorici, Ivkov, Matanovici, Parma, Udovcici, Matulovici; *R.F. Germania:* Unzicker, Darga, Schmid, Pfleger, Mohrlok, Bialas; *Ungaria:* Portisch, Szabo, Bilek, Lengyel, Forintos, Flesch; *Cehoslovacia:* Pachman, Filip, Hort, Kavalek, Jansa, Blatny; *S.U.A.:* Reshevsky,

Benkö, Saidi, Bisguier, R. Byrne, Addison: *Bulgaria:* Pîdevski, Tringov, Boboţov, Popov, Milev, Spiridonov; *România*: Ghiţescu, Gheorghiu, Ciocâltea, Radovici, Mititelu, Botez; *Argentina:* Eliskases, Garcia, Schweber, Wexler, Cruz; *Polonia:* Doda, Bednarski, Sliwa, Filipowicz, Balczerowski, Schmidt; *Olanda:* Kuypers, Bouwmeester, Langeweg, Zuidema, Prins; *Canada:* Yanofsky, Anderson, Vranesici, Macskasy, Suttles, Witt; *Spania:* Pomar, Medina, Saborido, Menvielle, Mora, Perez; *Israel:* Porath, Kraidman, Domnitz, Aloni, Guti, Stepak.

Ca de obicei, animatoarea principală a turneului final a fost echipa campioană mondială. Cu un sextet inegalabil în componenţa sa, teoretic vorbind era imposibil să nu cîştige şi de această dată titlul suprem. Echipa U.R.S.S. a demonstrat din nou o superioritate absolută, s-a instalat în fruntea clasamentului încă de la prima rundă şi a condus pînă la sfîrşit. A cîştigat uşor la Israel, Canada, Olanda şi Ungaria, dar în runda a cincea s-a produs cea mai mare surpriză a Olimpiadei: campioana mondială a fost învinsă cu scorul de 3-1 de echipa R.F. Germania. La începutul meciului, desfăşurarea evenimentelor pe tablele de şah era calmă. Spasski a convenit împreună cu Bialas asupra remizei. Smîslov şi Stein aveau poziţii mai bune, iar Keres — aproximativ egală. Ultimele minute ale rundei au adus însă surpriza: Smîslov, sub presiunea unei teribile crize de timp, a sacrificat un nebun, fără să fi observat răspunsul simplu şi convingător al adversarului, după care a rămas cu o figură întreagă în minus. Ca la un semnal, imediat după eroarea lui Smîslov, greşeşte şi Stein şi pierde avantajul. Între timp, poziţia lui Keres se înrăutăţeşte. Marele maestru a făcut tot ce a fost posibil pentru a salva jumătatea de punct, dar după trei întreruperi şi 10 ore de joc, a fost nevoit să se recunoască învins. Aceasta a fost cea de-a doua înfrîngere suferită de puternica reprezentativă a U.R.S.S. de-a lungul întregii istorii a Olimpiadelor pînă la Tel Aviv; după cum ne amintim, prima fusese înregistrată în 1956, la Olimpiada de la Moscova, în meciul cu Ungaria. Cu toată înfrîngerea, U.R.S.S. continuă să conducă, secundată îndeaproape de echipele României şi Argentinei. Se cuvine să remarcăm aici comportarea excelentă a şahiştilor români în prima treime a desfăşurării turneului final „A": evoluînd curajos şi inventiv, după patru runde se aflau pe locul al doilea, înconjuraţi cu vie simpatie de concurenţi şi spectatori. Rundele cinci şi şase le-au adus alte două victorii preţioase, în meciurile cu

Canada și Olanda. Jucînd excelent, Victor Ciocâltea a obținut o convingătoare victorie, cu negrul, asupra lui Vranesici, calificat la turneul interzonal, ce avea să se dispute în anul următor. În meciul cu Olanda, tînărul nostru maestru Florin Gheorghiu l-a învins într-o manieră combinativă, extrem de spectaculoasă, pe Bouwmeester. Din păcate, după runda a VI-a, reprezentanții noștri au încetinit ritmul de joc; a apărut o perioadă de evidentă scădere a capacităților psihice și fizice. După înfrîngerea nemeritată din runda a VIII-a, în fața R.F. Germania, demoralizată, echipa noastră nu a mai putut recupera terenul pierdut.

Foarte modest a început turneul reprezentativa Iugoslaviei, dar jucătorii săi au găsit resursele necesare spre a intra în primul plan al luptei, pentru ca în final să cîștige din nou medalia de argint. Pe bună dreptate se poate spune că a doua forță în lume la șah este Iugoslavia ! Trebuie însă amintit faptul că la reușita aceasta a contribuit scorul de 4—0, înscris de U.R.S.S. împotriva S.U.A., una dintre principalele concurente la medalia de argint. Înfrîngerea suferită de S.U.A. a avut dublu efect : unul de ordin practic — număr de puncte — celălalt de ordin psihologic. După acest meci, încheiat atît de nefericit, S.U.A. a părăsit practic lupta pentru medalii.

Ultima rundă avea să decidă soarta medaliei de bronz. Uniunea Sovietică, cu un avans de 5 puncte, a acceptat repede egalitatea (patru remize) în meciul cu Polonia. Iugoslavia a cîștigat ușor întîlnirea cu Canada : 3-1. A rămas confruntarea decisivă între Ungaria și R.F. Germania. Șansele șahiștilor vest-germani erau mai bune, deoarece în momentul disputării meciului aveau 1½ puncte avans. După cinci ore de joc se cunoștea un singur rezultat : Darga-Szabo : remiză. În partidele întrerupte, Portisch și Bilek dețineau avantaj la Unzicker și Schmid, Lengyel stătea ceva mai slab, dar avea șanse de salvare. La reluarea întreruptelor, Portisch și Bilek au cîștigat, în schimb Lengyel a pierdut. În felul acesta medalia de bronz a revenit șahiștilor vest-germani, cu un avans de jumătate de punct. Foarte bine s-a prezentat la Tel Aviv și reprezentativa Cehoslovaciei, aflată de-a lungul întregului turneu final în cursa pentru una dintre medalii : bronz sau argint. Sub așteptări s-a prezentat echipa Argentinei : de la locul al treilea la Olimpiada anterioară, a ajuns pe locul al IX-lea.

Deși situați în a doua jumătate a clasamentului, reprezentanții șahului românesc au avut o comportare meritorie, cea mai bună de pînă atunci, într-o competiție mondială de asemenea

proporții. Cel mai bine a jucat Florin Gheorghiu, deținător pe vremea aceea al titlului de campion mondial de juniori: 12 puncte din 17 partide. Cu acest rezultat el a realizat și o primă notă de mare maestru internațional. Foarte bine s-a comportat și maestrul internațional Victor Ciocâltea, singurul component al echipei noastre prezent la toate cele 19 partide ale preliminariilor și ale turneului final. Un adevărat tur de forță (!) care i-a adus 12½ puncte.

Finala „A"

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Total
1 U.R.S.S.	●	2	1	2½	2½	4	3	2½	3½	2	4	3	3½	3	36½
2 Iugoslavia	2	●	2	1½	2	2	2	3	2	3½	2½	3	3	3½	32
3 R. F. Germania	3	2	●	1½	2	2	2½	2½	2	2½	3	3½	1	3	30½
4 Ungaria	1½	2½	2	½	●2½	2	1	3	2	2½	3	2½	3	2	30
5 Cehoslovacia	1½	2	2	1½	●	1½	2	2	1½	2	3½	3	2½	3½	28½
6 S.U.A.	0	2	2	2	2½	●	2	2½	2½	2½	1½	2½	3	2½	27½
7 Bulgaria	1	2	1½	3	2	2	●	3	2	1½	1½	2½	2	3	27
8 România	1½	1	1½	1	2	1½	1	●	3	2½	2½	3	3½	3	27
9 Argentina	½	2	2	2	2½	1½	2	1	●	2	3	3	2	2½	26
10 Polonia	2	½	1½	1½	2	1½	2½	1½	2	●	3	1	2½	2½	24
11 Olanda	0	1½	1	1	½	2½	2½	1½	1	1	●	2½	3	3	21
12 Canada	1	1	½	1½	1	1½	1½	1	1	3	1½	●	2	2½	19
13 Spania	½	1	3	1	1½	1	2	½	2	1½	1	2	●	½	17½
14 Israel	1	½	1	2	½	1½	1	1	1½	1½	1	1½	3½	●	17½

Finala „B": R.D. Germană 38½ puncte, Suedia 32, Danemarca 31½, Anglia 31, Peru 27½, Austria 27½, Cuba 26, Norvegia 25½, Mongolia 25½, Chile 24, Filipine 22½, Ecuador 18, Paraguay 17½, Scoția 17;

Finala „C": Islanda 37½ puncte, Elveția 36½, Columbia 35, Finlanda 35, Venezuela 30½, Franța 29½, Grecia 27½, Iran 23½, India 22, Porto Rico 20½, Turcia 20½, Mexic 20, Irlanda 13, Monaco 12;

Finala „D": Australia 22½ puncte, Africa de Sud 18, Bolivia 15½, Uruguay 14½, Portugalia 14, Luxemburg 12, Republica Dominicană 10½, Cipru 5.

Rezultatele individuale ale componenților echipelor medaliate: *U.R.S.S.:* Petrosian +6 −0 =7, Botvinnik +7 −1 =4, Smîslov +10 −1 =2, Keres +9 −1 =2, Stein +8 −1 =4, Spasski +8 −0 =5; *Iugoslavia:* Gligorici +4 −1 =11, Ivkov +8 −1 =7, Matanovici +6 −2 =6, Udovcici +4 −1 =11,

Parma +2 −1 =6, Matulovici +10 −1 =2; *R.F. Germania:* Unzicker +11 −3 =4, Darga +5 −2 =8, Schmid +7 −2 =5, Pfleger +10 −0 =5, Mohrlok +2 −2 =5, Bialas +1 −1 =7.

La Olimpiada de la Tel Aviv s-au produs oarecari modificări în ceea ce privește sistemul de alcătuire a clasamentului individual la fiecare masă. Pînă acum erau luate în considerație toate rezultatele participanților, indiferent de categoria turneului final în care jucaseră. De această dată s-a hotărît, și pe bună dreptate, ca la alcătuirea clasamentului să fie luate în considerare numai rezultatele jucătorilor din compunerea echipelor calificate în turneul final „A".

Masa 1: Portisch 12 din 16 (75%); *masa a 2-a:* Botvinnik 9 din 12 (75%); *masa a 3-a:* Smislov 11 din 13 (84,6%); *masa a 4-a:* Pfleger 12½ din 15 (83,3%); *rezerva 1*: Stein 10 din 13 (76,9%); *rezerva a 2-a:* Matulovici 11 din 13 (84,6%).

Rezultatele individuale ale jucătorilor români, în ordinea meselor la care au jucat: Ghițescu 6½ din 14 (46,4%), Gheorghiu 12 din 17 (70,6%), Ciocâltea 12½ din 19 (65,8%), Radovici 9½ din 17 (55,8%), Mititelu 2½ din 6 (41,7%), Botez 2 din 3 (66,7%).

Jucătorilor care au obținut cele mai bune rezultate la fiecare masă le-au fost înmînate premii speciale.

Olimpiada de la Tel Aviv a coincis cu aniversarea a patru decenii de la înființarea FIDE și a constituit un mare succes al șahului mondial. La închiderea întrecerilor a fost oferit un banchet, în cadrul căruia fostul prim-ministru al Israelului, David Ben Gurion, îndrăgostit de șah, a înmînat „Cupa Hamilton-Russell" echipei campioane mondiale. Pentru a VII-a oară consecutiv, invidiatul trofeu, devenit aproape inaccesibil altor reprezentative, și-a reluat locul în vitrina Clubului Central de șah din Moscova.

Și acum, o succintă selecție din partidele cele mai frumoase ale Olimpiadei.

Premiul special al juriului!

237. INDIANA REGELUI

Aloni (Israel) — *Botvinnik* (U.R.S.S.)

1.d4 Cf6 2.c4 e5 3.d5 g6 4.Cc3 d6 5.e4 Ng7 6.h3 0-0 7.Ne3 e6 8.d:e6 N:e6 9.Cf3 Da5 10.Dd2 Cc6 11.Ne2 Cd7! 12.0-0 Cde5 13.C:e5 d:e5 14.Tfd1 Cd4 15.Nd3? (15.Cd5) **15...N:h3! 16.b4! c:b4** (16...D:b4 17.Tab1 și 18.T:b7) **17.Cd5**

Ng4 (17...Ne6 sau 17...Nd7) **18.Tdb1 Dd8 19.N:d4 e:d4 20.T:b4 b6 21.a4 f5 22.e:f5 N:f5 23.a5 b:a5 24.Tb5?** (24.Tb7!) **24...N:d3 25.D:d3 Dh4 26.g3? Dg4 27.Te1 Tf3 28.Db1 Taf8 29.Te4** (Vezi diagrama)

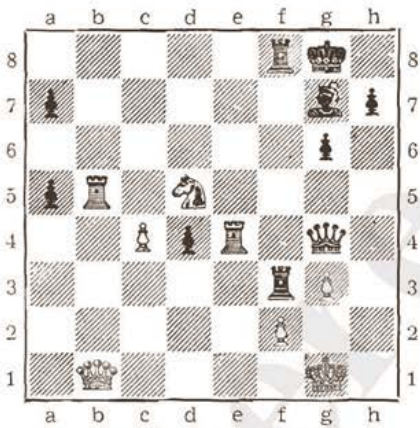

29...T:g3+! 30.f:g3 D:g3+ 31.Rh1 d3! 32.Ce7+ Rh8 33.De1 Dh3+ 34.Rg1 d2! 35.C:g6+ (35.Dd1 sau 35.De2 Nd4+ 36.T:d4 Dg3+ 37.Rh1 De1+) **35...h:g6 36.Dh4+** (36.Th4+) **36.Rg8!** și albul a cedat. La 37.D:h3 d1D+ 38.Rh2 Tf2+ 39.Rg3 Dg1+ 40.Rh4 Nf6+ 41.Tg5 N:g5 mat.

238.GAMBITUL DAMEI

Petrosian (U.R.S.S.) — Bouwmeester (Olanda)

1.c4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Cf6 4.e3 e6 5.d4 d5 6.c:d5 e:d5 7.Ne2 Nd6 8.d:c5 N:c5 9.a3 0-0 10.b4 Nb6 11.Ca4 Nc7 12.Nb2 De7 13.0-0 Td8 14.Tc1 Nd6 15.Te1 Ne6 16.Cc5 a5? 17.N:f6 g:f6 18.Nb5 Ce5 19.Cd4 a:b4 20.a:b4 Cg6 21.Nd3! N:c5 22.T:c5 Tdc8 23.T:c8+ N:c8 24.b5 Db4 25.Tf1 Dc3 26.Db1 Nd7 27.Nf5 Ne8 28.Tc1 Da5 29.h3 Db6 30.Dc2 Da5 31.Dc5 Da2 32.Dd6 Db2 33.Tb1 Ta1 34.T:a1 D:a1+ 35.Rh2 Rg7 36.N:g6! h:g6 37.De7 Da8 38.Ce6+ Rh7 39.Cc7 Db8 40.b6 și negrul a cedat.

239.PARTIDA SPANIOLĂ

Stein (U.R.S.S.) — Matanovici (Iugoslavia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0-0 9.h3 Ca5 10.Nc2 c5 11.d4 Dc7 12.Cbd2

Nd7 13.Cf1 Tfe8 (13...Cc4) **14.b3 g6 15.Ng5 Ch5 16.N:e7 T:e7 17.Ce3 Cf6 18.Tc1 Cb7 19.b4 c4 20.a4 Tae8** (20...Tfe8) **21.a:b5 a:b5 22.Ta1 Ne6 23.Ta6 Dc8** (23...C:e4 24.d5 C:c3 25.Dd2) **24.d5 Nd7 25.Ch2 Rg7 26.Df3 Tf8 27.Tea1 Cg8 28.Dg3 Rh8 29.f4! e:f4 30.D:f4 Tfe8 31.Cf3 Rg7 32.Cd4 f5** (Vezi diagrama)

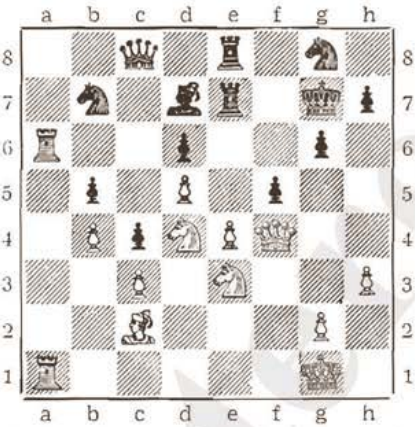

33.Ta8 D:a8 34.T:a8 T:a8 35.e:f5 Tc5 36.Cg4 Tae8 37.f6+ Rf7 38.Ch6+ C:h6 39.D:h6 R:f6 40.D:h7 și negrul a cedat.

240.GAMBITUL DAMEI

Benkö (S.U.A.) — *Ivkov* (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4.Cc3 Ne7 5.Nf4 0-0 6.e3 c5 7.d:c5 Da5 8.Cd2 D:c5 9.a3 d:c4 10.N:c4 Td8 11.Tc1 Ce6 12.b4 Df5 13.Ng3 Ch5 14.Nc7 Td7 15.g4 Df6 16.b5 T:c7 17.b:c6 T:c6 18.Ccb1 b5! 19.N:b5 T:c1 20.D:c1 Nb7 21.Tf1 De5 22.Dc4? Tc8 23.Dd3 Tc1+ 24.Re2 Cf4 și albul a cedat.

241.INDIANA REGELUI

Pfleger (R.F. Germania) — Domnitz (Israel)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.Ne2 e5 6.d:e5 d:e5 7.D:d8+ R:d8 8.f4! Cfd7 9.Cf3 c6 10.0-0 e:f4 11.N:f4 f6 12.Tad1 Re8 13.e5! f:e5 14.Ng3 Ce5 15.N:e5 N:e5 16.C:e5 Ne6 17.b4 Ced7 18.Cf3 Re7 19.Cg5 Cf8 20.C:e6 C:e6 21.Ng4 Cd7 22.Tde1! Cdf8 23.Ce4! Cd8 24.Cc5+ Rd6 25.Tf6+ Rc7 26.Te7+ Rb8 27.T:b7+!! și negrul a cedat. La 27...C:b7 28.Ca6 mat.

242.GAMBITUL DAMEI

Portisch (Ungaria) — Eliskases (Argentina)

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Ne7 4.Cf3 Cf6 5.Nf4 0-0 6.e3 c5 7.d:c5 Da5 8.a3 d:c4 9.N:c4 D:c5 10.De2 a6 11.e4 b5 12.Nd3 Nb7 13.Tc1 Db6 14.h4! Cbd7 15.e5 Cd5 16.C:d5 e:d5 17.Ne3 d4 18.N:d4! N:f3 19.De3 De6 20.g:f3 Tac8 21.Re2 Cb8 22.De4 g6 23.h5 Cc6 24.Ne3 Tfd8 25.Tcg1 Nf8 26.h:g6 h:g6 27.f4 Ng7 28.f5 Dd7 (Vezi diagrama)

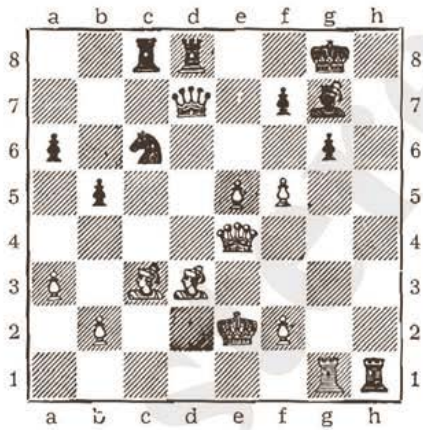

29.f6! N:f6 30.e:f6 Te8 31.T:g6+!! f:g6 32.f7+ și negrul cedează.

243.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Szabo (Ungaria) — Langeweg (Olanda)

1.c4 c5 2.Ce3 Cf6 3.Cf3 Cc6 4.d4 c:d4 5.C:d4 e6 6.Cdb5 Nb4 7.Nf4 d5? 8.Cc7+ Re7 9.C:a8 d4 10.a3 Na5 11.b4 C:b4 12.a:b4 N:b4 13.f3 N:c3+ 14.Nd2! și negrul a cedat. La 14.N:a1 15.Nb4+ Re8 16.D:a1.

244.PARTIDA SPANIOLĂ

Kavalek (Cehoslovacia) — Zuidema (Olanda)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Nc5 4.c3 Cf6 5.0-0! 0-0 6.d4 Nb6! 7.Te1 d6 8.a4 a5 9.Ng5 h6 10.Nh4 e:d4 11.c:d4 Ng4 12.N:c6 b:c6 13.Ce3 N:f3 (Vezi diagrama)

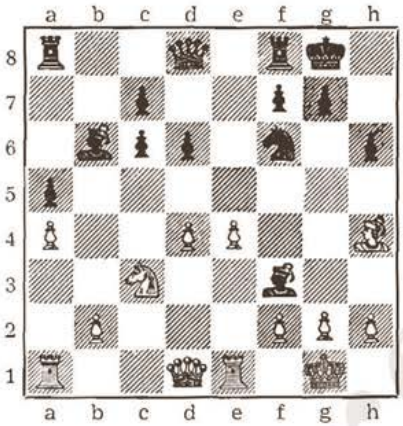

14.D:f3 ! N:d4 15.e5 ! N:e5? 16.T:e5 d:e5 17.Ce4 g5 18.C:f6+ Rg7 19.Ch5+ Rg6 20.Td1 De7 21.g4 De6 22.Ng3 f5 23.h3 Tab8 24.De2 Tb4 25.f3 Te8 26.Te1 f:g4 27.h:g4 Te4 28.b3 Tc5 29.De4+ și negrul a cedat.

245.DESCHIDEREA POLONEZĂ

Bisguier (S.U.A.) — Littlewood (Anglia)

1.d4 Cf6 2.Cf3 b5 3.e3 a6 4.a4 b4 5.Cbd2 Nb7 6.Nd3 d5 7.0-0 c5 8.c4 b:c3 9.b:c3 e6 10.Tb1 Ta7 11.c4 ! Ne7 12.d:c5 Cbd7 13.T:b7 ! T:b7 14.c6 Cc5 15.c:b7 C:d3 16.Db3 Cb4 17.Na3 a5 18.c:d5 Cf:d5 19.Tc1 Cc7 20.Dc4 și negrul a cedat.

246.APĂRAREA BENONI

Hort (Cehoslovacia) — *Ciocâltea* (România)

1.d4 c5 2.d5 e5 3.e4 d6 4.Nd3 Cf6 5.c4 Ne7 6.Cc3 0-0 7.Cf3 a6 8.0-0 Ce8 9.a3 g6 10.b4 b6 11.Ce1 f5 12.f4 (12.Tb1) **12...e:f4 ! 13.N:f4 Nf6 14.Tc1 g5 ! 15.Nd2 f4 16.Dh5 Ta7 17.Cf3 Cd7 18.h4 Ce5 19.C:e5 d:e5 20.h:g5 N:g5 21.Ne2 Tg7 22.Df3 Nh4 23.Ne1 N:e1 24.Tc:e1** (24.Tf:e1 Tg3 25.Dh5; 25.Df2 Dh4 și Tf8-f6-h6) **24...Tf6 !** (24...Tg3 25.Dh5 T:c3 26.D:e5) **25.Dh5 Tfg6 26.Tf2 Dd6 27.b:c5 b:c5** (27...D:c5 28.D:e5 T:g2+ 29.Rh1 T:f2— 29..D:f2 ? ? 30.D:e8+—30.D:e8+ Df8) **28.Tb1 Cf6 29.Dh4 Tg3 30.Nf3 Th3 !** și albul a cedat.

247.APĂRAREA SICILIANĂ

Gheorghiu (România) — Garcia (Argentina)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 g6 5.Cc3 Ng7 6.Ne3 d6 7.Nc4 Cf6 8.f3 Cd7 9.Nb3 Cb6 10.h4 Ca5 11.Dd3 C:b3? 12.a:b3 0-0 (12...h5 13.Cdb5! a6 14.N:b6 D:b6 15.Cd5) **13.h5 d5! 14.Cde2 Ne6** (14...d:e4) **15.0-0-0 Tc8 16.h:g6 f:g6** (16...h:g6 17.Cf4) **17.Nd4! d:e4 18.Dc3!** și negrul a cedat. Poziția finală merită o diagramă.

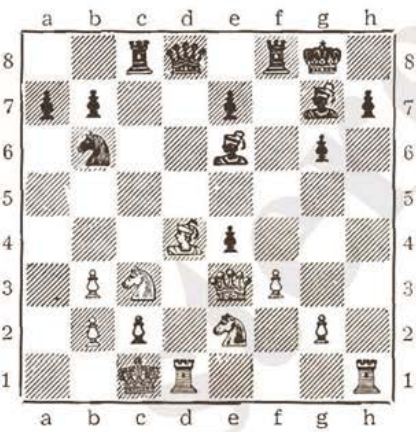

248.INDIANA REGELUI

Mititelu (România) — Guti (Israel)

1.d4 Cf6 2.c4 c5 3.d5 e6 4.Cc3 e:d5 5.c:d5 d6 6.e4 g6 7.Nd3 Ng7 8.Cge2 0-0 9.0-0 Ca6 10.Ng5 h6 11.Nh4 g5 12.Ng3 Cb5 13.Dd2 Ne5? 14.N:e5 d:e5 15.N:a6 b:a6 16.Ca4 f5 17.d6! Cf6 18.C:c5 f:e4 19.Cg3 Db6 20.Tac1 Td8 21.Cg:e4 Rg7 22.C:f6 R:f6 23.d7 Nb7 24.C:b7 D:b7 25.Dd6+ Rf5 26.Te6 Tf8 27.De6+ și negrul a cedat.

249.DESCHIDEREA RETI

Mora (Spania) — *Botez* (România)

1.Cf3 Cf6 2.g3 d5 3.Ng2 c6 4.0-0 Ng4 5.d4 e6 6.Ce5 Nf5 7.c4 Cbd7 8.C:d7 D:d7 9.Db3 Ne7 10.Cc3 0-0 11.Td1 Tfc8 12.Ng5? d:c4! 13.D:c4 Nc2 14.e4 N:d1 15.T:d1 Cd5 16.N:e7

C:c3 17.b:c3 D:e7 18.e5 Tc7 19.f4 Td8 20.De2 Tcd7 21.Tf1 c5 22.d5 e:d5 23.f5 f6! 24.e6 d4 25.c4 d3 26.De3 Td4 27.Nd5 b5 28.Tb1 d2! 29.Td1 b:c4 30.Nf3 Td3 și albul a cedat.

250.GAMBITUL DAMEI

Ghițescu (România) — Cuellar (Columbia)

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Ne7 5.e3 0-0 6.Cf3 h6 7.Nh4 b6 8.Nd3 Nb7 9.0-0 Cbd7 10.De2 Ce4 11.Ng3 C:g3 12.h:g3 c5 13.Tfd1 c:d4 14.e:d4 d:c4 15.N:c4 Cf6 16.Ce5 Cd5 17.Tac1 Nf6 18.Ce4 Tc8 19.Na6 T:c1 20.T:c1 De7 21.N:b7 D:b7 22.Cd6 De7 (Vezi diagrama)

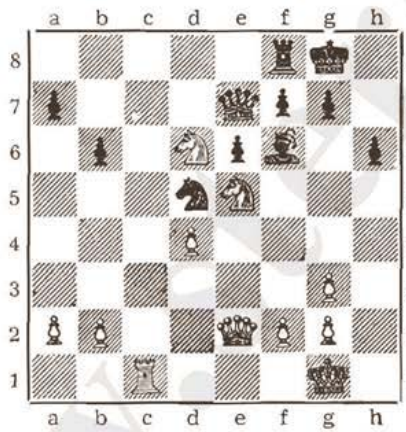

23.Cd:f7! Ce7 (23...T:f7 24.Tc8+ Rh7 25.Dc2+; 24...Tf8 25.Cg6) **24.Dh5 Ce8 25.Tc8 N:e5 26.C:e5 Cf6 27.Cg6 C:h5 28.C:e7+ Rf7 29.Te7** și negrul a cedat.

* * *

* S-au jucat numai 1818 partide, în loc de 1826, pentru că s-au înregistrat două forfait-uri: Ciprul nu s-a prezentat la meciul cu Africa de Sud, iar șahiștii iranieni se pare că au uitat de întîlnirea lor cu cei suedezi!

* Recordmanul remizelor a fost dr. Miroslav Filip: 12 din 15 partide jucate.

* Olimpiada a fost urmărită cu deosebit interes de un public numeros. Zilnic, cu cîteva ore înainte de începerea rundelor, se formau cozi imense la casele de bilete. Nici dimineţile afectate întreruptelor nu erau lipsite de spectatori. Dealtfel, partidele din grupa „D" a turneului final s-au jucat dimineaţa, odată cu disputarea partidelor întrerupte.

* Olimpicii şahului s-au bucurat de un foarte frumos şi atractiv program turistic, oferit cu generozitate de organizatori. Au vizitat Ierusalimul, Marea Moartă, Galilea; pretutindeni, aproape fiecare piatră aparţine istoriei. Deşi în plină iarnă, temperatura medie nu a scăzut sub 25—26 grade Celsius, cu alte cuvinte, timp optim pentru excursii.

* Iată poziţia în care Uhlmann a pierdut la Yanofsky, înfrîngere care, după cum am scris mai înainte, i-a costat pe şahiştii din R.D. Germană calificarea în turneul final „A":

Yanofski

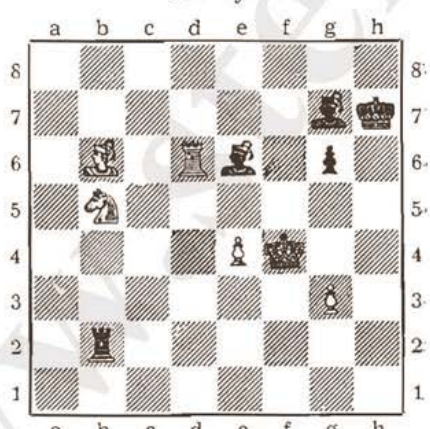

Uhlmann

Poziţia a survenit după mutarea a 41-a a albului: **41...g5+! 42.Re3 Nc4! 43.Cd4 Ne5! 44.Td7+ Rg6 45.Nc7 N:d4+! 46.R:d4 Td2+ 47.R:c4 T:d7 48.Nb6 Tf7 49.Rd5 Tf3 50.e5 g4 51.Re6 Tf1+! 52.Rd7 Td1+ 53.Re7 Rf5** şi albul a cedat.

* Merită să fie amintită şi poziţia în care Smislov, în mare criză de timp, a pierdut la Unzicker.

Unzicker

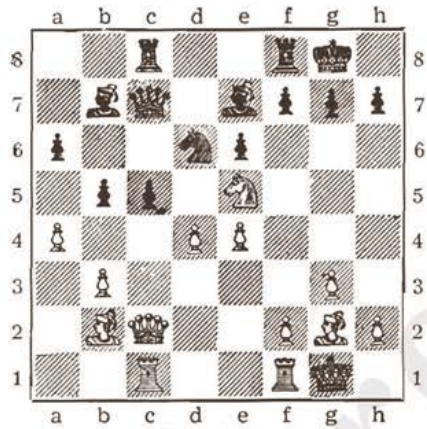

Smîslov

Ultima mutare a albului a fost **22.d4?** A urmat **22...f6! 23.Cd3 N:e4 24.d:c5 N:g2 25.R:g2 Dc6+ 26.Rg1 Cb7 27.De2 e5 28.Tfd1? b:a4 29.b:a4 D:a4 30.C:e5?? f:e5 31.D:e5 Tf7 32.De6 T:c5 33.Ta1 Dc6** și albul a cedat.

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei, *Uhlmann* (R.D. Germană)-Andersen (Danemarca): *Indiana damei:* **1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4.Cc3 Nb4 5.Dc2 Nb7 6.Ng5 h6 7.Nh4 d6?? 8.Da4+ Cc6 9.d5** și negrul a cedat.

* În semifinale, echipa U.R.S.S. a jucat 24 de partide. A cîștigat 23 și a lăsat o singură remiză! Cel mai bun rezultat înregistrat vreodată în semifinalele Olimpiadelor, un adevărat record oplimpic!

* Marele maestru Uhlmann și maestrul Uitumen au primit premii speciale pentru rezultate deosebite: Uhlmann 15 puncte din 18 partide, Uitumen 13½ din 17.

* Printre absențele la Olimpiada de la Tel Aviv s-a remarcat în special aceea a lui Bobby Fischer. Se spunea că a rămas acasă deoarece nu a acceptat pentru nimic în lume să facă parte din aceeași echipă cu „prietenul" său Reshevsky. O altă variantă lansată a fost aceea că ar fi pretins Federației americane de șah o primă de participare de.... 5000 de dolari, cerere ce nu a fost onorată.

OLIMPIADA a XVII-a — HAVANA, octombrie — noiembrie 1966

Se spune că Olimpiada de la Havana a întrunit toate atributele pentru a primi calificativul de „fantastic"! Descriind-o în cartea sa, cunoscutul șahist și publicist polonez Stanislaw Gawlikowski o denumește entuziast și sugestiv „o poveste din 1001 de nopți". Pentru a asigura reușita deplină a acestui impresionant eveniment s-au depus eforturi imense, izvorîte dintr-o incomensurabilă dragoste pentru șah. Este cunoscut faptul că în patria lui Capablanca „el genio latino" toată lumea iubește șahul. În plus, Havana este și un oraș cu o veche tradiție șahistă. Aici s-au disputat, încă la sfîrșitul secolului trecut, cele două pasionante meciuri pentru campionatul mondial între Steinitz și Cigorin (1889 și 1892). Prezența acestor evenimente de proporții la Havana, într-o epocă în care mișcarea șahistă mondială avea de înfruntat mari dificultăți, demonstrează interesul cubanezilor pentru șah. Această pasiune și-a văzut împlinirea în primii ani ai secolului nostru, prin apariția acelui talent prodigios, ce a adus patriei sale cea mai înaltă glorie șahistă: în anul 1921, la Havana, José Raul Capablanca îl învingea pe marele Lasker, într-un meci memorabil, devenind al treilea campion mondial din istoria șahului. Figura strălucită a marelui „Capa" este indisolubil legată de istoria șahului în general și de istoria celui cubanez în special. Federația de șah cubaneză organizează an de an „Memorialele Capablanca" concursuri internaționale de mare prestigiu, care se bucură de un interes deosebit în rîndurile șahiștilor din lumea întreagă.

În zilele Olimpiadei, întreaga Cubă a trăit cu o impresionantă însuflețire evenimentul. Toată țara se transformase parcă într-o imensă „tablă de șah". Cubanezii au depus eforturi deosebite pentru reușita deplină a celei mai mari competiții șahiste. Și nu numai șahistă, ci și o splendidă întrecere în spiritul prieteniei

între popoare. Parcurgînd cu privirea doar numele personalităților ce compuneau Comitetul de organizare a Olimpiadei, observăm că în frunte se afla însuși primul secretar al Partidului Comunist din Cuba, Fidel Castro, președintele țării, Osvaldo Dorticos, miniștri și alte înalte personalități ale vieții politice, sociale și culturale. Ne dăm seama astfel de importanța cu totul excepțională ce i s-a acordat uneia dintre cele mai frumoase competiții ce se adresează gîndirii și capacității intelectuale umane.

Pentru pregătirea și asigurarea desfășurării Olimpiadei în condiții optime au lucrat continuu 1 000 de persoane. Încă de la Madrid, Praga și Mexic, acolo unde echipele participante găseau legăturile aeriene pentru Cuba, delegați speciali îi așteptau și îi informau pe participanți asupra tuturor detaliilor organizatorice, inclusiv asupra hotelului și camerelor unde urmau să fie cazați la Havana. Fiecare echipă sosită la Havana era întîmpinată la aeroport cu imense buchete de flori tropicale și în acordurile formațiilor muzicale, care interpretau melodii din folclorul țării oaspete. La dispoziția fiecărei delegații au fost puși cîte doi translatori și suficiente mijloace pentru deplasarea în orice colț al marelui oraș. Străzile și clădirile Havanei erau împodobite cu motive șahiste și panouri uriașe cu urări de bun venit. În punctele cele mai frecventate ale orașului au fost montate table de demonstrație acționate electronic, pe care aveau să fie urmărite cele mai interesante partide din cadrul întrecerilor. O adevărată feerie șahistă!

Olimpiada a debutat în seara zilei de 23 octombrie cu o masă în aer liber, oferită de guvernul statului tuturor delegațiilor prezente la marea competiție. Cina a fost organizată într-una din cele mai frumoase piețe ale orașului, Piața catedralei. Tot aici a urmat un spectacol extraordinar, în care interpreții, răspîndiți prin piață și la balcoanele clădirilor, au evocat, sub ochii celor prezenți, un crîmpei din arta de altădată, în cadrul romantic al acelor epoci. Spectacolul s-a încheiat cu un balet afro-cuban, o pantomimă fantastică: dansatori în costume și măști luminoase, într-o obscuritate completă, dădeau expresie, în ritmul tamburinelor, celor mai complexe sentimente ale unui popor harnic și generos, a cărui istorie zbuciumată l-a călit în condiții dintre cele mai vitrege, dîndu-i o minunată robustețe morală.

Toate delegațiile participante au fost cazate în elegantul hotel cu 25 de etaje „Habana Libre", „le dernier cri" în ceea ce privește arhitectura și confortul hotelier. În holul hotelului și în

sălile încăpătoare care îl deservesc au fost montate table de demonstrație și aparate de televiziune, pe care puteau fi urmărite permanent partidele turneului. În impunătorul salon al „Ambasadorilor" s-a desfășurat concursul propriu-zis. Nu putem să nu amintim că tablele de șah fuseseră confecționate din marmură verde și albă, cu încrustații în lemn și în piele fină. Piesele pentru fiecare tablă au fost special comandate și executate în vederea Olimpiadei. Pe fațada unui teatru din apropiere a fost instalată o tablă de demonstrație electrică, cu o suprafață de 100 de metri pătrați(!), pe care se reproducea zilnic partida „vedetă" a rundei.

E aproape imposibil de descris entuziasmul din zilele Olimpiadei. Pretutindeni domnea o atmosferă sărbătorească, întreaga Cubă, pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale insulei, trăia evenimentul prin intermediul presei, radioului și televiziunii. Zilnic, în afara transmisiilor de radio și televiziune, ziarele publicau pagini întregi, precum și ediții speciale, consacrate desfășurării marii întreceri șahiste, cu știri, amănunte, informații, interviuri sau reportaje. La Havana au fost acreditați aproximativ 300 de corespondenți de presă, nu numai din lumea obișnuită a șahului.

La a XVII-a Olimpiadă a fost din nou întrecut recordul de participare: 52 de reprezentative naționale. Aici și-au făcut debutul olimpic Hong-Kong, Maroc, Nicaragua și Panama. Cap de listă, echipa campioană mondială — Uniunea Sovietică — evident întinerită, fără Botvinnik, Smîslov și Keres. În schimb nu lipseau campionul mondial Tigran Petrosian, fostul campion mondial Mihail Tal, campionul țării, Leonid Stein, pretendentul la titlul de campion mondial, Boris Spasski, precum și reputații mari maeștri Victor Korcinoi și Lev Polugaevski. Peste Marea Caraibelor a pășit și echipa S.U.A., de data aceasta în frunte cu Bobby Fischer. El revenea în Cuba după aproape 20 de ani... Pe atunci era „copil minune" și lua parte la exhibiții și partide demonstrative. Între timp devenise unul dintre cei mai puternici, mai complecși și mai interesanți mari maeștri contemporani. Au fost prezenți la Havana 298 de concurenți, printre care 36 de mari maeștri, 48 de maeștri internaționali și . . . o șahistă: Berna Carrasco. Reamintim că prima femeie care a participat la Olimpiadele masculine a fost Chaudé de Silans, în echipa Franței, la Dubrovnik, apoi Anne-Marie Chévrier la Leipzig, în echipa Monaco. Acum iat-o și pe a treia: Berna Carrasco, în reprezentativa Chile. Din păcate, puternica reprezentativă a R.F. Germania, laureată cu medalia de bronz la Tel Aviv, a

renunțat să mai concureze, în imposibilitate de a include în rîndurile sale pe cei mai buni jucători — marii maeștri Unzicker și Schmid.

La 25 Octombrie, în Palatul sporturilor din Havana, vicepreședintele FIDE, Gerald F. Prentice, a declarat deschisă cea de a XVII-a Olimpiadă de șah. La festivitate au asistat aproximativ 15 000 de persoane, printre care membri ai guvernului cubanez, în frunte cu primul Secretar al Partidului Comunist din Cuba, Fidel Castro. Un cor de 1 000 de persoane a interpretat imnul Republicii Cuba și imnul FIDE, după care a fost depus, în limbile spaniolă, rusă, engleză, franceză și germană, jurămîntul olimpic. A urmat apoi una dintre cele mai originale surprize : demonstrația unei „partide vii", interpretată de balerini și balerine ai Academiei de balet din Havana, care au reprodus în pași de dans, pe un eșichier de 600 de metri pătrați, mutările unei partide celebre Capablanca-Lasker, din meciul disputat la Havana, în 1921. După festivitatea de deschidere, delegațiile s-au deplasat în Salonul „Ambasadorilor" al hotelului „Habana Libre", unde a avut loc tragerea la sorți pentru constituirea celor șapte grupe preliminare ; în fiecare grupă au fost introduse, de la bun început, cîte două echipe finaliste ale Olimpiadei precedente. După oficierea tragerii la sorți, potrivit căreia U.R.S.S. a fost inclusă în prima grupă, iar echipa țării noastre în a VII-a, a urmat un cocteil și ultimele momente de relaxare . . . Fidel Castro, prezent în continuare în mijlocul șahiștilor, l-a provocat pe campionul Mexicului, maestrul Filiberto Terraza, la o partidă amicală. În jurul mesei s-au strîns repede marii maeștri Bobby Fischer, în calitate de secundant al maestrului mexican, Petrosian și Pîdevski pentru Fidel Castro ; au mai intervenit Najdorf, Spasski, Gligorici, Florin Gheorghiu.... Rezultatul partidei, cu atîtea forțe de-o parte și de alta, nici nu putea fi altul decît . . . remiză !

A doua zi la ora 16,00 la semnalul arbitrului principal al Olimpiadei, maestrul internațional Iaroslav Sajtar, au fost puse în mișcare ceasurile de control. Marea întrecere începuse !

În prima grupă preliminară, U.R.S.S. a acumulat 24 ½ puncte, cîștigînd comod locul întîi, la o diferență confortabilă de următoarea clasată, reprezentativa Spaniei, care a furnizat prima și singura surpriză neplăcută pentru șahiștii sovietici : maestrul Calvo a cîștigat o frumoasă partidă la marele maestru Korcinoi. În grupa a doua s-a detașat Iugoslavia. Pentru locul al doilea, lupta s-a dat între echipele Islandei și Indoneziei. Deși Islanda a fost învinsă cu 3-1 de șahiștii asiatici, ea nu a

mai putut fi ajunsă din urmă. În grupa a treia, ultima rundă a adus o surpriză de proporții : puternica echipă a S.U.A. a pierdut cu 1½ la 2½ meciul cu Norvegia. Înfrîngerea aceasta a americanilor i-a costat calificarea pe...șahiștii din Polonia. În grupa a patra s-au calificat, fără dificultăți, Argentina și Danemarca. În grupa a cincea, Cehoslovacia a cîștigat patru din cele șase meciuri susținute cu scorul de 4-0. Lupta pentru locul al doilea s-a dat, ca și la Tel Aviv, între reprezentativele R.D. Germane și Canadei. De această dată, șahiștii germani și-au luat revanșa. În grupa a șasea, pe locul întîi s-a clasat Ungaria, iar pe locul al doilea, spre bucuria generală a spectatorilor care au ovaționat îndelung, echipa țării gazdă. Calificarea pentru turneul final, în grupa a șaptea, pentru echipele României și Bulgariei, a fost o simplă formalitate.

Rezultatele turneelor preliminare :

Grupa I : U.R.S.S. 24½, Spania 20½, Elveția 18½, Suedia 15½, Filipine 13½, Uruguay 9, Monaco 7½, Hong-Kong 3 ;

Grupa a II-a : Iugoslavia 21, Islanda 13½, Indonezia 12½, Austria 12, Turcia 11, Mongolia 9, Mexic 5 ;

Grupa a III-a : S.U.A. 17½, Norvegia 16½, Polonia 16½, Israel 15½, Ecuador 7½, Portugalia 6, Bolivia 4½ ;

Grupa a IV-a : Argentina 20½, Danemarca 18, Anglia 15, Franța 9½, Irlanda 8, Chile 7, Republica Africa de Sud 6 ;

Grupa a V-a : Cehoslovacia 21, R.D. Germană 19, Canada 18, Scoția 9½, Italia 8½, Luxemburg 6½, Cipru 1½ ;

Grupa a VI-a : Ungaria 23½, Cuba 21, Olanda 20½, Belgia 14½, Venezuela 12½, Tunisia 11½, Panama 6½, Liban 2 ;

Grupa a VII-a : România 22½, Bulgaria 21½, Columbia 17, Finlanda 17, Grecia 14, Porto Rico 12, Maroc 6, Nicaragua 2.

Componența echipelor calificate în turneul final „A" :

Uniunea Sovietică : Petrosian, Spasski, Tal, Stein, Korcinoi, Polugaevski ; *S.U.A. :* Fischer, R. Byrne, Benkö, Evans, Addison, Rossolimo ; *Ungaria :* Portisch, Szabo, Bilek, Lengyel, Forintos, Barczay ; *Iugoslavia :* Gligorici, Ivkov, Parma, Matanovici, Matulovici, Cirici ; *Argentina :* Najdorf, Panno, Bolbochan, Sanguinetti, Garcia, Schweber ; *Cehoslovacia :* Pachman, Hort, Filip, Kavalek, Jansa, Ujtelky ; *Bulgaria :* Minev, Bobotov, Tringov, Kolarov, Popov ; *România :* Gheorghiu, Ciocâltea, Ghițescu, Drimer, Stanciu : *R.D. Germană :* Uhlmann, Pietzsch, Fuchs, Zinn, Liebert ; *Danemarca :* Larsen, Brinck-Claussen, Andersen, Enevoldsen, Holm, Pedersen ; *Islanda :*

Olafsson, Jonannsson, Palmasson, Thorbergsson, Gunnarsson, Sigurjonsson; *Spania:* Pomar, Medina, Menvielle, Calvo, Franco, Perez; *Norvegia:* Johannessen, Zwaig, Hoen, Kristianssen, de Lange, Wibe; *Cuba:* Jimenez, Ortega, Cobo, Rodriguez, S. Garcia, Santa Cruz.

La 4 noiembrie a început turneul final „A", care a reunit, cu mici excepții, cele mai bune echipe din lume, cuprinzînd în rîndurile lor un număr impresionant de mari maeștri, printre care, desigur, campionul mondial Tigran Petrosian. În prima rundă, reprezentativa S.U.A. a învins cu scorul de 3½ la ½ echipa Danemarcei, deși a jucat fără liderul său, Fischer. Deoarece se juca într-o zi de vineri, americanii au cerut ca partida Fischer-Larsen să înceapă mai devreme, pentru a se încheia pînă la apusul soarelui — la ora 12.00 în loc de 16.00, Fischer fiind membru al cultului religios „adventist de ziua a 7-a", care impune adepților săi ca de vineri, de la asfințitul soarelui (ora 18.00), pînă sîmbătă la aceeași oră, să postească și să nu părăsească încăperea în care locuiesc. Larsen nu a vrut să țină cont de considerentul religios al lui Fischer, refuzînd să înceapă jocul mai devreme. În locul lui „Bobby" a jucat Robert Byrne, care a cîștigat un foarte prețios punct pentru formația sa.

Echipa țării noastre a început finala cu un meci relativ ușor, împotriva Cubei, pe care a învins-o cu 3½-½. „Rois pour un jour" după prima rundă, în clasamentul Olimpiadei conduceau România și S.U.A.! Cel mai important meci al primei runde s-a jucat însă între U.R.S.S. și Cehoslovacia, cîștigat la limită de campionii mondiali: 2½-1½. Singura victorie a șahiștilor sovietici a fost obținută de marele maestru Mihail Tal în partida cu Hort, la capătul unui atac irezistibil.

Runda a doua a finalei a adus cu sine singurul incident care a tulburat, într-o oarecare măsură, atmosfera sărbătorească a Olimpiadei. Era așteptat cu deosebit interes „meciul titanilor": U.R.S.S.-S.U.A. Cu trei ore înainte de începerea jocului, căpitanul echipei americane a cerut ca partida de la prima masă dintre Fischer și Petrosian să fie amînată cu două ore, adică pînă la ora 18.00, din aceleași motive de ordin religios pe care le-am mai arătat. Dacă împotriva echipei daneze americanii au jucat fără Fischer, nu puteau face același lucru împotriva celei mai puternice echipe din lume. Petrosian însă nu a fost de acord cu cererea americanilor. Atunci, în semn de protest, toată echipa S.U.A. s-a solidarizat cu Fischer și nu s-a prezentat la meci. Conform regulamentului concursului,

arbitrii au consemnat scorul de 4-0, prin forfait, în favoarea U.R.S.S. Mai tîrziu, avînd în vedere interesul deosebit pe care îl prezenta acest meci, precum și faptul că o victorie prin forfait nu spune nimic, conducătorii echipei sovietice, la cererea insistentă a organizatorilor, s-au declarat de acord ca meciul să se dispute totuși, în prima zi liberă. În urma acestei decizii, de înaltă ținută sportivă, pe adresa delegației sovietice au sosit numeroase scrisori și telegrame de felicitare.

Scorul cel mai sever al rundei a doua l-a înregistrat Argentina : 3½-½, cu formația R.D. Germane (numai Uhlmann a remizat la prima masă cu Najdorf) dar, fără îndoială, meciul cel mai important al zilei a fost acela dintre echipele de mari maeștri ale Iugoslaviei și Ungariei, încheiat la egalitate după o luptă grea ; au cîștigat Portisch la Gligorici și Matulovici la Lengyel ; în celelalte partide s-au consemnat remize.

În runda a treia, U.R.S.S. a învins Cuba cu 3½-½, iar S.U.A. a întrecut Spania cu 4-0. România a cîștigat cu 2½-1½ un meci viu disputat cu Danemarca, dar a doua zi echipa reprezentativă a țării noastre a pierdut la limită meciul cu Iugoslavia, după ce la prima masă Florin Gheorghiu, jucînd excelent, l-a învins destul de ușor pe liderul echipei iugoslave, cunoscutul mare maestru Svetozar Gligorici. În același timp, U.R.S.S. depășea Danemarca cu 4-0 (la prima masă Petrosian a cîștigat la Larsen). Iată și o surpriză : în meciul Argentina-Norvegia, Najdorf a fost înfrînt de Johanessen !

În runda a șasea s-a jucat meciul S.U.A.-Ungaria, două echipe cu mari șanse la locul al doilea. Fischer l-a învins pe Portisch, într-o partidă care impresionează prin simplitatea mijloacelor întrebuințate, dar șahistul maghiar Barczay a cîștigat la Addison și a restabilit egalitatea, menținută și după încheierea celorlalte două partide. În meciul Islanda-Danemarca (scor final 3-1), Olafsson l-a învins pe Larsen. Pînă la acest meci rezultatul întîlnirilor dintre cei doi mari maeștri, a căror rivalitate este destul de cunoscută, arăta 16-8 (+15 −7 =2 !), în favoarea lui Olafsson. În aceeași rundă, formația noastră a jucat din nou cu toată forța de care era capabilă, cîștigînd un meci deosebit de important pentru clasamentul final al Olimpiadei, împotriva puternicei echipe a Argentinei, cu scorul de 2½-1½.

Din rezultatele zilelor următoare amintim înfrîngerea Iugoslaviei în meciul cu Cehoslovacia (1½-2½), eșec ce a diminuat mult șansele primei echipe de a cîștiga vreo medalie, cu toate că a doua zi a învins formația S.U.A. Fischer a cîștigat

la Gligorici, dar colegii săi de echipă, Addison și R. Byrne, au pierdut la Matulovici și Ivkov. Jucînd cu toată ambiția, șahiștii români au cîștigat, în fața celor bulgari. Punctul victoriei l-a înscris autoritar Florin Gheorghiu, în partida cu Minev. În runda a noua, U.R.S.S. n-a putut trece de reprezentativa Ungariei : 2-2 ; Cuba a pierdut la limită meciul cu Iugoslavia, iar Bulgaria a învins Cehoslovacia.

Astfel, după nouă runde și înaintea zilei libere în care urma să se dispute meciul amînat dintre S.U.A. și U.R.S.S., în fruntea clasamentului se afla U.R.S.S. cu 24 de puncte, urmată de S.U.A. 23 ½, Iugoslavia 22 ½, Ungaria 22, Bulgaria și Argentina 20, România și Cehoslovacia 19 ½, R.D Germană 15. La 14 noiembrie, cînd toate celelalte echipe au avut zi de odihnă, s-a jucat meciul dintre echipele U.R.S.S. și S.U.A., întîlnire care avea să decidă și soarta primului loc în clasamentul provizoriu. Interesul pentru acest meci a fost imens. Deși se anunțase cu o zi înainte că timp de cinci ore televiziunea cubaneză va transmite desfășurarea partidelor, totuși enorma sală a hotelului „Habana Libre", în care de obicei jucau 52 de echipe, s-a dovedit neîncăpătoare pentru toți cei ce doreau să asiste la acest meci al „giganților". Spre dezamăgirea generală, campionul mondial a evitat să joace cu Fischer, lăsînd dificila sarcină tînărului mare maestru Boris Spasski. La capătul unei încleștări ce meritase interesul acordat disputei, echipa U.R.S.S. a cîștigat, prin victoria înscrisă de Tal în partida cu R. Byrne. Cea mai interesantă partidă a fost, fără îndoială, aceea dintre Fischer și Spasski. S-a jucat o variantă modernă din Partida spaniolă în care, la mutarea a 15-a, Fischer a găsit o întărire a jocului albului, reluînd o idee mai veche a lui Mihail Tal, insuficient studiată teoretic, și a obținut avantaj. Spasski s-a apărat însă cu multă tenacitate și, cu toate că se afla în criză de timp, a întins adversarului său o cursă rafinată, pe care Fischer nu a observat-o. Balanța se înclinase acum în favoarea lui Spasski, astfel că la întrerupere avea un pion în plus. Acest avantaj s-a dovedit însă insuficient și partida s-a încheiat, în cele din urmă, remiză.

Iată și cîteva rezultate semnificative din zilele următoare : U.R.S.S.-Norvegia: 4-0, S.U.A.-Bulgaria: 2-2 (runda a zecea), U.R.S.S.-Argentina: 3-1, S.U.A.-România: 2-2 (!). A făcut senzație prestigioasa victorie a celui mai tînăr mare maestru prezent la Havana, Florin Gheorghiu, în partida sa cu americanul Robert Fischer. Singura înfrîngere pe care a suferit-o campionul american pe parcursul întregii Olimpiade.

Finala „A"

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Total
1 U.R.S.S.	●	2½	2	2½	3	2½	3½	3	2½	4	3	3½	4	3½	39½
2 S.U.A.	1½	●	2	1½	3	2½	2	2	3	3½	3½	4	3	3	34½
3 Ungaria	2	2	●	2	2	1½	2½	2½	2½	3½	3	3½	3	3½	33½
4 Iugoslavia	1½	2½	2	●	2	1½	2½	2½	3	3	3	3½	4	2½	33½
5 Argentina	1	1	2	2	●	2	2½	1½	3½	3	2½	2½	3	3½	30
6 Cehoslovacia	1½	1½	2½	2½	2	●	1	3	2	2	3	2½	3	3	29½
7 Bulgaria	½	2	1½	1½	1½	3	●	1½	2	2½	3	3	3½	3	28½
8 România	1	2	1½	1½	2½	1	2½	●	2½	2½	2	2	2	3½	26½
9 R. D. Germană	1½	1	1½	1	½	2	2	1½	●	1½	3½	3	4	2½	25½
10 Danemarca	0	½	½	1	1	2	1½	1½	2½	●	1	2½	2½	3½	20
11 Islanda	1	½	1	1	1½	1	1	2	½	3	●	1½	2½	2½	19
12 Spania	½	0	½	½	1½	1½	1	2	1	1½	2½	●	2	3½	18
13 Norvegia	0	1	1	0	1	1	½	2	0	1½	1½	2	●	2½	14
14 Cuba	½	1	½	1½	½	1	1	½	1½	½	1½	½	1½	●	12

Finala „B" : Olanda 37 de puncte, Polonia 31 ½, Austria 30, Elveția 28 ½, Israel 28 ½, Finlanda 28, Anglia 27 ½, Columbia 26 ½, Canada 25 ½, Suedia 24 ½, Belgia 23, Franța 20, Indonezia 18, Scoția 15 ½;

Finala „C" : Italia 38 de puncte, Mongolia 33 ½, Filipine 31, Grecia 29, Uruguay 28, Tunisia 26 ½, Turcia 25 ½, Venezuela 25, Portugalia 25, Chile 23 ½, Ecuador 23 ½, Irlanda 21, Porto Rico 18 ½, Luxemburg 16;

Finala „D" : Africa de Sud 28 de puncte, Mexic 24 ½, Bolivia 22, Monaco 20, Maroc 19 ½, Nicaragua 17, Panama 16 ½, Liban 11, Cipru 11, Hong-Kong 10 ½.

Rezultatele individuale ale componenților primelor trei echipe clasate :

U.R.S.S. : Petrosian +10 −0 =3, Spasski +5 −0 =10, Tal +11 −0 =2, Stein +7 −1 =4, Korcinoi +9 −1 =3, Polugaevski +8 −0 =6; *S.U.A. :* Fischer +14 −1 =2, Byrne +3 −3 =7, Benkö +4 −0 =8, Evans +6 −0 =9, Addison +5 −4 =0, Rossolimo +5 −1 =4; *Ungaria :* Portisch +8 −1 =7, Szabo +7 −0 =8, Bilek +8 −0 =7, Lengyel +2 −4 =4, Forintos +7 −3 =2.

Cele mai bune rezultate individuale : masa 1 : Petrosian 11 ½ din 13 (88,5%); *masa a 2-a :* Panno 14 din 18 (77,8%); *masa a 3-a :* Tal 12 din 13 (92,3%); *masa a 4-a :* Langeweg 12 din 15 (80%); *rezerva 1 :* Korcinoi 10 ½ din 13 (80%); *rezerva a 2-a :* Barczay 11 din 12 (91,7%).

Rezultatele individuale ale șahiștilor români: Gheorghiu 12 ½ din 19 (65,8%), Ciocâltea 8 ½ din 16 (53,1%), Ghițescu 8 ½ din 14 (60,7%), Drimer 8 din 11 (72,3%), Stanciu 4 din 7 (57,1%).

Începem selecția obișnuită cu cea mai valoroasă partidă a Olimpiadei, deosebit de interesantă, constituind un adevărat model al șahului modern. Pînă la mutarea a 20-a s-a disputat un duel teoretic, pe care-l cîștigă Fischer, ceea ce îi permite să intre într-un joc de mijloc avantajos. Supraestimarea șanselor (sau poate simpla neatenție?) îl fac să cadă însă în cursa rafinată a lui Spasski, despre care am vorbit. Dar poziția era atît de solidă încît, cu toată pierderea calității, Fischer obține cu ușurință remiza, după întrerupere.

251. PARTIDA SPANIOLĂ

Fischer (S.U.A.) — Spasski (U.R.S.S.)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0-0 8.c3 d6 9.h3 h6 10.d4 Te8 11.Cbd2 Nf8 12.Cf1 Nd7 13.Cg3 Ca5 14.Ne2 c5 15.b3! (Iată ideea lui Tal, rezultat al analizelor proprii, dar neverificate practic pînă la partida Fischer-Spasski. Preluarea acestei idei de către Fischer ilustrează în mod deosebit de convingător uriașa capacitate de studiu a celui care avea să devină, peste numai cîțiva ani, campionul lumii și unul din cei mai mari jucători de șah ai tuturor timpurilor)

15...c:d4 (15...g6 16.Ne3 Cc6 17.d5 Ca5!; 15...Cc6 16.d5 Ce7! 17.Ne3 Cg6 18.Dd2 Ch7 19.Cf5 a5 20.g3 b4 21.Ch2 b:c3

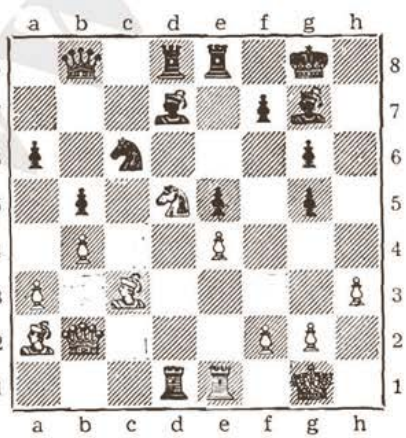

22.D:c3 Db6) **16.c:d4 Ce6 17.Nb2 g6 18.Dd2 Ng7 19.Tad1 Db6 20.Cf1! Tad8 21.Ce3 Db8** (21...a5 22.d:e5 d:e5 23.Cd5 C:d5 24.e:d5 Cd4 25.C:e5) **22.Nb1 Db7 23.Tc1 Rh7 24.a3 Nc8 25.Nc3! Nd7 26.Db2 Db8 27.b4 Rg8 28.Tcd1 Ch7 29.Na2 Cg5 30.C:g5 h:g5 31.d:e5 d:e5 32.Cd5** (Vezi diagrama)

32...Ce7! 33.C:e7 T:e7 34.Dd2 Nf6 35.Dd6 Rg7 36.D:a6? (36.Te3!) **36...Tc8! 37.Td6** (37.Na1 Nc6 și 38...Ta7) **37...T:c3 38.T:f6 Ne6 39.T:e6 f:e6 40.Td1 Db7** (40...Df8!) **41.D:b7 T:b7 42.N:e6 T:a3 43.Rb2 Ta4 44.Tb1 Tc7 45.f3 Ta6 46.Nb3 Ta3 47.Tb2 Ta1 48.Rg3 Rf6 49.Rg4 Tc3 50.Nd5 Taa3 51.h4 g:h4 52.R:h4 Ta1 53.Td2! Taa3** (53...Tb1 54.Na2 T:b4 55.Td7) **54.Rg4 Td3 55.Tc2 Tac3 56.Ta2 Ta3 57.Tc2** și remiză.

252.APĂRAREA FRANCEZĂ

Larsen (Danemarca) — *Petrosian* (U.R.S.S.)

1.e4 e6 2.Cf3 d5 3.Cc3 Cf6 4.e:d5 e:d5 5.d4 c6 6.Nd3 Nd6 7.0-0 0-0 8.Ce2 Te8 9.Cg3 Cbd7 10.Cf5 Cf8 11.C:d6 D:d6 12.Ce5 C6d7 13.Nd2! f6 (13...C:e5 14.d:e5 D:e5 15.Te1; 14...T:e5 15.Nf4) **14.Dh5** (14.Cg4) **14...T:e5! 15.d:e5 f:e5 16.Tfe1 e4 17.Nf1 Cf6 18.Dh4 Nf5 19.Dg3 De7 20.c3 Ce6 21.Ne3 Cg4 22.h3 C:e3 23.T:e3 Tf8 24.De5 Ng6 25.Td1 Df7 26.Td2 Cf4 27.b4 h6 28.a4 Nh7 29.Dd4 b6 30.Te1 Dc7 31.De3 c5 32.b:c5 b:c5 33.g3?** (33.Tb1) **33...Cd3 34.N:d3 e:d3 35.De6+?** (35.T:d3) **35...Df7 36.D:f7+ R:f7 37.Tb2?** (37.Te5! Tb8! 38.f3 Tb3 39.T:d5 T:c3) **37...c4! 38.f3** (Vezi diagrama)

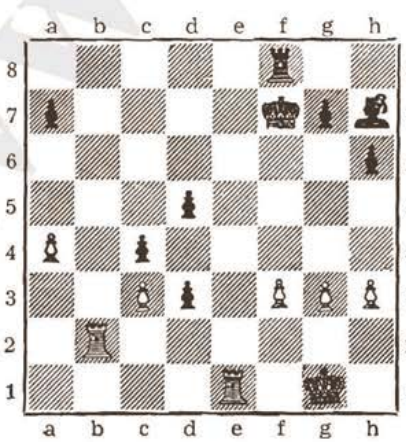

38...d4! 39.Tc1 Re6 40.Rf2 Ne4 41.f4 Te8 (41...d:c3 42.T:c3 Rd5 43.Re3) **42.g4 Nc6 43.Te1+ Rd5 44.T:e8 N:e8 45.c:d4 c3 46.Tb8 d2 47.Td8+ Rc4 48.Tc8+ Rd3** și albul a cedat.

Comentează fostul campion mondial Mihail Tal

253. GAMBITUL DAMEI

Tal	Brinck-Claussen
(U.R.S.S.)	(Danemarca)

1.Cf3 Cf6 2.c4 c5 3.Cc3 Cc6 4.e3 e6 5.d4 d5 6.a3 c:d4 (Negrul are mai multe posibilități: 6...a6; 6...Nd6; 6...Ce4, dar preferă varianta pionului izolat) **7.e:d4 Ne7 8.Nd3** (Teoreticienii consideră drept cea mai puternică mutarea 8.c5, cu joc activ pe flancul damei; însă negrul poate continua cu 8...Ce4 și 9...f5, obținînd contrajoc pe flancul regelui) **8...0-0 9.0-0 d:c4 10.N:c4 b6** (Pînă aici s-a jucat ca în partida Polugaevski-Tal, Tbilisi, 1956. Această partidă a fost foarte interesantă și mi-a lăsat o foarte frumoasă impresie, cu toate că albul a avut avantaj decisiv. De aceea, jucînd contra lui Brinck-Claussen, mi-a fost ușor să repet mutările lui Polugaevski, dar și greu, deoarece trecuseră 10 ani, în care nu mai revenisem asupra analizelor, astfel încît nu aveam certitudinea că variantele care ni s-au părut nouă atunci obligatorii au rezistat încercării timpului. O continuare mai activă ar fi fost 10...a6, pregătind b5) **11.Dd3 Nb7 12.Td1 Tc8 13.Na2 Dc7 14.Ng5 Tfd8 15.De2** (Totul pînă aici se poate întîlni în partida amintită. Albul se pregătește să înainteze d4-d5, dar negrul are contrajoc tactic. În partida cu Polugaevski eu am jucat 15...Cg4, calculînd 16.N:e6 C:d4! cu poziție bună pentru negru. Polugaevski a înțeles imediat intenția negrului și în loc de 16.N:e6, a jucat 16.Cb5. Aici este posibilă următoarea variantă interesantă: 16...C:d4 17.T:d4! N:f3 18.T:d8+ N:d8 19.C:c7 N:e2 20.C:e6 N:g5 21.C:g5 Ce5 22.f4 h6 23.f:e5 h:g5 24.e6 Nc4 25.e7 N:a2 26.Td1. În tinerețe nu calculam atît de rău, de aceea amîndoi am văzut repede această variantă. La 16.Cb5 am jucat 16...Na6 și după 17.D:e6! N:b5 18.D:g4 Ne2 19.N:e7 D:e7 20.Te1 N:f3 21.D:f3 Dd7 s-ar părea că negrul, recîștigîndu-și pionul, păstrează bune șanse de apărare. Dar la 22.d5 Cd4 23.Dd3 Cc2 24.Nb1! singurul răspuns este 24...C:e1 25.Dh7+ Rf8 26.Nf3. Cînd am ajuns la această poziție, am considerat că nu este corect calculul albului, deoarece urmează 26...De8 și dacă

27.Dh8+ atunci 27...Re7 28.T:e1+ Rd6 și negrul cîștigă datorită slăbirii orizontalei întîi. Dar după 26...De8, albul continuă simplu 27.N:c8, cu cîștig. A trebuit să joc 26...D:d5 27.T:e1 f6, pentru a scăpa doar fără un pion. De aceea vă puteți închipui cu cîtă nerăbdare am așteptat următoarea mutare a lui Brinck-Claussen. Cu interes urmărea această partidă și Polugaevski. Jucătorul danez a răspuns destul de repede) **15...Cd5** (Resemnîndu-se la o poziție mai mult sau mai puțin pasivă, dar ferită de orice lovitură tactică neașteptată) **16.C:d5 e:d5** (Acum aveam amîndoi pioni izolați, însă nebunul negru de la b7 este deocamdată în afara jocului, ceea ce îi dă albului avantaj) **17.Dd3! Dd6 18.N:e7 C:e7 19.Te1 Cg6 20.g3 Te8 21.h4! Df6 22.h5 Cf8** (Primul punct al programului albului s-a îndeplinit: calul negru care apăra punctul e5 a fost îndepărtat) **23.T:e8 T:e8 24.Ce5 Dg5 25.Df3 f6 26.Cc4!** (Luarea pionului de la d5 nu e eficace: 26.N:d5+ N:d5 27.D:d5+ Te6 — era mai slab 27...Ce6 28.Dd7 D:h5 29.g4 — 28.Dd8 D:h5). Acum se amenință 27.Cd6) **26...Td8 27.Te1 Nc8 28.Ce3 Ne6 29.Tc1** (Albul nu ține la pionul h5; aici a început să apară conturul combinațiilor cunoscute de mine) **29...Nf7 30.h6! D:h6 31.Tc7 Dg5** (Se amenința 32.T:f7 și 33.N:d5+) **32.T:a7 Cg6** (Vezi diagrama)

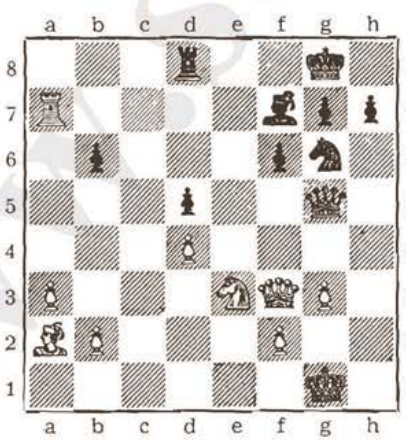

Aici am vrut să trec într-unul din finalurile mele din meciul cu Spasski, din 1965. În poziția din diagrama următoare, survenită în partida cu Spasski, s-a ajuns după mutarea a 27-a a negrului.

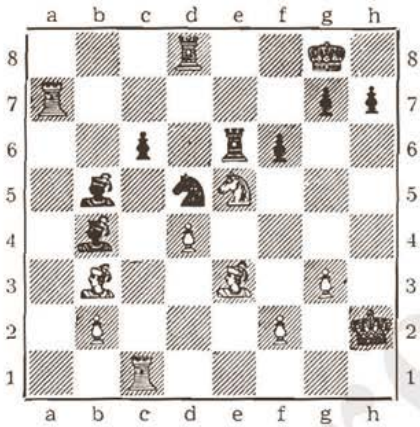

Am jucat 28.C:c6 care, obiectiv, nu era cea mai puternică continuare. După 28...N:c6, Spasski a obținut remiză cu ușurință. Eu am calculat 28.T:c6, cu continuarea 29.Ta8 ! Tcd6 30.Tcc8 Na5 — sau 30...T:c8 31.T:c8+ și 32.Tb8 — 31.T:d8+ N:d8 32.Nf4 Td7 33.Nc7. Și în partida cu Brinck-Claussen, ca și în variantele de mai sus, rolul hotăritor îl joacă nebunul de cîmpuri albe, de aceea nu mi-a fost greu să găsesc continuarea de cîștig.

33.C:d5! **N:d5 34.Ta8** (Cheia combinației) **34...N:a2** (Nu există altceva de ales) **35.T:d8+ Rf7** (La 35...Cf8 decide 36.Da8) **36.De6**! (Mai logic ar fi fost 36.Db7+, dacă negrul în loc de 34...N:a2 ar fi jucat 34...Dc1+ 35.Rg2, atunci 36.Db7 ar fi cîștigat : 36...Ce7 37.Td7 f5 38.d5 Re8 39.d6 Dc1+ și regele alb nu poate sta la g2 din cauza Nd5+ !) **36...Ce7 37.De8+ Re6 38.Tc8** (Amenință 39.Tc6+) **38...Dd5 39.Tc3 Dd7 40.Tc3+ Rd6 41.Db8+ Re6 42.a4 Cd5 43.Te1** (Turnul a luptat mult pentru glorie în această partidă) **43...Dd6 44.Tc1+ Rd7 45.De8+** și negrul a cedat.

254.INDIANA DAMEI

Hort (Cehoslovacia) — *Tal* (U.R.S.S.)

1.Cf3 Cf6 2.c4 c5 3.Cc3 e6 4.g3 b6 5.Ng2 Nb7 6.0-0 Ne7 7.d4 c:d4 8.C:d4 N:g2 9.R:g2 Dc8 (9...d5 ? 10.Da4+ !) **10.Dd3 Cc6 11.C:c6 D:c6+ 12.e4 0-0 13.Nd2 Tac8 14.b3 Tfd8 15.Df3 a6 16.Tfe1** (16.e5 ? Cg4 17.D:c6 d:c6 18.Nf4 g5 ! 19.h3 g:f4

20.h:g4 21.R:g3 Td3+) **16...d6 17.Tac1 Db7 18.De2 Tb8 19.a4 Tbc8 20.Nf4 h6 21.Ted1?** (21.Ted1; 21.Df3. Vezi diagrama)

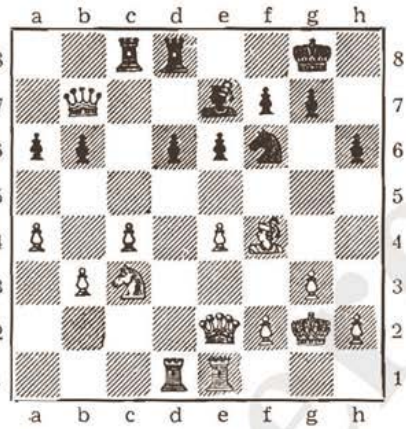

21...d5! 22.e:d5 Nb4 23.Nd2 e:d5 24.Df3 N:c3 25.N:c3 Ce4! 26.Nd2 f5 27.c:d5 (27.D:f5 C:d2 28.T:d2 d:c4+) **27...T:d5 28.Ne3 Tc3! 29.T:d5 D:d5 30.Td1 De6 31.Td8+ Rh7 32.Tf8 Cf6 33.b4 Tb3 34.a5 b:a5 35.b:a5 Ta3 36.Ta8** (36.h4 T:a5 37.Nd4) **36...Cd5! 37.Tf8 f4! 38.T:f4** (38.g:f4 C:e3+) **38...C:f4+ 39.D:f4 T:a5 40.h4 Dd5+** și albul a cedat.

255. PARTIDA SPANIOLĂ

Stein (U.R.S.S.) — Rodriguez (Cuba)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0-0 9.d4 Ng4 10.d5 Ca5 11.Nc2 c6 12.h3 Nb5? (12...Nc8; 12...N:f3) **13.d:c6 De7 14.Cbd2 C:c6** (14...D:c6) **15.Cf1 Tac8 16.Cg3 Ng6 17.Ch4 Tfd8 18.Chf5 d5** (18...h6) **19.e:d5 C:d5 20.Df3 Nf8 21.Ng5 f6 22.Nb3 Nf7 23.Tad1 Cb6** (Vezi diagrama)

24.Ch6+ g:h6 25.N:f6 N:b3 (25...Cc4 26.Dg4+ Ng6 27.N:c4+ b:c4 28.D:c4+ sau 28.N:d8 C:d8 29.Td7) **26.Dg4+ Ng7** (26...Rf7 27.N:d8 C:d8 28.Td7) **27.T:d8+ T:d8 28.N:d8 D:d8 29.a:b3 Rh8 30.Td1 De8 31.Ch5 Nf8** (31...Dg6 32.D:g6 h:g6 33.C:g7 și 34.Td6!) **32.Td6! Ce8 33.Cf6** și negrul a cedat.

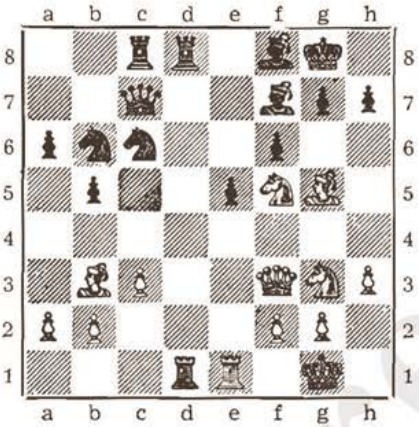

256.APĂRAREA SICILIANĂ

Calvo (Spania) — Korcinoi (U.R.S.S.)

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6 5.Nd3 Nc5 6.Cb3 Na7 7.c4 Cc6 8.0-0 Dh4? 9.C1d2 Cge7 10.c5! Ce5? 11.Ne2 b6 12.f4 C5c6 13.Cc4! b:c5 14.g3 Dh6 15.f5 Df6 16.f:e6 D:e6 17.Cd6+ Rf8 18.Nc4 și negrul a cedat.

257.PARTIDA SPANIOLĂ

Fischer (S.U.A.) — Portisch (Ungaria)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.N:c6 d:c6 5.0-0 f6 6.d4 e:d4 7.C:d4 c5 8.Cb3 D:d1 9.T:d1 Nd6 10.Ca5! b5 11.c4! (11.a4 Ce7 12.Cc3) **11...Ce7 12.Ne3 f5 13.Cc3 f4 14.e5! N:e5 15.N:c5 N:c3 16.b:c3 Cg6 17.Cc6 Ne6 18.c:b5 a:b5 19.Ca7! Tb8 20.Tdb1 Rf7 21.C:b5 Thd8 22.Tb4! N:a2 23.C:c7 Tbc8 24.h4 Td2 25.Nb6 f3 26.Nc3 Te2 27.Cb5 Ta8 28.h5 Ce5 29.Tf4+Re7** (29...Rg8 30.c4) **30.Td1 Te8 31.Te4 Rf6 32.Td6+ Rf5 33.Tf4+ Rg5 34.T:f3+** și negrul a cedat.

258.PARTIDA SPANIOLĂ

Fischer (S.U.A.) — Gligorici (Iugoslavia)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.N:c6 d:c6 5.0-0 f6 6.d4 Ng4 7.c3 e:d4 (7...Dd7? 8.h3 Nh5? 9.C:e5!) **8.e:d4 Dd7 9.h3! Ne6** (9...N:f3 10.D:f3 D:d4) **10.Ce3 0-0-0 11.Nf4 Ce7** (11...g5

12.Ng3 ! h5 13.d5 ! e:d5 14.e:d5 N:d5 15.C:d5 D:d5 16.De2) **12.Te1 Cg6 13.Ng3 Nd6 14.Ca4 N:g3 15.f:g3 Rb8 16.Ce5 Dd6 17.Da4 Ra7** (Vezi diagrama)

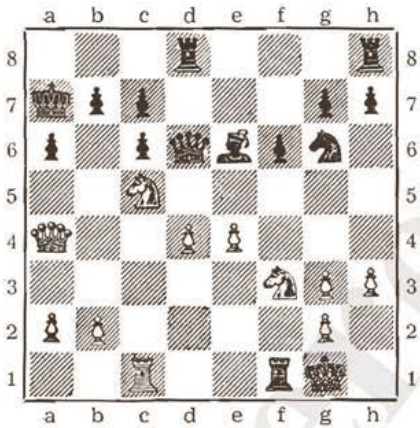

18.C:a6! N:h3 19.e5! C:e5 20.d:e5 f:e5 21.Ce5+ Rb8 22.g:h3 e4 23.C:e4 De7 24.Tc3 b5 25.Dc2 și negrul cedează.

259.APĂRAREA SLAVĂ

Portisch (Ungaria) — Johannessen (Norvegia)

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cc3 Cf6 4.e3 e6 5.Cf3 Cbd7 6.Nd3 d:c4 7.N:c4 b5 8.Nd3 b4 (8...Nb7) **9.Ce4 Nb7** (9...C:e4 10.N:e4)

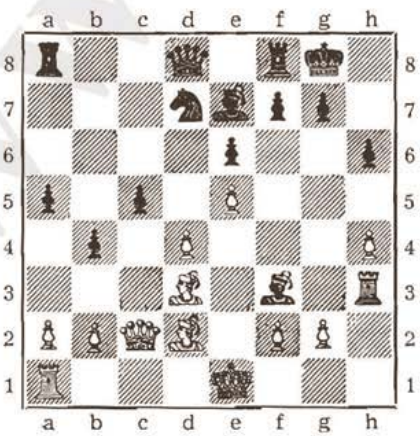

WWW.STELE.RO

10.C:f6+ C:f6 11.Da4! Ne7 12.Nd2 a5 13.e4 0-0 14.e5 Cd7 (14...Cd5 15.Tc1) **15.Dc2 h6 16.h4 c5 17.Th3!** (17.Cg5 Te8? 18.Nh7+ Rf8 19.C:f7 R:f7 20.Dg6+ Rf8 21.N:h6; 17...c:d4 18.Nh7+ Rh8 19.Ng8 f5! 20.C:e6 Db6 21.C:f8 T:f8 22.Nb3 C:e5) **17...N:f3** (17...f5 18.Nc4 Db6 19.Db3. Vezi diagrama)

18.N:h6! N:h4? (18...Ng4 19.Tg3 f5 20.T:g4 !f:g4 21.Nh7+ Rh8 22.N:g7+ R:g7 23.Dg6+ Rh8 24.Dh5! Rg7 25.Dg6+) **19.g:f3 g:h6 20.Re2 C:e5** (20...Ng5 21.Tg1 Rh8 22.Dd2! N:d2 23.R:d2) **21.d:e5 Dd4 22.T:h4! D:h4 23.Tg1+ Rh8 24.De1 f6 25.Tg6!** și negrul cedează.

260.APĂRAREA FRANCEZĂ

Ivkov (Iugoslavia) — Byrne (S.U.A.)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 Ce7 5.a3 N:c3+ 6.b:c3 b6 7.Dg4! Cg6 8.h4 h5 9.Df3 Na6 10.N:a6 C:a6 11.Ng5 Dd7 12.a4 Dc6 13.Ce2 Dc4 14.0-0 c5 15.Tdf1 c:d4 16.c:d4 D:c2? 17.Tac1 De4 (Vezi diagrama)

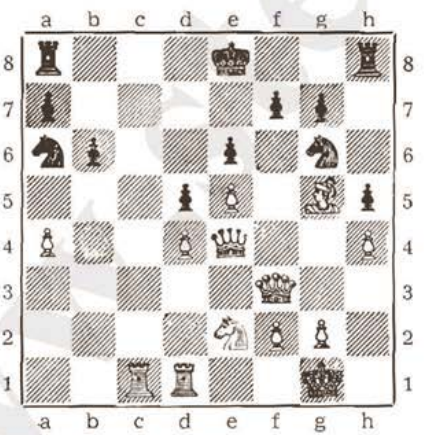

18.Da3! f6 19.f3 D:e2 20.Td2 și negrul a cedat.

261.APĂRAREA SCANDINAVĂ

Balinas (Filipine) — Donne (Monaco)

1.e4 d5 2.e:d5 D:d5 3.Cc3 Da5 4.d4 c6 5.Cf3 Ng4 6.Ne2 e6 7.0-0 Cf6 8.h3 Nh5 9.Ce5 N:e2 10.D:e2 Cbd7 11.Te1 Ne7? 12.C:f7! 0-0 13.Cg5 Df5 14.D:e6+ D:e6 15.C:e6 Tf7 16.Cg5 și negrul a cedat.

262.APĂRAREA SICILIANĂ

Drimer (România) — Rantanen (Finlanda)

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6 5.Cc3 Dc7 6.Nd3 Cf6 7.0-0 Ne7 8.Rh1 b5 9.f4 d6? (Vezi diagrama)

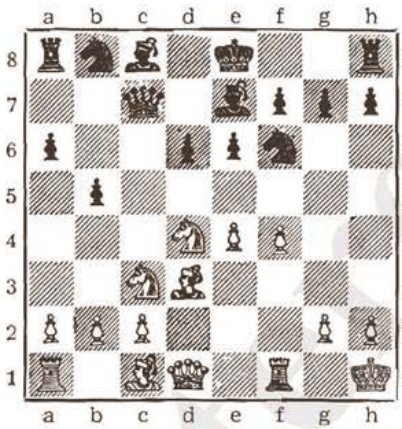

10.e5! d:e5 11.f:e5 D:e5? (11...Cfd7) **12.Nf4 De5 13.Df3 Cd5 14.C:d5 D:d5** (14...e:d5 15.N:b8 T:b8 16.D:f7+) **15.Ne4 D:d4 16.N:a8 Cbd7 17.Ne3 De5** (17...Df6 18.Dc6) **18.D:f7+ Rd8 19.Nf4** şi negrul a cedat.

263.INDIANA REGELUI

Gheorghiu (România) — Gligorici (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 0-0 6.Ne3 e5 7.d5 Ch5 (7...c6) **8.Dd2 f5 9.0-0-0 Cd7** (9...f4 10.Nf2 Nf6 11.Cge2 Nh4 12.Ng1 Cd7 13.Rb1 Ne7 14.Cc1 Cc5 15.Nd3) **10.Nd3 Cdf6 11.e:f5 N:f5** (11...g:f5 12.Cge2 Nd7 13.g4) **12.Cge2 Dd7 13.g4 N:d3 14.D:d3 e4** (14...Cf4 15.N:f4 e:f4 16.Cd4) **15.C:e4 C:e4 16.g:h5 Cc5 17.N:c5 d:c5 18.h:g6 Tae8** (Vezi diagrama)

19.g:h7+ Rh8 20.Cc3 Nh6+ 21.Rb1 Te3 22.Dg6 Dg7 23.Thg1 Tf:f3 24.d6! c:d6 25.T:d6 Tf8 26.Cd1 Tef3! 27.D:g7+ N:g7 28.Tg5 b6 29.a4 R:h7 30.a5 Nd4 (30...T3f4 31.a6!) **31.a:b6 a:b6 32.T:b6 Te8 33.Tg2 Te4 34.Tc6 Th3 35.Td2 Rg7** (35...Teh4 36.Te2) **36.Cc3 Te1+** (36...N:c3 37.b:c3 T:c3 38.Td7+ Rf8 39.Tc8+ Te8 40.T:c5) **37.Rc2 Rf7 38.Cb5 Ne3 39.Td7+ Re8 40.Tb7! Te2+ 41.Rb1** şi negrul a cedat.

264. APĂRAREA NIMZOVICI

Gheorghiu (România) — Fischer (S.U.A.)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.f3 d5 5.a3 N:c3+ 6.b:c3 0-0 7.c:d5 c:d5 8.e3 Ch5 9.Dc2 Te8 10.g4 Cf4 11.h4 c5 12.Rf2 Cg6 13.Nd3! Ce6 14.Ce2 Ne6 15.g5! (Avînd la îndemînă această mutare foarte bună, înainte de a o executa Gheorghiu a făcut o altă „mutare", obiectiv mai puțin valoroasă, dar psihologic inspirată: a propus remiză. Fără măcar a-l consulta pe căpitanul de echipă, Fischer a refuzat, ceea ce a constituit o reacție psihologică de așteptat, dar în fapt... o greșeală!) **15...Te8**

16.h5 Cf8 17.g6 f:g6 18.h:g6 h6 19.Dbl Ca5 20.Cf4 e4 21.Ne2 Te6 22.Ta2 Cd7 23.a4 Cf6 24.Na3 Dd7 25.Tb2 b6 26.Tb5 Cb7 27.e4! (Vezi diagrama)

27...d:e4 28.N:e4 Tce8 29.Te5 Ng4 30.Cd5! T:e5 31.C:f6+ g:f6 32.d:e5 Ce5 33.N:e5 Dd2+ 34.Rg3 N:f3 35.N:f3 T:e5 36.Dc1 D:c1 37.T:c1 T:e5 38.Rf4 Rg7 39.Ne4 h5 40.Td1 Te7 41.Td5 Rh6 42.Td6 Rg7 43.Te6 h4 44.T:e4 h3 45.Rg3 Rh6 46.Nb1 Te3+ 47.Rh2 Tc1 48.Nd3 Te3 49.Th4+ Rg5 50.g7 și campionul american l-a felicitat pe Florin Gheorghiu pentru victorie.

* * *

* La această „fantastică" Olimpiadă s-au jucat 1944 de partide.

* Jucătorul cel mai vîrstnic prezent la întrecerile olimpice a fost irlandezul Reylly : 65 de ani. Cel mai tînăr : Kaplan, din Porto Rico : 16 ani !

* La Havana s-au întîlnit trei dintre cei mai vestiți foști copii-minune ai șahului : Fischer, Najdorf și spaniolul Pomar. Lipseau Reshevsky (care în urma scandalului care a avut loc în 1961, pe considerente de ordin religios, nu mai concepea să facă echipă împreună cu Fischer) și Capablanca, decedat cu mulți ani în urmă.

* Cunoscutul și simpatizatul mare maestru argentinian Miguel Najdorf a fost întrebat : „Cîți ani aveți?" Răspunsul a venit prompt și nu lipsit de discreția caracteristică femeilor : „Mă simt bine la Havana !"

* Larsen este un virtuoz al tablei de șah, dar și al... viorii.

* Una din performanțele televiziunii a fost amplasarea unei uriașe table electronice de demonstrație (suprafață de 210 metri pătrați) chiar pe fațada clădirii Radioteleviziunii cubaneze. Tabla luminiscentă reproducea succesiv pozițiile partidelor celor mai importante, putînd fi văzute de la mare depărtare. Afluența de public a îngreunat considerabil circulația în acel punct al Havanei...

* Cei mai des fotografiați mari maeștri au fost Fischer și Spasski. „Chelia" lui Najdorf a figurat ca temă într-un concurs special de întrebări pe tema : „Îl recunoașteți?"

* La Olimpiada de la Havana a fost permanent prezent, urmărind cu deosebit interes partidele, José Raul Capablanca... fiul !

* Presa, radioul și televiziunea au comentat pe larg victoria lui Florin Gheorghiu, apreciind-o ca pe unul din principalele

evenimente ale Olimpiadei. Prin această singură înfrîngere suferită în turneu Fischer a pierdut și primul loc în clasamentul rezultatelor individuale la prima masă. Acesta a revenit campionului mondial Tigran Petrosian, apreciat din punct de vedere strict matematic, procentual, deoarece Fischer a realizat un scor record: 15 puncte din 17 posibile, cîștigînd într-o manieră convingătoare la majoritatea marilor maeștri cu care a jucat. Reprezentantul României, Florin Gheorghiu, a reușit să întrerupă șirul victoriilor campionului american, învingîndu-l într-o partidă splendidă. Reamintim că este a doua oară cînd Fischer pierde la un jucător român. La Olimpiada de la Varna el a fost învins de Victor Ciocâltea. Pe spații largi s-au publicat descrierea partidei, declarații și fotografia campionului român. Ziarul „Juventud" a publicat sub un titlu cu caractere mari: „Marele maestru Gheorghiu sfărîmă invincibilitatea lui Fischer". „Grama" comenta: „Tînărul mare maestru Gheorghiu este un tipic șahist latin: îndrăzneț, curajos, avînd caracterul clasic al jucătorului de atac".

* Jucătorul român Traian Stanciu a ratat o ocazie rarisimă de a cîștiga o partidă la un mare maestru sovietic.

Polugaevski

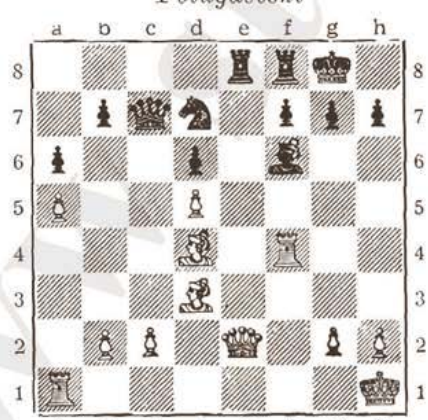

Stanciu

În poziția din diagramă, Stanciu a început un atac puternic asupra regelui advers, cu sacrificiu de nebun la h7: **20.N:h7+! R:h7 21.Dd3+ Rg8 22.N:f6 C:f6 23.T:f6!** (23...g:f6 24.Dg3+ Rh7 25.Ta4) **23...Dc5 24.Tf3 Te5 25.c4 Tfe8 26.Taf1 T8e7 27.De3 Te3 28.T:e3 T:e3 29.Dd2 D:c4.**

După această foarte frumoasă combinație, a intrat însă în criză de timp (15 mutări pentru două minute) a jucat apoi slab, din ce în ce mai slab, sub presiunea teribilă a ceasului de control și pînă la urmă a pierdut. Păcat!

* Campionul remizelor a fost Boboțov: 11 din 17 partide jucate.

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei a fost jucată între *Kostjoerin* (Monaco) și Lantsia (Cipru). *Apărarea Caro-Kann:* **1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4 4.C:e4 Cd7 5.De2 Cgf6?? 6.Cd6** mat.

* Cea mai lungă partidă: Schoor (Venezuela)-Jimenez (Cuba): 120 de mutări în 14 ore și 27 de minute.

* Echipa Libanului s-a prezentat doar cu trei jucători, dar spre cinstea ei a jucat toate meciurile și nu s-a descurajat, deși la masa a 4-a a pierdut toate cele 16 partide.

* 19 noiembrie, ziua de naștere a marelui maestru Raul José Capablanca, a fost declarată de către FIDE „Zi internațională a șahului". Cu această ocazie, în cea mai mare piață a Havanei, Piața „Revoluției", a avut loc un simultan gigant: 380 de mari maeștri, maeștri internaționali, maeștri și candidați de maestru au jucat la 6840 de mese. Fiecare simultanist avea de înfruntat cîte 18 adversari, animați de ambiție teribilă. Simultanul a durat trei ore, dar 300 de partide nu s-au încheiat, din cauza unei puternice ploi izbucnite pe neașteptate. Simultaniștii au cîștigat 5 820 de partide, au pierdut 120, au remizat aproximativ 600. Petrosian, campionul mondial, a jucat contra marilor personalități din Cuba și a membrilor corpului diplomatic. O remiză „diplomatică" a făcut Petrosian cu Fidel Castro, forțînd șahul etern.

* La încheierea celei mai frumoase Olimpiade organizate vreodată, în afara comentariilor obișnuite, iată și cîteva declarații, dintre cele mai autorizate:

Petrosian: „Am participat la multe Olimpiade și pot să vă asigur că aceasta a fost cea mai grandioasă. Pentru mine, ca și pentru ceilalți participanți, va rămîne de neuitat. Totul a fost perfect. Totul!

Fischer: „Totul a fost foarte bine organizat. Sînt foarte mulțumit că am putut veni în Cuba".

Najdorf: „Această Olimpiadă a fost fantastică!"

OLIMPIADA a XVIII-a — LUGANO, octombrie — noiembrie, 1968

Este un adevăr incontestabil că în arena mondială a sportului competiția pentru Cupa „Hamilton-Russell" se impune cu tot mai multă autoritate, imediat după Jocurile Olimpice, datorită amploarei sale și atracției pe care o exercită nu numai în rîndurile specialiștilor.

Chiar în clipa încheierii minunatelor zile petrecute la Havana „con muchas fantasticas impresiones", cu un călduros și îndatoritor „hasta luego", elita șahului mondial își promitea să revină, după o întrerupere de șase ani, din nou pe bătrînul continent european, de data aceasta în fascinanta Elveție, la Lugano, oraș situat la granița cu Italia. Fără îndoială, dezvoltarea continuă a mișcării șahiste, ca și frumusețea neasemuită a locurilor au atras din toate părțile lumii, pe lîngă cele 53 de reprezentative naționale concurente, care însumau aproximativ 500 de maeștri, antrenori sau tehnicieni, un mare număr de pasionați ai șahului și ziariști. Deși programată tîrziu, într-un anotimp mai puțin prielnic, Olimpiada a făcut ca stațiunea de vară Lugano, devenită pentru două săptămîni capitala mondială a șahului, să trăiască un nou și bogat sezon turistic.

După mai mult de 40 de ani, s-au revăzut aici profesorul universitar emerit Ion Gudju (România), membru fondator al FIDE, care luase parte încă la prima Olimpiadă, aceea denumită și acum „neoficială", disputată la Paris, cu decanul de vîrstă al marilor maeștri contemporani, Fritz Sämisch (R.F. Germania) și cu încă doi dintre participanții la prima Olimpiadă oficială, Londra 1927, acum căpitani de echipe, maeștrii Louis Betbeder (Franța) și George Koltanovski (S.U.A.).

Pentru a organiza Olimpiada, Federația de șah elvețiană, lipsită de sprijinul material al statului, a fost nevoită să apeleze

la ajutorul cîtorva Mecena autohtoni și să depună eforturi mari, ca să obțină cei aproximativ 600 000 de franci absolut necesari. Comparînd costul acestei Olimpiade cu al celor precedente, se constată că elvețienii au reușit un adevărat tur de forță. Potrivit spuselor revistei engleze „Chess", Olimpiada de la Tel Aviv (1964) a costat 100 000 de lire sterline, cea de la Havana (1966), 600 000, iar cea de la Lugano numai 60 000 ! Desigur, cuantumul sumei afectate s-a răsfrînt asupra condițiilor oferite participanților. Pe de altă parte, a fost refuzată participarea la concurs a cîtorva echipe naționale (Bolivia, Indonezia și Malaezia), sosite prea tîrziu ; motivele care au condus la acest refuz au fost nu atît de ordin... disciplinar, cît din cauza dificultăților mari de ordin organizatoric, cărora ar fi trebuit să li se facă față. Printre cele 53 de reprezentative naționale s-au numărat, pentru prima oară la o competiție de asemenea anvergură, formațiile Andorrei, Insulelor Virgine, din Costa Rica și din Singapore. Tot datorită condițiilor de organizare modeste s-a creat o nouă „problemă Robert Fischer". Campionul american a sosit la Lugano cu o zi înainte de începerea concursului. După ce a vizitat sala de joc, el a exprimat o serie de nemulțumiri privind insuficiența iluminării, apropierea prea mare a spectatorilor de mesele de joc și altele, justificate după cît se pare, deoarece și Petrosian a formulat unele critici asupra condițiilor de joc, într-un interviu acordat ziariștilor. Organizatorii au ținut seama de cîteva din obiecțiile lui Fischer și se străduiau tocmai să găsească soluții satisfăcătoare, cînd acesta, în mod cu totul surprinzător, a pretins să joace toate partidele într-o încăpere separată. Cum acest lucru nu era posibil, în primul rînd pentru că organizatorii țineau — și pe bună dreptate — ca absolut toți concurenții să joace în condiții egale, și cum nu mai erau dispuși să facă nici un fel de concesie, Fischer și-a făcut bagajele și fără alte explicații a dispărut în direcția Milano, de unde a luat avionul pentru New York, renunțînd și la onorariul oferit de Federația americană ! Așadar, nici de această dată, cu toate eforturile depuse, echipa S.U.A. n-a putut alinia cea mai bună formație de care dispunea, ceea ce a dăunat, fără îndoială, interesului sportiv pentru Olimpiadă. Pentru că, trebuie recunoscut că prezența lui Robert Fischer conferea, încă de pe atunci, oricărui concurs un plus de interes.

În aceste împrejurări devenise clar că reprezentativa U.R.S.S., compusă din Petrosian, Spasski, Korcinoi, Gheller, Polugaevski și Smîslov, nu va avea concurență, cu toate că era lipsită de aportul fostului campion mondial Mihail Tal,

care a trebuit să fie înlocuit, îmbolnăvindu-se cu puțin timp înaintea începerii Olimpiadei.

Ca de obicei, conform protocolului, echipele concurente au fost împărțite în grupe preliminare. În prima grupă de semifinale s-a produs și prima surpriză: pe locul întîi s-a situat reprezentativa U.R.S.S. cu 27 de puncte din 28 posibile. Pentru locul al doilea, ce dă dreptul la participarea în turneul final principal, favorite erau echipele Angliei și Israelului. Ambele formații au fost eliminate, însă, și nu din întîmplare. Calificarea în finală a fost decisă în ultima rundă a semifinalei, cînd englezii, cu un avans de un punct, au jucat cu filipinezii. Pentru calificare le-ar fi fost suficient un meci egal, dar cu toate eforturile depuse nu l-au putut obține. Scorul era la un moment dat 2-1 pentru Filipine, dar Keene, în poziție superioară, a scăpat cîștigul în ultima partidă cu Castro (patru mutări după întrerupere!) și în cele din urmă Filipinele au cîștigat cu 2½-1½.

În grupa a II-a s-au calificat Danemarca și S.U.A. În meciul direct, Larsen a cîștigat la Reshevsky. În grupa a III-a, Iugoslavia a fost secundată de Polonia, care revenea astfel în rîndurile celor mai tari formații ale șahului mondial. În grupa a IV-a, Ungaria a cîștigat toate meciurile, iar Canada și-a asigurat calificarea în turneul final „A", după ce a cîștigat meciul direct cu Olanda. Și în celelalte grupe semifinale s-au calificat cei mai buni. Reprezentativa țării noastre a fost repartizată în grupa a V-a, unde se înfruntau cu forțe aproape egale nu mai puțin de patru echipe, printre care și aceea a țării gazdă, pregătită cu multă atenție de marele maestru sovietic Paul Keres. Calificarea echipei noastre în turneul final principal a fost decisă tocmai de rezultatul întîlnirii directe cu reprezentativa Elveției, pe care șahiștii noștri, printr-un admirabil efort, au întrecut-o la un scor categoric.

Iată rezultatele complete ale semifinalelor:

Grupa I: U.R.S.S. 27, Filipine 19, Anglia 19, Israel 18½, Italia 16½, Portugalia 10, Mexic 4½, Cipru 3½;

Grupa a II-a: Danemarca 16½, S.U.A. 16½, Mongolia 13, Austria 12, Australia 9½, Venezuela 9, Franța 7½;

Grupa a III-a: Iugoslavia 19½, Polonia 18½, Spania 17, Scoția 12½, Republica Africa de Sud 8½, Luxemburg 4½, Republica Dominicană 3½;

Grupa a IV-a: Ungaria 22½, Canada 19½, Olanda 19½, Belgia 15½, Monaco 11, Irlanda 10, Paraguay 10, Costa Rica 4;

Grupa a V-a: R.F. Germania 22, România 20, Elveția 18, Brazilia 17, Norvegia 15, Porto Rico 11, Hong Kong $6^1/_2$, Liban $2^1/_2$;

Grupa a VI-a: Argentina $19^1/_2$, R.D. Germană $19^1/_2$, Finlanda $13^1/_2$, Suedia $11^1/_2$, Grecia $10^1/_2$, Maroc 5, Insulele Virgine $4^1/_2$;

Grupa a VII-a: Bulgaria $22\,1/_2$, Cehoslovacia 22, Islanda $19\,1/_2$, Cuba 17, Tunisia 13, Turcia $10\,1/_2$, Singapore $7^1/_2$ Andorra 0.

Componența echipelor finaliste: U.R.S.S.: Petrosian, Spasski, Korcinoi, Gheller, Polugaevski, Smîslov; *Iugoslavia:* Gligorici, Ivkov, Matanovici, Matulovici, Parma, Cirici; *Bulgaria:* Boboțov, Tringov, Pîdevski, Kolarov, Radulov Peev; *S.U.A.:* Reshevsky, Evans, Benkö, Lombardy, D. Byrne; *R. F. Germania:* Unzicker, Schmid, Darga, Pfleger, Hübner, Hecht; *Ungaria:* Portisch, Szabo, Bilek, Lengyel, Barcza, Csom; *Argentina:* Najdorf, Panno, Sanguinetti, Rossetto, Rubinetti, Garcia; *România:* Gheorghiu, Ciocâltea, Ghițescu, Drimer, Ungureanu; *Cehoslovacia:* Hort, Filip, Smejkal, Jansa, Augustin, Janata; *R.D. Germană:* Uhlmann, Pietzsch, Zinn, Malich, Liebert, Hennings; *Polonia:* Kostro, Bednarski, Doda, Schmidt, Adamski, Grabczewski; *Danemarca:* Larsen, Brinck-Claussen, Hamann, Holm, Petersen, Nörby; *Canada:* Yanofsky, Suttles, Macskasy, Allan, Day, Schulman; *Filipine:* Reyes, Balinas, de Castro, Naranja, Bandal, Rodriguez.

Prima rundă a turneului final „A" a început prin... înscrierea rezultatelor directe obținute în grupele preliminare. Astfel, reprezentativei U.R.S.S. i s-au înscris 4 puncte, Ungariei 3, Argentinei, Iugoslaviei, Danemarcei și Bulgariei cîte $2\,1/_2$, României și R.F. Germania cîte 2 puncte.

U.R.S.S. a parcurs turneul final într-un tempo irezistibil, imposibil de urmat de către celelalte echipe concurente, cîștigînd titlul cu ușurință. Dealtfel diferența de $8\,1/_2$ puncte, care a despărțit-o de a doua clasată, este mai mult decît elocventă. Din cele 76 de partide jucate, șahiștii sovietici nu au pierdut nici una. Meciurile egale consemnate în întîlnirile cu echipele R. F. Germania și Canadei în finalul concursului se datorează mai puțin oboselii și mai mult faptului că victoria îi era absolut asigurată. Merită să amintim aici că în echipa U.R.S.S. cel mai „slab" rezultat a fost de 71,4%, înregistrat de candidatul la titlul de campion al lumii, Boris Spasski, care a jucat alternativ la primele două mese.

Pasionantă în toată puterea cuvîntului a fost cursa pentru medalia de argint, în care erau angajate reprezentativele S.U.A, Bulgariei și Iugoslaviei. Șahiștii iugoslavi s-au detașat însă și s-au dovedit pentru a cincea oară cea mai tare echipă din lume după U.R.S.S. Soarta medaliei de bronz a fost decisă în ultima rundă, cînd S.U.A. cu 1 ½ puncte mai mult decît Bulgaria a întîlnit R.D. Germană. Pentru a ajunge din urmă echipa americană, șahiștii bulgari trebuiau să învingă la scor mare reprezentativa Filipinelor. Și așa s-a și întîmplat; în timp ce americanii au pierdut cu 1 ½-2 ½, Bulgaria a cîștigat meciul cu 3 ½-½ și cu aceasta și medalia de bronz, succes cu adevărat excepțional. Reprezentativa Bulgariei, cu marele maestru Gheorghi Tringov în superformă, a fost marea revelație a Olimpiadei.

Finala „A"

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Total
1	U.R.S.S.	●	2½	3	3½	2	3	2½	3	3	3	4	4	2	4	39½
2	Iugoslavia	1½	●	1½	2	2	2½	1½	2½	2½	3	2½	3	2½	4	31
3	Bulgaria	1	2½	●	2	2	2½	1½	3½	2½	2½	2½	2	2	3½	30
4	S.U.A.	½	2	2	●	2½	2½	3	2½	2½	1½	3	1½	4	2	29½
5	R. F. Germania	2	2	2	1½	●	2½	3½	2	1½	2	2	2	2½	3½	29
6	Ungaria	1	1½	1½	1½	1½	●	2½	2½	2	2	3	3	3	2½	27½
7	Argentina	1½	2½	2½	1	½	1½	●	2	2	2½	2	2½	3	2½	26
8	România	1	1½	½	1½	2	1½	2	●	2½	2½	2½	3	3	2½	26
9	Cehoslovacia	1	1½	1½	1½	2½	2	2	1½	●	2½	½	3	2½	2½	24½
10	R. D. Germană	1	1	1½	2½	2	2	1½	1½	1½	●	2	2½	2½	3	24½
11	Polonia	0	1½	1½	1	2	1	2	1½	3½	2	●	1½	3	2½	23
12	Danemarca	0	1	2	2½	2	1	1½	1	1	1½	2½	●	2½	2½	21
13	Canada	2	1½	2	0	1½	1	1	1	1½	1½	1½	1½	●	3½	19
14	Filipine	0	0	½	2	½	1½	1½	1½	1½	1	1½	1½	½	●	13½

Echipa României a început bine turneul final. După trei runde, șahiștii noștri se aflau pe locul al IV-lea, cu 7 ½ puncte. Înfrîngerea severă suferită însă în meciul cu șahiștii bulgari a constituit un șoc psihologic destul de greu de depășit. Cu toate acestea, ultimele trei runde le-au adus tot atitea prețioase victorii (8 puncte din 12). Astfel, la capătul întrecerii echipa României s-a clasat pe locurile 7—8, la egalitate cu puternica reprezentativă a Argentinei, ceea ce constituie unul din cele mai bune rezultate din istoria participărilor noastre la Olimpiadele șahiste. Șahiștii români au avut o comportare remarcabilă, într-o companie foarte puternică. Desigur, în primul rînd se detașează rezultatul obținut de marele maestru Florin Gheorghiu

rămas neînvins de-a lungul întregului concurs, el constituind un adevărat „scut" pentru întreaga echipă. Dealtfel, toți componenții echipei au jucat bine, au luptat cu multă ambiție și dîrzenie. Cu un plus minim de șansă, echipa României ar fi putut să ocupe singură locul al VII-lea sau să se situeze și mai bine. Un exemplu de ocazie pierdută îl constituie drama petrecută în partida Cirici—Ungureanu, în care marele maestru iugoslav a depășit timpul de gîndire la mutarea a 40-a. În focul luptei, Ungureanu a ripostat automat, efectuînd și el mutarea a 40-a; astfel a pierdut dreptul de a reclama cîștigarea partidei, întreruptă apoi într-un final destul de interesant.

Ungureanu

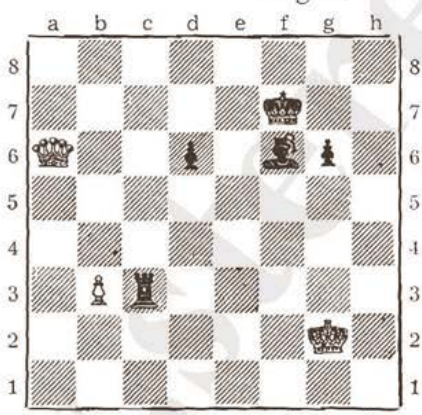

Cirici

Poziția a survenit după mutarea a 58-a; evident, negrul nu poate să piardă. Una dintre ideile de remiză constă în sacrificiul nebunului pentru pionul alb, deoarece dama nu poate cîștiga contra turnului și a pionului de pe coloana calului. Probabil există încă și alte posibilități de remiză, dar negrul n-a ales nici una dintre ele și după **58...Ne5 59.b4 g5 60.Da2+ Rf6 61.b5 g4 62.b6 Tb3 63.Dg8 Th2+ 64.Rg1 Tb2 65.Dd8+ Re6 66.Dc8+ Rf6 67.b7 d5 68.Dc1 Tb3 69.Dc6+ Rf5 70.Dc2+** a cedat.

Finala „B": Olanda 33½ puncte, Anglia 33, Austria 30½, Israel 30, Spania 28½, Cuba 27, Elveția 27, Islanda 26, Finlanda 24½, Suedia 22½, Brazilia 21½, Belgia 20½, Mongolia 20, Scoția 19½;

Finala „C" : Australia 38 de puncte, Norvegia 36, Italia 31½, Venezuela 30, Turcia 29½, Grecia 28½, Portugalia 27½, Africa de Sud 27½, Tunisia 26, Irlanda 21, Luxemburg 20½, Porto Rico 19½, Maroc 16, Monaco 12½;

Finala „D" : Singapore 32 de puncte, Franța 30, Paraguay 27½, Mexic 23½, Republica Dominicană 23½, Hong Kong 22½, Costa Rica 14½, Liban 13½, Cipru 13, Insulele Virgine 11, Andorra 9.

Rezultatele individuale ale componenților echipelor medaliate :

U.R.S.S. : Petrosian +9 −0 =3, Spasski +6 −0 =8, Korcinoi +9 −0 =4, Gheller +7 −0 =5, Polugaevski +8 −0 =5, Smîslov +10 −0 =2; *Iugoslavia :* Gligorici +5 −1 =9, Ivkov +5 −1 =8, Matanovici +5 −0 =8, Matulovici +8 −2 =5, Parma +2 −0 =6, Cirici +4 −1 =2; *Bulgaria :* Boboțov +6 −1 =10, Tringov +8 −0 =6, Pidevski +4 −2 =9, Kolarov +8 −1 =5, Peev +2 −1 =2.

Cele mai bune rezultate individuale.

Masa 1 : Petrosian 10½ din 12 (87,5%); *masa a* 2-*a :* Tringov 11 din 14 (78,6%); *masa a* 3-*a :* Korcinoi 11 din 13 (84,6%); *masa a* 4-*a :* Kagan 10½ din 13 (80,8%); *rezerva* 1 *:* Polugaevski 10½ din 13 (80,8%), *rezerva a* 2-*a :* Smîslov 11 din 12 (85,7%).

Rezultatele șahiștilor români : Florin Gheorghiu 10 din 17 (58,8%), Ciocâltea 10½ din 17 (61,8%), Ghițescu 8½ din 14 (60,7%), Drimer 6½ din 10 (65%), Ungureanu 5½ din 10 (55%).

265. GAMBITUL DAMEI

Boboțov (Bulgaria)	*Petrosian* (U.R.S.S.)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4.c:d5 e:d5 5.Cc3 c6 6.Ng5 Ne7 7.Dc2 g6 8.e3 Nf5 9.Nd3 N:d3 10.D:d3 Cbd7! (10...0-0 11.N:f6 N:f6 12.b4) **11.Nh6 Cg4 12.Nf4 0-0 13.0-0** (13.h3 Cgf6 14.g4) **13...Te8 14.h3 Cgf6 15.Ce5 Cb6! 16.Ng5 Ce4 17.N:e7 D:e7 18.Dc2** (18.C:e4 d:e4 19.Db3 — 19.D:e4 f6 — 19...Rg7) **18...Cd6 19.Ca4 Cbc4 20.C:c4 C:c4 21.Cc5 Cd6 22.Tac1 Dg5! 23.Dd1 h5 24.Rh1 Te7 25.Cd3 Ce4 26.Cc5?** (26.b4) **26...Cd6 27.Cd3 Df5 28.Ce5 f6 29.Cf3 Tg7! 30.Ch2 Te8 31.Rg1 Ce4 32.Df3 De5 33.Tfd1** (Vezi diagrama)

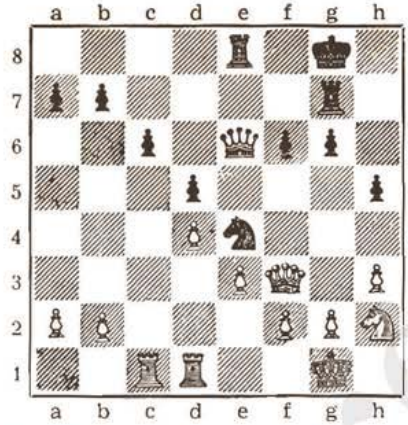

33...g5! 34.D:h5 f5 35.Te1 g4! 36.h:g4 f:g4 37.f3 g:f3 38.C:f3 (38.D:f3 Tf8 39.De2 Tf2!) **38...Th7! 39.De5 De8 40.Df4 Tf8 41.De5 Tf5** și albul a cedat.

266.GAMBITUL DAMEI

Larsen (Danemarca) — *Spasski* (U.R.S.S.)

1.Cf3 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4.d4 Ne7 5.Nf4 0-0 6.e3 Cbd7 7.Te1 c6! 8.h3 a6 9.a3 (9.c5) **9...d:c4 10.N:c4 b5 11.Na2 Nb7! 12.0-0 e5 13.d5 C:d5 14.C:d5 N:d5 15.N:d5 e:d5 16.D:d5 Cc6 17.Db7 Te8! 18.Tfd1 De8 19.D:c8 Ta:c8 20.Nd6 Rf8 21.Rf1 Ce4 22.N:e7+ R:e7 23.Td5 Tcd8 24.Th5?** (24.Tcd1 f6) **24...b6 25.h4 c4 26.a4** (Vezi diagrama)

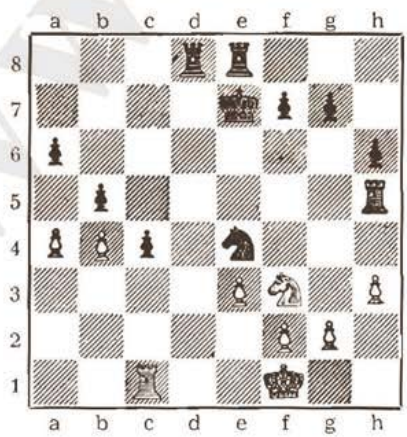

26...Rf6 ! 27.a:b5 g6 28.T:h6 a:b5 29.Cd4 (29.Th4 Td3 30.Tf4+ Rg7 31.Cd4 Cd2+ 32.Re2 Cb3 33.Td1 C:d4+ 34.T:d4 Tb3) **29...Cd2+ ! 30.Rg1** (30.Re2 T:d4) **30...Cb3 31.C:b3 c:b3 32.Tb1** (32.Th4 b2 33.Tb1 Td2 34.Td4 T:d4 35.c:d4 Te2) **32...Te4 ! 33.g3 T:b4 34.Th4 T:h4 35.g:h4 Td3 36.Rg2 Re5** și albul a cedat.

267.APĂRAREA NIMZOVICI

Szabo (Ungaria) — *Korcinoi* (U.R.S.S.)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Cf3 0-0 5.Ng5 c5 6.Tc1 ! c:d4 7.C:d4 Cc6 8.e3 a6 9.Ne2 Ne7 10.0-0 d6 11.Dd2 Db6 12.Tfd1 Nd7 13.Cb3 Tad8 14.N:f6? g:f6 14...N:f6 15.D:e6. (Vezi diagrama)

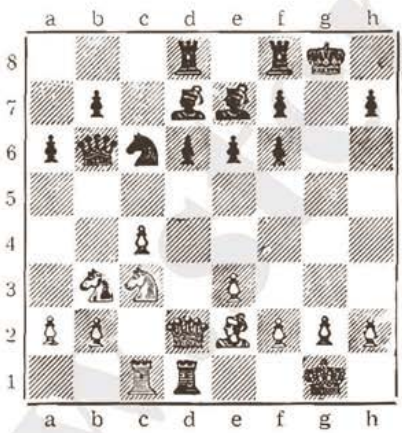

15.Ce4? Cb4 ! 16.C:d6? (16.Dc3 ?! C:a2 17.C:f6+ Rh8 ! 18.C:d7+ C:c3 19.C:b6 C:e2+ 20.Rf1 C:c1 sau **16.Dd4 !**) **16...C:a2 17.c5 D:b3 18.Nc4 C:c1 ! 19.N:b3 C:b3 20.De3 C:c5 ! 21.D:c5 Na4 ! 22.b3 N:b3 23.Td3 Nd5 ! 24.e4 N:e4** și albul a cedat.

268.APĂRAREA NIMZOVICI

Gligorici (Iugoslavia) — Portisch (Ungaria)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 0-0 5.Nd3 c5 6.Cf3 d5 7.0-0 d:c4 8.N:c4 c:d4 9.e:d4 b6 10.Ng5 Nb7 11.Te1 Cbd7 12.Nd3 Te8 13.Tc1 Te8 14.De2 N:c3 15.b:c3 Dc7 16.c4 De6 17.h3 ! Ted8 (17...e5 18.d5 ! Dd6 19.Nf5 ! Tc7) **18.Ted1 Cf8**

(20...Tc8 21.Ne4) **21.h4 Rh8 22.Nc1 ! f6 23.h5 h6 24.d5 !f**
(Vezi diagrama)

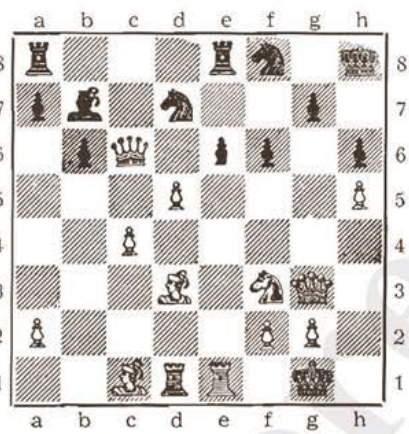

24...Da4 (24...e:d5 25.Cd4 și Cf5) **25.Cd4 Cc5 26.d:e6 Cc:e6 27.Nc2! D:a2 28.T:e6! T:e6** (28...C:e6 29.C:e6 T:e6 30.Td7 Tg8 31.Dg6) **29.C:e6 C:e6 30.Dd3 Cf8 31.Na3! f5 32.Dc3** și negrul a cedat. La 32...Ce6 33.Nb2 — 33.Ta1 ? Cf4 ! — 33.Tc8 34.Nb3 Da5 35.De3 Cg5 36.De7 și nu mai există apărare.

269.PARTIDA SPANIOLĂ

Tringov (Bulgaria) — Pietzsch (R.D. Germană)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.N:e6 d:e6 7.d3 Cd7 8.Cbd2 0-0 9.Ce4 f6 10.Ch4 Ce5 11.Cf5 N:f5

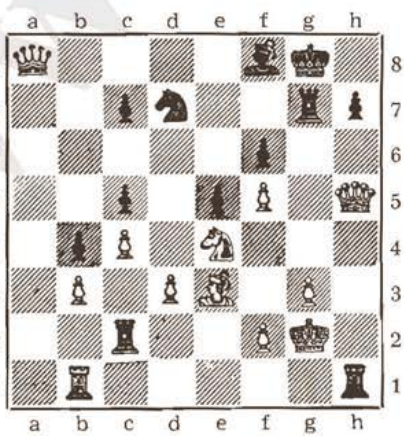

12.e:f5 Dd5! 13.Dg4 Tad8? 14.Te1 Tf7 (14...e4 15.Cd2) **15.Ne3 b5 16.Cd2 Ca4 17.b3 Cb6 18.Ce4 c5 19.c4! Dc6 20.Ted1 Nf8 21.Tac1! b4 22.Td2 a5 23.h4 a4?** (23...Rh8 24.h5 h6)**24.h5 a:b3 25.a:b3 Ta8 26.h6 Cd7 27.g3! Ta3 28.Tb1 Da6 29.Tdd1! Ta2 30.Rg2 Da8 31.Th1 Tc2 32.h:g7 T:g7 33.Dh5!** (Vezi diagrama)

33...Ta2 34.Th4 Ta1 35.T:a1 D:a1 36.De8! Dd1 37.C:c5 și negrul a cedat.

270.APĂRAREA SICILIANĂ

Ibrahimoglu (Turcia) — Bouaziz (Tunisia)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Ce3 a6 6.Ne2 e6 7.0-0 Dc7 8.f4 b5 9.e5! d:e5 10.f:e5 Cfd7? (Vezi diagrama)

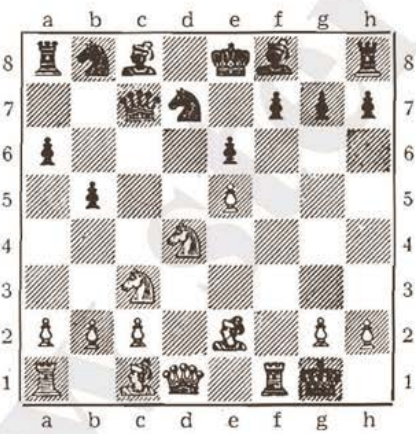

11.N:b5! a:b5 12.Df3 Cb6 13.Cd:b5 Dd7 14.Td1 Ne5+ 15.Ne3 De7 16.Ce4 N:e3+ 17.D:e3 Cd5 18.Cbd6+ Rf8 19.T:d5! e:d5 20.C:c8 Dd7 21.Ced6 Ce6? 22.Dc5 Rg8 23.D:e6! T:e8 24.C:e8 și negrul cedează.

271.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Hort (Cehoslovacia) — Unzicker (R.F. Germania)

1.Cf3 Cf6 2.g3 g6 3.Ng2 Ng7 4.c4 c5 5.d4 c:d4 6.C:d4 0-0 7.Cc3 Ce6 8.0-0 C:d4 9.D:d4 d6 10.Dd3 Nf5 11.e4 Ne6 12.Nd2 a6 (12...Cd7) **13.b3 Cd7 14.De2 Cc5 15.Tac1 Nd7 16.Tfd1 Te8 17.Ne3 De8 18.Cd5 Ne6? 19.e5! Ce6 20.e:d6 e:d6 21.Dd2**

f6 22.Te1 Df7 23.Te2 Tfe8 24.Tee1 Nf8 25.Db2 Ng7 26.Nd2! și negrul a cedat.

272.DESCHIDEREA BIRD

Larsen (Danemarca) — *Najdorf* (Argentina)

1.b3 e5 2.Nb2 e6 3.f4 d5 4.e3 Cf6 5.Cf3 Ne7 6.Nb5+ Nd7 7.a4 0-0 8.0-0 Ce6 9.De2 a6 10.N:e6 N:e6 11.Ce5 Te8 12.a5?! (12.d3) **12...Cd7 13.C:e6 T:e6 14.d3 e4! 15.b:e4 d:e4 16.d4? Cf6 17.e3** (17.e4? c3!) **17...b5 18.a:b6 D:b6 19.Na3 N:a3 20.T:a3 Cd5! 21.Te1** (21.e4 C:f4!) **21...Db7 22.De2 Tb6 23.Cd2 Tb2 24.De1 Tb8 25.Ta5 f5 26.h3 h6 27.Rh1 Cf6 28.Te5 Ta2 29.Tg1 Df7 30.e4 T8b2 31.C:e4 Te2 32.De3 C:e4 33.d5 e:d5 34.Cb6 T:e3 35.Dd4 Dh5! 36.D:d5+ Rh7 37.D:a2** (Vezi diagrama)

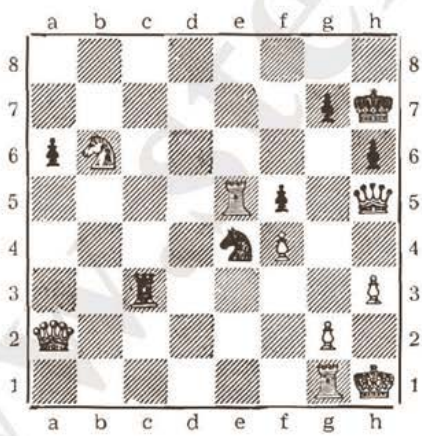

37...T:h3+ 38.g:h3 D:h3+ 39.Dh2 Cf2 mat.

273.DESCHIDEREA BIRD

Wiss (Costa Rica) — *Barcza* (Ungaria)

1.f4 d5 2.e3 Cf6 3.Cf3 Ng4 4.Ne2 Cbd7 5.b3? (5.d4) **5...N:f3! 6.N:f3 e5 7.f:e5? C:e5 8.0-0 Nd6 9.Nb2 e6 10.d3 De7 11.h3?** (11.Cd2) **11...h5! 12.Cd2 Ceg4!** (Vezi diagrama)

13.N:f6 Nh2+ 14.Rh1 Ng1 ! și albul a cedat.

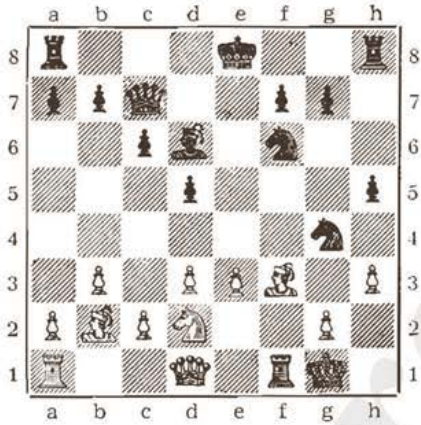

274.APĂRAREA CARO-KANN

Keller (Elveția) — Pomar (Spania)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 c:d5 4.c4 Cf6 5.Cc3 e6 6.Cf3 Ne7 7.e5 0-0 8.Nd3 b6 9.b4 a5 10.Ca4 Cfd7 11.h4 h6 12.Th3 ! e5 !
(Vezi diagrama)

13.N:h6 ! Nf6 14.Tg3 e4 15.Cg5? Cc6? 16.Dh5 ! e:d3 17.N:g7 ! Te8+ 18.Rf1 N:g7 19.D:f7+ Rh8 20.Dh5+ Rg8 21.Db7+ Rf8 22.Ce6+ ! T:e6 23.T:g7 și negrul a cedat.

275.INDIANA REGELUI

Ungureanu (România) — Adamski (Polonia)

1.d4 Cf6 2.c4 e5 3.d5 g6 4.Cc3 Ng7 5.e4 d6 6.h3 e6 7.Nd3 e:d5 8.e:d5 0-0 9.Ng5 (9.Cge2) **9...Cbd7 10.f4! a6 11.a4 De8+ 12.Cge2! Ch5** (12...De3 13.Dd2!) **.13.Ce4 h6?** (13...f6!) **14.Nh4 C:f4 15.C:f4 g5 16.0-0! De5** (16...g:h4 17.Ch5!) **17.Ne1! g:f4 18.Nc3 De7 19.N:g7 R:g7 20.Dg4+ Rh8 21.D:f4 f5 22.D:h6+ Dh7 23.D:h7+ R:h7 24.C:d6 Ce5 25.N:f5+ N:f5 26.T:f5 T:f5 27.C:f5 C:c4 28.b3 Cd2 29.Tc1! Rg6 30.g4 C:b3 31.Tc3 Cd4 32.C:d4 e:d4 33.Td3 Rf6 34:T:d4** și negrul a cedat.

276.SISTEMUL ROBATSCH

Zinn (R. D. Germană) — *Ciocâltea* (România)

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Cc3 c6 4.f4 d5 5.e5 h5! 6.Ne3 Ch6 7.Cf3 Ng4 8.Ne2 e6 9.Dd2 Cd7 10.g3 (10.0-0-0 b5 11.h3 N:f3 12.N:f3 h4 13.Nf2 Nf8) **10...Cf5 11.Nf2 b5 12.h3 N:f3 13.N:f3 Cb6 14.a4?!** (14.b3 Nf8 15.Cd1) **14...Cc4 15.De1 Nf8!** (Vezi diagrama)

16.a:b5 c:b5 17.C:b5 Db6 18.Ca3 C:a3! 19.b:a3 C:d4 20.Nd1 (20.Ng2 Da5+ 21.Rf1 Da6+) **20...Nc5 21.Tb1 Da5+ 22.Rf1 Cf5 23.Tb3 N:f2 24.R:f2 De5+ 25.Rg2 d4! 26.Nf3 Te8 27.Ne4 h4! 28.g4 Cg3 29.Te1 C:e4 30.T:e4 Dd5! 31.Rf3 D:b3+** și albul a cedat.

În anii premergători Olimpiadei de la Lugano, întîlnirile dintre marii maeștri internaționali Florin Gheorghiu și Svetozar Gligorici se încheiau aproape cu regularitate în favoarea campionului român, cu tot plusul de experiență al marelui maestru iugoslav. Iată partida disputată de acești doi jucători de reputație mondială, comentată de Florin Gheorghiu.

277. INDIANA REGELUI

Gheorghiu (România)	Gligorici (Iugoslavia)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 0-0 6.Ne3 e5 7.d5 Ch5 8.Dd2 f5 9.0-0-0 Cd7 10.Nd3 Cdf6 11.Cge2 (Pînă aici s-a jucat la fel ca în partida Gheorghiu-Gligorici, Havana, 1966, unde a urmat 11.e:f5 N:f5? 12.Cge2 Dd7 13.g4! și albul a obținut avantaj decisiv, cîștigînd destul de ușor. Desigur, mutarea 11...N:f5 constituie o greșeală destul de gravă; continuarea corectă este 11...g:f5. După 12.Cge2 Nd7 13.h3! f4 14.Nf2, albul are însă oricum avantaj, Gheorghiu-Minici, București, 1966. Nu am jucat însă continuarea — probabil cea mai corectă — 11.e:f5, deoarece eram curios să aflu ce anume găsise Gligorici în varianta ce se va juca în partidă și care, după părerea mea, constituie o linie de joc condamnată!) **11...f:e4 12.C:e4 C:e4 13.N:e4 Cf6 14.Nc2**! (Desigur, mult mai tare decît 14.Cc3 C:e4 15.C:e4 Nf5 și negrul scapă oarecum de greutăți) **14...Nf5** (Nici continuarea 14...De7 15.Cg3 Ch5 16.Ce4 Nf5 17.g4! N:e4 18.N:e4 Cf4 19.h4 nu duce la egalitate, Kavalek-Martinovici, Sarajevo, 1965) **15.Cg3**! (Pînă aici, partida noastră și cea de la masa vecină, Reshevsky-Najdorf, au fost identice. După schimbul la c2 însă, căile de joc s-au separat) **15...N:c2** (O greșeală, după care negrul are multe greutăți. După părerea mea, singura mutare este 15...Dd7, cu toate că albul păstrează și în acest caz avantaj) **16.D:c2 c5?**! (Încercare desperată de a căuta contrajoc. Najdorf jucase alături 16...De8, dar după 17.Ng5! c5 18.d:c6 D:c6 19.N:f6 N:f6 20.Ce4 a stat foarte slab) **17.d:c6 b:c6 18.h4**! (Foarte tare; la complicații neclare ducea 18.Nc5 Da5 19.N:d6 D:a2 sau 18.Ce4 Da5) **18...Da5 19.Rb1 e4**! (Singura încercare de contrajoc) **20.h5**! (Mai bine decît 20.C:e4 C:e4 21.f:e4 Ne5 și negrul stă acceptabil) **20...De5!?** (O mutare aparent foarte bună, deoarece cîștigă un tempo important prin atacul asupra calului din g3. La 21.Nf2 poate urma 21...e3, iar la 21.Df2? Cg4, cu joc excelent. După partidă, avînd în vedere replica mea, pe care nu a observat-o la timpul potrivit, Gligorici a considerat

mutarea 20...De5 o greşeală !) **21.C:e4**! (Prima poantă dintr-o combinaţie forţată, care dă destul de uşor cîştig albului) **21...C:e4 22.Nd4**! (O mutare intermediară extrem de neplăcută, care răstoarnă tot planul negrului conceput prin 20...De5. Vezi diagrama)

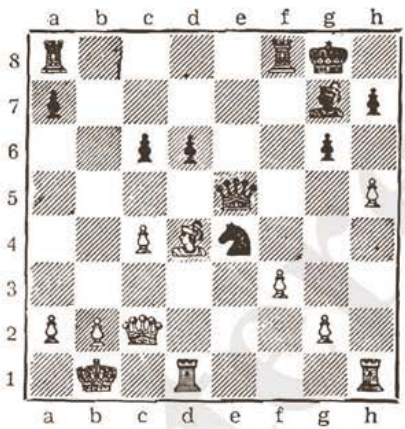

22...De7 23.N:g7 R:g7 24.h6+! (A doua surpriză neplăcută; negrul nu va mai putea să-şi cîştige pionul, iar ameninţările de mat la g7 devin permanente) **24...Rf7 25.The1**! (În sfîrşit, albul se decide să-şi recîştige figura) **25...Tae8 26.T:e4 Df6 27.Da4**! (Ultima surpriză, după care albul mai cîştigă forţat un pion; aici Gligorici putea să cedeze liniştit) **27...T:e4 28.f:e4 Te8 29.D:a7+ De7 30.Dd4**! **Te8 31.Tf1+** (Desigur, ar fi cîştigat uşor şi 31.c5 ! d:c5 32.Dc4+ De6 33.Td7+ Rg8 34.Tg7+ Rh8 35.D:e6+ T:e6 36.a4) **31...Rg8 32.Tf4 g5 33.Tf5 D:e4+ 34.D:e4 T:e4 35.T:g5+ Rh8 36.Tg7**! **Te6 37.Tc7 T:h6 38.T:c6 Rg7 39.c5** (Cîştigă imediat, ca şi 39.a4) **39...Th1+** (Remarcabilă este dîrzenia marelui maestru iugoslav !) **40.Rc2 d:c5 41.T:c5 Tg1 42.Tg5+ Rf6 43.Tg8 h5 44.Tf8+ Rg5 45.Tf2 Rg4 46.Te2 Rg3 47.a4 h4 48.a5** şi negrul a cedat.

* * *

* La Olimpiada de la Lugano campionul remizelor a fost Florin Gheorghiu : 14 din 17 partide jucate.

* Este recunoscut că Petrosian, deşi campion mondial, nu străluceşte aproape niciodată prin victorii de mare spectaculozitate. În schimb, el este singurul jucător care la şase Olim-

piade consecutive nu a pierdut nici o partidă. După Lugano, punctajul personal atinsese cifre cu semnificație de adevărat record : +52 =24 —0 !

* La Lugano a avut loc în timpul Olimpiadei un concurs pentru cea mai frumoasă vitrină cu temă șahistă din oraș. Premiul I a fost cîștigat de magazinul muzical, iar următoarele de cea mai mare cofetărie și de magazinul copiilor, care a prezentat păpuși șahiste executate cu gust și inspirație.

* Cunoscuta firmă „Omega" a organizat un stand cu cele mai bune și mai frumoase ceasornice din producția proprie, orînduite pe o imensă tablă de șah. Tot aici se putea citi în orice moment al zilei ora exactă în țările tuturor participanților la Olimpiadă.

* În partida Keane-Castro, la mutarea 108 s-a convenit asupra remizei. Prin consemnarea acestui rezultat a fost eliminată din turneul final „A" echipa Angliei și s-a calificat pentru prima dată în turneul celor mai buni o echipă asiatică : reprezentativa Filipinelor.

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei s-a jucat între Gibbs (Hong Kong) și *Schmid* (R. F. Germania). *Apărarea Alehin :* **1.e4 Cf6 2.Cc3 d5 3.e:d5 C:d5 4.Cge2 Cc6 5.g3? Ng4 6.Ng2 Cd4! 7.N:d5 D:d5 8.f3 D:f3 9.Tf1 Dg2** și albul a cedat.

* După eforturi deosebite pentru a cîștiga partida, Bilek care juca contra lui Heidenfeld (Irlanda) a muncit 128 de mutări pentru a ajunge în poziția din diagramă, în care avea șanse bune de a-și valorifica avantajul material.

Heidenfeld

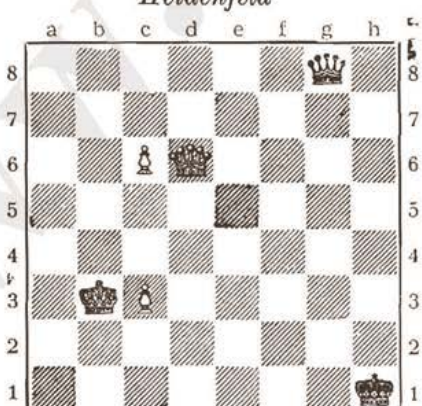

Bilek

Sub imperiul oboselii el a jucat pripit : **128.c4?** la care a urmat **128...Dg3+** ! și toate strădaniile lui s-au irosit.

* Singurul record doborît față de Olimpiada de la Havana a fost acela al partidelor efectiv jucate : 2 128 !

* Echipa Ciprului a fost condusă de o jucătoare. . . Doamna Cababe. Ea jucase în campionatul masculin al Ciprului și se clasase pe locul al IX-lea. Cum însă trei dintre jucătorii situați înaintea sa n-au putut veni la Olimpiadă, Cababe a intrat automat în echipă. După Holoway la Paris, Chaudé de Silans la Dubrovnik, Renoy-Chévrier la Leipzig și Berna Carasco la Havana, Cababe este a cincea femeie participantă la Olimpiadele masculine, și prima în calitate de căpitan de echipă.

* Dintre rezultatele surprinzătoare ale Olimpiadei, trebuie remarcat insuccesul marelui maestru Larsen ; în finală n-a reușit să realizeze nici măcar 50% din posibilități : 6 puncte din 13 !

www.stereo.ro

OLIMPIADA a XIX-a — SIEGEN, septembrie 1970

Siegen este un orășel în R. F. Germania, cu aproximativ 60 000 de locuitori și face parte din complexul industrial Westfalia din Renania de Nord. În muzeul orașului sînt expuse obiecte care alcătuiesc o foarte interesantă și instructivă istorie a industriei metalurgice. Orașul este renumit și pentru că aici a văzut lumina zilei celebrul pictor Peter Paul Rubens (1577—1640).

Ideea organizării celei de-a XIX-a Olimpiade aici la Siegen a fost sugerată de aniversarea a 50 de ani de la înființarea Uniunii de șah din localitate. Inițial și-au anunțat participarea 74 de reprezentative naționale, ceea ce ar fi constituit un nou record în materie. Au jucat însă numai 60 de echipe; numărul lor putea atinge 63, dacă nu s-ar fi aplicat atît de rigid regulamentul. Este vorba de federațiile de șah din Franța, Venezuela și Ecuador, care au trimis cu întîrziere înscrierile, astfel încît celor trei echipe le-a fost refuzată admiterea în competiție. Situația era foarte neplăcută pentru șahiștii sud-americani, de pildă, care, după ce au străbătut aproape jumătate din globul pămîntesc pentru a ajunge, s-au văzut nevoiți să facă cale întoarsă.

Competiția a fost găzduită de „Siegenlandhalle", o sală cu o suprafață de 1 600 m², în care au fost amenajate cu mult gust spații destinate fiecărei echipe în parte. Aici puteau pătrunde numai jucătorii, arbitrii și cîte un reprezentant al fiecărei echipe. Se poate spune pe bună dreptate că Olimpiada de la Siegen a fost un model de organizare modernă a unei mari competiții. Simplu și eficient, totul a fost pus la punct pînă în cele mai mici amănunte. Dealtfel, cu multe luni înainte de data începerii, tuturor celor interesați li s-a trimis un buletin cuprinzînd toate informațiile utile, de la prețul hotelurilor și al pensiunii pînă la modul foarte exact în care se poate ajunge,

din diferite țări la Siegen (cu avionul, trenul sau autobuzul) pe calea cea mai scurtă.

Partidele disputate au fost urmărite cu deosebit interes de un public numeros. Într-o sală special amenajată pentru demonstrarea partidelor se aflau zilnic între 2 000 și 3 000 de spectatori. Aici erau prezentate în mod special și opt dintre cele mai captivante dispute, proiectate cu ajutorul tehnicii electronice, pe niște ecrane luminoase, de dimensiuni aproape egale cu ale pereților sălii. Tot aici puteau fi ascultate cele mai calificate comentarii pe marginea partidelor jucate. De asemenea, un ordinator electronic comunica rezultatele, numărul mutărilor și timpul consumat de jucători. Aparate speciale furnizau fotocopii ale textului partidelor, la cererea spectatorilor. Un buletin al turneului a fost elaborat zilnic și cuprindea cele 120 de partide jucate în runda precedentă. Buletinul însuma la sfîrșitul Olimpiadei mai mult de 800 de pagini ! Totul a fost prevăzut și pus la punct cu atenție și grijă. Dealtfel, un ziar vest-german a publicat un articol cu titlul „Chiar și Bobby este mulțumit", vrînd să sublinieze prin aceasta excelenta organizare a Olimpiadei, suficientă chiar și exigențelor teribile ale „capriciosului" campion american.

Primul act care trebuie să marcheze buna desfășurare a oricărei Olimpiade îl constituie, fără îndoială, alcătuirea grupelor preliminare, astfel încît să existe un echilibru din punct de vedere al forței de joc a echipelor componente și să satisfacă toate cerințele. De aceea, criteriul care a stat la baza împărțirii echipelor în grupe preliminare a fost întotdeauna cel al valorii. Pînă la Siegen s-a procedat, după cum am mai amintit, în felul următor : căpitanii de echipă prezentau liste, care înfățișau ordinea valorică a tuturor reprezentativelor naționale concurente, așa cum o vedeau ei. Aceste liste erau comparate între ele și se alegea o variantă medie. La Siegen, pentru prima oară în istoria Olimpiadelor, această operație a fost încredințată unui. . . computer. Mașina a rezolvat dificila problemă a formării grupelor preliminare de o manieră într-adevăr echitabilă — astfel ca acestea să fie de valoare sensibil egală — calculînd rezultatele medii ale tuturor echipelor participante, înregistrate la toate Olimpiadele, începînd cu aceea din anul 1960. Cu titlu de informație, redăm clasamentul primelor 20 de echipe ale lumii, așa cum a fost stabilit de computer : 1. U.R.S.S. ; 2. Iugoslavia ; 3. S.U.A. ; 4. Ungaria ; 5. Argentina ; 6. Bulgaria ; 7. R. F. Germania ; 8. Cehoslovacia, 9. România ; 10. R. D. Germană ; 11. Olanda ; 12. Canada ; 13. Spania ; 14. Israel ;

15. Austria; 16. Polonia; 17. Anglia; 18. Danemarca; 19. Cuba; 20. Peru.

În afara campioanei lumii, reprezentativa Uniunii Sovietice, alcătuită în întregime din mari maeștri, în frunte cu campionul mondial Boris Spasski, echipe foarte puternice au trimis la Siegen Iugoslavia, Ungaria (întărită cu tînărul de 18 ani și viitorul mare maestru Ribli) și S.U.A., în a cărei formație au acceptat și au reușit să joace pentru prima dată împreună Robert Fischer și Samuel Reshevsky. La Siegen și-au făcut debutul olimpic șahiștii din Noua Zeelandă, din Rodezia, Insulele Feroe, Guernsey și din Japonia.

Festivitatea de deschidere a Olimpiadei a fost prezidată de primarul orașului, care în cuvîntul rostit a urat tradiționalul „bun venit" tuturor participanților la marea întrecere. O orchestră militară a interpretat imnul FIDE, compoziția lui Dal Verme și a fost înălțat drapelul FIDE, prezent la toate Olimpiadele. Căpitanul echipei U.R.S.S., marele maestru Paul Keres, i-a înmînat spre păstrare provizorie, președintelui FIDE, Folke Rogard, cupa Hamilton-Russel.

Jocurile în grupele semifinale s-au desfășurat normal, încheindu-se cu rezultatele scontate. Am putea aminti doar că în grupa a III-a, R. D. Germană a învins S.U.A. cu 2½-1½ și că acesta a fost înscris conform regulamentului și în tabelul turneului final „A". În meciul Ungaria-Danemarca, Larsen a pierdut la Portisch în 20 de mutări!?

Mai presus de toate, merită însă să consemnăm excelenta evoluție în semifinale a jucătorilor români. Trimiși de computer și de sorți în grupa a IV-a, una dintre cele mai tari ale semifinalelor, cu cea mai puternică concurență în lupta pentru calificare, șahiștii noștri au reușit să se claseze pe primul loc, înaintea Ungariei, echipă a cărei forță de joc nu trebuie s-o mai comentăm.

Rezultatele întrecerilor preliminare.

Grupa I: U.R.S.S. 31, Spania 28½, Polonia 24, Australia 23, Tunisia 18, Grecia 17½, Peru 17½, Republica Dominicană 11, Insulele Feroe 8½, Monaco 1;

Grupa a II-a: Iugoslavia 31½, Canada 23, Indonezia 22½, Mongolia 22, Anglia 21½, Iran 19½, Elveția 18½, Luxemburg 8½, Andorra 7½, Hong Kong 5½;

Grupa a III-a: R.D. Germană 30½, S.U.A. 28½, Olanda 28, Finlanda 22½, Belgia 19, Brazilia 17, Mexic 12, Japonia 12, Turcia 8½, Insulele Virgine 2;

Grupa a IV-a : România 26 ½, Ungaria 26, Danemarca 25 ½, Suedia 22, Filipine 21 ½, Italia 21 ½, Irlanda 19, Liban 8, Maroc 7 ½, Guernsey 2 ½. ;

Grupa a V-a : Argentina 26, Cehoslovacia 25 ½, Israel 24 ½, Cuba 22 ½, Norvegia 22, Scoţia 18 ½, Singapore 14, Portugalia 14, Malta 8, Rhodesia 5 ;

Grupa a VI-a : R. F. Germania 29 ½, Bulgaria 28, Austria 21 ½, Columbia 20 ½, Islanda 19, Porto Rico 16, Republica Africa de Sud 14, Albania 13 ½, Noua Zeelandă 13 ½, Cipru 4 ½.

Componenţa formaţiilor din turneul final „A".

U.R.S.S. : Spasski, Petrosian, Korcinoi, Polugaevski, Smîslov, Gheller ; *Ungaria :* Portisch, Lengyel, Bilek, Forintos, Csom, Ribli ; *Iugoslavia :* Gligorici, Ivkov, Matulovici, Matanovici, Parma, Minici ; *S.U.A. :* Fischer, Reshevsky, Evans, Benkö, Lombardy, Mednis ; *Cehoslovacia :* Hort, Filip, Jansa, Smejkal, Prybil ; *R.F. Germania :* Unzicker, Schmid, Darga, Hecht, Mohrlok, Klundt ; *Bulgaria :* Boboţov, Tringov, Pîdevski, Popov, Radulov, Kolarov ; *Argentina :* Najdorf, Panno, Bolbochan, Quinteros, Rubinetti, Juarez ; *R.D. Germană :* Uhlmann, Malich, Liebert, Hennings, Zinn, Baumbach ; *România :* Gheorghiu, Ciocîltea, Ghiţescu, Ungureanu, Mititelu, Reicher ; *Canada :* Yanofsky, Suttles, Vranesici, Witt, Amos, Füster ; *Spania :* Pomar, del Corral, Toran, Medina, Calvo, Bellon.

Cele cinci turnee finale au început la 16 septembrie. Desigur, cel mai mare interes l-a polarizat turneul în care se disputa titlul olimpic. În prima rundă, U.R.S.S. a întîlnit şi întrecut, prin punctul înscris de Korcinoi, echipa R. F. Germania. În runda a doua, nici una dintre cele două echipe — U.R.S.S. şi Iugoslavia — care s-au înfruntat direct, nu a putut cîştiga : 2-2. Runda a IV-a a adus în faţa meselor de şah echipa Ungariei, instalată în fruntea clasamentului cu 8 puncte şi pe cea a U.R.S.S., care nu acumulase decît 7 ½. Toată lumea aştepta o dispută dintre cele mai spectaculoase. Spre surprinderea şi decepţia generală, meciul s-a încheiat destul de repede, după ce arbitrii consemnaseră patru remize dintre cele mai paşnice. Cea mai interesantă rundă a fost însă a VI-a, cînd s-au întîlnit campionii mondiali cu reprezentativa S.U.A. În întîlnirile de pînă acum avantajul a fost de partea şahiştilor sovietici, dar niciodată echipa americană nu aliniase formaţia sa cea mai puternică. Şi iată că acum au venit convinşi că a sosit momentul să schimbe mersul lucrurilor. Întîlnirea a stîrnit un imens interes şi datorită faptului că la masa întîi se întîlneau doi titani ai şahului contemporan : Boris Spasski, pentru care

meciul constituia o probă de prestigiu și Robert Fischer, cel mai periculos adversar al campionului mondial, pe care mulți erau înclinați să-l considere chiar mai bun. Pînă în acel moment, cei doi mari șahiști se întîlniseră de patru ori. Bilanț: 3-1, două remize și două victorii, în favoarea lui Spasski!

Încă din zorii zilei, la casa de bilete se formase o coadă enormă. Peste 3 000 de spectatori, zi record din acest punct de vedere, au asistat la partida „vedetă" a Olimpiadei, ca să nu mai vorbim de mulțimea amatorilor rămași pe dinafară.

Victoria a revenit campionului mondial și a produs o impresie deosebită. Poate că Fischer a făcut o greșeală psihologică, jucînd aceeași variantă de deschidere, cu care pierduse în 1966 la Spasski, în turneul de la Santa Monica. Astfel i-a dat ocazia adversarului său să pună în aplicare o întărire a jocului, pregătită, fără îndoială, încă dinainte. Oricum însă, meritul lui Spasski, care a jucat această partidă cu deosebit calm și încredere, este remarcabil! În celelalte partide ale meciului, Petrosian, după ce a stat mai slab la Reshevsky, s-a apărat precis și a egalat jocul. Gheller a refuzat o propunere de remiză a lui Lombardy, a sacrificat apoi o calitate pentru atac, dar n-a reușit să obțină avantaj și a întrerupt într-o poziție destul de dificilă. Și Polugaevski a întrerupt cu Evans, într-un final de turnuri cu un pion în minus. Dar, chiar în lipsa declarațiilor marelui maestru Iurii Averbach, făcute atunci, șahiștii sovietici sînt recunoscuți pentru arta lor de analizatori. Analizele de acasă au găsit mutări unice și i-au salvat pe Gheller și pe Polugaevski. Așadar, scorul general al întîlnirii: 2½-1½.

În runda a VII, U.R.S.S. a cîștigat cu scorul de 3-1 contra R. D. Germane, în timp ce Ungaria a cunoscut prima și singura sa înfrîngere în turneu, la Iugoslavia. În continuare, U.R.S.S. va trece în fruntea clasamentului unde va rămîne pînă la sfîrșitul Olimpiadei. Lupta pentru celelalte două medalii va da cîștig de cauză echipelor Ungariei și Iugoslaviei, care în ultima rundă, cu același număr de puncte, au întîlnit R.D. Germană (3-1) și, respectiv, Argentina (2½-1½). Echipa țării noastre nu a evoluat la fel de eficace ca în semifinale. A cîștigat un singur meci, acela cu șahiștii bulgari, dar ne-a adus satisfacția constanței, a prezenței sale permanente în rîndurile celor mai bune echipe din lume. La absolut toate Olimpiadele la care a jucat, reprezentativa României s-a calificat în turneul în care se dispută titlul suprem. Reținem din ansamblul rezultatelor remiza Gheorghiu-Fischer și faptul că toți componenții echipei noastre au realizat minimum 50% din totalul de puncte.

Echipa U.R.S.S. a înscris, potrivit așteptărilor, un nou succes: al zecelea titlu olimpic cucerit consecutiv! Dar la Siegen hegemonia șahului sovietic în arena internațională a fost pentru prima dată serios amenințată. Dealtfel, diferența de numai un punct, care a despărțit-o de a doua echipă clasată, este elocventă în acest sens. Și totuși, echipa U.R.S.S. a evoluat cu aceeași formație ca și la Lugano, unde a marcat o superioritate record față de celelalte Olimpiade, distanțîndu-se de următoarea clasată la nu mai puțin de 8½ puncte!

Finala „A"

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
1 U.R.S.S.	•	2	2	2½	2½	2½	2	2	3	2½	3½	3	27½
2 Ungaria	2	•	1½	2½	2	2½	2½	2½	3	2½	3	2½	26½
3 Iugoslavia	2	2½	•	2	2	2½	2½	2½	2½	2½	2½	2½	26
4 S.U.A.	1½	1½	2	•	2	2½	3½	3	1½	2½	2	2½	24½
5 Cehoslovacia	1½	2	2	2	•	2½	1	2	2	2	3½	3	23½
6 R.F. Germania	1½	1½	1½	1½	1½	•	2	2½	2	3	2½	2½	22
7 Bulgaria	2	1½	1½	½	3	2	•	2½	2	1½	2	3	21½
8 Argentina	2	1½	1½	1	2	1½	1½	•	2½	2½	2½	3	21½
9 R.D. Germană	1	1	1½	2½	2	2	2	1½	•	2	2	1½	19
10 România	1½	1½	1½	1½	2	1	2½	1½	2	•	1½	2	18½
11 Canada	½	1	1½	2	½	1½	2	1½	2	2½	•	2½	17½
12 Spania	1	1½	1½	1½	1	1½	1	1	2½	2	1½	•	16

Rezultatele individuale ale componenților primelor trei echipe.

U.R.S.S.: Spasski +7 −0 =5, Petrosian +6 −0 =8, Korcinoi +8 −1 =6, Polugaevski +7 −1 =4, Smîslov +5 −0 =6, Gheller +6 −2 =4; *Ungaria:* Portisch +7 −1 =8, Lengyel +2 −3 =7, Bilek +4 −1 =6, Forintos +9 −2 =5, Csom +8 −1 =5, Ribli +3 −1 =3; *Iugoslavia:* Gligorici +3 −1 =9, Ivkov +7 −0 =6, Matulovici +10 −1 =6, Matanovici +8 −0 =4, Parma +3 −1 =8, Minici +6 −0 =3.

Finala „B": Israel 27 de puncte, Polonia 25, Australia 24½, Mongolia 23½, Suedia 23, Olanda 23, Danemarca 22, Finlanda 21½, Cuba 20, Austria 19½, Columbia 18, Indonezia 17;

Finala „C": Anglia 30 de puncte, Filipine 27½, Islanda 26, Brazilia 25½, Norvegia 24, Italia 22½, Grecia 20½, Iran 19, Belgia 18½, Scoția 18½, Tunisia 17½, Porto Rico 14½;

Finala „D": Elveția 29½ puncte, Albania 28, Peru 27½, Singapore 26½, Portugalia 24½, Irlanda 23½, Africa de Sud

22½, Mexic 21, Liban 17, Luxemburg 15½, Japonia 15, Republica Dominicană 13;

Finala „E": Noua Zeelandă 36 de puncte, Rhodesia 28, Turcia 28, Malta 27½, Hong Kong 26, Maroc 25, Insulele Feroe 19, Andorra 18, Cipru 16, Insulele Virgine 15, Guernsey 13, Monaco 12½.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Spasski 9½ din 17 (79,2%); *masa a 2-a:* Ivkov 10 din 13 (76,9%); *masa a 3-a:* Hartston (Anglia) 12½ din 16 (78,1%); *masa a 4-a:* Matanovici 10 din 12 (83,3%); *rezerva 1:* Lombardy 11 din 14 (78,6%), *rezerva a 2-a:* Gheller 8 din 12 (66,6%).

Rezultatele individuale ale șahiștilor români: Gheorghiu 11 din 19 (57,9%), Ciocâltea 11½ din 19 (60,5%), Ghițescu 8½ din 15 (56,7%), Ungureanu 5 din 10 (50%), Mititelu 4 din 7 (57,1%), Reicher 3½ din 6 (58,3%).

278. APĂRAREA ROBATSCH

Pomar (Spania) — *Petrosian* (U.R.S.S.)

1.d4 g6 2.c4 Ng7 3.Cc3 d6 4.Cf3 Ng4 5.g3 Dc8 6.Ng2 Cb6 7.h3 Nd7 8.e4 f6 9.Ne3 Cf7 10.Dd2 c5 11.d:c5 d:c5 12.0-0-0 Cc6 13.Rb1 b6 14.g4 Tb8 15.The1 Tb7 (Vezi diagrama)

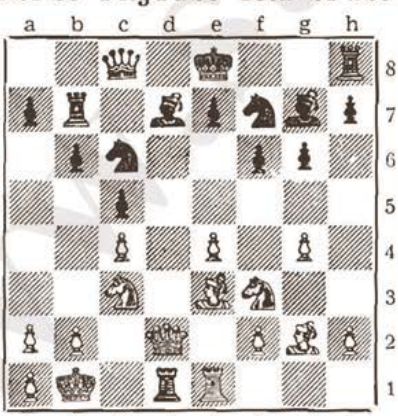

16.e5 f:e5 17.Cg5 0-0 18.Cd5? (18.Nd5 c6 19.C:f7 T:f7 20.Ne4) **18...C:g5 19.N:g5 Ne8 20.Nh6 e6!** (20...N:h6 21.D:h6 T:f2‡ [22.Tf1 Tf7) **21.N:g7 T:g7 22.Ce3 Cd4! 23.T:e5 Tgf7 24.Cc4!** (24.Tf1 Nc6) **24...Dc7! 25.Tg5 Tf4 26.Dd3 h6 27.Cd6 h:g5 28.C:e8 T:e8 29.D:g6+ Rf8 30.D:g5 Dh7+** și albul a cedat.

279.APĂRAREA GRÜNFELD

Spasski (U.R.S.S.) — Fischer (S.U.A.)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.c:d5 C:d5 5.e4 C:c3 6.b:c3 Ng7 7.Ne4 c5 8.Ce2 Cc6 9.Ne3 0-0 10.0-0 Dc7 11.Tc1 Td8 12.h3 (12.De1 e6 13.f4 Ca5 14.Nd3 f5 15.Td1 b6 16.Df2 c:d4 17.N:d4 N:d4 18.c:d4 Nb7 19.Cg3, Spasski-Fischer, Santa Monica, 1966) **12...b6** (12...a6, Gligorici-Hort, Siegen, 1970) **13.f4 e6 14.De1 Ca5 15.Nd3 f5 16.g4! f:e4 17.N:e4 Nb7 18.Cg3 Cc4 19.N:b7** (19.Nf2 N:e4 20.D:e4 Cd2 21.D:e6+ Rh8 22.Tfd1 Cf3+ 23.Rh1 Ch4!) **19...D:b7 20.Nf2 Dc6 21.De2 c:d4 22.c:d4 b5 23.Ce4 N:d4?** (Vezi diagrama)

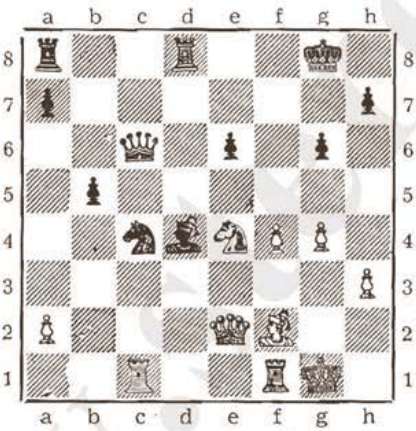

24.Cg5 N:f2+? 25.T:f2 Td6 (25...Te8) **26.Te1 Db6** (26...Td2 27.D:e6+ D:e6 28.T:e6 T:f2 29.R:f2) **27.Ce4 Td4 28.Cf6+ Rh8 29.D:e6 Td6** (29...Td1 30.Df7! T:e1+ Rg2 Dc6+ 32.Rg3 Te3+ 33.Rh4 T:h3+ 34.R:h3 Dh1+ 35.Th2) **30.De4 Tf8 31.g5 Td2 32.Tf1 Dc7?** (32...Cd6 33.De7 Tf7; 33.De5 Dd4) **33.T:d2! C:d2 34.Dd4 Td8 35.Cd5+ Rg8 36.Tf2 Cc4 37.Te2 Td6 38.Te8+ Rf7 39.Tf8+** și negrul a cedat.

280.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Polugaevski (U.R.S.S.) — Rossetto (Argentina)

1.c4 e5 2.Cc3 Cf6 3.g3 c6 4.Cf3 e4 5.Cd4 d5 6.c:d5 Db6 7.Cb3 c:d5 8.Ng2 Cc6 (8...Nf5 9.d3! e:d3 10.0-0 Cc6 11.Ng5) **9.0-0** (9.d3) **9...a5 10.d3! a4 11.Ne3! Db4** (Vezi diagrama)

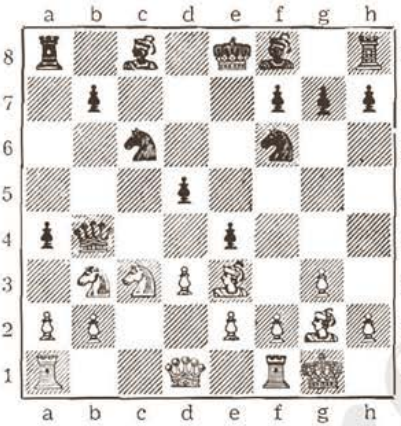

12.d:e4 a:b3 13.a3! (13.e:d5 Ca5! 14.a:b3 Ta6!) **13...Da5** (13...Dd6 14.C:d5! 15.Nf4) **14.e:d5 Ce5 15.D:b3** (15.Nd4! Nd6 16.D:b3 sau 16.e4) **15...Ne7?** (La 15...Nc5! 16.Db5+ D:b5 17.C:b5 N:e3 18.Cc7+ Re7 19.C:a8 Nd7 sau 16.N:c5 D:c5 17.Tac1 sau 16.Cb5) **16.Nb6 Da6 17.Nd4 Ced7 18.Cb5** (18...Da5 19.d6 Nd8 20.De3+) **18...0-0 19.Cc7 Da4 20.De3! Nd6? 21.C:a8 D:a8 22.e4 Te8 23.Tfe1 Ne5 24.f4 N:d4+ 25.D:d4 Da6 26.Tac1** (26.e5! Cg4 27.h3 Ch6 28.g4) **26...h5 27.h3 Cf8 28.e5 C6h7 29.Tc7 g5 30.Rh2 Db6** și negrul a cedat, fără să mai aștepte răspunsul albului. După 31.e6! f:e6 32.d:e6 N:e6 33.f5 sau 32...C:e6 33.Nd5; 32...T:e6 33.T:c8! T:e1 34.Nd5+

281.GAMBITUL DAMEI

Spasski (U.R.SS.) — Kostro (Polonia)

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cf3 Cf6 4.Ce3 e6 5.Ng5 h6 6.Nh4 d:c4 7.e4 g5 8.Ng3 b5 9.Ne2 Nb7 10.0-0 Cbd7 11.d5! e:d5 12.e:d5 Db6? 13.d:e6 f:e6 14.Cd4 Nc5 15.Cd:b5 0-0 16.Nf3 N:f3 17.D:f3 Tae8 18.Tad1 De6 19.De2 Cd5? 20.Cd6! N:d6 21.D:e6+ Rg7 22.N:d6 și negrul a cedat.

282.INDIANA DAMEI

Filip (Cehoslovacia) — *Korcinoi* (U.R.S.S.)

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4.g3 Nb7 5.Ng2 Ne7 6.0-0 0-0 7.Ce3 Ce4 8.De2 C:e3 9.D:e3 e5 10.Td1 d6 (10...Nf6? 11.Dd3

Cc6 12.d:c5 b:c5 13.D:d7 Db6 14.Nf4) **11.b3** (11.d5) **11...Nf6 12.Nb2 De7 13.Dd2 Td8!** (13...Ca6 14.Ce1 Tad8 15.e4) **14.Ce1 N:g2 15.C:g2 Cc6 16.d5 e:d5 17.e:d5** (17.N:f6 D:f6 18.D:d5 Cd4 19.Rf1 și 20.e3; 18...Ce7 19.Dd2 d5 20.e4! d4 21.Cf4; 18...Cb4 19.Dd2 d5) **17...N:b2 18.D:b2 Cd4 19.e3 Cf3+ 20.Rh1 De4! 21.De2 a6 22.Dd3 Dg4 23.Ce1 Te8 24.C:f3?** (24.De2 C:h2 25.f3 D:g3 26.D:h2 D:h2+ 27.R:h2 T:e3) **24...D:f3+ 25.Rg1 Te5! 26.a4 h5! 27.Ta2 g5!** (27...h4 28.De2) **28.De2 g4! 29.D:f3 g:f3 30.Tc2 Tc4 31.Tc4 f5!** (Vezi diagrama)

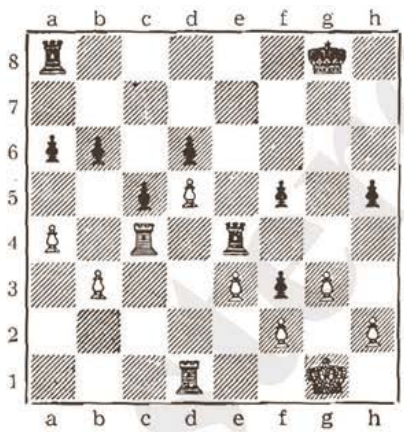

32.h3 Rf7 33.Rh2 b5! 34.T:e4 f:e4 35.Ta1 b4 36.g4 h4! 37.g5 Te8! și albul a cedat.

283.PARTIDA SPANIOLĂ

Fischer (S.U.A.) — Unzicker (R. F. Germania)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.N:c6 d:c6 5.0-0 f6 6.d4 e:d4 (6...Ng4 7.d:e5 D:d1 8.T:d1 f:e5 9.Td3, Fischer-Smîslov, Monaco, 1967 și Fischer-Spasski, Reykjawik, 1972; 7.c3. Fischer-Gligorici, Lugano, 1968) **7.C:d4 Ce7** (7...c5 8.Cb3 D:d1 9.T:d1 Nd6? 10.Ca5! b5 11.c4!!; 7...Nd6 8.Dh5+ g6 9.Df3 N:h2+? 10.R:h2 D:d4 11.Td1) **8.Ne3 Cg6 9.Cd2 Nd6 10.Cc4 0-0 11.Dd3 Ce5 12.C:e5 N:e5 13.f4! Nd6** (13...N:d4) **14.f5! De7 15.Nf4! N:f4** (15...Nd7 16.Tad1 Tad8) **16.T:f4 Nd7 17.Te1 Dc5 18.c3 Tae8 19.g4! Dd6 20.Dg3 Te7 21.Cf3 c5** (Vezi diagrama)

22.e5! f:e5 23.Tfe4 Nc6 24.T:e5 Tfe8 25.T:c7 T:e7 26.Ce5! h6 27.h4 Nd7 28.Df4 Df6 29.Te2! Ne8 30.Dc4+ Rh7 31.Cg6

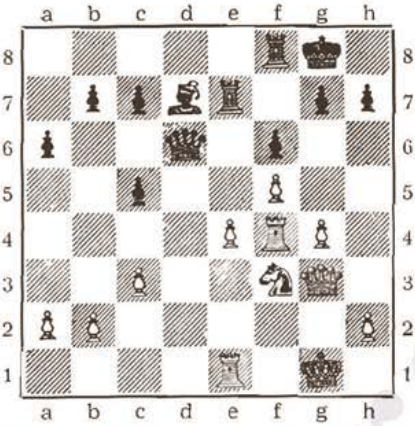

T:e2 32.D:e2 Nd7 33.Dc7! D:e7 34.C:e7 g5! 35.h:g5 h:g5 36.Cd5! Ne6 37.C:e7 Nf3 38.Ce8! Rh6 39.Cf6 Rg7 40.Rf2! Nd1 41.Cd7! e4 (41...N:g4 42.f6+ Rg8 43.f7+) **42.Rg3** și negrul a cedat.

284.APĂRAREA SICILIANĂ

Fischer (S.U.A.) — Camara (Brazilia)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 g6 6.Nc3 Ng7 7.Ne4 Cc6 8.f3 Nd7 9.Nb3 Da5 10.Dd2 Ce5 11.0-0-0 Te8 12.h4 Ce4 13.N:e4 T:e4 14.Cb3 D:c7 15.Nd4 Ne6 16.e5! d:e5 17.N:e5 De8 18.De2 Nd7 19.T:d7! R:d7 20.Cb5! De6 21.Td1+ Re8 22.Ce7+ D:e7 23.N:e7 T:e7 24.Db5+ și negrul a cedat.

285.DESCHIDEREA LARSEN

Larsen (Danemarca) — *Portisch* (Ungaria)

1.b3 e5 2.Nb2 Cc6 3.e4 Cf6 4.e3 d6 5.Cc3 g6 6.Cf3 Ng7 7.d4 Nf5 8.d5 Cb4 9.Tc1 a5 10.a3 Ca6 11.h3 0-0 12.g4? Nd7 13.g5 Ch5 14.Ce4 f5 15.g:f6 C:f6 16.Cfd2 C:e4 17.C:e4 Dh4 18.Cg3 Ce5 19.Nc3? T:f2! 20.R:f2 Ce4+ 21.Rg1 D:g3+ 22.Ng2 D:e3+ și albul a cedat.

286.APĂRAREA GRÜNFELD

Naranja (Filipine) — *Portisch* (Ungaria)

1.e4 Cf6 2.d4 g6 3.Cc3 d5 4.e:d5 C:d5 5.e4 C:c3 6.b:c3 Ng7 7.Ne4 c5 8.Ce2 Cc6 9.Ne3 0-0 10.h4? c:d4 11.c:d4 Dd6!

12.Tc1 Td8 13.d5 Ce5 14.Db3 Nd7 15.f3? b5! 16.Nd3 (16.N:b5 Tdb8 17.a4 a6!) **16...Db4+!** și albul a cedat.

287.APĂRAREA OLANDEZĂ

Uhlmann (R. D. Germană) — *Ivkov* (Iugoslavia)

1.d4 e6 2.c4 f5 3.g3 Cf6 4.Ng2 Ne7 5.Cf3 0-0 6.0-0 d5 7.b3 c6 8.Na3 N:a3 9.C:a3 De7 10.Dc1 Nd7 11.b4? Ne8 (11...D:b4? 12.Tb1 și 13.T:b7) **12.Tb1 a6 13.Tb3 Nh5 14.c:d5 c:d5 15.Ce5?** (15.Db2) **15...N:e2 16.Te1 Nh5 17.b5 a:b5 18.C:b5 Cc6! 19.C:c6 b:c6 20.D:c6 Tfc8! 21.Db6** (21.D:e6+ D:e6 22.T:e6 Tc1+ 23.Nf1 Ce4!) (Vezi diagrama)

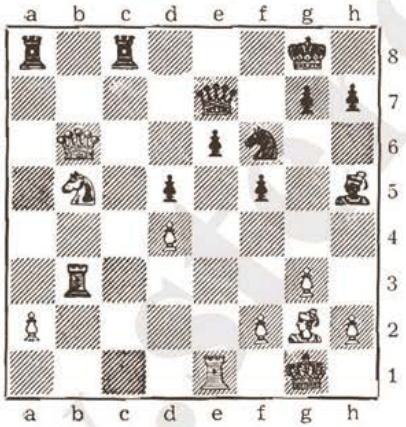

21...Ce4! 22.f3 Dd7! 23.f:e4? (23.Ca3) **23...Tc6 24.D:c6 D:c6 25.e:d5 De2! 26.Ce3 Te8 27.d:c6** (27.Te3 Dd2) **27...T:e3 28.Nd5 Ne8 29.e7+ Rh8 30.Nf7 Dd2!** și albul a cedat.

288.APĂRAREA PIRC-UFIMȚEV

Matulovici (Iugoslavia) — Tringov (Bulgaria)

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 g6 4.f4 Ng7 5.Cf3 0-0 6.Nd3 Cbd7 7.0-0 e5 8.f:e5 d:e5 9.d5 c6 10.d:c6 b:c6 11.Rh1 De7 (11...De7 12.b3 Ch5 13.a4 Cf4 14.Na3 c5 15.Nb5 Cf6 16.De1 c4) **12.Ne3 Cb6** (12...Ch5) **13.a4 a5 14.De1 Cfd7 15.Td1 Dd8 16.Df2 Tb8 17.Cd2 De7 18.b3 Rh8 19.Ce2 f6 20.Cg3 h5 21.Cc4 C:c4 22.N:c4 Tb4? 23.Td3! Te8 24.Tfd1 Tb8** (Vezi diagrama)

25.Cf5! g:f5 26.Dh4! Cf8 27.D:h5+ Ch7 28.Ne5! D:c5 29.Th3 Nh6 30.D:e8+ Df8 31.Td8! f:e4 32.D:f8+ N:f8 33.T:f8+ Rg7 34.Tg8 mat.

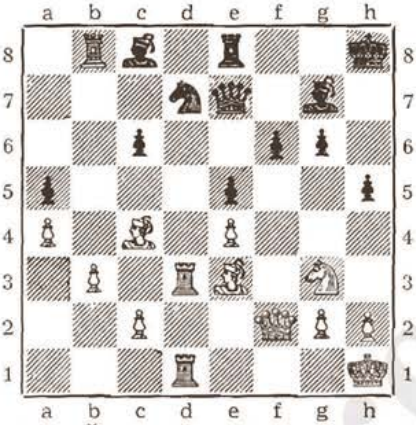

289.APĂRAREA PIRC-UFIMȚEV

Bednarski (Polonia) — Nouisseri (Tunisia)

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Cf3 d6 4.Nc4 Cf6 5.Dc2 c5 6.e5 d:e5 7.d:e5 Cd5 8.0-0 e6? 9.Td1 0-0 10.Ng5 Db6 11.N:d5 e:d5 12.Ce3 d4 13.Cd5 Da6 14.Dd2 Ng4 15.Nf6 N:f3? 16.Dh6! și negrul cedează.

290.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Dusclaux (Monaco) — *Uzman* (Turcia)

1.e4 e5 2.Cc3 Nc5 3.Cf3 Cc6 4.g3 f5 5.d3 Cf6 6.Ng2 0-0 7.0-0 d6 8.a3 a5 9.Cb5 Nb6 10.Ce1 f4 11.Rh1? Cg4 12.Nd5+ Rh8 13.Rg2 (Vezi diagrama)

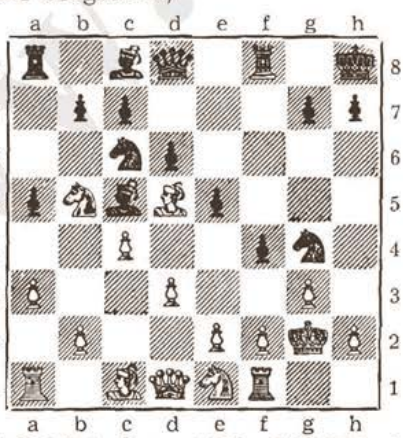

13...C:h2! 14.R:h2 f:g3+ 15.R:g3 Dd7! și albul cedează.

291.APĂRAREA SICILIANĂ

Larsen (Danemarca) — Gheorghiu (România)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.f4 De7 7.Nd3 b5 8.De2 e5 9.Cf5! b4! 10.Cd5 C:d5 11.e:d5 N:f5! 12.N:f5 g6 13.Nd3 (13.f:e5 d:e5 14.Nd3 sau 14.Ne4 Nd6 15.g4!) **13...Ng7 14.a3 b:a3 15.T:a3 0-0 16.0-0 e:f4! 17.T:f4 Nh6! 18.T:f7 Db6+! 19.Rh1 T:f7 20.N:h6 Cd7** (Vezi diagrama)

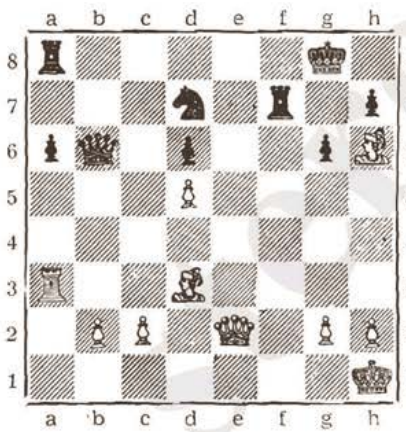

21.b3 Ce5 22.Ne3 De7 23.N:a6 De3! 24.Ta2 Cg4! 25.Ng1 Cf6 26.g3 Te7! 27.Dg2 Te1! 28.Ta4 Cd7 29.Nf1 T:a4 30.b:a4 Da1 31.Nb5 Ce5 32.Df2 Cf3! 33.Rg2 C:g1 34.a5 De5 (34...D:a5! 35.Nf1 D:d5+ 36.R:g1 De5!) **35.Nf1 Te2 36.N:e2 C:e2 37.e4 Cd4! 38.a6 De4+ 39.Rh3** și în acest moment dramatic, cu perspectiva 39...Cf3, ce amenința mat la g5, negrului i-a căzut steagul. Mare păcat!

292.INDIANA REGELUI

Gheorghiu (România) — Naranja (Filipine)

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 0-0 6.Ne3 a6 7.Dd2! Te8 8.0-0-0 b5 9.h4! b4 10.Cd5 C:d5 11.e:d5 e6! 12.d:e6 d5! 13.h5 C:e6 14.h:g6 f:g6 15.Rb1 Ne6 16.Ch3! N:h3 17.g:h3 e6 18.h4 Da5 19.h5 b3 20.D:a5 C:a5 21.a:b3 Tab8 22.h:g6 h:g6 23.e5! T:b3 24.Td3! Teb8 25.T:b3 T:b3 26.Nd2!

Ce4 27.Ne3 a5 28.Re2 a4 29.N:e4 d:e4 30.Ta1 a3 31.T:a3 T:a3 32.b:a3 Rf7 33.Nd2 Re8 34.Rc3 Nf8 35.a4 Rd7 36.R:c4 Re6 37.Nb4 și negrul a cedat.

293.APĂRAREA SICILIANĂ

Ciocâltea (România) — Malich (R. D. Germană)

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Ce3 d6 6.Ne3 a6 7.f4 Dc7 8.Nd3 Ce6 9.Cb3 Ne7 10.Df3 b5 11.0-0 0-0 12.Tae1 (12.e5 ? d:e5 13.f:e5 C:e5 14.D:a8 Ceg4 ! ; 12.g4 ! b4 13.Ce2 d5 14.e5 Ce4 15.Cg2) **12...Nd7 13.g4 b4 14.Cd1 Dd8 15.Nf2 a5 16.Ce3 a4 17.Cd2 c5 ! 18.f5 Cd4 19.Dh3 h6 20.Cd5 ! C:d5 21.e:d5 Te8 22.N:d4 e:d4 23.Ce4 f6 24.Dg3 Ne8 25.h4 Rh8 26.Df2 ! Da5 27.Cg5 !** (27.D:d4 ? Nd8 !) **27...f:g5 28.T:e7 Tf6 29.h:g5 h:g5 30.Dh2+ Rg8 !** (30...Th6 ? 31.f6 !) **31.Tf3 Nf7 32.Th3 Rf8 ! 33.De2 Rg8 34.Dh2 Rf8 35.Th8+ Ng8?** (35... R:e7 ! 36.T:c8 b3 !) **36.De2 ! Dd8** (36...D:d5 37.Ne4 ! Vezi diagrama)

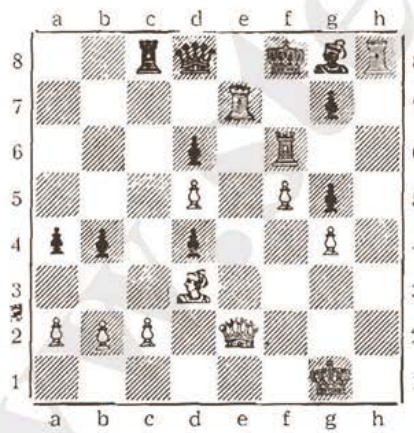

37.Nb5 d3 ! 38.N:d3 Th6 (38...D:e7 39.T:g8+) **39.f6 ! g:f6** (39...T:f6 40.Nh7) **40.De6 Db6+ 41.Rg2 Th2+** (41...T:c2+ 42.N:c2 Th2+ 43.T:h2 ! N:e6 44.T:e6) **42.R:h2** și negrul a cedat.

294.APĂRAREA BENONI

Ghițescu (România) — Popov (Bulgaria)

1.d4 Cf6 2.c4 c5 3.d5 e5 4.Ce3 d6 5.e4 Ne7 6.Nd3 0-0 7.Cf3 Ce8 8.h3 a6 9.De2 Cd7 10.g4 g6 11.Nh6 Cg7 12.0-0-0

C6 13.Tdg1 Rh8 14.Rb1 b5 15.Cd2 b4? 16.Cd1 Cg8 17.N:g7+ R:g7 18.h4 h6 19.f4! e:f4 20.g5 h:g5 21.h:g5 N:g5 22.Cf3 Nf6 23.e5! N:e5 24.Dh2 Te8 25.N:g6! f:g6 26.T:g6+ Rf8 (26...R:g6 27.Tg1 + Rf6 28.Dh4+) **27.T:g8+! R:g8 28.Dh7+ Rf8 29.C:e5 d:e5 30.Tg1** și negrul a cedat.

* * *

* Comentînd rezultatul obținut de echipa sovietică la Olimpiadă, marele maestru Victor Korcinoi a declarat printre altele: „Încerc un oarecare sentiment de insatisfacție. Truda cu care am obținut titlul suprem se datorește faptului că a crescut foarte mult clasa, nivelul șahiștilor de pretutindeni. S-a îmbogățit literatura șahistă, informația de specialitate este bine pusă la punct, ceea ce permite tuturor să fie la curent cu ultimile noutăți teoretice. De exemplu, de-abia începuse Olimpiada și am văzut jucători nu prea cunoscuți aplicînd în partidele lor idei din meciul pe care l-am susținut recent cu Bronstein. Nu mi-aș fi închipuit că se poate răspîndi în lume, cu o asemenea viteză, informația șahistă!"

* Înainte ca ordinatoarele să împartă în grupe preliminare echipele prezente, deoarece debutantele nu aveau nici un fel de date care să poată fi programate, li s-a cerut căpitanilor să indice ei înșiși locul pe care cred că îl ocupă în ierarhia șahistă a națiunilor. Noua Zeelandă a indicat locul 28, în timp ce japonezii, modești, au apreciat locul 60. La sfîrșitul turneului, Japonia s-a clasat pe locul 47, iar Noua Zeelandă pe locul 49.

* Cel mai vîrstnic participant al Olimpiadei a fost veșnic tînărul Miguel Najdorf.

* Cel mai tînăr participant a fost Andi Schermann din Andorra... 11 ani. El a venit la Olimpiadă însoțit de mama sa, delegată la congresul FIDE.

* Cel mai în vîrstă spectator a fost după cît se pare dr. Eduard Lasker, omonimul și prietenul fostului campion mondial, el însuși jucător cunoscut, participant la marele turneu de la New York, 1924. Acum, la Siegen, el avea 85 de ani...

* Pentru bibliofili și filateliști Olimpiada a prezentat un interes deosebit. La muzeul din Siegen a fost organizată o interesantă expoziție de istorie a șahului, în care cele mai multe exponate erau constituite din cărți, unele adevărate rarități. Cu prilejul Olimpiadei au fost emise două tipuri de cărți poștale, obliterate cu două ștampile speciale. În afară de aceasta,

banca locală a emis medalii comemorative, din aur, argint și bronz, cea de aur în valoare de 20 de dolari.

* Începutul Olimpiadei a fost întunecat de un nefericit accident suferit de căpitanul echipei cehoslovace, dr. Ujtelky, care a fost lovit de un automobil și a trebuit să fie internat în stare destul de gravă la spital.

* Un accident mai puțin grav și mai șahist a suferit primul jucător al echipei engleze, dr. Penrose. Jucînd în meciul cu Andorra, contra lui Ulvestad (cunoscut jucător american stabilit în Andorra), Penrose a lăsat la un moment dat o figură în priză. Din cauza emoției el a leșinat și a trebuit transportat cu salvarea. . .

* La această ediție s-au jucat 2 274 de partide.

* Singura înfrîngere a marelui maestru sovietic Victor Korcinoi a fost prin forfait. La meciul cu Spania el a adormit și a sosit la sală după expirarea termenului reglementar.

* Gligorici a sărbătorit a 10-a participare consecutivă la Olimpiadă. În cei 25 de ani de activitate șahistă, pe care i-a împlinit curînd după Siegen, el a jucat aproximativ 4 000 de partide.

* „Campionul remizelor" a fost de această dată argentinianul Panno : 15 din 19 partide jucate.

* Cea mai scurtă partidă a Olimpiadei și din istoria tuturor Olimpiadelor s-a jucat între Montragon (Mexic) și Lee (Singapore). *Apărarea Pirc-Ufimțev*: **1.e4 g6 2.Cc3 Ng7 3.d4 d6 4.f4 Cc6** și remiză !

* Cea mai lungă partidă Liljedhal (Suedia)-Hamilton (Australia) : 118 mutări, în 14 ore !

* De remarcat că în turneul final „A", n-a fost înscris nici un rezultat de 4-0. Datorită creșterii nivelului forței de joc a șahiștilor în general, cel mai mare scor a fost de 3½-½ și acesta constituind o „rara avis" : U.R.S.S. și Cehoslovacia împotriva Canadei !

* Reținem, de asemenea, că de această dată șahiștii sovietici n-au reușit să cîștige decît 62,5% din totalul punctelor posibile. Foarte puțin, în comparație cu rezultatele cu care ne obișnuiseră.

OLIMPIADA a XX-a — SKOPLJE, septembrie — octombrie 1972

Anul olimpic 1972 avea să furnizeze istoriei șahului unul dintre cele mai grandioase evenimente competiționale : desfășurarea simultană a celor două întreceri pentru titlurile supreme pe echipe — ediția a XX-a a Olimpiadei masculine și a V-a a Olimpiadei feminine. Ele s-au desfășurat în aceeași localitate, fiind încredințate spre organizare entuziastei federații naționale a Iugoslaviei, țara care prin eforturile sale demne de toată admirația reușise în 1950, la Dubrovnik, să reînvie tradiția „Turneului Națiunilor", întreruptă brutal de izbucnirea războiului. Pentru a ne face o imagine a dimensiunii eforturilor depuse în vederea deplinei reușite a evenimentului considerăm suficient să amintim că pregătirile au durat mai mult de doi ani. Deoarece Olimpiada de la Skoplje avea și caracter jubiliar, organizatorii s-au străduit și au reușit în mod exemplar să-i confere toate atributele unei mari sărbători șahiste !

La Olimpiada masculină au participat 63 de echipe, cu 378 de jucători și peste 200 de secundanți ! Au fost prezenți, cu rare excepții, cei mai tari șahiști ai lumii. Reprezentativa S.U.A. a venit fără proaspătul campion mondial Robert Fischer, care pretinsese Federației americane un extraonorar de 100 000 de dolari (!), pentru serviciile ce le-ar fi adus echipei! Urmîndu-i exemplul, Samuel Reshevsky, mai modest, a cerut 40 000 de dolari, reverendul William Lombardy 20 000 și Larry Evans 15 000 (sic !). Cu toată bunăvoința, directorul general al Federației americane de șah, colonelul Edmond Edmondson, n-a putut obține acești bani și a deplasat la Skoplje o echipă eterogenă, fără prea multe pretenții. Din echipa Argentinei a lipsit Miguel Najdorf, ocupat la acea epocă, după cît se pare, cu o tranzacție comercială de picturi, ultima pasiune a marelui maestru ! Au mai lipsit Larsen, din echipa Danemarcei și fostul copil minune Henricque Costa Mecking, din formația Braziliei. În ceea ce-l privește

pe Boris Spasski, el anunțase încă de la Reykjavik că din cauza oboselii nu va putea juca la Skoplje. Sînt semnalate în schimb prezențe noi, tinere speranțe ale șahului mondial, ca de exemplu Karpov, U.R.S.S. (care în 1975 avea să devină campion mondial!), Liubojevici și Rukavina (Iugoslavia), Hübner (R.F.G.) și alții.

Împărțirea celor 63 de echipe în grupe preliminare s-a făcut pentru prima dată prin aplicarea coeficientului mediu Elo al fiecărei echipe, alcătuit din coeficienții individuali ai componenților săi. Iată coeficienții cîtorva din echipele cele mai bune din lume, stabiliți în septembrie 1972: U.R.S.S. 2 625, Iugoslavia 2 527, Ungaria 2 509, R. F. Germania 2 498, Cehoslovacia 2 483, R. D. Germană 2 460, Bulgaria 2 449, S.U.A. 2 446, România 2 443, Olanda 2 435 etc.

Prima grupă a fost cîștigată ușor de echipa campioană mondială; printre altele, marii maeștri sovietici au realizat în patru din cele șase meciuri susținute scoruri maxime. În întîlnirea cu Danemarca au lăsat doar o jumătate de punct și numai jucătorii cubanezi au reușit să le smulgă campionilor un punct și jumătate. Deși lipsită de aportul lui Larsen, reprezentativa Danemarcei a întrecut Belgia, cea mai apropiată concurentă, și aceasta, la rîndul său, fără marele maestru O'Kelly în formație. În grupa a doua, pe primul loc s-a clasat Iugoslavia; în ultima rundă a preliminariilor, șahiștii iugoslavi au hotărît și soarta locului al doilea, prin înfrîngerea severă ($3\frac{1}{2}$-$\frac{1}{2}$) a jucătorilor peruani, favorizînd în acest fel calificarea Elveției. În grupa a treia, Ungaria a fost lipsită de concurență, iar calificarea celei de a doua echipe a fost tranșată de meciul direct Polonia-Norvegia, care a dat cîștig de cauză jucătorilor polonezi. Foarte interesantă a fost întrecerea în grupa a patra, cîștigată de R. F. Germania, deși din echipă au lipsit doi dintre cei mai reputați mari maeștri ai săi: Unzicker și Schmid. Locul al doilea a revenit jucătorilor argentinieni, însă numai după epuizarea partidelor ultimei runde, cînd au întrecut echipa Mexicului cu 4-0! Deși a terminat meciul cu Portugalia la egalitate (una dintre marile surprize furnizate de turneele preliminare), reprezentativa Cehoslovaciei a ocupat fără probleme primul loc în grupă, anunțîndu-se ca o foarte periculoasă concurentă în turneul final „A". Pentru locul al doilea, Spania a reușit să se desprindă de urmăritoarele ei, echipele Mongoliei, Israelului și Portugaliei. În grupele a șasea și a șaptea au fost consemnate rezultate scontate. România a jucat în grupa a opta, în care calificarea părea ușoară, dar a fost în realitate destul de grea. Echipa țării noastre și-a deschis porțile turneului celor

mai buni după emoții destul de mari. La aceasta a contribuit faptul că în grupa a opta a evoluat una din revelațiile semifinalelor, formația filipineză, o echipă tînără și puternică, în care a jucat la prima masă Torre, adevărată mare speranță a șahului din aceste îndepărtate insule și care, pe atunci de-abia trecut de vîrsta junioratului, își înscrisese numele printre participanții la turneele interzonale ale anului 1973. La masa a doua filipineză figura Cardoso, un încercat jucător de turnee. Așadar, o concurență neașteptat de periculoasă, din cauza căreia calificarea reprezentativei noastre avea să stea sub semnul întrebării pînă la ultima rundă a preliminariilor. Într-adevăr, șahiștii români au lăsat cîteva puncte extrem de prețioase în întîlnirile cu Tunisia, Iranul și Austria. Mai mult, în meciul cu filipinezii fuseseră conduși la un moment dat cu 2-1, tocmai în momentul în care clasamentul în fruntea grupe avea următoarea înfățișare: S.U.A. 19½ puncte (virtual calificată), Filipine 17½ și România 15½ (1). Situația devenise nu numai critică, ci de-a dreptul alarmantă. Din fericire, după reluarea întreruptelor, egalitatea în confruntarea cu Filipinele a fost restabilită, iar ultima rundă a adus românilor un 4—0 meritat cu formația Insulelor Feroe, în timp ce concurenții noștri nu au putut realiza mai mult de 2-2 în meciul cu S.U.A.

Rezultatele semifinalelor:

Grupa I: U.R.S.S. 22, Danemarca 15, Belgia 14, Cuba 13, Finlanda 11½, Republica Dominicană 6, Luxemburg 2½;

Grupa a II-a: Iugoslavia 22½, Elveția 19, Peru 19, Anglia 18½, Brazilia 15½, Japonia 8, Siria 5, Cipru 4½;

Grupa a III-a: Ungaria 23½, Polonia 22, Norvegia 20, Indonezia 15½, Scoția 11½, Bolivia 8, Maroc 6½, Liban 5;

Grupa a IV-a: R. F. Germania 25, Argentina 18½, Islanda 14½, Grecia 14, Noua Zeelandă 13½, Mexic 11, Franța 10½, Guernsey 2;

Grupa a V-a: Cehoslovacia 23½, Spania 19½, Mongolia 17½, Israel 17, Portugalia 13½, Irlanda 12½, Hong Kong 5½, Malaezia 3;

Grupa a VI-a: R. D. Germană 23½, Suedia 20, Canada 18, Italia 17, Wales 11½, Turcia 10, Singapore 9, Malta 3;

Grupa a VII-a: Bulgaria 20½, Olanda 20, Albania 19½, Columbia 16, Australia 16, Porto Rico 10½, Irak 5½, Andorra 4;

Grupa a VIII-a: S.U.A. 21½, România 20½, Filipine 19½, Austria 16½, Tunisia 13½, Iran 13, Insulele Feroe 6½, Insulele Virgine 1.

Formațiile echipelor calificate în turneul final „A"

U.R.S.S.: Petrosian, Korcinoi, Smîslov, Tal, Karpov, Savon; *Ungaria:* Portisch, Bilek, Forintos, Ribli, Csom, Sax; *Iugoslavia:* Gligorici, Ivkov, Liubojevici, Matanovici, Matulovici, Rukavina; *Cehoslovacia:* Hort, Smejkal, Filip, Jansa, Pribyl, Trapl; *R. F. Germania:* Hübner, Darga, Pfleger, Hecht, Kestler, Dueball; *Bulgaria:* Boboțov, Tringov, Radulov, Pîdevski, Peev, Spiridonov; *România:* Gheorghiu, Ciocâltea, Ghițescu, Ungureanu; *Olanda:* Donner, Ree, Zuidema, Timman, Hartoch, Enklaar; *S.U.A.:* Kavalek, R. Byrne, Benkö, Bisguier, Martz, Kane; *R.D. Germană:* Uhlmann, Malich, Knaak, Liebert, Schöneberg, Vogt; *Spania:* Pomar, Diez del Corral, Medina, Toran, Bellon, Visier; *Polonia:* Schmidt, Bednarski, Pytel, Sznapik, Filipowicz, Sydor; *Danemarca:* Hamann, Jakobson, Sloth, Holm, Pedersen, Enevoldsen; *Argentina:* Rossetto, Garcia, Rubinetti, Emma, Debarnot, Hase; *Suedia:* Andersson, Jansson, Ornstein, Liljedahl, Olsson, Udenfeldt; *Elveția:* Hug, Lombard, Bhend, Schaufelberger, Wirthensohn, Gereben.

Turneul celor mai buni, alcătuit de această dată din 16 echipe, a debutat cu unul dintre rezultatele surpriză ale Olimpiadei: Ungaria a învins în prima rundă pe marea favorită a concursului, pe multipla campioană mondială, mai mult decît redutabila formație a U.R.S.S. Cu 16 ani în urmă, la Olimpiada de la Moscova, dacă ne mai amintim, Ungaria învinsese pentru prima oară echipa campioană mondială și încă la ea acasă. Întîlnirea s-a încheiat de această dată cu scorul de 2½-1½, punctul victoriei fiind înscris de Bilek, la capătul partidei cu Korcinoi. Mai departe, lupta pentru medalii s-a dat între trio-ul de la Siegen: U.R.S.S., Ungaria, Iugoslavia. După înfrîngerea șahiștilor sovietici, pe primul loc au trecut jucătorii țării gazdă și s-au menținut acolo cu dîrzenie pînă în runda a VIII-a. Urmează însă derby-ul U.R.S.S.-Iugoslavia, încheiat cu victoria la limită a primei echipe: 2½-1½. Cele două protagoniste devin astfel egale (24½ puncte) după nouă runde. În continuare însă, puternica formație sovietică se desprinde, dar este din nou ajunsă din urmă, în runda a XII-a, de Ungaria, pentru ca înaintea ultimei runde să aibă doar un avans minuscul, o jumătate de punct. Ultima rundă programa întîlnirile U.R.S.S.-România și Ungaria-R. F. Germania. Deși din echipa vest-germană lipseau de la primele două mese Hübner și Darga, jucătorii maghiari nu au știut să folosească această unică șansă oferită aproape miraculos, mulțumindu-se — bizară lipsă de

ambiție — doar cu un modest rezultat de egalitate. U.R.S.S. a cîștigat de justețe meciul cu România (3-1) și cu aceasta pentru a 11-a oară consecutiv prețiosul trofeu Hamilton-Russell. Medalia de bronz a revenit Iugoslaviei, în formația căreia a strălucit tînărul mare maestru înzestrat cu multă fantezie, Liubomir Liubojevici, dar și reputații mari maeștri Gligorici și Matulovici.

Pentru celelalte locuri fruntașe, lupta a fost extrem de strînsă și trebuie remarcat că printre pretendente a evoluat cu succes și formația țării noastre. Locul al VII-lea reprezintă cel mai bun rezultat românesc din istoria participărilor la Olimpiade. Echipa noastră a jucat bine în totalitate — toți componenții săi au obținut rezultate de peste 50%.

Rezultatele individuale ale componenților echipelor medaliate: *U.R.S.S.:* Petrosian +6 −1 =9, Korcinoi +8 −1 =6, Smîslov +8 −0 =6, Tal +12 −0 =4, Karpov +12 −1 =2, Savon +3 −2 =3; *Ungaria:* Portisch +8 −1 =8, Bilek +7 −0 =9, Forintos +4 −2 =7, Ribli +9 −0 =8, Csom +9 −1 =5, Sax +8 −1 =1; *Iugoslavia:* Gligorici +8 −4 =3, Ivkov +6 −0 =12, Liubojevici +13 −1 =5, Matanovici +3 −1 =8, Matulovici +9 −0 =9, Rukavina +2 −2 =2.

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Hübner 15 din 18 (83,3%); *masa a 2-a:* Korcinoi 11 din 15 (73,3%); *masa a 3-a:* Liubojevici 15½ din 19 (81,6%); *masa a 4-a:* Tal 14 din 16 (87,5%); *rezerva 1:* Karpov 13 din 15 (86,7%); *rezerva a 2-a:* Show (Australia) 11 din 15 (73,3%).

Finala „A"

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Total
1	U.R.S.S.	●	1½	2½	2	2½	2½	3	2½	3	3½	3½	3	3½	2	3	4	42
2	Ungaria	2½	●	2½	2½	2	2½	2½	2½	2½	3½	3½	3	2	4	1½	3½	40½
3	Iugoslavia	1½	1½	●	1½	2	2	2	3	3	2½	3	3	3½	3	2½	4	38
4	Cehoslovacia	2	1½	2½	●	1½	2½	2½	2½	2	1½	1½	2½	3½	2½	4	3	35½
5	R.F. Germania	1½	2	2	2½	●	2½	2½	2½	2½	2½	2½	2	2	3	2	3	35
6	Bulgaria	1½	1½	2	1½	1½	●	2½	3	2½	2½	2	2½	2½	2	2½	2	32
7	România	1	1½	2	1½	1½	1½	●	2	2	3	2½	2½	2½	3½	2	2½	31½
8	Olanda	1½	1½	1	1½	1½	1	2	●	2½	3	3	2	2½	1½	2	2½	29
9	S.U.A.	1	1½	1	2	1½	1½	2	1½	●	2½	3	3	1½	2½	2½	2	29
10	R.D. Germană	½	½	1½	2½	1½	1½	1	1	1½	●	2½	2	2	3	4	2½	27½
11	Spania	½	½	1	2½	1½	2	1½	1	1	1½	●	2	3½	3	1½	3	26
12	Polonia	1	1	1	1½	2	1½	1½	2	1	2	2	●	2	2	2	2	24½
13	Danemarca	½	2	½	½	2	1½	1½	1½	2½	2	½	2	●	2	2½	1½	23
14	Argentina	2	0	1	1½	1	2	½	2½	1½	1	1	2	2	●	2½	2	22½
15	Suedia	1	2½	1½	0	2	1½	2	2	1½	0	2½	2	1½	1	●	1	22½
16	Elveția	0	½	0	1	1	2	1½	1½	2	1½	1	2	2½	2	3	●	21½

Finala „B" : Anglia 37 de puncte, Israel 36 ½, Canada 33, Filipine 31 ½, Norvegia 30 ½, Cuba 30, Austria 30, Islanda 29, Columbia 27, Indonezia 25 ½, Italia 25, Mongolia 24 ½, Grecia 21, Belgia 20 ½, Peru 19;

Finala „C" : Australia 45 puncte, Finlanda 42, Scoţia 39, Iran 37 ½, Brazilia 35 ½, Portugalia 32 ½, Turcia 31, Irlanda 28 ½, Porto Rico 28 ½, Mexic 26 ½, Tunisia 26 ½, Wales 26 ½, Noua Zeelandă 25, Republica Dominicană 21 ½, Bolivia 19, Japonia 15 ½;

Finala „D" : Franţa 46 ½ puncte, Singapore 42 ½, Malta 32, Hong Kong 30 ½, Liban 30, Luxemburg 29 ½, Insulele Feroe 29, Siria 28, Cipru 27 ½, Maroc 26, Andorra 24, Malaezia 23, Guernsey 20 ½, Irak 20 ½, Insulele Virgine 10 ½.

Comentează Anatoli Karpov!

295. DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Bisguier	*Karpov*
(S.U.A.)	(U.R.S.S.)

1.c4 c5 2.Cc3 g6 3.Cf3 Ng7 4.e3 (La 4.d4 ar urma 4...c:d4 5.C:d4 Cc6 6.Cc2 N:c3+ ; sau simplu 4...Cf6) **4...Cf6 5.d4 0-0 6.Ne2 c:d4 7.e:d4 d5** (S-a ajuns la o poziţie caracteristică pentru Apărarea Tarrasch, cu culori inversate şi cu un tempo în plus pentru alb, care îi asigură un joc mai activ) **8.0-0 Cc6 9.h3** (Împiedică apariţia nebunului la g4) **9...Nf5** (Nu este rău nici un alt plan, şi anume acela legat de 9...d:c4 10.N:c4 Ca5 11.Ne2 Ne6) **10.Ne3 d:c4 11.N:c4 Tc8** (Trebuie arătat că mutarea 10...Tc8, fără schimbul la c4, este puternică numai în măsura în care înaintarea 11.c5 nu este periculoasă, pentru că albul trebuie să privească foarte serios ameninţarea 11.d:c4. M-am gîndit la acest lucru în timpul partidei şi am ajuns la concluzia că albul poate continua cu 11.c:d5 C:d5 12.Db3 C:e3 ; la 12...C:c3 13.b:c3 Ca5 14.Db4. Analizînd apoi mai atent poziţia, am observat că negrul are posibilitatea să lupte pentru avantaj prin 12...Cb6, în loc de 12...C:c3. Dar şi continuarea din text este suficient de puternică) **12.Ne2** (Cel mai bun răspuns ; în acest fel albul păstrează nebunul şi în acelaşi timp se apără de ameninţarea 12...C:d4 sau 12...Ca5 şi 13...Cc4) **12...Ne6** (Negrul controlează importantul cîmp d5. Nu ar fi dat nimic 12...Ca5, din cauza 13.Ce5 ; totuşi ar fi fost posibil 12...Cd5) **13.Dd2 Da5** (Este greu de stabilit unde stă mai bine dama.

Ultimile mutări i-au înlesnit să se instaleze pe o poziție activă, de unde va fi greu de înlăturat. Dacă 14.a3, atunci 14...Nb3) **14.Nh6** (Pe de o parte albul schimbă nebunul său slab, dar pe de alta acest nebun apăra pionul d4, în care albul trebuia să aibă cele mai serioase speranțe) **14...Tfd8 15.N:g7 R:g7 16.Tfd1 Td6!** (Mai slab era 16...Td7, din cauza 17.Nb5) **17.De3 Ted8 18.a3** (Albul nu a mai rezistat și a împins pionul „a", eliberînd turnul de pe flancul damei. Răspunsul negrului este simplu de înțeles) **18...Nb3 19.Td2** (Nu mergea 19.Cb5 N:d1 20.C:d6 N:e2 21.C:b7 Dc7 22.C:d8 N:f3) **19...Te6** (Din acest moment începe jocul forțat, promițător pentru negru) **20.Df4** (La 20.Dd3, negrul ar fi putut să dezvolte inițiativa prin 20...Cb4 sau 20...Db6, cu amenințarea 21...Ca5) **20...Cd5 21.C:d5 T:d5 22.g4** (Este greu să te decizi la o asemenea mutare, dar cum s-ar fi putut apăra de 22...Tf5, 23...T:f3 și 24...D:d2...) **22...g5!? 23.Dg3 Tf6 24.Nd1** (...Numai astfel; ar fi pierdut 24.Td3 Nc4 25.Te3 N:e2 26.T:e2 T:f3 27.D:f3 C:d4 și 28...C:e2+) **24...Nc4** (După 24...T:f3, 25.D:f3 D:d2 26.N:b3, cîștigul ar fi fost posibil numai cu condiția ca albul să greșească: 26.N:f3 D:d2 27.Td1 Dc3 28.b:c4 T:d4 29.T:d4 C:d4 30.De5+ Rh6!, în timp ce 27.b:c4 T:d4 28.N:c6 b:c6 29.De5+ ar fi egalat șansele) **25.b3 Nb5 26.b4?!** (Ceva mai bune șanse de apărare ar fi dat 26.T1-a2) **26...Dd8** (Ar fi fost posibil și 26...C:b4, dar pionul d4 este mai important) **27.Nb3** (Vezi diagrama)

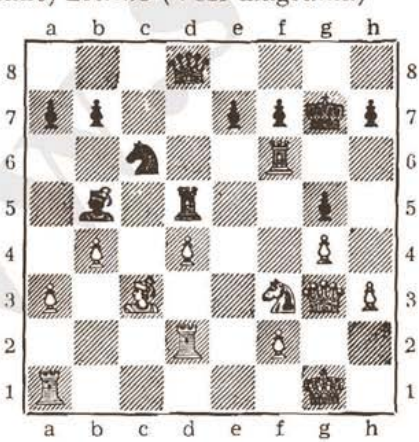

27...C:d4! 28.T:d4 (După 28.N:d5 C:f3+ se pierde turnul d2, iar 28.C:d4 T:d4 29.T:d4 D:d4 30.Td1 De4 era de asemenea fără speranțe) **28...T:d4 29.C:g5 Td3 30.Dh4 h6 31.C:f7 Dd4 32.Te1 T:h3** și albul cedează.

296.APĂRAREA FRANCEZĂ

Tal (U.R.S.S.) — Benkö (S.U.A.)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5 4.Cgf3 Cf6 5.e:d5 e:d5 6.Nb5+ Nd7 7.N:d7+ Cb:d7 8.0-0 Ne7 9.d:c5 C:c5 10.Cb3 0-0 11.C:c5 N:c5 12.Ng5 Tc8 13.c3 Tc6! 14.Ce5 Te6 15.Cg4 Ne7 16.Ce3 Te5 17.Nh4 Te8 18.Ng3! Te6 19.Cf5 Nc5 (19...Ce4 20.C:e7+ T6:e7 21.Nh4 f6 22.Dd4!) **20.Nh4 Te4?** (20...Dd7 21.Df3 Ce4 22.Dg4 g6) **21.Df3 g6 22.Ch6+ Rg7 23.Ng5 T8e5** (23...Dd6 24.Tad1 De5 25.T:d5! C:d5 26.D:f7+ Rh8 27.D:d5!! N:f2 + 28.Rh1. Vezi diagrama)

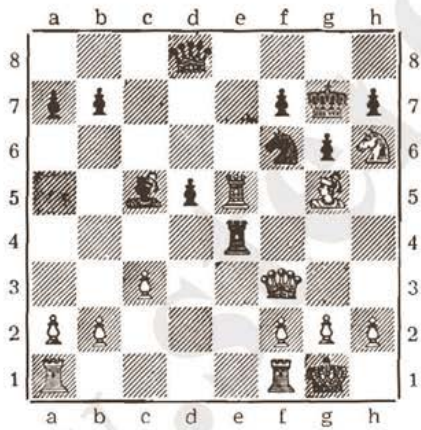

24.N:f6+ D:f6 25.Cg4! D:f3 26.g:f3 Tg5 27.f:e4 T:g4+ 28.Rh1 d:e4 29.b4 Nb6 30.c4 e3 31.c5 Nc7 32.f:e3 T:b4 33.Tad1! Nc5 34.Tb1! Tc4 35.T:b7 Nf6 36.Tc7 g5 37.Rg2 a5 38.Tf2 şi negrul a cedat.

297.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Hamann (Danemarca) — *Smîslov* (U.R.S.S.)

1.c4 e5 2.Cc3 d6 3.Cf3 Ng4 4.e3 (4.d4 N:f3 5.g:f3 e:d4 6.D:d4 Ce7 7.Cd5 Cc6 8.Dc3 Ce5, O'Kelly-Smislov, Havana, 1967) **4...Cf6 5.h3** (5.Ne2 c6 6.h3 Nh5 7.0-0 Ne7 8.d3 0-0 9.b3 Cbd7 10.Ch4 N:e2 11.D:e2 d5 , Petrosian-Smislov, Moscova, 1959) **5...Nh5 6.g4 Ng6 7.Ch4** (7.d3) **7...Ne4! 8.C:e4** (8.Tg1 Nc6) **8...C:e4 9.Df3 D:h4 10.D:e4 c6! 11.d4 Cd7**

12.d:e5 (12.Ng2 Cf6 13.Dc2 h5 sau 13.Df3 e4) **12...d:e5 13.Nd2 Nd6 14.0-0-0 Ce5!** (14...D:f2 15.Dd3! Df6 16.Ne1 Re7 17.Nh4!) **15.Dc2 a5!** (15...D:f2 16.b4 Ce6 17.c5 Nc7 18.Nc4) **16.Ne3 Nc7 17.f3 0-0 18.Ne1 Dh6 19 Nd2 Tfd8 20.h4** (Vezi diagrama)

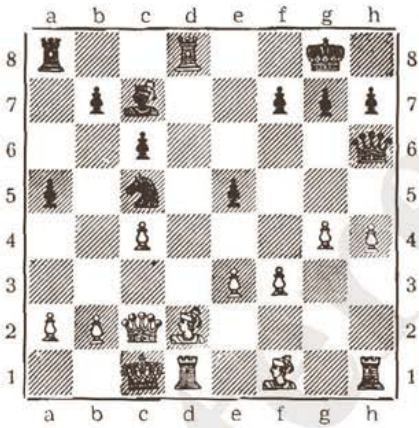

20...e4! 21.f:e4 (21.f4 Cd3+) **21...De6 22.g5 C:e4 23.Nh3** (23.Nd3 T:d3 24.D:d3 Td8 25.Dc2 C:d2 26.T:d2 D:e3 27.Thd1 Nf4) **23...De5 24.Nc3 C:c3 25.D:c3 De4! 26.b5 Ne5 27.Ng2 Df5 28.Dc2 D:g5 29.Tde1 Td6 30.Ne4 h6 31.Rb1 Tad8 32.Te2 Nf6 33.Nf5 Dg3 34.a3 Te8 35.The1 Dh4 36.e4 Ne5 37.Td1 Ted8 38.T:d6 T:d6 39.e5 Td8 40.Td2? De1+** și albul a cedat.

298.DESCHIDEREA RETI

Bilek (Ungaria) — Korcinoi (U.R.S.S.)

1.Cf3 d5 2.e4 d4 3.g3 Cc6 4.Ng2 e5 5.d3 (5.0-0 e4 6.Ce1 Cf6 7.d3 e:d3) **5...Nb4+ 6.Cbd2 a5 7.0-0 Cf6 8.Ce1 0-0 9.Cc2 Ne7** (9...Nd6! 10.Cf3!) **10.a3 Cd7 11.b3 Cc5 12.Tb1 Ng4 13.Ce4 Ca6 14.f4! e:f4 15.T:f4 Ne6 16.De1! f5 17.Cd2 g5?! 18.Tf1 Cab8** (18...Cc5 19.N:c6 b:c6 20.Nb2 Nf6 21.Df2, cu avantaj pentru alb) **19.e3!** (Vezi diagrama)

19...Nf6 20.e:d4 C:d4 21.C:d4 N:d4+ 22.Rh1 Te8 23.Cf3 Nf6 (23...N:c4 24.Dd2 Nd5 25.C:d4 N:g2+ 26.R:g2 D:d4 27.Nb2 Dd5+ 28.Rg1 h6 29.Dc3) **24.Dd2 h6** (24...g4 25.Ch4) **25.d4 e6 26.Nb2 Nf7 27.Dc2 Ne6** (27...Ng6 28.g4!) **28.Tbd1 Ca6 29.Tfe1 Rg7 30.d5 e:d5 31.e:d5 Nd7** (31...Te8! 32.Dd2

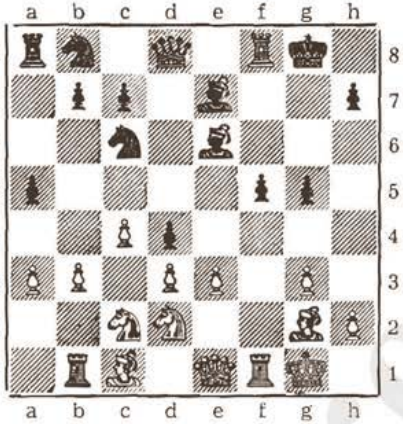

Nd7 33.T:e8 D:e8 34.N:f6+ R:f6 35.Dd4+) **32.T:e8 N:e8 33.Cd4 Nd7 34.Ce6+ N:e6 35.d:e6 Dc8** și negrul a cedat fără să mai aştepte răspunsul albului.

299. APĂRAREA FRANCEZĂ

Portisch (Ungaria) — Hug (Elveția)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 Cf6 4.e5 Cfd7 5.f4 c5 6.c3 Cc6 7.Cdf3 Da5 8.Rf2! b5 9.Nd3 b4 10.Ce2 Cb6 11.g4! g6 12.h4 b:c3 13.b:c3 c:d4 14.c:d4 Cb4 15.Nb1 Da4?! 16.D:a4! C:a4 17.a3 Ce6 18.h5 g:h5 19.T:h5 Na6 20.N:h7 Rd7 21.Ne2 T:h5 22.g:h5 Cb6 23.f5 Tc8 24.f6! Ca5 25.Ce1 Ce6 26.Nd3! (Vezi diagrama)

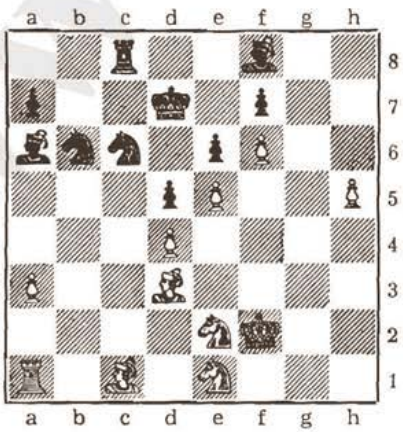

26...N:d3 27.C:d3 Ca5 28.h6 Cb3 29.h7 Nh6 30.N:h6 C:a1 31.Ce5+ şi negrul a cedat.

300.APĂRAREA SICILIANĂ

Medina (Spania) — *Liubojevici* (Iugoslavia)

1.e4 c5 2.Cc3 Cc6 3.g3 g6 4.Ng2 Ng7 5.d3 Tb8 6.Ne3 d6 7.Dd2 b5 8.Cge2 b4 9.Cd1 a5 10.0-0 e6 11.a3 b3! 12.c3 Cge7 13.f4 Db6 14.Cf2 a4 15.Tad1 Cd4! 16.Ch3 Ce2 17.Nf2 e5 18.Cg5 0-0 19.d4 e:d4! 20.c:d4 Na6 21.Cf3 Ce6 22.e5 (22.d:c5 d:c5 23.e5 Tfd8, cu avantaj pentru negru) **22...d:e5 23.C:e5 N:e5!** (Vezi diagrama)

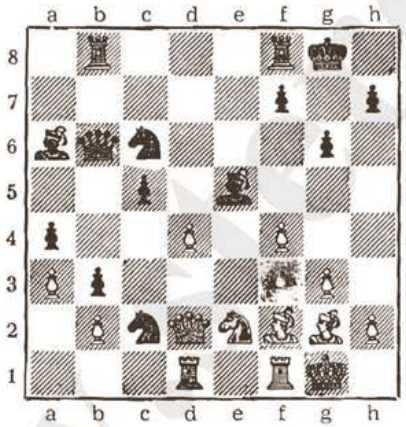

24.f:e5 c:d4 25.Cf4 C:e5 26.Cd5 Dd6 27.N:d4 N:f1 28.T:f1 C:d4 29.D:d4 f6! 30.D:a4 Rg7 31.h3 Tf7 32.Rh2 h5 33.Dd4 Td8 34.Tc1 Da6 35.De4 Da5 36.Tc3 Tfd7 37.Cf4 Db6 38.De1 Td2 şi albul a cedat.

301.INDIANA REGELUI

Hübner (R. F. Germania) — Gligorici (Iugoslavia)

1.g3 g6 2.Ng2 Ng7 3.d4 d5 4.Cf3 Cf6 5.0-0 0-0 6.c4 c6 7.Ce5 Ne6 8.c:d5 c:d5 (8...N:d5 9.f3 Cfd7 !10.C:d7 C:d7 11.e4 Nc4 sau 10.e4 C:e5 11.e:d5 Ced7 12.d:c6 C:c6) **9.Cc3 Ce6 10.C:c6 b:c6 11.Ca4! Cd7 12.b3 Da5 13.Nb2 Tac8 14.Tc1 Nf5 15.Te1 Tfe8 16.Nc3 Db5 17.Dd2 Db8 18.Nb2 e5 19.d:e5 C:e5 20.Nd4 Nf8 21.Nc5 Cd7** (21...Ng7) **22.N:f8 C:f8 23.Ce5**

De5 24.e4! d:e4 25.N:e4 N:e4 26.T:e4 Dd5 27.De3! T:e4 28.C:e4 De5 29.Tc5 Dg7 30.Ta5! Td8 31.T:a7 Ce6 32.Rg2 De5 33.Df3! f5 34.Cc3 Td6 35.h4 h5 36.Ce2 Td2 37.D:c6! De4+ 38.D:e4 f:e4 39.Te7! Cc5 40.Cc3 Rf8 41.Tc7 Ce6 42.C:e4! T:a2 43.Tc6 Rf7 44.Tb6 Te2 45.Cc3 Tc2 46.Cd5 g5 47.h:g5 C:g5 48.Tb7+ Rg6 49.Cf4+ și negrul cedează. La 49...Rf5 50.Tb5+ Rg4 51.Cd5 și apoi mat imparabil.

302.APĂRAREA SICILIANĂ

Andersson (Suedia) — Portisch (Ungaria)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.Nb5+ Cc6 4.0-0 Nd7 5.Te1 Cf6 6.c3 a6 7.Nf1 e5 8.h3 h6 9.d4 Dc7 10.a4 g6 11.Ca3 Ng7 12.d:c5 d:c5 13.Cc4! Tb8 14.b4 c:b4 15.c:b4 Ne6 (15...C:b4 16.Cd6+ Re7 17.Na3 a5 18.C:b7! D:b7 19.Tc1) **16.Cd6+ Re7 17.Na3 Ce8 18.C:b7! D:b7 19.b5+ Rf6 20.b:c6 Dc7 21.C:e5!!** și negrul a cedat. După 21...D:e5 22.f4 D:f4 23.Dd4+ sau 23.e5+ Rf5 24.Dc2+ Rg5 25.Nc1, toate speranțele negrului se spulberă.

303.APĂRAREA SICILIANĂ

Tal (U.R.S.S.) — Timman (Olanda)

1.Cf3 g6 2.e4 d6 3.d4 Cf6 4.Cbd2 Ng7 5.Nc4 0-0 6.De2 e6 7.Nb3 Ng4 8.e5 d:e5 9.d:e5 Cd5 10.0-0 Cd7 11.h3 Nf5 12.Te1 Dc7 13.Cf1 Tad8 14.Cg3 Ne6 15.De4! (Vezi diagrama)

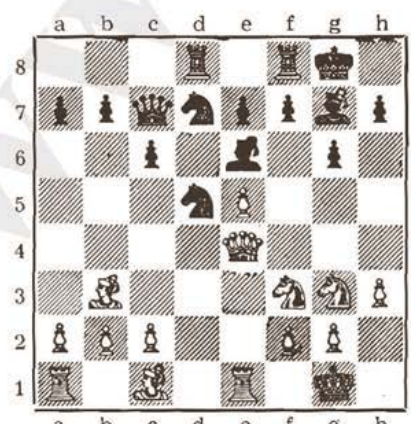

www.sah.ro

15...Tfe8 16.Dh4 f6? (16...Cf8) **17.Nh6! C:e5** (17...g5 18.C:g5; 17...Cf8 18.Cd4) **18.T:e5! f:e5 19.Cg5 Nf6 20.C:e6** şi negrul a cedat.

304.APĂRAREA SICILIANĂ

Karpov (U.R.S.S.) — Cobo (Cuba)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.f4 e6 7.Ne2 Dc7 8.0-0 Cc6 9.Rh1 Nd7 10.a4 Ne7 (10...C:d4 11.D:d4 Nc6) **11.Cb3 0-0 12.Ne3 Cb4?** (12...b6) **13.a5! Nc6 14.Nb6 Db8 15.Dd2! d5 16.e5 Cd7** (16...Ce4 17.C:e4 d:e4 18.c4!) **17.Nd4 b5?** (17...f5) **18.Ng4! g6 19.Tae1 Tc8** (Vezi diagrama)

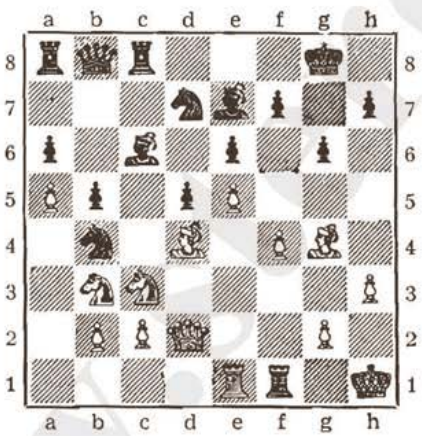

20.f5! g:f5 (La 20...e:f5, ar fi putut urma 21.e6, 21.N:f5 sau 21.T:f5) **21.N:f5** (21.T:f5 e:f5 22.N:f5 Cf8 23.Dh6 Cg6 24.e6 Nf8 25.e:f7+) **21...Cf8** (21...e:f5 22.e6) **22.Dh6 Cg6 23.N:g6 h:g6 24.Te3 Nf8 25.Dh4 Ng7 26.Th3 Ne8 27.Dh7+ Rf8 28.D:g6 f6 29.T:f6+** şi negrul a cedat.

305.DESCHIDEREA BIRD

Garcia (Argentina) — *Gheorghiu* (România)

1.f4 g6 2.Cf3 Ng7 3.g3 e5 4.Ng2 d5 5.0-0 Ce6 6.d3 Cf6 7.Ce3 d4 8.Ca4 (Ce4 C:e4 9.d:e4 e5 10.e3) **8...Dd6! 9.e4** (9.c4 Cg4 10.Cg5 f5!) **9...d:e3** (9...b5? 10.e5; 9...e5? 10.f:e5 C:e5 11.C:e5 D:e5 12.Nf4 De7 13.Ng5!) **10.N:e3 b6 11.Ce5!**

(11.d4 Cg4!) **11...Nb7 12.Ce4** (12.Cc3 Tc8 13.Cb5 Db8) **12...Dc7 13.N:c5!?** (13.Cc3) **13...b:c5 14.C:c5 Tc8 15.C:b7 D:b7 16.Ce5** (16.Ca5? Db6+) **16...Db6+ 17.Tf2** (17.Rh1 C:e5 18.f:e5 Cd7) **17...C:e5 18.f:e5 Nh6!!** (Vezi diagrama)

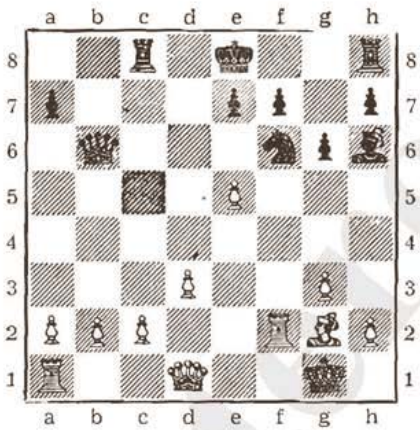

19.Rf1 (19.e:f6 Ne3 20.De2 N:f2+ 21.D:f2 D:f2+ 22.R:f2 T:c2+) **19...Ne3 20.Nh3 N:f2 21.N:c8 Cd5 22.Df3 Ce3+** și albul a cedat, pentru că nu există apărare după 23.R:f2 C:c2+ sau 23.Re2 C:c2.

306.GAMBITUL VOLGA

Malich (R. D. Germană) — Ciocâltea (România)

1.d4 Cf6 2.c4 c5 3.d5 b5 4.c:b5 (4.Cf3 Nb7 5.a4 b4 6.Cbd2 d6 7.e4 e5; 5.Cbd2 d6 6.e4 b4 7.Nd3 g6 8.0-0 Ng7 7.Te1 Cbd7; 4.Ng5 Ce4 5.Nf4 a5 6.Cd2 d6 7.b4) **4...a6 5.b:a6 N:a6 6.Ce3** (6.g3 g6 7.Cc3 d6 8.Ng2 Ng7 9.Cf3 Cbd7 10.0-0 0-0 11.Te1 Dc7 sau 11.Db6!?) **6...g6! 7.Cf3** (7.e4 N:f1 8.R:f1 d6 9.g3 Ng7 10.Rg2 0-0 11.f4 Ca6!) **7...d6 8.e4 N:f1 9.R:f1 Ng7 10.g3 0-0 11.Rg2 Cbd7 12.h3?!** (12.Te1) **12...Da5 13.Te1** (13.Dc2 Cb6 14.Cd2 Cfd7 15.Cb3 Da6 16.Td1 Ca4!) **13...Tfb8 14.Tc2 Ce8 15.Ng5?! h6! 16.Nf4 g5?!** (16...Cc7! 17.Dd2 T:b2! sau 17.e5 d:e5 18.C:e5 C:e5 19.N:e5 N:e5 20.T:e5 T:b2 21.Te7 Dc3 22.T:c7 Ta3!) **17.Ne1 Cc7 18.h4! g4 19.Ch2 Ce5 20.Tc2 h5 21.f3 g:f3+ 22.C:f3 Cg4 23.Cg5** (23.Ch2!?; 23.De2! Vezi diagrama)

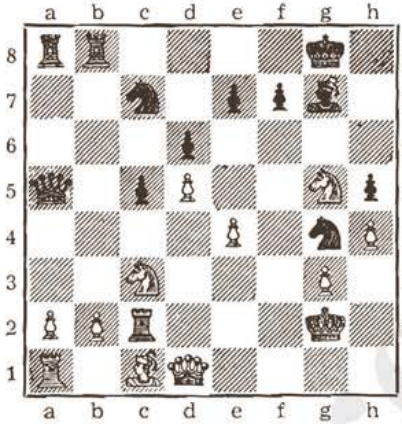

23...T:b2! 24.T:b2 (24.e5 D:c3!) **24...N:c3 25.Df3** (25.Dc2 c4! 26.e5 Dd5) **25...f6 26.Df5! f:g5 27.D:g5+ Ng7 28.Tab1 Tf8! 29.D:h5 De1 30.D:g4 Df1+ 31.Rh2 Tf2+ 32.T:f2 D:f2+ 33.Rh1 Df1+** și remiză.

307. APĂRAREA BENONI

Benkö (S.U.A.) — *Ghițescu* (România)

1.d4 Cf6 2.c4 c5 3.d5 e5 4.Cc3 d6 5.g3 g6 6.Ng2 Ng7 7.Cf3 0-0 8.0-0 a6 9.Ce1 Ce8 10.Cd3 f5 11.a4 e4 12.Cf4 Ce7 13.h4 Cd7 14.Db3?! (Dc2) **14...Tb8 15.f3 e:f3 16.e:f3 Ce5 17.Td1 b6**

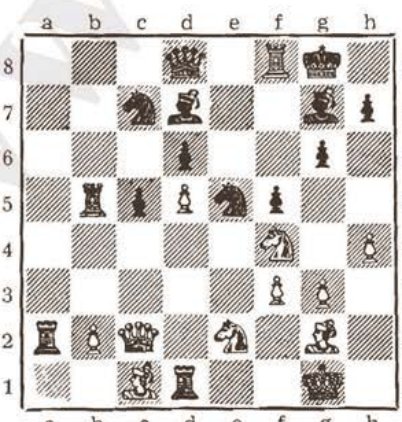

18.Cce2 Nd7 19.Dc2 b5 20.a:b5 a:b5 21.c:b5 T:b5 22.Ta2 (Vezi diagrama)

22...Db8 23.Nd2 Db7 24.Nc3 Ta8 25.T:a8 D:a8 26.Dc1 Tb6?! 27.b4! Ca6 28.b:c5 C:c5 29.De3 Tb3! 30.Cd4 Ta3 31.De1 Da4 32.Rh1 (32.Ta1 Ced3 !; 32.Nb4 Ced3 !; 32.Tb1 h6 33.Tb8+ Rh7) **32...T:c3** și albul a cedat.

* * *

* La Olimpiada de la Skoplje s-au jucat 2 704 partide.

* Computerul a indicat înainte de desfășurarea turneelor preliminare 13 din cele 16 echipe finaliste.

* La Skoplje s-a petrecut un incident unic în felul său. În meciul U.R.S.S.-Bulgaria s-a întrerupt partida Korcinoi-Tringov, în poziție aproximativ egală. La reluare însă, s-a constatat că în plic nu se afla fișa jucătorului bulgar, care dăduse mutarea secretă, ci doar fișa lui Korcinoi. Se pare că greșeala a aparținut arbitrului, care a pus fișa într-alt plic, fiindu-i apoi imposibil să-l mai găsească. Regulamentul este însă clar : Korcinoi a cîștigat ! Ciudat ! A fost pedepsit Tringov pentru greșeala arbitrului. . .

* În holul centrului de presă se găsea, sub o vitrină de sticlă, o garnitură de șah de dimensiuni mari, din porțelan. Într-o zi, un jucător olandez a alunecat, a căzut peste vitrină, spărgînd-o. Un nume era pronunțat de toată lumea : Mühring ! Și în acest vacarm, un ziarist întrebă calm : Mühring? Cum se scrie?

* După Olimpiada de la Skoplje, căpitanul echipei sovietice, marele maestru Keres, a declarat : „Diferența de forță de joc dintre echipa sovietică și celelalte se micșorează continuu".

* Pentru a transmite știri, informații și reportaje de la Skoplje au fost acreditați peste 300 de ziariști.

* Cele trei săli în care s-au desfășurat Olimpiadele, feminină și masculină, se întindeau pe o suprafață de 10 000 m².

* Televiziunea din Skoplje a instalat în interiorul sălilor un sistem autonom de transmisie, prin care erau proiectate pe zeci de ecrane, mutare cu mutare, principalele partide ale fiecărei runde.

* Din nou o femeie participantă la Olimpiada masculină : în lipsa unei echipe feminine puternice, care să participe la Olimpiada feminină, doamna S. Grumer din Insulele Virgine a jucat la masa a patra a formației țării sale.

OLIMPIADA a XXI-a — NISA, iunie 1974

Anul 1974 a marcat pentru mișcarea șahistă mondială o etapă memorabilă: împlinirea unei jumătăți de secol de la înființarea FIDE.

În Franța, la Paris, a luat ființă în 1924 Forum-ul suprem al șahului. Pentru aniversarea evenimentului și ca omagiu adus patriei promotorului ideii — Pierre Vicent — ediția a XXI-a a „Turneului Națiunilor" a fost încredințată Federației de șah franceze. Inițiativa a fost îmbrățișată cu entuziasm de organizatori, animați de dorința fierbinte de a relansa șahul într-o țară în care fusese multă vreme îndrăgit, care a dat maeștri ca Philidor și Labourdonais, care decenii la rînd a fost leagăn al artei și gîndirii șahiste. În Franța contemporană, această frumoasă tradiție a fost aproape uitată. Faptul s-a reflectat în eforturile foarte mari ce au trebuit să fie depuse de cei ce au avut menirea să organizeze întîlnirea șahiștilor din lumea întreagă. Francezii și-au propus să realizeze cel mai frumos eveniment de pînă acum din istoria șahului; de aceea i-au ales ca loc de desfășurare îmbietoarea Rivieră, fascinanta Coastă de Azur. Spre regretul lor, în primul rînd, și apoi al celor invitați, organizatorii au fost depășiți de importanța și amploarea acțiunii. Se poate spune că Olimpiada de la Nisa a fost „un succes pe plan tehnic, competițional, dar și o decepție în alte privințe", după cum declara în revista „Europe échecs" cunoscutul maestru și publicist francez S. Zinser.

Sub soarele arzător, pe primitoarea Coastă de Azur au sosit reprezentanți ai 75 de țări de pe toate continentele. După prima rundă a preliminariilor, una dintre concurente — Nicaragua — s-a retras, deoarece nu a putut prezenta mai mult de doi jucători. Văzîndu-se în situația de a lupta cu „morile

de vînt", tinerii șahiști din Nicaragua, cu durere în suflet, au părăsit Nisa. Au rămas așadar 74 de echipe în concurs, număr ce a produs dificultăți suplimentare, fiindcă toate calculele anterioare avuseseră în vedere primirea doar a 72 de echipe. În consecință, la propunerea unor delegații, printre care și a țării noastre, a fost suprimată ziua liberă dintre preliminarii și finale și s-a hotărît ca rezultatele directe înregistrate în preliminarii să fie luate în considerare pentru turneele finale, ceea ce practic a însemnat eliminarea primei runde a acestora și economisirea a încă unei zile.

Întrecerile s-au desfășurat în uriașul Palat al Expozițiilor din marele port mediteranean, o hală ultramodernă, încăpătoare cît două stadioane la un loc, căreia i s-au făcut amenajările de rigoare pentru a răspunde în cele mai bune condiții exigențelor impuse de amploarea unui asemenea eveniment sportiv. În zilele Olimpiadei, sala de joc putea găzdui comod 20 000 de spectatori, la dispoziția cărora se aflau numeroase standuri și chioșcuri cu obiecte șahiste de artizanat, expoziții de cărți și reviste de specialitate, felurite tipuri de șahuri, din cele mai diverse materiale și modele. Printre acestea se afla și o garnitură de șah confecționată din bronz, argint și aur, care împreună cu masa de joc cîntărea nu mai puțin de 250 de kilograme și fusese evaluată la peste 60 000 de franci. Mari maeștri și maeștri internaționali, neangajați în rundele programate, susțineau, în același timp cu disputarea partidelor oficiale, simultane, conferințe, expuneri, participau la întîlniri cu amatorii de șah, la conferințe de presă sau comentau cele mai interesante partide transmise pe zeci de ecrane printr-o rețea internă de televiziune.

Dar să începem cu... începutul. În ziua de 6 iunie, la Opera din Nisa a avut loc un fastuos spectacol dedicat oaspeților. Un cor a intonat imnul FIDE — „Gens una sumus" — după care orchestra filarmonică a orașului a susținut un concert simfonic cu piese inspirate din istoria milenară a șahului, compuse de André Danican Philidor, Rimski-Korsakov (Șeherazada) și alții. În încheierea spectacolului, s-a cîntat marșul lui „Philibert", mascota Olimpiadei, creație a compozitorului francez Jacques Duevall.

Deschiderea oficială a avut loc la Palatul Expozițiilor, momentul solemn fiind marcat — într-un mod inedit — prin patru lovituri de tun, un fel de salut simbolic pentru fiecare din jucătorii de la cele patru mese. A urmat apoi o recepție oferită de municipalitatea orașului la Villa Masséna, la închi-

derea căreia programul protocolar a luat sfîrșit, lăsînd cale liberă marilor dispute ce aveau să urmeze.

În urma tragerii la sorți, dirijată de marele maestru sovietic Alexandr Kotov, arbitrul principal al Olimpiadei, reprezentativele naționale concurente au fost împărțite în 8 grupe preliminarii a cîte 9 echipe, astfel încît fiecare formație să beneficieze de cîte o zi liberă pentru odihnă. În semifinale, după cum era de așteptat, echipele favorite s-au impus în marea lor majoritate. Surprizele însă nu au lipsit, unele fiind chiar destul de mari, ca de exemplu eliminarea echipelor Poloniei, Danemarcei și Elveției, toate trei finaliste ale Olimpiadei de la Skoplje, ca și calificarea în turneul final „A" a reprezentativei Țării Galilor. O întîmplare hilară pentru spectatori, dar amară pentru brazilieni, s-a petrecut în meciul Brazilia-Scoția, meci hotărîtor pentru calificarea jucătorilor sud-americani. Liderul echipei lor, Henricque Costa Mecking, nu s-a prezentat la partidă, pierzînd prin forfait, deoarece rămăsese la hotel pentru a urmări la televizor meciul Brazilia-Iugoslavia, din cadrul campionatului mondial de fotbal! În urma acestei grave abateri de la disciplina de concurs, Mecking a fost suspendat de conducerea echipei. În consecință, lipsită de jucătorul său cel mai valoros, Brazilia a alunecat pînă în grupa finală „C", clasîndu-se pe locul al 33-lea. Mai tîrziu, Henricque Costa Mecking, tînărul mare maestru despre care se spunea că era îndrăgit de compatrioți aproape la fel ca și celebrul Pelé, a fost suspendat din toate competițiile în care ar fi fost angajat ca reprezentant al Braziliei. Sancțiune teribilă, dar pe deplin meritată!

Reprezentativa României a jucat în grupa a VI-a, alături de Cehoslovacia. Concurente la unul dintre cele două locuri ce asigurau calificarea în turneul „A" mai puteau fi luate în considerare doar reprezentativele Norvegiei și Columbiei.

Rezultatele semifinalelor:

Grupa I: U.R.S.S. 29, Țara Galilor 21, Scoția 21, Polonia 20, Brazilia 19½, R.P. Mongolă 15, Porto Rico 11, Iordania 5, Insulele Antile 3;

Grupa a II-a: S.U.A. 26½, Anglia 24½, Danemarca 20½, Canada 20½, Australia 19½, Ecuador 11, Luxemburg 8, Panama 7½, Rhodesia 6;

Grupa a III-a: Iugoslavia 25½, Finlanda 23, Cuba 22½, Italia 19, Iran 16, Venezuela 12½, Pakistan 12, Uruguay 7½, Irak 6;

Grupa a IV-a: Ungaria 23½, Spania 22½, Belgia 19, Tunisia 17½, Chile 17, Siria 13½, Malta 11, Malaezia 8, Japonia 7;

Grupa V-a: R.F. Germania 27, Suedia 24, Islanda 21, Portugalia 20, Republica Sud-Africană 19, Irlanda de Nord 15, Hong Kong 8½, Guernsey 5, Trinidad 4½;

Grupa a VI-a: Cehoslovacia 28½, România 25, Norvegia 22½, Columbia 19½, Noua Zeelandă 13½, Singapore 11½, Liban 11, Monaco 9, Andorra 3½;

Grupa a VII-a: Bulgaria 27, Filipine 26½, Israel 24½, Franţa 24, Indonezia 22½, Turcia 17, Republica Dominicană 16, Insulele Feroe 9½, Cipru 8½, Insulele Virgine (Brit.) 4½;

Grupa a VIII-a: Olanda 26, Argentina 26, Austria 23½, Grecia 16½, Mexic 15½, Maroc 10, Insulele Virgine (S.U.A.) 3, Bahamas 3.

Compunerea formaţiilor calificate în turneul final „A".

U.R.S.S.: Karpov, Korcinoi, Petrosian, Spasski, Tal, Kuzmin; *Iugoslavia:* Gligorici, Ivkov, Liubojevici, Velimirovici, Planinc, Parma; *S.U.A:* Kavalek, R. Byrne, Reshevsky, Browne, Lombardy, Tarjan; *Bulgaria:* Radulov, Pidevski, Tringov, Popov, Spasov, Kirov; *Olanda:* Timman, Donner, Sosonko, Ree, Enklaar; *Ungaria:* Portisch, Bilek, Csom, Ribli, Forintos, Sax; *R.F. Germania:* Schmid, Unzicker, Hecht, Pfleger, Duebal, Kestler; *România:* Gheorghiu, Ciocâltea, Ghiţescu, Pavlov; *Cehoslovacia:* Hort, Jansa, Filip, Pribyl, Plachetka, Lechtinsky; *Anglia:* Hartston, Keene, Penrose, Markland, Whiteley, Stean; *Filipine:* Torre, Cardoso, Naranja, Balinas, Lontoc, Bordonada; *Spania:* Pomar, Toran, Calvo, Bellon, Visier, Sanz; *Suedia:* Andersson, Ornstein, Jansson, Liljedahl, Uddenfeldt, Kinnmark; *Argentina:* Sanguinetti, Najdorf, Quinteros, Szmetan, Rubinetti, Debarnot; *Finlanda:* Westerinen, Poutainen, Rantanen, Hurme, Venaelaeinen, Raaste; *Ţara Galilor:* Williams, Hutchins, Jones, Cooper, Sully, Trevelyan.

În turneul final „A", în care a evoluat elita şahului mondial, reprezentativa Uniunii Sovietice a fost din nou în afara oricărei concurenţe: a cîştigat 13 meciuri din 15, nu a pierdut absolut nici o partidă (54 de partide cîştigate şi 34 de remize; 71 de puncte din 88 posibile, adică un punctaj general de peste 80% !), repetînd performanţa de la Lugano.

Într-o componenţă excepţională, doi pretendenţi (în acel moment) la meciul pentru titlul suprem — Karpov şi Korcinoi — trei foşti campioni mondiali — Spasski, Petrosian şi Tal — şi

un tînăr mare maestru în plină ascensiune, Kuzmin, echipa Uniunii Sovietice avea să cîștige pentru a XII-a oară consecutiv titlul de campioană a lumii!

Soarta celorlalte medalii — de argint și de bronz — a fost multă vreme incertă și s-a decis numai la capătul ultimelor întîlniri, a ultimelor partide; mai mult chiar, abia după efectuarea ultimei mutări (a 81-a) în partida Tringov (Bulgaria)-Visier (Spania). Pentru a șasea oară, în ediţiile Olimpiadelor de după război, valoroasa reprezentativă a Iugoslaviei cucerește medalia de argint, consolidîndu-și astfel locul și titlul de a doua naţiune din întreaga lume, în domeniul șahului. Locul al treilea a revenit doar la puncte de meciuri reprezentativei S.U.A.; lipsită de aportul lui Fischer și al altor mari maeștri cu nume celebre, formaţia americană a fost totuși permanent prezentă în lupta pentru o medalie. Cu un succes remarcabil au încheiat Olimpiada șahiștii bulgari, și aceștia lipsiți de prezenţa valoroasă a coechipierului lor de la masa întîi, Milko Boboţov. Un rezultat mai mult decît meritoriu au reușit șahiștii olandezi, în timp ce pentru Ungaria locul al VI-lea a fost considerat ca un semieșec! Deși alcătuită cu nume de rezonanţă, echipa maghiară a suferit cîteva înfrîngeri puţin scontate (1-3 cu România și Filipine și $1\frac{1}{2}$-$2\frac{1}{2}$ cu Cehoslovacia), care au scos-o din cursa pentru vreo medalie.

Cu patru mari maeștri în componenţa sa, reprezentativa Argentinei, altădată una dintre protagonistele turneului celor mai buni, în mai multe rînduri medaliată, a ocupat de această dată un loc modest. În schimb, în plină afirmare s-a vădit a fi tînăra echipă a Angliei, ţară unde se fac eforturi și investiţii materiale considerabile pentru dezvoltarea șahului. Și acest lucru se face simţit: Anglia reintră în primul eșalon al acestei discipline sportive, redevine promotoare a mișcării șahiste mondiale.

Revelaţie a ediţiei a XXI-a Olimpiadelor trebuie considerată formaţia Filipinelor, echipa aceea tînără care ne-a făcut atîtea emoţii la Skoplje și care încă de atunci se anunţa ca o viitoare și redutabilă adversară. Previziunea a fost confirmată; liderului ei, tînărul de 22 de ani, Torre, i s-a conferit la încheierea concursului titlul de mare maestru.

În contextul unor întreceri de înalt nivel tehnic și competitiv, locul al VIII-lea „într-o lume a șahului atît de întinsă, atît de dinamică și de efervescentă, în condiţiile unei concurenţe din ce în ce mai mari este, fără îndoială, meritoriu" au apreciat specialiștii noștri, într-o dezbatere care a avut ca obiect analiza

evoluției șahiștilor români la Nisa. La realizarea acestui rezultat au contribuit în primul rînd marele maestru Florin Gheorghiu, neînvins la masa întîi, apoi Ciocâltea și Ghițescu. Din nou trebuie subliniat faptul că toți componenții formației noastre au realizat peste 50% din punctajul maxim și că reprezentativa de șah a României își păstrează constant locul printre cele mai puternice echipe ale lumii, una dintre puținele echipe calificate cu consecvență în turneul în care se dispută titlul suprem! Poate nu reprezintă foarte mult, dar este frumos și avem dreptul să ne mîndrim!

Finala „A"

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Total
1 U.R.S.S.	●	2½	3	2	3	2	3½	3½	3	3	3½	4	2½	2½	4	4	46
2 Iugoslavia	1½	●	1½	2	2½	1	2½	2	3½	2	3	3½	3	3½	2	4	37½
3 S.U.A.	1	2½	●	1½	2½	2	1½	3	2½	3	2	3	3½	2½	3½	2½	36½
4 Bulgaria	2	2	2½	●	2	1½	2	2	2	3	3	3	3	2	2½	4	36½
5 Olanda	1	1½	1½	2	●	2	2	2	2½	2½	3	½	2½	2½	3	3	4	35½
6 Ungaria	2	3	2	2½	2	●	2½	1	1½	2½	1	2½	2	½	3½	3	3½	35
7 R. F. Germania	½	1½	2½	2	2	1½	●	2	2	2½	2	½	2½	2	2½	3	3	32
8 România	½	2	1	2	2	3	2	●	2	2	2	2	3	1	2	½	2½	29½
9 Cehoslovacia	1	½	1½	2	1½	2½	2	2	●	3	1	1	½	2	3	3	½	2½	29½
10 Anglia	1	2	1	1	1½	1½	1	½	2	1	●	2	2	2	2	2	3½	26
11 Filipine	½	1	2	1	½	3	1	½	2	3	2	●	1	1	2	2½	2½	25½
12 Spania	0	½	1	1	1½	1½	1	½	2	2½	2	3	●	2	2½	1½	3	25½
13 Suedia	1½	1	½	1	1½	1½	2	1	2	2	3	2	●	2	1½	2½	25
14 Argentina	1½	½	1½	2	1	½	1	½	3	1	2	2	1	½	2	●	2	1	23½
15 Finlanda	0	2	½	1½	1	1	1	1½	½	2	1	½	2	½	2½	2	●	2½	22
16 Țara Galilor	0	0	1½	0	0	½	1	1½	1½	½	1	½	1	1	½	2	½	1½	●	14½

Finala „B": Israel 40½ puncte, Austria 38½, Italia 38, Columbia 32½, Norvegia 32, Islanda 32, Polonia 32, Canada 31, Cuba 31, Danemarca 31, Elveția 29, Franța 27, Scoția 25½, Belgia 23, Portugalia 19½, Tunisia 17½;

Finala „C": Australia 42½ puncte, Iran 38½, Brazilia 34½, Mongolia 34, Indonezia 33, Irlanda 32½, Chile 32½, Grecia 31½, Mexic 28½, Turcia 27½, Venezuela 27, Singapore 26½, Africa de Sud 24½, Noua Zeelandă 24, Ecuador 23, Siria 20;

Finala „D": Pakistan 49½ puncte, Porto Rico 44½, Republica Dominicană 43½, Luxemburg 38½, Liban 35, Uruguay 35, Panama 33, Monaco 29½, Malta 29, Hong Kong 27½,

Insulele Feroe 27 ½, Malaezia 24 ½, Maroc 21 ½, Iordania 17 ½, Guernsey 12, Insulele Virgine (S.U.A.) 12;

Finala „E": Rhodesia 31 puncte, Irak 22 ½, Antile 21, Japonia 20, Cipru 19, Trinidad-Tobago 18, Algeria 16, Andorra 13, Bahamas 11, Insulele Virgine (Brit.) 8 ½.

Rezultatele individuale ale componenților echipei campioane mondiale

U.R.S.S.: Karpov +10 −0 =4, Korcinoi +8 −0 =8, Spasski +7 −0 =8, Petrosian +11 −0 =3, Tal +8 −0 =7, Kuzmin +10 −0 =5;

Cele mai bune rezultate individuale: masa 1: Karpov 12 din 14 (85,71%); *masa a 2-a:* Farooqui (Pakistan) 16 ½ din 21 (78,57%); *masa a 3-a:* Spasski 11 din 15 (73,33%); *masa a 4-a:* Petrosian 12 ½ din 14 (89,28%, cel mai mare procentaj al Olimpiadei); *rezerva 1:* Tal 11 ½ din 15 (76,66%); *rezerva a 2-a:* Tarjan 11 din 13 (71,46%).

Premiul pentru cea mai frumoasă partidă a Olimpiadei

308.INDIANA REGELUI LA ALB

Planinc (Iugoslavia) — Lombardy (S.U.A.)

1.g3 d5 2.Ng2 Cf6 3.d3 c6 4:Cd2 g6 5.Cgf3 Ng7 6.0-0 0-0 7.e4 d:e4 8.d:e4 Cfd7 9.a4! c5 10.Ce4 Ce6 11.a5 Cd4 12.Cfd2 Ce5 13.Ce3 Cec6 14.c3 Ce6 15.Cdc4 Ce5 16.C:e5 N:e5 17.f4 Nc7 18.Db3! c4 (18...N:a5 19.Td1 Dc7 20.Cd5) **19.C:c4 Dd3? 20.Ne3! Dd7 21.e5 Cd8 22.a6! De6 23.Tfd1 Nb6 24.Nd5! N:e3+ 25.C:e3 Db6 26.D:b6 a:b6 27.a:b7!** și negrul a cedat.

309.PARTIDA SPANIOLĂ

Karpov (U.R.S.S.) — Unzicker (R.F. Germania)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0-0 9.h3 Ca5 10.Nc2 c5 11.d4 Dc7 12.Cbd2 Cc6 13.d5 Cd8 14.a4 Tb8 15.a:b5 a:b5 16.b4 Cb7 (16...c4 17.Cf1 Ce8 18.C3h2 f6 19.f4 Cf7 20.Cf3 g6 21.f5 Cg7 22.g4, Karpov-Spasski, Moscova, 1973) **17.Cf1 Nd7 18.Ne3 Ta8 19.Dd2 Tfc8 20.Nd3 g6 21.Cg3 Nf8 22.Ta2 c4 23.Nb1 Dd8 24.Na7! Ce8 25.Nc2 Cc7 26.Tfa1 De7 27.Nb1 Ne8 28.Ce2 Cd8 29.Ch2 Ng7 30.f4!** (Vezi diagrama)

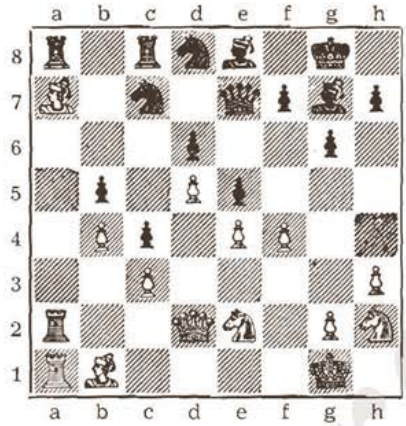

30...f6 31.f5 g5 32.Nc2 Nf7 33.Cg3 Cb7 34.Nd1 h6 35.Nh5! De8 36.Dd1 Cd8 37.Ta3 Rf8 38.T1a2 Rg8 39.Cg4 Rf8 40.Ce3 Rg8 41.N:f7+ C:f7 42.Dh5 Cd8 43.Dg6! Rf8 44.Ch5 şi negrul a cedat.

310.DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Tal (U.R.S.S.) — Miagmarsuren (Mongolia)

1.c4 e6 2.Cc3 Nb4 3.Cf3 d5 4.d4 Ce7 5.e3 c5 6.Nd3 d:c4 7.N:c4 0-0 8.0-0 Cbc6 9.a3 c:d4 10.e:d4 N:c3 11.b:c3 b6 12.Dd3 Nb7 13.Te1 (13.Cg5 Cg6! — 13...Cf5 14.C:e6 — 14.Dh3 h6 15.C:e6) **13...h6 14.Na2 Te8** (Vezi diagrama)

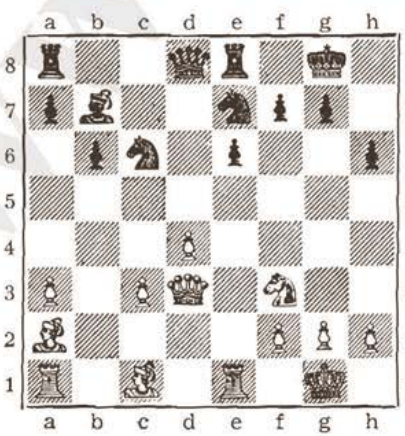

15.T:c6 ! f:e6 16.N:e6+ Rf8 (16...Rh8 17.Cg5!) **17.Ch4 Ce5 18.Dh7 C7c6 ! !** (18...Cf7 19.N:h6! C:h6 20.Dh8+ Chg8 21.D:g8+ ! C:g8 22.Cg6 mat) **19.Dg8+ Re7 20.Cf5+ Rf6 21.d:e5+ C:e5 22.D:g7+ R:e6 23.Cd4+ Rd6 24.Nf4 Nd5 25.Te1 Rc5 ! 26.T:e5 T:e5 27.D:e5 Dd7 28.Ce2 ! Te8 29.Dd4+ Rc6 30.c4 Ne6 31.De4+ Rc5 32.h3 ! Nf5 33.Ne3+ Rd6 34.Df4+ Re7 35.Cd4** și negrul cedează.

311.APĂRAREA SICILIANĂ

Torre (Filipine) — Hort (Cehoslovacia)

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3:d4 c:d4 4.C:d4 Ce6 5:Ce3 a6 6.Ne2 De7 7.Ne3 Cf6 8.0-0 Nb4 9.C:c6 (9.Ca4 0-0 10.C:c6 b:c6 11.Cb6 Tb8 12.C:c8 Tf:c8 13.N:a6, Smejkal-Karpov, Leningrad, 1973) **9...b:c6 10.Ca4 Tb8 11.c4 ! Nd6 12.f4 C:e4 13.Nd3 Cf6 14.e5 ! Ne7 15.Nd4 ! Tb4 16.Nc2 Da5** (Vezi diagrama)

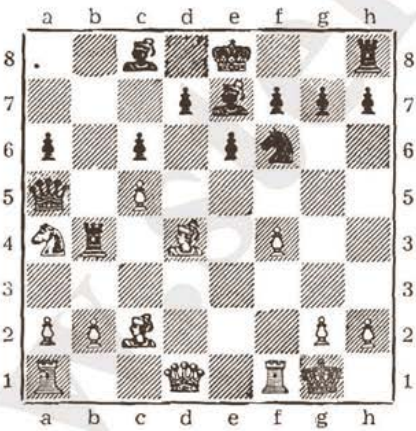

17.a3 ! T:a4 18.b4 ! T:b4 19.a:b4 D:b4 20.Ta4 ! Db8 21.Rh1 d5 22.c:d6 D:d6 23.Db1 c5 24.Ne5 De6 25.Ta3 ! Nd7 26.Na4 De8 27.N:d7+ D:d7 28.Td1 De8 29.T:a6 ! 0-0 30.Ta7 Te8 31.Tc7 Da8 32.Db5 Cd5 33.Ta1 Dd8 34.Td7 De8 35.Tb7 Tf8 36.T1a7 De8 37.Db2 f6? (37...Nf6) **38.Nd6 ! Dh5 39.Db1 !** și negrul cedează.

312.APĂRAREA SICILIANĂ

Spasski (U.R.S.S.) — Levy (Scoția)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 g6 6.Ne3 Ng7 7.g3 Cc6 8.Dd2 0-0 9.Nc4 Nd7 10.0-0-0 Db8 11.h4 a5

12.Nh6 ! ! C:e4 (12...C:d4 13.N:g7 R:g7 14.D:d4 b5 15.Ne2 b4 16.Cd5) **13.C:e4 N:d4 14.h5 ! d5 15.N:d5 De5 16.N:f8 D:d5** (16...N:b2+ 17.Rb1 T:f8 18.h:g6 h:g6) **17.Dh6 ! Cb4 18.T:d4 ! D:d4 19.N:e7** și negrul a cedat.

313.APĂRAREA ALEHIN

Hort (Cehoslovacia) — Hartston (Anglia)

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4.c4 Cb6 5.e:d6 e:d6 6.Cf3 g6 7.Ne2 Ng7 8.Ne3 0-0 9.Cc3 Ng4 10.h3 N:f3 11.N:f3 Cc6 12.b3 e6 (12...f5 ! 13.Dd2 e5 14.d:e5 d:e5 15.N:c6 b:c6 16.D:d8 Ta:d8 17.Td1 e4 18.Ce2 Td7 ! Klovan-Vasiukov, Alma-Ata, 1969) **13.a4 a5 14.Cb5 d5 15.Te1 d:c4 16.b:c4 e5 17.d5 Cd4 18.0-0 C:f3+ 19.D:f3 C:a4 20.c5 f5 21.d6 Dd7 22.Ce7 Tab8 23.Ng5 Tf7 24.Db3 Nf8? 25.Cb5** și negrul a cedat.

314.GAMBITUL DAMEI

Portisch (Ungaria) — Radulov (Bulgaria)

1.d4 d5 2.c4 d:c4 3.Cf3 Cf6 4.e3 c5 5.N:c4 e6 6.0-0 Cc6 7.De2 a6 8.a4 Dc7 9.Cc3 Nd6 10.Td1 0-0 11.h3 b6 12.d5 e:d5 13.N:d5 Nb7 14.c4 Tae8 15.Ng5 Cd4 16.C:d4 C:d5 17.C:d5 N:d5 18.Cf5 (Vezi diagrama)

18...T:e4 19.Dh5! Tfe8 20.C:g7! T8e5 21.f4! T:f4 22.Ce8 De6 23.C:d6 f6 24.Te1! și negrul a cedat. La 24...T:g5 25.Te8+.

315.APĂRAREA SICILIANĂ

Planinc (Iugoslavia) — *Popov* (Bulgaria)

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6 5.Nd3 Cf6 6.0-0 De7 7.De2 d6 8.b3?! g6 9.Nb2 Ng7 10.f4 0-0 11.Cd2 e5! 12.f:e5 d:e5 13.Cf3 Cc6 14.Ce4 Ch5 15.Df2 Ne6 16.Na3 Tfd8 17.Cb6 Tab8 18.Cd5?! N:d5 19.e:d5 T:d5 20.Ne4 Td7 21.Cg5 Cd8 22.Tad1 Cf6 23.Da7? (23.Rh1) **23...Tc8 24.Nb2?** (Vezi diagrama)

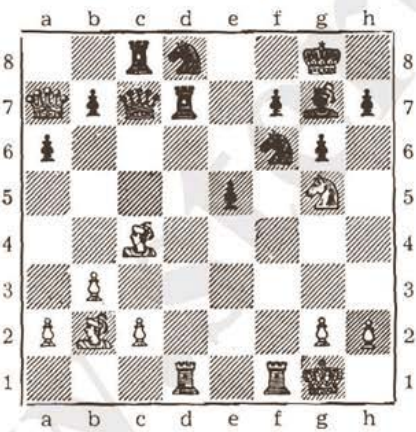

24...T:d1! 25.T:d1 Nf8! 26.T:d8 D:d8 și albul a cedat.

316.APĂRAREA SICILIANĂ

Kuzmin (U.R.S.S.) — Markland (Anglia)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ng5 Nd7 7.Dd2 Tc8 8.0-0-0 C:d4 9.D:d4 Da5 10.Nd2 a6 11.f3 e5 12.De3 Ne6 13.a3 Ne7 14.g4 Dc5 15.D:c5 T:c5 16.Ne3 Tc8 17.h4 h6 18.Ne2 T.c3?! (Vezi diagrama)

19.b:c3 d5 20.g5 h:g5 21.h:g5 N:a3+ 22.Rd2 T:h1 23.T:h1 Cd7 24.Tb1 b5 25.e:d5 N:d5 26.Ta1 b4 27.c:b4 N:b4+ 28.c3 și negrul a cedat.

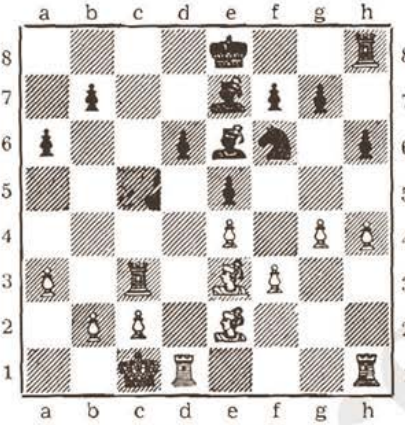

317.DESCHIDEREA RETI

Quinteros (Argentina) — *Andersson* (Suedia)

1.Cf3 Cf6 2.c4 c5 3.g3 b6 4.Ng2 Nb7 5.d3 e6 6.e4 d6 7.Ce3 Ne7 8.0-0 a6 9.a3 Dc7 10.Ce1 Ce6 11.Ce2 Cd7 12.b4 Nf6 13.Nd2 Cd4 14.C:d4 N:d4 15.Tb1 Ne6 16.Ce2 Nf6 17.Db3 0-0 18.b5 Nb7 19.a4 a:b5 20.c:b5 Tfc8 21.Tfc1 Db8 22.Tc2 Ta7 23.T1c1 Da8 24.Ta2 Td8 25.f4 Tc8 26.Ne3 d5! 27.e5 Ne7 28.d4 c:d4 29.T:c8+ N:c8 30.C:d4 Cc5 31.Db1 T:a4 32.T:a4 D:a4 33.f5 Nd7 34.Df1 Da3! 35.Df4? (35.Nf2) **35...Cd3 36.Df1 C:e5 37.Nf4 Ne5** și albul cedează.

318.PARTIDA SPANIOLĂ

Ciocâltea (România) — Rantanen (Finlanda)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.N:c6+ b:c6 6.d4 f6 7.Ce3 Ce7 8.Ne3 Cg6 9.Dd2 Ne7 10.0-0-0 Ne6 11.h4 h5 12.d:e5 f:e5 13.Cg5 N:g5 14.h:g5! De7 15.a3 h4 16.Ca4 0-0! 17.Tdg1! Ng4! 18.Th2! Tf4!? 19.Cc3 Taf8 20.g3 h:g3 21.T:g3 De6 22.N:f4 e:f4 23.Tg1 Nf3 24.Dd3 Ce5 25.D:a6 N:e4! 26.C:e4 Cf3 27.Dd3! C:h2 28.Cf6+! Rf7 29.Dh7 Cf3 30.Dh5+ Re7 31.D:f3 g:f6 32.g:f6+? Rd7! 33.Tg7+ Rd8 34.Dh1 D:f6 35.Dh7 De6 36.Rb1 De1+! 37.Ra2 Da5! 38.b3 Rc8 39.Dd3 Db5 40.Dh3+ Rb8 41.Dd7! Tc8 42.Tf7 Dc5 43.Rb1 D:f2 44.D:c6 Dg1+! 45.Ra2 Dc5! 46.Dg2! Dd4 47.Tf5! c6 48.Tf7 d5 49.De2! Db6 50.T:f4 Dc5 51.De5+ Tc7 52.Tb4+! Ra8 53.De8+ Ra7 54.Db8+ Ra6 55.Ta4+ si negrul a cedat.

319.INDIANA REGELUI

Gheorghiu (România) — Donner (Olanda)

1.c4 Cf6 2.Cc3 g6 3.e4 e5 4.Cf3 d6 5.d4 Cbd7 6.g3 Ng7 7.Ng2 0-0 8.0-0 Te8 9.h3 c6 10.Te1 a5 11.Ne3 a4 12.d5! Nf8 13.Cd2 Da5 14.Tb1 Cc5 15.Dc2 Nd7 16.b4 a:b3 17.C:b3 C:b3 18.D:b3! c:d5 19.c:d5 b5 20.Db4 Tec8 21.Tec1 D:b4 22.T:b4 Ta3 23.Nd2 Ce8 24.Nf1 Ce7 25.Tb2! Tca8 26.Ne3! Tc8 27.Tbc2! (Vezi diagrama)

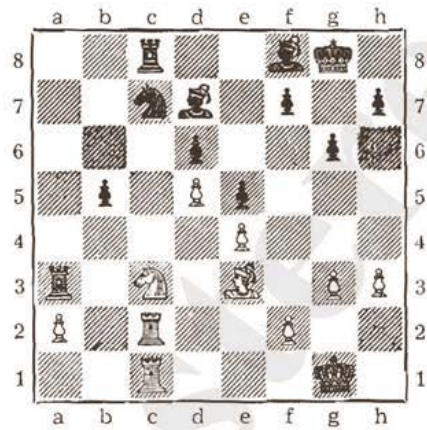

27...Taa8 28.C:b5 C:b5 29.T:c8 N:c8 30.N:b5 N:h3 31.a4 Ne7 32.Nc6 Tb8 33.a5 Nc8 34.Nb5! Ta8 35.T:c8+!! T:c8 36.a6 Ta8 37.a7 Ng5 38.Nb6 Nd8 39.Ne3 Ng5 40.N:g5 T:a7 41.Nf6! Ta1+ 42.Rg2 Te1 43.f4! e:f4 44.e5! T:e5 (44...d:e5 45.d6) **45.N:e5 d:e5 46.d6 Rf8 47.g:f4 e:f4 48.Rf3 h5** (48...g5 49.Rg4 f6 50.Rf5! Rf7 51.Ne2!) **49.R:f4** și negrul a cedat.

320.INDIANA REGELUI

Jansson (Suedia) — *Ghițescu* (România)

1.Cf3 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.d4 d6 5.Ng5 h6 6.Nh4 Cbd7 7.e3 c6 8.Ne2 0-0 9.Dc2 a6 10.0-0 b5 11.a3 Nb7 12.b3 c5 13.d5 Te8 14.Tad1 Da5 15.c:b5 a:b5 16.N:b5 g5 17.Ng3 D:a3 18.Ce4 Ted8 19.C:f6+ C:f6 20.Ne4 Da2 21.Df5?! Ne8 22.Dd3 Na6 23.e4 N:c4 24.D:c4 Tab8 25.Cd2 Tb4 26.Dd3 Td4 27.De3 De2 28.f3 Td3 29.De1 Ch5 30.Cb1 Nd4+ 31.Rh1 C:g3+! (Vezi diagrama)

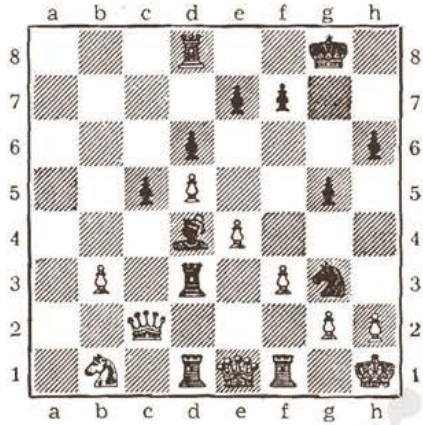

32.h:g3 Nf2! 33.Td2 N:e1 34.T:c2 N:g3 35.Te3 T:c3 36.C:c3 Ne5 37.Ce2 Tb8 38.Tb1 Tb4 39.g3 c4 40.f4 Nf6 și albul a cedat.

* * *

* Campionul lumii, Robert Fischer, n-a participat la Olimpiadă; în schimb, s-a întreținut prin corespondență cu conducerea FIDE, trimițînd frecvent telegrame, în conținutul cărora și-a exprimat dezacordul cu sistemul de disputare a meciului pentru titlul mondial individual. Fischer a propus și unele amendamente, dar mai ales condiții: dacă nu vor fi respectate propunerile sale, a amenințat el, pur și simplu... va demisiona din postul de campion mondial! Se pare că una din telegramele trimise din New York conținea nu mai puțin de 803 cuvinte!

* Așteptînd sosirea titularilor, în echipa Insulelor Virgine au jucat două doamne încîntătoare, dar care nu prea cunoșteau regulile de joc. Una dintre ele a făcut un fel de super-rocadă (0-0-0-0), așezînd regele, după rocare, pe cîmpul b1! Supliciul celor două doamne, Karen Fyke și Renata Bushnaq, ca și deliciul spectatorilor, n-au durat însă decît trei runde!

* În sală au fost montate fotolii pivotante, asemănătoare celui pe care l-a avut, și în jurul căruia s-au ivit atîtea discuții, Robert Fischer la Reykjavik. Totuși, o deosebire esențială: fotoliile aveau culoarea albă pentru jucătorul cu piesele albe și neagră pentru cel ce juca cu piesele negre!

* Numele cel mai scurt al vreunui jucător participant la Olimpiadă este Ng (ne este imposibil să-i redăm pronunțarea) și aparține unui șahist din Malaezia.

* Cel mai lung nume al celor prezenți la Nisa aparține lui Herman Claudius van Riemsdjik din... Brazilia.

* Cel mai înalt jucător a fost marele maestru ceh Miroslav Filip ; 1,94 m, cu un centimetru mai înalt decît Donner.

* Una dintre surprizele de mari proporții ale Olimpiadei a constituit-o înfrîngerea echipei Bulgariei de către cea a Franței, cu toate că Bulgaria aliniase în acest meci doi mari maeștri și doi maeștri internaționali, toți cu nume de mare reputație.

* Firma „Lardy" din Paris, prezentă la Olimpiadă în standurile și vitrinele expozițiilor, produce anual 250 000 de garnituri de șah, pentru care consumă 25 de vagoane de lemn! (Redactorului de carte i s-au părut cifrele acestea exagerate, dar procedînd la cîntărirea propriei sale garnituri de șah și efectuînd un calcul simplu, s-a convins că uriașa cantitate de lemn sacrificată de firma „Lardy" pe altarul șahului este exactă).

* În timpul desfășurării rundelor oficiale, în săli separate, au fost organizate concursuri de partide ușoare. Turneul feminin a fost cîștigat de campioana Olandei, Corry Vreeken, cel al jurnaliștilor de maestra internațională Ruth Cardoso din Brazilia și cel al maeștrilor de australianul Purdy.

* Echipa Algeriei a venit la Olimpiadă cu 10 zile întîrziere. (Mai bine mai tîrziu decît niciodată !) Toți căpitanii de echipe au fost de acord ca jucătorii algerieni să fie incluși din oficiu în finala „E".

* Tot la Nisa s-a instituit premiul „Turover", oferit de cunoscutul miliardar american, fostul „Mecena" al lui Fischer, care va fi atribuit celei mai frumoase partide a anului. Primul premiu „Turover" l-a obținut Stean (Anglia), pentru partida jucată cu piesele albe în compania lui Browne (S.U.A.). S-o urmărim cu atenție, pentru că merită. *Apărarea siciliană:* **1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 Cbd7 7.Nc4 e6 8.0-0 h6 9.N:f6 C:f6 10.Nb3 b6 11.f4 Nb7 12.Dd3 Ne7 13.C:e6 f:e6 14.N:e6 b5 15.e5 Db6+ 16.Rh1 d:e5 17.Dg6+ Rd8 18.Df7 De5 19.f:e5 N:g2+ 20.R:g2 Tf8 21.Tad1+ Rc7 22.D:g7 Tg8 23.e:f6 T:g7+ 24.f:g7 Nd6 25.Tf7+ Rc6 26.Nd5+ Rb6 27.N:a8 Dg8+ 28.Rh1 Ne5 29.b4 a5 30.Tb7+ Rc6 31.g8D D:g8 32.Tb8+** și negrul a cedat.

* Olimpiada s-a încheiat cu o festivitate consacrată aniversării a 50 de ani de la crearea FIDE. Cu acest prilej, au fost înmînate 450 de medalii șahiștilor și organizatorilor : 50 de aur, 80 de argint și 320 de bronz. Printre șahiștii medaliați au fost și maeștrii români Victor Ciocâltea și Theodor Ghițescu.

* Cunoscutul animator al vieții șahiste sovietice, Baturinski, membru al delegației țării sale, l-a provocat la o partidă de șah pe „Philibert", mascota Olimpiadei, un automat de jucat șah. Iată partida : *Indiana regelui*, *Baturinski*-Philibert : 1.d4 Cf6 2.c4 d6 3.Cc3 g6 4.e4 Ng7 5.f3 0-0 6.Ne3 Cbd7 7.Dd2 Te8 8.0-0-0 e5 9.d5 a6 10.Rb1 b5 11.c:b5 a:b5 12.N:b5 Na6 13.N:a6 T:a6 14.Cge2 Cb6 15.Dd3 Da8 16.Cc1 Tb8 17.h4 Cfd7 18.h5 Db7 19.Td2 Ca4 20.C:a4 T:a4 21.h:g6 h:g6 22.g4 Cc5 23.N:c5 d:c5 24.Dc2 Tb4 25.Cd3 Td4 26.C:c5 T:d2 27.D:d2 Db5 28.Cb3 Ta8 29.Cc1 Da4 30.g5 Rf8 31.Dc3 Dd7 32.Th2 Tc8 33.Cb3 c6 34.Tc2 De7 35.Dc5 D:c5 36.T:c5 f6 37.g:f6 N:f6 38.d:c6 și albul a cîștigat.

* Într-o zi, marele maestru Gheller a fost văzut la o conferință șahistă a marelui maestru belgian Alberic O'Kelly. „Ce faci aici?" l-a întrebat surprins unul din prietenii săi. „Învăț franceza", a venit prompt răspunsul.

* Radio Budapesta, într-o emisiune umoristică de Anul nou, a transmis Imnul național, invitîndu-i să-l asculte pe componenții echipelor reprezentative de șah. Era o ușoară ironie la adresa rezultatelor, locurile 4 și 6, obținute de cele două echipe feminină și respectiv masculină la Olimpiadele anului 1974.

Se mai întîmplă și așa, cînd promisiunile depășesc posibilitățile....

www.stere.ro

ÎN LOC DE POSTFAȚĂ

Deocamdată, ne oprim aici cu o intenție ce s-ar dori istorie a celor mai importante întreceri de șah, a Olimpiadelor. Și creionul, rămas acum pe masa de scris, poate va fi din nou luat într-o zi de un alt iubitor al acestei minunate invenții a spiritului uman și va adăuga paginilor așternute aici, anii și trăirile turnee-lor ce vor urma. Fundamentul unei asemenea munci sisifice nu poate fi altul decît dragostea, așa cum la baza invenției șahului, autorii povestirilor ce ne-au fost transmise de-a lungul veacurilor au pus iubirea... V-ați întrebat vreodată de unde și cum i s-a dat zeiței șahului numele de Caïssa? În secolul al XVI-lea, poetul italian Hieronimus Vida (1490—1560) a scris un poem dedicat șahului, intitulat „Scacchia ludus", apărut la Roma în 1527. Născut în 1490 la Cremona, Vida a studiat filozofia la universitățile din Padova și Bologna. În poem ni se povestește că Okeanus, străbunul tuturor zeilor din Olimp, i-a chemat pe aceștia să-i învețe jocul de șah. Apoi Iupiter a hotărît ca Apolo și Mercur să fie cei dintîi care să se înfrunte, după care a coborît pe pămînt, unde a fost înconjurat de seducătoarele nimfe. Printre acestea, cea mai frumoasă și care a cucerit fulgerător inima lui Iupiter a fost Scacchis, mai tîrziu Caïssa. În semn de zeiască prețuire, acesta i-a dăruit un foarte frumos joc de șah, cu figuri din lemn de merișor și tabla din pătrate de aur și argint. Și astfel, șahul, jocul zeilor, a ajuns și pe pămînt, spre delectarea spirituală a oamenilor.

Mai tîrziu, poetul și orientalistul britanic William Jones (1746—1794) a publicat varianta engleză a acestei povestiri în poemul „Caïssa". El o numește astfel pe cea mai frumoasă nimfă, de care s-a îndrăgostit zeul războiului, Marte. Din dorința fierbinte de a-i dărui ceva cu totul deosebit, Marte a

inventat jocul de șah. Din acest moment Caïssa a devenit zeița șahului.

Și o povestire catalană din anii 80 ai secolului al 15-lea afirmă că Marte știa să joace șah, fiind citată și partida „nemuritoare" care ar fi avut loc între Marte și Venus. Partida, pe care o dăm mai jos, prezintă interes prin aceea că ne arată cum se juca șah cu 500 de ani în urmă. MARTE—VENUS : 1.e4 d5 2.e:d5 D:d5 3.Cc3 Dd8 4.Nc4 Cf6 5.Cf3 Ng4 6.h3 N:f3 7.D:f3 e6 8.D:b7 Cbd7 9.Cb5 Tc8 10.C:a7 Cb6 11.C:c8 C:c8 12.d4 Cd6 13.Nb5+ C:b5 14.D:b5+ Cd7 15.d5 e:d5 16.Ne3 Nd6 17.Td1 Df6 18.T:d5 Dg6 19.Nf4 N:f4 20.D:d7+ Rf8 21.Dd8 mat.

Încheiem acest volum dedicat Olimpiadelor de șah, remarcabile „descărcări" de inteligență, fantezie, pasiune, putere, echitate, parafrazindu-l pe Voltaire : „Dacă Olimpiadele de șah n-ar fi existat, atunci ele ar fi trebuit inventate !"

www.steph...

INDEXUL DESCHIDERILOR

Apărarea Alehin: 40, 53, 63, 130, 200, 313
Apărarea Tarrasch: 204
Apărarea Benoni: 213, 217, 248, 294, 307
Apărarea Caro-Kann: 13, 49, 77, 84, 111, 148, 190, 205, 274
Apărarea indiană: 183
Apărarea slavă: 87, 95, 123, 139, 181, 216
Apărarea Grünfeld: 131, 138, 168, 170, 259, 279, 286
Apărarea Nimzovici: 10, 67, 85, 89, 90, 91, 120, 121, 137, 147, 151, 159, 160, 172, 182, 185, 186, 196, 199, 206, 211, 221, 264, 267, 268
Apărarea olandeză: 21, 23, 25, 28, 36, 42, 50, 55, 202, 287
Apărarea franceză: 31, 33, 44, 57, 60, 69, 86, 105, 124, 129, 153, 157, 167, 184, 208, 219, 229, 252, 260, 296, 299
Apărarea Philidor: 37, 45, 146
Apărarea Robatsch: 20, 27, 276, 278
Apărarea Pirc-Ufimțev: 12, 43, 46, 51, 207, 288, 289, 303
Apărarea scandinavă: 7, 261
Apărarea siciliană: 2, 4, 6, 16, 18, 22, 24, 29, 34, 35, 38, 39, 47, 52, 56, 58, 61, 71, 92, 115, 150, 155, 161, 175, 176, 180, 187, 194, 197, 210, 214, 215, 218, 231, 232, 233, 236, 241, 256, 262, 270, 281, 284, 293, 300, 302, 304, 308, 311, 312, 315, 316, 317,
Deschiderea Barcza: 195
Deschiderea Bird: 3, 272, 273, 305
Deschiderea catalană: 78, 173, 235
Deschiderea engleză: 11, 32, 114, 119, 125, 149, 164, 201, 225, 243, 261, 280, 290, 295, 297, 310
Deschiderea Nimzovici: 88
Deschiderea pionului damei: 9, 14, 19, 68
Deschiderea poloneză: 245
Deschiderea Ponziani: 59

Deschiderea Reti: 132, 163, 166, 178, 191, 193, 250, 298, 318
Deschiderea Larsen: 285
Gambitul Volga: 306
Gambitul From: 135
Gambitul damei: 73, 74, 79, 94, 98, 102, 106, 109, 110, 113, 118, 126, 128, 144, 152, 154, 168, 174, 198, 224, 234, 238, 240, 242, 246, 265, 266
Gambitul damei acceptat: 41, 108, 112, 122, 124, 145, 156, 158, 171, 188, 253, 281, 314
Gambitul leton: 75, 143
Gambitul scoțian: 17, 81, 209
Jocul celor doi cai: 8, 15, 26, 97, 192
Indiana damei: 5, 80, 96, 101, 127, 136, 141, 227, 254, 282
Indiana regelui: 1, 30, 76, 100, 142, 160, 165, 177, 179, 189, 212, 220, 222, 223, 228, 237, 241, 249, 263, 275, 277, 292, 301, 310, 320
Indiana regelui la alb: 62, 226, 309
Partida spaniolă: 48, 64, 65, 66, 70, 72, 82, 83, 103, 104, 107, 116, 117, 133, 140, 203, 230, 239, 244, 251, 255, 257, 258, 269, 283, 309, 318

www.stere.ro

BIBLIOGRAFIE

Averbach I. și Turov — B. Șahmatnîie Olimpiadi. Moscova, Editura Fizkultura i sport, 1974.

Bikova Elisabeta — Sovetskie șahmatistki. Moscova. Editura Fizkultura i sport, 1957.

Földeak A. — Schach Olimpiaden. Budapesta. Editura Atheneum. 1971.

Gawlikowski S. — Olimpiady szachove. Varșovia. Editura Sport i turistika. 1972.

Nedelkovici O. și Trifunovici P. — Na sahovskim Olimpiadama. Belgrad. 1971.

CARȚILE OLIMPIADELOR: * * * Turnir nacija (IX) Novi Sad. Editura Zmaj. 1951.

* * * La XII-ème Olimpiade d'échecs. Moscova. Editura Fizkultura i sport, 1957.

* * * XV Șahmatna Olimpiada. Sofia. Editura Mediţina i sport. 1963.

* * * Olimpiada 1964. Tel-Aviv. Orly Printing Press. 1966.

* * * Cuba 1966. Havana. Instituto del libro. 1967.

* * * Kroz șahovski svet. Belgrad. Editura Prosveta. 1972.

Reviste (colecții) Revista română de șah (1925—1974)
Schakend Nederland, Sahovski buletin, Sahovski Glasnik, Schach Echo, Șahmati v S.S.S.R., Șahmatnîi biuletin, Europe Echecs etc.

Buletinele Olimpiadelor feminine și masculine dintre anii 1924—1974.

www.sah.ro

www.stere.ro

CUPRINS

„*Gens una sumus*" 7

Partea I. Olimpiadele feminine: 1957—1974

Șahul și noi. 11
Olimpiada I: Emmen, septembrie 1957 15
Olimpiada a II-a: Split, septembrie 1963 30
Olimpiada a III-a: Oberhausen, octombrie 1966 . . 39
Olimpiada a IV-a: Lublin, septembrie 1969 49
Olimpiada a V-a: Skoplje, octombrie 1972 58
Olimpiada a VI-a: Medellin, septembrie — octombrie 1974 69

Partea a II-a Olimpiadele masculine: *1924—1974*

Paris, iulie, 1924. Olimpiada neoficială 89
Budapesta, iulie, 1926 93
Olimpiada I: Londra, iulie 1927 96
Olimpiada II-a: Haga, iulie — august 1928 104
Olimpiada a III-a: Hamburg, iulie 1930 111
Olimpiada a IV-a: Praga, iulie 1931 121
Olimpiada a V-a: Folkestone, iulie 1933 134
Olimpiada a VI-a: Varșovia, august 1935 144
Olimpiada neoficială: München, august 1936 . . . 155
Olimpiada a VII-a: Stockholm, iulie — august 1937 . 165
Olimpiada a VIII-a: Buenos Aires, august—septembrie 1939 177
Olimpiada a IX-a: Dubrovnik, august—septembrie, 1950 190
Olimpiada a X-a: Helsinki, august 1952 201
Olimpiada a XI-a: Amsterdam, septembrie 1954 . 211

Olimpiada a XII-a: Moscova, august — septembrie 1956 223
Olimpiada a XIII-a: München, septembrie — octombrie 1958 239
Olimpiada a XIV-a: Leipzig, octombrie — noiembrie 1960 251
Olimpiada a XV-a: Nisipurile de aur, septembrie — octombrie 1962 363
Olimpiada a XVI-a: Tel Aviv, noiembrie 1964 . . 277
Olimpiada a XVII-a: Havana, octombrie — noiembrie 1966 292
Olimpiada a XVIII-a: Lugano, octombrie — noiembrie 1968 315
Olimpiada a XIX-a: Siegen, septembrie 1970 . . . 333
Olimpiada a XX-a: Skoplje, septembrie — octombrie 1972. 350
Olimpiada a XXI-a: Nisa, iunie 1974 366

În loc de postfață 383

Indexul deschiderilor 285

Bibliografie 388

www.steree.ro

www.stere.ro

Redactor: **EUGENIA MAGDA**
Tehnoredactor: **ADRIAN MORARU**

Bun de tipar 20-05-1976 Tiraj 7600 ex. + 105 S.P. Coli de tipar 24,50 c + 16 p. planșe

c. 8 I. P. Informația
Str. Brezoianu nr. 23-25
București

www.stere.ro

Prof. dr. Max Euwe, Președintele F.I.D.E., campion mondial 1935 – 1937

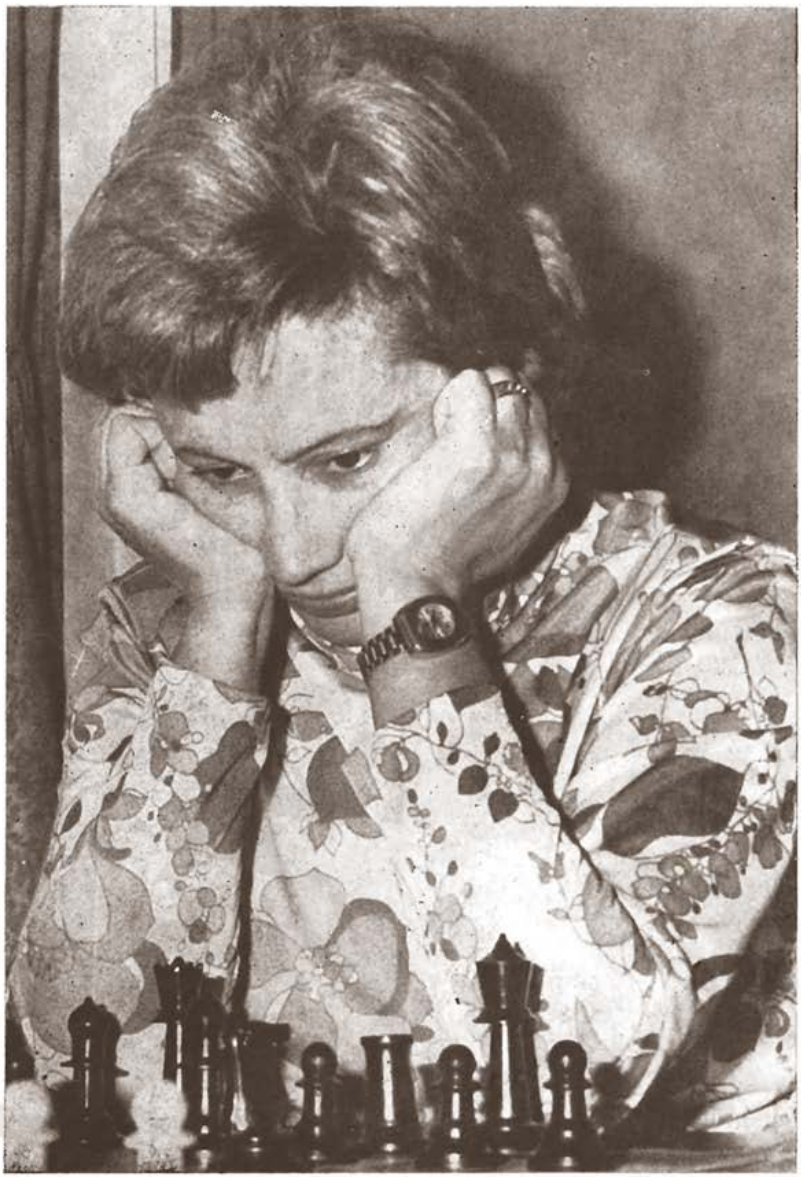

Elisabeta Polihroniade, maestră internațională și maestră emerită

Maria Pogorevici, maestră internațională și maestră emerită

Margareta Teodorescu, maestră internațională și maestră emerită

Margareta Perevoznic, maestră internațională

Gertrude Baumstark, maestră internațională și maestră emerită

Nona Gaprindəşvili, campioană mondială din 1963

Medellin, 1971: Sosirea unui grup de echipe participante

Alexandr Alehin (1892—1946) campion mondial (1927—1935 și 1937—1946)

José Raul Capablanca (1888—1942), campion mondial (1921—1927)

Ion Gudju, Președinte de onoare al F.R. Șah

Skoplje, 1972. Președintele R.S.F. Iugoslavia Iosip Broz Tito în mijlocul participanților la Olimpiadă

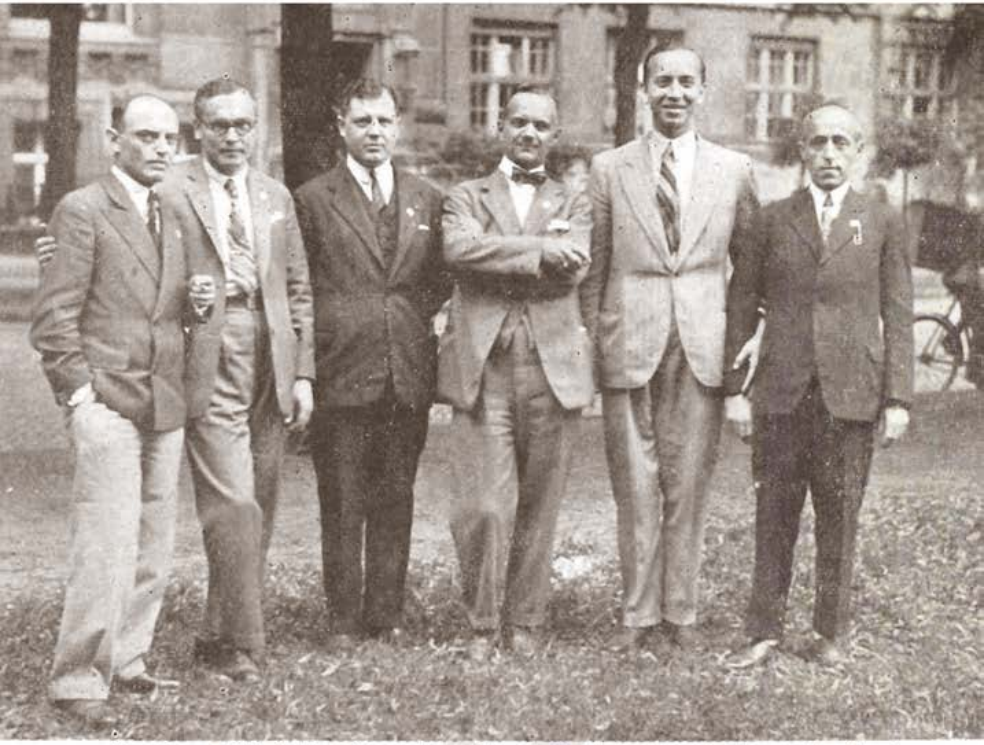

Hamburg, 1930. Echipa României la Olimpiadă (de la stînga la dreapta) A. Baratz, I. Balogh, I. Gudju, S. Bobeș, H. Taubman, A. Tyroler.

Olimpiada din 1939: Sosirea la Buenos Aires a vasului „Piriapolis", la bordul căruia se aflau reprezentativele europene.

Olimpiada de la Varna 1966 : „Alcea Caïssa"

Olimpiada de la Havana : Uriașa tablă de demonstrație pentru mulțimea amatorilor de șah, care n-au avut locuri în sala de joc

Președintele R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito, întreținîndu-se cu prof. Ion Gudju.

Partida R. Fischer—M. Tal, la Olimpiada de la Leipzig

Încununarea celui de al XII-lea campion al lumii, Anatoli Karpov, în prezența Președintelui F.I.D.E. dr. Max Euwe

Olimpiada de la Nisa, 1971: partida S. Gligorici – Fl. Gheorghiu, urmărită de T. Petrosian (cu aparatul de fotografiat în mînă) și Th. Ghițescu (în picioare, la dreapta)

ERATĂ

la lucrarea „Olimpiadele în alb și negru"

Pag.	*rîndul*	*în loc de;*	*se va citi;*
171	4	Cde3	Cdc3
174	3	13...Db5	13...Db6
208	6	5.c:d5	5C:d5
209	1	17...Dd2+	17...D:d2+
361	8	APĂRAREA SICILIANĂ	APĂRAREA PIRC-UFIMȚEV
386	1	318	317
386	13	310	308,319

www.store.ro

Lei 21

Lei 21

EDITURA
SPORT-
TURISM
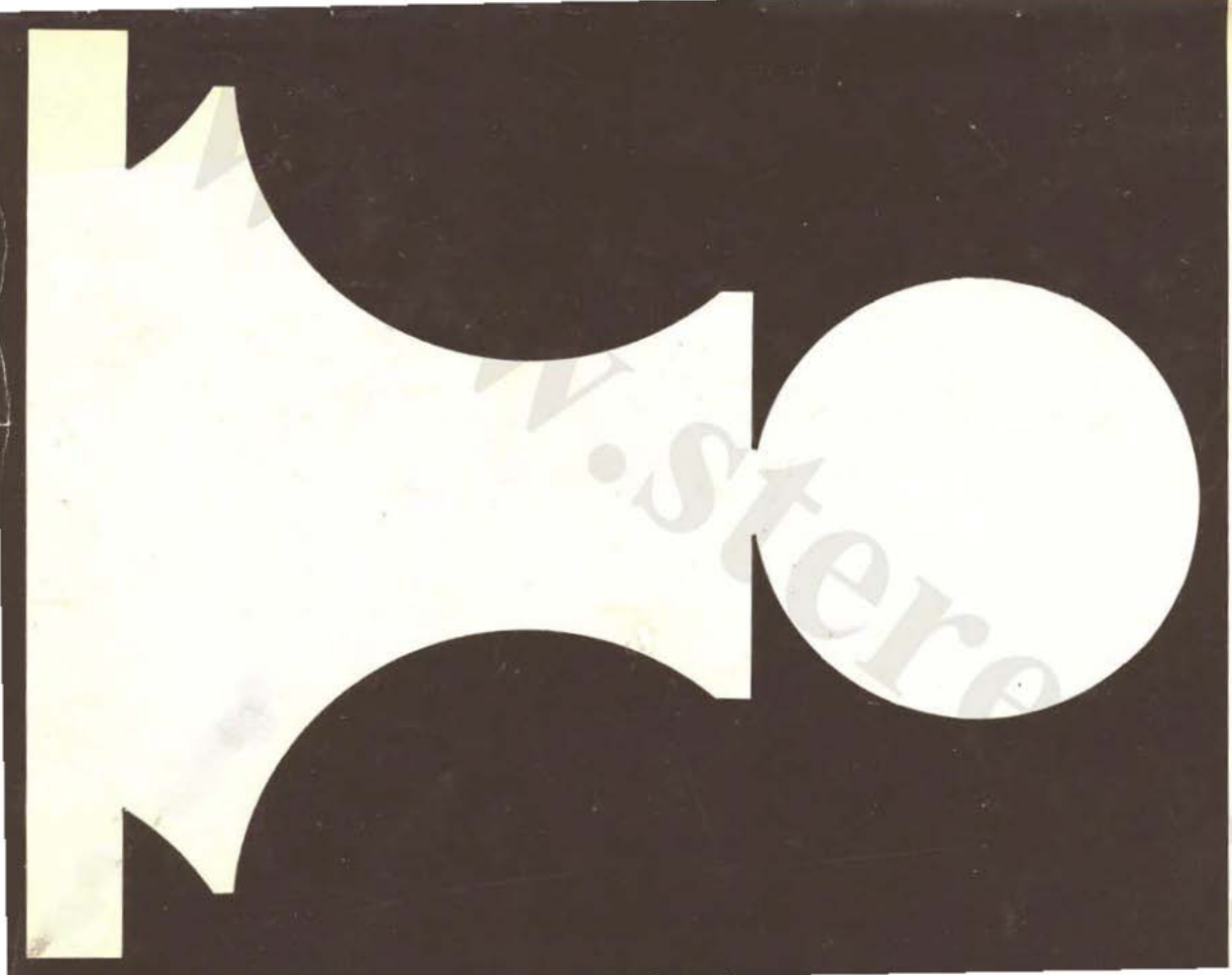
WWW